

Výchova dětí

Rady pro rodiče Adventisty sedmého dne, jak byly doporučeny ve spisech Elen G. Whiteové.

Předmluva

Když se při svatbě spojí dvě srdce, která žijí v lásce a vytvoří nový domov, mají jeho zakladatelé v první řadě zájem na tom, aby děti se staly ozdobou tohoto nového domova a byly správně vychovány. Otázku, kterou si položili ve starozákonní době Manue – Jak máme vychovávat dítě? – si kladou také dnešní rodiče, kteří mají zájem, při pohledu do tváře vzácnému a přitom bezmocnému daru, který byl svěřen do jejich péče.

Důležitost rad pro výchovu dítěte pochopíme nejlépe, když si povšimneme, jakou důležitost jim přikládá slovo Boží a jak často a detailně se jich dovolává Duch v prorockých spisech. V několika jejích knihách, ale zvláště pak v článcích o praktickém křesťanském životě, které se objevily každý týden v různých církevních časopisech, dala sestra Whiteová rodičům spoustu rad. K tomu navíc adresovala různým rodinám stovky osobních svědectví, v nichž se zvláště zajímala o problémy, které oni museli řešit. V těchto článcích a osobních svědectvích popsala zásady, kterými by se měli rodiče řídit a způsob postupu jaký měli dodržovat, než dostala vidění.

V pozdějších letech vyslovila sestra Whiteová přání, napsat knihu pro křesťanské rodiče, kde by byla objasněna „matčina služba a její vliv na děti“. Nedávno vyšel „Adventistický domov“ a tato kniha „Výchova dětí“, takže se splnilo její přání. Jen při pozorném a zbožném pročtení důležitých rad v této knize je možné objevit obrovský a dalekosáhlý vliv na výchovu dítěte, za kterou nesou rodiče před Bohem odpovědnost.

Poněvadž Elen Whiteová byla matkou čtyř chlapců, mohla vysvětlit snadno pochopitelným a vhodným způsobem rady, které jí byly předány. Její zkušenosti v praktické aplikaci zásad, které dávala jiným, vyvolávají v srdcích čtenářů důvěru.

Do knihy „Výchova dětí“ byly vybrány uveřejněné a publikované, ale i nepublikované články E. G. Whiteové. Prameny a citáty jsou vždy uvedeny. Protože obsah tohoto zahrnuje uveřejněné prameny za období 70 let, projevuje se občas i nevyhnutelné ujasnění myšlenek i způsob oslovení a některé statě jsou uvedeny ve svém přirozeném pořadí. Kompilátoři byli ve své práci při vybírání a přípravě různých článků omezeni určitými tématy.

„Výchova dětí“ byla připravena pod vedením výboru spisů E. G. Whiteové, které jsou pro vydávání kompilátů z jejích spisů závazně stanoveny.

Potřeba této knihy je pro nás velmi důležitá. Jedná se o věčný život. Podrobné rady k výchově ocení všichni rodiče, kteří mají zájem o budování charakteru i tělesnou a duševní výchovu. Ať tato kniha, podobně jako „Adventistický domov“, „Poselství k mládeži“ a další knihy od E. G. Whiteové, které obsahují rady rodičům, poslouží otcům a matkám v jejich nejdůležitějším poslání při výchově. To je upřímné přání vydavatelů a Výboru pro spisy E. G. Whiteové.

Obsah

Předmluva.....	1
Obsah	2
Slovo ke čtenáři.....	5
I. První školou je domov	5
1. Důležitost školy v rodině.....	5
2. První učitelé.....	6
3. Kdy začít s výchovou dítěte	8
II. Metody a učebnice.....	8
4. Vyučovací metody	8
5. Bible jako učebnice	12
6. Kniha přírody	13
7. Praktické poučení z knihy života.....	15
III. Přiměřené vzdělání učitelů	18
8. Nutnost přípravy	18
9. Výzva k sebezdokonalování.....	20
IV. Poslušnost je nejdůležitější úkol.....	22
10. Klíč ke štěstí a úspěchu	22
11. Učit se od malička.....	23
12. Poslušnost se musí sát samozřejmostí.....	24
V. Další základní poučení.....	25
13. Sebeovládání	25
14. Vyrovnanost, respekt a úcta	27
15. Dejte pozor, jak se zachází s majetkem	28
16. Zdravotní zásady	28
17. Čistota	29
18. Čistota, pořádek a pravidelnost.....	30
19. Čistota	31
VI. Příklady praktických ctností.....	33
20. Prospěšnost	33
21. Pracovitost.....	34
22. Pilnost a vytrvalost.....	35
23. Odříkání, obětavost, ohleduplnost	36
24. Hospodárnost a šetrnost	37
VII. Rozvoj křesťanských povah.....	38

25.	Jednoduchost.....	38
26.	Zdvořilost a zdrženlivost	39
27.	Veselá mysl a vděčnost	40
28.	Pravdomluvnost	41
29.	Čestnost a bezúhonnost.....	42
30.	Sebedůvěra a smysl pro čest	43
VIII.	<i>Nejdůležitější úkol – rozvoj charakteru.....</i>	44
31.	Důležitost charakteru	44
32.	Jak se utváří charakter	45
33.	Rodičovská odpovědnost při formování charakteru	47
34.	Cesty, které vedou ke zkažení charakteru	48
35.	Jak mohou rodiče budovat silný charakter.....	51
IX.	<i>Základy budování charakteru .....</i>	53
36.	Přednost raného dětství	53
37.	Síla zvyku	55
38.	Doba studia, dispozice, temperament	57
39.	Vůle je faktorem úspěchu	58
40.	Bud'te příkladem křesťanských zásad	60
X.	<i>Výchova a její provádění .....</i>	62
41.	Cíl ovládání	62
42.	Kdy začít s výchovou.....	64
43.	Vedení v rodině	65
44.	Uplatňování nápravné výchovy	69
45.	S láskou a přísností.....	73
XI.	<i>Špatné výchovné prostředky.....</i>	77
46.	Zlo shovívavosti.....	77
47.	Lhostejná výchova a její ovoce	78
48.	Reakce dětí	79
49.	Příbuzenské poměry	82
XII.	<i>Rozvoj duševních sil.....</i>	83
50.	Co patří do správné výchovy	83
51.	Příprava na školu	85
52.	Výběr školy	86
53.	Odpovědnost církve.....	89
54.	Spolupráce učitelů a rodičů.....	91
55.	Jednota ve výchově	92
56.	Výchova ve školách a na univerzitách	94

XIII	<i>Primární důležitost tělesného vývoje .....</i>	97
57.	Výchova a zdraví.....	97
58.	Přizpůsobení pro praktický život	99
59.	Učit se užitečnému řemeslu	102
60.	Poznání a následování zákonů života.....	103
XIV.	<i>Získání fyzické zdatnosti .....</i>	106
61.	Kouzlo domova začíná v kuchyni	106
62.	Jídlo pro život.....	108
63.	Umírněnost ve všech věcech	113
54.	Domov a snaha po zdrženlivosti	116
XV.	<i>Vhodný oděv .....</i>	119
65	Požehnání vhodného oděvu	119
66.	Poučení o základních principech v oblékání	121
67.	Fascinující síla módy	125
XVI.	<i>Udržování mravní bezúhonnosti.....</i>	126
68.	Převaha špatných vlastností.....	126
69.	Účinky škodlivého jednání	128
70.	Varování a rady	130
71.	Rodičovská opatrnost a pomoc	132
72.	Bitva o reformu	134
XVII.	<i>Vzrůst duchovních sil .....</i>	136
73.	Odpovědnost za věčný podíl	136
74.	Každý dům sborem	139
75.	Vedení malých dětí ke Kristu	141
76.	Příprava na členství v církvi.....	143
XVIII.	<i>Prosazování náboženských zkušeností.....</i>	146
77.	Bible v rodině.....	146
78.	Síla modlitby	150
79.	Sobota – Den radosti	153
80.	Úcta k tomu, co je svaté.....	157
81.	Spolupráce rodiny a sboru	160
	<i>Oddíl XIX Den odplaty.....</i>	161
82.	Pozdní hodina nadchází	161
83.	Odměna	163
	<i>Obsah anglického originálu (Child guidance) .....</i>	167

Slovo ke čtenáři

Rodiče mají zvláštní právo vzít si s sebou děti do bran Božího města a říci: „Snažili jsme se vést svoje děti, aby milovaly Boha, konaly Jeho vůli a oslavily Ho“. Takovým bude brána otevřena dokořán a vstoupí do ní rodiče i s dětmi. Někteří i s dětmi zůstanou stát venku, protože jejich povahy se nepřetvořily a nepodřídily vůli Boží. Ruka je výstražně vztyčena a slyší slova: „Nesplnili jste své povinnosti v rodině. Nedokázali jste to svojí prací a nehodíte se pro nebeský domov. Nemůžete vstoupit“. Brány jsou zavřeny pro ty děti, které se nenaučily plnit Boží vůli a pro ty rodiče, kteří nesplnili povinnost na ně vloženou. – MS 31, 1909.

Slovo Boží a svědectví Jeho ducha byly dostatečným světlem, takže nikdo nemusel být na pochybách o svých povinnostech. Bůh od rodičů požaduje, aby své děti vedli k poznání Boha a k respektování Jeho požadavků. Jejich děti jsou mladšími členy nebeské rodiny, mají získat výchovou krásné sklony a milé povahy, které by mohly vnést svoji zář do nebeských příbytků. Pokud rodiče tuto povinnost zanedbávají a povolují svým dětem konat nesprávně, pak před nimi zavírají bránu města Božího. Je nutné předkládat rodičům tato fakta, aby se vzchopili a pokračovali v tak dlouho zanedbávaném díle. – 5T 325–6.

I. První školou je domov

1. Důležitost školy v rodině

Výchova začíná v domově – s výchovou dítěte se má začínat v rodině. Zde je jeho první škola. Zde se má pod vedením rodičů naučit poznávat to, co by ho provázelo dalším životem, tedy zásady jako ohleduplnost, poslušnost, mít ke druhým úctu, ale i umět se ovládat. Výchovné vlivy v rodině zásadně ovlivňují, to přijde později, až postupem času. Když jsou postaveny před konkrétní úkoly, pak se u nich projeví snaha prosazovat pravdu a spravedlnost. Pokud není dítě správně vedeno, Satan svými silami a podle své volby se ujme výchovy sám. Jak je důležitá škola rodiny! – CT 107.

Zde jsou položeny základy. – Na všech rodičích spočívá odpovědnost za to, aby zajistili rozvoj po stránce duševní i tělesné. Rodiče by měli zajistit oboustrannou charakterovou vyváženost. To je sice dílo mimořádně náročné, ale důležité dílo, které vyžaduje opravdovou vroucnost a modlitbu, ale i trpělivost a vytrvalost. Musí být položen správný základ, hlavní rámec, který by byl spolehlivý a měl svoji váhu. Pak každodenní úsilí bude tříbením a zdokonalováním se na cestě k vítězství. – CT 107, 108.

Neříkejte dětem nic nepravdivého. – Rodiče, nezapomínejte na to, že váš domov je školou výchovy a děti se v něm připravují na domov v nebesích. Nic jim z výchovy nezatajujte, musí si vše osvojovat už od malička. Nepřipusťte projevy náladovosti. Učte děti laskavosti a trpělivosti. Učte je ohleduplnosti k ostatním. Tak je připravujete pro vyšší služebnost v náboženských záležitostech. – MS 102, 1909.

Domov je školou průpravy, v níž se děti i mládež připravují ke službě pro Pána a předběžně se chystají pro vyšší školu v Království Božím. – MS 7, 1899.

Není to druhořadá záležitost. – Výchova v rodině se nesmí považovat za druhořadou záležitost, ale stojí na prvním místě při správné výchově. Otcové a matky jsou pověřeni, aby formovali myšlení svých dětí. – RH 6. 6. 1899.

Jak je alarmující přísloví: „Na kterou stranu se naklánějí větve, tam se nachýlí i strom“. To bychom měli prakticky použít při výchově našich dětí. Rodiče, uvědomujete si, že vám byla uložena jako svatá povinnost jejich výchova od nejútlejšího mládí? O tyto mladé stromky je nutno pečovat, aby je bylo možné přesadit do zahrady Páně. Rodinná výchova se nesmí přehlížet. Kdo ji nebere na vědomí, zanedbává svoji náboženskou povinnost – MS 84, 1897.

Velké možnosti výchovy v rodině – Rodinná výchova je velmi důležitá a má velké

možnosti. Abrahám byl nazván otcem víry. Dával svůj příklad zbožnosti tím, že striktně dodržoval ve svém domě Boží přikázání. Kladl důraz na náboženství v rodině ten, který pozná výchovu uplatňovanou v každé rodině, a který posuzuje vliv výchovy, řekl: “Znám jej, protože přikáže synům svým i domu svému po sobě, aby ostříhali cesty Hospodinovy a činili spravedlnost a soud“.

– Letter 9, 1904.

Bůh přikázal Izraelitům, aby své děti učili přikázáním a aby s nimi byl seznámen všechen lid. Domov byl zároveň školou. Děti se dovídaly pravdy od svých milujících rodičů a ne od cizích lidí. Boží představy se prolínaly od každodenního rovinného života. O mocném Bohu, který vysvobodil svůj lid, se vyprávělo podrobně a s úctou. Velké pravdy o Boží prozívatelnosti a věčném životě působily na dětskou mysl. Seznámily se tak s pravdou, dobrem a krásou.

Braly si ponaučení z uvedených příkladů osob i z jejich vyznání a snadno si je zapamatovaly. Takto povzbuzená představivost dětí byla od malička vlastně zasvěcováním do tajemství moudrosti. Byly nadějí otců, bylo usměrňováno jejich myšlení, cítění a těšení se na to, co je za hranicí toho, co vidí. Učily se očekávat místo věcí pomíjitelných to, co je neviditelné a věčné.

– FE 95.

Toto předchází a připravuje pro denní školu. – Snaha rodičů předchází práci učitelů. Prvním stupněm je tedy škola v rodině. Pokud se o to upřímně snaží a ve svých modlitbách prosí o poznání svých povinností, pak připraví své děti pro druhý stupeň, kde jim učitel dává další rady. –

RH 13. 6. 1882.

Utváření charakteru. – Domov má být školou, kde se děti charakterově formují podle Božích představ. – MS 136, 1898.

Výchova v nazaretském domě. – Ježíš získal svojí výchovu v rodině. Jeho matka byla jeho prvním učitelem. Z jejího podání a ze svitků proroků poznával nebeské věci. Žil ve vesnické rodině a upřímně a ochotně vzal na sebe podíl, který vyplýval z domácích povinností. Vládce nebes se dobrovolně stal služebníkem, milujícím a poslušným synem. Učil se řemeslu a pracoval v tesařské dílně s Josefem. – MH 399.

2. První učitelé

Rodiče mají znát svoji odpovědnost. – Otec i matka mají být prvními učiteli svých dětí. – MS 67, 1903.

Rodiče musí znát svou zodpovědnost. Svět je pro mládež plný nástrah. Mnozí jsou přitahováni sobeckým životem a smyslnou radostí. Nemohou rozeznat skryté nebezpečí ani dohlédnout strašného konce cesty, která se jim zdála být tak přitažlivá. Tím, že projeví slabost ke svým vášním a tužbám, vyčerpali svoje síly a milióny se staly troskami pro tento i pro příští svět. Rodiče by si měli uvědomit, že jejich děti narazí na tato pokušení. Už před narozením dítěte by se mělo začít s přípravou, která by umožnila vést úspěšný boj proti zlu. – MH 371.

Pro každý krok je zapotřebí víc než lidská moudrost, musí poznat, jak nejlépe vychovat své děti pro praktický život a šťastný život na této zemi, ale i pro větší služebnost a radost v životě věčném. – RH 13. 9. 1881.

Výchova dětí je důležitou součástí Božího plánu. – Výchova dětí tvoří důležitou součást Božího plánu a demonstruje sílu křesťanství. Rodiče mají vážnou zodpovědnost při výchově dětí, aby až tyto jednou odejdou z domova, konaly dobro a ne zlo těm, s nimiž přijdou do styku. ST 25. 9. 1901.

Rodiče by neměli brát na lehkou váhu výchovu svých dětí, ani jí v žádném případě nepřehlížet. Rodiče by měli využít čas poctivým studiem zákonů, které umožňují náš život. Mělo by se to stát základem jejich poznání v dalším přístupu k dětem, aby tak zajistili naplnění přísloví, že ve zdravém těle je zdravý duch...

Mnozí z těch, kteří se hlásí jako následovníci Krista, neberou dostatečně na vědomí tuto povinnost rodiny a neuvědomují si svatou důležitost úkolu, který Bůh vložil do jejich rukou, aby utvářeli charakter svých dětí, aby jim vštíplili mravní zásady a jejich děti pak měly sílu neupadnout do léčky a pokušení, kterým podléhá mládež. – Pacific Health Journal, April, 1890

Spolupráce s Bohem je důležitá. – Kristus neprosil svého Otce, aby vzal jeho učedníky

z tohoto světa, ale aby je ochránil před zlem tohoto světa a před pokušením, s nímž se budou setkávat na každém kroku. Takto ať se modlí i rodiče za své děti. Ale mohou se takto přiznávat k Bohu a pak nechat děti, aby si dělaly, co samy chtějí? Bůh neochrání před zlem děti, pokud jejich rodiče s Ním nespolupracují. Správní rodiče se věnují svým dětem a neúnavně se snaží, aby dovedli své děti k vítěznému konci. – RH 9. 7. 1901

Pokud se rodiče domnívají, že se nikdy nezbavovali povinnosti vychovávat své děti a vést je k Bohu, že toto své úsilí konali z hloubky své víry, spolupracovali s Bohem v upřímné modlitbě i v jednání, mohou mít úspěch přivést své děti ke Spasiteli. – ST 9. 4. 1896

Jak jeden manželský pár splnil svoji zodpovědnost. – Jeden z nebeských andělů přišel k Zachariášovi a Alžbětě a řekl jim, jakým způsobem mají vychovávat svého syna, aby příprava byla ve shodě s vůlí Boží, neboť bude Jeho poslem, aby zvěstoval příchod Kristův. Rodiče poctivě spolupracovali s Bohem na utváření Janovy povahy, aby byl schopen splnit úkol, který mu určil Bůh.

Jan se svým rodičům narodil až ve stáří za zvláštních okolností. Tak se rodiče mohli domnívat, že je určen k vykonání zvláštního úkolu pro Pána a proto se bude sám o něho starat. Ale rodiče takto neuvažovali, přestěhovali se do zapadlé vesnice, kde by jejich syn nebyl vystaven pokušení městského života, kde by nebyl ovlivněn a nemohl opustit rady a příkazy, které dostával od rodičů. Plně se účastnil na rozvoji jeho dětského charakteru a na každém kroku viděli dosažení cíle, k němuž byl Bohem povolán... Oni tento závazek svědomitě splnili. – ST 16. 4. 1896

Považujte děti za svěřené – Rodiče mají považovat děti za svěřené od Boha za tím účelem, aby je vychovali pro nebeskou rodinu. Vychovávejte je v bázni a lásce Boží, neboť „*Počátek moudrosti je bázeň Hospodinova*“. Ž 111, 10. – ST 16. 4. 1896

Ti, kteří jsou Bohu věrní, budou se snažit představovat ho svým životem v rodině. Na výchovu svých dětí se budou dívat jako na posvátný úkol a budou mu plně důvěřovat. – MS 103, 1902

Kvalifikace rodičů jako křesťanských učitelů. – Poslání rodičů je velkým přínosem, ale většinou je přehlíženo. Rodiče, procitněte ze svého duchovního spánku a pochopte, že ty první lekce musí dostat dítě od vás. Musíte své malé ratolesti naučit poznávat Krista. Toto musíte udělat dřív, než Satan do jejich srdcí zaseje své sítě. Kristus děti volá, jsou k Němu vedeny a vychovávány v pracovitosti, moudrosti a dodržování pořádku. Kristus si přeje, aby dostaly správnou výchovu. – RH 9. 10. 1900

Tak dlouho bude ležet u dveří rodičů hřích, dokud nevezmou vše pevně do rukou a nestanou se z nich moudří a spolehliví křesťanští učitelé. – MS 38, 1895

Vzájemná jednota rodičů je nutná. – Manželé musí být jednotní při vedení dětí. Při svých hovorech musí být velmi citliví a opatrní, jinak se vloudí Satan se svým pokušením a půjde od jednoho vítězství ke druhému. Musí být k sobě laskaví a vzájemně zdvořilí a jednat spolu ve vzájemné úctě. Každý se musí snažit pomoci druhému při vytváření radostného domova a příjemného prostředí. V přítomnosti dětí se nesmí názorově lišit. Je třeba zachovávat křesťanskou úctu. – Letter 272, 1903

Zvláštní vedení dané dětem. – Matka musí mít vždy vedoucí úlohu při vedení dětí. Protože hlavní i důležité povinnosti spočívají na otci, matka je ve stálém styku s dětmi. Zvláště dokud jsou malé, musí být jejich zvláštním rádcem a společníkem. – Pacific Health Journal, January, 1890

Výchova má širší význam, než jen samotná rada. – Rodiče se musí naučit napomenutí o bezvýhradné poslušnosti k Božímu hlasu, který k nim promlouvá z Božího slova. A až se toto naučí, pak mohou teprve učit své děti, aby svoji úctu a poslušnost projevovaly slovem a skutkem. To je poslání, které je třeba vnést do našich rodin. Ti, kteří o to usilují, dosáhnou rychlý pokrok a pozvednou i své děti. Taková výchova znamená mnohem víc, než jen samotná rada. – MS 84, 1897

Nahodilé úsilí je nepřijatelné. – Při soudu neprojdou ojedinělé snahy v rodině. Křesťanští rodiče musí spojit víru a úsilí. Když Abraham nařídil svému domu, aby ho následovali, tak šli za ním. Všichni rodiče se musí držet následující zásady: „Budou se přidržovat cesty Páně“. Každá jiná cesta nevede do města Božího, ale je v dosahu Satana. – RH 30. 3. 1897

Rodiče hodnot'te svoji práci. – Hodnotí rodiče své úsilí při výchově dětí a zvažují, zda

splnili svoji povinnost, aby mohli mít naději a víru, že jejich děti se stanou korunou radosti v den příchodu Pána Ježíše? Pracují opravdu pro blaho svých dětí, aby Ježíš při pohledu z nebe mohl posvětit jejich úsilí sesláním Ducha Svatého, rodiče, vaším úkolem je, abyste připravili své děti, aby byly užitečné nejen v tomto životě, ale mohly se účastnit i na budoucí slávě. – *Good Health, January, 1890*

3. Kdy začít s výchovou dítěte

Výchova začíná už u kojence. – Slovo výchova znamená víc než jen předmět, který studujeme na vyšší škole. Výchova začíná už u kojence v matčině náruči. Matka nejen formuje, ale i dotváří charakter svého dítěte, a tím je vychovává. – *Good Health, June, 1880*

Rodiče posílají své děti do škol a při tom si myslí, že tím je už vychovávají. Ale výchovu je třeba uskutečnit mnohem širším rozsahem. Je v ní zahrnutý celý proces, kterým dítě prochází od kojenecké doby po dětství a pak přes mládí do dospělosti. Jakmile je dítě schopné utvořit myšlenku, má se začít s jeho výchovou. – *RH 27. 6. 1899*

Začněte, když je jeho vnímání nejcitlivější. – Snaha dítě vést a vychovávat má začít v raném dětství. Tehdy je jeho mysl nejvnímavější a získané poznatky si zapamatuje. – *Letter 1, 1877*

Již doma mají být děti vedeny, prakticky od kolébky až do dospělosti. Pokud jsou školy dobře vedeny, učitelé dávají dětem další poznání. Matka však zůstává hlavním učitelem v rodině a má je naučit nejcennější poznatky ze svého života. – *Pacific Health Journal, May, 1890*

Je povinností rodičů, aby hovořili pravdu... Každý den by měli rodiče přijímat v Kristově škole poznání od Toho, který je miluje. A pak se bude příběh o neskonale Boží lásce opakovat v rodinné škole k malému stádečku. A tak než se plně rozvine jejich poznání, dostanou děti správné zásahy od svých rodičů. – *MS 84, 1897*

Výchovu dětí by měli všichni poctivě studovat. – Výchova dětí by měla být pro nás povinností, protože jejich spása záleží především na tom, jak jsme je vychovali v dětství. Rodiče a vychovatelé musí sami zachovávat čistotu srdce i v životě, pokud si přejí, aby jejich děti si čistotu uchovaly. Jako rodiče bychom měli sami sebe usměrňovat a teprve potom vést naše děti a připravovat je pro věčnost. – *RH 8. 9. 1904*

Jak správně začít. – Vaše děti jsou Božím vlastnictvím a jsou draze koupeny. Otcové a matky, dávejte si na tom záležet a vychovávejte je podle křesťanských zásad. – *MS 126, 1897*

Mládež má být vedena opatrně a rozumně, protože špatné návyky získané v dětství a v mládí si často ponechávají pro svůj další život. Kéž nám pomůže Bůh, abychom poznali, že je opravdu nutné správně začít. – *The Gospel Herald 24. 12. 1902*

Důležitost výchovy prvního dítěte. – Zvláště první dítě bychom měli poctivě vychovávat, protože ono bude pak vychovávat ty ostatní. Děti vyrůstají pod vlivem těch dětí, s nimiž se stýkají. Pokud jsou obklopeny hluchými a nezvládnutelnými dětmi, pak i ony budou hluché a nesnesitelné. – *MS 64, 1899*

Rostlina je vhodný příklad pro výchovu dětí. Postupný vývoj rostliny ze semínka je vhodný příklad pro výchovu dítěte. „*Nejprve bylinu, potom klas, potom plné obilí v klasu*“ *Mk 4, 28*. Ježíš, který nám dal toto podobenství, stvořil malé semínko, dal mu schopnost života a určil zákony, které tento růst ovládají. A tato pravda, uvedená v podobenství se stala skutečností v jeho životě. On, který vládl v nebesích, byl Králem slávy, stal se děťátkem v Betlémě a po nějakou dobu představoval bezmocné děťátko v matčině náruči. V dětství mluvil a jednal jako dítě, vážil si svých rodičů, plnil jejich přání a pomáhal jim. Ale od prvního okamžiku, kdy začal chápat, stále vyrůstal v milosti a poznání pravdy. – *Ed 106, 107*

II. Metody a učebnice

4. Vyučovací metody

Zaímejte se o rodičovskou výchovu. – Rodiče málokdy vykonávají své povinnosti tak, jak

by měli... Rodiče, zajímali jste se o základy rodičovské výchovy? Vždyť máte moudře usměrňovat vůli a pohnutky dětí. Učte své mladé výhonky, aby se vinuly kolem Boha a On je mohl podpírat. Nestačí, pokud řeknete: „Toto udělej“ nebo „Udělej tamto“ a pak nevyžaduje splnění úkolu bezesbýtku a děti pak vaše příkazy nerespektují. Používejte vhodný způsob, podle něhož by děti poslouchaly z ochotného srdce vaše příkazy. Učte výhonky, aby přilnuly k Ježíši... Učte je, aby prosily Pána o pomoc ve všech drobných životních situacích, aby byly pozorné a viděly i ty malé povinnosti, které se musí udělat, třeba jako pomáhat doma. Pokud je nevychováte vy, pak je zde ještě někdo jiný, kdo má zájem. Satan jen čeká na svoji příležitost, aby zasel semínko koukolu do jejich srdcí. – *MS 5, 1896*

Přistupujte k úkolům s neúnavným duchem a milujícím srdcem. – Moje sestro, svěřil ti Bůh jako matce odpovědnost?... Musíš poznat správné metody a získat takt při výchově svých malých dětí, aby mohly jít cestou Páně. Musíš stále usilovat o nejvyšší zušlechťování ducha a duše, abys mohla vnést do výchovy a vzdělávání svých dětí neúnavného ducha a milující srdce. Ty je můžeš naplnit čistou touhou a pěstovat v nich lásku pro věci vznešené, čisté a svaté. Jako pokorné dítě Boží, uč se v Kristově škole. Snaž se stále zdokonalovat své schopnosti, abys mohla doma vykonat spoustu bezvadné a stoprocentní práce svým poučením a příkladem. – *RH 15. 9. 1891*

Účinek mírného a laskavého způsobu. – Mnozí si uvědomují účinek mírného a dobrého jednání, i když se jedná o kojence. Podrážděná či netrpělivá matka nebo chuva způsobuje rozmrzelost i u dítěte, které drží ve své náruči, zatímco laskavé jednání působí k uklidnění nervů dítěte. – *Pacific Health Journal, January, 1890*

Teorie se ověřují. – Studium knih nepřináší velký užitek, dokud se takto získané myšlenky nemohou uvést do praktického života. Dokonce mnohé hodnotné návrhy druhých nemohou být přijaty bezmyšlenkovitě a bez rozlišování. Nelze je také vztahovat na situaci u všech matek nebo na mimořádnou dispozici či temperament každého dítěte v rodině. Matka by měla pečlivě studovat zkušenosti druhých, poznamenávat si rozdíly mezi jejich způsoby i svými vlastními a ověřovat si jejich skutečnou hodnotu. – *ST 9. 2. 1882*

Metody používané ve starověku. – V dávných dobách věřící lidé v Izraeli velmi dbali na způsob výchovy. Pán jim přikázal, aby už malička učili děti o Boží dobrotě a laskavosti, tak jak byla zjevena v jeho zákoně a projevila se v dějinách Izraele. Zpěvem, modlitbami a ponaučením z Písem se jejich mysl otevírala a rodiče měli poučovat děti, že Boží zákon je výrazem jeho charakteru a že přijetím zásad zákona do srdce vstoupila utvořená představa do mysli i duše. Jak ve škole tak i doma se učilo jen ústně, ale mládež se také učila číst hebrejské spisy. Pergamenové svitky starozákonních textů měla možnost studovat bez omezení. – *FE 442*

Učte s vlídností a láskou. – Je zvláštním úkolem otců a matek učit děti s vlídností a láskou. Měli by dát najevo, že rodiče určují, co se má dělat a co se vyžaduje. Ne, aby rodiče byli ovládáni dětmi. Mají děti naučit, že od nich se vyžaduje poslušnost. – *Letter 104, 1897*

Nespokojený duch se přirozeně kloní ke zlému. Pokud se aktivní mysl nezabývá něčím vhodnějším, povšimne si toho Satan a každá možnost ho povzbudí. Děti potřebují vedení, které by je bezpečně chránilo před chybami i nemorálností. Je třeba získat je laskavostí a utvrdit je v konání dobra. – *Letter 28, 1890*

Otcové a matky, máte před sebou vážný úkol. Věčná spása vašich dětí závisí na tom, jak si povedete. Jak chcete úspěšně vychovávat své děti? Nikdy nenadávejte, tím se nic nespraví. Hovořte s dětmi, jako byste důvěřovali jejich rozumnému jednání. Jednejte s nimi laskavě, něžně, delikátně. Pověřte jim, jaké plány má s nimi Bůh. Řekněte jim, že Bůh by je chtěl vést a připravit pro společnou práci s ním. Pokud vy uděláte svoji povinnost, můžete se spolehnout, že i Pán splní své. – *MS 33, 1909*

Udělejte si čas na vysvětlení. – Každá matka by si měla udělat čas, aby si se svými dětmi pohovořila, uvedla na pravou míru jejich chyby a trpělivě je učila jak správně jednat. – *1T 390*

Pozměňujte způsob vyučování. – Mládeži je třeba se věnovat co nejvíce a různě odměňovat způsob vyučování, aby se vyvolaly co nejvznešenější pohnutky myšlení... Je velmi málo těch, kteří chápou jak vést a rozvíjet nápaditost, myšlení a sympatie mládeže. – *CT 73*

První lekce učte v přírodě. – Matky, dovolte svým dětem, aby si hrály venku na čerstvém

vzduchu. Ať poslouchají zpěv ptáčků a učí se poznávat Boží lásku, jak ji vyjádřil ve svém krásném díle. Učte je na jednoduchých příkladech z knihy přírody a na všem, co s ní souvisí. Ať se jejich vědomosti rozšíří, doplní si toto poznání z knih a vše zůstane pozorně zakotveno v jejich paměti. –

CT 146

Obdělávání půdy je dobrá práce pro děti i mládež. Přivádí je do přímého styku s přírodou, s Boží přírodou. Pokud jsou pro to podmínky, měly by naše školy mít k dispozici květinové zahrady a lány půdy k obdělávání.

Takový způsob výchovy je v souladu s radami, které dal Bůh k vedení mládeže... Zvláště to ocení nervózní dítě nebo mladík, který vyčerpán hledá příklady, které se těžko pamatují z knih. Pro něho jsou příklady z přírody vhodné pro jeho zdraví i spokojenost. Prožitky, které si odnesl, mu nevymizí z paměti, má je stále před očima a jsou spojeny s konkrétními věcmi. – CT 186, 187

Buďte struční a zajímaví. – Pokud rodiče plní svou úlohu, pak postupují krok za krokem, radu za radou, své úvahy mají krátké i zajímavé a učí je nejen teoreticky, ale i prakticky. Pán bude podporovat jejich snažení a udělá z nich schopné učitele. – CT 13. 8. 1896

„Říkejte to jednoduše, říkejte to často“. Ti, kteří vedou děti, musí se vyhnout nezajímavým poznámkám. Krátké, věcné připomínky budou působit lépe. Pokud se má říci mnoho, rozhodněte se pro stručnější a častější opakování několika zajímavých slov, která proneseme vhodně při různých příležitostech, jsou mnohem prospěšnější, než když je povíme všechny najednou. Dlouhé proslovy zatěžují ještě plně nevyvinutou dětskou mysl. Příliš mnoho vyprávění je vede k nezájmu o duchovní ponaučení, stejně tak jako přejídání zatěžuje žaludek a vede ke ztrátě chuti a k nezájmu o potravu. Mysl lidí se může přesytit přílišným mluvením. – 2T 420

Podporujte nezávislé myšlení. – Děti i mládež získávají poznání faktů většinou od učitelů a z učebnic. Dejte jim i možnost, ať si sami vyberou ponaučení a najdou si co je pravda. Při práci na zahradě se jich ptejte, jaké poznatky si odnášejí z pěstování rostlin. Pokud se dívají na krásnou krajinu, zeptejte se jich, proč Bůh dal polím a lesům tolik krásy a pestrosti v barevných odstínech. Proč nebylo všechno zabarveno na tmavě-hnědo? Když trhají květiny, přiveďte je na myšlenku, proč měl k nám tolik ohledů a ponechal nám tuto krásu poutníků z Edenu. Učte je, ať si povšimnou důkazů projevovaných všude v přírodě a poznají Boží způsob myšlení v náš prospěch a také obdivuhodné přizpůsobení všech věcí pro naši potřebu a štěstí. Ed 119

Usměrněte aktivitu dětí. – Rodiče nemusí mít pocit, že je nutné potlačovat činnost svých dětí, ale měli by pochopit, že to je základ k jejich vedení a výchově správným směrem. Tato impulsivnost je jako popínavé víno. Když se o něj nepečuje, šplhá na každý pařez nebo keř a upíná své výhonky na každou nízkou podpěru. Není-li zušlechťováno a vhodně podpíráno, vyplývá svou energii docela bezúčelně. Tak je to i s dětmi. Jejich aktivita musí být vedena správným směrem. Zaměstnejte jejich ruce i myšlení, aby se dosáhlo jejich tělesného i duchovního pokroku. – ST 13. 8. 1896

Učte je, aby byly od malička prospěšné. – Je třeba začít dítě poučovat od malička. Jakmile jsou dostatečně rozvinuty jeho intelektuální schopnosti a síly, měly by se mu svěřovat různé domácí povinnosti, aby je vykonalo. Měla by se povzbudit jeho sebedůvěra, aby šlo pomoci otcovi nebo matce, umělo si odepřít, kontrolovat se, aby štěstí a potřeby druhých kladlo na své vlastní, aby si všímalo možnosti jak pomoci a povzbudit své sourozence a spolužáky, projevovat vlídnost ke starším lidem, k nemocným a nešťastným. Čím více v rodině převládá duch pravé služebnosti, tím plněji se bude rozvíjet v životech dětí. Naučí se nacházet radost ve službě a v přinášení obětí pro dobro druhých. MH 401

Rodiče, pomozte svým dětem konat vůli Boží a poctivě vykonávat ty povinnosti, které na ně připadají jako na členy rodiny. Přinese jim to cennou zkušenost. Naučí se, že nesmějí soustřeďovat svůj zájem jen na sebe, dělat radost jen sobě a samy se bavit. Trpělivě je vychovávejte, aby se svým dílem zapojovaly v kruhu rodiny. – RH 17, 11. 1896

Utvářejte charakter malými pozornostmi a častým opakováním. – Rodiče, při výchově svých dětí studujte příklady, které Bůh vložil do přírody. Co uděláte, když budete chtít pěstovat karafiáty, růže nebo lilie? Zeptáte se přece zahradníka, jak to dělá, že ratolesti i listy se vyvíjejí souměrně. On vám pak řekne, že rostlinou se nesmí neuváženě a hrubě zacházet. Tím by se mohly jediné zlomit jemné stonky. Věnuje jim však stále pozornost. Zavlažuje půdu, chrání rostoucí

rostlinky před prudkým závanem větru a žhavým sluncem a Bůh pak působí, aby rostly a rozkvetly do krásy. Při výchově svých dětí jednejte podobně jako zahradník. Něžným pochopením a duchovní pomocí se snažte utvářet jejich povahy podle vzoru Kristova charakteru. – DA 516

Věnujte pozornost i nezávažným věcem. – Při výchově dětí a mládeže se dopouštíme velkých chyb tím, že je protěžujeme, jsme shovívaví a hýčkáme je. Stávají se z nich sobci a neschopní lidé, kterým chybí rozhodnost i v drobných životních situacích. Nejsou zvyklí provádět každodenní povinnosti v pokoře a tím si získat morální sílu...

Nikdo není předurčen pro něco velikého a důležitého, ani kdyby byl svědomitý ve vykonávání drobných povinností. Charakter se formuje postupně, duše je vedená k vynaložení úsilí, které je úměrné ke splnění úkolu. – 3T 46, 47

Talentované děti vyžadují větší péči. – Musíme svým dětem vtisknout do myslí, že nepatří sami sobě, a proto nemohou chodit, kam by chtěly a ani se oblékat nebo jednat tak, jak se jim zachce... Mají-li svou osobní přitažlivost a vrozené schopnosti, musíme jejich výchově věnovat větší pozornost, aby se jim tato obdaření a schopnosti nestaly kletbou a aby neztratily střízlivou životní realitu. Snadno by podlehly lichotkám, domýšlivosti i marnivosti. To jsou překážky k vejíti do věčného života. – ST 9. 12. 1875

Nedělejte nevhodné připomínky ani nepochlebuje. – Dávejte dětem co nejméně připomínek. Ať se naučí bavit samy. Nepředvádějte je před návštěvami jako zázračné děti, které jsou inteligentní a moudré, ale nechejte je, pokud je to možné v prostotě jejich dětství. Jeden z hlavních důvodů, proč je tolik dětí arogantních, neukázněných a troufale drzých, je v tom, že jsme je vynášeli, příliš chválili a jejich pohotové, vtipné řeči opakovali v jejich přítomnosti. Snažte se příliš nekárat, ale ani neplýtvat chválou a lichotkami. Satan brzy zaseje do jejich mladých srdcí semínka zla a vy byste ho neměli v jeho díle podporovat. – ST 9. 12. 1882

Čtete svým dětem. – Otcové a matky, máte možnost si koupit naše knihy a časopisy jako pomocnou literaturu. Najděte si čas a čtete svým dětem... Zaveďte čtení v kruhu rodiny, kdy každý její člen odloží svou každodenní práci a problémy a všichni se sejdou ke studiu. Hlavně mládeži přinesou tato společná rodinná shromáždění požehnání, neboť je zvyklá číst jen romány a levně prodávané povídky. – CT 138

„Vychovávejte“, „nemluvte“. – Rodičům je svěřen úkol, dát svým dětem výchovu a připravit je na budoucí věčný život. Mnozí otcové a matky si myslí, že splňují svou povinnost tím, že je živí, šatí a vychovávají podle měřítka světa. Jsou příliš zaujati svými zájmy a zálibami, než by se mohli věnovat životním zájmům svých dětí. Nehledají výchovu, která by usměrnila jejich talenty k oslavě jejich Spasitele. Šalomoun neřekl: „Řekni dítěti o cestě, kterou má jít a neodchýlí se od ní, ani když zestárne“. Ale řekl: „*Vyučuj mladého podle způsobu cesty jeho, nebo když se i zestárne, neuchýlí se od ní*“. Př. 22, 6. – RH 24. 6. 1890

Vychovávejte k sebeovládání. – Žádné jiné úsilí, které kdy člověk započal, nevyžaduje větší péči a zkušenosti než samotné vedení a výchova dětí. Nejsou žádné vlivy tak silné jako ty, které nás obklopují v raném dětství... Lidská přirozenost je trojího druhu. Podle Šalomouna musí vedení v sobě zahrnovat správný rozvoj fyzických, intelektuálních i morálních sil. Mají-li rodiče a učitelé provést tento úkol správně, musí si sami ujasnit cestu, po níž by dítě mělo jít. To ale znamená víc než knižní znalost nebo učení ve škole. Patří sem znát míru, být bratrsky laskavý a zbožný, plnit povinnosti, které jsme si předsevzali k sobě, k bližnímu, a k Bohu.

Výchova dětí musí být prováděna na odlišném principu, který se nepříčí zdravému rozumu. Používání brutality vyžaduje podřízení svému učiteli; dítě však musí být vedeno, aby se samo kontrolovalo. Vůle musí být vedena k poslušnosti požadavkům rozumu a svědomí. Dítě je možné vést i jako zvíře, které zásluhou učitele nemá vlastní vůli, ztratilo svou lidskou osobnost. Takové vedení není moudré a má katastrofální následky. Na takto vychovávané děti není spolehnutí, jsou nestálé a nerozhodné. Nenaučily se jednat ze zásady. Nepožadovalo se od nich, aby uplatňovaly rozumové důvody. Pokud je to možné, má být u dítěte vypěstována sebedůvěra. Klademe-li různé nároky na jeho schopnosti, pozná samo, v čem vyniká a v čem zaostává. Moudrý vedoucí bude pozorně sledovat rozvoj slabších stránek, aby u dítěte se zformoval vyvážený, harmonický charakter. – FE 57

5. Bible jako učebnice

První učebnice dítěte. – Bible by měla být první učebnicí dítěte. Z ní by se měly čerpat moudré rady. Slovo Boží by mělo být základem života. Z něho by měly děti poznat, že Bůh je jejich Otcem a z krásných příběhů uvedených v Jeho slově získat představu o Jeho charakteru. Podle uvedených zásad by se měly naučit jednat spravedlivě a uvážlivě. – *CT 108, 109*

Knihy zaslíbení, požehnání a pokárání. – Matka musí mít jasné myšlení a pamatovat si zaslíbení i požehnání Božího slova, ale také znát věci zakázané, aby mohla říct svým dětem, když zlobí, i pokárání z Božího slova a poukázat jim na to, že působí zármutek Duchu Božím. Naučte je, že uznání Ježíšovo a Jeho úsměv jsou cennější než chvály, lichotky a příznivé přijetí nejbohatších, nejvážnějších a nejvzdělanějších lidí tohoto světa. Veďte je k Ježíšovi každý den s láskou, něžností a upřímností. Nesmíte připustit, aby cokoliv vstoupilo mezi vás a toto velké dílo. – *RH 14, 4, 1885*

Jejich charakter se utváří studiem. – Biblické příklady mají morální a náboženský vliv na utváření charakteru, pokud se uvedou do praktického života. Timoteus si to po zkušenostech uvědomil a jednal podle toho. Velký apoštol mu často poukázal na nutnost vyhýbat se zlému jednání a říkal mu, že požehnání bude určitě provázet všechny, kteří jsou věrní, opravdoví a cele se Bohu odevzdávají ve víře. Vznešené uvědomělé lidství není dílem náhody. Je výsledkem postupného ztvárňování charakteru na počátku dospívání a zbožným naplňováním Božího zákona v rodině. Bůh požehná svědomité úsilí všech, kteří učí své děti podle toho, jak přikázal. – *Letter 33, 1897*

Ukazuje Boží lásku jako pěkný námět úvahy. – V každé rodině by děti měly být vedeny pod vlivem Božích zásad. Je třeba kontrolovat špatné přirozené sklony, tlumit nežádoucí nálady. Dětem by se mělo vysvětlit, že jsou Božím vlastnictvím, že byly vykoupeny Ježíšovou vzácnou krví, a proto nemohou svůj život prožívat ve světských radovánkách a marnostech, žít podle své vůle, uskutečňovat jen své nápady a při tom chtít, aby byly započteny mezi dítky Boží. Děti musí být vedeny s láskou a trpělivostí... Učení o lásce Boží by mělo být vhodným tématem v rodinném kruhu a církve by měla převzít odpovědnost za další témata pro výchovu dětí. – *RH 25. 10. 1892*

Biblické příběhy přinášejí ujištění bázlivým dětem. – Jen vědomí Boží přítomnosti může rozptýlit strach, který by bázlivému dítěti ztrpčoval život. Ať si zapamatuje následující zaslíbení: „*Vojensky se klade anděl Hospodinův okolo těch, kteří se Ho bojí, a zastává se jich*“. – *Žalm 34, 8.* Přečtěte mu krásnou Elizeovu osobní zkušenost v horském městečku, kdy mezi ním a zástupy ozbrojených nepřátel byl mocný houf nebeských andělů. Přečtěte mu, jak se Petrovi odsouzenému k smrti objevil Boží anděl, prošel ozbrojenými strážemi, masivní branou a velkými železnými vraty se závory a zámky a vyvedl Božího služebníka do bezpečí. Čtěte mu o scéně na moři, kdy vězeň Pavel na své cestě do vězení a k rozsudku smrti hovořil k vojákům a námořníkům na lodi, zmítané vlnami rozbouraného moře; byli již zcela vyčerpaní prací, bděním a dlouhým postem, když slyšeli Pavlova velká slova povzbuzení a naděje: „*A i nyní vás napomínám, abyste byli dobré mysli, neboť nezahyne nikdo z vás... Neboť této noci ukázal se mi anděl Boha toho, jehož já jsem, a kterému sloužím, řka: Neboj se Pavle, před císařem máš stát a dal tobě Bůh všecky, kteříž se plaví s tebou*“. Ve víře v tento slib ujistil Pavel své druhy: „*Žádného zajisté z vás vlas z hlavy nespadne*“. A tak se také stalo. Protože byl na oné lodi člověk, jehož prostřednictvím mohl Bůh působit, zachránila se celá osádka pohanských vojáků a námořníků. „*Tak se stalo, že všichni zdraví vyšli na zemi*“. – *Sk. 27, 22–24, 34, 44.*

Tyto příběhy nebyly napsány jen proto, abychom si je mohli přečíst a obdivovat je, ale aby tatáž víra, která se projevovala u Božích služebníků ve starověku, mohla působit stejným způsobem i v nás. Stejně tak zjevně se projeví i nyní tam, kde víra umožní průchod Boží moci. – *Ed 255, 256*

Buďte silní ve víře a uče své děti, že všichni jsme závislí na Bohu. Čtěte jim příběh o čtyřech hebrejských chlapcích, aby se v jejich myslích zafixovalo pochopení vlivů ke konání dobra, která se uplatnila již době Danielově. A to přísným dodržováním zásad. – *MS 33, 1909*

Vybírejte z Bible jednoduché příklady. – Rodiče by měli svým dětem vyprávět Biblické příběhy co nejjednodušším způsobem, aby byly snadno pochopitelné. – *Letter 189, 1903*

Uče své děti, aby Boží přikázání se stala normou jejich života. Okolnosti je mohou odloučit

od rodičů, od jejich domovů, ale ta ponaučení, která dostaly v dětství a v mládí, budou jim požehnáním pro celý další život. – MS 57, 1897

6. Kniha přírody

Spolehlivý zdroj poznání. – Především Bible a po ní příroda by nám měla být učebnicí. – 6T 185

I malému dítěti, které se nemůže učit z tištěných knih ani se zapojit do běžné školní praxe, tomu příroda nabízí spolehlivý zdroj poučení a radosti. Srdce, které se dosud nezatvrdilo vlivem zla, rozezná citlivě přítomnost Boží, která prostupuje všechny stvořené věci. Ucho, které dosud není otupeno hlukem světa, je pozorné k hlasu, který promlouvá ze všech projevů přírody. Stejným zdrojem poučení a potěšení může být příroda i pro starší, kteří také potřebují její stálé tiché připomínání toho, co je věčné a duchovní. – Ed 100

Použijte přírodu v ráji jako učebnici. – Celá příroda se stává výkladem Božího plánu. Eden, který byl domovem Adama a Evy, na každém kroku poukazoval na Boha a Jeho božský záměr. Pro jejich pozorný sluch to byla píseň moudrosti, moudrost připoutávala k sobě zrak a vjem působil na srdce; tak vše bylo v těsném styku s Bohem v jeho stvořeném díle. – CT 186

Kniha přírody před nimi rozvinula svá živá ponaučení a poskytovala nevyčerpatelný zdroj poučení a radosti. Každý list v lese a kámen v horách, každá zářící hvězda, vše, co bylo na zemi, v moři i na obloze, mělo vepsané jméno Boží. Obyvatelé Edenu byli ve styku se vším, co bylo stvořeno, s listem, květinou, stromem, s každým živým tvorem, od mořských obrů až po částici slunečního paprsku. Od nich shromažďovali poznání tajemství života. Sláva Boží na nebi a nesčetné světy, které krouží na svých oběžných drahách „*vznášející se oblaka*“ Jb 37, 15 tajemství světla a zvuku, dne i noci, to vše byly předměty žáků první školy na této zemi. – Ed 21

Po pádu byly hodiny přidány. – Ačkoli země byla porušena kletbou, příroda i nadále zůstávala lidskou učebnicí. Nemohla už představovat jenom dobro, neboť zlo bylo všudy přítomné, svým poskvřňujícím dotykem zasáhlo zemi, moře i vzduch. Kde byl kdysi vepsán charakter Boží a poznání dobra, tam byly nyní vepsány vlastnosti Satana a poznání zla. Z přírody, která nyní projevovala poznání dobra i zla, přijímal člověk postupně varování před následky hříchu. – Ed 26

Příroda objasňovala Biblická poučení. – Bibličtí pisatelé použili mnoho názorných poučení z přírody. Budeme-li poznávat svět přírody, pak Duch Boží nám umožní plněji pochopit poučení ze slova Božího. – Ed 120

Ve světě přírody vložil Bůh do rukou dětí klíč k otevření pokladnice svého slova. Neviditelné je objasňováno na viditelném, Božská moudrost, věčná pravda, nekonečná milost, to vše lze pochopit z věcí, které stvořil Bůh. – CT 187

Doporučíme dětem, aby si samy v přírodě nacházely věci, které jsou dokladem Biblického učení a objevovaly v Bibli podobnosti vzaté z přírody. Měly by vyhledávat jak v Bibli, tak i v přírodě vše, co by bylo podobenstvím na Krista a také ty věci, které položil k doložení pravdy. Tak se mohou naučit poznávat Boha při pohledu na strom, na vinnou révu, na lilii i růži, na slunce nebo hvězdy. Mohou se naučit slyšet Boží hlas v ptačím zpěvu, v šumění stromů, v dunění hromů i v hudbě moře. A celá příroda jim bude opakovat jeho vzácná ponaučení.

Kteří se takto obeznámí s Kristem, těm už země nikdy nebude osamělým a deprimujícím místem. Bude jejich otcovským domem, v němž je On přítomen a kde žil kdysi mezi lidmi. – Ed 120

Bible vysvětluje tajemství přírody. – Když přijde dítě do kontaktu s přírodou, bude se mu jevit značně komplikovaná. Nebude ji chápat, nerozpozná působení protichůdných sil. Je tedy na místě, aby mu přírodu někdo vysvětlil. Při pohledu na projevující se zlo v přírodě se všem dostává stejně tragické poznání: „*Nepřítel to učinil*“ Mt 13, 28.

Učení o přírodě může být správně pochopeno jen ve světle, které září z Golgaty. Použijte betlémský příběh a oběť kříže a na nich dokážete, jak je dobré přemáhat zlo a že každé požehnání, které přijímáme, je darem vykoupení. V trní a ostnech, v bodláku a v koukolu je znázorněno zlo, které ničí a překáží. Ale na zpívajícím ptáčkovi a rozevírajícím se květu, na příkladu deště a slunce, na letním vánku a jemné rose; na mnohatisícových možnostech, s nimiž se setkáváme v přírodě, od

dubu až po fialku, která rozkvétá a jeho kořenů, všude je vidět obnovující lásku. A příroda k nám stále promlouvá o Boží dobrotě. – Ed 101

Hodiny v ideální školní třídě. – Tak jako obyvatelé ráje se učili z díla přírody, jako Mojžíš poznával stvořitelskou ruku Boží na rovinách i horách v Arábii, jako dítě Ježíš se učil v Boží škole na svazích Nazaretu, tak podobně se mohou učit i dnešní děti. Neviditelné je objasňováno na viditelném. – Ed 100

Zdůrazňujte lásku k přírodě. – Matky podporujte u sebe i u svých dětí lásku pro všechno, co je v přírodě krásné. Poukazujte jim na slávu nebes, na tisíce krásných tvarů i forem, které jsou ozdobou země, a pak jim povězte o Bohu, který toto vše stvořil. Takto můžete vést jejich mladou mysl ke Stvořiteli a v jejich srdcích probouzet úctu a lásku k dárci každého požehnání. Pole i hory, které jsou vstupní halou přírody, mohou být i školní třídou pro malé děti. Její pokladnice může být i učebnicí pro malé děti. Takto vtisknuté poznatky do jejich mysli nemohou být tak brzy zapomenuty...

Rodiče mohou udělat mnoho spojení svých dětí s Bohem, budou-li jim doporučovat, aby měly zalíbení v projevech přírody, kterou jim dal Bůh k tomu, aby viděly ruku Dárce ve všem, co přijímají. Srdce tak může být připraveno pro setbu pravdy, která vyraší v příhodnou dobu a přinese bohatou sklizeň. – ST 6. 12. 1877

Vzpomeňte si na ptáky a jejich zpěvy chvály. – Zvláště malé děti mohou přijít do důvěrného styku s přírodou. Nesnažte se je spoutávat společenskými zvyklostmi, ale dejte jim volnost jako jehňátkům, aby si hrály na čerstvém vzduchu a na slunci. Poukazujte jim na keře i květiny, na přízemní trávu a do výše se tyčící stromy a důvěrně je seznamte s jejich proměnnou krásou křehkostí tvarů. Naučte je poznávat moudrost a lásku Boží v jeho stvořitelském díle. A až v jejich srdcích zesílí radost a vděčná láska, ať ji projeví jako ptáci ve chvalozpěvu.

Vychovávejte děti a mládež aby se zamýšlela nad dílem velkého Mistra a k utváření svého charakteru se nechala inspirovat půvabem přírody. Až si láska Boží získá jejich srdce, přenášejte do jejich životů krásu svatosti. Tak budou moci využívat své schopnosti k požehnání ostatních a ke cti Boží. – CT 188

Ukažte v přírodě na Boží charakter. – Děti by měly být vedeny k tomu, aby se mohly odvážně postavit proti zlu. Od samotné přírody je směřujte k Božímu charakteru, aby se seznámily s jejím Tvůrcem. Jak mohou své děti přivést co nejlépe ke službě a k oslavě Boha? To by měla být otázka k zamyšlení pro rodiče. Jestliže celé nebe se zajímá o dobro lidského pokolení, neměli bychom se také my poctivě snažit udělat vše pro to, co by prospělo našim dětem? – MS 29, 1886

Naši mysli dodáváme sílu studiem přírody. – Sláva Boží se projevuje v jeho díle. Tato tajemství člověk pochopí hlubokým studiem. Myšlení lidí, kteří měli rádi zábavy a byli ovlivněni čtením smyšlených povídek, pro ty bude příroda otevřenou knihou a dočtou se pravdu o díle kolem nich. Všichni si mohou najít studijní témata, třeba v prostém listu stromu, v trávě, která jako zelený, sametový koberec pokrývá zemi. Rostliny i květiny, stromy se svým majestátem, hrdě se tyčící hory, žulové skály, neklidné oceány, vzácné zdroje světla, které jsou rozsety po nebi a vytváří krásu noci, nevyčerpatelné zdroje slunce, vznešená sláva měsíce, chlad zimy i letní žár, dokonalé a harmonické střídání ročních období, to vše je kontrolováno nekonečnou mocí. To jsou otazníky, které vedou k hlubokému zamyšlení a napnutí představivosti.

Jestliže je mysl naplněna lehkomyšlností a vůlí, která touží po radosti, místo aby se soustředila na skutečnost a správné zaměření, pak se ani srdce nemůže naplnit úctou a oni budou uctívat Boha přírody. Budeme-li uvažovat o Božím charakteru a studovat ho tak jak je zjeven v jeho stvořeném díle, pak se před námi otevře spousta nových podnětných myšlenek, které oprostí mysl od nízkých, ponižujících a oslabujících zábav. V tomto světě stojíme jen na počátku pochopení Božího díla, které bude pokračovat i na věčnosti. Bůh dal člověku spoustu námětů k přemýšlení, které by měly vyburcovat schopnost myslet. Můžeme poznávat povahu Stvořitele podle toho, co vidíme na nebi i na zemi a to by mělo naplnit naše srdce vděčností a přimět k poděkování. Každý nerv i smysl odpoví na projevenou Boží lásku v Jeho krásném díle. – 4T 581

Ježíšovou učebnicí byla příroda a Bible. – Ježíš svoji výchovu získával ze zdrojů určených nebem, z prospěšné práce, ze studia Písem, z přírody, ze životních zkušeností – z Boží učebnice,

kteřá je plná pouaučení pro ty, kteří přijímají jeho pomoucnou ruku, mají otevřené oči a vnuimavé srdce. – MH 400

Jeho důvěrná znalost Písma svědčí o tom, jak svědomitě se již ve svém mládí věnoval studium Božího slova. A to, co ho obklopovalo, to bylo knihovnou Božího stvořitelského díla. Ten, který toto všechno stvořil, poznával nyní, co jeho vlastní ruka vepsala na zemi, v moři i na obloze. Pozoroval život rostlin, zvířat a také život člověka. Od svého nejranějšího mládí ho naplňovala představa žít k požehnání ostatních. Byl pro to inspirován přírodou. Při pozorování života rostlin a zvířat se v jeho mysli objevovaly nové myšlenky, jakou cestou jít...

Když se Ježíš učil poznávat smysl věcí, otvírala se před ním důležitost poznání Božího slova i díla. Provázely ho nebeské bytosti, ale sám činil uzávěry ze svých myšlenek a úvah. Od prvních začátků rozumového chápání stále rostl v duchovní milosti a v poznávání pravdy.

Každé dítě může získat poznání, jaké měl Ježíš. Snažíme-li se poznat našeho nebeského Otce podle jeho slova, přistupují k nám andělé, posilují nás v úvahách, pozvedají a zušlechťují naše povahy. – DA 70

Své poznatky později používal ve svém učení. – Veliký učitel vytvářel vztah svých posluchačů k přírodě, aby mohli naslouchat hlasu, který promlouvá ze všeho, co bylo stvořeno. Když se jejich srdce obměkčila a mysl začala vnímat, pokoušel se jim vysvětlit duchovní význam toho, co před sebou viděli. Rád přibližoval pravdu v podobenstvích a tím ukazoval, jak jejich duch je přístupný vlivům přírody a jak rád dělá duchovní závěry z běžného denního života.

Ať už to jsou ptáci, kteří nad námi poletují, rozkvetlé louky, rozsévač zrna, pastýř a jeho stádo – tím vším Kristus objasňoval nesmrtelnou pravdu. Čerpal své názorné příklady z každodenního života, ze skutečností, které byly jeho posluchačům blízké – hovořil o kvasu, o skrytém pokladu, o perle, o rybářské síti, o ztracené minci, o marnotratném synovi, o domech postavených na skále a písku. V jeho učení bylo něco, co lidi zaujalo a dotklo se i jejich srdce. Pak plnění denních povinností už pro ně nebylo jen dřinou, která jim neumožňuje vyšší poznání, ale oživuje, povznáší a je stálou připomínkou neviditelného a duchovního.

Takovými učiteli bychom měli být i my. Děti by měly pohlížet na přírodu jako na výraz Boží lásky a moudrosti. Aby vzpomínka na něj byla spojena s představou ptáčka, rostliny, stromu, aby všechny věci viditelné jim vysvětlovaly to, co je neviditelné a všechny příběhy ze života se staly prostředkem božského pouaučení.

Až se takto naučí čerpat poučení ze všeho stvořeného, ze všech životních zkušeností, řekněte jim, že stejné zákony, které řídí přírodu a ovlivňují život, mají také vliv na nás, že jsou dány pro naše dobro a jedině tehdy, když je budeme poslouchat, nalezneme pravé štěstí a budeme úspěšní. –

Ed 102, 103

7. Praktické poučení z knihy života

Boží hlas v Jeho díle. – Ať se obrátíme kamkoliv, všude slyšíme Jeho hlas a vidíme Jeho dílo. Z mohutného rachotu hromu a od ustavičného burácení oceánů, až po radostné zpěvy, které splývají v melodii lesa, desetitisíce hlasu v přírodě hovoří svou píseň chvály. Vždy vidíme jeho slávu na zemi, na moři i na nebi, s jejich barevným laděním, proměnlivými úžasnými kontrasty nebo v pozvolném splývání. Věčné hory hovoří o Jeho moci. Stromy, které mávají svými zelenými větvemi za slunečných dnů a také květiny se svoji křehkou krásou poukazují na svého Stvořitele. Živá zeleň jako koberec přikrývá hněd' země a vypráví o tom, jak se stará Bůh i o své ubohé stvoření. Hlubiny moře i hloubky země odkrývají skryté poklady. Ten, který dal oceánům perly, skalám ametysty a chrysolity, ten jistě miluje krásu. Slunce, které vychází na obloze, představuje Toho, který je dárceu života a světlem všemu stvoření. Všechna nádhera a krása, která je ozdobou země a září z nebe, vypráví o Bohu.

Radujeme-li se z darů, jak můžeme zapomenout na dárce? Soustředme se raději na rozjímání o Jeho dobrotě a lásce. Toto všechno krásné v našem pozemském domově ať nám připomíná křišťálovou řeku a zelená pole, vlnící se obilí, životodárné prameny, zářící města i nebeský svět, jehož krásu nemůže zachytit žádný umělec, ani vyjádřit žádný smrtelný pozemšťan.

„Čeho oko nevidalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, to Bůh připravil těm, kteříž jej milují“. 1K 2, 9. – CT 54, 55

Boží láska a charakter. – Matky... neměly byste se zatěžovat se starostmi natolik, že by vám nezbyl čas na výchovu dětí podle Boží velké knihy přírody. Vtiskněte do jejich mladé mysli krásy otevírajícího se poupěte a květiny. Stromy, tyčící se do výše, krásní ptáčkové, kteří zpívají svoji píseň Stvořiteli, ti hovoří k jejich smyslům o jeho dobrotě, milosti a laskavosti Boží. Každý list a květina mají jiný barevný odstín a šíří kolem sebe vůni, ty vyprávějí o lásce Boží. Všechno, co je dobré rozkošné a půvabné, vypráví jim o lásce našeho nebeského Otce. Charakter Boží mohou posuzovat podle jeho stvořitelského díla. – ST 5. 8. 1875

O Boží dokonalosti. – Jestliže věci v přírodě projevují svoji vděčnost velkému Stvořiteli a snaží se co nejvíce zkrášlit zemi a znázorňovat Boží dokonalost, tak i lidé by měli usilovat podle svých možností reprezentovat Boží dokonalost. Tím dovolí Bohu, aby mohl skrze ně projevit svůj smysl pro spravedlnost, milost a dobrotu. – Letter 47, 1903

O Stvořiteli a Sobotě. – Kdo nám posílá sluneční paprsky, aby země mohla přinášet úrodu? Kdo úrodné deště? Kdo nám dal nebe se sluncem a hvězdami? Kdo vám dal rozum, intelektuální poznání a kdo nás ochraňuje každý den?... Po každé když pohlédneme na svět, připomínáme si mocnou ruku Boží, která všemu dala vzniknout. Klenba nad naší hlavou a země pokrytá zeleným kobercem nám stále připomínají Boží moc, ale i Jeho milosrdenství. On mohl dát travě hnědou nebo černou barvu. Ale poněvadž Bůh sám miluje krásu, dal i nám možnost dívat se na krásu věcí kolem sebe. Kdo by mohl nakreslit květům jasnější barevný odstín, než jaký jim dal Bůh?...

Nemůžeme mít lepší učebnici, než jakou je příroda. „*Podívejte se na polní lilie; ... nepracují a nepředou a pravím vám, že ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oděn jako jedna z nich*“.

Mt 6, 28, 29. Ať se k Bohu povznese myšlení našich dětí. K tomuto nám dal sedmý den a ponechal ho jako památník svého stvořitelského díla. – MS 16, 1895

Poslušnost zákona. – Přírodu udržuje stejná síla, která působí i v člověku. Stejně zákony, které řídí hvězdy a atomy, řídí i lidský život. Zákony, které řídí srdeční činnost, regulují průtok tekutiny života v těle, jsou zákony mocné Inteligence, která má moc nad životem. Od Boha pochází všechno život. Jedině v souladu s Bohem může být nalezen smysl správného jednání. Pro vše co bylo stvořeno, je stejná podmínka – život, který je udržován přijímáním síly od Boha a který může být zachován jen v souladu s vůlí Stvořitele. Přestoupením Jeho zákona se člověk vylučuje z vesmírné harmonie a je vydán na pospas vlivům, které působí nesoulad, chaos a zkázu.

Ten, kdo se takto naučí vysvětlovat, tomu bude v přírodě všechno jasné. Svět je mu učebnicí a školou života. Jednota člověka s přírodou a Bohem, univerzální působení jeho zákona a důsledky přestoupení nemohou zůstat bez vlivu na myšlení a utváření charakteru. Toto poučení by naše děti měly poznat. – Ed 99, 100

Další lekce ze zákona přírody. – Při zúrodnování půdy objeví přemýšlivý člověk poklady, o nichž se mu ani nezdálo. Nikdo z těch, kteří pracují v zemědělství nebo v zahradnictví, nemůže mít úspěch, pokud nebude dbát na zásady, které se ho týkají. Je třeba studovat zvláštní podmínky pro různé rostliny, protože každá rostlina má nejrůznější nároky na půdu a pěstování. Dodržování těchto platných zákonů je podmínkou úspěchu...

I přesazování vyžaduje pozornost, aby se ani jedno vlákno kořene neporušilo nebo špatně nezasadilo, je třeba se starat o mladé rostlinky, prořezávat je, zalévat, chránit před nočním mrazem a denním sluncem, zbavovat plevele, chránit před chorobami a škodlivým hmyzem. Ošetřování přivádí nejen k důležitému poznání, pokud jde o rozvoj charakteru, ale samotná práce přispívá k dalšímu poznávání. Rozvíjí se základy výchovy jako trpělivost, pečlivost, nepřehlížení maličkosti a poslušnost zákona.

Stálý styk s tajemstvím života a krásou přírody, stejně tak jako citlivý přístup k těmto krásným dílům Stvořitele, vlévá nový život do našeho myšlení, pozvedá a zušlechťuje naše povahy. Takto nabyté poznání připravuje k úspěšnému působení na lidi. – Ed 111, 112

Učení o rozsévání. – Podobenství o rozsévání a zrna rozvádí hlubokou duchovní pravdu. Zrno představuje zásady zaseté do srdce a jeho růst, rozvoj charakteru. Znázorněme si to prakticky. Děti mohou připravit půdu a zasít semeno. Pokud spolupracují s rodiči nebo učitelem, tak to jim

vysvětlí, že zahradou, v níž se zasévá dobré nebo špatné semeno je jejich srdce. Tak jako zahrada v přírodě musí být připravena pro zasetí semene rostliny, tak musí být připraveno srdce pro zasetí semene pravdy. A pak je možné pokračovat ve srovnávání růstu rostliny s přirozenou a duchovní setbou. – CT 142

Smrt Kristovu je možné přirovnat k padnutí semene do země. Také růst stébela k pravdě o vzkříšení. – Ed 111

Srdce jako zahrada potřebuje zúrodnovat. – Naučení mohou vycházet již se stálého obdělávání půdy. Nikdo se neusadí na neobdělaném kousku půdy a nebude čekat, že přinese úrodu. Je ale třeba spousta usilovné práce k přípravě půdy, k zasetí semene a dalšímu obdělávání, než dojde ke sklizni. Takový postup platí i pro duchovní setbu. Je třeba věnovat pozornost zahradě srdce. Půda musí být zorána pokáním. Plevel by mohl zadusit dobré semeno, proto se musí vytrhnout i s kořenem. Tak jako půda, která zaroste trním, může být znovu získána pro setbu jediné usilovnou prací, tak i nad špatnými sklony srdce je možno zvítězit jediné horlivou snahou ve jménu Krista a Jeho mocí. – Ed 111

Růst v milosti. – Povězte dětem o zázračném působení moci Kristovy. Studují-li velkou knihu přírody, pak Bůh ovlivní jejich myšlení. Oráč svoji půdu z oře a zaseje i semeno, ale nemá již vliv na jeho růst. Je závislý na Bohu a On učinil to, co není v moci člověka. Pán vkládá do semene svoji životní sílu a to způsobí, že vyráží k životu. Za jeho přispění zárodek života prorazí tvrdý obal, který ho obklopuje a vyklíčí, aby přinesl užitek. Nejprve se objeví stéblo, pak klas, potom zralé zrno v klasu. Když se dětem poví o díle Božím se zrnem, porozumí tajemství růstu v milosti. – CT 124, 125

Povznést se nad okolí. – U nás v Americe rostou vodní lilie. Tyto krásné lilie jsou dokonalé bez jediné vady a vyrůstají na rumištích. Řekla jsem synovi: „Prosím tě, dones mi stonek této rostliny, ale vytrhni ho nejbližší u kořene. Ráda bych ti na ni něco ukázala“.

Donesl jich celou hrst a já si je prohlížela. Měly spoustu otevřených průduchů a dole na stonku byla černá hlína. Přesto vyrostly jako krásné, neposkvrněné lilie. Neposkvrnily se svým okolím a vyrostly do své krásy.

A právě toto je způsob, jakým máme vychovávat naši mládež v tomto světě. Ved'me je k poznání Boha, Ježíše Krista, povězme jim o oběti, kterou podstoupil za nás. Ať se rozhodnou pro čistotu, ctnost, laskavost, zdvořilost, lásku, trpělivost a čerpají je ze zdroje vši moci. – MS 43a, 1894

Naučení o důvěře a vytrvalosti. – „Zeptej se třebas hovad a naučí tě, aneb ptactva nebeského a oznámí tobě...i ryby mořské vypravovati budou tobě“. Jb 12, 7, 8. „Jdi k mravenci, ... shlédni cesty jeho“. Př 6, 6. „Hleďte na ptactvo nebeské“ Mt 6, 26. „Podívejte se na havrany“. L 12, 24

Neměli bychom dětem o těchto Božích tvorech jen vyprávět. Zvířata sama by se měla stát jejich učiteli. Mravenci je naučí trpělivě pracovat, vytrvat v překonávání překážek a být prozíravými do budoucna. Ptáci se jim stanou učiteli v důvěřování. Náš nebeský Otec se o ně stará, ale oni sami si musí sehnat potravu, postavit hnízda a vychovat svá mláďata. V každém okamžiku jsou vystaveni nebezpečí, že je nepřítel zničí. Přesto vesele vykonávají svoji práci a v jejich písních je stále tolik radosti.

Jak krásně popisuje žalmista Boží péči o lesní tvory – „Hory vysoké jsou kamzíků, skály útočiště králíků“. Ž 104, 18

Nechává prameny stékat mezi skalami a horami, tam mají svá hnízda i ptáci „vydává hlas svůj zprostřed ratolestí“. Ž 104, 12. Vše, co žije v lesích a horách, patří k jeho rodině. „Otevíráš ruku svou a nasycuješ každý živočich, podle dobré líbezné vůle své“. Ž 145, 16. – Ed 117, 118

Hmyz nás učí pracovitosti. – Pilná včela dává člověku příklad, který by mohl dobře napodobit. Tento hmyz dodržuje vzorný pořádek a v úlu nelze lenořit. Vykonávají svěřenou práci s takovou nápaditostí a aktivitou, že to je pro nás nepochopitelné. Moudrý muž nás upozorňuje na malé věci na zemi: „Jdi k mravenci, lenochu, shlédni cesty jeho a nabud' moudrosti. Kterýž nemaje vůdce, ani správce, ani pána, připravuje v létě pokrm svůj, shromažďuje ve žni potravu svou“. Př. 6, 6–8. „Mravenci, lid nesilný, kterýž však připravují v létě pokrm svůj“. Př 30, 25. I my se můžeme přiučit od těchto malých učitelů svědomitosti a spolehlivosti. Se stejnou přičinností bychom mohli zdokonalit své schopnosti, které nám propůjčil všemohoucí Stvořitel, a stali bychom se člověkem, kterého stvořil podle svého obrazu, a požadovat od něho odpovídající odpověď za všechny

III. Přiměřené vzdělání učitelů

8. Nutnost přípravy

Příprava matek je jaksi zanedbána. – Prvním učitelem dítěte je matka. V období největší vnímavosti a nejrychlejšího vývoje je ponejvíce výchova dítěte svěřena do rukou matky. Je jí dána příležitost formovat charakter k dobrému nebo ke zlému. Měla by pochopit sama, jakou má možnost a stejně tak jako každý učitel by se měla tohoto úkolu zhostit co nejlépe. Ale matkám se tato možnost výchovy ani trochu neumožňuje. Vliv matky na výchovu je dalekosáhlý a nedozírný a přesto se její výchově věnuje nejméně systematického úsilí. – Ed 275

Stoprocentní příprava je nutná. – Ti, kterým je svěřována péče o malé dítě, jsou málokdy informováni o jeho tělesných potřebách, o zdravotních zákonech, o podmínkách jeho vývoje a také nejsou připraveni na zvládnutí jeho duševního a duchovního růstu. Snad se mohou uplatnit v obchodě nebo být skvělými společníky, mohou dosahovat solidní výsledky v literatuře a vědě, ale mají malé znalosti o výchově dítěte...

Na rodičích spočívá odpovědnost za to, aby začali s výchovou dítěte spíš dříve než později a od obou se požaduje, aby se na tuto úlohu připravili svědomitě a stoprocentně. Dříve než na sebe vezmou odpovědnost z otcovství a mateřství, měli by se muži i ženy seznámit se zákony tělesného vývoje – s fyziologií a hygienou, s působením různých vlivů před narozením, se zákony dědičnosti, se zdravotními zásadami, s oblékáním a cvičením a také poznat způsoby léčení nemocí. Měli by též znát zákony duševního rozvoje a morální výchovu...

Výchova nikdy nebude na takové výši, kterou by mohla dosáhnout, pokud nebude plně uznána důležitost práce rodičů a dokud nebudou připraveni pro plnění své odpovědnosti. – Ed 275, 276

Rodiče by měli studovat přírodní zákony. Měli by se seznámit s organismem lidského těla. Měli by znát funkce různých orgánů, jejich vztahy a vzájemné závislosti. Měli by studovat vztahy duševních a tělesných sil a požadované zdravotní podmínky. Vzít na sebe odpovědnost z rodičovství bez takové přípravy je hříchem. – MH 380

„Kdo je schopný?“ – Rodiče se mohou právem ptát: „Kdo je tedy pro tyto požadavky schopný?“ Bůh je uschopňuje. Pokud však na Boha nespolehají, nevyhledávají jeho pomoc a radu, pak je jejich úkol beznadějný. Ale modlitbou, studiem Bible mohou obstát v této to důležité povinnosti, i kdyby sami nic neznali, a za čas budou stonásobně odměněni za svoje úsilí a vynaložený čas. Zdroj moudrosti je otevřený a z něho může čerpat každý potřebné znalosti v tomto směru.

Může se stát, že srdce někdy zvlažní, ale skutečný pocit z nebezpečí, které ohrožuje přítomné i budoucí štěstí jejich milovaných, vede křesťanské rodiče k tomu, aby více usilovali o pomoc ze zdroje síly a moudrosti. Pak se stanou uvážlivějšími, rozhodnějšími, sebejistějšími a také přísnějšími, protože opatrují duše těch, z nichž budou vydávat počet. – RH 30. 8. 1881

Výchova dítěte vyžaduje poznání Boží vůle. – Jestliže rodiče nedosáhnou jasného poznání o Boží vůli, nepochopí, že je třeba poslouchat zákony jeho království, pak je to neomlouvá. Moji bratři a sestry, vaší povinností je poznat požadavky Boží. Jak můžete vychovávat své děti v Božích věcech, pokud sami neznáte, co je správné a co je špatné a dokud si neuvědomíte, že poslušnost znamená věčný život a neposlušnost věčnou smrt?

Musíme pokládat za svůj životní úkol poznání vůle Boží. Až toho dosáhneme, pak můžeme správně vychovávat naše děti. – MS 103, 1902

Boží příručka s dostatečným množstvím pokynů. – Rodiče se nehodí pro plnění své povinnosti a odpovědnosti, dokud nemají slovo Boží za normu života a dokud si neuvědomí, že mají vychovávat a utvářet povahy svých milých. Jinak to nakonec může znamenat ztrátu věčného života. – MS 84, 1897

Bible je kniha se spoustou ponaučení, která by se mohla stát jejich učebnicí. Pokud budou

své děti vychovávat podle jejich rad, tak je nejen povedou správným způsobem, ale vychovávají i sebe k plnění svatých povinností. – 4T 198

Úsilí rodičů je velmi důležitý, závazný úkol, připadá na ně velká zodpovědnost a povinnost. Budou-li však studovat poctivě slovo Boží, pak v něm najdou mnoho rad, ale také mnoho vzácných zaslíbení, která jsou podmíněna tím, že splní svůj úkol svědomitě a dobře. – ST 8. 4. 1886

Pravidla pro rodiče a děti. – Bůh dal směrnice a rady pro rodiče a děti. Tyto směrnice se musí přísně dodržovat. Dětem se nemá dovolit, aby si udělaly to, co samy uznají za vhodné a neptaly se na radu svých rodičů...

Z těch rad, které dal Bůh rodičům k vedení dětí, není možné se odchýlit bez hříchu. Bůh očekává, že rodiče vychovávají své děti podle zásad Božího slova. Je to kombinace víry a úsilí. Všechno, co se má dosáhnout v rodinném životě a ve škole, musí být prováděno slušným způsobem. – Letter 9, 1904

K zákonu a svědectví. – Pokud má výchova splnit vše podle Božího plánu, pak to vyžaduje, aby rodiče pilně studovali Písmo. Musí se stát žáky velkého Učitele. Každý den musí svými slovy vyjadřovat jeho zákon lásky i dobroty a svým životem zjevovat milost a tu pravdu, která byla viditelná v jeho příkladném pozemském životě. Pak posvěcená láska spojí srdce rodičů a dětí, pak mládež při svém růstu se upevní ve víře a bude zakotvena v lásce Boží.

Když se vůle Boží a jeho cesty stanou vůlí a cestou rodičů adventistů sedmého dne, pak jejich děti porostou v lásce, úctě a poslušnosti Boží. Nebude v Satanově moci, aby nad nimi získal kontrolu, protože byli vychováni podle slova Páně, které všechno převyšuje, pomocí zákona a svědectví prověřují každou životní zkušenost, která vstoupí do jejich života. – Letter 356, 1907

Pokud jsou zanedbané, věnujte jim svůj čas. – Rodiče by měli studovat slovo Boží k prospěchu rodiny a jich samotných. Ale místo toho jsou mnohé děti ponechány osudu a vyrůstají nepoučeny, nikdo je nevede a neusměrňuje. Rodiče by měli udělat vše, co je v jejich silách, aby napravili jejich zanedbání a umístili je tam, kde na jejich děti budou působit dobré vlivy. – MS 76, 1905

Rodiče, studujte v Písmu, nebuďte jen posluchači, ale činiteli slova. Do výchovy svých dětí promítněte Boží měřítko. – MS 57, 1897

Výchovné pravidlo: „Co říká Pán?“ – Povinností všech rodičů je vychovat své děti v Duchu. Není proto důvod brát vše na lehkou váhu, nebo obcházet. Vyvolali bychom proti sobě Boží nelibost. Nikdo nás nežádá, abychom rozhodovali o způsobu života druhých, nebo jak snadno dosáhnout úspěchu, ale: co říká Pán. Rodiče ani děti nemohou mít pokoj, štěstí a klid ducha, pokud jdou po špatné cestě. Ale když v srdci vládne bázeň Boží, spojená s láskou Kristovou, pak zavládne pokoj a radost.

Rodiče, otevřete si slovo Boží před Pánem, který čte ve vašich srdcích i to, co je nejskrytější a ptejte se: Co říká Písmo? To musí být zásadním pravidlem vašeho života. Ti, kteří mají lásku k bližním, nezůstanou mlčet, když vidí hrozící nebezpečí. Jsme si jisti, že jen pravda Boží může vyvážit jejich lidskou moudrost a zachránit je. – RH 30. 3. 1897

Individuální příprava. – Výchova dětí je základní povinností a je založena na zkulturnění myšlení, v němž i tělesné a intelektuální síly potřebují zdravou vyrovnanost a aktivitu. – Pacific Health Journal, June, 1890

Z pohledu individuální odpovědnosti matek může každá žena rozvíjet vyváženost mysli a čistý charakter, zrcadlit pravdu, dobro a krásu. Žena a matka by měla k svému srdci přitahovat manžela a děti vytrvalou láskou, která se projevuje ušlechtilými slovy a zdvořilým chováním, které budou-li běžným životním pravidlem, budou dětmi napodobovány. – Pacific Health Journal, 9, 1890

Matko, je to tvůj posvátný úkol. – Milá sestro, Bůh tě pověřil posvátným úkolem, abys své děti naučila jeho příkázáním. Abys toho byla schopná, musíš sama žít v poslušnosti všech Božích příkazů. Věnuj pozornost každému slovu a skutku. Hlavně na slovo buď opatrná. Vyvaruj se ukvapenosti, neboť projevuješ-li nesnášenlivost, pomůže to Satanovi, aby učinil dětem domov nepřijemným. – Letter 47a 1902

Spolupracujte s Pánem. – Matky, nechejte svá srdce otevřená pro Boží rady a pochopte skutečnost, že ze své strany musíte jednat v souladu s Boží vůlí. Musíte být světlem a hledat u Boha moudrost, abyste věděly, jak máte jednat, že musíte uznat Boha za Pána svého úsilí a uvědomit si,

že jste povolány ke spolupráci s ním. Ať se vaše srdce povznese k uvažování o nebeských věcech, cvičte si Bohem daný talent v konání povinnosti, které Bůh na vás vložil jako na matky a spolupracujte s nebeskou mocí. Pilně pracujte. „Protož buď že jíte, neb pijete neb cokoliv činíte, všechno k slávě Boží činite“. 1K 10, 31. – ST 9. 4. 1896

Matka může odevzdat sebe i své děti do ochrany milostivého Spasitele. Opravdově, trpělivě, odvážně se může snažit o zlepšení svých schopností, aby mohla správně použít svých sil při výchově svých dětí. Měla by považovat za svůj nejvyšší cíl dát dětem takovou výchovu, za níž by dostala pochvalu od Boha. Pokud dělá svoji práci rozumně, pak obdrží sílu, aby mohla provést svůj úkol. – ST 3. 4. 1901

Matka by měla cítit, že potřebuje ochranu Ducha svatého a sama by tak získala zkušenost a odevzdání se pro cestu a vůli Páně. Pak milostí Kristovou může být moudrým, laskavým a milovaným učitelem svých dětí. – RH 10. 5. 1898

Pokud jste začali špatně. – Rodiče, kteří jste už začali špatně, tak vám chci říci: nezoufejte a cele se obraťte k Bohu. Potřebujete získat pravého ducha poslušnosti ke slovu Božímu. Musíte se snažit zreformovat své vlastní návyky a obvyklé způsoby a zařídit svůj život v souladu se zachraňujícími zásadami zákona Božího. Učiníte-li to, získáte spravedlnost Kristovu, která prostupuje tímto zákonem, protože milujete Boha a uznáváte jeho zákon jako otisk jeho charakteru. Pravá víra v zásluhy Kristovy není iluzí. Je velmi důležitá proto, že vnášíte charakteristické znaky Krista do svého života i povahy, vychováváte a vedete své děti ve stálém úsilí k poslušnosti Božích přikázání. A „tak to řekl Pán“ vám může pomoci při různých nerozhodnostech...

Před Bohem je potřebná hluboká a dokonalá lítost. Začněte nový rok... upřímným hledáním Boha, aby vám ve své milosti a duchovním poznání odkryl chyby vaší práce v minulosti. Litujte před Bohem, co jste zanedbali při misijní práci v rodině. – MS 12, 1898

Toto je den vaší důvěry, den vaší zodpovědnosti a příležitosti. Brzy přijde den odplaty. Chopte se své práce a upřímnou modlitbou a s nadšením víry. Učte své děti, že je jejich výsadním právem obdržet každý den působení Ducha Svatého. Ať vám Kristus podá svoji pomocnou ruku a zjeví své úmysly. Modlitbou můžete získat zkušenosti, aby vaše služba dětem přinesla plný úspěch. – CT 131

9 Výzva k sebezdokonalování

Je nutné se stále zdokonalovat. – Matčino úsilí vyžaduje stálé zdokonalování vlastního života, neboť mají vést své děti ke stále vyšším a vyšším cílům. Satanovy plány jsou založena na tom, aby si získal oba rodiče i děti. Matky jsou pak odváděny od svých povinností v rodině a od pečlivé výchovy svých dětí a jejich služba se soustřeďuje na sebe a na svět – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 60.

Když už ne z jiného důvodu, tady pro záchranu svých dětí by měly matky rozvíjet své poznání, neboť na jejich plánech spočívá větší díl odpovědnosti, než má král na trůně. Ale jen některé matky pociťují váhu důvěry, která je jim dána, nebo chápou, že mohou získat schopnosti svou trpělivou prací a snahou po sebevzdělání.

Nejprve potřebuje matka přesně vymezené výchovné prostředky k rozvíjení svých schopností i vlastní mysli a srdce, aby nebyla deformována nebo jednostranně zaměřená její povaha a aby nepřenesla znaky své nedokonalosti i výstřednosti na své dítě. Mnohé matky potřebují vyburcovat, aby viděly pozitivní nutnost změny svých postojů a povah a mohly vykonat vítané povinnosti, které ze sebe vzaly dobrovolným vstupem do manželského života. Možnosti ženské užitečnosti mohou být rozšířeny a její vliv prodloužen téměř neomezeně, pokud dá pozor na to, co by mohlo nepříznivě ovlivnit lidské pokolení. – *Pacific Health Journal*, May, 1890.

Stálý vzrůst v moudrosti a ve schopnostech. – Matky především musíte přemýšlet a zajímat se, jak je možné růst v moudrosti a schopnostech. Ty, které vytrvají v tomto způsobu života, brzy pochopí, že získávají schopnosti, které jim dříve chyběly. Naučí se správně formovat charakter svých dětí. Výsledek jejich snažení a přemýšlení bude možné poznat v jejich poslušnosti, důvěřivosti, skromnosti a čistotě. Tento výsledek jim bude bohatou odměnou za vynaložené úsilí.

Bůh bude stále nacházet možnosti ke zdokonalení jejich myslí a srdcí. Měly by poznat, že když vychovávají a vedou své děti, že to dělají pro Něho. Čím více budou zušlechťovat sebe samé, tím efektivnější budou při svém rodičovském poslání. – ST 9. 2. 1882

Růst rodičů má být intelektuální a morální. – Je povinností matek zušlechťovat svoje myšlení a zachovat si čisté srdce. Měly by všemi dostupnými prostředky usilovat o zdokonalení svého intelektu a morálky a teprve pak mohou vylepšovat myšlení svých dětí. – 3T 147

Rodiče by měli být stálými žáky v Kristově škole. Potřebují oživení a sílu, aby mohli v prostotě Kristově učit mladší členy Boží rodiny poznávat Jeho vůli. – ST 25. 9. 1901

Udivující síla v křesťanském zušlechťování. – Rodiče dosud nedospěli tak daleko, aby pochopili udivující sílu křesťanského zušlechťování. Jsou hlubiny pravdy, které se zanedbávají a daly by se využít. Tato lehkomyšlná vlažnost nedojde Božího uznání. Rodiče, Bůh vás vyzývá, abyste prohlédli a natřeli své oči masť. Dosud jste jen sbírali z povrchu. Uchopte se svého dlouho zanedbávaného díla a Bůh bude s vámi spolupracovat. Horlivě konejte svoji práci a Bůh vám pomůže, abyste udělali krok vpřed a přinášeli evangelium do vašeho rodinného života. – S – 3. 4. 1901

Nyní jsme v Boží dílně. Mnozí z nás jsme hrubé žulové kameny. Ale když přijmeme Boží pravdu, pak se odstraní každá nedokonalost a my jsme připraveni zazářit jako drahokamy v nebeském chrámu, do něhož budeme přeneseni nejen anděly, ale samým Králem nebes. –

Christian Temperance and Bible Hygiene, 161

Cíl – dokonalost. – Matky, nechcete se osvobodit od neužitečné a zbytečné práce, kvůli níž je zanedbávána užitečnější? Nechcete se snažit přiblížit do Boží blízkosti, aby jako moudrost mohla vás usměrňovat a jeho milost provázet v práci, která bude stejně tak trvalá jako věčnost? Usilujte o vytvoření dokonalého charakteru svých dětí. Nezapomeňte, že jen takoví mohou uvidět Pána Boha...

Mnozí rodiče zanedbávají Bohem dané poslání a sami jsou vzdáleni od toho, co je čisté a svaté, nevidí chyby svých dětí, ačkoliv by je měli vidět, kdyby ovšem obdivovali a hleděli na dokonalost Kristova charakteru. – ST 1. 7. 1886

Jak se stát ideální matkou. – Matka by se neměla stát otrokem v domácnosti, ale měla by si najít čas ke čtení, být o všem informovaná, být manželovou společnicí a působit na rozvíjení myšlení svých dětí. Měla by moudře využít svých možností a ovlivnit své drahé pro dokonalejší život. Měl by jí zůstat čas na to, aby její drahý Spasitel se mohl stát každodenním společníkem a důvěrným přítelem. Měl by jí zůstat čas ke studiu Božího slova, na procházky s dětmi do přírody a tam jim vyprávět o Bohu a o krásách jeho stvořeného díla.

Měla by být veselá a optimistická. Místo aby trávila každou chvíli u šití, které nemá konce, měla by zpříjemnit večerní chvíle společným rodinným posezením po skončení celodenních povinností. Mnozí muži pak dají raději přednost takto stráveným večerům před nočními kluby a hospodami. Mnozí chlapečci nebudou pak postávat po ulicích nebo před obchody na rozích. Mnohé dívky budou ochráněny od frivolních a na nesprávnou cestu svádějících spolků. Pro rodiče a děti bude mít domov své kouzlo a podle Boží vůle se jim stane celoživotním požehnáním. – MH 294

Rada matkám. Vytvořte šťastný rodinný život. Nesmíte podléhat vlastním zálibám a sklonům a dávejte vždy vzorný příklad ve všem. Buďte aktivní a probudte v sobě skrytou energii. Buďte k manželovi laskavé, pomáhejte mu, buďte mu požehnáním ve všem a konejte to, co je třeba udělat. Uvažujte, jak mnohé rychle zařídit, jak vykonat nezajímavé domácí práce, které jsou ale přesto tolik potřebné a mají vztah k rodinnému životu...

Snažte se, aby váš rodinný život byl naplněn štěstím, to ale znamená mnohem víc splňovat postavení ženy a matky než si myslíte... Potřebujete získat kultivovanost a praktické zkušenosti v rodinném životě. Potřebujete uplatňovat rozmanitost, dávat podněty, upřímně jednat, pěstovat sílu vůle, tedy to, co přináší život. – Letter 5, 1884

Rodiče, kteří mají hodně práce. – Mnozí rodiče se vymlouvají, že jsou natolik pracovně vytížení, že nemají čas se dále zdokonalovat ani vychovávat své děti pro praktický život, nebo je učit, jak se mohou stát ovečkami Kristova stáda. – 3T 145

Rodiče nesmí zapomínat, že musí ovládat své myšlení proti hříchu a být na stáži proti všemu, co by nejen zničilo je samotné, ale dále se přeneslo na jejich děti, jako bolest, strasti a zlo

různého druhu. Pokud budou sami správně vychováni, pak mohou rodiče učit své děti žít podle zásad nebe. – *Letter 86, 1899*

Rodiče by měli přivítat radu. – Protože rodiče spí v ateistické vlažnosti, může Satan zasévat semínka do srdcí jejich dětí. Ta vyrostou a přinesou žně smrti. Takoví rodiče často nesnášejí radu na své omyly. Jednají tak, jakoby se chtěli zeptat těch, co radí: Jakým právem se pletete do mých dětí? Ale nejsou jejich děti také Božími dětmi? Jak On se dívá na jejich hrubé zanedbávání povinností? Jakou výmluvu si najdou, až On se jich zeptá, proč přenechali své děti světu a ony se staly bezmocnou hříčkou Satanových pokušení?. *ST 3. 4. 1901*

Buďte ochotni uposlechnout rady druhých. Nemyslete si, že by se vaši bratři a sestry neměli zajímat o to, jak své děti vychováváte a jak se vaše děti chovají. – *MS 27, 1911*

Prospěch ze společných shromáždění a vzájemných rad. – [Poznámka: zmínka je zde o studijních setkáních jako je například Biblický týden] Bůh svěřil do našich rukou závažné poslání a my se musíme scházet, abychom dostali pokyny a byli uschopněni k provedení tohoto díla... Potřebujeme se scházet, abychom mohli přijmout Boží dotek a pochopení, v čem spočívá naše dílo v rodinách. Rodiče musí porozumět, jak vychované a vedené syny a dcery mají vyslat z rodinné svatyně, aby mohli zářit jako světla světu. – *6T 32. 33*

Z tohoto stanového shromáždění si můžeme odnést lepší pochopení našich rodinných povinností. Pokud jde o díle Páně, mohou zde sestry poznat rady, které zavedou do svých domovů. Mají poznávat, jak dosáhnout kultivovanosti řeči při hovoru s manželem a dětmi. Mají se naučit, jak přivést všechny členy rodiny k poslušnosti Boha. Otcové a matky, uvědomujete si, že jste na sebe vzali povinnost zpříjemnit své domovy, aby se staly přitažlivé, a tohoto nelze dosáhnout nadávkami a vyhrůžkami. Mnozí rodiče dosud nepochopili, že dobrého nelze dosáhnout záplavou nadávek. Mnozí nepovažují dosud za nutné hovořit s dětmi laskavě. Neuvědomují si, že tyto děti byly koupeny za vysokou cenu a jsou vlastnictvím Pána Ježíše. – *MS 65, 1888*

IV. Poslušnost je nejdůležitější úkol

10. Klíč ke štěstí a úspěchu

Štěstí závisí na poslušnosti. – Otcové, matky, vychovatelé ve školách, uvědomte si, jakou důležitost má výchova dětí k poslušnosti. A přesto se jí věnuje tak malá pozornost. – *MS 92, 1899*

Děti budou šťastnější, mnohem šťastnější, kdyby byly vhodně vychovávány a nebylo jim dovoleno dělat to, k čemu je inspiruje nijak neusměrněná impulsivnost. – *MS 49. 1901*

Bezprostřední, ale i stálá poslušnost k moudrým rodičovským radám je podporou samotných dětí, stejně tak jako prokazování úcty k Bohu a prosazování dobra ve společnosti. Děti by měly poznat, že jejich dokonalá svoboda je v tom, že se podřídí zákonům rodiny. Křesťané by měli pochopit totéž – že v poslušnosti Božích zákonů je jim zaručena dokonalá svoboda. – *RH 30. 8. 1881*

Vůle Boží je zákon nebes. Dokud tento zákon byl životní zásadou, byla Boží rodina svatá a šťastná. Když se ale zákon Boží přestal poslouchat, pak nenávisť, žárlivost i nesváry narůstaly a část nebeských obyvatel padla. Pokud si vážíme Božího zákona v našich pozemských domovech, do té doby budou i naše rodiny šťastné. – *RH 30. 8. 1881*

Neposlušnost způsobila ztrátu ráje. – Příběh Adama a Evy i jejich neposlušnosti na samém počátku historie naší země byl plně objasněn. Jediný skutek neposlušnosti našich prvních rodičů znamenal ztrátu krásného domova v ráji. A bylo to něco docela nepodstatného! Máme důvod být vděční, že to nebylo nic většího, protože kdyby se stalo něco většího, pak tato neposlušnost by se jen znásobila. Byla to nejmenší zkouška, kterou Bůh mohl tomuto svatému páru dát v ráji.

Neposlušnost a hřích jsou největší urážkou Boha. Nevěra v malých věcech vede k hříchu ve velkém. Už sama neposlušnost je zločin. – *MS 92, 1899*

Zásady světské a duchovní prosperity. – Pozemské a duchovní prosperity jsou podmíněny poslušností zákona Božího. Ale my nečteme slovo Boží, a proto neznáme ani bližší podmínky požehnání, které jsou nabídnuty všem, kteří pozorně naslouchají Božímu zákonu a pilně ho

vysvětlují ve svých rodinách. Naše štěstí je založeno na poslušnosti Božího slova v našem životě. Podívejme se na svět a uvidíme, jak sténá pod špatností a krutostí lidí, kteří degradovali Boží zákon. Jeho požehnání bylo odejmuto z ovocných sadů a vinic. Kde není lid, který by dodržoval jeho přikázání, tam ani Bůh nemůže přebývat. On dává svoji milost spravedlivě těm, kteří ho milují a hledají v bázni. – MS 64, 1889

Ved'te děti, povinností rodičů je chránit své děti, aby šly po cestě přísné poslušnosti. Nejen v tomto životě, ale i v životě věčném záleží právě štěstí na poslušnosti: „Tak řekl Pán“. Rodiče, žijte podle Kristova vzoru. Satan bude vymýšlet stále nové možnosti jak zlomit vaši zkaženost jako něco, co je příliš přísné. Je vaší povinností, abyste svým dětem již od nejútlejšího mládí vysvětlovali, že jsou formovány podle obrazu Božího. Kristus přišel na tento svět, aby dal svým životem příklad, jací máme všichni být. Rodiče, kteří v této době prohlašují, že přijali pravdu, mají učit své děti milovat Boha a poslouchat Jeho zákony. To je největší a nejdůležitější úkol, kterým jsou rodiče pověřeni. Božím plánem je, aby děti i mládež svým rozumem pochopila, co Bůh požaduje, že mají rozlišovat spravedlnost od hříchu a poslušnost od neposlušnosti. – MS 67, 1909

Poslušnost se stává radostí. – Rodiče by měli při výchově dětí postupovat krůček za krůčkem, přikázání za přikázáním, nenásilně ale po tročkách a nepřipustit znevažování svatého Božího zákona. Mají se spoléhat na Božskou sílu a prosti Pána, aby jim pomohl a mohli své děti uchovat ve věrnosti k němu, vždyť dal světu jednorozeného Syna, aby nevěrné a neposlušné přivedl zpět a stali se opět věrnými. Bůh si přeje vylít na lidstvo bohatý zdroj svoji lásky. Přeje si vidět, že s radostí konají Jeho vůli a tu sílu, kterou jim dal k službě, využívají k poučení všech, s nimiž přicházejí do styku a že správnou cestou, po níž mají jít za Kristem, je poslušnost Jeho zákonů. MS 36, 1900

11. Učit se od malička

S učením třeba začít v útlém věku. – Již od dětství má být vštěpována poslušnost k rodičovské autoritě a pak rozvíjena v mládí. RH 13, 3, 1894

Někteří rodiče si myslí, že své děti mohou nechat již vlastní cestou bez zábran a teprve, až budou větší, dostanou z toho rozum. To je však omyl. Učte je poslušnosti již od malička... Vyžadujte poslušnost i ve vaší rodině. – Letter 75, 1898

Již ve svém útlém dětství se musí děti naučit poslouchat své rodiče, respektovat jejich slovo a uznávat jejich autoritu. – RH 16. 7. 1895

Poslušnost před rozvojem rozumového vnímání. – Jedním z prvních úkolů, kterým se dítě potřebuje naučit, je poslušnost. Dříve než doroste a může chápat rozumem, musí se naučit poslouchat. – Ed 287

Matčino poslání začíná již u kojence. Má se snažit potlačit vůli a nálady dítěte a podrobit si jeho sklony. Učte je poslouchat, a až dítě povyroste a bude starší, nepovolujte ve výchově. – ST 26. 2. 1880

Umíněnost se jen zesiluje. – Jen málo rodičů učí své děti od malička poslušnosti. Dítě je obvykle ponecháno v prvních 2 – 3 letech samo sobě a rodiče nevyžadují výchovu v domnění, že je ještě hodně malé a nemusí se učit poslouchat. Ale celá tato doba se hluboce vryje do této malé osůbky a den ode dne je pro rodiče těžší dítě zvládnout.

Od neútlejšího věku mládí děti chápou, co je jim řečeno jasně, jednoduše, laskavým a rozumným způsobem a mohou být vedeny k poslušnosti... Matka nesmí dovolit, aby dítě nad ní získalo výhodu a to ani v jediném případě. Získá-li si takto autoritu, není třeba sáhnout k tvrdým postihům. Pevná, jistá ruka a laskavost přemohou dítě láskou a dosáhne se účelu. Necháme-li však u dítěte v prvních třech letech volný průběh jeho sobeckosti, vzteku a umíněnosti, pak jen těžko se bude podřizovat tolik prospěšné disciplíně. Dítě se stane zatrpklé, radost mu bude působit jen vlastní cesta a kontrolu rodičů bude považovat za nechutnou. Tyto sklony s ním pak porostou s přibývajícými lety až do dospělosti, kdy egoismus a nedostatek ovládnutí ho dovedou ke konání zlého. A toto jejich řádění vidíme v naší zemi. Pacific Health Journal, April, 1890

Dětem se nesmí dovolit projevit neúctu k rodičům. Nelze připustit, aby paličatost zůstala nepotrestána. Má-li dítě v budoucnu žít v tělesné a duševní pohodě, pak je třeba už od dětství

vyžadovat laskavost, láskyplnou, ale pevnou kázeň. – CT 112

Poslušnost rodičů vede k poslušnosti Boha. – Pokud má mládež a děti rodiče, kteří se modlí, pak mají přednost v tom, že mohou poznat a milovat Boha. Při respektování poslušnosti ke svým rodičům se mohou také naučit respektovat a poslouchat svého nebeského Otce. Pokud krácejí jako děti světla, budou laskavé, zdvořilé, milující a citlivé ke svým rodičům, které vidí a budou moci lépe poznat jak milovat Boha, kterého nepoznaly. Jsou-li spolehlivými zástupci svých rodičů a jednají podle pravdy a Boží pomoci, pak svými životními zásadami a příkladem uznávají, že jsou Božím vlastnictvím, vzdávají Bohu čest svým spořádaným životem a zbožnou konverzací. – YI 15. 6. 1893

Pouze poslušní se dostanou do nebe. – Rodiče a učitelé, působte na myšlení dětí v tom smyslu, že Pán je v tomto životě podrobuje zkoušce, aby poznal, zda mu projeví lásku a úctu svojí poslušností. Ti, kteří se nechtějí podrobit Kristu zde, neuposlechnou ho ani ve věčném životě. SSW 79

Jestli rodiče a děti budou někdy přijati do nebeských příbytků, pak to bude proto, že na tomto světě se naučili poslouchat přikázání Boží. – MS 60, 1903

12. Poslušnost se musí sát samozřejmostí

Naučte se o stálou laskavost. – Naučte děti, že všechny schopnosti, které mají, jim byly dány proto, aby vzdaly čest a slávu Bohu. Nakonec musí dospět k poznání poslušnosti... Určité zvyky je třeba stabilizovat stálou laskavostí. Takto by se mělo zabránit pozdějším konfliktům mezi vůlí a autoritou, hořkosti k rodičům a učitelům, mnohdy pak i ke všem autoritám, tedy nejen k lidským, ale i k Boží. – CT 110, 111

Nepřipouštějte polemiku nebo vytáčky. – První povinností rodičů je upevnit vedení rodiny. Slovo rodičů musí být zákonem, který vylučuje polemiku nebo vytáčky. Děti se mají od malička naučit bezvýhradně poslouchat své rodiče. – Pacific Health Journal, January, 1890

Přísná disciplína může někdy způsobit nespokojenost a děti se budou domáhat vlastní cesty. Ale ty, které se naučily poslouchat své rodiče, ty jsou lépe připraveny podřídit se požadavkům Božím. Takto prováděná výchova v dětství ovlivňuje náboženské poznání a utváří charakter člověka. – ST 26. 2. 1880

Nepovolujte výjimky. – Jako učitel ve své rodině by měl otec i matka vědět, že pravidla se neobcházejí... Pokud svým dětem budete promíjet neposlušnost, nepodaří se vám uskutečnit vlastní výchovu. Děti musíme dovést k poznání, že je nutné se podřídit a poslouchat. Nesmí se tolerovat neposlušnost. Hřích leží u dveří těch rodičů, kteří svým dětem dovolí neposlušnost... Dětem musí být jasné, že se od nich vyžaduje poslušnost. – MS 82, 1901

Vyžadujte okamžitou, bezpodmínečnou poslušnost. – Pokud rodiče přestanou od svých dětí vyžadovat okamžitou a bezpodmínečnou poslušnost, pak také selhali při položení základu správného charakteru svých dětí. Pak je také připravili na to, že si jich nebudou vážit, až zestárnou a způsobí jim starosti, až budou před smrtí. – MS 18, 1891

Požadavky by měly být přiměřené. – Požadavky rodičů by měly být vždy přiměřené, měly by být řečeny laskavě, neměly by být bláznivé, ohleduplné, ale se správným zaměřením. Rodiče by měli být při učení svých dětí milí, neměli by nadávat a stále jen kritizovat, ale měli by k sobě připoutat srdce dětí hedvábnými vlásy lásky. Kéž by všichni otcové a matky, učitelé, starší bratři i sestry dostali sílu k výchově a posílení duchovního zájmu po všech stránkách a mohli do rodin i do školního života vnést dobrou atmosféru, která by pomohla mladším dětem vyvíjet se k Božímu obrazu podle napomínání Páně. – CT 158. 159

Dokázali jsme při výchově vlastních dětí, ale i u ostatních dětí, že nikdy nemilují méně rodiče nebo vychovatele za to, že je omezovali v konání něčeho špatného. – RH 10. 5. 1898

Poslušnost by měla být zdůvodněna. – Děti se mají naučit poslouchat v kolektivu rodiny. Měly by se zformovat ve vyvážený charakter, který by podporoval rodinný život a k němuž by se Bůh mohl přiznat. Křesťanští rodiče by měli vychovávat své děti k poslušnosti Božího zákona... Důvody pro poslušnost a respektování Božího zákona by se dětem měly vysvětlit hned, jak začnou normálně chápat a ví, co mohou a co nemohou dělat. – MS 126, 1897

Slovo rodičů by mělo být zákonem. – Vaše děti, které máte pod dohledem, by vás měly respektovat a vaše slovo má být pro ně zákonem. – RH 19. 9. 1854

Někteří křesťanští rodiče svým dětem nic nepřikazují a pak se diví, že jejich děti jsou zatvrzelé, neposlušné, nevděčné, zkažené. Takové rodiče Bůh napomíná. Oni nepřipravili své děti k obrazu Božímu a pro jeho napomínání. Nepodařilo se jim naučit je základní zásadu křesťanství: „*Počátek moudrosti je bázeň Hospodina*“. Ž 111, 10. Moudrý člověk říká: „*Bláznovství přivázáno jest k srdci mladého*“. Pf. 22, 15. Láska k bláznovství, touha po zlém, nenávisť ke svatým věcem, jsou jen některé z obtíží, s nimiž se rodiče setkávají na misijním poli ve své rodině...

Rodiče se pak musí projevit v síle Boží a v rodině rozkázat. Musí se naučit potlačit zlé pevnou rukou, a rozvahou a bez emocí. Neměli by dovolit dětem, aby se dohadovaly o tom, co je správné, ale měli by zdůraznit cestu v bezpečných hranicích a naučit je po ní chodit. – RH 4. 5. 1886

Vliv jediného neposlušného dítěte. – Jediné neposlušné dítě může způsobit velkou škodu těm, s nimiž se stýká, protože svým příkladem strhne i ostatní. – RH 13, 3, 1894

Přimhouření oka není hříchem. – Veďte děti k tomu, aby si vás vážily, protože zákon Boží dětem tuto povinnost ukládá. Pokud dětem dovolíte, aby vaše přání braly na lehkou váhu a znevažovaly rodinná pravidla, pak přimhuřujete oči nad hříchem. Dovolujete Satanovi, aby jednal podle své vůle. Stejně porušování kázně, nadřazování se a sebeláska se s nimi pak přenesou do náboženského života a do sboru. Začátek tohoto všeho zlého je zapsán v nebeských knihách jako nedbalost rodičů. – RH 14. 4. 1885

Stálým opakováním se stane poslušnost zvykem. – Poučení o poslušnosti a respektování autority je třeba stále opakovat. Tento způsob jednání v rodinách upevní vůli konat správně a nejen že ukázní děti před zlem a dovede je k lásce v pravdě i spravedlnosti, ale přinese také prospěch rodičům. Toto dílo, které požaduje Pán, nelze vykonat bez vážné přípravy z jejich strany a bez studia Božího slova, aby dokázali vést podle jeho instrukcí. – MS 24b 1894

V. Další základní poučení

13. Sebeovládání

Připravte děti pro život a jeho povinnosti. – Je správné, když se matka v úzkosti ptá při pohledu na děti, které jí jsou svěřené: „Jaký je smysl a účel výchovy? Má to být hlavně příprava pro život, aby mohly plnit své povinnosti, aby zaujaly ve světě podle svých schopností zodpovědné postavení, aby konaly dobro, byly požehnáním pro své bližní a získaly i odměnu ze spravedlnosti“? Pokud ano, pak při prvním úkolu by je měla vést k sebekontrolě. Neboť nikdo neukázněný a tvrdohlavý nemůže počítat s úspěchem na tomto světě nebo s odměnou v životě budoucím. – Pacific Health Journal, May, 1890

Učte děti, aby se podřizovaly. – Malé děti do jednoho roku slyší a rozumí, co se o nich hovoří a ví, co si mohou dovolit. Matky, musíte své děti vést k tomu, aby se podrobovaly vašim přáním. Toto musíte nejdříve dosáhnout, pokud chcete mít na dítě vliv a uchovat si vážnost jako matka. Děti rychle pochopí, co od nich požadujete, vycítí, když nad vámi zvítězí a z tohoto vítězství chtějí vytěžit co nejvíce. – ST 16. 3. 1891

To je snad nejkrutější, když se dítěti tolerují špatné návyky. Dáme tak dítěti do rukou zákon a necháváme je vládnout. – Christian Temperance and Hygiene, str. 68

Neuspokojujte sobecká přání. – Jestliže si rodiče nedají pozor, pak se budou ke svým dětem chovat, jako že je vedou. To však vyžaduje od rodičů ústupky, jen aby mohli své malé uspokojit. Děti pak požadují od rodičů takové věci, které by uspokojily jejich přání. Rodiče jejich přání připustí bez ohledu na skutečnost, že u svých dětí podporují sobectví. Takovým jednáním rodiče děti kazí a později se shledávají s potížemi, jak tento vliv výchovy z několika předchozích let paralyzovat. Děti musí poznat na samém začátku, že nemohou být odměněny, pokud sledují svá sobecká přání. – ST 13. 8. 1896

Nedávejte dětem nic, co si vynucují pláčem. – Je třeba matkám stále znovu opakovat

důležitý poznatek, že dítě nesmí nikoho ovládat. Není učitelem a jeho vůle i přání nejsou rozhodující. Takto se má učit sebeovládání. Nedávejte mu nic z toho, co si vynucuje pláčem nebo křikem, i když vaše srdce měkne a rádo by vyhovělo. Pokud si jednou něco tímto způsobem vymůže, bude očekávat, že se mu to podaří i příště. Podruhé však bude boj mnohem důraznější. – *MS 43, 1900*

Nikdy nedovolte projevit hněv. – Mezi prvními úkoly matky patří omezit vášnivou zlobu jejího malého dítěte. Dětem se nesmí dovolit, aby projevovaly hněv; nesmí se jim dovolit, aby si lehly na zem, kopaly kolem sebe a křičely jen proto, že se jim odepřelo udělat něco, co pro ně nebylo vhodné. Byla jsem otřesena, když jsem viděla, kolik rodičů rozmazluje své děti a chlubit se jejich projevovaným hněvem; zdá se, že matky považují tyto výbuchy hněvu jako něco, co je třeba vydržet a co se jeví jako snesitelné v chování dětí. Ale pokud se jednou připustí zlo, bude se opakovat, opakováním se stane zvykem a charakter dítěte bude špatně utvořen. – *ST 16. 3. 1891*

Kdy pokárat špatnost. – Často jsem viděla, jak malé dítě si lehlo na podlahu a pištělo, ať se stalo cokoliv proti jeho vůli. Toto je čas vhodný pro pokárání. Nepřítel se pokouší ovlivnit myšlení našich dětí, ale máme mu dovolit, aby je formoval podle své vůle? Malé děti nedokážou posoudit, jaký duch je ovlivňuje a tak je povinností rodičů vynést nad nimi soud podle uvážení. Jejich návyky se musí hlídat, špatné sklony omezovat, myšlení povzbuzovat ke správnému projevu. Dítě má být podporováno v každém úsilí o sebeovládání. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, str. 61*

Začněte s písněmi duchovními. Matky mohou své miláčky vychovávat už ve své náručí podle správných zásad a návyků. Nesmí jim dovolit, aby sebou mlátily po podlaze... Tyto jemné melodie budou mít uklidňující vliv. Zpívejte jim tyto podmanivé melodie o Kristu a Jeho lásce. – *MS 9, 1893*

Žádné mávnutí rukou nebo nerozhodnost. – Zatvrzelá povaha by se měla u dítěte zvládnout co nejdříve; čím déle se tato povinnost odkládá, tím nesnadno se potlačuje. Dětem, které mají skony k prchlivosti a zuřivosti, je třeba věnovat zvláštní pozornost rodičů. Mělo by se s nimi jednat z části laskavě, ale zásadově. V jejich případě není na místě mávnutí rukou nebo nerozhodnost jednoho z rodičů. Povahové stránky, které by mohly přirozeně zabránit růstu jejich charakterových chyb, musí být pečlivě živeny a posilovány. Rozmazlování dítěte v zuřivé a zatvrzené náladě povede k jeho zkáze. Jeho chyby budou narůstat s léty, zpožďovat vývoj myšlení a převáží dobré a vznešené povahové rysy jeho charakteru. – *Pacific Health Journal, January, 1897*

Důležitý je příklad sebeovládání u rodičů. – Někteří rodiče se sami neovládají. Neovládají své vlastní lidské záliby ani své vášnivé nálady. Proto oni nemohou vychovat své děti, poněvadž si sami neumí odepřít. – *Pacific Health Journal, October. 1897*

Pokud mají rodiče zájem učit své děti sebeovládání, musí v první řadě změnit své návyky. Nadávání a kritizování rodičů vyvolává u dětí vznětlivou a prchlivou povahu. – *ST 24. 11. 1881*

Mávnutí rukou není na místě. – Rodiče až příliš mají rádi pohodu i příjemný pocit při konání díla ve svém rodinném životě, které jim Pán svěřil. Neviděli bychom strašný stav zla, který existuje mezi mládeží, kdybychom je opravdu vedli už doma. Kdyby rodiče chtěli na sebe přijmout odpovědnost za dílo, které jim svěřil Bůh a učil své děti sebekázní, sebeovládání, sebeodříkání, jako životní zásadě a vlastním příkladem, pak by brzo zjistili, že plněním vlastních povinností, jak to požaduje Bůh, by se naučili vzácným radám ve škole Kristově. Naučili by se trpělivosti, shovívavosti, lásce a pokoře. A toto jsou poznatky, které musí předat svým dětem.

Když pak oživla normální sensibilita rodičů a oni se chopili zanedbávané práce se znovu získanou energií, nemohlo je to znechutit ani být překážkou v této práci. Příliš mnoho se jich unavilo konáním dobra, když poznali, že to vyžaduje velké nároky na úsilí, stálou sebekontrolu, vzrůstající ochotu odpouštět, stejně tak jako poznání střetnout se s neočekávanými eventualitami. Pak jsou deprimováni, vzdávají se boje a uvolňují cestu nepříteli duší. Dílo však pokračuje den za dnem, rok za rokem, dokud se formuje charakter vašich dětí a jejich návyky se správně neustálí. Neměli byste se vzdávat a nechat své rodiny upadat bezvládním. – *RH 10. 7. 1888*

Neztrácejte kontrolu sami nad sebou. – Nikdy bychom neměli ztrácet kontrolu sami nad sebou. Mějme před sebou dokonalý Vzor. Je hříchem hovořit nesnášenlivě, rozmrzele, na někoho se hněvat, nebo dokonce nemluvit. Máme kráčet bohabojně a správně reprezentovat Krista. Hněvivá slova jsou jako křesání kamene o kámen, kdy nejednou vzplane hněv.

Nebud'te jako slupka kaštanů plná ostnů. V rodině nedovolte nevlídná a urážlivá slova. Měli byste pozvat do svých domovů nebeského Hosta, udělat pro Něho, co je možné, aby i nebeští andělé zůstávali s vámi. Měli byste obdržet Kristovu spravedlnost, posvěcení od Ducha Božího, krásu svatosti a těm, kteří jsou ve vaší blízkosti být světlem života. – MS 102, 1901

„Lepší je zpozdíly k hněvu, než silný rek, a kdož panuje nad myslí svou nežli ten, který dobyl města“. Př. 16, 32 říká moudrý muž. Muž a žena, kteří si uchovají vyváženost myslí, když jsou v pokušení rozhněvat se, ten stojí výše v očích Božích i nebeských andělů, než nejznámější generál, který vedl v bitvách svoji armádu k vítězstvím. Jeden vynikající panovník řekl na smrtelné posteli: „Ze všech vítězství zůstává mi teď jedno jediné jako útěcha, že jsem zvítězil nad svoji nespoutanou povahou“. Pro Alexandra bylo snadnější si podrobit svět, než zvítězit nad sebou samým. Když si podrobili jeden národ po druhém, padli – jeden z nich jako oběť nestřídmosti, druhý na chorobnou ctižádost. – Good Health, November 1880

14. Vyrovnanost, respekt a úcta

Odstraňte nežádoucí hlučnost a nespoutanost. – Matka by se neměla zajímat o příliš mnoho věcí najednou... S úzkostlivou péčí a opatrností musí pečovat o své dítě, a pokud to bude možné sledovat každý podnět, který bude vycházet z jejich nepraktičnosti a nevědomosti. Ve své nevázanosti budou se děti doma bavit nahlas a dělat rámus. To by se ale mělo zarazit. Děti budou šťastné právě tehdy, jestliže je vychováváme, aby tyto věci nedělaly. Musí být vedeny tak, aby před hosty byly klidné a ohleduplné. – MS 64, 1899

V rodinách má panovat klid. – Otcové a matky, ... uče své děti, že se musí podřizovat zákonu. Nedovolte jim, aby si myslely, že jako děti mají právo dělat doma rámus, jak se jim zlíbí. Musí se prosadit a vymáhat různá moudrá opatření, aby se nenarušila krása rodinného života. – ST 25. 9. 1901

Rodiče své děti kazí, když jim dovolí pištět a křičet. Nesmí se jim dovolit, aby se bavily hlučně a bez dozoru. Pokud tyto nevyhovující povahové rysy nezvládnou ve svých dětských letech, ponесou si je do pozdější doby, do dospívání, ale i do náboženského a občanského života. Děti budou tehdy šťastné, až se naučí zachovávat doma klid. – ST 15. 9. 1901

Uče je respektovat praktické názory. – Děti by se měly naučit respektovat praktické názory. Měly by tak být vychovány, aby jejich myšlení byla shodná s myšlením rodičů a učitelů a poznaly, že respektováním uznávají správnost jejich rad. Až odrostou a zůstanou bez dozoru, pak jejich charaktery nebudou jako rákos, chvějící se ve větru. – CT 75

Rodičovská vlažnost podporuje neúctu. – Pokud je dětem doma dovoleno, aby neprojevovaly úctu, neposlouchaly, byly nevděčné, vzpurné, pak jejich hříchy leží před prahem jejich rodičů. – Letter 104, 1897

Matka...má vést svoji domácnost moudře a vyžadovat respekt vůči své osobě. Její vliv na rodinu je rozhodující, její slovo je zákonem. Pokud je křesťankou pod Božím vedením, má vzbuzovat respekt svých dětí. Řekněte přesně svým dětem, co od nich požadujete. – CT 111

Když rodiče nevyžadují autoritu, pak se to projeví ve škole a děti nerespektují učitele ani ředitele školy. Nikdy se doma nenaučily vážností a úctě, kterou by měly mít. Rodiče měli s dětmi stejnou úroveň. – MS 14, 1894

Následky při nekontrolované drzosti. – Zjednejte si u dětí respekt a nedovolte jim, aby vám řekly jediné neuctivé slovo. – MS 114, 1903

Moudrý názor mladého člověka. – Moudrý a požehnaný je takový mladý člověk, který pokládá za svoji povinnost vzhlížet ke svým rodičům, pokud je ovšem má. Když je ztratí, pak má mít v úctě svého vychovatele nebo ty, s nimiž žije, kteří mu pomáhají nebo umožňují, aby pod jejich střechou zůstal věrným. – 2T 308

Úctu je třeba mít v sobě. – Úcta je ctnost i ozdoba charakteru, kterou je třeba si uchovávat. Každé dítě by se mělo naučit projevovat pravou úctu k Bohu. – PK 236 [Poznámka: K plnějšímu pochopení tématu si přečtěte kapitolu 80 – „Úctu k tomu, co je svaté“.]

Pán si přeje, abychom pochopili, že musíme v dítěti vytvořit správný vztah ke světu, k církvi

a k rodině. Vztah k rodině se musí zvážit jako prvořadý. Naučte je, aby byly k sobě vzájemně zdvořilé a také tak se chovaly k Bohu. Můžete se zeptat: „Jak si to představujete, když říkáte, že je máme naučit, aby byly k Bohu zdvořilé?“ Myslím si, že je třeba naučit děti, aby měly úctu k nebeskému Otci a dovedly ocenit velkou a nekonečnou oběť, kterou Kristus podstoupil za nás... Rodiče i děti by měli zachovávat svůj úzký vztah k Bohu, aby i nebeští andělé mohli s nimi navázat kontakt. Tito poslové nemohou vstoupit do mnohých rodin, kde se rozmáhá špatnost a nesprávný vztah k Bohu. Snažme se poddat duchu nebes, který je v Jeho Slově a uvést Ho do našich domovů zde na zemi. – MS 100, 1902

Jak vést k úctě. – Rodiče nejen mohou, ale měli by u svých dětí vzbudit zájmy, které se opírají o svaté stránky Slova Božího. Ale pokud chtějí, aby Slovo Boží upoutalo jejich syny a dcery, musí ho sami napřed poznat. Musí se seznámit s jeho učením, tak jak to Bůh nařídil Izraeli, aby o něm hovořili: „když pobýváš ve svém domě, i když chodíš po cestě, když ležíš i když vstáváš“. Dt 11, 19. Ti, kteří si přejí, aby jejich děti milovaly a vážily si Boha, musí hovořit o Jeho dobrotě, o Jeho síle, tak jak je zjevena v Jeho Slově a Jeho stvořitelském díle. – P 504

Úcta se projevuje poslušností. – Vysvětlíte dětem, že pravá úcta se projevuje poslušností. Bůh nepřikázal dělat nic, co by bylo nepodstatné a není možný další způsob, jak Mu projevovat podle vlastního přání úctu, než poslušností k tomu, co řekl. – CT 111

15. Dejte pozor, jak se zachází s majetkem

Potlačte zhoubné sklony. – Výchova musí být všestranná a jednotná. Každá matka se má o to snažit. Nesmí připustit nic, co by mohlo její úmysl zvrátit. Nesmí dovolit svým dětem, aby pokračovaly ve své neúměrné vůli a doma všechno braly do rukou. Měly by se naučit, že není možné mít v domě stálý nepořádek, i když to dělají jen pro svou zábavu. Matky, naučte své děti už od útlého mládí, že nesmí považovat všechno, co je doma za věci na hraní. Na drobnostech je naučte dodržovat pořádek. Děti nesmí dělat nic, co by přidělovalo starosti, a staly se ničícím živlem, který v dětství a mládí je tolerován, pak zesiluje a rozvíjí se. „*Toto smíš*“ a „*toto nesmíš*“, říká Pán. Bez rozčilování ale rozhodně mají rodiče říct dětem ne, a to platí.

Je na místě rozhodně odmítnout, aby děti braly všechno do rukou, osahávaly a špinily všechno a pak to nechaly pohozené na podlaze. Ti, kteří umožňují dítěti takové jednání, mu velice škodí. Dítě nemusí být špatné, ale výchovou se stává problémové a je ničivou silou. – MS 64, 1899

Učte je, aby respektovaly majetek druhých. – Někteří rodiče dovolí svým dětem, aby věci ničily nebo si braly na hraní věci, které jim nepatří. Děti se musí naučit, že tak se nezachází s majetkem druhých. Pro spokojenost a štěstí v rodině musí poznat vlastnická práva. Děti nejsou o nic šťastnější, když je jim dovoleno vzít si, co vidí. Když nejsou vedeny k tomu, aby byly opatrné, vyrostou s nesympatickými povahami stránkami a destruktivními sklony. – ST 25. 9. 1901

Pevné a trvanlivé hračky. – Nedávejte dětem hračky, které se dají snadno rozbít. Když budete jednat tímto způsobem, tak je naučíte věci neničit. Ať mají jen málo hraček a ty by měly být pevné a trvanlivé. Taková rada se sice nezdá jako podstatná, ale je důležitá při výchově dítěte. – CT 123

16. Zdravotní zásady

Se zdravotní výchovou začněte brzy. – Stvořitel učinil naše tělo jako živý organizmus, v němž každá jeho funkce je účelná a moudrá. A Bůh se zaručil, že toto lidské tělo bude udržovat ve zdraví, pokud člověk bude zachovávat a poslouchat Jeho zákony a s Bohem bude spolupracovat... V přírodě můžeme vidět a obdivovat dílo Boží, ale živý člověk je tím nejkrásnějším dílem. Od první chvíle, kdy je lidský rozum schopný uvažovat, projevuje se inteligentně ve vztahu k samotnému světu. Zde Hospodin položil vzor a učinil člověka podle obrazu Božího. – MH 221

Nejprve by se měli mladí lidé zamyslet sami nad sebou a nad tím, jak si uchovat své zdraví. – 3T 142

Základní důležité úkoly. – Mnoho rodičů a učitelů nedokáže pochopit v začátcích výchovy, jak je nutné klást důraz na fyzickou zdatnost a na zajištění zdravé tělesné i duševní kondice. – Health

Budoucí štěstí vašich rodin a prosperita společnosti závidí s velké části na tělesné a morální výchově vašich dětí v prvních letech jejich života. – FE 156

Rodiče by měli poznat a učit fyziologii. – Pokud sami rodiče poznají nezbytnost a důležitost aplikace do praktického užití při výchově svých dětí, uvidíme docela jiný postoj v těchto věcech u mládeže a dětí. Děti potřebují poučení o svém vlastním těle. Je ale velmi málo mladých lidí, kteří mají jasnou představu o záhadách lidského života. Vědí tak strašně málo o tomto živém organismu. David říká: „*Oslavuji Tě, protože se hrozným a divným skutkům tvým divím*“. Ž 139, 14

Ved'te své děti, aby při studiu vycházely z příčin k následkům. Ukažte jim, že pokud narušují zákony platné pro jejich život, že také musí zaplatit trest – postihne je nemoc. Pokud ve vašem úsilí neuvidíte zřetelný pokrok, nesmí vás to odradit. Trpělivě vysvětľujte krok za krokem, radu za radou, každý den něco... tak dlouho až se dostaví výsledek. Podávejte svým dětem výklad o těle a také jak o něho dbát. Hazardování s tělesným zdravím vede k morální neodpovědnosti. – 2T 536, 537

Životospráva má být rodinnou záležitostí. – Rodiče by měli zaujmout postoj k Bohem dané odpovědnosti. Měli by prostudovat zásady zdravotní reformy a vést své děti cestou odříkání, neboť to je jediná bezpečná cesta. Většina lidí na světě svým znevažováním fyzikálních zákonů ničí vlastní síly k sebeovládání a zbavují se schopnosti uvědomit si realitu věčnosti. Dobrovolně a s radostí ignorují svůj vlastní organismus a vedou své děti po cestě ustupování vlastním zálibám a takto jim připravují utrpení a trest za přestoupení zákonů přírody. – 6T 370

Mají dostat tělesnou průpravu. – Tělesný trénink přispívá k utváření těla a je mnohem snadnější než dá duchovní vedení. Škola, hřiště, dílna, zasévání semene, sklizení úrody, to vše představuje tělesný trénink. Za normálních a vhodných podmínek, získává dítě přirozený zdravý růst a vyvine se tělesně. Pro dítě je trénink vhodný po tělesné stránce. – CT 108

Poslušnost přírodních zákonů přináší zdraví a štěstí. – Měli bychom naše děti vést k tomu, že je pro ně moudré, aby znaly organismus svého těla. Již od dětství by měly být trpělivé, vedeny, že je v jejich zájmu, aby respektovaly zákony života, i když je nic neboli a nejsou nemocné. Musí poznat, že jejich život není účelně naplněn, když je ochromen nemocí. Neměly by také prosit Boha o zbavení nemocí, protože porušovaly přírodní zákony. – Health Reformer, December, 1872

17. Čistota

Bůh je přesný. – Bůh nařídil dítkám Izraele, aby si praly šaty a ze svého stanového tábora odstranili vše, co není čisté nebo co by On považoval za nečisté. Bůh dnes prochází naše domovy a vidí naše nehygienické podmínky v rodinách a lhostejné návyky. Neměli bychom už začít s reformou a neztrácet čas?

Bůh vás určil za své zástupce, abyste svým dětem vštípli do mysli správné zásady. Máte za ně před Bohem odpovědnost, a pokud Bůh byl tak konkrétní k tomu, jak mají dítky Izraele vyrůstat v čistotě, jistě nebude schvalovat žádnou nečistotu v našich dnešních domovech. Bůh vám svěřil v tomto směru dílo výchovy vašich dětí, a když učíte své děti tělesné čistotě, učte je i čistotě duchovní. Poznejte, že Bůh je očistí jak v srdci, tak i tělesně a povede je k poznání zásad čistoty, které Bůh ustanovil a které by inspirovaly jejich jednání v životě. – MS 32, 1899

Jestliže Bůh byl tak konkrétní a přikazoval čistotu putujícím na poušti, kde byli vlastně celou dobu na čerstvém vzduchu, tím spíše to bude vyžadovat od nás, kteří žijeme v omítnutých domech, kde se tyto nečistoty snadno zjistí a mají mnohem nepříznivější vliv na zdraví. – CH 82

Čistota se má stát druhou přirozeností. – Bylo by velkou chybou, kdybychom ve svých bytech neudržovali čistotu. Má výchovný účinek a vrhá dojem i na venek. V dětství lze správně usměrnit myšlení a zvyky našich dětí... Ukažme jim, že nečistota těla nebo obleku je Bohu odporná. Učte je jíst v čistém prostředí. Musí být stále opatrné, aby se jim tyto návyky staly druhou přirozeností... Pak budou nečistotou opovrhovat...

Kéž by všichni poznali, že tyto malé povinnosti nelze přehlížet. Celý jejich příští život bude utvářen těmito návyky a sklony z dětství. Děti jsou vnímavé jen pro takové předávané dojmy a hygienické poznatky, pokud sami dodržujeme pořádek. – MS 32, 1899

Učte děti milovat pořádek a nenávidět špínu. – Měli bychom podporovat lásku k útulnosti a přísné čistotě. – 2T 66

Oblékejte děti prostě a nenápadně. Mějte své šaty z trvanlivého materiálu, teplé a čisté. Naučte je, aby ze všeho nejvíce nenáviděly špínu a nečistotu. – MS 79, 1901

To úsilí, které nyní věnujete neužitečnému plánování, co se bude jíst, pít a do čeho oblékat, věnujte raději tomu, aby vaše děti chodily čisté a upravené. Doufám, že jste mě správně pochopili. Neříkám, abyste i doma chodily nastrojené jako panenky, v čistém písku a na suché zemi není nic nečistého. Ale je to pot z těla, který znečišťuje, a kvůli němu vyměňujeme šaty a umýváme si tělo.

Christian Temperance and Bible Hygiene, str. 141

Mějte jasno o domě a jeho prostorách. – Celé rodiny mohou dostat pomoc a požehnání, pokud se rodiče rozhodnou udělat k prospěchu svých dětí něco. Proč kazatelé a učitelé to neformulují jasně, když to má takový význam pro tělesné zdraví a duchovní stav? Chlapci a děvčata v rodině mají přijít na to, že jsou součástí, tedy členy spolehlivého domova. Mají se snažit ze všech sil, aby udrželi celý dům v čistotě a odstranili všechno nepěkné. Měli by však o tom být poučeni. –

Letter 108, 1898

Každý druh nečistoty vede k nemoci. Smrtonosné mikroorganismy se jen hemží ve tmě, v nevyčištěných koutech, zahnívajících odpadech, na vlhkých a plesnivých místech. V blízkosti domu by neměly být odkládány zbytky zeleniny ani kupky spadaného listí, aby nezahnívaly a neotravovaly ovzduší. U domu by opravdu nemělo být nic, co je nečisté nebo se kazí. V malých i velkých městech by se mělo dbát na dokonale zdravotně nezávadné prostředí. Objevily se však mnohdy horečkové epidemie, které mají svoji živnou půdu v odpadech poblíž domácností. Dokonalá čistota, spousta slunečního světla, věnování se přísné hygieně v domácím životě, to vše jsou základy pro to, abychom neonemocněli a udrželi si veselou náladu a pohodu. – MH 276

Osobní čistota je základem zdraví. – Úzkostlivá čistota je základem jak pro tělesné tak i duševní zdraví. Nečistoty jsou stále odstraňovány z těla pomocí kůže. Milióny pórů se snadno ucpou, pokud se nečistí častým koupáním. Nečistoty, které se nemohou vyloučit ven kůží, zatíží navíc další vyměšovací orgány.

Pro mnoho lidí by bylo každodenní studená nebo teplá lázeň ráno a večer dobrodiním. Místo rostoucí náchylnosti k nachlazením, vhodně vzatá koupel posiluje proti prochladnutí, protože zlepšuje cirkulaci krve. Povrchové části se prokrvují a udržuje se pravidelné proudění. Dochází k prokrvení mozku i těla. Svaly se stávají pružnější, schopnost myšlení je jasnější. Koupel je uklidňující prostředek na nervy. Koupel pomáhá střevům, žaludku, játrům, dává zdraví a energii každému a podporuje trávení.

Je důležité, aby také šaty byly udržovány v čistotě. Prádlo i šaty, které se nosí, absorbují odpadové látky z organismu, které jsou vylučovány póry. Pokud se často nevyměňují a neperou, jsou tyto nečistoty absorbovány zpět do těla. – MH 276

Čisté prostředí podporuje čistotu. – Často jsem viděla dětské postýlky v takovém hrozném stavu, který byl pro ně nesnesitelný a stále byl cítit odporný a štiplavý pach. Udržujte v čistotě všechno, s čím přichází do styku oči nebo tělo dítěte, ať je to v noci nebo ve dne. To bude jeden z prostředků, jak je vychovat k udržování čistoty. Mějte ložnici svých dětí vždy čisté upravenou, i když nebude vybavena nákladným nábytkem. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, str. 142*

Udržujte vhodnou rovnováhu. – Čistota a pořádek jsou povinnosti křesťanů, ale ty se mohou odsunout do pozadí pro něco nutného a při tom se zanedbává to, co je mnohem významnější. Ale ti, kteří pro své zájmy zapomínají podchytit zájem svých dětí, uvažují o zaplacení desátků z máty a kmínu a při tom zanedbávají vážnější věci zákona – spravedlnost, milosrdenství a lásku k Bohu. – *Christian Temperance and Bible Hygiene 68*

18. Čistota, pořádek a pravidelnost

Klad'te důraz na pořádek a záliby. – Důležitou součástí výchovy je kladení důrazu na pořádek a záliby dětí...

Jako ochránci a učitelé svých dětí je vaší povinností, abyste každou maličkost doma uváděli do spojitosti s tím, co je příjemné a správné. Učte své děti, aby si své šaty udržovaly v čistotě. Ale i

své šaty si čistěte a udržujte ve vzorném pořádku...

Máte před Bohem závazek, být příkladem správného chování ve své rodině... Nezapomeňte, že v nebi neexistuje nepořádek a že vaše rodina má být nebem zde na zemi. Nezapomeňte, že ve věrném vykonávání každodenních maličkostí v rodině se stáváte Božími spolupracovníky a zdokonalujete křesťanský charakter. – *Letter 47a, 1902*

Rodiče, uvědomte si, že jednáte pro spásu vašich dětí. Pokud jsou vaše sklony správné, pokud projevujete smysl pro pořádek; kázeň; dobré vlastnosti; spravedlnost; posvěcení duše, těla a ducha; pak odpovídáte slovům Spasitele: „*Jste světlem světa*“. – *MS 79, 1901*

Učte se zvyky čistotnosti – Od každé rodiny se požaduje, aby byla vedena v duchu pořádnosti, čistotnosti a svědomitosti. My, kteří se netajíme tím, že jsme přijali pravdu, musíme projevit před světem, že principy pravdy a spravedlnosti nedělají z lidí hrubce, lidi nevzdělané, neupravené a nepořádné...

Láska k Bohu se projevuje v rodině láskou k dětem. Pravá láska se však neprojevuje slabostí a povolností, to by byla příliš snadná cesta. Ale je třeba jim dát čistý příklad rodičů, kteří jsou laskaví, ale s neoblomnou pevností rozvíjejí vhodné návyky. Takovým způsobem pak budou i ony vychovávat své děti. – *MS 24, 1894*

Učte děti, aby se o své oblečení staraly – Už od malička učte své děti, aby se o své věci staraly. Vyhradte jim místo, kam si mají své věci odkládat a tak je naučíte dát na své místo už věci úhledně složené. Pokud není ve vašich možnostech přenechat jim k používání nějaký levný prádelník, tak použijte suchou bednu, dejte do ní police, přihrádky a potáhněte látkou s hezkým vzorem. Vaše denní námaha spojená s výchovou dětí k pořádku a čistotě vám sice zabere denně čas, ale vyplatí se v budoucnu a nakonec vám ušetří spoustu času a starostí. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, str. 142*

Vlastní pokoj mějte uklizený. – Pokud děti mají pokoj a ví, že je jejich vlastní, když se naučí udržovat ho uklizený, vkusně si ho zařídí, projeví se u nich smysl pro vlastnictví, budou mít pocit, že v domě mají také svůj vlastní domov a budou spokojené, že si ho mohou udržovat uklizený a pěkný. Matka je bude samozřejmě kontrolovat, dělat jim návrhy a dávat rady. To je matčina úloha. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, str. 143*

Pro spaní má být vyhrazen pravidelný čas. – Je běžným zvykem zaměňovat den za noc a opačně. Většina mládeže si ráda ráno přispí, ačkoliv by měla vstávat při svítání s prvním švitořením ptáků, když se příroda probouzí. – *YI 7. 9, 1893*

Někteří mladí lidé se velmi brání pořádku a disciplíně. Nerespektují rodinné zásady o vstávání v pravidelnou dobu. Leží dál v posteli po úsvitu, kdy už každý by měl něco dělat. O půlnoci svítí a jsou závislí na umělém osvětlení, které má nahradit světlo, které příroda nabízí od ranních hodin. Takovým jednáním jen promrhávají vzácné možnosti a mají další finanční výdaje. Ve většině případů však slyšíme obhajobu: „Nešlo to jinak, měl jsem moc práce“. „Mám spoustu práce“. „Nemohu chodit tak brzo spát“... Je zde narušená pravidelnost a doba, která se časné ráno takto promrhává. Náš Bůh je Bohem řádu a přeje si, aby Jeho děti se tomuto řádu a kázni podřídily. Nebylo by tedy lepší s tímto zlozvykem skoncovat a nezaměňovat den za noc a první hodiny dne za noc? Pokud si mládež zvykne na pravidelnost a řád, projeví se to u ní po stránce zdravotní, duchovní, v dobré paměti a náladě.

Je povinností všech, aby přísně dodržovali ve svém životě určitá pravidla. Je to pro vaše dobro tělesné i duševní, milá mládeží! Když ráno vstáváte, zvažte si, kterou práci musíte během dne bezpodmínečně udělat. Pokud je třeba, stručně si poznačte do zápisníku ty věci, které musíte udělat, případně i s časným údajem. – *YI 28. 1. 1897*

19. Čistota

Dejte základní rady o zásadách čistoty. – Křesťanské matky, snažně vás prosím, uvědomte si odpovědnost, která na vás spočívá. Učte své děti od kolébky, aby si zvykly na sebeodříkání a sebeovládání. Vychovávejte je tak, aby měly pěkně urostlou postavu a byly správně silné. Do jejich mysli vštěpujte pravdu, že Bůh nesleduje jen naše uspokojení v přítomnosti, ale má na mysli naše

konečné dobro. Tato ponaučení jsou jako semínka zasetá do úrodné půdy, která přinesou ovoce a učiní vás šťastnými. – MS 44, 1900

Aby byly děti chráněny před poskvrňujícími vlivy, mají je rodiče poučovat o zásadách čistoty. Děti, které si doma zvyknou na poslušnost a sebeovládání, nebudou mít ve škole života problémy a uniknou mnohým pokušením, které útočí na mládež ze všech stran. Rodiče by měli vést své děti k opravdovosti k Bohu za všech okolností a na každém místě. Měli by je obklopit takovými vlivy, které sledují posílení jejich charakterů. Budou-li takto vedeny, pak po odchodu do školy nebudou stresové a duševně labilní. Budou oporou pro učitele a budou povzbuzovat i své spolužáky. – CT 150

Vychovávejte ke stále bdělosti. – Rodiče a vychovatelé musí sami dodržovat čistotu srdce i v životě, pokud chtějí, aby i jejich děti zachovávaly čistotu. Musí dát potřebné rady a navíc ještě vést ke stálé bdělosti. Mladistvá mysl přichází denně na nové myšlenky a nové dojmy ji ovlivňují. Působí na ně lidé v jejich blízkosti, knihy, které čtou, sklony které si oblíbili. To vše je třeba kontrolovat. – ST 25. 5. 1882

Je třeba udržovat dům čistý a přitažlivý. – Je třeba udržovat dům v naprosté čistotě. Nevyčištěná a neudržovaná zákoutí v domě povedou i k zanedbávání zákoutí duše. Matky, vy jste vychovatelky svých dětí a můžete dokázat mnoho, když již brzy začnete vštěpovat čisté myšlenky a zařídíte jejich světnice čisté, vkusné a přitažlivé. – Christian Temperance and Bible Hygiene, 142–3.

Kontrolujte přátelské svazky. – Pokud mají rodiče zájem, aby jejich děti byly čisté, musí dbát na to, aby i jejich přátelé byli čistí, jak to doporučil Bůh. – Christian Temperance and Bible Hygiene, str. 142

S jakou péčí by měli rodiče kontrolovat své děti před lehkomyšlností, uvolněním mravů a demoralizujícími návyky! Otcové a matky, uvědomujete si důležitost odpovědnosti, která na vás spočívá? Dovolujete svým dětem, aby se přátelily s jinými dětmi a nepřesvědčily jste se, jak byly vychovány? Nedovolte jim, aby s nimi byly o samotě. Věnujte jim svoji péči. Každý večer musíte vědět, kde jsou a co dělají. Jsou všechny jejich sklony čisté? Poučili jste je o zásadách mravní čistoty? Pokud jste je opominuli vést krůček za krůčkem, být stálým rádcem při různých příležitostech, pak už ani jediný den nenechejte projít a přiznejte si tuto chybu. Pak jim vysvětlíte, že chcete napravit to, co vám Bůh určil konat. Zeptejte se také, jestli vás budou v reformě následovat a podporovat. – MS 119, 1901

Sousedé mohou dovolit, aby jejich děti k vám došly a trávily večer nebo noc s vašimi dětmi. Zde je pro vás zkouška a možnost volby i podstoupení rizika, že souseda urazíte, když jeho děti pošlete domů anebo budete souhlasit, necháte je s vašimi dětmi a tak je vystavíte nežádoucím vlivům, které považujete za špatné. Abych své děti uchránila před nebezpečím, nedovolila jsem, aby spaly spolu v jedné posteli ani v jedné místnosti s ostatními hochy a podle okolností, jednalo-li se o cestování, přichystala jsem jim skrovné postele na poschodí. Bylo to rozhodně lepší, než aby byly společně s ostatními. Snažila jsem se, aby nepřicházely do styku s hrubými a divokými hochy a dávala jsem jim takové podněty, aby svoji práci doma dělali z ochotného srdce a s radostí. Snažila jsem se je zaměstnat duševně i tělesně, takže jim mnoho času nezbyvalo a ani neměli náladu, aby si šli hrát s ostatními hochy a nezískali tak „výchovu ulice“. – Solemn Appeal, str. 56

Bariéry postavené proti smyslnosti. – Ti, kteří se mají ujmout Božího vlastnictví, to jest duše a těla dětí a zformovat je podle Jeho obrazu, měli by postavit bariéru proti smyslnému uspokojování, které ničí tělesné a duševní zdraví tisíců. Když se hledala příčina mnohých zločinů této doby, pak se zjistilo, že je na vině neznalost otců a matek, kteří neprojevíli o toto zájem. V případě takové žalostné lhostejnosti je obětováno zdraví a život.

Rodiče, pokud se vám nepodaří dát vašim dětem výchovu, kterou vám Bůh uložil jako povinnost, pak se budete zodpovídat za následky. Tyto důsledky se neomezí jen na vaše děti. Tak jako jediný bodlák, který vyrostl na poli, dá vyrůst ze semen mnoho dalších, tak i hříchy, které vyplynou ze zanedbání vaší povinnosti, zničí všechny, kteří se dostanou do sféry jeho vlivu. – RH 27. 6. 1899

Naplň svoji mysl čistými myšlenkami. – Křesťanský život je životem stálého odříkání a sebeovládání. Toto ponaučení uvádějte dětem od raného dětství. Učte je, že musí být střídme, čisté v myšlenkách, srdci i skutcích, že patří Bohu, protože byly koupeny, a to za drahou krev Jeho Syna. – Christian Temperance and Bible Hygiene, str. 145

Mysl dětí se tak už v nejútlejším mládí naplňuje pěknými představami o pravdě, čistotě i zbožnosti, vytvářejí se jen záliby pro čisté a ušlechtilé věci a jejich představivost nebude možné snadno ovlivnit či poskvřnit. Je-li však sledován opačný trend, jestliže mysl rodičů se zabývá vulgárními představami, konverzace zůstává při běžných tématech, jestliže se snaží přizpůsobit a stěžují si stejně jako ostatní, pak i jejich děti si vezmou příklad z jejich výrazů a slov opovržení a budou následovat jejich zhoubný příklad. Špatný vliv bude na nich lpět jako skvrna malomocenství pro příští život.

Semínko, které zasela bohabojná a starostlivá matka již v dětství, vyrostе ve strom spravedlnosti, který rozkvetе a ponese ovoce. A také ponaučení, která dal bohabojný otec svými životními zásadami a příkladem, tak jako v případě Josefově, přinesou později hojnou úrodu. –

Good Health, January, 1880

VI. Příklady praktických ctností

20. Prospěšnost

Učte děti, aby byly prospěšné. – Škola v rodině by měla naučit děti, jak plnit praktické každodenní povinnosti v životě. Ačkoliv jsou ještě malé, matka by jim měla dát na každý den jednoduchý úkol. Bude jí to trvat déle, než je naučí, jak by to dělala sama, ale ať si uvědomí, že má pro jejich stavbu charakteru položit základy v prospěšnosti. Nemá zapomenout, že domov je školou, v níž je ona hlavním učitelem. Je tedy jejím úkolem naučit děti vykonávat povinnosti rychle a zručně. Měly by se co nejdříve podílet na plnění povinností v rodině. S přibývajícimi léty by se měli hoši i děvčata podílet na stále těžších úkolech a rozumně pomáhat v rámci rodiny. – *CT 122*

Přehlédněte dětské chyby. – Tisíce jsou ve svých domovech ponechány většinou bez výchovy. „Je to jen samá starost“, říká matka, „raději si to udělám sama. Jsou s tím jen starosti, až mě to otravuje“.

Už si to matka nepamatuje, že i ona si musela dělat poznámky, když se učila být prospěšná? Není správné, když odmítáme učit děti postupně. Buďte s dětmi, ať se vás ptají a trpělivě jim odpovídejte. Dejte svým malým nějakou práci, ať mohou pocítit radost z toho, že vám pomohly.

Nesmíte své děti odstrkovat, když chtějí udělat něco, na co stačí samy. Když se jim to náhodou nepodaří a něco rozbijí, nevyčítejte jim to. Celý jejich budoucí život závisí na výchově, kterou jim dáte v dětství. Naučte je, že všechny patří Pánu a mají je využít k Jeho službě. Některým z těchto dětí Pán naznačuje svoji vůli. Rodiče i učitelé, učte své děti co nejdříve, aby rozvíjely své Bohem dané schopnosti. – *Letter 104, 1897*

Děti by se měly podílet na povinnostech v rodině. – Snažte se, aby život dětí byl příjemný a současně je učte, aby byly poslušné a prospěšné a aby se snažily pomáhat s malými povinnostmi, jako vy plníte ty větší. Vychovávejte je k pracovitosti, aby se nepřítel nemohl usadit v jejich mysli. Nechejte své děti přemýšlet a nechejte je pracovat, aby byly připraveny ke konání něčeho užitečného ve svém životě a také v příštím životě. – *MS 62, 1901*

Od útlého mládí by měly být vychovávány k tomu, aby se podílely na povinnostech v rodině. Měly by poznat, že povinnost je oboustranná a že je třeba pracovat rychle a dobře. Tato výchova bude pro ně přínosem v pozdějších letech. – *ST 11. 12. 1901*

Každý člen rodiny by měl rozumět tomu, co se od něj očekává v rámci spolupráce s ostatními. Všechny děti od 6 let výše by měly znát, co se od nich žádá a co na ně připadá jako povinnost. – *2T 700*

Pramen poznání a radosti. – Jak je důležité, že rodiče mohou dávat svým dětem již od útlého dětství správné rady. Měly by je naučit poslouchat přikázání „*Cti Otce svého i matku svou, ať se prodlejí dnové tvoji na zemi, kterouž Hospodin, Bůh tvůj, dá tobě*“. *Ex 20, 12* Teprve jak děti dorůstají, dovedou ohodnotit péči, kterou jim dali rodiče a mají největší radost z toho, že mohou otcovi a matce pomoci. – *MS 129, 1903*

Krása může obklopovat i nejvíce ponižující činnost. – Pokud se děti naučily pokoře při

každodenních povinnostech tak, jakoby ji před nimi vytyčil sám Pán, pokud škola, která je vychovávala k tomu, aby byly svědomité a schopné sloužit, tak i jejich dílo se bude jevit jako příjemné a vznešené. Každou povinnost mají vykonat jako pro Pána, aby i nejskromnější povolání mělo svou krásu, a také spojovalo dělníky na zemi s nebeskými bytostmi, které plní Boží vůli v nebi. Na místě, které nám bylo určeno, bychom měli plnit svoje povinnosti se stejnou svědomitostí, jako to dělají andělé v nebesích. – ST 11. 10. 1910

21. Pracovitost

Jistota pro mládež. – Spolehlivou jistotou pro mládež je užitečné zaměstnání. U dětí, které jsou vedeny k práci, je všechn jejich čas příjemně a užitečně využit, nemají sklony k reptání na hodně nebo málo času, na zbytečné snění s otevřenýma očima. Ty jsou v malém nebezpečí, že si vytvoří hříšné návyky nebo přátelství. – CT 122

Pracovitost je nesmírně cenná. Učme dělat děti něco užitečného. Je málo platné; že lidé jsou moudří, když nemohou jako rodiče pochopit; jak nejlépe vychovat své děti pro užitečný, šťastný život na této zemi, pro dokonalejší a větší službu v pozdějším životě. – CT 125

Zadávejte úkoly úměrné věku a schopnostem. – Od dětství by děti měly být vedeny k tomu, aby dělaly ty věci, které jsou pro ně vhodné a úměrné jejich věku a schopnostem. Rodiče by měli dodávat dětem odvalu, aby se staly samostatnější. Brzy bude na zemi docházet k vážným problémům a děti by měly být vychovány tak, aby se mohly s nimi vypořádat. – ST 13. 8. 1896

Učte děti, aby byly prospěšné a dovedly nést tíhu odpovědnosti podle svého věku. Pak bude pro ně druhohradé, jakou práci dělají a prospěšnou práci nebudou považovat za dřinu. – RH 24. 6. 1890

Výsledky lenosti. – Rodiče se nemohou dopustit většího hříchu, než když zanedbávají svou Bohem danou odpovědnost a nenechají je nic dělat. Tyto děti se brzy naučí milovat zahálení a až vyrostou, budou z nich lidé bez nápadů, neschopní. Když vyrostou a budou chodit do zaměstnání a vydělávat si na své živobytí, pak budou v práci lenošit, parazitovat a myslet si, že za svůj prolonošený čas by měli být placeni stejně jako ti, kteří pracují poctivě. V tomto je právě rozdíl mezi uvedenou skupinou dělníků a druhou, která si uvědomuje, že má být dobrým správcem. Ať koná mládež jakoukoliv práci, měla by být „*V pracech nelenivá, duchem vroucí, Pánu sloužící*“ Ř 12, 11. Neboť ten, kdo není věrný v malých věcech, není věrný ani ve velkých. – MS 117, 1899

Pokud mají děti vhodnou výchovu v rodině, nenajdeme je na ulicích a nebudou vychovávány nahodile, jak se dnes často stává. Rodiče, kteří mají rozumně rádi své děti, tak jim nedovolí, aby u nich přetrvávaly návyky k lenošení a neměly si plnit domácí povinnosti. Nevědomost je pro Boha nepřijatelná a je i nežádoucí pro konání Jeho díla. – CT 149

Moudré využití času. – Kde se hodně lenoší, tam Satan svým pokušením ničí životy a charakter. Pokud mládež není vedena k prospěšné práci, je v nebezpečí bez ohledu na to, jestli žije v chudobě nebo v bohatství. Satan už je zaměstná podle své vůle. Mládež, která nemá zásady, neváží si ani času jako vzácného pokladu, který mu byl svěřen Bohem a z něhož každý člověk bude muset vydat počet. – MS 43, 1900

Děti mají být vedena k tomu, aby co nejlépe využívaly svůj čas, pomáhaly otcovi i matce a mohly se spoléhat samy na sebe. Nesmí se jim dovolit, aby si samy zvažovaly, jestli udělají nějakou práci, kterou je třeba provést. – Letter 11, 1888

Hodnotu času nelze vyčíslit. Promarněný čas nelze vrátit zpět... Využití jindy promarněného času je vzácností. – MS 117, 1899

Přemáhejte každý sklon k lhostejnosti. – Bůh ve svém Slově vytyčil plán výchovy pro děti a rodiče mají tento plán dodržovat. Mají vést svoje děti tak, aby přemáhaly každý sklon k lhostejnosti. Každé dítě by mělo vědět, že má ve světě splnit svůj úkol. – MS 98, 1901

Lenost a lhostejnost nejsou ovoce, které se rodí na stromu křesťanství. – MS 24, 1894

Lhostejnost je velkou kletbou. Bůh obdařil člověka nervy, orgány a svaly. Nemají se nechat degenerovat nečinností, ale cvičením se mají posilovat a udržovat zdravé. Nemít práci je neštěstí, neboť lenost vždy byla a bude kletbou lidské rodiny. – MS 60, 1894

Děti, nikdy se v rodině neprojevujte jako nepoctiví správci. Ze svých povinností se

neulevujte. Tvrdá práce posiluje šlachy a svaly. Tím, že podporujete prosperitu rodiny, dostane se vám bohaté odměny. – MS 117, 1899

Proč má práce přednost před hrou. – Ptávala jsem se matky: „Proč musíme vždycky udělat tolik práce, než si mohu jít hrát“? Součástí výchovy je zvyknout si na prospěšnou práci a za druhé, aby ses naučila vyhýbat se uličnictví. Až budeš starší, poděkuješ mi za to“. Jedna moje vnučka mi řekla: „Proč musím plést? Pletení je přece pro babičky“! Tak jsem ji odpověděla: „A nechceš mi říct, jak se babičky naučily plést“? „Určitě začaly jako malé holčičky“. – MS 19, 1887

Hodnota denního programu. – Je dobré si rozmyslet, co je třeba udělat podle možnosti během dne. Poznačte si různé povinnosti, které nelze odložit a vyhraďte si pro ně určitou dobu. Všechno udělejte pečlivě, šikovně a přesně. Pokud do vaší práce v domácnosti spadá úklid, pak dbejte na to, aby místnosti byly dobře vyvětrané a ložní prádlo nechejte na slunci. Na tisk si sami určete pár minut, ale nerozptylujte se čtením novin nebo knihy, která vám padne do oka, ale řekněte si: „Na dokončení práce mám vyhrazených pár minut a za tu dobu to musím stihnout...“

Ti, kteří jsou pohybově pomalejší, ať se snaží být aktivnější, rychlejší, energičtější a mají na paměti apoštola slova: „*V pracech neleniví, duchem vroucí, Pánu sloužící!*“ – Ř 12, 11.

Jedná-li se o přípravu jídla, pak vše zvažte a vyhraďte si potřebný čas na přípravu jídla, abyste ho mohly dodělat a připravit na stůl ve stanovenou dobu. Lze doporučit, aby bylo raději hotovo o 5 minut dříve než o 5 minut později. Jestli jste ale pomalejší, vaše pohyby jsou liknavější a práce vám trvá déle, pak je na místě, abyste se snažily zlepšit a byly rychlejší. Budete-li chtít, pak je možné zvítězit nad úzkostlivostí a otálením při práci. Při mytí nádobí je možné být pečlivý a udělat to za stejnou dobu rychle. A závěrem, cvičte si vůli a také vaše ruce budou dělat rychleji. – YI 7. 9. 1893

Tělesné má být v souladu s duchovním. – Některé děti, které byly poslány, aby se v naší rodině stravovaly, mně řekly: „Maminka po mně nevyžaduje, abych umývala“. Pak mu odpovím: „Dobře, já ti vyhovím, ale zaplatíš za stravu o půl dolaru navíc?“ „Ne maminka už nechce platit nic navíc!“ „Tak potom ráno vstaneš a připravíš si jídlo sama. Bůh nikdy neustanovil, že bychom tě měli obsluhovat. Zatím, co ty ráno ležíš v posteli, tvoje matka vstává a chystá snídani. Místo toho bys měla říct: „Maminko, ráno nevstávej, my to uděláme za tebe a alespoň ti trochu ulehčíme. Ráno bys měla nechat odpočinout ty, kterým už vlasy zešedivěly“.

Proč tomu tak není? V čem je problém? Jsou to hlavně sami rodiče, kteří žádné povinnosti v rodině nepřenášejí na své děti. Když tyto děti vycházejí školu, řeknou: „Matka říká, že si nepřeje, abych něco dělala“. Takové matky jsou bláhové. Rozmazlují své děti a posílají je do školy, aby ji kazily... Práce je pro ně to nejlepší a není pro ně o nic těžší, než pro jejich matky. Tělesná práce má být v souladu s duševní a pak bude mnohem lepší i činnost mozku. – MS 19, 1887

Vymyslete způsoby. – Rodiče by měli vymyslet způsoby a prostředky, jak své děti co nejúčelněji zaměstnat. Dětem by se měla přidělit půda, aby se o ni staraly, zúrodnily ji a ze svobodné vůle mohly o ní rozhodovat. – MS 67, 1901

Dovolte jim, aby vám pomohly ve všem, pro co se samy rozhodnou a měly by jim také projevit svoji vděčnost za jejich pomoc. Měly by vycítit, že je považujete za součást rodiny. Naučte je samostatně uvažovat, svoji práci naplánovat a pak rychle a poctivě udělat. Naučte je, aby byly při práci pohotové a energické, uměly hospodařit s časem a při určené domácí práci neztrácely ani minutu. – MS 60, 1903

Práce zušlechťuje. – Naučte své děti, aby vám pomáhaly, i když jsou ještě malé a nemají mnoho síly. Do svých myslí ať si zafixují skutečnost, že práce povznáší, že jim byla nařízena z nebe, že byla požadována od Adama a Evy jako nutná k rozvoji ducha i těla. Měly by poznat, že i nevinná zábava ani z poloviny neuspokojí tak, jako aktivní práce. – *Pacific Health Journal, May, 1890*

22. Pilnost a vytrvalost

Zadostiučinění z vykonané práce. – Děti obvykle začínají svoji práci s nadšením. Dostanou-li se však do komplikací nebo je práce omrzí, pak chtějí dělat něco jiného. Zabývají se tak různými věcmi, a když se setkají i s malými překážkami, poddávají se jim. Tak přecházejí od jedné věci ke druhé a nic nedokončí. Rodiče by měli kontrolovat své děti a nedovolovat jim tuto

„přelétavou lásku“. Neměly by se zabývat jinými věcmi natolik, aby jim nezbyl čas na trpělivé usměrňování a rozvíjení myšlení. Několik povzbuzujících slov nebo nepatrná pomoc v pravý čas je může přenést přes starosti a deprese. Budou se radovat, až uvidí výsledky vykonané práce a bude je to povzbuzovat k dalšímu úsilí.

Některé děti jsou deprimovány, protože je nikdo nepochválil ani nepovzbudil v jejich snažení a přebíhají pak od jedné věci ke druhé. A tuto politování hodnou chybu si pak odnášejí do dospělosti. Při svém podnikání nemají úspěch, protože se nenaučily vytrvat za okolností, které je podlamovaly. Tak u mnohých ztroskotá celý jejich život, protože neměly v mládí správné vedení. Výchova v dětství a mládí působí na jejich vnější životní dráhu v dospělosti a k tomu pak odpovídá i jejich náboženský postoj. – 2T 147, 148

Sklony k pohodlnosti se přenášejí do pozdějšího života. – Děti, které byly hýčkány a obskakovány, to stále přepokládají. Když se jejich očekávání nesplní, jsou zklamány a dostaví se deprese. Podobné sklony můžeme pozorovat během celého jejich života. Budou bezradné, budou se spoléhat na pomoc druhých i na jejich pochopení a budou jim ustupovat. Když se jim bude oponovat, budou se cítit ukřivděné, protože se už staly dospělými. A tak se s námahou vlečou svým pozemským životem, nemohou unést své vlastní břemeno, reptají a trápí se, protože jim nic není vhod. – 1T 392, 393

Rozvíjejte skony k pečlivosti a přesnosti. – Od matky se mají děti naučit udržovat pořádek, být pečlivé a přesné. Pokud dovolíme dítěti, aby práci dělalo hodinu nebo dvě a přitom ji snadno může udělat za půl hodiny, pak u dítě podporujete váhavost. Jestliže se dítě naučí soustavně pracovat a být pečlivé, bude to pro něj velkým požehnáním ve škole života od mládí až do dospělosti. – CT 122, 123

Rada zvláště pro děvčata. – Další zlozvyk, který mě znepokojuje a dělá i starosti, je zvyk některých děvčat, že zbytečně promarní drahocenný čas v hovorech o bezvýznamných věcech. Věnují se hovoru a práce jim stojí. Považuje se to za maličkost, která nestojí za řeč. Mnozí ale klamou sami sebe v tom, co vlastně vytvoří maličkosti. Malé věci, ale mají důležitý vztah k velkému celku. Bůh však nepodceňuje spoustu maličkostí, které slouží k prospěchu lidské společnosti. – YI 7. 9. 1893

Důležitost „maličkostí“. – Nikdy nepodceňujte důležitost maličkostí. Malé věci jsou skutečně výchovné prostředky v životě. Na nich se duše přizpůsobuje, aby mohla vyrůst do obrazu Krista, nebo nést obraz Satana. Bůh nám pomůže rozvíjet naše myšlení, slova, pohledy i jednání tak, abychom projevovali všem, kteří jsou kolem nás, že jsme bývali s Ježíšem a od Něho se i učili. – YI 9. 3. 1893

Dělání chyb a odrazový můstek. – Vysvětlete dětem, že každá chyba, každý omyl, každá zdolaná překážka se stává odrazovým můstkem pro něco lepšího a vyššího. Takovou zkušeností musejí projít všichni, kteří v životě dosáhli úspěchu a dali životu pravou hodnotu. – CT 60

23. Odříkání. obětavost. ohleduplnost

Ponaučení, která jsou nutná pro každou rodinu. – V každé rodině by se mělo vést k odříkání. Otcové a matky, učte své děti dobře hospodařit, doporučte jim, aby šetřily každý halér pro misijní dílo. Kristus je naším příkladem. Pro nás se stal chudým, abychom Jeho chudobou zbohatli. Učil, aby se všichni spojili v lásce a jednotě, aby pracovali tak, jak pracoval On, obětovali se tak jako On se obětoval a milovali jako Boží děti. – 9T 130, 131

Samí se učte odříkání a veďte k němu i své děti. Všechno, co je možné zachránit odříkáním, je třeba učinit už nyní. Má se poskytnout útěcha trpícím, nahého obléknout, hladového nasytit. O přítomné pravdě se má říkat těm, kteří je neznají. – MYP 314

Oběť se má stát samozřejmostí. – Slovem i příkladem veďte k odříkání, šetrnosti, štedrosti a sebedůvěře. Kdo má upřímnou povahu, ten si bude vědět rady, jak zvládnout těžkosti a bude veden k následování zásady: „Tak řekl Pán“. Lidé nejsou připraveni pochopit svoji odpovědnost vůči Bohu, pokud se nenaučili nést Jeho jho, které nás vede k poslušnosti a omezuje naši svobodu. Obětavost je ten pravý začátek našeho díla, aby se mohla šířit pravda a otevírat další instituce. Je

podstatnou částí výchovy. Obětavost se musí stát samozřejmostí při utváření našeho charakteru v tomto životě, jestliže máme obdržet nebeskou věčnost, na které se nepodílí ruka člověka. – 6T 214

Pokladnička odříkání. – Děti mají být vedeny k tomu, aby si dovedly říct ne. Když jsem jednou měla promluvu v Nashville, dal mi Pán v této věci své světlo. Velmi intenzivně mi hlavou probleskla myšlenka, aby v každé rodině byla pokladnička odříkání a do ní by se děti měly naučit odkládat každou drobnou minci, kterou by jinak vydaly za bonbóny nebo jiné zbytečnosti...

Když se děti naučí odkládat své peníze do pokladniček, pak poznáte, že získají velké požehnání... Každý člen rodiny, od nejstaršího do nejmladšího by měl odříkání uskutečnit v praxi. – RH 22. 6. 1905

Děti nemají být středem pozornosti. – Neměli bychom podporovat děti ve věku od 2 do 4 let v představě, že musí dostat všechno, co si usmyslí. Rodiče by je měli vést k odříkání a neměli by se o tom s nimi dohadovat, protože děti si pak mohou myslet, že jsou středem, kolem kterého se všechno točí.

Mnohé děti zdědily sobectví od svých rodičů. Ale rodiče by se měli snažit při prvním projevu sobectví jako povahového rysu buď v jejich přítomnosti, nebo ve společnosti jiných dětí odstranit a vymýtit tyto vlastnosti z charakteru svých dětí. – ST 13. 8. 1896

Mnoho rodičů věnují mnoho času a pozornosti zábavě svých dětí, ale děti by se měly vychovávat k tomu, aby se samy bavily a projevíly svoji vynalézavost a šikovnost. Tak se naučí být spokojené i z drobných radostí. Měly by se naučit statečně snášet svá zklamání a zkoušky. Snažte se odvádět jejich pozornost od každé malicherné bolesti a zranění, aby se naučily přecházet drobné obtíže a nepohodlí. – MH 389

Ozdoba nezištnosti. – Nezištnost je jedna z vlastností, která by měla být u každého dítěte obzvláště podporována a zdůrazňována, neboť propůjčuje jeho životu krásu, kterou si samo neuvědomuje. Ze všech vynikajících charakterových vlastností je tato jednou z nejkrásnějších, je základním předpokladem pro naplnění opravdového života. – Ed 237

Zamyslete se, jak naučit děti ohleduplnosti ke druhým. Mládež by si měla co nejdříve zvyknout na pokorné sebeodevzdání a odříkání a všímat si, co prospěje štěstí druhých. Měla by se naučit potlačit neuvážené rozčilení, zdržet se hněvivých slov, projevoval stále stejnou laskavost, sebekontrolu a být ohleduplná. – CT 123. 124

Rodiče by měli mít zájem vést své děti tak, aby bylo možné působit proti jakýmkoliv sklonům k egoismu. Měli by je stále inspirovat, aby byly ohleduplné ke druhým a naučily se pomáhat otcovi i matce, neboť i oni dělají vše pro ně. – ST 13. 8. 1896

24. Hospodárnost a šetrnost

Vylučujte sklony k rozhazovačnosti. – Učte své děti, že Bůh má nárok na všechno, co patří jim. Tento Jeho nárok nemůže nic zrušit. Všechno co mají, je jim jen svěřeno, aby se ověřila jejich poslušnost. Peníze jsou potřebné, ale nemají se rozhazovat. Jsou takoví, kteří potřebují vaše ochotné dary... Jestliže máte sklony k rozhazovačnosti, odstraňte je ze svého života co nejdříve. Pokud to neuděláte, budete ztraceni pro věčnost. Sklony k hospodárnosti, pracovitosti a střízlivosti, jsou už na tomto světě lepším vkladem pro vás a vaše děti, než bohatý dar. – MS 139, 1898

Poučte děti o hospodárnosti. – Pán mi ukázal, že nevyužíváme správně svůj drahocenný čas a peníze. Mnoho věcí může vyhovovat našim rozmarům, ale musíme se chránit před výdaji těch peněz, které nejsou na potraviny. Potřebujeme mnoho prostředků na podporu díla v našich městech. Každý může na dílo Páně přispět svým podílem. Rodiče, poučte své děti o účelu hospodárnosti, aby i mladší členové stádečka věřících se podíleli na odpovědnosti při podpoře Božího díla v této době. – Letter 4, 1911

Láska se nemá projevoval v marnotratnosti. – Ve svých rodinách jednejte ekonomicky. Mnozí mají ve svých srdcích modly a uctívají je. Skoncujte s těmito modlami. Vzdejte se svých sobeckých přání. Žádám vás, abyste si nezkrášlovali své domy, protože jsou od Boha a budou od vás opět požadovány. Rodiče, k vůli Kristovi nepoužívejte Boží peníze na uspokojení představ vašich dětí. Nevychovávejte je, aby toužily po módě a úmyslné nápadnosti, aby si získaly větší vliv ve světě...

Nevychovávejte své děti v domnění, že vaše láska k nim musí být vyjádřena uspokojováním jejich nafoukanosti, výstřednosti a vychloubačnosti. Teď není čas na vyhledávání způsobů jak utratit peníze. Vaše vynalézavé schopnosti mají být použity k poznání, jak je účelné jednat ekonomicky. – MS 139, 1898

Kristovo poučení o ekonomii. Poučení pro nás je při nasycení 5000 lidí, které má zvláštní aplikaci pro dobu, kdy jsme postaveni do těžké situace a jsme donuceni jednat úsporně. Kristus nejen učinil zázrak a nasýtil hladové zástupy, ale jednal pečlivě, aby potrava, která zůstala, nebyla zbytečně promrhaná. – MS 3, 1912

Řekl učedníkům „*Seberte ty drobtý, které zůstaly, ať nezhynou*“. J 6, 12 Ačkoliv měl k dispozici všechny nebeské prostředky, nedovolil, aby se znehodnotily zbytky chleba. – Letter 20a, 1893

Neodhazujte nic, co je možné použít. – Neodhazujte nic, co by se mohlo ještě požit. Vyžaduje to moudrost, předvídavost a stálý zájem. Bylo mi ukázáno, že neschopnost šetřit i v malých věcech je důvodem, proč tolik rodin má nedostatek životních potřeb. – MS 3, 1912

Nikdy se nenaučili hospodárnosti. – Pro Mistra je třeba ještě vykonat mnoho práce. Lidé, kteří by dnes mohli zaujímat vysoké postavení ve spojitosti s Božím dílem, selhali, protože se nenaučili hospodařit. Neomezili své potřeby podle svých platů, když se zapojili do díla a jejich rozmařilost je přivedla do záhuby a stali se neužitečnými. – Letter 48, 1888

Jak se naučit správně používat peníze. – Mládež i každé dítě se má naučit nejen řešit pomyslné problémy, ale vést i přesný účet o svých příjmech a výdajích. Naučte je správně užívat peníze. Podle toho, zda se jedná o kapesné od rodičů nebo o jejich vlastní výdělek, měli by si chlapci a děvčata vybírat nebo nakupovat své oblečení, knihy a ostatní potřebné věci. Jestliže si povedou účetní záznam o svých výdajích, naučí se znát, jako na ničem jiném, hodnotu peněz a jejich užití. – CS 294

Hodnota vedeného účtu. – Když jsou děti ještě velmi malé, měly by se naučit číst, psát, kreslit, ale i vést svůj vlastní rozpočet. V tomto poznání by se měly postupně zdokonalovat. – CT 168, 169

Učte děti vést vlastní účetní záznam. Pomůže jim to k přesnosti. Z chlapce, který neumí hospodařit, se stane nehospodárny muž. Marnivé, sobecké a do sebe zahleděné děvče bude právě takovou ženou. Měli bychom si uvědomit, že mládež má být jiná a my jsme za ni zodpovědní. Povedeme-li naše děti ke správným sklonům, pak budeme mít možnost jejich prostřednictvím ovlivňovat ostatní. – Letter 11, 1888

VII. Rozvoj křesťanských povah

25. Jednoduchost

Výchova k přirozené jednoduchosti. – Malé děti by měly být vychovávány prostým dětským způsobem. Měli bychom je vést tak, aby se spokojily s málem, plnily své povinnosti, také zábavy a poznání by měly být přiměřené jejich věku. Dětství odpovídá stéblu v podobenství a stéblo má jen svou vlastní krásu. Dětem by neměla být vnucována předčasná dospělost, ale naopak by si měly co nejdéle zachovat svěžest a půvab své mladosti. Čím je život dítěte klidnější a jednodušší, čím více oproštěny od afektovaných rozrušení a čím více je v souladu s přírodou, tím je výhodnější pro jeho tělesnou i duševní aktivitu a duchovní sílu. – Ed 107

Rodiče by měli svým příkladem podporovat utváření sklonů k jednoduchosti a odvrátit pozornost svých dětí od předstíraného života k přirozenému. – ST 2. 10. 1884

Neafektované děti jsou sympatičtější. – Nejsympatičtější jsou ty děti, které jsou přirozené a nejsou afektované. Není moudré upozorňovat na děti... Neměli bychom podporovat jejich ješitnost a chválit jejich výraz obličeje, jejich slova nebo skutky. Neměly by se také oblékat nákladně, přehnaně a výstředně. Podporuje to jejich nafoukanost a probouzí závist u jejich kamarádů. Učte děti, že pravá, ozdoba není ta zevnější. „*Kterýchžto ozdoba budiž ne ta zevnitřní v splétání vlasů a v províjení zlatem aneb o odívání plášťů. Ale ten skrytý srdce člověk, záležející*

v neporušitelnosti krotkého a pokojného ducha, kterýž před obličejem Božím velmi drahý jest“. 1. Pt 3, 3. 4. – CT 141 142

Tajemství pravého půvabu. – Poučte děvčata, že pravý půvab ženství nezáleží jen v kráse tvarů a postavy, ani v bohatství a úspěšnosti, ale v pokoře, tichosti ducha, v trpělivosti, štedrosti, laskavosti i ochotě pracovat a obětovat se pro druhé. Měly by se naučit pracovat a snažit se o dosažení nějakého cíle, pro něco žít, důvěřovat Bohu, poznávat Ho a respektovat své rodiče.

Když potom dospějí, jejich myšlení bude čisté, budou spoléhat na sebe a stanou se milovanými sestrami. Takovou ženu nebude možno ponížit, unikne pokušení a zkouškám, které zničily už tolik žen. – *Health Reformer, December, 1877*

Símě domýšlivosti. – V mnohých rodinách jsou zasévána semínka domýšlivosti a egoismu již v útlém dětství. Nápadité výroky dětí a jejich jednání jsou v jejich přítomnosti komentovány i chváleny, opakovány a před jinými zveličovány. Malé děti si toho všímají a domýšlivě se nafukují. Využívají přerušené konverzáce a drze se předvádějí. Lichocením a shovívavostí podporují jejich domýšlivost a vzdorovitost a nakonec dosti často si nejmladší vládnou celé rodině a také rodičům.

Dispozice utvářené takovým druhem výchovy není možné odkládat do doby dospělosti, až duševně vyspějí. To vše s nimi stále roste a to, co se v dětství považovalo za chytráctví, je u dospělých považováno za sprosté a odsouzení hodné. Chtěly by vládnout svému okolí, a pokud se někdo vzepře a neustoupí jejich přáním, považují to za urážku a jsou dotčeni. To vše je důsledek shovívavosti, která se jim tolerovala v mládí, místo aby se naučily odříkání, které ne nutně k překonání životních utrpení a těžkostí. – *4T 200, 201*

Nepodporujte touhu po chválení. – Děti potřebují uznání, sympatii, povzbuzení. Ale je třeba si uvědomit, že v nich nemáme podporovat touhu po chválení. Jestli některý z rodičů nebo učitel mají na paměti pravý ideál charakteru nebo možnosti jak ho dosáhnout, pak nemůže podporovat a udržovat v sobě pocit naduté soběstačnosti. Nebude v mládeži podporovat touhu nebo snahu chlubit se svými schopnostmi nebo znalostmi. Ten, kdo vidí dál než jen sebe, bude pokorným a ještě bude mít takový respekt, že nebude uveden do rozpaků, ani vyveden z konceptu vnějšími projevy nebo lidským velikášstvím. – *Ed 237*

Podporujte jednoduchost v jídle i v oblékání. – Rodiče mají svatou povinnost dokázat při výchově dětí, že je naučili podílet se na povinnostech rodiny, aby byly spokojené s jednoduchou normální stravou a upraveným poměrně levným oblečením. – *CT 158*

Kdyby jen otcové a matky splnili svoje povinnosti a odpovědnost před Bohem. Jaká změna by nastala ve společnosti. Děti by nebyly kaženy vychvalováním, rozmazlováním a zbytečnou shovívavostí v oblékání. – *RH 13. 4. 1897*

Učte jednoduchosti a důvěře. – Měli bychom učit naše děti jednoduchosti a důvěře. Měli bychom je naučit milovat, poslouchat a pokorně se sklánět před Stvořitelem. Ve všech životních plánech a záměrech by mělo být rozhodující Jeho oslavení a hlavním motivem každého jednání Jeho láska. – *RH 13. 6. 1882*

Kristus náš příklad. – Náš Vykupitel Ježíš chodil po zemi s důstojností krále, a přece byl tichý a pokorného srdce. Byl světlem a požehnáním pro každou rodinu, protože sebou přinášel radost, naději a odvahu. Kéž bychom mohli být spokojenější s málem, neměli tak velké touhy srdce, nesnažili se získat věci těžko dosažitelné, kterými bychom zkrášlili své domovy a vážili si tichosti a pokory srdce, což Bůh považuje za cennější než klenoty. Krása jednoduchosti, pokory a opravdové oddanosti by učinily ráj i z chudé rodiny. Je lepší trpělivě snášet těžkosti, než ztratit duševní pohodu a spokojenost... *4T 622*

26. Zdvořilost a zdrženlivost

Počátek zdvořilosti je v rodině. – Rodiče, učte své děti... jak se mají opravdu slušně chovat v rodině. Vychovejte je tak, aby si projevovali vzájemnou laskavost a něžnost. Nepřipusťte, aby se v jejich srdcích projevoval egoismus, který by pronikl do rodiny. – *MS 74, 1900 (Viz AH 421–429)*

Pokud se o mládež nezajímáme, pak svým způsobem chování a hrubými slovy prozrazuje, jak byla doma vedena. Rodiče si neuvědomili důležitost svého postavení správců. To, co zaseli, také

sklidí. – MS 117, 1899

Rozšíření nebeských zásad. – Nebeské zásady by se měly uplatňovat při vedení rodiny. Každé dítě se má naučit slušnosti, soucitu, něžnosti, milosrdenství, vybranému chování a laskavému přístupu. – MS 100, 1902

Pokud jsme všichni členy královské rodiny, pak v životě našich rodin se projeví opravdová zdvořilost. Každý člen rodiny se bude snažit učinit druhému jen do, co je pěkné. – MS 60, 1903

Vyučujte slovem a příkladem. – Děti i dospělejší mládež jsou vystaveni pokušením. Starší členové rodiny jim mají pomáhat slovem i příkladem, aby si osvojili zdvořilost, přívětivost, citovou náklonnost, a aby poctivě plnili své denní povinnosti. – MS 27, 1896

Úcta k unaveným a potřebujícím odpočinek. – Bůh nám přikázal, abychom projevovali úctu ke starším lidem. Řekl: „*Koruna ozdobná jsou šediny na cestě spravedlnosti se nalézající*“. Př. 16, 31. Hovoří o skončených bitvách a dobytých vítězstvích, o překonaných překážkách a pokušeních. Hovoří o jejich únavě a potřebě odpočinku, o místech, která se brzy vyprázdňují. Pomozte dětem, aby o tom přemýšleli, a ony pak ulehčí život starých lidí svojí ohleduplností i úctou a vnesou i do svého mladého života půvab a krásu, jestliže se zachovají podle přikázání: „*Před člověkem šedivým povstaň a cti osobu starého*“ Lv 19, 32 – Ed 244

Učte zdrženlivosti a skromnosti. – Pýcha, sebeláska a drzost jsou výrazně nápadné charakteristické vlastnosti dětí těchto dnů a jsou prokletím doby... Naučit děti skromnosti a pokoře je posvátný úkol jak pro rodinu, tak pro Sobotní školu. – SSW 46

Chcete jim věnovat pozornost právě vy, kterým je teď adresuji? Varujte mládež, ať není arogantní ve svých projevech, ale je skromná a zdrženlivá, ať ihned vnímá to, co je prospěšné pro duši a neukvapuje se mluvením. Jedinou výjimkou může být, když bude vysvětlovat o Ježíši a svědčit pro pravdu. Ukažte, že jste pokorní a zdrženliví ve svém vystupování. – YI 11. 7. 1895

Chraňte ctnost. Važte si skromnosti, je to vzácný a nedocenitelný klenot. Tím budete chránit ctnost... Duch Páně mě nabádá, abych zdůraznila svým sestrám ve víře nutnost udržovat si skromné chování a vhodnou odměřenost... Položila jsem si otázku, kdy se tyto mladé sestry budou správně chovat? Víím, že nedojde k závažnější změně k lepšímu, dokud si rodiče neuvedomí důležitost většího zájmu o správnou výchovu svých dětí. Učte je, aby jednaly skromně a rezervovaně. – 2T 458. 459

Opravdová krása. – Pravá dětská krása se zakládá na skromnosti a poslušnosti, v pozorném poslouchání pokynů, v dobrovolném plnění svých povinností podle schopností. Opravdová добрta dítěte bude odměnou už v tomto životě. – RH 10. 5. 1898

27. Veselá mysl a vděčnost

Do domovů ať pronikne hezký vliv. – Rodiče by měli obklopit své děti hlavně radostným, laskavým a milým prostředím. Tam, kde se v rodině projevuje láska v pohledech, slovech i v jednání, je i místem, kde také andělé velmi rádi projevují svoji přítomnost.

Rodiče, nechejte do svých srdcí proniknout sluneční paprsky lásky, radosti a šťastné spokojenosti. Ať vaše domovy ovlivní radost a veselí. Projevujte také ducha laskavosti a shovívavosti a podporujte ho i u svých dětí. Vyhledávejte vše, co je krásné a co by oživilo váš rodinný život. Čím je slunce a vzduch pro rostlinnou říši, tím bude pro vaše děti takto vytvořené prostředí a bude v nich podporovat zdraví a tělesnou i duševní sílu. – MH 386. 387

Výraz obličeje ať je veselý. – V Ježíšově náboženství není beznaděj. Nedostatek vážnosti, žertování a flirtování, to vše nejsou podle apoštola vhodné vlastnosti a máme se jich proto vyvarovat. V Ježíšovi jsme našli klid i pokoj a měl by se projevit na naší tváři. Křesťané nemají být smutní, propadlí depresi a zoufalství. Mají být rozvážní, mají světu projevovat radost, která pramení z milosti. – RH 15. 4. 1884

Děti jsou přitahovány veselým a radostným chováním. Projevujte jim laskavost a zdvořilost a ony pak stejným duchem oplátí vám i ostatním lidem. – ED 240

Vychovávejte duše k radosti, vděčnosti a k tomu, aby uměla projevit tuto vděčnost Bohu za Jeho velkou lásku, kterou si nás zamiloval. ... Křesťanská vděčnost je pravou okrasou svatosti. – YI 11. 7. 1895

Mluvte vlídně a srdečně. – Vlídná a srdečná slova vás nestojí o nic víc, než nevlídná a mrzutá. Že i vy jste neradi, když k vám někdo hovoří nevlídně? Zapomeňte, že když taková slova říkáte, způsobujete jiným bolest jako ostrým žihadlem... Rodiče, přeneste do svých domovů praktickou zbožnost. Andělé nejsou přitahováni k domovům, kde vládou neshody. Vychovejte své děti k tomu, aby jejich slova přinášela radost a štěstí. – RH 31. 12. 1901

Podpořte správné utváření myšlení. – Pokud existuje někdo, kdo by měl být stále vděčný, pak je to křesťan. Pokud by měl být někdo radostný a šťastný už v tomto životě, pak je to věrný následovník Ježíše Krista. Je povinností Božích dětí, aby byly šťastné. Měly by podpořit správné utváření myšlení. Boha nemohou oslavit takové Jeho děti, které žijí pod mrakem a na svoji cestu vrhají jen stín. Křesťan musí být paprskem slunce, a ne stínem. ... Musí mít radost ve tváři. – RH 28. 4. 1859

Děti mají strašně nerady stín a smutek. Jejich srdce reagují na krásu, radost a lásku. – CSW 98

Rodiče, smějte se. – Někteří rodiče a také učitelé už asi zapomněli, že i oni byli kdysi dětmi. Jsou vážní, chladní, nesympatičtí... Jejich tváře mají obyčejně důležitý a odmítavý výraz. Dětský smích, vrtochy a nepokojná aktivita mládí nemá v jejich očích omluvu. Nepatrné přestupky jsou považovány za těžké hříchy. To není křesťanská výchova. Takto vychovávané děti se bojí svých rodičů nebo učitelů, ale nemilují je. Nesvěřují se jim se svými zážitky. Některé z nejceněnějších citových pohnutek jsou zmrazeny k smrti jako rostlina při mrazivém závanu větru.

Smějte se, rodiče, smějte se, učitelé! Pokud je vaše srdce smutné, ať to není vidět na vaší tváři. Ať váš výraz obličej zarájí slunečním jsem z milujícího srdce. Odložte svoji nepřístupnou důstojnost, přizpůsobte se potřebám svých dětí, aby vás mohly milovat. Musíte získat jejich náklonnost, pokud chcete jejich srdce ovlivnit náboženskou pravdou. – RH 21. 3. 1882

Vhodná modlitba. – Zpříjemněte si svoji práci chvalozpěvy. Chcete-li mít čistý list v nebeských knihách, nerozčilujte se a nenadávejte. Denně se modlete: „Pane, nauč mě poctivě pracovat. Nauč mě pracovat ještě lépe. Dej mi sílu a radost“. ... Všechno co děláte, dělejte s Kristem. Teprve pak bude váš život prozářen a naplněn vděčností... Služme Pánu podle svého nejlepšího vědomí, rozdávejme tu radost, kterou On vložil do našich srdcí. – Australasian Union Conference Record, November 15, 1903

Učte děti vděčnosti. – „*I veseliti se budeš ve všech věcech dobrých, kteréž by tobě dal Hospodin Bůh tvůj*“. Dt 26, 11 Bohu má být vyjádřena vděčnost a chvála za dosud obdržená požehnání a za všechny příjemné dary, které nám dává. Bůh si přeje připravit každou rodinu na život ve věčných příbytcích v nebesích. Vzdejme Mu tedy slávu za vzácné poklady Jeho milosti. Kdyby byly děti ve svých domovech vychovány a vedeny k vděčnosti Dárci za všechny dobré věci, pak by se v našich rodinách projevil zásady nebeské milosti. V našem rodinném životě by se projevovala radost a mládež z těchto rodin by vnášela ducha pokory i úctu do škol a sborů. Pozornost by se upřela i ke svatyni, kde s Bůh setkává se svým lidem, byla by v úctě pobožnost a přinesena oběť chvály a díkůvzdání za všechny dary Jeho prozřetelnosti.

Kdyby bylo Slovo Boží tak přísně dodržováno jak bylo nařízeno starozákonnímu Izraeli, pak by otcové a matky dávali svým dětem příklad, který je cennější... Každé časné požehnání je dvojnásobně cenné, protože Slovem pravdy by mělo být posvěceno u každého člena rodiny vše, co vnímáme. Pán Ježíš je velmi blízko těm, kteří si takto váží Jeho darů a dobrých věcí, které přijímáme od našeho laskavého, milujícího a starostlivého Boha a poznávají Ho jako nevyčerpatelný zdroj milosti, povzbuzení a útěchy. – MS 67, 1907

28. Pravdomluvnost

Rodiče, buďte vzorem pravdomluvnosti. – Rodiče a učitelé, buďte věrní Bohu. Ve vašem životě se nemá objevit úmyslné uvádění v omyl. Nebuďte lstiví. I když vám to bude v dané chvíli nepříjemné, vaše slovo, činy i jednání ať se jeví jako čestné z pohledu svatého Boha. Jak strašný byl následek prvního podvodu! Může vůbec někdo o sobě tvrdit, že je synem nebo dcerou Boží a nechce zanechat lhání a podvádění?

Nedovoľte, aby ve vašich dětech vznikl dojem: „Matka mi neřekla pravdu, nebo otec mi ne

řekl pravdu“. Chcete-li bydlet v nebeských příbytcích, jak může být u vašeho jména poznamenáno: podvodník?

Může být vaše dítě zvikláno ve víře příkladem těch, kteří ho mají vést po cestě pravdy? Neměla by raději vstoupit do srdcí otců a matek proměňující Boží moc? Neměli by dovolit Duchu Svatému, aby dal svou pečeť jejich dětem?

Nelze očekávat, že děti budou úplně nevinné. Ale je zde nebezpečí, že nemoudrým vedením rodičů zničí upřímnou otevřenost, která je pro děti typická. Je plně v moci rodičů, aby si udrželi přirozenou jednoduchost ve svých slovech i v jednání. Když děti dorůstají, rodiče nemají dát sebemenší příležitosti k tomu, aby mohlo být zaseto semínko, ze kterého by pak vyrostl klam i podvod a ten by dozrál v nespolehlivost. – RH 13. 4. 1897

Nikdy se nesnažte obcházet pravdu. – Rodiče by měli být vzorem v pravdomluvnosti, neboť srdce dítěte ovlivňuje každodenní příklad. Rodiče by měli do výchovy a vedení svých dětí zavést pevné zásady. „*Po skutcích svých poznáno bývá také i pachole, jest-li upřímné a pravé dílo jeho*“ Př 20, 11. – RH 13. 4. 1897

Matka, která nemá soudnost a nenechá se vést Písmem, může ze svých dětí vychovávat lháře a pokrytce. Takto získané vlastnosti přetrvávají natolik, že lhaní se stane normální tak jako dýchání. Předstírání bude považováno za projev upřímnosti a pravdy. – RH 13. 4. 1897

Rodiče, nikdy se nesnažte obcházet pravdu. Nikdy netvrďte to, co není pravda. Chcete-li, aby vaše dítě bylo pravdomluvné, buďte takoví i vy. Buďte přímí a nedávejte vyhýbavé odpovědi. Nedovolte ani sebemenší vytáčku. Protože si matky zvykly obcházet pravdu, tak i jejich děti následují jejich příklad. – MS 126, 1897

Nadávký podporují lhaní. – Neztrácejte trpělivost se svými dětmi, když se dopouštějí chyb. Když je opravujete, nehovořte s nimi úsečně a nekřičte na ně. To je otupuje a ze strachu nehovoří pravdu. – MS 2, 1903

29. Čestnost a bezúhonnost

Je třeba se učit čestnosti a také ji uskutečňovat. – Je důležité, aby matka ve všech životních situacích projevovala čestnost. Při výchově dětí uče chlapce i děvčata, aby neobcházeli pravdu a ani v maličkostech nepodváděli. – Letter 41, 1888

Bůh požaduje mravní výši. – Bůh si přeje, aby pod Jeho praporem a v Jeho službě byli lidé, kteří jsou přísně poctiví, kterým nelze nic vytknout, kteří hovoří pravdu, a ne domněnky. Jejich řeč musí být pravdivá, oči věrné a jejich jednání zcela v souladu s Božími požadavky. Oči svatého Boha sledují náš život a On také prohlásil: „*Znám tvé skutky*“. Zj 3, 15 Jsme stále pod Božím dohledem, před ním nemůžeme skrýt žádný špatný čin. Bůh vydává pravdivé svědectví o našem jednání, ale málo si to uvědomujeme. – Letter 41, 1888

Ti, kteří si jsou vědomi své závislosti na Bohu, poznají, že musí být poctiví ke svým bližním a hlavně k Bohu, od Něhož jsou všechna požehnání v životě. Vytáčky z přesných Božích nařízení o desátcích a darech jsou zaznamenávány v nebeských knihách jako loupež proti Bohu. – CS 77

Poctivé váhy a míry. – Podle Kristova měřítka je poctivým člověkem ten, kdo ve svém životě projevuje pevnou mravní neporušenost. Nepoctivé váhy a nepřesná závaží, kterými chtějí mnozí dosáhnout své zájmy ve světě, jsou v očích Božích ohavností... Pevná mravní neporušenost září jako zlato mezi odpadky a smetím světa. Podvod, lež a nevěra je možné přikrášlit a skrýt před lidským pohledem, ale ne před zrakem Božím. Andělé Boží bdí nad rozvojem charakteru, zvažují mravní hodnotu a zaznamenávají v nebeských knihách tyto drobné transakce, které svědčí o charakteru. – 4T 310

Poctivost s časem a penězi. – Potřebujeme takové lidi, jejichž smysl pro spravedlnost i v nejmenších věcech jim nedovolí vykazovat nesprávně čas, muže, kteří si uvědomují, že disponují prostředky, které patří Bohu a kteří by si nepřivlastnili ani haléř k vlastnímu užitku nespravedlivě, takové muže, kteří budou stejně tak věrní a přesní, pečliví a pilní ve své práci jak v nepřítomnosti, tak v přítomnosti svého zaměstnavatele. Svoji věrností dokáží, že nejsou jen formalisté, pracovníci

„jen aby se neřeklo“, ale že jsou svědomití, věrní, opravdoví lidé, kteří nepracují jen pro lidskou pochvalu, ale proto, že milují a volí si spravedlnost z vyššího smyslu své odpovědnosti k Bohu. – 3T 25

Jednej podle toho, jak chceš, aby se na tebe dívali lidé. – V každém podnikání má být křesťan takový, jak si přeje, aby ho viděli bratři. Jeho jednání má být ovlivněno pevnými zásadami. Nespekuluje, jeho jednání má být ovlivněno pevnými zásadami. Nespekuluje, proto nic neskrývá ani nepřikrašluje. Může být kritizován a kontrolován, ale jeho neústupná poctivost stále září jako zlato. Je požehnáním všem, s nimiž se stýká, jeho slovo platí. Je člověkem, který nechce využívat své bližní. Zůstává přítelem a dobrodincem všech a jeho bližní dají na jeho radu... Skutečně čestný člověk nevyužívá slabost a přehmaty druhých k tomu, aby se sám obohatil. – Letter 3, 1878

Nikdy se neodchyluje od nesmlouvavé poctivosti. – V každém podnikání zůstaňte nesmlouvavě poctiví. Při jakémkoliv pokušení nikdy nepodvádějte a nevymlouvejte se ani v maličkostech. Někdy nás mohou vrozené sklony přivést do pokušení, mohli bychom sejít z přímé cesty poctivosti, ale nikdy neustupujme ani o vlásek. Když se rozhodnete pro určité řešení a pak zjistíte, že jste prosazovali něco, co vám přinese ztrátu, přesto neustupujte ze zásady. Prosad'te svůj návrh. Pokud se nebudete snažit své rozhodnutí změnit, prokážete, že jste nezávislí. Pokud však couvnete v maličkosti, uděláte totéž ve velkých věcech. Za takových okolností mají někteří pokušení ke lsti a říkají, že to správně nepochopili. Má slova musí znamenat víc, než jen myslet. Je skutečností, že oni myslí právě to, co řekli, ale ztratit dobrý impuls a pak chtít vzít zpět své ujednání, to znamená neobstát. Pán od nás požaduje, abychom byli spravedliví, milovali milosrdenství, pravdu a spravedlnost. – Letter 103, 1900

Přísně vyžadujte zásadní věci. – Ve všech životních situacích je třeba vyžadovat přísné zásady poctivosti... Podle názoru některých lidí se jeví odchylka od dokonalé čestnosti v každodenních záležitostech jako maličkost, ale náš Spasitel se na to dívá jinak. V tomto případě je Jeho Slovo jasné a srozumitelné: „*Kdo je věrný v malé, i ve mnoze věrný jest*“. L 16, 10. Ten, kdo chce podvést svého souseda v malé věci, podvede ho i ve velké věci, pokud se mu k tomu naskytne příležitost. Nesprávné jednání v malých věcech je v očích Božích stejně nečestné, jako by šlo o velkou věc. – Letter 3, 1878

Poctivost by měla být trvalým rysem našeho jednání v životě. Nebeští andělé prověřují práci, která nám byla svěřena, a kde zjistí odchylku od zásad pravdy, tam tento „nedostatek“ zapisují do záznamu. – CS 142

30. Sebedůvěra a smysl pro čest

Ved'te každé dítě k sebedůvěře. – Pokud je to možné, každé dítě má být vedeno k sebedůvěře. Při práci pozná své schopnosti, v čem je dobré a v čem má nedostatky. Moudrý vedoucí věnuje zvláštní pozornost rozvoji slabších povahových stránek, aby mělo vyvážený a harmonický charakter. – FE 57

Příliš mnoho dobrých životních podmínek dělá slabochy. – Pokud by rodiče ještě za svého života chtěli svým dětem přispět pomocí, bylo by to lepší, než jim zanechat velké bohatství po smrti. Děti, které byly odkázány spoléhat se na vlastní úsilí, jsou lepšími muži a ženami a jsou lépe připraveni pro praktický život než ty děti, které byly závislé na majetku svých rodičů. Děti odkázané na své vlastní zdroje si většinou váží svých schopností, vylepšují své přednosti, rozvíjejí a zaměřují své vlohy k dosažení smyslu života. Často rozvíjejí pracovitost, skromnost a morální hodnoty, které jsou základem úspěchu v křesťanském životě. Ty děti, pro něž rodiče dělají maximum, k nim často necítí sebemenší povinnost. – 3T 122, 123

Překážkami se nabývá síla. – Jen překážkami se člověk stává silným. Není to pomoc, ale těžkosti, konflikty, nezdary, které člověka morálně zocelují. Příliš mnoho pohodlí a vyhýbání se odpovědnosti dělá slabochy a mrzáky z těch, kteří by měli být zodpovědnými lidmi a morální silou a vysokou duchovní úrovní. – 3T 495

V nejranějším věku je nutné vkládat do charakteru zásady přísné poctivosti, aby mládež mohla dosáhnout nejvyšší úrovně osobnosti. Mají mít na zřeteli skutečnost, že byli koupeni za

vysokou cenu a měli by oslavovat Boha svým tělem i duchem, které jsou Jeho. Mládež by se měla vážně rozhodovat o svém životním díle a jeho ceně a položit takový základ, aby jejich sklony nebyly poskvrněny mravní zkažeností. Kdyby se dostali do situace, kde by mohli ovlivnit druhé, pak musí spoléhat sami na sebe. – *Yl 5. 1. 1893*

Připravte děti, aby mohly čelit problémům. Mimo výchovu v rodině a ve škole se musí všichni setkat s přísnou disciplínou v životě. Ale jak si počínat dobře, to je úkol, který se má ujasnit každému dítěti i mladému člověku. Je pravda, že Bůh nás miluje a vytváří podmínky pro naše štěstí. Nikdy bychom také nepoznali utrpení, kdyby byl vždy Jeho zákon zachováván. A je také stejnou pravdou, že utrpení, nesnáze, starosti a těžkosti postihují každého člověka na tomto světě jako následek hříchu. Dětem i mládeži můžeme prokázat celoživotní dobro, když jim umožníme poznat, že se mají statečně postavit proti těmto problémům a nesnázím. Měli bychom jim prokazovat sympatii, ale ne takovou, která by v nich podporovala sebelítost. Potřebují to, co je stimuluje a posiluje a ne to, co je spíše oslabuje.

Měli by se naučit, že tento svět není místem, kde se konají přehlídky, ale je bitevním polem. Musí být silní a obstát jako muži. Ať se naučí, že správná zkouška charakteru je založena na ochotě snášet těžkosti, v zastávání obtížného místa a v konání díla, které má být vykonáno i přes to, že by nepřineslo žádné pozemské uznání nebo odměnu. – *Ed 295*

Posílení vědomí důstojnosti. – Moudrý vychovatel se snaží ve svém jednání s žáky povzbudit jejich důvěru a posílit vědomí důstojnosti. Dětem i mládeži prospívá, když se jim důvěřuje. Také mnoho mladých dětí má vysoce vyvinutý smysl pro čest. Všechny si přejí, abychom s nimi jednali s důvěrou a respektem a to je i jejich právo. Neměly by být vedeny k pocitu, že nemohou odcházet a přicházet domů aniž by byly sledovány. Podezírání oslabuje a právě vyvolává zlo, kterému se snaží zabránit... Veďte mládež tak, aby měla pocit, že se jí důvěřuje a bude jen málo těch, kteří nebudou chtít dokázat, že jsou hodní této důvěry. – *Ed 289. 290*

VIII.

Nejdůležitější úkol – rozvoj charakteru

31. Důležitost charakteru

Jediný poklad, který si odneseme z tohoto světa. – Charakter utvořený podle obrazu Božího, je to jediné, co si můžeme vzít z tohoto světa do budoucího. Ti lidé, kteří jsou vedeni Kristem na tomto světě, vezmou si s sebou do nebeských příbytků vše, čeho s pomocí Boží dosáhli. V nebi pak budeme pokračovat ve zdokonalování. Jak je důležité již v tomto životě rozvíjet svůj charakter. – *COL 332*

Pravý charakter je kvalita duše. – Duševní schopnosti a talent nejsou charakterem, ačkoliv jsou za to často pokládány těmi, kteří mají daleko k dobrému charakteru. Mít dobrou pověst – to také není charakter. Skutečný charakter je hodnota duše, která se projevuje v chování. – *Yl 3. 11. 1886*

Dobrý charakter je cennější než zlato a stříbro. Nemění se v kritických situacích, když se nám nedaří, ani neztratí svou hodnotu v ten den, kdy pozemské bohatství bude meteno jako bezcenné. Čestnost, spolehlivost, vytrvalost, to jsou vlastnosti, které by měli všichni rozvíjet. Ony dávají člověku neodolatelnou sílu a posilují ho v konání dobra, při odolávání zlému a při snášení protivenství. – *CT 225. 226*

Dvě základní síly. – Síla charakteru záleží na dvojím, a to na síle vůle sebeovládání. Mnozí mladí lidé se dopouštějí chyby v tom, že nekontrolují vlastní vášně při rozvíjení charakteru. Pravdou však je, že ten, kdo je ovládán svými vášněmi, je slaboch. Skutečná velikost a ušlechtilost člověka se měří podle toho, jak je schopen potlačit své pocity a ne silou jeho pocitů, které ho ovládají. Nejsilnější je ten, kdo dovede ovládnout své vášně a odpouští svým nepřátelům, i když mu ublížili. – *CT 222*

Důležitější než vnější dojem. – Kdyby se považovalo za důležité, aby mládež měla krásné charaktery a milé vlastnosti, než aby napodobovala svět v oblékání a způsobem chování, pak bychom tam, kde je dnes jen jeden člověk, viděli stovky mladých lidí, kteří přicházejí na scénu

aktivního života, připraveni vyvíjet svůj vliv na společnost. – FE 69

Rozvoj a růst. – Klíčení zrna představuje začátek duchovního života a růst rostliny znázorňuje rozvoj charakteru. Bez vzrůstu nemůže být život. Rostlina musí buď růst, nebo zahynout. Ve svém vzrůstu je neslyšitelná a nepostřehnutelná, ale přesto stále pokračuje. Tak je tomu i s růstem charakteru. Náš život by měl být dokonalý na každém stupni vývoje. Pokud se na nás naplní Boží záměr, pak se budeme stále zlepšovat. – Ed 105. 106

Žeň života. – Charakter je žní života, přesně určuje náš osud, buď pro tento život, nebo pro život budoucí. Žeň je rozmnožení zasetého semene. Každé semeno dává výnos podle svého druhu. Tak je to i s charakterovými vlastnostmi, které v době pěstujeme – sebeláska, samolibost, nevázanost, hovoří samy za sebe a jejich konec je zoufalství a zkáza. „Kdo zasévá pro své sobectví, sklídí zánik, kdo však zasévá pro Ducha, sklídí život věčný“. Ga 6, 8. Láska, sympatie a laskavost přinášejí jako ovoce požehnání, které je nepomíjející sklizní. – Ed 109

Rozvoj charakteru je celoživotní dílo. – Formování charakteru je celoživotní dílo a má význam pro věčnost. Kdyby si všichni mohli udělat jasnou představu, že každý se osobně rozhoduje o svém vlastním osudu, buď pro věčný život, nebo pro věčné zatracení – k jaké změně by došlo! Jak rozdílně by byl tento čas využit a jak rozdílnými charaktery by náš svět byl naplněn. – YI 19. 2. 1903

Největší důkaz křesťanství. – Jestliže křesťanské matky nabídnou společnosti děti s mravně nenarušeným charakterem, s pevnými zásadami a zdravou morálkou, pak splní to nejdůležitější misijní dílo. Jejich děti budou dokonale vychované k tomu, aby zaujaly svá místa ve společnosti, a budou nejpádějším důkazem křesťanství, který vůbec může být podán tomuto světu.

– Pacific Health Journal Juno, 1890

Vliv jednoho dítěte se správnou výchovou. Smrtelníkům nebylo svěřeno žádné významnější dílo, než je utváření charakteru. Děti nemají být jen vychovávány, ale také správně vedeny. A kdo může říci, jaká budoucnost čeká dítě nebo mládež? Věnujte největší pozornost výchově svých dětí. Jediné dítě správně vychované v zásadách pravdy, které do své povahy přijalo lásku a bázeň Boží, bude mít v tomto světě sílu ke konání dobra, a to se nedá docenit. – ST 13. 7. 1888

32. Jak se utváří charakter

Dosažení cíle jedině stálým a neúnavným úsilím. – Charakter se neformuje náhodou. Není to podmíněno náhlým vzplanutím temperamentu nebo jediným krokem v nesprávném směru. Je to opakování skutků, které způsobí návyk a takto se formuje povaha buď k dobrému, nebo špatnému. Správný charakter se může formovat jen stálým a neúnavným úsilím, zlepšováním každé svěřené vlohy a schopnosti k oslavení Boha. Místo toho mnozí dovolí, aby je unášely pohnutky a různé okolnosti. Není to ale z toho důvodu, že by jim něco scházelo k tomu, aby byli dobří, ale proto, že si neujasnili, že Bůh již v mládí si přál jen jejich dobro. – YI 27. 7. 1899

Naši první povinností k Bohu a bližnímu je sebezdokonalování. Máme zdokonalovat každou schopnost, kterou nám Bůh dal k nejvyššímu stupni dokonalosti, abychom podle svých možností mohli udělat co nejvíce dobrého. K očistění a zjemnění našeho charakteru potřebujeme nabídnutou Kristovu milost, která nás uschopní vidět a opravit naše nedostatky a zdokonalí to, co je v našem charakteru vznešené. – Pacific Health Journal, April, 1890

Pěstování sil daných od Boha. – Převážně každý je architektem svého charakteru. Každým dnem se přibližujeme k jeho uskutečnění. Slovo Boží nás varuje, abychom si všímali, jak stavíme a uvědomili si, že naše stavba má své základy na věčné skále. Přichází doba, kdy se ukáže, jaké dílo jsme vytvořili. Nyní je především čas k tomu, abychom pěstovali síly dané Bohem a mohli zformovat charakter tak, abychom byli prospěšní nejen na této zemi, ale i v budoucím životě.

Víra v Krista jako v osobního Spasitele dá našemu charakteru sílu a pevnost. Ti, kteří mají skutečnou víru v Krista, budou realističtí a nezapomenou, že Bůh je vidí a že soudce všech lidí zvažuje jejich morální hodnotu a nebeské bytosti sledují vývoj každého charakteru. – CT 222. 223

Vliv každého činu. – Každý i nevýznamný čin v životě má vliv na utváření charakteru. Dobrý charakter má větší cenu než pozemský majetek a snaha o formování je tím nejvznešenějším dílem, ke kterému se člověk zavazuje.

Charaktery, utvořené okolnostmi, jsou nestálé a odporují si – jsou to nahromaděné protiklady. Jejich majitelé nemají žádný vyšší cíl ani smysl života. Nemají žádný povznášející vliv na charaktery jiných. Žijí bez cíle a jsou bezmocní. – 4T 657

Zdokonalování následováním Božího vzoru. – Bůh od nás očekává, že své charaktery budeme formovat podle vzoru, který před nás postavil. Máme klást cihlu za cihlou, přidávat milost k milosti, nalézat naše slabiny a uvádět je na pravou míru podle daných rad. Je-li vidět ve zdi domu trhlinu, pak víme, že není něco v pořádku. I ve stavbě našeho charakteru jsou často vidět trhliny. Dokud nejsou tyto vady odstraněny, pak při náporu zkoušek dům spadne. – YI 25. 10. 1900

Bůh nám dává sílu, rozumové schopnosti i čas, abychom si mohli vytvořit charaktery a na ty by pak On dal své uznání. Přeje si, aby každé Jeho dítě si vytvořilo ušlechtilý charakter konáním pravých šlechetných skutků a nakonec byla postavena symetrická stavba a krásný chrám, který by byl ke cti člověka a Boha.

Při stavbě charakteru musíme budovat na Kristu. On je jistý základ, s nímž nemůže nikdo pohnout. Bouře pokušení a zkoušek s ním nemůže pohnout, poněvadž má pevný základ na věčné stálo.

Ten, kdo se chce stát krásnou stavbou Páně, musí rozvíjet každou lidskou sílu. Je to možné jedině správným využitím sklonů, aby se charakter mohl vyvíjet harmonicky. Tak do základu vložíme to, co Boží Slovo uvádí jako zlato, stříbro, drahé kamení – tedy materiály, které budou vyzkoušeny Božím očišťujícím ohněm. Při budování našeho charakteru je nám Kristus příkladem. – YI 16. 5. 1901

Je třeba se vzepřít pokušení. – Život Daniela je inspirovaná ilustrace toho, co vytváří posvěcený charakter. Je také příkladem pro všechny a zvláště pro mladé lidi. Přísné dodržování Božích požadavků je prospěšné tělesnému i duševnímu zdraví. – FE 80

Danielovi rodiče ho vedli od dětství k přísnému dodržování střidmosti. Naučili ho, že se musí přizpůsobit přírodním zákonům ve všech svých návycích, že jídlo a pití mají přímý vliv na jeho tělesnou, duševní a mravní přirozenost a je Bohu odpovědný za své schopnosti. Proto je považoval za Boží dar a nic ho nemohlo odradit ani poškodit. Z výchovy rodičů vyplynulo, že zákon Boží byl vyvýšen v jeho mysli a ctěn v srdci. Během prvních let svého zajetí prošel Daniel tvrdou zkouškou a obeznámil se s nádherou dvora, s pokrytectvím a pohanstvím. Cizí škola ho připravila na střízlivý život, soustavnou práci svědomitost! A tak žil nezkažený v prostředí zla, které ho obklopovalo.

Danielovi a jeho druhům byla správná výchova a vedení z dětství přínosem. Ale tato přednost z nich neudělala to, čím byli. Přišla chvíle, kdy museli jednat sami za sebe a jejich budoucnost závisela na jejich krocích. A oni se rozhodli zůstat věrni tomu, co poznali v dětství. Základem jejich velikosti se stala Boží bázeň, která je začátkem moudrosti. Bůh posiluje každé správné rozhodnutí a vznešené předsevzetí. – MS 132, 1901

Cíl musí být vysoký. – Kdyby dnešní mládež měla stát na Danielově místě, pak by musela využít všech duchovních prostředků. Pán si nepřeje, aby zůstali začátečníky, ale aby dosáhli na nejvyšší příčku žebříku a z ní mohli vstoupit do Božího Království. – YI 27. 7. 1899

Jestliže mládež bude správně hodnotit tyto otázky charakteru, pak pozná, že je nutné tuto práci vykonat tak, aby obstála ve zkoušce před Bohem. Budou-li se i ti nejslabší a nejchudší snažit nepodlehnout pokušení a hledat nebeskou moudrost, mohou dosáhnout i nejvyšší hodnoty, což se jim zdá nyní nemožné. Tento výsledek však nepřijde bez předsevzetí zůstat věrnými v plnění i těch nejmenších povinností. Vyžaduje to stálou bdělost, aby deformované vlastnosti nezesílily. Mládež může mít morální sílu k přijetí Ježíše v tomto světě, aby On nám mohl být příkladem a mohl zprostředkovat mládeži, a to v každém věku, božskou pomoc. – YI 3. 11. 1886

Musí se pochopit rady i výtky. – Ti, kteří mají nedostatky v charakteru, v chování i v jednání, musí pochopit rady i výtky. Tento Boží svět je Boží dílnou a každý kámen, který je možno použít v nebeském chrámu, musí být opracován a obroušen dřívě, než bude použit a stane se drahokamem, vhodným pro Boží stavbu. Odmítáme-li však výchovné prostředky a vedení, staneme se kameny, které nebudou opracovány ani obroušeny a budou odhozeny jako nepotřebné. – YI 31. 8. 1893

Možná, že je třeba vykonat ještě mnoho práce při budování tvého charakteru, neboť jsi

hrbolatým kamenem, který musí být opracován do hran a obroušen dřívě, než bude umístěn v chrámu Božím. Nemělo by vás překvapit, jestliže Bůh svým kladivem a dlátem osekává ostré hrany vašeho charakteru, dokud nejste připraveni zaujmout místo, které pro nás připravil. To může učinit jedině Bůh. Buďte ujištěni, že ani jediná rána nebude zbytečná. Každý Jeho úder je z lásky, pro své věčné štěstí. On uzná tvé slabosti a chce tě obnovit, a ne zničit. – 7T 264

33. Rodičovská odpovědnost při formování charakteru

Božské pověření pro rodiče. – Bůh dal rodičům za úkol, aby formovali charaktery svých dětí podle Božského vzoru. Tento úkol mohou splnit s Jeho milostí. Ale bude to vyžadovat trpělivost, horlivé úsilí, nepoddajnost a rozhodnost při posilování vůle a potlačování vášní. Pole ponechané ladem bude rodit jen trní a bodláčí. Ten, kdo chce mít zajištěnou žeň k užítku a prospěchu, musí nejprve připravit půdu, zasít semena, okopat mladé výhonky, vykopat plevel a nakypřit půdu a teprve pak porostou pěkné rostliny, které ho bohatě odmění za jeho péči a práci. – ST 24. 11. 1881

Budova charakteru je to nejdůležitější dílo, které kdy bylo svěřeno člověku a nikdy před tím nebylo jeho pečlivé studium tak důležité jako nyní. Žádná z předcházejících generací se nesetkala s tak závažnými problémy. Nikdy dříve nebyli mladí muži a ženy konfrontováni s tak velkým nebezpečím, před nímž stojí dnes. – Ed 225

Rodiče, jste postaveni před úkol rozvíjet povahy svých dětí v souladu s příkazy Božího Slova. Mělo by to být prvořadé dílo, protože se týká věčných zájmů. Budování charakteru vašich dětí je důležitější než zvelebování vašich hospodářství. Důležitější než stavba domů pro vaše bydlení, nebo cokoli jiného, čím se zabýváte ať už v zaměstnání či v obchodě. – ST 10. 9. 1894

Domov je nejlepším místem pro budování charakteru. – Církevní škola ani vysoká škola nedávají vhodnější příležitost k utváření charakteru dítěte na správném základě, než poskytne domov. – CT 162

Deformované charaktery je třeba napravit. – Ti, kteří se nesnaží napravit deformované charaktery v tomto životě, nemohou mít podíl v budoucím nesmrtelném životě. Jak je důležité pro mládež, aby si zachovala správný směr a vedla spořádaný život. Rodiče, splňte v tom své poslání. Na vás leží svatá odpovědnost před Bohem za výchovu dětí. Vám byl svěřen úkol napomáhat při formování jejich charakteru, a ten jim umožní stup do nebeských příbytků. – Letter 78, 1901

Rodiče, nedělejte chyby. – Rodiče, prosím vás v Kristově jménu, netápejte v nejdůležitějším díle, ve formování charakterů svých dětí pro časnost i věčnost. Chyba z vaší strany při zanedbání tak závažného úkolu, nebo v pěstování nemoudré slabosti k zálibám, které oslepují vaše oči, tak že nevidíte jejich chyby, vám brání je vhodně kontrolovat a dovede děti ke zkáze. Vaše jednání může negativně ovlivnit celou jejich budoucnost. Vy za ně rozhodujete, čím budou; co udělají pro Krista, pro lidi a pro sebe.

S vašimi dětmi jednejte poctivě a čestně. Pracujte nebojácně a trpělivě. Nelekejte se těžkostí, starostí a utrpení, nešetřete časem a námahou. Budoucnost vašich dětí prověří vaše úsilí. Z vaší strany nejlépe dokážete svoji věrnost ke Kristu, když charakter vašich dětí bude po všech stránkách vyvážený. Ony jsou Kristovým vlastnictvím, jsou vykoupeny Jeho krví. Projeví-li se jejich vztah ke Kristu, stanou se Jeho spolupracovníky, kteří budou pomáhat dalším najít cestu života. Pokud ale zanedbáte úkol, který vám Bůh svěřil, vaše nemoudré počínání ve výchově je zařadí k těm, kteří se vzdalují od Krista a posilují království temna. – 5T 39. 40

Čistý dům, ale nevychované děti. – Poznala jsem matku; jejíž kritické oko mohlo objevit jakýkoliv nedostatek na truhlářském výrobku v jejím domě; která velmi pečlivě udržovala pořádek ve svém domě, dělala to v přesně určený čas, což jí přinášelo časté vydávání fyzických a duchovních sil, zatímco její děti běhaly po ulici a ta jim dávala výchovu. Tyto děti se staly hrubé, sobecké, surové a neposlušné. Přesto, že si tato matka zjedнала služku, zabrala jí domácnost tolik času, že jí nezbyval čas pro výchovu dětí. Vyrostly se zdeformovaným charakterem, neukázněné a nevychované. Měli bychom z toho poznat, že matčiny záliby byly zaměřeny nesprávným směrem, nebo nesledovala nutnost formování mysli a chování svých dětí ani jejich výchovu s vyváženými

charaktery a laskavou povahou.

Bude-li matka věnovat těmto věcem prvořadou pozornost, bude to mít velmi důležitý vliv na fyzickou, dušení a morální výchovu jejích dětí. Všechny matky, které na sebe berou odpovědnost a cítí závažnost závazku před Bohem, vychovávají pak své děti tak, aby měly milé a něžné povahy, čistou morálku, vytříbené chování a milý charakter. – *ST 5. 8. 1875*

Jen s pomocí Boží. – Můžeme předpokládat, že jsme schopni utvářet naše charaktery a životy pro vstup do bran věčné slávy? To opravdu nemůžeme. V každé chvíli jsme závislí na působení Božího Ducha na nás a na naše děti. – *MS 12, 1895*

Pokud budou rodiče vidět strašný stav věci v jejich rodině a cele se odevzdají Bohu, Pán jim ukáže možnosti a způsoby, jak tyto poměry v jejich domácnosti změnit. – *MS 151, 1897*

Boží a tvůj podíl. – Křesťanští rodiče, prosím vás, probudte se... Budete-li zanedbávat své povinnosti a vyhýbat se své odpovědnosti v práci, kterou Pán od vás očekává, pak přiveďte své děti k Ježíši a přimlouvejte se za ně v hloubce a opravdovosti své víry. Pán bude vaším pomocníkem. Bude s vámi spolupracovat a v Jeho síle zvítězíte...

Pokud rodiče projeví o své děti takový zájem, jaký by měl Bůh; pak uslyší jejich modlitby a účastní se na jejich úsilí. Ale Bůh nemá v úmyslu konat to, co přenechal rodičům a co by měli vykonat oni. – *RH 13. 9. 1881*

Stvořitel vám chce pomáhat. – Matky, nezapomeňte, že Stvořitel vesmíru vám nabízí svoji pomoc. V Jeho síle a v Jeho jménu můžete vést své děti, aby se staly vítězi. Naučte je hledat u Boha sílu. Říkejte jim, že On slyší jejich modlitby. Učte je překonávat zlo dobrem. Učte je, aby se spojily s Bohem, a pak budou mít sílu a odolají i nejsilnějším pokušením. Pak dostanou odměnu pro vítěze. – *RH 9. 7. 1901*

Váš soucitný Spasitel vás pozoruje s láskou a sympatiemi. Je připraven slyšet vaše modlitby a pomoci vám ve vašem životním díle. Láska, radost, pokoj, trpělivost, vlídnost, víra a dobročinnost, to jsou základy křesťanského charakteru. Tyto vzácné dary jsou ovocem Ducha. Jsou křesťanovou korunou a štítem. – *Pacific Health Journal, September, 1890*

Slovo k povzbuzení těm, kteří bloudí. – Ti, kteří vedli své děti nevhodným způsobem, nemusí zoufat. Ať se obrátí k Bohu a hledají pravého ducha poslušnosti a budou moci provést rozhodné změny. Pokud přizpůsobíte vlastní návyky zachraňujícím principům svatého Božího zákona, budete mít vliv i na své děti. – *ST 17. 9. 1894*

Některé děti odmítají uznat rady rodičů. – Rodiče mohou udělat vše, co je v jejich silách, a dát dětem výhody i poučení ve snaze, aby odevzdaly své srdce Pánu, a přesto mohou děti odmítnout chodit ve světle. Jejich nevhodná rozhodnutí vrhnou nežádoucí stín na jejich rodiče, kteří je milují a jejichž srdce touží po jejich spasení.

Je to Satan, který svádí děti na cestu hříchu a neposlušnosti... Pokud odmítnou jít ve světle, podřídí jejich vůli cestě Boží a setrvávají ve své zatvrzelosti na cestě hříchu, pak se proti nim na soudu obrátí všechny výhody a světlo, protože věděly, že jdou cestou, na níž není světla a nikam nevede. Všude je Satan a ony se staly středem pozornosti světa. Lidé si řeknou: „Proč si máme všimnout těch dětí? Jejich rodiče jsou velmi nábožní, ale jak vidíte, jsou horší než moje děti a já nejsem křesťanem“. A tak ty děti, které byly sice dobře vedeny, ale nerespektují rady rodičů, dělají jim ostudu a vystavují hanbě před bezbožným světem. Svým špatným jednáním umožňují hanobit i náboženství Ježíše Krista. – *YI 10. 8. 1893*

Rodiče, to je vaše povinnost. – Rodiče, je vaší povinností, abyste u svých dětí rozvíjeli trpělivost, stálost a skutečnou lásku. Bůh na vás vložil povinnost, abyste svým jednáním položili pevné základy pro čisté a vyvážené charaktery u svých dětí. Ty zásady, které přijmou do svých myslí, budou jednu uvádět v život ve svých vlastních rodinách. Výsledek vašeho správně nasměrovaného snažení bude vidět v tom, jak ony povedou své domácnosti na cestě k Pánu. – *RH 6. 6. 1899*

34. Cesty, které vedou ke zkažení charakteru

Rodiče mohou zasít semeno zkázy. – Chybující rodiče dávají svým dětem ponaučení, která je zničí a pěstují si také trní, po kterém budou chodit... Z velké části mají rodiče ve svých rukou

budoucí štěstí svých dětí. Na nich spočívá důležitý úkol, aby vytvářeli charakter svých dětí. Naučení z mládí je budou provázet po celý život. Rodiče zasévají semínka, která vzklíčí a přinesou ovoce buď k dobrému, nebo ke zlému. Připraví své syny a dcery buď pro štěstí nebo neštěstí. – 1T 393

Shovívavost, nebo železné zásady. – Děti jsou často rozmazlené již od nejútlejšího dětství a jejich špatné návyky se upevňují. Rodiče by měli mladý stromek ohýbat. Výchovné prostředky ovlivňují charakter buď k deformaci, nebo k vyváženosti a kráse. Zatímco mnozí chybují svojí shovívavostí, jiní zacházejí do opačného extrému a vládnou svým dětem železným prutem. Obojí je špatné a nic takového z Bible nevyplývá. Oni formují myšlení svých dětí a v „Den soudu Páně se budou zodpovídat za způsob svého jednání“. Věčnost pak ukáže výsledky práce vykonané v tomto životě. – 4T 368, 369

Nedokáží vychovávat k Bohu. – Když rodiče nedokáží vést k Pánu a dodržovat ty věci, které přikázal, pak zanedbávají svoji povinnost. – MS 12, 1898

Některé děti mohou dělat to, co chtějí, jiné se dopouštějí dalších chyb, nebo jsou zastrašené. Měli bychom je povzbudit malou pochvalou a milým i laskavým slovem. – MS 34, 1893

Kéž by si matky počínaly moudře, klidně a rozhodně, vychovávaly a tlumily sexuální vášně svých dětí. Kolika hříchům bychom mohli zabránit v zárodku a kolika církevním potížím by se předcházelo... Mnoho duší navěky hyne jen proto, že rodiče zanedbali čas pro vhodnou výchovu svých dětí a nenaučili je podřizovat se autoritě už v mládí. Bláhové tolerování chyb a zdrženlivý postoj k výstřelkům mládí, to není usekávání kořenů zla, ale souhlas se záhubou tisíců. Jak se jen budou rodiče před Bohem zodpovídat za toto hrozné zanedbání svých povinností. – 4T 92

Nedbalost a zahrávání si s hříchem. – Dětem je třeba věnovat víc než kdykoliv předtím velkou péči a usměrňovat je stále, protože Satan se snaží ovládnout jejich jednání i srdce a vytlačit Ducha Božího. Strašný stav dnešní mládeže je jedním z největších znamení, že žijeme v posledních dnech, ale za příčinu pádu u mnohých je třeba považovat špatné vedení rodičů. Duch odmlouvání při jejich pokárání zakořenil a přináší ovoce v neukázněnosti... Rodiče sice nejsou spokojeni s vývojem charakteru u svých dětí, ale nechť si přiznají ty chyby, kterých se dopustili a svůj podíl na tomto stavu...

Bůh odsuzuje nedbalost, která si zahrává s hříchem a zločinností i apatií, která se pomalu projevuje svým zhoubným vlivem v rodinách tak zvaných křesťanů. – 4T 199, 200

Málo omezení. – Protože děti nejsou vhodně omezovány a vedeny, tisíce jich vyrůstá s deformovanými charakterem, uvolněnými mravními zásadami a s nepostačující výchovou v praktických povinnostech života. Je jim umožněno jednat podle impulsivnosti, hospodařit s časem po svém a jednat podle svých duševních schopností. Odpovědnost za ztrátu těchto zanedbaných talentů pro Boží dílo nesou otcové a matky. Ale jakou výmluvu si pro Pána najdou? Cožpak nejsou Jeho správci, kterým svěřil posvátnou povinnost připravit jejich duše? Nemají odpovědnost za zdokonalení všech jejich schopností k oslavě Stvořitele? – 5T 326

Rodiče mají vědět, jak správně milovat své děti, protože jinak se stanou nechtě jejich největšími nepřáteli. Nemohou připustit, aby se zlo rozpínalo. Pokud svým dětem dovolí, aby si svůj hřích pěstovaly, je to jako kdyby si chovali zmiji a mazlili se s ní. Ona však neuštkne jen svoji oběť, která ji hladí, ale i ty, kteří jsou na dosah. – FE 52, 53

Přehlížení zla, které přímo bije do očí. – Místo, aby se rodiče spojili s těmi, kteří snášejí těžkosti, pozvedají mravní úroveň a pracují z celého srdce i duše v bázní Boží na nápravě zla u svých dětí, konejší své svědomí slovy: „Moje děti nejsou horší než ty ostatní“. Snaží se skrýt zlo, které přímo bije do očí, a které Bůh nenávidí, nechávají se od dětí urážet a jdou cestou zoufalství. Pokud je v srdcích duch vzpoury, pak je lepší ho potlačit nyní, než dovolit, aby shovívavostí vyrostl a zesílil. Budou-li rodiče plnit své povinnosti, pak uvidíme jiný stav věcí. Mnozí rodiče odpadli od víry v Boha. Chybí jim Jeho moudrost, aby si uvědomili plány Satana a mohli odolat jeho nástrahám. – 4T 650, 651

Hýčkáni a rozmazlování dětí. – Rodiče často hýčkají a rozmazlují své děti, protože to považují za snadnější způsob vedení. Je pokrytecké, nechat je jít vlastní cestou, než přibrzďovat jejich nepoddajné sklony, které stále více sílí. Tento způsob je zavrženíhodný. Nemí správné vyhýbat se odpovědnosti. Přijde čas, kdy u těchto dětí zesílí neomezené skony do absolutní nemorálnosti a

způsobí hanbu a zneuctění jim samotným, ale i jejich rodinám. Jsou do života nepřipraveny čelit pokušením a nejsou dost silné, aby snášely různé životní komplikace a starosti. Tito vášniví, arogantní, nedisciplinovaní mladí lidé se snaží podřizovat své vůli i ostatní. Upadají stále níž, domnívají se, že svět jim ubližuje a obrací se proti němu. – 4T 201

Zasévání semene domýšlivosti. – Ať se obrátíme kamkoliv, vidíme děti rozmazlené, zhýčkané, které mají volnost v jednání. To je vede k nafoukanosti, drzosti, ješitnosti. Nerozumní rodiče a vychovatelé snadno zasejí do lidského srdce semínko rozmarnosti lacinou chválou i přehlížením povinnosti a vůbec nemyslí na budoucnost. Uminěnost a pýcha jsou zlem, které z andělů učinilo dámy, a proto museli opustit nebesa. Avšak rodiče mohou, i když nevědomě, ale přesto systematicky vést své děti tak, že se stávají zástupci Satana. – *Pacific Health Journal, January, 1890*

Jak se stát otroky dospívajících dětí. – Kolik ustaraných a těžce pracujících rodičů se staly otroky svých dětí, místo aby harmonickou výchovou a vedením jim byly děti k radosti a potěšení. Ve věku 10, 12 nebo 16 let si děti pak o sobě myslí, že jsou moudré, představují si, že jsou fenomenální, považují se za vyspělé, od rodičů utiskované, chtějí se pozvednout a nemít ohnutá záda od každodenních životních povinností. Jejich mysl je ovládána smyslem pro zábavu. Sobectví, pýcha a zpupnost jsou pak hořkými plody v jejich životě. Přijímají našeptávání Satana, pěstují světskou ctižádost, aby se mohly něčím ve světě stát. – *YI 29. 7. 1893*

Falešná láska a sympatie. – Rodiče mohou být shovívaví ke svým dětem na úkor poslušnosti ke svatému zákonu Božímu. Vedeni touto láskou neposlouchají Boha a dovolují svým dětem uskutečňovat špatné sklony. Odmítají předat jim rady i poučení, které nařídil Bůh. Pokud rodiče přehlížejí Boží požadavky, pak ohrožují nejen duši svoji, ale i svých dětí. – *RH 6. 4. 1897*

Slabost při vyžadování poslušnosti, falešná láska a sympatie – falešná představa, že povolnost a neomezování jsou moudrosti – utváří systém, který zarmucuje anděly, ale těší Satana, neboť přivádí stovky a tisíce dětí do jeho řad. Proto zaslepuje oči rodičů, otupuje jejich smysly a zamlčuje jejich myšlení. Vidí, že jejich synové a dcery nejsou příjemní, laskaví, poslušní a starostliví. Jejich děti se připojují k počtu těch, které používá Satan ke svádění duší do zahynutí. – *5T 324*

Neúspěch a nevyžadování poslušnosti. – Pokud jsou nevděčné děti najezené i oblečené a dovolí se jim jít po nesprávné cestě, jsou povzbuzeny k tomu, aby pokračovaly na své špatné cestě. Pokud jsou rodiče nebo vychovatelé k nim shovívaví a nevyžadují poslušnost, jsou spoluúčastníky jejich zlých skutků. V tomto období zkušenosti musí každý křesťan stát pevně a odsoudit zlo, Satanské jednání rozmarných dětí. Zkažená mládež by se neměla považovat za neposlušnou, ale za narušitele klidu a ničitele kamarádství. – *MS 119, 1901*

Svolení, aby děti šly svoji cestou. – Ve společnosti převládá názorů, aby se dětem dovolilo jít přirozeným způsobem podle vlastního rozhodnutí. – *MYP 373–374*

Rodiče si myslí, že si mohou získat lásku dětí tím, že budou uspokojovat jejich přání a dovolovat, aby jednaly podle svých zálib. Jak velký je to omyl! Dětem, kterým se to dovoluje, vyrůstají neomezovány ve svých přáních, stávají se neústupné, jsou sobecké, náročné, arogantní, jsou kletbou sobě a všem kolem sebe. – *1T 393*

Povolení nesprávných postojů. – Poznání, které si odnášíme z mládí, ať už dobré nebo špatné, není nikdy zbytečné. Už v mládí se jejich charakter vyvíjí buď k dobrému, nebo ke zlému. Doma mohou být chváleny, nebo se jim může neupřímně lichotit. Ale svět je bude odměňovat jen podle zásluh. Těm, kteří byli rozmazlováni a před kterými ustupovala celá rodina, ti se musí denně podřizovat a ustupovat jiným. Teprve pak poznají mnozí v praktickém životě, kde je jejich pravé místo. Po svých nezdarech, zklamáních, otevřených slovech svých nadřizených často poznají svoji pravou hodnotu, pokorně to doznají a přijmou místo, na které se hodí. Ale je to pro ně tvrdá životní zkouška, které mohly být ušetřeny a nemusely jí podstoupit, kdyby již od mládí byly správně vychovány.

Většina těchto špatně vychovaných dětí se dostává do střetů a konfliktních situací se světem, selhávají tam, kde mohly být jinak úspěšné. Vyrůstají s pocitem, že svět jim něco dluží a nechce dát to, nač mají nárok, protože jim nelichotí a nestará se o ně. Chtějí se mu za to mstít, vyhýbají se mu a provokativně se proti němu staví. Někdy jsou okolnostmi donuceny předstírat pokoru, kterou necítí.

Ta je však nenaplnuje, ani je přirozeně nezdobí a jejich pravý charakter se projeví dříve či později...

Proč rodiče takto vychovávají své děti a ty se pak dostávají do konfliktu se svými bližními?

– 4T 201, 202

Výchova je službou společnosti. – Děti mají být vychovávány k tomu, aby sloužily společnosti. Mají se stát členy Boží rodiny. Rodiče mají být naplněni Kristovým soucitem, aby mohli pracovat pro spasení těch duší, které byly svěřeny do jejich vlivu. Proto nevychovávají své děti pro společenské zábavy, koncerty a tanec, protože to jsou způsoby světa. – RH 13. 3. 1894

Sobecké hledání štěstí. – Je mnoho mladých lidí, kteří by mohli být pro společnost požehnáním a oslavovat Boha, kdyby do života vykročili se správnými názory a pak by dosáhli i úspěchu. Ale místo toho, aby byli kontrolováni rozumem a zásadami, byli vychováni tak, že se nevzpírali svým rozmarným sklonům, ale uspokojovali své sobectví a měli pocit získaného štěstí. Jsou neužiteční pro společnost, nepotřební pro Boha. Jejich vyhlídky pro tento svět i pro ten budoucí jsou pesimistické a pro svoji sobeckou lásku k rozkoši ztrácejí tento i příští svět. – YI 20. 7. 1893

O nedostatku zbožnosti v rodině. – V tak zvaných křesťanských rodinách by měli otcové i matky pilně studovat Písmo a měli by znát požadavky a výhrady Slova Božího. Tam se jasně hovoří o zanedbání uvedených rad Písma a o výchově dětí k obrazu Božímu a podle napomenutí Páně. Rodičům, kteří se jen hlásí ke křesťanství, chybí praktická zbožnost v rodině. Jak mohou otcové a matky představovat v rodinném životě Kristův charakter, když se spokojují s dosaženým nízkým stupněm? Pečeť živého Boha bude dána jen těm, kteří budou svým charakterem podobni Kristu. – RH 21. 5. 1895

Když rodiče poslechli Boha. – Pán neospravedlní špatnou výchovu rodičů. Denně stovky dětí rozšiřují řady nepřítelů, žijí a pracují nezávisle na Božím záměru. Jsou neposlušné, nevděčné, bezbožné. Ale hřích leží před prahem jejich rodičů. Křesťanští rodičové, tisíce dětí je ztraceno ve svých hříších, protože jejich rodiče selhali a nejednali v rodině moudře. Kdyby byli poslechli nepoznaného Vůdce dítek Izraele, jehož sláva byla zahalena v oblakovém sloupu, nebyl by vidět tak zoufalý stav událostí, který existuje v tolika rodinách. – RH 6. 6. 1899

35 Jak mohou rodiče budovat silný charakter

Věnujte tomu co nejvíce času a přemýšlejte o tom. – Když se rodičům narodí dítě, je v jejich náruči zcela bezmocné. Nic neví, ale musí se naučit milovat Boha. Musí být vychováno k obrazu Božímu i podle napomenutí Páně a formováno podle Božího vzoru.

Když rodiče vidí důležitost své práce při výchově dětí, když vidí, že to je i ve věčném zájmu, pak si uvědomí, že této práci musí věnovat co nejvíce času a přemýšlet o ní. – ST 16. 3. 1891

Poznání zásad správné výchovy. – Poznaná poučení a získané návyky v prvních letech života a dětství, mají větší vliv na utváření charakteru a další životní cesty, než mají výchovné prostředky v pozdějších letech. To by si měli rodiče uvědomit. Měli by poznat ty zásady, které se vztahují na výchovu dětí. Měli by být schopní vychovat z nich tělesně, duševně a morálně zdravé jedince. – MH 380

Vyhýbejte se povrchnosti. – Žijeme v době, kdy téměř vše je povrchní. Povahy jsou málo stabilní a silné, protože výchova a vedení dětí již od kolébky je povrchní. Jejich charakter je budován na písku. Nikdy nebyly vedeny k odříkání a sebeovládání. Byly rozmazlovány a hýčkány, až se staly neschopnými pro praktický život. Rodiče mysleli jen na příjemné požitky a dětem lichotili a rozmazlovali je. – Health Reformer December, 1872

Posilujte své děti modlitbou a vírou. – Přivedli jste na svět děti a ty nejsou schopné se o svoji existenci starat. Jste zodpovědní za jejich budoucí štěstí a věčnou blaženost. Tíha leží na vás, ať si to uvědomujete nebo ne, abyste je vychovali pro Boha. Žárlivou péčí je musíte chránit před prvním pokusem nepřítelů zla a být připraveni zvednout proti němu korouhev. Vybudujte kolem svých dětí pevnost modlitby i víry a bedlivě je chraňte. Ani na okamžik si nejste jistí před Satanovými útoky. Nemáte čas na odpočinek při bdělé a vážné práci. Neměli byste ani na chvíli zaspát na svém stanovišti. Toto je velmi důležité při vedení boje. Mělo by to věčné následky. Jedná se o život nebo smrt jak u vás, tak i u vaší rodiny. – 2T 397, 398

Zaujměte pevný a rozhodný postoj. – Většina rodičů vkládá příliš mnoho důvěry ve své děti. Často, když jim rodiče důvěřují, skrývají svoji špatnost. Rodiče, bděte žárlivě nad svými dětmi. Nabádejte, kritizujte, radte jim, když vstáváte, nebo leháte, když vycházíte nebo vcházíte dovnitř, dávejte jim „*naučení za naučením, zprávu za zprávou, trošku odsud, trošku od odjinud*“ *Iz 28, 10*. Zvládněte své děti, dokud jsou mladé. Mnozí rodiče to velmi zanedbávají. Neberou to jako pevné a rozhodné stanovisko, jaké by měli mít ke svým dětem. *1T 156*

Trpělivě zasévejte vzácná semena. – „*Cožkoli rozséval by člověk, to bude i žítí*“. *Ga 6, 7*
Rodiče, musíte si získat důvěru svých dětí a s láskou zasévat pečlivě vzácné semeno. Konejte svoji práci bez omezování, nestěžujte si na těžkosti, starosti a dřinu. Jestliže trpělivým, laskavým, křesťanským úsilím můžete přivést jednu vzornou duši k Ježíši Kristu, pak váš život nebyl zbytečný. Žijte v naději a trpělivosti. Na vašem obličejí a vnějším chování by neměla být znát vaše deprese. Ve svých rukou máte utváření charakteru, který s pomocí Boží může pracovat na vinici Páně a získat další duše pro Ježíše. Povzbuzujte často své děti, aby jejich sklony a chování dosahovalo vyšší úrovně. K jejich nedostatkům buďte trpěliví, vždyť i Bůh je trpělivý k vašim nedokonalostem, snáší je, bdí nad vámi, abyste mohli přinést ovoce k Jeho slávě. Povzbuzujte své děti, aby se ze všech sil snažily získat ke svým výsledkům dosud chybějící ctnosti. – *MS 136, 1898*

Ved'te k poslušnosti zákona. – Otcové a matky, buďte moudří. Učte své děti, že se musí podřídit zákonu – *MS 49, 1901*

Pokud dítěti dovolíme, aby šlo svojí vlastní cestou, řídilo se vlastními zásadami a nebralo na vědomí možnost opravit je proto, že je máte až příliš rádi, než byste je trestali, pak mu neprokazujeme žádnou laskavost ani milost. Co je to za lásku, která vašemu dítěti dovoluje rozvíjet takové povahové vlastnosti, které učiní jeho i kohokoliv jiného nešťastným? Pryč s takovou láskou! Opravdová láska vyhledává přítomné i věčné dobro dítěte. – *RH 16. 7. 1895*

Jakým právem přivádějí rodiče děti na svět a pak se o ně nestarají a nechávají vyrůstat bez vedení a křesťanské výchovy? Rodiče by měli být zodpovědní. Vysvětlete jim, že se musí nechat vést a ne, aby se druzí řídili podle nich. – *MS 9, 1883*

Uved'te do souladu tělesné, duševní a duchovní. – Tělesné, duševní a duchovní schopnosti by se měly rozvíjet poroto, aby se dosáhlo vhodně vyváženého charakteru. O děti se musíme starat, chránit je, vychovávat je, aby se úspěšně zdokonalily. – *4T 197, 198*

Ježíšův tělesný stav, stejně jako jeho duchovní rozvoj je nám popsán slov: „*Děťátko pak rostlo a prospívalo moudrostí*“. – *L 2, 40, 52* V dětství musíme věnovat pozornost tělesnému vývoji. Rodiče by měli učit své děti správným návykům v jídle a pití, oblékání, v tělesné práci a položit tak dobrý základ pro zdraví v pozdějším období života. O své tělo bychom měli správně pečovat, aby naše tělesné schopnosti nezakrňovaly, ale plně se rozvinuly. Tím získávají děti a mládež vhodné předpoklady a mohou se přiměřenou a svědomitě dodržovanou výchovou stát duchovně silní jako Kristus. – *YI 27. 7. 1893*

Zdraví souvisí s intelektem a morálkou. – Abyste u svých dětí povzbudili mravní odpovědnost za plnění Božího požadavků, musíte do jejich myslí a srdcí vtisknout poslušnost k Božím zákonům a jejich vztahu ke zdraví, protože z velké části myšlení a morálka se zdravím souvisí. Budou-li zdravé a mít čisté srdce, pak budou lépe připraveny na život a stanou se požehnáním světu. Je velmi důležité, aby došlo k vyváženému stavu mysli správným směrem ve správný čas, neboť velice záleží na tom, zda k rozhodnutí došlo v kritickou chvíli.

Jak je potom důležité, aby si rodiče co nejméně komplikovali myšlení, starali se o potřebné věci, mohli myslet a jednat po klidné úvaze, moudře, s láskou a měli v první řadě na mysli zájem o tělesné a duševní zdraví svých dětí. – *Health Reformer, December, 1872*

Rodiče se často diví, že jejich děti se stávají proti dřívější době stále nesnadněji ovladatelné, ale sami se na jejich špatném chování v mnoha případech podílejí. Kvalita jídla, které připravují na stůl a doporučují jíst, trvale vzrušuje jejich tělesné vášně a oslabuje morální a duševní schopnosti. – *Pacific Health Journal, October, 1897*

Čistá potrava je nutná pro mysl. – Usměrněje schopnosti a záliby v chuti u vašich dětí. Snažte se plně upoutat jejich pozornost a pak už nezbude místo pro nízké a špatné myšlenky i požitky. Kristova milost je jediným účinným prostředkem k tomu, abychom mohli předejít zlu.

Můžete si vybrat, zda mysl vašich dětí bude naplněna čistými, nezkaženými myšlenkami, nebo hříchem, který existuje všude – pýchou a zapomináním na svého Vykupitele. Stejně jako tělo, potřebuje i mysl čistou potravu pro své zdraví a sílu. Veďte své děti, ať se zamyslí, co je nad nimi a čemu se mají vyhnout. Ta mysl, která žije v čisté a svaté atmosféře, nebude zabíjet čas flirtováním, nepodstatnými a zbytečnými věcmi a ani sobectvím. – *Letter 27, 1890*

Žijeme v době, kdy všechno falešné a povrchní je vynášeno nad skutečné trvalé a přirozené. Mysl musí být zbavena všeho, co by jí zavádělo nesprávným směrem. Neměla by být zatížena zbytečnými příběhy, které neposilují duševní schopnosti. Myšlenky pak budou takového druhu, jako pokrm, kterým budeme sytit naši mysl. – *5T 544*

Nestačí být jen skvěle vzdělaný. – Můžete být spokojeni se skvělým vzděláním vašeho dítěte, ale pokud není ovládáno posvácným srdcem, nebude jednat v souladu s Boží vůlí. Jedině hloubka poznání Božích požadavků může nám dát vhodně pevný charakter, prochnutí mysli a hloubku poznání o tom, co je důležité k tomu, abychom uspěli jak v tomto světě, tak i ve světě budoucím. – *RH 23. 4. 1889*

Snažte se o rozvoj silného charakteru. – Jestliže učíme děti, aby byly pracovitě, máme za sebou jen polovinu nebezpečí, neboť lenost je bude stále svádět ke hříchu. Vychováváme své děti, aby byly ve svém chování prosté a ne drzé, aby byly laskavé a obětavé, ne však marnotratné. Aby byly šetrné, ne však lakomé. A nakonec je naučte, jaké požadavky na ně klade Bůh, že je jejich povinností, aby se náboženství stalo součástí jejich života, že mají milovat v prvé řadě Boha a své bližní, nezanedbávat drobné denní laskavosti, které jsou základem štěstí. – *Pacific Health Journal, May, 1890*

Modlete se o nebeskou moudrost. – Rodiče musí zrcadlit Boha a modlit se k Němu o moudrost a Božskou pomoc, aby své děti správně vychovávali a rozvinuli u nich ty vlastnosti, k nimž by se Bůh přiznal. Neměli by se starat o to, jak by je měli vychovat, aby je chválili a respektoval svět, ale aby u nich vypěstovali krásný charakter, k němuž by se přiznal Bůh. Je třeba mnoho modliteb a studia k tomu, abychom získali nebeskou moudrost a poznání, jak máme jednat s mladou myslí, neboť mnoho záleží na tom, jak rodiče ovlivní myšlení a jednání svých dětí. – *Health Reformer, December, 1872*

Musí mít morální a duchovní vedení. – Je třeba upozornit rodiče na jejich povinnost, vychovat pro své děti, které budou mít správně rozvinutý charakter, které budou mít mravní sílu zvítězit nad pokušením, jejich život bude oslavou Boha a požehnáním pro své bližní. Ti, kteří vstupují do aktivního života s pevnými zásadami, budou připraveni stát neposkvrnění uprostřed znesváčeného a zkaženého světa. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, str. 75*

Ať se děti naučí rozhodovat. – Veďte mládež i malé děti k tomu, aby se naučily rozhodnout pro královský oděv, který byl utkána na nebeském stavu „*kvent čistý a stkvoucí*“ *Zj 19. 8*, do kterého budou oděni všichni svatí země. Tento oděv, Kristův neposkvrněný charakter, je volně nabízen každému člověku. Ale všichni, kteří jej dostanou, přijmou ho a budou do něj oblečeni již zde na zemi.

Poučte dítky o tom, že otevírají-li svoji mysl čistým, lásky plným myšlenkám a skutkům lásky i ochoty, oblékají si krásné roucho Jeho charakteru. Tento šat je zde učiněn krásnými a milovanými, a potom bude jejich kreditem ke vstupu do královského paláce. – *Ed 249*

IX. Základy budování charakteru

36. Přednost raného dětství

Rané dětství je nejdůležitějším obdobím. – Do počáteční výchovy dítěte nelze vložit příliš mnoho důležitého. Poučení, která si dítě osvojí během prvních 7 let života, ovlivní formování jeho charakteru víc, než získá v pozdějších letech. – *MS 2, 1903*

Již od raného dětství musí být charakter dítěte formován a přetvářen v souladu s Božím plánem. Do jeho otevřené mysli je třeba vštěpovat kladné vlastnosti. – *ST 25. 9. 1901*

Rodiče musí začít vést své dítě již v útlém věku, aby získalo správné charakterové vlastnosti

dříve, než svět ovlivní jeho mysl a srdce. – RH 30. 8. 1881

Věk pro nejlepší vnímání. – Právě v prvních letech života dítěte je mysl nejvíce vnímavá pro dobré i špatné vlivy. Během těchto let se dosáhne vítězného pokroku buď správným, nebo špatným směrem. Mohou být získány téměř bezcenné informace, nebo zase velmi solidní a cenná poznání. Síla intelektu a hluboké znalosti jsou majetkem, který nelze koupit ani za zlato z Ofiru. Jejich cena převyšuje zlato nebo stříbro. – CT 132

Na prvé dojmy se obvykle nezapomíná. – Menší nebo větší děti a ani mládež by neměla slyšet z úst otce, matky nebo od jiného člena rodiny ani jediné nedůtklivé slovo. Tyto vlivy na ně působí hned na počátku jejich života, a jak se k nim chovají rodiče dnes, tak se budou oni chovat zítra, pozítří, stále. Na prvé poučení děti většinou nezapomínají...

Dojmy, které je ovlivnily na počátku života, se projevují i v dalším životě. Mohou být skryté, ale málokdy jsou vymazány. – MS 57, 1897

Základ je položen v prvních třech letech. – Matky, nezapomínejte, že nejvhodnějším obdobím pro výchovu vašich dětí jsou první tři roky jejich života. Nedovolte jim, aby prosazovaly svá přání a chutě. Matka se musí o dítě starat. První tři roky jsou dobou, v nichž se snadno vychovávají, jako když se ohýbá větev. Matky by si měly uvědomit důležitost tohoto období. V něm jsou kladeny základy výchovy.

Pokud tyto první osvojené poznatky byly chybné, jak se často stává, snažte se pro Boha ještě napravit to, co se napravit dá, abyste zachránily své děti pro budoucí život a jejich věčné dobro. Pokud jste začaly s výchovou vašich dětí k sebeovládání a poslušnosti, až jim byly 3 roky, začněte s výchovou ihned, ale bude to mnohem obtížnější. – MS 64, 1899

Není to tak těžké, jak se všeobecně předpokládá. – Rodičům by odpadlo mnoho starostí a zármutku, kdyby děti už od kolébky byly vedeny k tomu, že jejich vůle se nestane zákonem a jejich rozmary nebudou stále tolerovány. Není to ani tak těžké, jak se většinou předpokládá, učit malé děti přemáhat výbuchy hněvu a ovládat záchvaty vzteku. – Pacific Health Journal, April, 1890

Neodkládejte tuto práci. – Mnozí zanedbávají svoji povinnost během prvních let života svých dětí a myslí si, že až budou děti starší, teprve pak v nich opatrně potlačí špatné a povedou k dobrému. Ale nejvhodnější dobou pro ně je období, kdy je chovají jako malé děti v náručí. Není správné, když rodiče děti rozmazlují a přizpůsobují se jejich náladám. Není také správné, když je trestají bitím. Důsledné, vyhraněné a jasné kroky přinesou nejlepší výsledky. – 4T 313

Když jsem upozornila rodiče na špatné návyky, které podporují u svých malých dětí, některé rodiče to vůbec nezajímalo a jiní odpovídali se smíchem: „Jsou to malí miláčci! V žádném případě jim nemohu nic odříct. Až budou větší, budou i hodnější. Pak se za své jednání zastydí. Nepovažujeme za nejlepší být příliš úzkostliví a přísní na ty maličké. Oni z toho vyrostou, přestanou lhát, podvádět, být pohodlní a sobečtí!” To je opravdu pohodlný způsob matek, jak si získat náklonnost. Avšak není to v souladu s vůlí Boží. – MS 64, 1899

Překažte Satanova úsilí v získání malých dětí. – Rodiče, většinou začínáte s výchovou příliš pozdě. Dovolujete Satanovi, aby předem obsadil půdu v jejich srdci a zasel semeno pro první sklizeň. – RH 14. 4. 1885

Je na vás, aby Satan neovládl vaše děti a neodvedl vám je dřív, než opustí vaši náruč. Matky, měly byste dohlédnout na to, aby síly temnosti neovládly vaše malé děti. Měly byste se zasadit o to, aby nepřítel nemohl vztyčit korouhev temna ve vašich domovech. – ST 22. 7. 1889

Příprava i na praktický život. – Je jen velmi málo rodičů, kteří si udělají čas k vážnému zamyšlení nad tím, kolik vědomostí může dítě získat jak o časných tak o věčných věcech ve svých prvních 12 nebo 15 letech, ale i základy pro praktický život. Jedno by nemělo být na úkor druhého. – MS 43, 1900

Napoleonovo dědictví – Povaha Napoleona Bonaparta byla z velké části ovlivněna jeho výchovou v dětství. Nemoudří vychovatelé ho inspirovali pro lásku k dobytčinství, stavěli modely armád a jeho jako vrchního velitele. Už tehdy položili základy pro jeho životní dráhu boje o krveprolévání. Kdyby stejný zájem a úsilí věnovali k tomu, aby byl dobrým člověkem, jehož mladé srdce je naplněno duchem evangelia, jak zcela odlišně by probíhal jeho osud. – ST 11. 10. 1910

Hume a Voltaire. – Říká se, že skeptik Hume byl v mládí přesvědčeným vyznavačem

Božího Slova. Pak se dostal do styku s jednou diskusní společností a tam byl vyzván, aby uvedl důkazy ve prospěch ateismu. Studoval upřímně a vytrvale. Jeho nadšený a po poznání posedlý rozum se naplňoval sofistickou a skepticismem. Brzy sám uvěřil svému scestnému učení a ve svém dalším životě byl přesvědčeným ateistou.

Když bylo Voltairovi 5 let, naučil se z paměti jednu ateistickou báseň a její škodlivý vliv mu už nikdy nevymizel z paměti. Stal se jedním z nejúspěšnějších pomocníků Satana a odváděl lidi od Boha. Tisíce jich povstanou při soudu a obviní ze záhuby svých duší Voltairovou nevěrou.

Myšlenky a city, které jsou uchovávané z dětství, přesně určí v době dospívání další osud člověka. V mládí se formují správné, čestné a odvážné sklony, ty se stávají součástí charakteru a většinou určují dráhu jednotlivce dalším životem. Mladý člověk se může stát zkaženým nebo čestným, podle toho, co si vybere. Stejně tak se může rozhodnout pro správné a ušlechtilé skutky, nebo pro zločinnost a bezbožnost. – *ST 11. 10. 1910*

Odměna Anny. – Každé matce jsou svěřeny neocenitelné možnosti a nekonečné vzácné vlivy. Během prvních 3 let života proroka Samuele byl pečlivě veden svoji matkou k rozlišování mezi dobrem a zlem. Snažila se při všem, s čím přicházela do běžného styku vést jeho myšlení ke Stvořiteli. Plnila svůj slib, že zasvětil svého syna Hospodinovi a s velkým sebezapřením ho svěřila do péče nejvyššího Eliho, aby ho vychoval pro službu v Božím domě... Jeho výchova od mládí ho vedla k tomu, aby prosazoval svoji čistotu. Jaká to byla odměna pro Annu! A jaké povzbuzení máme v jejím příkladu. – *RH 8. 9. 1904*

Co pevně ovládlo myšlení Josefa. – Výchova, kterou dostával Josef v mládí od Jáкова, se projevila v jeho pevné důvěře v Boha. Stále znovu nacházel souvislosti o Jeho láskyplné, neustálé péči a právě toto poznání potřeboval ve svém exilu mezi pohany. V době zkoušek si toto poznání ověřil v praxi. V době největších utrpení vzhlížel ke svému nebeskému Otci, kterému se naučil důvěřovat. Kdyby životní zásady a příklady Josefova otce byly opačné, pak by nikdy nebyly napsány inspirované stránky svaté historie, příběh o čestnosti a statečnosti, který vyzařuje z Josefova charakteru. První dojmy utkvěly v jeho mysli a ovlivnily i jeho srdce v hodině strašného pokušení, když zvolal: „Jak bych tedy učinil takovou nešlechtnost a hřešil i proti Bohu?“ *Gn 39, 9 – Good Health, January. 1880*

Ovoce moudré výchovy. – Je smutnou skutečností, že děti rychle vycítí i sebemenší slabost a nerozhodnost ze strany matky. Pokušitel pak působí na jejich mysl a vede je k tomu, aby nadále setrvaly ve svých zálibách. Kdyby rodiče rozvíjeli dobré a potřebné povahové vlastnosti při vhodné výchově svých dětí, kdyby stanovili jasná pravidla, která budou vyžadovat a netrpěli jejich porušování, Pán by s nimi spolupracoval a požehnal by rodičům i dětem. – *MS 133, 1898*

Už od útlého věku jsou děti schopné podléhat vlivům, které podkopávají jejich mravnost, ale zdá se, že rodiče, kteří se staví jako křesťané, nevidí zlo, které působí svoji výchovou. Měli by si uvědomit, že dispozice dané dítěti, utváří již od útlého mládí jeho charakter a dávají konečnou podobu jeho osudu, buď pro věčný život, nebo pro věčnou smrt! Děti jsou vnímavé k mravním i duchovním vlivům a ty, které jsou moudře vedeny v dětství, mohou sice čas od času zhřešit, ale nikdy nesejdou od pravé cesty daleko. – *ST 16. 4. 1896*

37. Síla zvyku

Jak se utvářejí zvyky. – Každý čin, dobrý či zlý, neutváří charakter. Ale myšlenky a pocity, v nichž máme zálibení, připravují cestu pro skutky a jednání stejného druhu. – *YI 15. 12. 1886*

Opakovaným jednáním se utvářejí návyky a upevňuje charakter. – *ST 6. 8. 1912*

Doba k utvoření dobrých zvyků. – Většinou se charakter utváří v prvních letech života. Vytvořené zvyky mají větší vliv než vrozený talent a dělají z člověka buď duchovního velikána, nebo trpaslíka. I ty nejlepší talenty se mohou následkem špatných vlivů deformovat nebo oslabit. Čím dříve člověk v životě získá škodlivé návyky, tím pevněji pak tyto zvyky otrocky ovládají svoji oběť, a tím jistěji snižují jeho duchovní úroveň. Na druhé straně, jestliže se v mládí utvoří správné a ušlechtilé zvyky, většinou poznamenají dotyčného v dalším životě. Ve většině případů pak zjišťujeme, že ti, kdo v pozdějším věku mají v úctě Boha a váží si poznané pravdy, nesou si v duši

obraz hříšného světa vtisknutý z předchozího období. Dospělí jsou obvykle nevnímaví k novým dojmům jako pevná skála, ale mládí je vnímavé. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 45

Návyky mohou být usměrněny, ale málokdy změněny. – To, co dítě vidí a slyší, se hluboce vrývá do citlivé mysli a žádné další životní okolnosti to nemohou vymazat. Rozumové myšlení se ztvárňuje, vlastnosti dostávají směr a sílu. Opakované skutky se stávají zvykem. Přísnou výchovou mohou být zmírněny, ale málokdy se v pozdějším životě změní. – *Good Health*, January, 1880

Už jednou vytvořené zvyky stále více ovlivňují charakter. Rozumové myšlení se průběžně formuje podle možností a příležitostí. Den za dnem formuje charakter, které staví studenty jako dobře vychované vojáky pod prapory knížete Emmanuela, nebo vzbouřenců pod prapory knížete temnosti. Pro kterého se rozhodnete? – *MS 69*, 1897

Je zapotřebí stálé úsilí. – K čemu se jednou rozhodneme, to bude pro vás příště mnohem snadnější. Střídmost, sebeovládání, šetrnost, cílevědomost, dokonalost, rozumné rozhovory, trpělivost, pravá zdvořilost, toto vše nelze získat bez pečlivého sebe-sledování. Je mnohem snadnější stát se nemorálním a mravně zkaženým, než zvítězit nad chybami, ovládat se a uchovat si správné vlastnosti. Pokud vůbec chceme ve svém životě zdokonalit své křesťanské ctnosti, pak to vyžaduje trvalé úsilí. – *4T 452*

Zkažené děti ohrožují další. – Rodiče, kteří si váží Boha, budou se radit a uvažovat, jak správně vychovat své děti. Sami pro ně vyberou kamarády, je to mnohem lepší, než nechat volbu na dětské nezkušenosti. – *RH 24. 6. 1890*

Pokud nejsou děti od svého nejtělejšího mládí vedeny ve správném duchu, vytvářejí si špatné návyky. Ty se pak v dalším životě rozvíjejí a kazí ostatní. Ti, jejichž myšlení je ovládáno špatnými sklony, kteří klesli pod špatnými vlivy rodiny a běžného života, nesou si s sebou ty špatné návyky po celý život. Pokud vykonávají povolání kazatele, pak se tyto zvyky projeví i v jejich náboženském životě. – *RH 30. 3. 1897*

Smutný příklad krále Saula. – Život prvního izraelského krále je smutným příkladem toho, jakou sílu mají předchozí návyky. Ve svém mládí nemiloval Saul Boha a nebál se Ho. Jeho impulsivní povaha nebyla vedena k pokoře, vždy byla náchylná ke vzpouře Boží autoritě. Ti, kteří v mládí mají ve svaté úctě Boží vůli, věrně plní svěřené povinnosti, ti budou připraveni pro vyšší službu v dalším životě. Ale lidé nemohou po léta zneužívat síly, které jim Bůh dával. Když se rozhodují pro změnu, považují je za vhodné a možné pro použití ve zcela opačném smyslu. – *P 622*

Dítě může získat náboženské poučení, ale když rodiče, učitelé nebo vychovatelé dovolí, aby se přidrželo nesprávných zvyků, takže zvyky nebudou potlačeny, pak tyto sklony se stanou dominantními a dítě bude ztraceno. – *5T 53*

Důležitost malých činů. – Každý čin má dvojí význam a důležitost. Buď je čestný nebo hříšný, správný nebo špatný podle toho, jaká pohnutka ho vedla. Špatný skutek při častém opakování zachovává trvalý následek na myšlení člověka a také na myšlení těch, kteří s ním přicházejí do styku, jak po stránce duchovní tak světské. Rodiče, nebo učitelé, kteří tyto malé, nesprávné činy přehlížejí, je vlastně v mládeži upevňují. – *RH 17. 5. 1898*

Rodiče by měli jednat s dětmi, které jim byly svěřeny, čestně. Neměli by u nich podporovat pýchu, výstřednosti a okázalosti. Neměli by je učit nebo trpět malá uličnictví, které jsou u malých dětí tak roztomilá. Až budou starší, musely by se napomínat, nebo se jim odnaučovat. – *1T 396*

Pokud jsou děti malé, jejich malá šibalství a žerty mohou být zábavné a mohou se jim promíjet. Ale když jsou větší, stávají se odporné a urážlivé. – *Letter 1*, 1877

Na špatné zvyky se snadněji zvyká než na dobré. – Všechny získané vědomosti nemohou již nikdy odčinit zlo zvolněných morálních zásad v dětství. Jediný skutek, který se bude přehlížet při častém opakování, vytvoří návyk. Jediný špatný skutek vytváří předpoklady pro další. Špatné zvyky se formují snadněji než dobré, ale těžko se jim odvyká. – *RH 5. 12. 1899*

Pokud ponecháme malé děti bez vedení, snadněji se naučí špatnému než dobrému. Špatné zvyky lépe odpovídají přirozenému srdci. To, co vidí a slyší v dětství, zanechává hluboký dojem v jejich mysli. – *Pacific Health Journal*, September, 1897

Původní návyky rozhodují o budoucím vítězství nebo porážce. – Jaké sklony nás utvářejí, takový bude každý z nás pro pozemský i věčný život. Životy těch, kteří pěstují správné

zvyky a svědomitě vykonávají každou povinnost, budou jako zářící světla, která osvětlují svými jasnými paprsky i cestu jiných. Pokud budeme trpět nevěrou a necháme, aby šířila uvolněnost, netečnost a nedbalost, pak mrak černější jako půlnoc dopadne na všechny představy nejen v tomto životě, ale pro vždy zabráni přejít do věčného života. – 4 T 452

V dětství a v mládí je povaha nejvíce vnímavá a je nutné se naučit sebeovládání. Neformální rozhovory a vlivy rodinného prostředí ovlivňují a jsou trvalé jako věčnost; více jako přirozené sklony rozhodují návyky přijaté v dětství o tom, jestli člověk v životním boji zvítězí, nebo prohraje.

– DA 101

38. Doba studia, dispozice, temperament

Nepřipravujte děti o jejich dětství. – Rodiče, nepřipravujte děti o jejich dětství. Vychovávejte je tak, aby jejich srdce byla naplněna ušlechtilými cíli. Děti mají vyrůstat s upřímnou důvěrou, nezaжатou otevřeností a pravdomluvností, které je připraví ke vstupu do nebeského království. – Good Health March, 1880

Každé období je něčím krásné. – Rodiče i učitelé by se měli snažit o takovou výchovu, v níž by v každém věkovém stupni podporovali u dětí krásu úměrnou pro toto období, aby se mohla rozvíjet přirozeně, tak jako rostliny v zahradě. – Ed 107

Jedno z nejhezčích a nejpůsobivějších Kristových podobenství je o rozsévání a semeni... Tyto pravdy, o nichž podobenství učí, se staly živou skutečností v Kristově životě, jak ve své nadpřirozenosti tak i duchovní podstatě sledoval božský zákon růst, znázorněný na rostlině. A tak to měli podle Jeho přání dělat lidé. Ačkoliv byl Pánem nebes, králem slávy, narodil se jako dítě v Betlémě a na určitou dobu představoval bezmocné dítě v matčině péči.

Ježíš ve svém dětství konal vše jako poslušné dítě. Hovořil a jednal s moudrostí dítěte a ne dospělého muže, vážil si svých rodičů a podle jejich přání se jim snažil pomáhat podle svých dětských schopností. Ale v každém stupni svého vývoje byl dokonalý, s prostým, přirozeným půvabem bezhříšného života. Evangelium ve své zprávě říká: „*Děťátko pak rostlo, posilovalo se v duchu, plné moudrosti a Boží milost byla v něm.*” A o Jeho mládí se říká: „*A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.*” L 2:40, 52. – CT 140, 141

Různost povah členů rodiny. – V jedné rodině často existují výrazné rozdíly ve sklonech a povahách, protože podle Božího řádku mají žít společně lidé různých temperamentů. Podle toho by každý člen domácnosti měl respektovat city a práva druhých. Takto se budou podporovat vzájemné ohledy a shovívavost, předsudky se budou tlumit a hrubé charakterové rysy obrušovat. Může se zajistit harmonie a směs různých povah může prospět každému. – SR 9. 9. 1886

Sledujte jednotlivé názory a povahy. – Každé dítě přivedené na svět zvyšuje odpovědnost rodičů... Mají sledovat jejich povahové, sklony, vlastnosti. Rodiče by je měli vést tak, aby mohli rozeznat špatné sklony a potlačit je, naproti tomu podpořit správné vlivy a zásady na správnou míru.

Musí se rozvíjet sebeovládání a kladně ovlivňovat myšlení i srdce dítěte. – MS 12, 1898

Je to krásná práce zabývat se lidským myšlením. Není možné jednat se všemi dětmi stejně, protože ta omezení, která uplatňujeme u jednoho dítěte; mohou nepříznivě ovlivnit život druhého. –

MS 32, 1899

Stimulujte slabé povahové stránky, potlačujte špatné. – Je málo vyrovnaných myslí, protože rodiče zanedbávají svoji povinnost povzbuzovat slabé povahové stránky a potlačovat špatné. Neuvědomují si, že mají zodpovědnou povinnost sledovat sklony každého dítěte a vychovávat je ke správným návykům a správným způsobem myšlení. – ST 31. 1. 1884

Poznávejte přirozené schopnosti každého dítěte. – O děti je třeba se stále starat, ale vůbec jim nemusíte dát najevo, že je kontrolujete. Poznávejte jejich sklony podle toho, jak se projevují ve společnosti mezi ostatními a pak se snažte napravovat jejich chyby podporováním opačných vlastností. Děti by měly poznat, že rozvoj jak duševních tak i tělesných sil záleží na nich samotných. Je to výsledek úsilí. Měly by se brzo naučit, že štěstí se nenajde v sobeckém uspokojování, ale vyplyne jako důsledek splnění povinnosti. A právě tehdy by se matka měla snažit udělat své děti šťastné. – ST 9. 2. 1882

Duševní potřeby jsou stejně tak důležité jako tělesné. – Někteří rodiče se pečlivě starají o

časné potřeby svých dětí. Svědomitě a s láskou se o ně starají v nemoci a při tom si myslí, že tím už splnili svoji povinnost. V tom však spočívá jejich omyl, to je jen začátek jejich práce. Je třeba mít zájem o duchovní potřeby a použít správný lék k vyléčení poraněné mysli.

Děti musí právě tak bolestně snášet těžké zkoušky v životě jako dospělí. Ani rodiče nevycházejí vždy ze stejných názorů, často jsou uvedeni do rozpaků a jejich hodnocení při práci je zkreslené. Satan je zasypává ranami a oni podléhají jeho pokušení. Hovoří podrážděně a svým jednáním podněcují hněv dětí, někdy jsou nároční a podráždění. Stejný duch pak přechází i na jejich děti a rodiče neví, jak jim pomoci, protože sami všechny potíže zapříčinili. Někdy se zdá, že všechno vychází naopak. Všichni jsou podráždění, nešťastní, nic se jim nedaří. Rodiče obviňují děti, vytýkají jim, že jsou neposlušné a neukázněné, že jsou nejhorší na světě, při tom však pravou příčinou povyku jsou oni sami. – 1T 384

Podporujte přívětivost. – Nevyvážená mysl, vznětlivá povaha, podrážděnost, nenávist, žárlivost, je svědectvím o rodičovské nevšímavosti. Tyto špatné povahové vlastnosti nesou s sebou spoustu neštěstí. Kolika z nich se nepodaří získat lásku kamarádů a přátel a mohli by jí mít, jen kdyby byly přívětivější. Ať přijdou kamkoliv, ať dělají cokoliv, vždy jsou z toho jen starosti. – FE 67

Rozdílné temperamenty potřebují i odlišnou výchovu. Děti jsou různě temperamentní a rodiče nemohou vychovávat všechny stejným způsobem. Uvažují rozdílným způsobem a měly by se stát předmětem modlitebního úsilí, aby byly zformovány. Pak to bude splňovat Bohem určený cíl. – Good Health, July 1880

Matky, udělejte si čas na bližší poznání svých dětí. Poznávejte jejich sklony i povahy, abyste s nimi vždy jednaly správně. Některé děti vyžadují, abyste se jim více věnovaly než ostatním. – RH 9. 7. 1901

Jednání s dětmi, u nichž nejsou předpoklady. – Některé děti potřebují trpělivější výchovu a laskavější způsob vedení než ostatní. Dostaly do vínku nepříliš slibné vlastnosti, a proto potřebují více porozumění a lásky. Stálým působením mohou být i tito nezvládnutelní jedinci připraveni k práci pro Pána. Jejich schopnosti nemusí být plně rozvinuty, ale budou-li probuzeny, budou uschopněny zaujmout mnohem přednější postavení než ty děti, od nichž se očekávalo mnohem více.

Máte-li děti se svéráznými povahami, nepřipusťte, aby kvůli tomu byla u nich podporována deprese... Pomozte jim a projevujte jim shovívavost a sympatii. Laskavými slovy a vlídným jednáním je povzbuzujte k vítězství nad deformovanými povahami. – CT 115. 16

Můžete usměrňovat víc, než si myslíte. – Pokud chce matka vychovávat své děti pro Ježíše, musí Ho napřed sama milovat. Můžete usměrňovat sklony dětí mnohem víc, než si sami myslíte, už od jejich nejranějších let. Vzácné slovo Ježíš by mělo u vás zdomácnět. – MS 17, 1893

39. Vůle je faktorem úspěchu

Každé dítě by mělo pochopit moc vůle. – Vůle je vládnoucí silou v přirozenosti člověka a všechny ostatní schopnosti jsou jí podřízeny. Vůle není chutí nebo sklonem, ale rozhodující mocí, kterou u člověka působí poslušnost, či neposlušnost k Bohu. – 5T 513

Každé dítě by mělo pochopit, v čem spočívá síla vůle. Má být vedeno k poznání, jak velkou odpovědnost tento dar znamená. Vůle je... silou k rozhodnutí nebo pečlivému uvažování. – Ed 289

Úspěch se dostaví, až se vůle podřídí Bohu. Každý člověk má rozum, aby se mohl správně rozhodovat. V každé životní zkušenosti nám Slovo Boží říká: „*Vývolte sobě dnes, komu byste sloužili.*” Joz 24, 15 Každý může postavit svoji vůli na stranu Boží, rozhodnout se poslouchat Boha a být tak spojen s nebeskými bytostmi a stát tam, kde ho nic nemůže donutit ke zlému. V každém mladém člověku nebo dítěti je na dosah síla, která s Boží pomocí vytvoří ucelený charakter k prožití úspěšného života.

Rodiče i učitelé, kteří vedou své děti k sebeovládání, budou takovými pokyny nejvíce prospěšní a jejich úspěch bude trvalý. Povrchnímu pozorovateli se může zdát, že jejich práce nemusí dobře dopadnout. Nebude třeba tak hodnocena vysoko jako práce toho, kdo má rozum a vůli dítěte pod absolutní autoritou. Teprve po letech se projeví výsledek lepšího způsobu výchovy. – Ed 289

Neoslabujte, ale řiďte vůli dítěte. – Zachovejte všechnu sílu vůle, kterou člověk potřebuje,

neoslabenou. Dejte jí však správný směr. Jednejte s ní moudře a citlivě, jako s posvátným pokladem. Nerozbijte ji na kousky, ale slovem a správným příkladem ji rozumně formujte a vychovávejte, dokud dítě nedoroste do let, v nichž převezme vlastní odpovědnost. – CT 116

Děti by měly být už brzy vedeny k tomu, aby podřídily svoji vůli a sklony rodičovské autoritě a vůli. Když rodiče vedou své děti k tomuto poznání, učí je zároveň podřizovat se vůli Boží a poslouchat Jeho příkázání. Připravují půdu, aby se mohly stát členy Kristovy rodiny. – MS 119, 1899

Poučovat a násilně nenutit. – Jak rodiče, tak i učitelé by měli usměrňovat vývoj dítěte a nebrzdit ho nevhodným dozorem. Příliš velká starost je stejně tak nesprávná jako malá. Je strašným omylem „lámat vůli“ dítěte. Jsou různé povahy. Násilím lze sice dosáhnout zdánlivého podrobení, ale u většiny dětí dochází k vnitřní vzpouře. I když se rodičům nebo učiteli podaří mít úspěch a získat kontrolu, toto vítězství může být pro dítě stejně tak škodlivé...

Pro některé žáky je podřízení vůle mnohem nesnadnější než pro ostatní. Proto má učitel v co největší míře poznat jeho požadavky. Vůle se má ovlivňovat a usměrňovat, ale v žádném případě přehlížet nebo znásilňovat. – Ed 288–9

Ved'te je, ale nenut'te násilím. – Dovolte dětem, aby si při vašem vedení zachovaly svou vlastní osobnost, vždyť vy sami ji máte. Vždy se je snažte vést, nikdy je nenut'te násilím. – 5T 653

Cvičení vůle rozšiřuje a posiluje mysl. – I děti se nechají vést tak... jako by neměly svou vlastní vůli. Dokonce jeho osobnost může splynout s vůlí vedoucího; jeho vůle se vlastně podřídila vůli učitele. Takto vychovávaným dětem bude chybět mravní síla a osobní zodpovědnost. Naučily se jednat ze zásadních důvodů. Jejich vůli usměrňoval někdo jiný, nebylo požadováno rozumové poznání, takže se nevyvinulo a nezesílilo. Nebyly vedeny k respektování vlastní přirozenosti a schopnosti myslet, ale k prosazování silnějšího vlivu pokud byl požadovaný. – CT 74

Když dojde ke konfliktu vůli. – Pokud je dítě paličaté, pak by si matka měla uvědomit svoji odpovědnost, že toto je část, kterou po ní získalo dědičně. Nebude hledět na jeho vůli jako na něco, co je třeba zlomit. Jsou období, kdy rozhodnutí matky se setkává s odhodláním dítěte, kdy pevná a vyzrálá vůle matčina se setkává s nerozumnou vůlí dítěte, kdy matka vládne buď pro svůj výhodný věk a zkušenosti anebo je starší vůle ovládána mladší, neukázněnou vůlí dítěte. V takovém případě je třeba velké moudrosti, neboť moudrým vedením či striktním nátlakem se může dítěti ublížit pro tento i pro příští život. Nedostatkem moudrosti může být všechno ztraceno. Nemělo by se stávat, aby docházelo k podobné krizi, neboť pro matku i dítě to bude tvrdý boj. Podobným problémům je třeba se vyhnout. Dojde-li však k němu, dítě musí být natolik vychováno, aby se nevzpíralo moudrosti rodičů, která má přednost. Matka má svá slova dokonale kontrolovat. Neměly by být dávány hlasité příkazy. Nemá se dělat nic, co povede u dítěte k vyvolání vzdoru. Matka musí vědět, jak s ním nejlépe jednat, aby ho to přitahovalo k Ježíši. Musí se modlit ve víře, aby Satan nezvítězil nad vůlí dítěte. Nebeští andělé tyto události sledují.

Matka si musí uvědomit, že Bůh je jejím pomocníkem, že její úspěch a vliv je založen na lásce. Je-li moudrou křesťankou, pak nebude dítě násilím nutit k rezignovanosti. Bude se modlit a při modlitbě si uvědomí, že je nutná obnova i v jejím duchovním životě. Pozná, že stejná moc, která pracuje v té době v ní, pracuje i v dítěti. Na dítě není třeba naléhat, nechá se vést a stává se mírnější. Bitva je vyhrána. Každý vlídný projev, každé trpělivé jednání, každé slovo; které moudře omezuje; je jako zlaté jablko na stříbrném podnosu. Slovy lze těžko vyjádřit, jak cenné vítězství matka získala. Světlo bylo zažehnuto a získala zkušenosti. To „*pravé světlo, které osvěcuje každého člověka přicházejícího na svět*“ J 1, 9 si získalo jeho vůli. Po bouři je klid a opět vysvitne slunce po dešti. – Letter 55, 1902

Rodiče by si měli udržet mladistvé názory. – Je velmi málo těch, kteří si dovedou uchovat své mladistvé názory a projevují se vlídně a sympaticky. Bůh by byl potěšen, kdyby rodiče mohli spojit prostou jednoduchost dítěte se silnou moudrostí a zralostí v dospělosti. Někteří nikdy neprožili pravé mládí, ani nepoznali, co je svoboda, důvěřivost a bezelstná nezkušenost v životě. Bylo jim jen nedávno, kritizovali a bili je, byli přehlíženi, až nevinnost a důvěřivá otevřenost dítěte se změnila ve strach, nenávisť, žárlivost a proľhanost. Takoví mají málokdy vlastnosti, které jejich vlastní dětství udělají milé a šťastné. – Good Health, March, 1880

Velký omyl. – Pokud dovolíme, aby dítě mělo rozhodující vliv na události v rodině, nebo je

dokonce kontrolovalo či o nich rozhodovalo, pak se dopouštíme velké chyby. Síla vůle, obestřená tajemstvím je pak vedena nepřipustným směrem. Otcové a matky zůstávají slepí ve své soudnosti a uvažování, proto se na tom ani nic nezmění a bude to nadále pokračovat. – *MS 126, 1897*

Matka, která ustupuje křiku a pláči svého dítěte. – Vaše dítě... potřebuje moudrou ruku, která by ho správně usměrňovala. Bylo mu dovoleno, aby si vynucovalo to, co chtělo, až se mu to stalo zvykem. Smělo křičet i na otce. I ostatní dosvědčovali, že stále křičí na otce, až se to považovalo za samozřejmost. Kdybych měla vaše dítě, za 3 týdny by se změnilo. Dala bych mu jasně najevo, že moje slovo je zákonem, prosazovala bych ho sice laskavě, ale pevně a svoji vůli bych nepodřizovala vůli dítěte. Byl vám svěřen úkol a již mnoho času jste ztratili tím, že jste nezačali už dříve. – *Letter 5, 1884*

Nešťastný život rozmazleného dítěte. – Každé dítě, které není pečlivě vedeno, bude nešťastné v tomto zkušebním období a vytvoří si takové nepěkné vlastnosti, že Pán je nemůže spojit se svoji nebeskou rodinou. Rozmazlené dítě čeká velmi namáhavá životní cesta. Svoji neukázněnou a neusměrněnou vůli bude následovat ve zkoušce, pokušení i ve zklamání. – *MS 126, 1897*

Děti nejsou nikdy šťastné, pokud jim dovolíme jednat podle vlastní vůle. Nepoddajné srdce nebude nikdy klidné a spokojené. Mysl a srdce se musí vychovávat a usměrňovat, aby byl charakter v souladu s moudrými zákony, kterými se řídí náš život. Roztěkanost a nespokojenost jsou ovocem shovívavosti a sobectví. – *4T 202*

Pozadí mnohých zkoušek. – Těžké zkoušky, které se nebezpečně projevují na prosperitě církve a které jsou příčinou, že nevěřící při náhodném klopýtnutí se pohorší, zapochybuje a odvrátí se, obvykle vznikají z nepokořeného a vzpurného srdce a ducha jako důsledek shovívavosti rodičů v dětství. Kolik životů ztroskotalo, kolik zločinů bylo spácháno pod vlivem výbušné povahy, která mohla být přibrzděna již v dětství, kdy mysl byla vnímavá, srdce se dalo snadněji ovlivnit k dobrému a v důvěře se podřizovalo matčině vůli. Neúčinná výchova dětí se stala základem velkého množství mravní ubohosti. – *4T 202*

40. Bud'te příkladem křesťanských zásad

Děti budou napodobovat rodiče. – Otcové a matky, vy jste učitelé. Vaše děti jsou žáci. Výška vašeho rozhněvaného hlasu, vaše způsoby chování, vaše nálada, to vše je napodobováno vašimi malými dětmi. – *ST 11. 3. 1886*

Děti napodobují rodiče. Proto by se mělo dbát na to, aby se jim dávaly správné příklady. Rodiče, kteří jsou doma laskaví a zdvořilí, přestože jsou při tom přísní a vyhranění, najdou tytéž povahové rysy u svých dětí. Jsou-li poctiví, čestní, vážení, pak i jejich děti jim v těchto vlastnostech budou podobny. Pokud si Boha váží a modlí se k Němu, pak i jejich děti, pokud jsou takto vychovány, nezapomenou Mu takto sloužit. – *5T 319, 320*

Svým dětem by měli rodiče vždy ukazovat takové příklady, které by si přáli, aby děti napodobovaly. Měli by si vzájemně projevovat něžnou ohleduplnost, slovem, pohledem i v jednání. Měli by dokazovat, že je ovládá Duch Svatý a představovat svým dětem charakter Ježíše Krista. Napodobování má rozhodující vliv. V dětství a v mládí je tato schopnost nejúčinnější, proto by před ně měl být postaven dokonalý vzor. Děti by měly mít ke svým rodičům důvěru a neustále opakované příklady si zapamatovat. – *RH 13. 3. 1894*

Učte slovem i příkladem. – Matka při výchově svých dětí je vlastně stále ve škole. Tím, že učí své děti, se také sama učí. Poučení, která dává svým dětem v sebeovládání, musí provádět i ona sama. Setkává se s různými náladami a myšlením svých dětí, musí být citlivá při rozhodování. Je v nebezpečí, že při posuzování bude zaujata anebo nebude spravedlivá ke svým dětem. Pokud chce, aby i její děti byly zdvořilé a laskavé, pak i v rodinném životě se musí sama chovat podle zákona laskavosti. Takto si děti každodenně opakují tyto zásady slovem i příkladem. – *Pacific Health Journal, June, 1890*

Učitelé se budou snažit ve škole vaše děti vychovávat, ale váš příklad má větší vliv, než cokoliv jiného. Vaše řeč, způsob, jakým přistupujete k řešení denních problémů, co máte rádi a co neradi, to vše pomáhá k formování charakteru. Laskavá povaha, sebeovládání, vyrovnanost,

zdvořilost, to co dítě vidí u vás, to bude jeho každodenním poznáním. Výchova stále pokračuje v běhu času jako každodenní škola a dotvoří dítě tak, jaké by mělo být. – *RH 27. 6. 1899*

Snažte se nejednat s dětmi hrubě... Vyžadujte poslušnost a nehovořte s dětmi neuváženě, protože vaše způsoby jednání i vaše slova jsou jejich učebnicí. Když jim pomáháte, tak buďte vlídní a něžní v tomto období jejich života. Vaše přítomnost má být pro ně jako zář slunce a odrážet se i v jejich srdcích. Tito dorůstající chlapci a děvčata jsou velmi citliví a svoji hrubostí můžete pokazit jejich celý život. Dávejte pozor, matky, nikdy nenadávejte, protože to nepomáhá. – *MS 127, 1898*

Rodiče mají být vzorem v sebeovládání. – Děti by měly být uchráněny před rozčilováním, pokud je to možné. Proto by matka měla být klidná a neuspěchaná, neměla by se rozčilovat ani být znervózněná. V tom je škola ukázněnosti pro ní i pro dítě. Zatímco učí své dítě odříkání, vychovává i sebe, aby mohla být svým dětem vzorem. S něžným zájmem působí na jejich nitro, aby mohla utlumit přirozené hříšné sklony a ve svých slovech i ve svém chování pěstuje milost Ducha. – *MS 43, 1900s*

I jediné vítězství, které získáte nad sebou, je pro vaše děti velmi cennou podporou. Můžete stát ve výhodném postavení a říci: „Jsem Božím správcem, jsem Božím chrámem“. Podřídím se Jeho vedení, aby mě zformoval podle svého obrazu. Stal jsem se Božím spolupracovníkem v utváření myšlení a charakterů svých dětí, aby cesta následování Páně byla pro ně snadnější... Otcové a matky, pokud můžete ovládat sebe, získáte velké vítězství při kontrole svých dětí. – *Letter 75, 1898*

Ovoce sebeovládání. – Rodiče, kdykoliv nad sebou ztratíte sebekontrolu a jednáte nedůtklivě, hřešíte proti Bohu. Anděl zaznamenává každou nesnášenlivost slova, které mravně nepovznáší, zaznamenává to jako skvrnu našeho křesťanského charakteru. Hovořte laskavě se svými dětmi. Uvědomte si, jak jste sami citliví, jak těžko snášíte výčitky a nevkládejte na ně to, co sami nemůžete snést. Ony jsou slabší než vy, nesnesou tolik. Ovoce sebeovládání, ohleduplnosti a horlivosti na vaši straně bude stonásobné.

Ať vaše příjemná a veselá slova působí ve vaší rodině jako sluneční paprsky. – *ST 10. 4. 1884*

Jestliže rodiče touží po tom, aby jejich děti byly pravdomluvné a chovaly se správně, pak musí být i oni správní teoreticky i prakticky. – *Good Health, January, 1880*

Děti jsou ovlivňovány chováním tak zvaných křesťanů. – Děti těch, kteří svěťi Sobotu, jsou již od mládí vedeny k zachovávaní Soboty. Některé z nich jsou velmi hodné děti, které si poctivě plní své povinnosti ve světských věcech, ale není u nich hluboké vědomí hříchu a potřeba hříchu litovat. Takový stav je však nebezpečným. Vidí chování a snahu tak zvaných křesťanů. Sledují ty, kteří jsou kazateli, ale nejsou křesťany z přesvědčení, srovnávají své názory a jednání s těmito ztroskotanci. V jejich životech nedochází k odporu proti hříchu a lichotí sami sobě, že jednají správně. – *4T 40*

Učení Písma nemá větší účinek na mládež proto, že mnozí rodiče a učitelé vyznávají, že věří Slovu Božímu, zatímco svými životy popírají jeho moc. Někdy mládež pocítuje moc slova a poznává velikost lásky Kristovy. Vidí krásu Jeho charakteru a možnosti života zasvěceného Jeho službě. Na druhé straně však spatřují život těch, kteří jen předstírají svoji úctu k Božím příkázáním.

– *Ed 259*

K pokušení musí říct rodiče „Ne“. – Matky, nepřiklánějte se ke světským zvykům a postavte před své děti příklad věrnosti k Bohu a tak je učte říkat ne. Ať vaše děti poznají smysl příkázání: „Jestliže by tě namlouvali hříšníci, nepřivoluj.“ *Př 1, 10* A až budete chtít, aby vaše děti mohly říct ne k pokušení, vy sami musíte říci ne. Je to stejně tak potřebné pro dospělého, jako pro dítě. – *RH 31. 3. 1891*

Buďte příkladem vlídnosti. – Rodiče, buďte laskaví a vlídní ke svým dětem a oni se budou učit vlídnosti. Dokazujme v našich domovech, že jsme křesťané. Hodnotím jako bezcenné to vyznání, které není součástí rodinného života v laskavosti, shovívavosti a lásce. – *MS 97, 1909*

Dejte pozor na zabarvení tónu vašeho hlasu a také na svá slova. – Ať z vašich úst nevyjde ani jedno slovo nadávky, rozčilení či ve vzteku. Milost Kristova čeká na vaše požádání. Jeho Duch bude ovládat vaše srdce i svědomí a řídit vaše slova a skutky. Nikdy neztraťte v lehkomyšlnosti úctu k sobě prchlivými a neuváženými slovy. Hleďte, aby vaše slova byla poctivá a váš rozhovor svatý. Dávejte svým dětem příklad toho, jaké by měly být podle vašich představ...

At' jsou to slova plná pohody, příjemná a veselý výraz tváře. – *Letter 28, 1890*

Rodiče by v žádném případě neměli nic vynucovat nátlakem. Nesmí se projevovat nesmiřitelným, kritickým a věčně nespokojeným duchem. Slova, která říkají a zabarvení hlasu jsou pro děti příkladem k dobrému nebo ke zlému. Otcové a matky, děti slyší vaše podrážděná slova a tím je učíte mluvit stejným způsobem. Zušlechťující sliv Duch Svatého zůstává tak neúčinný. Chcete-li splnit svoji povinnost k dětem, pak je důležité, abyste v konání dobra trpělivě pokračovali.

– *Letter 8, 1896*

Rodiče jsou zástupci Boha v utváření Charakteru. – Podle jakého vzoru se utváří myšlení a formují vlastnosti a charaktery vašich dětí? Rodiče uvědomte si, že jste zástupci v této přeměně. Až jednou budete spát v hrobě, vaše práce; kterou jste vykonali zde; zůstane jako svědectví toho, zda je dobrá nebo špatná. – *Pacific Health Journal, June, 1890*

Vtisknutí Boží podoby. – Musíte vést, varovat, radit. Vždy si pamatujte, že vaše pohledy, slova a jednání mají přímý vztah na budoucí postoj vašich dětí. Vaším úkolem není nakreslit krásnou malbu na plátno, nebo ji vytesat z mramoru, ale máte vtisknout do lidské duše obraz Boží podoby. – *ST 25. 5. 1882*

X.   **Výchova a její provádění**

41.   Cíl ovládnutí

Sebeovládání je nejvyšším cílem. – Výchovou se má dítě vést k sebeovládání. Má se naučit sebedůvěře a sebeovládání. Proto jakmile je schopné pochopit, má své rozumové chápání usměrnit k poslušnosti. Při každém jednání je třeba uvádět poslušnost jako správnou a dobrou. Pomozte mu poznat, že všechny věci podléhají zákonu a že neposlušnost vždy nakonec skončí neštěstím a utrpením. Když Bůh říká „neučiníš“, varuje nás ve své lásce před následky neposlušnosti a to jen proto, aby nás uchránil před zlem a prohrou. – *Ed 287*

Získání síly vůle. – Správný důvod k pokárání je tehdy, jestliže viník sám pozná svoji chybu a jeho vůle je ochotná k nápravě. Dosáhne-li se toho, pak mu ukažte na zdroj odpuštění a moci. – *Ed 291*

Ti, kteří své žáky vedou k poznání, že jen na nich záleží, budou-li čestnými a prospěšnými muži a ženami, budou mít trvalý úspěch. – *FE 58*

Správné zvyky, sklony, zlé záměry. – Je povinností rodičů, aby brzdili, vedli a dohlíželi. Nemohou se dopustit většího zla, než když svým dětem vyhoví ve všech jejich dětských přáních a rozmarech a nechají je dělat, co se jim zachce. Nemohou jim více uškodit, než když v jejich myšleních vznikne dojem, že jsou na světě proto, aby se bavily, vycházelo se jim vstříc, dělaly si, co samy chtějí a viděly jen svoji radost a zájmy... Mládež potřebuje rodiče, kteří je budou vychovávat a vést, opravovat jejich špatné návyky a sklony a odstraňovat jejich zlé úmysly. – *MS 12, 1898*

Rozbijte Satanovy opory. – Matky; osud vašich dětí spočívá do značné míry ve vašich rukou. Jestliže neplníte svoji povinnost, zařazujete je do Satanových řad, aby se tak mohly stát nástrojem ke zničení dalších osob. Anebo vaše opravdové vedení a zbožný příklad je může vést ke Kristu, následně ovlivňovat další a tak mnoho duší může být zachráněno vašim působením. – *ST 9. 2. 1882*

Dívejte se pozorně a začneme chytat puštěná oka jako při pletení. Rozbijeme opory nepřitele. Milosrdně napravujeme naše děti a chraňme je před mocí nepřitele. Nenechte se odradit. – *RH 16. 7. 1895*

Učte respektovat rodičovskou a Boží autoritu. – Děti... by neměly být vedeny, vychovávány a usměrňovány, dokud se nenaučí poslouchat své rodiče a respektovat jejich autoritu. Tímto způsobem se naučí respektovat i Boží autoritu a rodinná výchova se stane průpravou pro nebeskou rodinu. Výchova v dětství a v mládí by měla být taková, aby děti byly připraveny k převzetí svých náboženských povinností a staly se způsobilými ke vstupu do nebeských příbytků. – *RH 13. 3. 1894*

Ten, který je zdrojem poznání, předem určil podmínku pro naše uschopnění ke vstupu do nebeské blaženosti slovy: „*Blahoslavení, kteříž zachovávají přikázání, aby měli právo k dřevu*

života a aby branami vešli do města. ” Zj 22, 14 Poslušnost Božích přikázání je cenou za nebe a poslušnost rodičů je podle Pána velmi důležitým úkolem, který se mají děti naučit. – MS 12a, 1896

Poslušnost ze zásady, ne z donucení. – Řekněte přesně svým dětem, co od nich požadujete. Pak by měly pochopit, že vaše slovo platí jako zákon a je třeba ho poslouchat. Takto je vychováte k respektování Božích přikázání, v nichž Bůh prohlásil: „Budeš” a „Nebudeš”. Pro vašeho syna je mnohem lepší poslouchat ze zásady než z donucení. – RH 15. 9. 1904

Poučení o bezvýhradné důvěře. – Laskavé a třesoucí se ruce soucitného otce svázali Izáka, protože to přikázal Bůh. Syn se podřizuje, stává se obětí, protože věří ve správnost jednání svého otce...

Tento Abrahamův čin víry je zaznamenán k našemu užitku. Ukazuje nám velký příklad důvěry v Boží požadavky, i kdyby byly jakkoliv těžké a bolestné. Také děti učí plně se podřizovat svým rodičům a Bohu. Abrahamova poslušnost nás učí, že nic nemůže mít pro nás takovou hodnotu, abychom to odmítli dát Bohu. – 3T 368

Mládež odpoví na důvěru. – Mládež musí být přesvědčena o tom, že jí důvěřujeme. Má smysl pro čest, chce být respektována a má na to právo. Budou-li mít žáci dojem, že nemohou vejít nebo odejít, sedět u stolu nebo být někde jinde, třeba ve svém pokoji jinak než pod dozorem, že jsou sále sledováni, aby mohli být kritizováni a žalovalo se na ně, bude to mít demoralizující účinek a chvíle volně budou bez radosti. Vědomí stálého dozoru je víc než rodičovský dohled a je i horší. Vždyť moudří rodiče mohou zachovat takt a nahlédnout pod povrch. Uvidí, jak se mysl horečně zabývá tužbami mládí, je ovlivňována pokušeními a přemýšlí, jak potlačit zlo. Ale stálá ostražitost není přirozená a plodí zlo, kterému se chtělo vyhnout. Zdravé mládí potřebuje cvičení, radost a štěstí, příjemné prostředí okolo sebe, aby se vyvinulo fyzické zdraví a vyrovnaný charakter. – FE 114

Sebeovládání proti absolutní autoritě. – Je mnoho rodin, u nichž se zdá, že děti jsou vychovávány správným způsobem. Ale jakmile tento zavedený systém přestane působit, zdá se, že nejsou schopné myslet, jednat nebo rozhodovat samy za sebe. Tyto děti byly tak dlouho pod železnou nadvládou, která nepřipouštěla samostatné myšlení a jednání ani tam, kde to bylo na místě, tak že si přestaly důvěřovat, spoléhat na vlastní úsudek a mít i svůj vlastní názor. Když pak odchází od rodičů a mají stát na vlastních nohou, snadno se nechají ovlivnit názory jiných špatným směrem. Nemají ustálenou povahu. Nemusely být odkázány na vlastní názor a míru praktičnosti, proto se ani jejich myšlení nevyvíjelo a nesílilo. Tak dlouho je rodiče vedli, že na ně plně spoléhají ve všem. Rodiče se stali jejich rozumem a úsudkem. Na druhé straně však není možné nechat mládež myslet a jednat zcela nezávisle na názorech rodičů. Děti se mají naučit a respektovat prakticky ověřené názory a nechat se vést svými rodiči a učiteli... Mají být vychovány, aby smýšlely ve shodě se svými rodiči a učiteli a poznaly, že je pro ně výhodné uposlechnout jejich rady. Až pak budou vycházet z rukou rodičů a učitelů, nebudou jejich charakteru jako třtina kazící se ve větru. – 3T 227

Přísná výchova od mládí – bez vhodného zaměření k samostatnému myšlení a jednání, na které svými schopnostmi stačí, i bez možnosti svého myšlení a sebeúctu dále rozvíjet a prokázat důvěru ve své schopnosti – vytvoří vždy skupinu rozumově a mravně jedinců. A když pak jsou postaveni do světa a mají sami jednat, ukáže se, že byli cvičeni jako zvířátka a nebyli vychováváni. Jejich vůle nebyly vedena, ale jen podřízena tvrdé disciplíně rodičů a učitelů. – 3T 132, 133

Špatné výsledky, když jedna vůle převládá na jinou. – Rodiče a učitelé, kteří se vychvalují tím, že mají pod svojí kontrolou myšlení a vůli dětí, které vychovávají, jistě by se přestali vychloubat, kdyby mohli sledovat budoucí osudy těch dětí, které si podrobili silou a strachem. Ty vůbec nebyly schopné obstát v tvrdých životních podmínkách. Když tato mládež není závislá na rodičích a učitelích, i je donucena přemýšlet a jednat samostatně, je skoro jisté, že se nerozhodne správně a podlehe pokušení. V životě se jim pak nedaří a stejné nedostatky se projevují v jejich náboženském životě. Kdyby mohli vychovatelé dětí a mládeže vidět výsledky své pochybné výchovy v budoucnu, určitě by změnili svůj plán výchovy. Ti učitelé, kteří se utěšují tím, že plně kontrolují vůli svých žáků, nepatří mezi nejúspěšnější, i když dočasný pohled může být pro ně lichotivý. – 3T 228

Bůh nikdy neurčil, aby jeden člověk ovládal myšlení druhého. Ti, kteří usilují o to, aby

individualitu svých žáků nechali formovat vlastní osobností a stali se tak jejich rozumem, vlivem a svědomím, berou na sebe těžkou odpovědnost. Tito žáci se mohou za určitých okolností projevit jako dobře vycvičení vojáci. Jestliže však přestane působit kontrola, projeví se potřeba vlastního, samostatného a zásadního jednání. – 3T 133, 134

Odborné a trpělivé úsilí. – Máme-li správně vychovat mládež, je k tomu zapotřebí, odbornost a trpělivé úsilí. Zvláště se jedná o děti, které přicházejí na svět zatížené dědictvím zla a přímými důsledky hříchů svých rodičů. Potřebují velmi pečlivou výchovu, aby se mohly jejich morální i intelektuální schopnosti rozvíjet a posilovat. Zodpovědnost rodičů je opravdu velká. Zlé sklony mají být pečlivě omezovány a něžně vytýkány. Myšlení se má povzbuzovat, aby si oblíbilo to, co je správné. Je také třeba vést je k sebeovládání. To všechno se má dělat s rozumem, jinak námi sledovaný záměr bude zmařen. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, str. 138

42. Kdy začít s výchovou

Neposlušné děti jsou znamením posledních dní. – Jedním ze znamení „posledních dní“ je neposlušnost dětí ke svým rodičům. Uvědomují si rodiče svoji zodpovědnost? Mnozí jakoby ztráceli ze zřetele péči, kterou by stále měli mít nad dětmi a trpí jim špatné záliby a neposlušnost. – RH 19. 9. 1854

Děti jsou dědictvím Páně, a pokud jim rodiče nedají takovou výchovu, která by je vedla po cestě Páně, pak zanedbávají slavnou povinnost. To není vůle Boží ani Jeho záměr, aby děti byly hrubé, sprosté, nezdvořilé, neposlušné, nevděčné, zkažené, ukvapené, povýšené a milovaly více rozkoše než Boha. Písma uvádějí, že tento stav společnosti bude znamením posledních dní. – ST 17. 9. 1894

Shovívaví rodiče nejsou vhodní pro nebeský řád. – V Nebi vládne dokonalý řád, harmonie, jednota. Pokud rodiče zanedbávají svoji povinnost přivést děti k poslušnosti pozemské autority, jak mohou doufat, že budou moci být vhodnými společníky svatých andělů ve světě pokoje a harmonie? – 4T 199

Kdo nerespektuje pořádek a disciplínu v tomto životě, nebude respektovat ani řád v nebesích. Takoví se nemohou dostat do nebe, protože ten, kdo vstoupí, bude milovat řád a respektovat disciplínu. Povahy vytvořené v tomto životě rozhodnou o příštím osudu. Až přijde Kristus, nebude měnit charakter ani u jednoho člověka... Rodiče by neměli ze své strany zanedbat žádnou povinnost, která by byla pro jejich děti přínosem. Měli by je vychovávat tak, aby mohly být požehnáním pro lidskou společnost zde na zemi a obdržet odměnou věčný život. – 4T 429

Kdy začít s výchovou. – V té době, kdy dítě začíná uplatňovat vlastní vůli a cestu, tehdy je třeba začít s jeho výchovou a ukázněním. Je možné to nazvat nevědomou výchovou. Ale je třeba začít s vědomou a důslednou prací. Největší tíha této práce spočívá na matce. Ona se stará o dítě nejdříve, ona má položit základ výchovy, který pomůže dítěti vyvíjet silný a vyvážený charakter...

Často již nemluvnata projevují svoji vyhraněnou vůli. Pokud ale tato vůle není podrobena moudřejší autoritě než dětským, neusměrněným tužbám, Satan přebírá kontrolu nad myslí a utváří sklony v souladu se svou vůlí. – *Letter 9*, 1904

Čekat s usměrňováním a výchovou až na dobu, kdy se zvrácený sklon u dětí více upevní, to by bylo nezodpovědné. Vyrostly by v náročné sobce, kteří nejsou schopni vzbudit lásku. Nedovedou se zalíbit u sobě blízkých tak, jak to umí ostatní, a proto budou stále naplněni nespokojeností. Matčina práce musí začít v raném věku a neumožnit Satanovi, aby ovládl myšlení a sklony jejich dětí. – MS 43, 1900

Potlačte zlo při prvním objevení. – Rodiče, měli byste začít s první lekcí výchovy již v době, kdy jsou vaše děti ještě nemluvnátky ve vaší náruči. Už tehdy je učte, aby podřizovaly svoji vůli vaší vůli. To je možné udělat nenásilně, ale důsledně. Rodiče by je měli stále kontrolovat a při tom něžně a důsledně podřizovat vůli dítěte tak dlouho, až by nevidělo jinou možnost, než se podříditi jejich přání.

Rodiče nezačínají ve správný čas. Pokud se nepotlačí již první projev temperamentu, stávají se děti umíněné, což se stupňuje s přibývajícím intenzitou v dospívání. – 1T 218

Příliš malé na trestání? – Eli nespravoval svoji domácnost podle zásad, které dal Bůh pro

rodinu. Řídil se vlastním názorem. Jako milující otec přehlížel chyby a hříchy svých synů v dětství a utvrzoval se v tom, že po čase vyrostou ze svých sklonů ke špatnostem. I dnes se mnozí dopouštějí stejného omylu. Myslí si, že znají lepší způsob, jak vychovávat děti, než jaký určil Bůh ve svém Slově. Žijí v dětech sklony ke špatnému a stále je omlouvají: „Jsou ještě příliš malé na trestání. Počkáme, až budou větší, pak jim domluvíme“. Tak se nechají zlozvyky zakořenit a stanou se součástí povahy. Děti vyrůstají bez omezování, charakterové vlastnosti je pak provázejí životem jako kletba a snadno se přenášejí i na druhé.

Rodinu nemůže postihnout větší neštěstí, než když se dětem povolí jednat podle svého. Je zlé, když rodiče splní každé přání svých dětí a tolerují jim i to, o čem ví, že to není k jejich dobru. Děti pak brzo k nim ztratí všechn respekt, přestanou si vážit autority, Boha i člověka. Následně pak podlehnou vůli Satanově. – P 578, 579

Před ostatní záležitosti postavte výchovu v rodině. – Mnozí poukazují na některé děti kazatelů, učitelů a dalších vážených lidí. Tvrdí, že pokud těmto lidem s tolika přednostmi se nepodařilo dobře vychovat děti, pak ti, kteří nemají tolik milosti, nemohou ani doufat v úspěch. Je třeba si položit otázku: „Dali tito lidé svým dětem to, co je v jejich moci – dobrý příklad, spolehlivé poučení a vhodné omezení? Je to způsobeno zanedbáním těchto zásadních věcí, že takoví rodiče dávají společnosti děti, které jsou nevyrovnané, nesnáší omezování a nejsou obeznámené s povinnostmi praktického života. V tomto se dopouštějí škody, která převáží všechno dobré, co dosáhnou svojí prací. Tyto děti předávají svoji vlastní charakterovou zvrácenost jako dědictví svým potomkům a v současné době jejich špatný příklad i vliv narušují společnost a působí dalekosáhlé škody v církvi. Nemůžeme si myslet, že nějaký člověk sebevíce schopný a prospěšný slouží Bohu nebo světu nejlépe, pokud svůj čas věnuje jiným záležitostem, ale své vlastní děti zanedbává. – ST 9. 2. 1882

Nebeská spolupráce je přislíbena. – Bůh požehná jen správnému a přesnému usměrnění. Kristus ale říká: „*Beze mne nic nemůžete učinit.*“ J 15, 5 Nebeské bytosti nemohou spolupracovat s těmi otci a matkami, kteří zanedbávají výchovu svých dětí a dovolují, aby Satan ovládl jejich malé děti jako nástroj a jeho pomocí rušil dílo Ducha Svatého. – MS 126, 1897

43. Vedení v rodině

Správné vedení a usměrnění rodiny. – Ti, kteří o sobě tvrdí, že jsou křesťané, jsou také povinni představovat světu své rodiny jako správné vedené a usměrněné a mají ukazovat moc opravdového křesťanství. – RH 13. 4. 1887

Vůbec není jednoduché moudře vést a vychovávat děti. Potíže nastanou, když rodiče od nich vyžadují Boží bázeň a rozvážné jednání. U dětí se projeví zvrácenost jejich srdcí, pošetilá láska, nezávislost, nenávisť k omezování a usměrňování. Mají ve zvyku klamat a nestoudně lhát. Velmi mnoho rodičů předstírá, že to nevidí, místo aby děti potrestali. Dělají to proto, jen aby nemuseli nahlédnout hlouběji a poznat pravý stav věci. A tak děti dál pokračují ve svých ničemnostech a vytvářejí si charakter, k němuž se Bůh nemůže přiznat.

Zásady, které jsou vytyčeny v Božím Slově, neberou ohled na rodiče, těm totiž příliš nevyhovují a jak se někteří vyjádřili, je použit těsný kabát pro výchovu dětí. Mnoho rodičům má odpor ke Svatým zásadám Božího Slova, protože na ně klade příliš mnoho odpovědnosti. Později však dojdou poznání, že Boží cesty jsou nejlepší a cesta poslušnosti Boží vůle je jediné bezpečná. – RH 30. 3. 1897

Není snadné omezovat děti. – V nynějším stavu společnosti není pro rodiče snadné omezovat své děti a vést je podle správných Biblických zásad. Jestliže své děti povedou v souladu s přikázáním Slova Božího, tak jako Abraham ve starozákonní době přikázal své rodině, aby ho následovala, pak si děti myslí, že jejich rodiče mají přehnanou starost a zbytečné nároky. – ST 17. 4. 1884

Nerozumné představy ve vztahu k omezování. – Rodiče, pokud v chcete obdržet Boží požehnání, pak musíte učinit totéž co Abraham. Potlačte zlo, podporujte dobro. Někdy je nutné dát příkaz místo rady ke sklonům a zábavě dětí. – Letter 53, 1887

Jestliže dovolíme dítěti jednat podle vlastních nápadů, pak to znamená dovolit mu, aby se

zvrhlo a naučilo zlému. Rozumní rodiče neřeknou svým dětem: „Jedněte podle svého. Jděte, kam chcete a dělejte, co chcete“. Ale řeknou: „Uvažujte o tom, co řekl Pán“. Musí se prosazovat moudré nařízení a ustanovení, aby nebyla zničena krása rodinného života. – CT 112

Proč zahynula Achanova rodina. – Uvažovali jste, proč byli Bohem potrestáni všichni, kteří byli ve spojení s Achanem? Stalo se to proto, že nebyli vedeni a vychováni podle příkázání, která dostali v požadavcích zákona Božího. Achanovi rodiče vychovali svého syna tak, že se necítili být vázání poslušností Slova Páně. Zásady, které dostal do života, ho vedly k tomu, že stejným způsobem jednal se svými dětmi a to je také vedlo do zkázy. Myšlenkové pochody se zpětně vracejí. Trest, který se vztahoval na Achana a jeho příbuzné, byl dopaden za skutečnost, že všichni měli svůj podíl na provinění. – MS 67, 1894

Slepá rodičovská láska je největší překážkou ve výchově. – Je téměř univerzálním hříchem, že rodiče zapomínají na svoji povinnost. Velmi častá je slepá láska k těm, kteří jsou s námi spojeni přirozenými pouty. Tato láska zachází příliš daleko. Není vyvážena moudrostí a bázní Boží. Slepá rodičovská láska je tou největší překážkou při správné výchově dětí. Znemožňuje usměrňovat a vychovávat tak, jak požaduje Pán. Občas se zdá, že pro tuto lásku jsou zbaveni logického uvažování. Je to jako něžný soucit hříšných – krutost jakoby zahalená do masky tak zvané lásky. Je to nebezpečná tendence, která vede děti do záhuby. – RH 6. 4. 1897

Rodiče jsou ve stálém nebezpečí, že uspokojují přirozenou lásku na úkor poslušnosti Božího zákona. Mnozí rodiče ve snaze zalíbit se svým dětem jim dovolují to, co Bůh zakazuje. – RH 29. 1. 1901

Rodiče jsou odpovědní za to, čím by jejich děti mohly být. Otec a matka jsou jako učitelé v rodině. Pokud dovolí svým dětem brát otěže vlády do jejich rukou a ty se stanou nevládnutelnými, pak jsou zodpovědní za to, co by jejich děti jinak mohly být. – RH 15. 9. 1904

Ti, kteří podléhají svým náklonnostem a jsou zaslepeni láskou ke svým dětem, dovolují jim mít zalíbení v sobeckých přáních a nedovolávají se Boží autority k vytknutí hříchu a k potrestání zla, dávají tím najevo, že si více váží svých zkažených dětí než Boha. Takovým více záleží na ochraně své pověsti, než na oslavě Boha a spíše uspokojují přání dětí, než aby se zalíbili Bohu...

Ti, kdo mají málo odvahy odsoudit zlo, nebo kteří z lhostejnosti či nevšímavosti nevyvíjejí upřímné úsilí k očistění rodiny nebo církve Boží, jsou odpovědní za zlo, které může vzniknout ze zanedbání povinnosti. Neseme stejnou odpovědnost za zlo, kterému jsme mohli zabránit u jiných uplatněním naší rodičovské nebo pastýřské autority, jako bychom je spáchali sami. – P 578

Není místo pro nadřizování. – Je celkem přirozené, že rodiče nadřizují svým dětem. Zvláště když tito rodiče cítí, že oni sami mají vyšší schopnost, pak své děti považují za lepší, než jsou ostatní. To co bylo u jiných přísně kritizováno, se u vlastních dětí přechází jako chytré a vtipné. I když toto nadřizování je částečně přirozené, není správné a je nekřesťanské. Dopouštíme se křivdy na našich dětech, když jejich chyby necháváme nepotrestané. – ST 24. 11. 1881

Nedělejte žádný kompromis se zlem. – Je třeba říct naprosto jasně, že Boží vláda nezná žádný kompromis se zlem. Neposlušnost by neměla být tolerována doma ani ve škole. Nikdo z rodičů, ale ani učitel, kterému leží na srdci blaho těch, kteří mu jsou svěřeni, nebudou řešit kompromisem vzdorovitou paličatost, která se staví na odpor autoritě a uchyluje se k vytáčkám i výmluvám, jen aby se vyhnula poslušnosti. Není to láska, ale sentimentalita, která si zahrává s nepravostí, snaží se pomocí vyškemrávání nebo úplatkem dosáhnout vyhovění a nakonec se spojí s něčím docela jiným, co nahradí původní věc. – Ed 290

Ve velkém počtu rodin je dnes mnoho ustupování a neposlušnost je ponechána bez nápravy, nebo jinde se projevuje panovačnost a domýšlivost, které tvoří největší zlo v povaze dětí. Rodiče je občas opravují bezohledným způsobem, takže jejich život se stává nesnesitelný a oni ztrácejí respekt k otci, matce, bratrům i sestrám. – Letter 75, 1898

Rodičům chybí poznání správných zásad. – Je srdcervoucí vidět neschopnost rodičů v používání Bohem dane autority. Lidé, kteří jsou zásadoví a inteligentní, nemají poznání o těch zásadách, které by měly uvést do výchovy svých dětí. Nedaří se jim dát správná poučení ve správný čas, kdy dobrá rada, zbožný příklad a pevné rozhodnutí jsou nejvíce potřebné k uvedení nezkušené mysli do správných kolejí. Chybí jim poznání o zálučných a nebezpečných vlivech, s nimiž se musí všude setkávat. – MS 119, 1899

Na lidskou rodinu přichází největší soužení, protože rodiče se odvrátili od Božího plánu k následování svých vlastních představ a neprosaditelných nápadů, které si vytvořili. Někteří rodiče se řídí pohnutkami. Zapomínají, že přítomné i budoucí dobro jejich dětí vyžaduje moudré usměrňování. – MS 49, 1901

Bůh nepřijímá žádnou omluvu za špatné vedení. – Velmi často se v dětských srdcích projevuje vzpoura, poněvadž rodiče je špatně usměrňují. Pokud však své děti vedou správným způsobem, pak jistě jejich povahy budou dobré a harmonické. – 3T 532, 533

Jestliže rodiče mají sílu k usměrňování, vychovávání i vedení svých dětí, ať tuto sílu projeví i k Bohu. On od nich vyžaduje čistotu, neposkvrněnost a stálou poslušnost. Nic jiného nebude tolerovat. Nebude omlouvat špatné vedení dětí. – RH 13. 4. 1897

Překonejte přirozenou vlastnost umíněnost. – Některé děti jsou od narození více umíněné než jiné, nechťejí se nechat usměrňovat a v důsledku toho nejsou zajímavé ani příjemné. Pokud matce chybí moudrost pro tento stav charakteru, bude následovat velmi nešťastný sled událostí. Takové děti půjdou vlastní cestou ke svému zničení. Ale jak je strašné, když si děti udržují v srdci umíněnost nejen v dětství, ale i v dospělosti jen proto, že v době dětství nebylo pro ně pochopení, a tak živí v sobě i v době zralosti hořkost a bezcitnost k matce, které se nepodařilo vést své děti ke zdrženlivosti. – MS 18, 1891

Nikdy neříkejte dítěti „Já už s tebou nemohu nic dělat“. – Ať vás vaše dítě nikdy neslyší říci: „Já už s tebou nemohu nic dělat“. Pokud máme přístup k Božímu trůnu, měli bychom se jako rodiče stydět něco podobného říci. Volejte k Ježíši a On vám pomůže vést vaše maličky k sobě. – RH 16. 7. 1895

Je třeba upřímně se zamýšlet nad tím, jak vést rodinu. – Slyšela jsem říkat matky, že nemohou vést rodinu, jako to dokáží jiní, protože je k tomu zapotřebí zvláštní talent, který nemají. Ti, kteří si uvědomují v tomto ohledu svůj nedostatek, měli by se upřímně zamýšlet nad tím, jak vést rodinu. Ale ať se matky upřímně zamýšlí nad zkušenostmi jiných, všímají si rozdílů mezi jejich metodami a svojí vlastní a ať zkouší opatrně ty, které se zdají opravdu hodnotné. Jestliže jeden způsob nepřinese požadované výsledky, může být vyzkoušen další plán a výsledky pečlivě porovnány.

Matky by si především měly zvyknout logicky myslet a porovnávat. Jestliže neopustí tuto cestu, pak poznají, že získávají schopnost, v níž se dříve podceňovaly a že ví, jak přetvářet povahy svých dětí. Výsledky snažení a přemýšlení se projeví v jejich poslušnosti, jednoduchosti, skromnosti a čistotě. To jim bude odměnou za všechno vynaložené úsilí. – ST 11. 3. 1886

Rodiče by měli při usměrňování postupovat jednotně. – Matka by měla vždy spolupracovat s otcem a položit základ dobrého křesťanského života u svých dětí. Slepě milující otec by neměl zavírat oči nad jejich chybami, protože není příjemné zjednávat nápravu. – 1T 547

Dítě si musí utvořit správné zásady. Jestliže jsou rodiče ve výchově zajedno, pak dítě pochopí, co se od něho vyžaduje. Pokud však otec naznačí pohledem či slovem, že neschvaluje matčinu výchovu, nebo když pozná, že ona je příliš přísná a myslí si, že on musí vynahradit tuto přísnost mazlením a shovívavostí, pak dítě bude zkaženo. Sympatizující rodiče dítě oklamou, ale ono brzy pozná, že může dělat, co chce. Rodiče se tím dopouští hříchu proti svým dětem a jsou odpovědní za zkázu jejich duší. – MS 58, 1899

Spojení lásky a autority. – Z vašeho charakteru by měla vyzařovat nebeská láska, která vnáší sluneční jas do vašich domovů a projevuje se pokojem, milými slovy a radostným projevem. Není to slepá láska, není to něžnost, která podporuje hřích pošetilým rozmazlováním a která je největší krutostí – to je falešná láska, která dětem dovoluje vládnout a z rodičů dělá otroky nevypočitatelných nálad. Zde není na místě rodičovské nadřezování ani útlak. Spojení lásky a autority může správně působit na rodinu. – RH 15. 9. 1891

Při výchově představujte Boží charakter. – Buďte důslední a rozhodní při dávání Biblických naučení a nenechte se unést hněvem. Myslete na to, že když se stáváte nevlídní a chováte se nevhodně před vašimi malými, učíte je být také takovými. Bůh od vás žádá, abyste své děti vychovávali a do jejich usměrňování vnesli taktiku vedení moudrého učitele, který je pod Božím vlivem. Pokud ve vaší rodině působí proměňující Boží moc, budete vy sami stálými žáky.

Budete představovat Kristův charakter a vaše úsilí se v tomto směru bude líbit Bohu. Nikdy nepřehlížejte práci, která má být vykonána pro nejmladší členy rodiny Páně. Rodiče, vy jste světlem vašich rodin. Ať vaše světlo svítí v milých slovech, v uklidňujícím zabarvení hlasu. Odstraňte z něho každý osten a prostě v modlitbě Boha za sebeovládání. Andělé zůstanou ve vaší rodině, aby mohli sledovat vaše světlo. Pak výchova, kterou dáváte svým dětem, bude vycházet jako silný a jasný proud z vašeho správně vedeného domova do světa. – MS 142, 1898

Neodchylujte se od správných zásad. – V dávných dobách byla rodičovská autorita v úctě. Tehdy byly děti podřízeny svým rodičům, bály se jich a ctily je. Ale v posledních dnech je situace opačná. Mnozí rodiče jsou podřízeni svým dětem. Bojí se zkřížit vůli svých dětí, a proto jim ustupují. Ale pokud jsou děti pod střechem rodičů a jsou na nich závislé, pak se mají podřítit jejich vedení. Rodiče by měli jednat rozhodně a vyžadovat, aby jejich správné názory byly respektovány. – 1T 216, 217

Podnikněte krajní kroky, pokud vědomá neposlušnost není ničím omezená. – Někteří rodiče jsou shovívaví a mají rádi klid. Bojí se prosadit svoji autoritu nad svými neukázněnými syny, jen aby neutekli z domova. Pro některé z nich by to bylo lepší než zůstat doma, žít z darů poskytovaných rodiči a současně ignorovat autoritu lidskou i Božskou. Měla by to být nejužitečnější zkušenost pro takové děti, aby poznaly, že pro úplnou nezávislost v životě, po které tolik touží, je také třeba něco udělat. Ať rodiče poví chlapci, který vyhrožuje útekem z domova: „Můj synu, pokud jsi přesvědčen o tom, že je lepší opustit domov, než se podřítit jeho správným a přesným pravidlům, pak ti nebudeme bránit. Pokud si myslíš, že svět bude k tobě přátelštější a nakloněný víc než rodiče, kteří se o tebe starali od dětství, pak musíš sám poznat svou chybu. Když si budeš přát vrátit se do otcovského domu a podřídíš se jeho autoritě, budeš vítán. Povinnosti platí pro obě strany. Pokud přijímáš stravu, ošacení a rodičovskou péči, máš také povinnost podřítit se pravidlům rodiny a prospěšnému usměrňování. Můj dům nebude poskvrňován odporným zápachem tabáku, nadávkami nebo opilstvím. Přeji si, aby Boží andělé přicházeli do mého domu. Pokud jsi odhodlán sloužit Satanu, pak ti bude lépe s těmi, které sis oblíbil, než kdybys zůstal doma”.

Takový způsob by zbrzdil životní dráhu tisíců. Děti však velmi často ví, že moudrá matka se jich bude zastávat, i když provedou to nejhorší, jejich přestoupení bude zakrývat. Mnoho odbojných synů se směje, protože rodiče nemají odvahu je omezovat... Oni nekladou důraz na poslušnost. Takoví rodiče podporují své děti ve flámování a svojí nemoudrou shovívavostí neuctívají Boha. To je ta vzpurná, zkažená mládež, která vytváří život, s nímž je nejvíce potíží při výchově na školách i v ústavěch. – RH 13. 6. 1882

Buďte neúnavní v konání dobra. – Práce rodičů je bez konce. Neměla by se konat nárazově, třeba jeden den a druhý den nic. Mnozí jsou ochotní začít, ale nemají vůli vytrvat. Touží po vykonávání něčeho velkého, chtějí přinést velikou oběť, ale sráží je neustálé starosti a běžné denní drobné práce, stálé odstraňování rozmarných sklonů výchovou, dávání rad, kritizování, povzbuzování a to neustále, tak jak je to třeba. Přeji si, aby jejich děti nejednou opravily svoje chyby a zformovaly svoje charakter, aby dosáhly vrcholu hory jedním skokem a ne postupnými krůčky. Jejich naděje se však neuskutečňují okamžitě, a proto jsou deprimováni. Všem těmto lidem ať se vrátí odvaha, až si připomenou slova apoštola: „*Činíce pak dobře, neoblevujme; nebo časem budeme žít, neustávající*”. Ga 6, 9. – ST 24. 11. 1881

Děti, které zachovávají Sobotu, mají nechuť k omezování a myslí si, že rodiče jsou příliš přísní. V jejich srdcích se může objevit i pocit křivdy, nespokojenosti, mohou je napadat smutné myšlenky ve vztahu k těm, kteří mají zájem o jejich přítomné, budoucí i věčné dobro. Ale po několika letech budou žehnat svým rodičům za toto přísné vedení a opravdovou starost v těch letech, kdy neměly zkušenosti. – 1T 400

Čtěte napomenutí z Božího Slova. – Když se děti dopouštějí chyb, měli by si rodiče udělat čas a číst jim s láskou taková napomenutí ze Slova Božího, která jsou vhodná v jejich případě. Když jsou zkoušeny, pokoušeny nebo zbaveny odvahy, citujte jim k tomu vzácná slova útěchy a ved'te je vlídně, aby svojí důvěru složili v Ježíši. Takto bude mladá mysl zaměřena k tomu, co je čisté a zušlechťující. A když jsou rozvinuty k pochopení velké problémy života a jednání Boha s lidstvem, pak se uplatňuje rozum, je využíván úsudek a je vtisknuto do srdce poznání o Boží pravdě. Takto

44. Uplatňování nápravné výchovy

Požádejte Pána, aby vstoupil a řídil. – Vyžadujte v rodině poslušnost. Když to děláte, hledejte Pána i se svými dětmi a požádejte Ho, aby vstoupil a řídil. Vaše děti mohou udělat něco, co vyžaduje trest. Ale když s nimi jednáte v duchu Kristově, jejich ruce vás obejmou kolem krku. Zastydí se před Pánem a uznají, že nejednaly správně. To stačí. Pak nepotřebují být potrestány. Poděkujme Pánu, že dal způsob, kterým můžeme proniknout ke každé duši. – MS 21 1908

Jestliže jsou vaše děti neposlušné, pak bychom měli zasáhnout... Dříve zasáhněte do sebe, prostě Pána, aby změkčil a podrobil srdce vašich dětí, dal vám moudrost při jednání s nimi. Neznám ani jediný případ, v němž by tento způsob selhal. Dítě nemůže pochopit duchovní věci, když je srdce podněcováno vášní. – MS 27, 1911

Ved'te děti trpělivě. – Pán si přeje, aby srdce těchto dětí byla poddána Jeho službě od samého dětství. Dokud jsou hodně malé na rozumové chápání, zabavte je, jak nejlépe umíte. Až budou starší, uče je slovem i příkladem, že jim nemůžete ustupovat při nevhodných požadavcích.

Trpělivě je poučujte. Někdy je budete muset potrestat, ale nedělejte to takovým způsobem, aby měly dojem, že byly potrestány v hněvu. V takovém případě se zlo množí. Mnohým nešťastným rozdílem v rodině by se dalo předejít, kdyby rodiče uposlechli radu Páně při výchově svých dětí. – MS 93, 1909

Rodiče mají být pod Božím vedením. – Matky, ačkoliv vás mohou vaše děti z neznalosti zlobit, neztrácejte trpělivost. Ved'te je trpělivě a s láskou. Buďte důsledné. Nepřipusťte, aby je ovládl Satan. Usměrnujte je, ale buďte i vy pod Božím vedením. V životě vašich dětí zvítězí Kristus, když i vy se budete učit od Něho, který je pokorný, skromný, čistý a neposkvrněný. – Letter 272, 1903

Pokoušíte-li se vést a sami se nemůžete ovládnout, nemáte systém, schopnost logické úvahy a modlitby, budete nesporně sklízet trpké následky. – ST 9. 2. 1882

Nikdy nenapomínejte ve hněvu. – Své děti byste měli napomínat s láskou. Nenechejte je jít vlastní cestou tak dlouho, až vás to rozčílí a pak je trestáte. Takové trestání napomáhá zlému, místo aby odstraňovalo nedostatky. – RH 19. 9. 1854

Dáte-li průchod svému hněvu při pochybení dítěte, pak to jen navrší zlo. U dítěte se probudí hněv a ono bude mít dojem, že ho nemáte rádi. Je přesvědčeno, že byste s ním nemohli takto jednat, kdybyste ho milovali. Myslíte si, že Bůh nebere na vědomí způsob, jakým dítě napomínáte? On to ví a zná také, jaké by byly požehnané výsledky, kdyby se pokárání dělalo způsobem raději získat než odpudit...

Prosím vás, netrestejte svoje děti v hněvu. Nejlepší čas je ten, kdy budete jednat v pokoře, trpělivosti a v modlitbě. Tehdy je čas na to, abyste s dětmi poklekli a prosili Pána o prominutí. Snažte se je získat pro Krista projevením vlídnosti i lásky a poznáte, že s vaším úsilím spolupracuje vyšší moc než pozemská. – MS 53, 1912

Když jste nuceni dítě potrestat, nezvyšujte hlas do křičení... Neztrácejte kontrolu sami nad sebou. Ten rodič, který se při napomínání dítěte nechá unášet hněvem, má větší vinu než dítě. – ST 17. 2. 1904

Nadávký a rozčilování nikdy nepomáhají. – Nevlídná slova a nadávky nemají svůj původ v nebi. Nadávky a rozčilování nikdy nepomáhají. Místo toho vyvolají ty nejhorší city v lidském srdci. Když si vaše děti nepočínají dobře, jsou vzpurné a vy jste v pokušení mluvit i jednat hrubě, počkejte, než je budete napomínat. Dejte jim možnost, aby o všem přemýšlely a mezitím i vaše podrážděnost zchladne.

Když se svými dětmi jednáte laskavě a něžně, přijmou ony i vy požehnání od Pána. Myslíte si, že v den soudu Božího bude někdo litovat, že byl trpělivý ke svým dětem? – MS 114, 1903

Nervosita není omluvou pro netrpělivost. – Rodiče někdy omlouvají své nesprávné jednání svým zdravotním stavem. Jsou nervosní a myslí si, že nemohou být trpěliví, klidní a hovořit vlídně. V tomto případě klamou sami sebe. Působí radost Satanu, který se těší z toho, že nepokládají

Boží milost za dostačující k vítězství nad přirozenými poklesky. Mohou a měli by se vždy sami ovládat. Bůh to od nich požaduje. – 1T 385

Někdy jsou rodiče unaveni prací, zatíženi starostmi, nezachovávají klid nebo projevují nesnášenlivost, což se nelíbí Bohu a nad rodinou se stahují mraky. Rodiče, pokud jste rozčilení, neměli byste páchat tak velký hřích a otravovat celou rodinu touto nebezpečnou podrážděností. V takových chvílích zdvojnásobte stráž nad sebou a rozhodněte se, že promluvíte jen příjemná a veselá slova. Budete-li takto provádět sebeovládání, budete se stávat silnějšími. Váš nervový systém nebude tak podrážděný... Ježíš zná vaše slabosti, vždyť sdílel naší zkušenost ve všech věcech kromě hříchu. Proto pro nás připravil stezku úměrnou naší síle a schopnostem.

Někdy se zdá, že v kruhu rodiny se nedaří. Všude kolem je podrážděnost a všem se to zdá bídné a nešťastné. Rodiče svalují vinu na chudáky děti, považují je za neposlušné, vzpurné, za nejhorší děti na světě a při tom všechny zmatky zapříčinili sami. Bůh od nich vyžaduje, aby zachovávali sebekontrolu. Měli by si uvědomit, že když podlehnou netrpělivosti a zlobě, způsobují utrpení jiným. Ti, kteří jsou v jejich blízkosti, jsou ovlivněni duchem, kterého projevují a jestli ve své povaze projeví stejného ducha, zlo bude narůstat. – ST 17. 4. 1884

Někdy je síla v mlčení. – Ti, kteří chtějí ovládat jiné, musí napřed ovládat sami sebe... Pokud někdo z rodičů nebo učitel ztrácí trpělivost a je obava že nebude mluvit moudře, pak ať raději mlčí. V mlčení je velká moc. – Ed 292

Dávejte málo příkazů, potom vyžadujte poslušnost. – Matky by měly být opatrné a nevznášet zbytečné požadavky proto, aby dokázaly svoji autoritu před druhými. Dávejte málo příkazů, ale trvejte na jejich splnění. – ST 13. 9. 1910

Při výchově dětí trvejte na tom, aby udělaly to, co jste od nich požadovali. Nenechejte se upoutat jinou prací natolik, abyste to přehlíželi. Stále na ně dávejte pozor, protože děti zapomenou, co mají dělat a dělají to, co jste jim zakázali. – MS 32, 1899

Snažte se, aby každý váš příkaz sledoval to nejlepší pro vaše dítě a pak trvejte na uposlechnutí toho, co jste nařídili. Vaše rozhodnost a energičnost nesmí být kolísavá a vždy má být závislá na duchu Kristově. – ST 13. 9. 1910

Jednání s lhotejními dětmi. – Když žádáte vaše dítě, aby nějakou věc udělalo, a ono odpoví: „Ano, udělám to” a pak své slovo nesplní, nesmíte to přehlížet. Musíte dítě zavolat a žádat vysvětlení, proč to neudělalo. Pokud to přejdete bez povšimnutí, vychováte své dítě k lajdáctví a nevěrnosti. Bůh dal každému dítěti podíl na službě. Děti musí poslouchat své rodiče a podílet se na povinnostech a úkolech rodiny. Když neudělají určenou práci, měly by být zavolány, vysvětlit proč a pak požádány, aby ji udělaly. – MS 127, 1899

Výsledky ukvapené a nárazové výchovy. – Když děti udělaly něco špatně, samy uznají svůj hřích, cítí ponížení a tíseň. Když jim budeme nadávat na jejich provinění, bude to mít za následek jejich tvrdohlavost a uzavřenost do sebe. Připomínají divoká hříbata, která jen přidělávají starosti a nadávání je neudělá lepšími. Rodiče by je měli usměrnit jiným směrem.

Problém je v tom, že rodiče nejsou ve výchově jednotní a jednají více impulsivně než ze zásady. Rozhňevají se a nedají svým dětem příklad, jak by měli křesťanští rodiče jednat. Někdy špatné jednání svých dětí přecházejí, jindy je nesnášejí a neovládou se. Nedrží se cesty Páně, aby jednali spravedlivě a rozvážně. Často mají více viny než jejich děti.

Některé děti brzy zapomenou na křivdy rodičů, avšak jiné, založené odlišně, nemohou zapomenout na přísný a ničím neodůvodněný trest, který si nezasloužily. Jsou vnitřně zraněny a zmateny, matka nemá možnost naplnit jejich nitro správnými zásadami, protože se neovládla a projevila nevyváženou mysl ve svém chování i ve slovech. – MS 38, 1895

Buďte tedy klidné. Upust'te od hněvu, a pak děti budou přesvědčeny, že je milujete, i když je budete trestat. – MS 2, 1903

Povzbuzení jsou mnohdy lepší než trest. – Velmi jsem se zajímala o tento způsob práce a tak jsem přijala děti, aby mohly být správně vychovány. Když udělaly něco špatně, tak jsem je nepotrestala a nabídla jim nějaké povzbuzení, aby jednaly správně. Jedno děvčátko mělo ve zvyku lehnout si na podlahu, když nemohla prosadit svoje. Řekla jsem jí: „Když se dnes nebudeš vztekat, vezmu tě se strýcem Whitem do kočáru a uděláme si hezký výlet na venkov. Jestli se však budeš

vztekat na podlaze, nebudeš mít na tento výlet nárok". Pracovala jsem s dětmi tímto způsobem a nyní jsem vděčná za to, že jsem poznala tuto přednost. – MS 95, 1909

Ke špatnosti se postavte rychle, moudře a důsledně. – Neposlušnost je třeba potrestat. Špatnost se musí napravit. Hřích, který se usadil v srdci dítěte, musí být odstraněn a přemožen od rodičů a učitelů. Se špatností se musí jednat rychle, moudře, důsledně a rozhodně. Nenávist k omezování, láska k vlastní lhostejnosti, k tomu, co se vztahuje k věčnosti, s tím je třeba jednat opatrně. Není-li zlo vykořeněno, bude duše ztracena. A více než toto: Ten, kdo jde ve šlépějích Satana, stále se snaží o svádění jiných. Od útlého mládí bychom měli u našich dětí se snažit utlumit světského ducha. – Letter 166, 1901

Prut je někdy nutný, když ostatní prostředky zklamou, ale ani zde není nutnost použít metlu, dokud je možné se tomu vyhnout. Pokud ani mírnější prostředky nepomohou, pak musí být potrestány. Dítě je přivedeno k rozumu trestem, který je však službou lásky. Často jeden takový trest stačí po celý život. Dítě si musí uvědomit, že nesmí překročit povolené hranice.

Pokud je tento krok nezbytný, mělo by dítě poznat, že se tak nestalo pro radost jednoho z rodičů nebo po uspokojení tyranské autority, ale pro vlastní dobro dítěte. Mělo by poznat, že každá neopravená chyba by mu přinesla neštěstí a nelíbila se Bohu. Při takové výchově budou děti šťastné, že mohly podřídit svoje přání vůli nebeského Otce. – CT 116, 117

Jako poslední východisko. – Často poznáte, že při laskavém jednání nebude třeba použít metlu. Při takovém způsobu jednání budou mít ve vás důvěru a zasvěti vás do všech svých plánů. Přijdou k vám a řeknou: „V té věci jsem dnes nejednal správně a přál bych si, abys mi odpustila a prosila Boha, aby i On mi odpustil“. Prožila jsem takové výstupy jako je tento, a proto vím... Jsem vděčná, že při jejich špatném jednání jsem měla odvahu jednat s nimi, modlit se s nimi a stavět před ně Slovo Boží jako požadavek mravní výše. Jsem ráda, že jsem jim předložila zaslíbení pro vítěze a odměny pro ty, kteří jsou větrní. – MS 27, 1911

Nikdy nechod'te v hněvu. – Neuhoďte své dítě ve hněvu, pokud nechcete, aby se naučilo bojovat a hádat se. Dětem stojíte jako rodiče na místě Božím, a proto se máte ovládat. – MS 32, 1899

Možná, že trestáte metlou. Někdy je to nutné, ale počkejte s urovnáním sporu, až se sami uklidníte. Zeptejte se sami sebe: „Podřídil jsem sebe a svoji vůli Bohu? Jsem s ním spojen, aby mě mohl vést a dát mi moudrost, trpělivost, vlídnost i lásku v jednání se vzpurným živlem v rodině?“ – MS 79, 1901

Napomenutí otci, který rychle vzplane. – Bratře L., uvažoval jsi o tom, co je dítě a kam spěje? Tvé dítě jsou mladšími členy Boží rodiny, jsou to bratři a sestry, kteří ti byli svěřeni do péče nebeským Otcem, abys je vedl a vychovával pro nebe. Když s nimi jednáš tak surově, jak to vážně děláš, uvědom si, že i Bůh tě povolá k odpovědnosti za takové jednání. Neměl bys se svými dětmi jednat tak hrubě. Dítě není kůň ani pes, abys jim rozkazoval podle své panovačné vůle anebo na ně stále dohlížel za všech okolností s holí, prutem nebo je fackoval. Některé děti mají spoustu povahových chyb, takže je nutné je potrestat výpraskem, aby to bolelo, ale v mnoha případech se tímto výchovným prostředkem stav zhorší...

Nikdy nezvedej ruku k ráně dřív, než se budeš moci s čistým svědomím sklonit před Bohem a prosit Ho o požehnání při kárání, které máš dát. V srdcích dětí probouzej lásku. Ukaž jim vznešené a správné pohnutky pro sebezapírání. Nevzbuzuj v nich dojem, že se musí podřídit kontrole proto, že to je tvoje despotická vůle, protože ony jsou slabé a ty jsi silný, protože ty jsi otec a ony jsou děti. Chceš-li zničit svoji rodinu, pak pokračuj v jejím vedení brutální silou a určitě budeš mít úspěch. – 2T 259, 260

Nikdy nelomcuje dítětem, které vám jde na nervy. – Rodiče nevychovávali správně své děti. Často se u nich objevují stejné chyby, jako mají děti. Nesprávně jí a to odvádí energii nervů do žaludku a oni nemají žádnou životní sílu, kterou by uplatnily v jiných směrech. Nemohou vhodně ovládat své děti pro svoji nedůtklivost a ani je nemohou učit správnému jednání. Snad se k nim chovají i hrubě a při nespokojenosti s nimi je pohlavkují; řekla jsem, že zalomcovat s ním, znamená zalomcovat se dvěma zlými duchy, které jsou v něm, ale jen jednoho vyženete. Je-li dítě nemorální, pak lomcováním bude ještě horší a stejně se nepodřídí. – 2T 365

Nejprve použijte rozum a modlitbu. – Nejprve s dětmi rozmlouvejte a uvádějte důvody,

jasně jim poukažte na chyby, aby se přesvědčily, že se neprovinily jen proti vám, ale i proti Bohu. Se srdcem plným lítosti a zármutku nad vašimi chybuujícími dětmi se s nimi modlete dříve, než je potrestáte ne proto, že vás obtěžují, nebo že si přejete dát průchod své nelibosti, ale z vědomí povinnosti pro jejich dobro. Pak vás budou milovat a vážit si vás. – ST 10. 4. 1884

Modlitba na ně může zapůsobit a poznají, že jste rozumní. Jakmile poznají, že nejste přehnaní, získali jste velké vítězství. Toto je dílo, které se má přenést do našich rodin v těchto posledních dnech. – MS 73, 1909

Účinnost modlitby v kritické situaci. – Při jejich špatném chování jim nevyhrožujte hněvem Božím, ale vložte je do svých modliteb ke Kristu. – MS 27, 1893

Dříve, než svému dítěti způsobíte fyzickou bolest; pokud jste křesťanský otec, či matka; ukažte mu lásku, kterou ho milujete i přes jeho chybu. Když se před Bohem skloníte i se svým dítětem, řekněte Spasiteli, který má pro vás pochopení. Jeho vlastní slova: „*Nechte dítěte jíti ke mně a nebraňte jim, neboť takových je království Boží*” Mk10, 14 Takovou modlitbu vám andělé připočtou k dobrému. Vaše dítě na tyto zkušenosti nezapomene a Boží požehnání spočine na takovém vedení, které ho povede ke Kristu. Když děti pochopí, že mu rodiče chtějí pomoci, pak své síly zaměří správným směrem. – CT 117–8

Osobní zkušenosti ve výchově. – Nikdy jsem svým dětem nedovolila, aby si myslely, že mě ve svém dětství mohou otravovat. Také jsem do naší rodiny přijala děti z druhých rodin a ani jim jsem nedovolila, aby si myslely, že mohou trápit svoji matku. Nikdy jsem si nedovolila říci před nimi nevhodné slovo, nebo být netrpělivou a podrážděnou. Ani jednou se jim nepodařilo, aby mě vyprovokovaly k hněvu. Když ve mně vyvolaly zlobu, nebo když jsem cítila, že mě provokují, říkala jsem: „Děti, budeme odpočívat a nebudeme o tom teď hovořit, ale až půjdeme večer do postýlek, tak si o tom popovídáme.” Po celou dobu až do večera o tom mohly přemýšlet a zchladnout a já jsem s nimi mohla pěkně jednat...

Existuje správný způsob a je i špatný způsob. Nikdy jsem na své děti nevztáhla ruku dříve, než jsem o tom s nimi hovořila. Když uvedly podrobnosti a poznaly svůj omyl (a oni ho vždy poznaly, když jsem o s nimi podrobně probrala a pomodlila se s nimi), a když se uklidnily (a to se stalo vždy, když jsem to udělala), tak zůstaly pod mojí kontrolou. Nikdy se mi je nepodařilo získat jiným způsobem. Když jsem se s nimi modlila, chtěly se od všeho oprostit, chytily mě kolem krku a plakaly...

Nikdy jsem při výchově dětí nepřipustila, abych musela zvyšovat svůj hlas. Když jsem viděla něco špatného, počkala jsem, až mě přešla zlost, pak jsem se jim mohla dál věnovat, ony měly možnost o tom pouvažovat a zastydět se. Dala jsem jim hodinu nebo dvě, aby o tom přemýšlely a samy se zastyděly. Také já jsem se obvykle odešla pomodlit a pak jsem s nimi o tom už nemluvila.

Když byly na chvíli ponechány, aby o tom přemýšlely, pak za mnou k vůli tomu přišly. „Dobře”, řekla jsem, „počkáme až do večera”. Pak v době modlitby jsem jim vysvětlila, že zranily svoji duši a zarmoutily Ducha Božího nesprávným způsobem jednání. – SM 82, 1901

Udělej si čas na modlitbu. – Když jsem se rozčílila a byla v pokušení říci něco, zač bych se musela zastydět, odmlčela jsem se a odešla z místnosti a prosila Boha, aby mi dal trpělivost k vedení těchto dětí. Pak jsem se mohla vrátit a vysvětlit jim, že tuto špatnost nesmějí už příště dělat. Zvolme vždy takový způsob jednání, abychom děti neprovokovali ke hněvu. Měli bychom mluvit laskavě a trpělivě a mít na mysli, jak dlouho už my jednáme rozmarně a jak bychom chtěli, aby i náš nebeský Otec jednal s námi.

Toto jsou tedy úkoly, které se rodiče musí naučit. A až se je naučíte, budete nejlepšími studenty ve škole Kristově a vaše děti budou těmi nejlepšími dětmi. Tímto způsobem je můžete naučit účtě k Bohu a zachování Jeho zákona. Povedete je nejlépe a vychováváte pro společnost dětí, které budou požehnáním všem, s nimiž se budou stýkat. Připravíte je také, aby mohly spolupracovat s Bohem. – MS 19, 1887

Po trestech mohou přijít i radosti. – Správný způsob jednání ve zkouškách se nesnaží jim uniknout, ale překonat je. To platí při výchově v dětství i v pozdějších letech. Pokud zapomínáme na povinnost vychovávat děti již od nejranějšího dětství, pak to má za následek posílení špatných

sklonů, znesnadňuje to jejich pozdější výchovu a z výchovy se pak stává bolestný proces. Každé horší povaze musí působit bolest, protože kříží přirozená přání a sklony. Ale bolest přestane být bolestí, když poznáme vyšší radost.

Poučte děti i mládež, že každá chyba, každá vina, každá nesnáz, kterou přemůžeme, stává se odrazovým můstkem k něčemu lepšímu a dokonalejšímu. Všichni, kteří dali životu jeho pravou hodnotu a dosáhli úspěchu, prošli touto zkušeností. – *Ed 295, 296*

Následujte Božského průvodce – Bibli. – Rodiče, kteří chtějí správně vychovat své děti, potřebují nebeskou moudrost, aby mohli jednat rozvážně ve všech případech, které se týkají výchovy v rodině. – *Pacific Health Journal 1, 1890*

Bible je průvodcem k vedení dětí. Pokud rodiče chtějí, mohou zde nalézt způsob, jak vést a vychovávat své děti a nedopustit se chyby z neznalosti... Pokud rodiče jednají podle tohoto průvodce a neumožňují svým dětem neomezenou shovívavostí volnost, pak budou mnohem častěji používat trestající metlu. Místo aby byli slepi k jejich chybám, k jejich zvráceným povahám a viděli jen jejich přednosti, budou tyto věci posuzovat ve světle Bible. Poznájí, že musí vést své děti správným způsobem. – *MS 57, 1897*

Bůh do svého království nemůže přijímat vzbouřence, proto jako zvláštní podmínku ustanovil poslušnost svých příkázání. Rodiče by měli svědomitě vysvětlovat svým dětem to, co říká Pán. Pak Bůh ukáže andělům i lidem, že postaví ochrannou hráz kolem svého lidu. – *MS 64, 1899*

Váš cíl a Boží cíl. Rodiče, pokud jste věrně splnili svoji povinnost podle svých schopností, pak můžete ve víře prosit Pána, aby pro vaše děti učinil to, co vy už nemůžete udělat. – *ST 9. 2. 1882*

Po zodpovědném vykonání svých povinností k dětem přiveďte je k Bohu, a prostě Ho, aby vám pomohl. Povězte mu, že jste splnili svůj díl a prostě Ho ve víře, aby i On vykonal svůj díl, který vy nemůžete vykonat. Prostě Ho, aby přizpůsobil jejich povahy a s pomocí Ducha Svatého se staly pokorné a vlídné, On uslyší vaše modlitby. S láskou odpoví na vaše modlitby. Svým Slovem vložil na vás povinnost, abyste své děti vychovávali, nešetřili je pro jejich pláč a Jeho Slovo se má dodržet. – *RH 19. 9. 1854*

45. S láskou a přísností

Dvě cesty a jejich zakončení. – Jsou dva způsoby jak jednat s dětmi, které se zásadně liší v podstatě i v důsledcích. Svědomitost a láska, spojené s moudrostí a přísností, to vše v souladu s Božím Slovem, přinese štěstí v tomto životě i v příštím. Zanedbávání povinností, neuvážená shovívavost, nekontrolování a nekárání výstřelků mládí, to vše vyústilo do neštěstí a konečného pádu dětí a způsobilo zklamání i mučivou úzkost rodičů. – *RH 20. 8. 1881*

Láska má svůj protějšek, a tím je povinnost. Láska a povinnost patří nerozlučně k sobě. Láska se uplatňuje, když se zanedbává povinnost, děti jsou tvrdohlavé, vzdorovité, zvrhlé, sobecké a neposlušné. Když se zavede striktní povinnost bez lásky, která by smířovala a získávala, pak dojdeme k podobnému výsledku. Povinnost a láska musí nenásilně splývat, aby byly děti nenásilně ukázněny. – *3T 195*

Nenapravené chyby přinášejí neštěstí. – Ačkoliv se zdá nutné odmítat přání a oponovat vůli dítěte, má se na něho seriózně zapůsobit, že se tak neděje pro potěšení rodičů, ani se nevychází vstříc náladám autority, ale že to je pro jeho vlastní dobro. Mělo by být poučeno, že všechny nenapravené chyby přinášejí neštěstí jemu samotnému a urážejí Boha. Takovým výchovným prostředkem dojdou děti k poznání největšího štěstí, když svoji vůli podřídí vůli jejich nebeského Otce. – *FE 68*

Ta mládež, která podléhá svým vlastním pohnutkám a sklonům, nemůže v tomto životě poznat pravé štěstí a nakonec ztratí i věčný život. – *RH 27. 6. 1899*

Laskavost se má stát zákonem v rodině. – Boží způsob vlády je příkladem, jak se mají vychovávat děti. Ve službě Pánu nejde o nátlak, a tak ani v rodině nebo ve škole se nemá utiskovat. Rodiče ani učitelé by neměli přehlížet, že jejich slovo zůstává bez povšimnutí. Měli by dítě opravit, pokud jedná špatně. Budou povinni podat Bohu vysvětlení za své zanedbání. Měli by se ušetřit kritiky. Laskavost se má stát zákonem jak v rodině, tak i ve škole. Děti se mají učit dodržovat Boží

zákon, a přísné i milující vlivy je pak zdržují od konání zlého. – CT 155

Mějte ohled pro dětskou nevědomost. – Otcové a matky, ve svých rodinách máte reprezentovat Boží povahu. Máte vyžadovat poslušnost, ne však v bouři slov, ale laskavým a milujícím způsobem. Máte být naplněni soucitem a vaše děti k vám budou přitahovány. – MS 79, 1901

V rodině buďte příjemní a milí. Zadržte každé slovo, z něhož by vzešlo nevhodné rozčilení. Otcové, Boží příkaz je „neprovokovat děti ke hněvu“. Pamatujte si, že vaše děti mají nejen málo let, ale i zkušeností. Při jejich kontrole a výchově buďte přísní, ale laskaví. – RH 21. 4. 1904

Děti nerozlišují vždycky správné od špatného, a když nejednají správně, pak se s nimi často zachází hrubě, místo aby byly s láskou poučeny. – MS 12, 1898

V Božím Slově není rodičům povoleno tvrdé zacházení či útlak pro neposlušnost dětí. Boží zákon se má projevit v nekonečně hluboké lásce, jak v rodinném životě, tak i v celé společnosti. – Letter 8a, 1896

Sympatie k nenadějnému dítěti. – Považuji za nutné, aby rodiče jednali se svými dětmi v moudrosti Kristově... Je to právě dítě, které nedává příliš velké kladné předpoklady a vyžaduje naši velkou trpělivost, laskavost a spoustu něžné sympatie. Ale mnozí rodiče projevují naopak chlad, neznají slitování a to nikdy nepovede zbloudilé k lítosti. Srdce rodičů by měla roztát milostí Kristovou a Jeho láska si pak najde cestu k srdci. – MS 22, 1890

Spasitelova zásada – „*Jak chcete, aby vám lidé činili, i vy jim též podobně činite.*” L 6, 31 To by mělo být také zásadou všech, kteří se ujímají výchovy dětí a mládeže. Jsou mladšími členy Boží rodiny a spolu s námi dědici života v milosti. Kristova zásada by měla být chována v úctě a dodržována těmi, kteří ji těžko chápou, jsou zcela nezkušení, chybuující, bloudící a vzpurní. – ES 292, 293

Pomozte dětem k vítězství. – Bůh má něžný vztah k dětem. Přeje si, aby vítězily každý den. Snažme se pomáhat dětem k vítězství. Ať nejsou vystaveny útokům od mnohých členů vlastní rodiny. Nepřipusťte, aby vaše jednání a slova provokovaly vaše děti ke hněvu. Musí ale být svědomitě vychovávány a usměrňovány, když nejednají správně. – MS 47, 1908

Když je to možné, tak pochvalte. – Když děti jednají správně, tak je pochvalte, neboť spravedlivá pochvala jim hodně pomůže, i když se už jedná o velké děti, které chápou. Nikdy se v rodinné svatyni nehádejte. Buďte soucitní, projevujte Kristovu ušlechtilost, poděkujte svým dětem a pochvalte je, když vám s něčím pomohou. – MS 14, 1905

Buďte příjemní a nikdy na ně nekřičte ve hněvu. Při kontrole a výchově svých dětí buďte přísní a laskaví. Dodávejte jim sebedůvěry, aby vykonávaly své povinnosti v rodině spolehlivě. Ohodnoťte úsilí, které vynaložily k potlačení svých špatných sklonů. – MS 22, 1904

Jedněte právě tak, jak byste si přáli, aby jednaly vaše děti, až si založí své vlastní rodiny. Říkejte to, co byste řekli i jim. – MS 42, 1903

Ovládejte svůj hlas. – Hovořte vždy jistým, ale klidným hlasem, v němž by nebyl ani náznak vašeho hněvu. Hněv není nutný k dosažení okamžité poslušnosti. – Letter 68, 1896

Otcové a matky, vy jste odpovědní za své děti. Pečlivě zvažte vlivy, které na ně působí. Nadávkami a rozčilováním neztraťte svůj vliv, který na ně máte, abyste je mohli dál vést k dobrému. Vy je máte usměrňovat a neprovokovat k hněvu. Jakkoliv můžete být vyvedeni z míry, váš hlas nesmí jevit podráždění. Ať nikdy nepoznají, že se ve vás projevuje Satanův duch. To vám neprospěje při přípravě a výchově vašich dětí pro budoucí, věčný život. – MS 47, 1908

Spravedlnost přecházející v milost. – Bůh je náš zákonodárce a Král. Rodiče se mají svěřit Jeho vládě. Tato vláda vylučuje jakýkoliv nátlak ze strany rodičů ale i sebemenší neposlušnost dětí. Bůh je láskyplný, milostivý a ryziho charakteru. Jeho zákon je svatý, spravedlivý i dobrý a jak rodiče, tak děti se jim musí řídit. Jeho zásady, které usměrňují životy rodičů a dětí, vyplývají ze srdce, které neskonale miluje. Plnost Božích požehnání spočine na těch rodičích, kteří Jeho zákon uplatňují ve svých rodinách při výchově svých dětí a tento zákon poslouchají. Jsou přesvědčeni o spojeném vlivu milosti a spravedlnosti. „Setkají se milosrdenství a věrnost, spravedlnost s pokojem si dají políbení.” Ž 85, 11 Rodiny, které se tímto řídí, jdou cestou Páně, ukazují se v nejlepším světle a jednají spravedlivě. – ST 23. 8. 1899

Připustí-li však někdo z rodičů, aby jeho zásady byly despotické, dopouští se strašné chyby. Ublíží nejen svým dětem, ale i sobě a udusí v jejich srdcích lásku, která se projevila ve skutcích i

slovech. Laskavost, shovívavost a láska, která se projevují k dětem, se zpětně odrazí i na rodiče. Co zasévají, také sklídí...

Protože se snažíte vykonávat spravedlnost, pak si uvědomte, že její sestrou je milost. Tyto dvě stojí vždy při sobě a nelze je oddělit. – RH 30. 8. 1881

Krutost vyrůstá z odbojného ducha. Rada přísným rodičům. – Pokud nejsou přísnost a spravedlnost prostoupeny láskou, nedovedou vaše děti ke konání dobra. Všimněte si, jak rychle v nich narůstá odbojný duch. Jsou i jiné způsoby jak je usměrnit než cestou nátlaku. Sestrou spravedlnosti je láska. Ať si láska se spravedlností podají ruku ve vašem jednání a jistě se vám od Boha dostane pomoci a pomůže vám ve vašem snažení. Pán, váš Spasitel, vám chce požehnat, dát svého ducha, milost a záchranu, abyste získali charakter, k němuž by se mohl přiznat. – Letter 19a, 1891

Autorita rodičů by měla být absolutní a přece by neměla být zneužívána, při kontrole svých dětí by otec neměl být veden nevypočitatelnou náladovostí, ale mravní výší Bible. Když ale připustí rozhodnout se podle vlastních nevyzrálých povahových vlastností, pak se stane despotou. – RH 30. 8. 1881

Kritizujte, ale s láskyplnou něžností. – Není pochyby o tom, že u svých dětí objevíte chyby a rozmary. Někteří rodiče vám řeknou, že si s nimi o tom pohovořili, své děti potrestali, ale že nemohou pochopit, proč se neobrací k lepšímu. Ať tedy zkusí další postup, totiž spojit laskavost, náklonnost a lásku v jejich rodinném společenství, ale při tom zůstali pevní jako skála k zásadám pravdy. – MS 38, 1895

Každý, kdo přichází do styku s mladými lidmi, by neměl mít srdce z kamene, ale měl by být srdečný, citlivý, soucitný, zdvořilý, sympatický, přátelský, vlídný. Měl by však vědět, že musí dojít k pokárání a výtka je pak má zastavit v konání zla. – MS 68, 1897

Dostala jsem pokyn říci rodičům, aby zlepšili mravní úroveň chování ve vlastních rodinách. Učte své děti poslušnosti. Veďte je vlivem, který spojuje laskavou náklonnost a křesťanskou autoritu. Ať i o vašich životech je možno říct slova chvály jako o Korneliovi, že „byl bohabojný se vším domem svým.“ Sk 10, 2 – RH 21. 4. 1904

Neuplatňujte ani tvrdost ani nepřiměřenou shovívavost. – Nelíbí se nám taková výchova, která by tvrdým odsouzením vzala dětem chuť, nebo je popudila trestem k hněvu. Když nás pak hněv přejde, tak děti zahrnujeme polibky, nebo jim ublížíme ponižující materiální odměnou. Měli bychom se vyvarovat nepřiměřené shovívavosti a nevhodné tvrdosti. Je sice nutná opatrnost i přísnost, ale také náklonnost a jemnost. Rodiče, nezapomínejte, že jednáte s dětmi, které vedou boj s pokušením a že těmto zlým podnětům odolávají stejně tak těžko jako dospělé osoby. Děti, které si opravdu přejí jednat správně, mohou stále znovu selhávat a často potřebují dodat odvahu, rozhodnost a vytrvalost. Sledujte úsilí těchto mladých lidí s opravdovým zájmem. Povzbudte je při každé dobré pohnutce a podpořte je v každém šlechetném jednání. – ST 24. 11. 1881

Zachovejte stále stejnou přísnost a střizlivou kontrolu. – Děti citlivě reagují svojí něžnou povahou. Snadno se nadchnou, ale také snadno podléhají smutku. Laskavými slovy, jednáním a také vlídnou výchovou si matky mohou citově připoutat své děti. Stále stejná přísnost a střizlivá kontrola jsou nutné výchovné prostředky v každé rodině. Své názory řekněte v klidu, jednejte taktně, bez vytáčení a splňte to, co jste řekli. Vyplácí se projevit svojí náklonnost ve vztahu k dětem. Neodhánějme je od sebe proto, že nám chybí pochopení pro jejich vyrazení, potěšení i trápení. Nedívejte se na ně nevlídně a nehovořte s nimi hrubě a jízlivě. – 3T 532

Každá vlídnost musí mít i své meze. Autorita musí být potvrzena důslednou přísností, jinak bude lidmi zesměšňována. Tak zvaná měkkost, ústupnost při jejich škemrání a shovívavost k zálibám mládeže jsou tím největším zlem, kterého se na nich dopouštějí rodiče a vychovatelé. Bez přísnosti, rozhodnosti a přesně vytčených požadavků se žádná rodina neobejde. – 5T 45

Uvědomte si vlastní omyly. – Otcové i matky by si měli uvědomit, že jsou také odrostlými dětmi. Ačkoliv jejich cestu života ozářilo poznání a mají dlouholeté zkušenosti, přece jen snadno začnou závidět, žárlit a podezírají ze zlého. Měli by se svými dětmi jednat vlídně a poučit se ze svých omylů a chyb. – MS 53, bez data

Někdy vám jde na nervy, že vaše děti dělají pravý opak toho, co jste jim řekli. Uvědomujete si, že i vy děláte často něco docela jiného, než vám přikázal Pán. – MS 45, 1911

Jak získat lásku a důvěru. – Hrozí nebezpečí, že rodiče i učitelé si budou až příliš vynucovat nebo přikazovat, pokud se jim nepodaří vytvořit vztah ke svým dětem nebo žákům. Často jsou upjatí a vyžadují autoritu chladným způsobem, nevytvářejí kladný vztah a nemohou si proto získat srdce svých dětí a žáků. Kdyby si dokázali získat děti a projevíli zájem o jejich snažení, dali jim najevo svoji lásku a alespoň občas chápali jejich dovádění a chovali se mezi nimi tak, jakoby byli dětmi, pak by udělali dětem radost a získali by si jejich lásku i důvěru. Děti by pak mnohem rychleji došly k názoru, že je třeba respektovat a milovat autoritu svých rodičů a učitelů. –

CT 76, 77

Snažte se napodobit Krista. – Kristus se zastával ponížených, potřebných a zarmoucených. Bral do rukou malé děti a snížil se na úroveň mladých. Jeho velké, milující srdce mohlo chápat jejich trápení i potřeby a měl radost z jejich štěstí. Jeho duch byl vyčerpán shonem a chaosem přeplněného města, byl unaven společností vychytralých i pokryteckých lidí a tehdy nacházel odpočinek i pohodu ve společnosti nevinných dětí. Jeho přítomnost je neodrazovala. Majestát nebes vždy uváděl konkrétní odpověď na jejich otázky, jednoduchým způsobem jim vysvětloval důležitá poučení, aby je mohly ve své prostotě pochopit. Zaséval do jejich mladých myslí semínka pravdy, která pak vzklíčila i přinesla bohatou úrodu v dospělosti. – 4T 141

Bloudící mládež, která potřebuje pochopení. – Váš dopis jsem četla se zájmem a pochopením. Chci vám říci, že váš syn nyní potřebuje otce mnohem více než kdykoliv předtím. Mýlil se; vy to víte, i on ví, že to víte. A to, co jste mu říkali v jeho nevinnosti a z čehož nevyplynulo nic zlého, se nyní jeví jako bezcitnost a zařezává se jako nůž... Víím, že se rodiče stydí za špatné jednání svého dítěte, které na ně uvalilo velkou hanbu. Ale může bloudící jedinec zranit pozemské rodiče víc než my, kteří jako dítě Boží zraňujeme našeho nebeského Otce, který nám dával a stále dává svoji lásku, vybízí nás, abychom se vrátili, litovali své hříchy a špatnosti a chce nám naše přestupky prominout?

Neopouštějte ho svoji láskou, protože láska a pochopení je nyní nutná mnohem víc než kdy předtím. I když ostatní zůstávají bez zájmu a vykládají si špatné jednání vašeho chlapce ve zlém, nemá se snad otec s matkou nad ním ustrnout a převést jeho kroky na bezpečnou cestu? Nevím, o jaký hřích se u vašeho syna jedná, ale jsem si jistá a říkám to bez ohledu na to, o koho se jedná, ať žádná kritika z lidských rtů, ani žádný nátlak z lidského jednání od těch, kteří si myslí, že konají spravedlivě a vás navádějí k pokračování v kurzu, který si váš syn může vykládat, jako že se cítíte až příliš zahanbeni a poníženi, abyste mu opět dali důvěru a zapomenu-li na jeho přestupky. Nenechte si vzít naději a nic ať ho neodloučí od vaší lásky a něžnosti pro jedinou chybu. Potřebuje vás i přesto, že chybil a byl by rád, kdyby mu otec s matkou pomohli vyprostit se ze Satanových nástrah. Pevně ho k sobě přivíňte vírou a láskou, přidržte se Spasitele, který vše odpouští, a nezapomeňte, že i On má o něj zájem zcela převyšující i váš... Nehovořte o depresi a beznaději. Hovořte o odvaze. Řekněte mu, že se může zachránit a že vy, rodiče, mu pomůžete se zachytit na pevné skále, Ježíši Kristu a nalézt jistou oporu a spolehlivou sílu v Ježíši. Jestliže jeho vina byla tak tragická, pak vašeho syna nenapraví, když na něj budete stále naléhat. Je třeba zachránit jeho duši od smrti správným způsobem jednání a zachránit, aby se duše dopouštěla množství hříchů. –

Letter 18e, 1890

Hledejte Boží pomoc, abyste zvítězili nad vznětlivou povahou. – Ráda bych řekla každému otci i matce, pokud máte vznětlivou povahu, prostě Boha, aby vám pomohl nad ní zvítězit. Když jste dohnáni k netrpělivosti, jděte do svého pokojíku, poklekněte a prostě Boha o pomoc, abyste mohli správně působit na své děti. – MS 33, 1909

Matky, pokud se necháte unést nedůtklivostí a s dětmi jednáte v prchlivosti, pak se neučíte od Krista, ale od jiného. Ježíš řekl: „*Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem a naleznete odpočínutí duším svým. Jho mé zajisté jest rozkošné a břímě mé lehké.*” Mt 11, 29, 30 Když zjistíte, že je vaše práce těžká, když si stěžujete na potíže a trápení, když říkáte, že už nemáte sílu, abyste mohli odolat pokušení, že křesťanský život je dílo, které zápasí s obtížemi, pak si buďte jisti, že nenesete Kristovo jho. – ST 22. 7. 1889

Odrážejte obraz Boží. – Církev potřebuje lidi pokorné a tiché, kteří vše trpělivě snášejí a jsou stálí ve vytrvalosti. Ať se naučí tyto nezbytné vlastnosti v jednání se svými rodinami. Ať rodiče mají na paměti více věčný zájem svých dětí než jejich přítomné pohodlí. Ať považují své děti za

XI. Špatné výchovné prostředky

46. Zlo shovívavosti

Pravá láska nerozmazluje. – Láska je klíčem k srdci dítěte, ale láska, která vede rodiče k tomu, že vycházejí dětem vstříc a splňují i jejich nezákonná přání, to není láska, která sleduje jejich dobro. Opravdová náklonnost, která vychází z Ježíšovy lásky, umožní rodičům uplatňovat spravedlivou autoritu a vyžadovat okamžitou poslušnost. Je nutné, aby srdce rodičů a dětí mohla být pevně spojenou s tímto spojením, aby pak v rodině proudila moudrost, ctnost, shovívavost, laskavost a láska. – RH 24. 6. 1890

Příliš mnoho svobody přispívá k rozhazovačnosti synů. – Jedním z důvodů, proč nejsou děti zbožné, je dovolování příliš velké svobody. Jejich vůle a sklony jsou už příliš uspokojovány... Mnoho synů se stalo i proto marnotratnými, že je doma rozmazlovali a rodiče nejednali podle Slova Božího. Náznaky a úmysly se podporují pevnými, stálými a posvěcenými. Zásadovost a náklonnost jsou zesilovány laskavým a důsledným příkladem. – Letter 117, 1898

Čím více budete dovolovat, tím hůře si budete vědět rady. – Rodiče, vytvořte šťastný domov pro své děti. Tím ovšem nemyslím, že jim máte ve všem vyhovět. Čím více jim dovolíte, tím hůře si s nimi budete vědět rady a tím těžší bude i pro ně, aby žili správně a opravdově, až od vás odejdou do světa. Když jim dovolíte, aby jednaly podle svého, pak jejich roztomilost a čistota rychle vyprchají. Naučte je poslouchat. Ať poznají, že vaši autoritu musí respektovat. I za cenu, že to budou chápat jako malé neštěstí v přítomnosti; zachrání je to před velkým neštěstím v budoucnosti. – MS 2, 1903

Když rozmazujeme dítě, dokud je malé a dopouštíme se chyb, pak je to hříchem. Dítě by mělo být pod stálým dozorem. – Letter 144, 1906

Pokud se dětem dovolí, aby jednaly podle svého, pak si myslí, že se musí obskakovat, projevovat jim lásku, uspokojovat jejich přání, aby se bavily. Myslí si, že jejich přání i vůli se má vyhovět. – MS 27, 1896

Neměla by matka občas dovolit, aby jednalo podle svého a má mu snad trpět neposlušnost? Určitě ne! Kdyby to udělala, pak by Satan vztyčil svůj prapor v jejím domě. Ona musí vést boj za své dítě, které nemůže samo bojovat. V tom je její poslání, aby ho pokárala za jeho čertoviny, upřímně ho obracela k Bohu a nepřipustila, aby Satan vyrval dítě z její náruče a choval ho sám ve svém objetí. – MS 70, nedatován

Shovívavost je příčinou a nespokojenosti. – V některých rodinách je přání dítěte zákonem. Dá se mu všechno, co si přeje. Podporuje se v tom, co má rádo. Touto shovívavostí se předpokládá, že dítě bude šťastné. Ale tímto způsobem jednání bude právě nervózní, nespokojené a ničím nespokojené. Rozmazlování v něm zkazilo i chuť po střídavé a zdravé potravě a po správném a rozumném využití času. Tímto uspokojováním se také zviklal charakter pro pozemský život i pro věčnost. – MS 126, 1897

Elizeovo úspěšné pokárání za nerespektování. Je zcela mylná představa, že se máme podřizovat dětské zatvrdlosti. Mládež z Bethelu Elizea na začátku jeho díla zesměšňovala a posmívala se mu. Elizeus byl velice mírným a klidným člověkem, ale Duchem Božím byl donucen, aby vynesl kletbu nad těmi, kteří mu nadávali. Slyšeli o nanebevzetí Eliášově a právě tato událost se stala středem jejich posměchu. Elizeus se projevil již svým zvoláním a dal najevo, že nedovolí nikomu, ani starým nebo mladým, o těchto věcech žertovat. Když mu ale řekli, že by udělal nejlépe, kdyby také za Eliášem vystoupil, pak je proklel ve jménu Božím. Strašný rozsudek, který pak následoval, byl od Pána.

Od té doby už neměl Elizeus žádné další potíže ve svém poslání. Po dobu dalších 50 let procházel v obou směrech bránu v Bethelu, chodil od jednoho města ke druhému, procházel zástupy

zlých a surových, kteří se vyhýbali práci i zpustlou mládeží. Ale nikdo se mu už neposmíval a nezpochybňoval jeho povolání za proroky Nejvyššího. – 5T 44

Nepodléhejte přemlouvání. – Rodiče se budou zodpovídat, proč byli shovívaví ke špatnostem svých dětí, až nadejde den soudu. Mnozí uspokojí i každé jejich nesmyslné přání, protože tímto způsobem se snadněji zbaví jejich dotěrnosti než nějakým jiným. Ale dítě má být vychováváno tak, aby odmítnutí přijalo jako závazné a konečné. – *Pacific Health Journal, May, 1890*

Nestav slovo dítěte nad ostatní. – Rodiče by neměli přecházet hříchy svých dětí, jakoby se nic nedělo. Pokud tyto hříchy jsou vytýkány nějakým důvěrným přítelem, neměli by to rodiče považovat za přestoupení jejich práva nebo za osobní urážku. Sklony každého mladého člověka nebo dítěte mají nepříznivý vliv na společnost. Špatné sklony i jediného mladého člověka mohou svést na nesprávnou cestu mnoho dalších. – *RH 13. 6. 1882*

U svých dětí nepřipusťte dojem, že si jejich slov vážíte víc, než názorů starších křesťanů. Nepáchejte na nich další bezpráví. Svým výrokem věřím dětem víc než těm, kteří dosvědčují svým jednáním, že jsou dítky Boží. Tím v nich podporujete sklony, které jsou v rozporu s pravdou. – *RH 13. 4. 1897*

Dětství rozmazleného dítěte. – Není možné popsat zlo, k němuž dojde, ponecháme-li dítěti možnost, aby jednalo podle své vůle. Některé sejdou na scestí, pokud jsou zanedbány v dětství, ale později mohou zase přijít k rozumu každodenní tvrdou životní školou. Mnozí jsou však ztraceni navždy, protože jejich výchova v dětství a mládí byla částečná nebo jednostranná. Rozmazlené dítě si nese do života těžké břemeno. V životních zkouškách, ve zklamání a v pokušení půjde cestou své neukázněné a nesprávným směrem zaměřené vůle. Děti, které se nenaučily poslušnosti, budou mít sklony k nezodpovědnosti a jednání bez rozmyslu. Usilují o získání nadvlády, ale nenaučily se čemukoli podřídit. Nemají mravní sílu krotit své rozmarné nálady a vášně, usměrňovat své špatné návyky a přemáhat svoji neovládanou vůli. Přehmaty způsobené zanedbanou výchovou a nedisciplinovaným dětstvím je budou provázet až do dospělosti. Zvrácené myšlení může stěží činit rozdíl mezi pravdou a nepravdou. – *CT 112, 113*

47. Lhostejná výchova a její ovoce

Špatná výchova má nepříznivý vliv na další náboženský život. – Důsledky dopadají na rodiče, kteří nevedli své děti k bázni Boží, ale dovolili jim, aby vyrůstaly neukázněně a nekontrolovaně. V mládí se jim povolovalo vztekat se, přehlížela se jejich vzdorovitost i impulsivní jednání. Stejná atmosféra se přenášela do jejich domovů. Jsou povahově narušené a posedlé touhou ovládat. Ani přijetí Krista v nich nepotlačí vášnivou zlobu, která byla tolerována v jejich dětských srdcích. Nesou si tak důsledky své dřívější výchovy v dalším náboženském životě. Nejtěžší věc je odstranění tlaku, který působí na Boží dílo. Neboť při ohýbání větve se nakloní i strom. Pokud takoví rodiče přijmou pravdu, musí bojovat těžký boj. Mohou prožít duchovní proměnu, ale celá jejich náboženská zkušenost je zasažena jejich předchozí lhostejnou výchovou z mládí. Děti musí trpět pro svoji špatnou výchovu a nesou tak svůj hřích do třetího a čtvrtého pokolení. – *RH 9. 10. 1900*

Eliové dneška. – Těm rodičům, kteří tolerují setrvání svých dětí ve špatnostech tak jako Eli, pro ty vytvořil Bůh takové podmínky, aby mohli poznat, že nejen ztratili vlastní autoritu, ale i vliv, kterým bylo možné držet mládež na uzdě. Ti dojdou trpkého poznání. – *MS 33, 1903*

Ti jsou Eliové dneška, které je možno najít všude při obhajobě a omlouvání rozmarnosti svých dětí. Měli by však ihned prosadit Bohem danou autoritu k ukáznění a napravení. Připomeňme rodičům a učitelům, kteří přehlížejí a omlouvají hřích u těch, o které pečují, že se stávají spolupachateli těchto přestoupení. Kdyby se častěji použila k potrestání metla místo nekonečné shovívavosti, ne však ve zlobě, ale v lásce společně s modlitbou, pak bychom viděli šťastnější rodiny a lepší stav ve společnosti. – *ST 24. 11. 1881*

Eliho zanedbávání je nepochybně přinášeno před každého otce i matku na zemi. Výsledkem jeho neposvěcené lásky nebo neochoty udělat nepříjemnou povinnost bylo, že sklídl úrodu nepravosti jeho zvrhlých synů. Oba rodiče, kteří dovolují zlo, a děti kteří ho praktikují, budou vinní před Bohem a On nepřijme žádnou oběť, nebo dar za jejich přestoupení. – *RH 4. 5. 1886*

Společnost zasažená defektními charaktery. – Kdy budou rodiče moudří? Kdy prohlédnou a uvědomí si specifickou svou úlohu, při němž mají nutně vyžadovat poslušnost a úctu podle rad Božího slova? Výsledky této povrchní výchovy vidíme u dětí, které odejdou do světa a založí si své vlastní rodiny. Pokračují ve šlépějích svých rodičů. Jejich defektní povahové stránky mají volnost v působnosti, přenášejí na ostatní špatné záliby, zvyky i nevyrovnanost, které byly u nich připuštěny a dotvářely jejich vlastní charaktery. Tak se staly kletbou a nebyly požehnáním společnosti. – *5T 324, 325*

Bezbožnost, která existuje v dnešním světě, má svůj původ v selhání rodičů nejen v ukáznění sebe, ale i svých dětí. Mnoha tisícové zástupy Satanových obětí jsou tak velké proto, že již ve svém dětství byly nasměrovány na tuto neuváženou cestu. K tomuto špatnému vedení se vztahuje přísná výtka Boží. – *MS 49, 1901*

Povolnost ve výchově. – Špatně zvládnuté děti a ty, které nejsou vychovány k poslušnosti, úctě, i samy se upínají ke světu, mívají své rodiče v hrsti, ovládají je a nutí dělat to, co chtějí. Velice často se stává, že právě v těch situacích, kdy by měly děti dokázat svou slepou poslušnost a ohleduplnost k rodičovským radám, tehdy jim rodiče povolují uzdu ve výchově. Rodiče, kteří až dosud byli zářnými příklady zbožnosti, ustupují před svými dětmi. Otcové, kteří přijali Kristův kříž, obdrželi znamení Pána Ježíše a stali se tak cílevědomými, jsou pojednou svými dětmi zavedeni na pochybnou a nejistou životní stezku. – *RH 13. 4. 1897*

Slabost k jednání starších dětí. – Otcové a matky by měli chápat odpovědnost, která na nich spočívá. Oni však nevyžadují disciplínu z obavy, že by si neudrželi náklonnost svých dospívajících dětí. Ty na to samozřejmě přijdou a budou podle toho jednat. Matky, které byly neústupné; důsledně a neoblomně ve svých zásadách a neustupovaly z nich; jsou pojednou shovívavé v období dospívání svých dětí. Projevováním nerozumné lásky předávají své děti vlastníma rukama Satanovi stejně tak, jako to dělali odpadlí Židé, když je nechválili projít ohněm jako oběť Molochovi. – *MS 119, 1899*

Snaha o získání dětí za cenu potupení Boha. – Rodiče takto otevírají cestu k nevěře dětí v Boha a finanční podporou nebo materiálním zajištěním vytvářejí zdání pro svět. Kolik takových rodičů by to mělo v pokoře vypovědět Bohu. Oni znevažují Boha a respektují své děti. Umožňují jim takové zábavy, které dříve ze zásady odsuzovali. Dovolují hraní karet, taneční zábavy a plesy, jen aby se jejich děti zalíbily světu. Právě v této době by měli zesilovat vliv na své děti a přinášet jim svědectví o pravých hodnotách křesťanství. Oni podobně jako Eli na sebe přivolávají kletbu Boží, když Boha znevažují a nedodržují Jeho přikázání jen proto, že si chtějí získat náklonnost svých dětí. Ale módní pojetí zbožnosti nebude mít valnou cenu v hodině smrti. Ačkoliv někteří hlasatelé evangelia schvalují takový náboženský postoj, rodiče poznají, že zavrhlí korunu slávy za bezcenné vavříny. Pomoc Boží však pomůže otcům i matkám, aby mohli splnit své povinnosti. – *RH 13. 4. 1897*

Buďte takoví, jaké byste chtěli mít děti. – Rodiče mají svými vlastními trvalými zásadami a příkladem utvářet povahy svých potomků. Sprostá slova, nevyhraněné povahy a nezdvořilé jednání, to vše se odráží také na jejich dětech, a proto tyto defekty ve výchově rodičů proti nim z generace na generaci svědčí. – *ST 17. 9. 1894*

48. Reakce dětí

Provokování. – Děti jsou podle Pána nabádány, aby poslouchaly své rodiče, ale i rodiče mají příkaz, aby své děti neprovokovali ke hněvu a neznechucovali je. – *MS 38, 1895*

Často svým jednáním více popouzíme, než se zalíbíme. Viděla jsem matku, jak vytrhla z ruky dítěte něco, co mu dělalo obzvláštní radost. Dítě nechápalo důvod, proč se tak stalo a cítilo se podvedeno. To vyvolalo mezi matkou a dítětem napjatou situaci, která byla ukončena pořádným výpraskem, alespoň tak se to jevílo navenek. Ale tento spor zanechal v citlivé mysli dojem, který nebylo snadno vymazat. Tato matka nejednala moudře. Neuvažovala logicky o příčině a následku. Její tvrdý a neuvážený trest vzbudil v srdci jejího dítěte neovládaný afekt, který při každé další podobné akci vyvolá intensivnější odpor. – *CT 117*

Stále kritizování. – Nemáte právo kalit štěstí svých dětí neustálým kritizováním a káráním

při bezvýznamných chybách. To, co se nepodařilo, je možné považovat za neúmyslné a pro příště je důležité udělat opatření, aby se to neopakovalo. Tak děti nebudou mít pocit, že byly ponechány v duševní beznaději, ale získají odvahu si postupně stále více získávat vaši důvěru a uznání. Děti si přejí jednat správně a také jejich srdce je nakloněno k poslušnosti, ale potřebují podporu a povzbuzení. – ST 10. 4. 1884

Příliš tvrdé výchovné prostředky. – Jak je Bůh potupen a připraven o čest v té rodině, kde nedošlo ke správnému pochopení, co je podstatou rodinné výchovy, a děti si zaměňují pojmy disciplína a vláda. Je pravdou, že příliš tvrdá výchova, přílišné kritizování, vedou k neúctě autority, a nevyžadování těch usměrnění, které Kristus vyžaduje plnit. – RH 13. 3. 1894

Pokud rodiče dávají najevo těžko přijatelný, nepřiměřený a panovačný postoj, pak to u dětí vyvolává umíněnost a zatvrzelost. Tak se stává, že rodiče u svých dětí vyžadují méně tvrdý postoj, než by měli mít.

Rodiče, vy nevidíte, že tvrdá slova provokují ke vzdoru? Jak byste se rozhodli, kdybyste své zacházení s dětmi považovali za nešetrné? Je přece vaší povinností studovat příčiny a následky. Svým dětem jste nadávali, v návalu hněvu jste je i zmlátili. A ony byly příliš malé na to, aby se mohly bránit. Položili jste si otázku, jaký zpětný dopad bude mít takové jednání? Uvažovali jste při tom, jak jste sami citliví na pokárání a obviňování? Jak rychle se cítíte dotčeni při pomýšlení, že někdo neodhadl správně vaše schopnosti? Cožpak nejste odrostlými dětmi? Pak se vžijte do role dětí, co ony cítí, když mluvíte hrubě, chováte se k nim povýšeně a přísně je trestáte za přestupky, které ani z poloviny nejsou tak tragické z pohledu Božího jako váš způsob, jakým na ně reagujete. –

MS 42, 1903

Mnozí rodiče se hlásí ke křesťanství, ale nejsou obráceni. Kristus nezůstává v jejich srdcích skrze víru. Jejich nelítnostná povaha, nerozumné jednání, nepotlačené vášně, to provokuje jejich děti a budí v nich odpor ke všemu náboženskému učení. – Letter 18b, 1891

Opakování výtek. – Chceme-li dosáhnout nápravy zla, musíme si dát pozor na snahu neustále něco kritizovat a vytýkat. Opakované výtky uvádějí na nesprávnou cestu a neodstraňují špatné. Pro mnohé a často ty nejvnímavější se stává ovzduší bez pochopení či soucitu osudné. Ani rostliny neotvírají svůj květ před větrem, který by je spálil mrazem.

Dítě častěji kárané pro nějakou osobní chybu ji za nějaký čas považuje za svůj charakterový rys, za něco, co nelze překonat. Tak dochází k depresi a zoufalství, často zakrývané nedostatečným zájmem nebo předstíraným choutkám. – Ed 291

K příkazování a nadávání. – Někteří rodiče vyvolávají mnoho hádek z nedostatku sebekontroly. Místo, aby děti s neporozuměním požádali o udělení toho či onoho, nařizují jim to s přísně povýšeným hlasem a vzápětí se na ně sypou výtky a kritika, které si děti vůbec nezasloužily. Rodiče, takto uplatňovaný způsob výchovy v dětech ubíjí radost ze života a ctižádostivé úsilí něčeho dosáhnout. Vaše příkazy sice splní, ne však z lásky, ale proto, že se neodvážejí jednat jinak. Jejich srdce však zůstává chladné. Místo radosti je to pro ně otrocká podřízenost. Často je to vede k tomu, aby se vymkly a pustily z hlavy všechny vaše příkazy. To ale vyžaduje vaši podrážděnost a pro děti je to ještě horší. Následuje nová kritika, jejich nevhodné chování se před nimi vypočítává v planoucích barvách, až na ně sedne deprese a je jim úplně jedno, zda udělají někomu radost nebo ne. Ovládne je myšlenka „Je mi to jedno“ a snaží se najít zábavu a radost mimo domov, bez rodičů, protože doma ji nenacházejí. Stýkají se s kamarády z ulice a brzy jsou tak narušení jako ti nejhorší. – 1T 384, 385

Náladové jednání. – Úsilí rodičů musí vycházet ze závislosti na Kristu. Má být formováno a usměrňováno Duchem Svatým a tak lze získat nesporný vliv u dětí. Pokud ale rodiče jsou přehnaně přísní a vynucují svoji výchovu, pak toto nemohou nikdy napravit. Svým jednáním, které je závislé na okamžitém popudu a náladě, doženou k pocitu nespravedlnosti. – MS 7, 1899

Křivda. – Děti jsou citlivé i k sebemenší křivdě. Některé to natolik znechutí, že ztratí respekt nejen při rozkazovacím tónu nahněvaného hlasu, ale i před pohrůzkou, že budou zbity. V dětských srdcích se velice často usadí vzpoura pro špatné výchovné prostředky. Kdyby však byl zvolen vhodnější způsob, u dětí by se vytvořily dobré a harmonické povahy. Matce, která se nedokáže dokonale ovládat, by neměla být svěřena výchova dětí. – 3T 532, 533

Vztekaní se a bití. – Myslíte si snad, že matka, která svoje dítě bije, ztrácí nervy, nedokáže se ovládnout; jedná podle vás tak proto, aby dítě poznalo krásu křesťanské povahy? To jistě ne! To vede jen k tomu, aby se v jeho srdci vyvolalo roztrpčení, pak a dítě už vůbec nelze napravit. – *MS 45, 1911*

Vulgární a nesoucenná slova. – Kristus chce naučit otce a matky, jak se stát správnými vychovateli. Ti, kteří jsou vyučováni v Jeho škole, nikdy nebudou mluvit vulgárně a řeči bez soucitu. Neboť takto pronesená slova provokují, jdou na nervy, jsou příčinou duševních útrap a vytvářejí u dítěte takový stav, kdy je nemožné ho po těchto slovech usměrnit. To je často pravým důvodem, proč děti hovoří nezdvořile. – *Letter 470, 1902*

Popichování a zesměšňování. – Rodiče nejsou pověřeni ke vztekání, nadávání a vysmívání. Nikdy by u svých dětí neměli zesměšňovat zvrácené povahové rysy, které na ně sami přenesli. Tento způsob výchovy nikdy neodnaučí zlému. Rodiče, uvádějte příkázání Božího Slova k napomínání i pokárání svých rozmarných dětí. Pro vaši potřebu uvádějte slova: „Takto praví Pán”. Pokárání, která přijímají jako slovo od Boha, je mnohem působivější než to, které řeknou rodiče nelítostivě a rozhněvaně. – *FE 67, 68*

Netrpělivost. – Netrpělivost rodičů vzbuzuje také netrpělivost dětí. Projevená zlost rodičů vyvolá zlobu u dětí a vyburcuje je z jejich přirozeného klidu... Po každé, když ztrácí sebekontrolu nebo hovoří a jednají netrpělivě, hřeší proti Bohu. – *1T 398*

Střídání nadávek a podbízení se. – Často jsem se setkala s dětmi, které zapíraly, že ve vzteku s něčím praštily o zem, nebo do toho kopaly či nadávaly, protože u své nerozumné matky viděly, jak střídá nadávky s přemlouváním v domnění, aby se dítě dalo vést k dobrému. Takový způsob vychovává děti k hněvu. Příště opět o další krůček překračují předchozí vzpurnost v přesvědčení, že vše bude zase probíhat doposud jako vždy. Šetří se sice rákoska, ale dítě je rozmazlené.

Nikdy se nesmí stát, aby dítě získalo v jediném případě převahu nad matkou. K získání autority nejsou tvrdé způsoby posledními prostředky. Pevná ruka a laskavost přemáhají dítě vaší láskou a tímto se dosáhne cíle. – *Pacific Health Journal, April, 1890*

Nedostatek přísnosti a rozhodnosti. – Nejvíce škody se nadělá nedostatečnou přísností a rozhodností. Poznala jsem rodiče, kteří říkají: „Nemůžeš mít to nebo ono”, ale pak povolí, aby nevypadali tak nemilosrdně, a dají dítěti to, co původně odmítali. Položili tak základy křivdy na dlouhou dobu. Je důležitý zákon myšlení, který nelze přehlédnout, že totiž každá věc, která se nám stále odpírá a není již ani jiskra naděje na její možné získání, tehdy po ní přestane mysl toužit a zajímá se o další záležitosti. Ale pokud zůstává sebemenší naděje na její získání, tehdy po ní přestane mysl toužit a zajímá se o další záležitosti k jejímu dosažení...

Pro rodiče je tedy nutné postavit jasný příkaz. Trest za neposlušnost musí zůstat nezměněn, podobně jako jsou neměnné přírodní zákony. Děti, které respektují toto nepopíratelné pravidlo, vědí, že to co se nedoporučuje nebo zakazuje, k tomu nepomůže žádné přemlouvání nebo „podraz”. Tak se brzy naučí podřizovat se a jsou v tomto směru spokojenější. Děti těch rodičů, kteří jsou váhaví a rozmazlují je, mají stálou naději, že požadované věci vyškemrají, vykřičí či vytrucují, nebo si mohou dovolit neuposlechnout, protože nebudou potrestány. Jsou tak ve stavu žádosti, naděje i nejistoty a stávají se roztěkané, nedůtklivé a nechťejí se podříditi autoritě. Před Bohem jsou tito rodiče vinní, protože zničili štěstí svých dětí. Toto špatné vedení je klíčem k zatvrzelosti a náboženské lhostejnosti tisíců. Jsou živým dokladem trosek lidí, kteří se hlásili ke křesťanské víře. – *ST 9. 2. 1882*

Zbytečná omezení. – Když rodiče stárnou a mají vychovávat menší děti, pak obvykle otec cítí potřebu, aby se děti daly na stejnou životní dráhu, kterou tak namáhavě a houževnatě prošlapávali. Je pro něj těžko představitelné, že by rodiče neměli zajistit svým dětem příjemný a šťastný život.

Mnozí rodiče nedovolují dětem i zcela neškodné a nevinné zábavy z obavy, aby se nestaly podnětem pro rozvíjení nedovolených přání, a nepovolují jim ani, aby měly takovou zábavu, kterou by děti měly mít. Mají strach ze špatných následků a odmítají vyhověti i v těch nejobyčejnějších zábavách, které by snad zabránily mnohemu zlému. Děti pak dojdou k názoru, že nedojdou pochopení, a proto ho ani nepožadují. Přestávají se umět radovat a myslí, že je to zakázané. Důvěra

mezi dětmi a rodiči je zničena. – ST 27. 8. 1912

Odpírání rozumných nároků. – Pokud otcové a matky sami neměli šťastné dětství, Proč by měli zkazit životy svých dětí a ještě z toho mít újmu? Otec si může myslet, že to je jediný správný způsob, který je třeba mít na paměti. Ale ať si uvědomí, že všichni nejsou založeni stejně, že čím větší byla snaha o omezení, tím více bylo nekontrolované vůle po dosažení toho, co je zakázané a výsledkem se stane neposlušnost k rodičovské autoritě. Otce trápí pomýšlení nad rozmarností svého syna a v jeho srdci bude bolestná rána z jeho vzpoury. Nebylo by pro něho dobré zvažovat skutečnost, že první příčinou odepření poslušnosti byla jeho vlastní neochota vyhovět synovi v tom, co nebylo hříšné? Rodič si myslí, že postačujícím důvodem při omezení syna byla jeho záliba v požitcích před tím, než mu to odmítl. Rodiče by však měli mít na paměti, že děti jsou inteligentní osoby a mají s nimi jednat tak, jak si sami přejí, aby bylo s nimi jednáno. – ST 27. 8. 1912

Přísnost. – Mnozí rodiče uplatňují ducha nadvlády a autority, kterou převzali od svých rodičů a která vede k vynucování příkazů při jejich vedení. To však nepovede ke správné výchově. Svoji přísností a špatným zacházením vyvolají vášnivý hněv v srdci a v dětech zanechají pocit nespravedlnosti a křivdy. U svých dětí pak objevují mnohé vlohy, které jim předali.

Tito rodiče vzdalují děti od Boha, když jim hovoří o náboženských věcech. Křesťanské náboženství se tak stává nezajímavé a dokonce působí odpudivě zkreslováním pravdy. Děti řeknou, pokud je náboženství takové, pak s ním nechci mít nic společného. Takto se často vytváří v srdci nepřátelství proti náboženství. Takové despotické prosazení autority vede děti k pohrdání zákonem a vládou nebes. Svým špatným vedením určili rodiče věčný osud svých dětí. – RH 13. 3. 1894

Laskavým způsobem a v klidu. – Pokud si přejí rodiče učinit své děti šťastné, ať jim nikdy hrubě nenadávají. Matka bývá často nervóznější a podrážděnější, dítě chytne a nešetří hrubými slovy. Jestliže však vychovává dítě v klidu a laskavě, pak i v něm se zachová dobrá pohoda. – RH 17. 5. 1898

Naléhavá prosba. – Otec jako kněz rodiny by měl s dětmi jednat vlídně, trpělivě a snažit se v sobě potlačit dispozice bojovníka. Nesmí dovolit, aby přestupky zůstaly nekorigované, v tom už je cesta k ovládnutí vášní v lidském srdci. Ať se svými dětmi hovoří s láskou, vypráví jim, jak se jejich cesta Spasitele trápí, pak ať s dětmi poklekne před trůn milosti a předloží vše Kristu v modlitbě, neboť On se nad nimi smiluje, dovede je k pokání a dá své odpuštění. Taková výchova téměř vždy zlomí zatvrzelost srdce.

Bůh si přeje, abychom s dětmi jednali prostě. Zapomínáme, že děti neměly výhodu několikaroční výchovy, jako měli starší lidé. Ti malí ještě nejednají v každém ohledu ve shodě s našimi představami a tak si někdy myslíme, že by zasloužily vynadat. Těm se ale situace o nic nezlepší. Přiblížte se ke Spasiteli a povězte mu vše. Pak věřte, že Jeho požehnání na nich spočine. – MS 70, 1903

49. Příbuzenské poměry

Příbuzní jsou problémem. – Dobře zvažte, nakolik přenecháte nad dětmi rozhodovat jiné. Nikdo vás nemůže zprostit odpovědnosti dané Bohem. Mnohé děti byli docela změněny zachováním příbuzných anebo přátel při jejich vedení v rodině. Matky by nikdy neměly dovolit svým sestrám nebo maminkám, aby se pletly do moudrého vedení svých dětí. Přesto, že matky dostaly tu nejlepší výchovu od svých matek, nyní podle průzkumu v devíti případech z deseti kazí babičky svojí shovívavostí a zbytečným chválením dětí svých dcer. Všechny trpělivé snahy matky vyzní téměř na prázdno tímto způsobem výchovy. Je příslovečně známé, že většinou babička s dědou nejsou schopni vychovat svého vnuka. Manželé by měli plně respektovat a vážit si svých rodičů. Ale pokud jde o výchovu svých dětí, neměli by připustit zasahování kohokoliv a sami by měli držet otěže ve svých rukou. – Pacific Health, January, 1890

Neúcta a hněv jsou k smíchu. – Ať jdu kamkoliv, všude pocítuji bolest z toho, jak se zanedbává vhodná výchova a ukázněnost v rodinách; malým dětem je dovoleno odmlouvat, projevovat neúctu, být drzé a používat takové výrazy, které by se nikdy neměly dovolit k představeným. Větší ostuda však padá na hlavu rodičů než dětí, protože oni jim to tolerují. U dítěte se nikdy nesmí připouštět drzost. Ale otcové a matky, strýcové a tety, babičky i dědové se

smějí při projevech zlosti malého jednoletého stvoření. Je to nedokonalé vyjádření neúcty, dětské zarputilosti a rodící se vychytralosti. Tyto špatné zvyky se zakořeňují a dítě dorůstá v jedince, kterého nikdo v jeho blízkosti nemá rád. – ST 9. 2. 1882

Když se brání vhodné náprava. – Strachuji se zvláště o matky, když vidím, jak jsou zaslepené a jak málo pociťují odpovědnost, která padá na matku. Satan působí již na několika měsíční dítě. Naplňuje je nenávistnou zlobou a zdá se, že Satanovi podléhá vše. Ale v domě může být babička, teta, nebo nějaký příbuzný či přítel, který se bude snažit přesvědčit rodiče, že by bylo kruté dítě kárat a napomínat. Ale právě opak je pravdou. Největší krutostí je nechat Satana v jeho postavení jako strážce a dítě bez pomoci. Satan musí být potlačen, jeho vliv na dítě zlomen. Pokud je zapotřebí náprava, buďte svědomití a opravdoví. Ke svědomitému plnění povinností pak povede Boží láska a opravdový soucit k dítěti. – RH 14. 4. 1885

Dilema v rodině. – Není příliš prozíravé, aby děti jedné, dvou nebo tří rodin, které uzavřely manželství, si našlo trvalé bydliště ve vzdálenosti několika mil od sebe. Vzájemné ovlivnění není dobré. Záležitosti jednoho jsou záležitostmi všech. Komplikace a problémy, kterými prochází více či méně každá rodina a které podle možnosti by měly být omezeny na rodinný kruh, zasahují do rodinných vztahů a přenášejí se i do náboženských shromáždění. Jsou věci, o kterých by neměla vědět třetí osoba bez ohledu na to, v jakém je přátelském vztahu či v úzce důvěrném poměru. Jednotlivci a rodiny by je měly nést sami. Ale úzký příbuzenský vztah několika rodin, které jsou ve stálém styku, má tendenci oslabit důstojnost, kterou by si měla každá rodina udržet. Při provádění choulostivé povinnosti kárání a napomínání nastane nebezpečí, že zraníme city, pokud nebudeme jednat s největší něhou a zájmem. I ty nejdokonalejší osobnosti se mohou mýlit a chybovat a náš zájem by měl být zaměřen k tomu, aby malé věci nepřerostly ve velké.

Takový příbuzenský a sborový vztah... je velmi hezký pro nenuceně bezprostřední náladu. Ale po zvážení všeho není nejlepší pro rozvoj vyvážených křesťanských povah. Všechny strany by byly mnohem šťastnější, kdyby byly oddělené a navštěvovaly se příležitostně. Pak i jejich vzájemný vliv by byl desateronásobně větší.

Sňatkovým spojením těchto rodin a vzájemným stykem si uvědomují chyby a omyly druhých a považují za svoji povinnost je napravovat. A protože tito příbuzní jsou skutečně jeden druhému milí, trápí se každou maličkostí, které by si u jiných nepovšimli, kteří s nimi nejsou v tak důvěrném vztahu. Trpělivě snáší mučivé myšlenky, protože začínají tušit, že se s nimi nejednalo nezaopatřeno a taktně, jak si zasloužili. Triviální žárlivost u některých udělá z komára velblouda. Tyto drobné neshody a zbytečné názorové rozdíly jsou příčinou větších duševních utrpení než těch trápení, které přicházejí odjinud. 3T 55, 56

XII. Rozvoj duševních sil

50. Co patří do správné výchovy

Rozměry správné výchovy. – Prává výchova je mnohem víc než sledování určitého studijního záměru. Má širší význam. Zahrnuje harmonický rozvoj tělesných sil a mentálních schopností. Vyučuje lásce a bázi Boží a je přípravou pro svědomité plnění životních povinností. – CT 64

Ke správné výchově patří nejen duševní kázeň, ale i přizpůsobení novým podmínkám, které zajistí zdravé morální zásady jednání a správné chování. – CT 331

Při každé výchově je prvním zásadním úkolem poznání a pochopení vůle Boží. Do každého dne života bychom měli vnést úsilí o dosažení tohoto poznání. Odborné získání vědomostí jen lidskou analýzou nás dovede ke zdánlivému vzdělání, ale ve škole Boží a Kristově získáme vědomosti nebeské. Ke zmatení ve výchově došlo proto, že moudrost a poznání Boží nebyly vyvýšeny nad ostatní. – CT 447

Vliv, který je v rozporu se sobeckou rivalitou a chamtivostí. – Kterým směrem se ubírá výchova v takové době, jako je dnešní? Na kterou z pohnutek se nejčastěji odvoláváme? Na

sobectví. Značná část této výchovy je jen překrucování jejího významu. Sobecká přání, ambice, stále neuspokojená touha po moci, lhovost k právu a potřebám lidstva, ty se stávají kletbou našeho světa a mohou nalézt svoji protihodnotu jen v opravdové výchově. V Božím plánu života je místo pro každou lidskou bytost. Každý má své nadání zdokonalit v co největší míře. Svědomité užívání jak malých, tak i velkých darů opravňuje člověka ke cti.

V Božím plánu není místo pro sobecké soupeření. „*Ti, kteří se měří jen podle sebe a srovnávají sami se sebou*” 2K 10, 12, ti nejsou moudří. Cokoliv děláme, má být konáno „*jako z moci, kteréž jemu uděluje Bůh.*” 1 Pt 4, 11 Naše dílo má být konáno „*z celé duše, jako Pánu a ne lidem. Vědouce, že od Pána vzítí máte odplatu dědictví, neboť Pánu Kristu sloužíte.*” Kol 3:23–24 Jaká to je ušlechtilá služba a výchova získaná uplatňováním těchto zásad. Ale jak docela odlišné jsou ve své většině dnešní způsoby výchovy! Už od nejútlejšího dětství se organizují soutěže a soutěžení. To vše vychovává k sobectví, které je kořenem zla. – Ed 225, 226

Model byl dán v Edenu. – Systém výchovy zavedený na počátku světa se stal vzorem k následování pro všechny budoucí čas. V Edenu, v domě našich prarodičů, byla zřízena vzorová škola, jako názorný příklad těchto zásad. Zahrada Eden byla učebnou a příroda učebnicí. Sám Stvořitel byl učitelem. – Ed 20

Být příkladem u Mistra. – Při působení na své žáky používal Spasitel stejný způsob výchovy, který byl zaveden již na počátku. Prvých dvanáct vyvolených s několika dalšími, kteří jim pomáhali službou při jejich povolání a byli tak čas od času s nimi ve styku, vytvořili Ježíšovu rodinu. Byli s ním v domě, u stolu, v soukromí i v přírodě. Doprovázeli Ho při Jeho cestách, sdíleli s Ním Jeho zkoušky, a pokud to bylo možné, zapojili se aktivně do Jeho díla.

Když někdy sedávali společně na úbočí hory, učil je. Jindy zase u moře nebo z rybářského člunu, někdy během cesty. Kdykoliv mluvil k zástupu, učedníci vytvořili vnitřní kruh. Tlačili se do Jeho blízkosti, aby jim neuniklo žádné z Jeho ponaučení. Byli vzornými posluchači, neboť chtěli porozumět pravdám, které se měly hlásat ve všech zemích a ve všech dobách. – Ed 84, 85

Správná výchova je praktická i literární. – V dětství a mládí by se mělo kombinovat učení a praxi a získané vědomosti ukládat v paměti...

Děti se mají vést k tomu, aby na sebe vzaly část domácích povinností. Mají být poučeny, jak mají pomáhat tátovi a mamince v malých věcech. Měli by se vést k zásadě naučit se myslet, k zatěžování paměti a zapamatování si předepsané práce. Tím, že si zvykají být doma užitečnými, vychovávají se k vykonávání praktických povinností, které jsou přiměřené k jejich věku. – FE 368, 369

Nejde o přirozený výběr mládeže. – Mládež si přirozeně nevolí způsob výchovy, který by je vhodně připravil pro praktický život. Oni důrazně opakují svoje přání, to co mají rádi, co nemají, čemu dávají přednost a co je zajímavé. Mají-li rodiče správný pohled na Boha, na pravdu, na vliv a přátelské vztahy, které by měly tvořit hráz kolem dětí, uvědomí si, že na nich spočívá Bohem daná zodpovědnost za pečlivé vedení nezkušeného mládí. – CT 132

Útěk od životního břemene není cestou. – Přesvědčte mládež, že výchově se neučí proto, jak uniknout nepříjemným úkolům a těžkým břemenům v životě. Jejím smyslem je usnadnit si své dílo poznáním lepších způsobů a vyšších cílů. Poučte je, že smyslem života není zajištění co největšího zisku pro sebe, ale vzdání úctu svému Mistru, když vykonávají svůj podíl na díle světa a podají pomocnou ruku těm, kteří jsou slabí a neobeznámení. – Ed 221, 222

Výchovou lze probudit ducha služby. – Služba pro Krista v maličkostech každodenní praxe má sílu utvářet povahu a vést život cestou nesobecké služby. Úkolem rodičů a učitelů je probouzet tohoto ducha, podporovat ho a navádět na správnou cestu. Nemohl jim být svěřen důležitější úkol. Duch služby je duchem nebes a andělé přispějí svojí pomocí každému úsilí k jeho rozvoji a podpoře.

Taková výchova musí být založena na Božím Slově. Jedině v něm jsou dány zásady v plnosti. Z Bible by se mělo vycházet jako ze základu pro další studium i učení. Hlavním poznáním je poznání Boha a Toho, kterého poslal. – MH 401

Důležitější je morální výchova než intelektuální. – Děti potřebují vhodnou výchovu proto, aby mohly být ve světě prospěšné. Ale každá snaha, která povyšuje intelektuální vzdělání nad morální výchovu, je zaměřená nesprávným směrem. Poučování, zušlechťování, propilování, třibení

a zkultivování mládeže a dětí by mělo být hlavní starostí jak rodičů, tak i učitelů. – CT 84–85

Cílem je utváření charakteru. Nejvyšší stupeň je ten, který nám umožňuje nejen takové poznání a výchovu, ale povede k dokonalému rozvoji charakteru a uzpůsobí člověka pro takový život, který lze posoudit Boží mírou pro život. Věčnost nemáme ztrácet ze svého zřetele. Nejvyšší je ta výchova, která naučí naše děti a mládež křesťanství, která jim dá praktické poznání Božích cest a předá jim ta ponaučení, která o charakteru Boha Otce říkal Ježíš svým učedníkům. – CT 45, 46

Návyk řídí rozvoj. – Dětství i dospívání je to období, v němž se musí děti i mládež přizpůsobovat na nové podmínky a nechat se vést. Je důležité, aby škola obojí co nejlépe sladila. Děti si navyknu bud' na službu hříchu, nebo se zaměří na službu spravedlnosti. Včasná výchova mládeže formuje jejich povahy jak pro život světský, tak náboženský. Šalomoun říká: „*Vyučuj mladého podle způsobu cesty jeho, nebo když se i zestará, neuchýlí se od ní.*” Př 22, 6 Tato řeč je jasná. Šalomounem autoritativně přikázaná výchova je usměrňovat, vychovávat a rozvíjet.

Chtějí-li to rodiče a učitelé dosáhnout, musí si sami ujasnit možnou cestu dítěte. To vyžaduje víc, než jen knižní znalosti. To vyžaduje pochopení, co je dobro, poctivost, spravedlnost a svatost. Jde o chápání střidmosti, zbožnosti, bratrské služby, lásky k Bohu a lidem. Abychom mohli dosáhnout tohoto cíle, pak musíme věnovat pozornost tělesné, duševní, morální a náboženské výchově dětí. – 3T 131, 132

Příprava Božích služebníků. – Odpovědnost za křesťanskou výchovu svěřených dětí připadá na otce a matky. V žádném případě nesmí připustit, aby jakákoliv záležitost zabrala jejich myšlení, nárok na čas i schopnosti natolik, že by se jejich děti mohly pozvolna vzdalovat, až by nakonec odpadly od Boha. Nesmí připustit, aby se jejich děti vymkly z jejich držení do rukou nevěřících.

Musí učinit vše, co mohou, aby je uchránili před duchem světa. Musí je vést k tomu, aby mohly být Božími dělníky, stát se lidskou rukou Boha a byli připraveni i s dětmi pro věčný život. – FE 545

Učení lásce a bázní Boží. – Křesťanští rodičové, nechcete pro Krista zpytovat svá přání a zamyslet se nad svými dětmi, zda snesou kritéria Božího zákona? Základním předpokladem výchovy je naučit děti lásce a bázní Boží. – RH 24. 6. 1890

Mnozí to považují za přežitek. – Většinou se jako přežitek přehlíží výchova s věčnou platností. Výchova dětí k tomu, aby se spolu podílely na vytváření svého charakteru a při tom sledovaly i své nynější dobro, klid i štěstí, a dohlíželi na jejich kroky po těchto cestách, za něž Pán zaplatil výkupné, jsou odmítány a považovány za nemoderní, a proto nevhodné. Aby našim dětem bylo dovoleno vstoupit jako vítězům branami Božího města, musí být vychovány v bázní Boží a k zachovávání Jeho přikázání v přítomném životě. – FE 111

Růst není nikdy ukončen. – Naším pozemským úkolem je příprava na život věčný. Započatá výchova zde na zemi nebude v tomto životě skončena, ale bude pokračovat po celou věčnost – stálý růst bez konce. Moudrost a láska Boží se bude stále dokonaleji projevovat ve vykupitelském plánu. Když Spasitel vede své děti k pramenům živé vody, chce jim přát i poklady moudrosti. Dnem za dnem se budou před nimi otevírat nové krásy Božího díla a důkazy o Jeho stvořitelské moci, která stále udržuje v chodu celý vesmír. Ve světle vyzařujícím z trůnu se rozplynou všechna tajemství a duše bude naplněna údivem nad jednoduchostí věcí, které před tím zůstaly nepochopeny. – MH 466

51. Příprava na školu

Prvých osm až deset let. – Dokud nejsou u dítěte položeny dobré základy pro jeho tělesný vývoj, nemá být dlouho drženo v uzavřené místnosti ani nuceno k učení. V prvních osmi až deseti letech dětského života je pole či zahrada nejlepší učebnou, matka nejlepším učitelem a příroda nejlepší učebnicí. Ale i tehdy, kdy dítě dosáhne věku k návštěvě školy, je třeba přikládat jeho zdraví větší důležitost než vědomostem z knih. Má mít vytvořeny podmínky jak pro tělesný, tak i duševní růst. – Ed 208

Bývá zvykem posílat do školy ještě malé děti. Požaduje se od nich, aby se učily z knih věci,

které je namáhají... Tento postup není moudrý. Nervózní dítě nemá být přetěžováno v žádném směru. – FE 416

Program pro dítě v předškolním věku. – Během prvních šesti nebo sedmi let se má převážně věnovat pozornost tělesnému vývoji než intelektuálnímu. Pokud po tomto období je tělesná konstituce dobrá, pak je možné přistoupit k dalšímu oboustrannému rozvoji. Toto prvé období trvá 6–7 let. V něm má být dítě ponecháno, aby jako jehňátko chodilo kolem domu, po zahradě, duševně se přizpůsobovalo, hopsalo a poskakovalo bez povinností a starostí.

Rodiče a zvláště matky, mají být jedinými učiteli těchto dětí. Nemají je učit z knížek. Děti bývají velmi zvědavé k věcem ve spojení s přírodou. Ptají se na věci, které vidí, co slyší a rodiče by měli využít této příležitosti k poučení a trpělivě odpovídat na tato malá přání. Mohou tímto způsobem získat výhodu nad nepřítelem a obohatit myšlení svých dětí zasetím semínek dobra do jejich srdcí a nenechat místo k zakořenění zla. Matčino láskyplné poučování v tomto věku je potřebné k formování charakteru dítěte. – *Pacific Health Journal, September, 1897*

Naučení pro přechodné období. Matka má být učitelem a domov školou, kde dítě dostává svá první poučení a ta by měla být pro dítě navykáním na soustavnou práci. Maminky, nechávejte své malé, ať si mohou hrát venku, naslouchat zpěvu ptáčků a učit se Boží lásce, jak je vystižena v kráse Jeho stvořitelského díla. Učte je prostě z knihy přírody a o věcech kolem sebe. Až se jejich myšlení rozvine, pak je možné přidat naučení z knih, která už zůstanou pevně zafixována v paměti. Ale učte je také být prospěšnými, hlavně v nejranějším věku. Ať jejich myšlení si přivyká na to, že jsou nejen členy domácnosti, ale že mají mít také zájem pomáhat svým dílem při plnění domácích povinností a mají se snažit podle svých schopností vykonávat nutné domácí práce. – FE 416, 417

Nemusí to být namáhavý proces. – Takové návyky mají pro dítě nesmírnou cenu a nemusí být ani namáhavé. Je možné to zařídit tak, že dítě bude s radostí poznávat, co je štěstí. Učení matky s dítětem by mělo být zábavné a mělo by vést ke konání malých služeb lásky a drobným domácím povinnostem. V tom je matčin úkol, trpělivě poučovat děti, krůček za krůčkem, jedna životní zkušenost za druhou, nenásilně a po malých kapkách. Při tomto snažení dosáhne matka nesmírný cvik při výchově. – *Letter 55, 1902*

Morální ohrožení od školních kamarádů. – Neposílejte své maličké hodně brzy do školy. Matky by měly zvažovat, jakou ochranu poskytnou dětskému rozumu v péči někoho jiného. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 67*

Mnohé matky si myslí, že nemají čas se s dětmi učit, a aby se jich zbavily k vůli rámusu a starostem, tak je posílají do školy...

Jsou nejen ohroženy tělesně a duševně, ale trpí také škodu z morálního hlediska. Dostávají příležitost styku s dětmi, jejichž způsob projevu je nekultivovaný. Byly vrženy do sprosté a hrubé společnosti, kde se lže, nadává, krade, podvádí a která má radost z toho, že mohla tyto nemorální vlastnosti přenést na tyto mladé. Pokud je mládež ponechána sama sobě, učí se zlému mnohem snadněji než dobrému. Špatné návyky plně vyhovují přirozené náklonnosti srdce a ty věci, které vidí a slyší v dětství a mládí, se hluboce vtisknou do jejich paměti. Špatné semínko, které bylo zaseto v jejich srdcích, zakoření, časem vyrostou ostré trny a ty budou zraňovat srdce rodičů. – *A Solemn Appeal p. 130–132*

52. Výběr školy

Rozhodujeme se někdy proto, co je ke škodě. – Občas se přistihnu při nevysloveném přání, aby Bůh promluvil k rodičům hlasem, který uslyší právě tak, jak hovořil k ženě Manoacha a řekl jí, jakým způsobem musí vychovávat své děti. Dopouštíme se velké chyby tím, že na úkor další práce zanedbáváme výchovu v rodině. To byl i důvod, který nám vnuknul myšlenku, aby byly i takové školy, kde by převažoval náboženský vliv. Pokud lze udělat něco k paralyzování velkého zla, pak to uděláme v Ježíšově moci. – *MS 119, 1899*

Momentální problém. – Rodiče a vychovatelé, dávejte své děti do takových výchovných institucí, v nichž bude podobný vliv jako u správně vedené domácí školy. Do takových škol, v nichž je učitelé povedou kupředu postupně a v níž duchovní atmosféra je vůní života pro život... Zda naše

mládež, která dostala moudrá naučení a výchovu od zbožných rodičů, bude pokračovat a posvěcovat se pravdou, to závisí z větší části na vlivu, jestli po odchodu ze svých domovů se dostanou mezi takové, od nichž mohou očekávat křesťanské poučení. – ST 225–226

Jaké vychovatele? – Ve světě jsou dva druhy vychovatelů. Jedny používá Bůh jako prostředek světla, ti druzí jsou Satanovými pomocníky a svoji moudrost zneužívají ke zlému. Jedni rozjímají o Boží povaze a rostou v poznání Ježíše, kterého Bůh poslal na tento svět. Tento druh dosahuje plného odevzdání tomu, co přináší poučení nebes, nebeskou moudrost a zušlechtění duše. Každá přirozená vlastnost je podřízena Bohu a jejich myšlení je podřízeno Kristu. Druhá skupina je ve spojení s knížetem temnosti, jenž je stále bdělý, aby mohl najít nějakou příležitost a obeznámit i další se zlem. – FE 174

Vybrat školu, kde je Bůh základem. – Pokud rodiče plánují studie svých dětí mimo domov, měli by pochopit, že posílání do veřejných škol už není spolehlivé a měli by se snažit posílat je do škol, kde by získaly výchovu na Biblických základech. Na každém křesťanském rodiči spočívá naléhavá a závazná povinnost, dát dětem takovou výchovu, která by je vedla k získání poznání o Pánu a k přijetí spoluúčasti na božské přirozenosti poslušností Boží vůle a Jeho cesty. – CT 205

Uvažuj o Božích radách Izraeli. – Zatímco Boží soudy dopadly na egyptskou zemi, Pán vedl Izraele nejen k tomu, aby si vzali s sebou své děti, ale aby nahnali do dobytek z polí. ...Tak jako Izraelci brali své děti z domů v té době, kdy Bůh soudil egyptskou zemi, tak i v dnešní nebezpečné době máme své děti držet ve výrazném oddělení od světa. Je třeba, aby poznaly, že v Desateru je obsaženo mnohem víc, než si uvědomujeme. Ti, kteří ho dodržují, nebudou napodobovat chování těch, kteří přestupují zákon Boží.

Rodiče si musí vážit Božího Slova a poslouchat jeho naučení. I dnešním rodičům prohlašuje stejně tak jako kdysi k Izraelcům: „*A budou tato slova...v srdci tvém. A budeš je často opětovat synům svým a mluvit o nich, když sedneš v domě svém, když půjdeš cestou a lehaje i vstávaje. Uvážeš je za znamení na ruce své jako náčelník mezi očima svýma. Napíšeš je také na veřejích domu svého a na branách svých*” Dt 6, 6–9

Přesto, že to je srozumitelný příkaz, někteří z Božího lidu dovolují svým dětem, aby navštěvovaly veřejné školy, kde se stýkají s morálně zkaženými. V těchto školách nemohou jejich děti studovat Bibli ani poznávat její zásady. Křesťanští rodiče, musíte zajistit, aby vaše děti byly vychovány na Biblických zásadách. – MS 100, 1902

Biblická pravda kompensována, dítě zmateno. – Dostává se našim dětem na státních středních školách od učitelů takový způsob myšlení, který je ve shodě se Slovem Božím? Je uváděn hřích jako útok proti Bohu? Učí se, že poslušnost všech Božích přikázání je počátkem vši moudrosti? Své děti posíláme do Sobotní školy, aby poznaly pravdu, a když se pak vrátí do denní školy, učí se lžím. Toto vše působí zmatky v jejich myšlení a nemělo by k tomu docházet. Pokud se mladým vštěpují takové názory, které překrucují pravdu, jak je možné čelit této výchově?

Můžeme se pak divit, že zatakových okolností někteří mladí lidé si neváží přednosti náboženství? Je možné se divit, že upadnou do pokušení? Je možné se divit, že nebyli bráni na vědomí a svoji životní energii věnovali zábavám, které jim neprospívají? Že jejich náboženské úsilí se oslabuje a duchovní život se halí tmou? Myšlení bude odpovídat přijímané duchovní potravě a také ovoce přinese podle zasetého semene. Nejsou snad tyto skutečnosti dostatečným důkazem pro to, abychom brali výchovu se vši vážností již od mládí? Nebylo by nakonec pro mládež lepší, aby dospívala v určité míře neinformovanosti, než v takzvaném vzdělání a stala se lhostejnou k pravdě Boží. – 6T 193, 194

Školy ve všech našich sborech. – Všechny naše sbory by měly mít školy a misionáři by měli být učitelé. Základním předpokladem je, aby učitelé byli kvalifikovaní plnit svůj důležitý úkol při výchově dětí těch, kteří svědí Sobotu, nejen po odborné stránce, ale i znalostí Písma. Tyto školy by byly zařízeny v určitých lokalitách s ohledem na jednotlivé požadavky a vedeny bohabojnými lidmi. Byly by budovány na stejných zásadách jako byly školy proroků. – CT 168

Církevní školy ve městech. – Je velmi důležité ustavit církevní školy, a do nich by se posílaly děti. Mohly by nadále zůstat pod pečlivým dozorem svých matek, které by měly možnost

prospěšně se zúčastnit výchovy. To je i Boží plán, aby domov vychovával...

Tím by se vykonalo mnoho pro záchranu a výchovu těch dětí, kteří nechtějí odejít z města. Měli bychom se o to snažit ze všech sil. Církevní školy je třeba ustavit pro děti ve městech a v návaznosti na ně se ozývají hlasy k zajištění výuky na vyšším stupni. – RH 17. 12. 1903

Umožněte i malým sborům školy. – Kvůli vzdělání svých dětí se mnoho rodin stěhuje tam, kde už jsou naše školy založeny. Svému Mistrovi by však prokázali lepší službu, kdyby zůstali tam, kde jsou. Měli by apelovat na členy svého sboru, aby zřídili církevní školu, jež by pokrývala územní rámec sboru a v níž by se dostalo dětem univerzální a praktické vzdělání. Bylo by to podstatně lepší pro ně, jejich děti i pro dílo Boží, aby zůstali v menších sborech, kde je zapotřebí jejich pomoci, místo aby odcházeli do větších sborů, kde jejich pomoc tolik nepotřebují, a je nebezpečí, že upadnou do duchovní nečinnosti.

I v těch místech, kde je jen několik světitelů Soboty, by se měli postarat o místo pro denní školu, kde by mohly být jejich děti a mládež vyučovány. Měli by si zajistit učitele, který by jako posvěcený misionář mohl vzdělávat jejich děti a připravit je i na misionářskou dráhu. Měli bychom do těchto služeb povolat za učitele ty, kteří mají aprobaci pro běžné obory a budou vycházet z Bible jako základu pro studium. – 6T 198

V těch lokalitách, kde je málo věřících, mohou se spojit dva nebo tři sbory a postavit jednoduchou budovu pro církevní školu. – 6T 109

Pokud rodiče pochopí důležitost těchto malých vzdělávacích středisek a budou spolupracovat na tomto díle, které je i Božím plánem pro tuto dobu, pak budou zmařeny plány nepřítelů, které má s našimi dětmi. – MS 33, 1908

Rodinné církevní školy. – Pokud je to možné, měly by naše děti mít právo dané ústavou na křesťanské vzdělání. Abychom toho mohli zajistit, musíme prosadit nárok na rodinné církevní školy. Bylo by dobré, kdyby se několik rodin v nejbližším okolí spojilo a zaměstnalo skromného, bohabojného učitele, který by poskytl rodičům takovou pomoc, kterou potřebují při vzdělávání svých dětí. To bude velkým požehnáním pro mnoho izolovaných skupin světitelů Soboty a o úmysl mnohem příjemnější Pánu než ten, který se porůznu sledoval posíláním mladých lidí z domova, aby mohli chodit do některých z našich větších škol.

Naše malé sbory světitelů Soboty jsou nutné, aby ve svém nejbližším okolí byli světlem pravdy. Jejich děti jsou zapotřebí doma, aby po skončení studia mohli svým rodičům pomáhat. Dobře spořádaný křesťanský domov, v němž děti jsou pod rodičovskou výchovou v souladu s příkazy Páně, to je pro ně tím nejlepším místem. – CT 158

Problém osamocených členů. – Některé rodiny světitelů Soboty žijí osamoceně nebo daleko odloučené od dalších spolubratrů ve víře. Ti přiváděli někdy své děti do našich internátních škol, kde se jim pomáhalo, aby po návratu mohli být požehnáním ve svém domově. Ale někteří nemohou poslat své děti z domova na vzdělání. V takových případech by se měli rodiče snažit sehnat křesťanského učitele, který by byl příkladem, považoval by službu Pánu za svoji největší radost a byl ochoten pracovat na jakékoliv vinici Páně. Rodiče by měli upřímně spolupracovat s učitelem na obrácení svých dětí. – 6T 198, 199

Pracuj, jako by šlo o záchranu života dětí. – V některých zemích jsou rodiče nuceni zákonem posílat své děti do školy. V těchto zemích může být v jednotlivých oblastech, pokud je tam kostel, zřízena škola, i když tam není víc než 6 žáků. Pracujte tak, jakoby šlo o váš život, o záchranu dětí před zahynutím v poskvrňujících a narušených vlivech světa.

V těchto důležitých věcech jsme daleko za svými povinnostmi. Na mnoha místech už měly být školy otevřeny před několika lety. Na mnoha místech by tak už byli představitelé pravdy, kteří by představovali dílo Páně. Místo soustředování tolika velkých budov na několika vybraných místech, mohly být zřízeny v mnoha lokalitách školy.

Pusťte se do stavby těchto škol s moudrostí, že děti a mládež mají dostávat vzdělání ve vlastních sborech. Je těžkou urážkou Boha, že tento ohled jsme tolik zanedbali, přesto, že Prozřetelnost nám zajistila dostatek prostředků k tomuto dílu. – 6T 199, 200

Otevřená škola se nemá opouštět. – Nikdy by se nemělo přestat vyučovat v církevní škole, která už byla otevřena, pokud by to nebylo přímé Boží nařízení. Mohlo by se zdát, že se proti škole

spikly nepřátelské vlivy, ale s Boží pomocí může učitel udělat další kroky k její záchraně. – CT 157

Pozvednutí neposlušných a neukázněných dětí. – Někdy se ve škole vyskytne rušivý živel, který práci velmi ztěžuje. Mnoho starostí působí ty děti, které nebyly správně vedeny, a jejich úchylnost najednou vyryje učiteli novou vrásku. Nedopust'te, aby mu to vzalo chuť. Zkouška v trápení přináší zkušenosti. Pokud jsou děti neposlušné, je třeba tím více aktivního úsilí. Již jen ta zkušenost, že u dětí jsou tyto charakterové vlastnosti, je důvodem pro to, aby byly zřizovány církevní školy. Pokud je to možné, musí být zachráněny i ty děti, u nichž rodiče zanedbali výchovu a ukáznění. – CT 153

Konverse světové mládeže. – Již před několika lety se otevřely školy na různých místech kromě —, budovy sice nevelké, ale vhodné pro církevní školy, na nichž měli děti a mládež získávat vzdělání. Používané učebnice byly sestaveny tak, aby přinesly poznání Božího zákona. Bible se měla stát základem vzdělání. V tomto díle šlo o povznesení síly světla a moci pravdy. Mládež ze světa dosud mravně nezkažená se má spojit s těmito školami a být obrácena... Jak jsem informována, tento způsob misionářské práce měl nepopíratelný vliv na poznání Boží pravdy. – MS 150, 1899

Podpora nejvyššího standardu. – Práce na našich školách by měla mít vrcholnou úroveň. Spasitel Ježíš Kristus je jedinou pomocí při špatné výchově. Rodiny, které se nesou v duchu Jeho Slova, by měly být vedeny s mládeží tou nejvíce přitažlivou formou. Školní kázeň by měla doplňovat domácí výchovu a u obou by měla být zachována jednoduchost a zbožnost. – CT 174

Příprava k vyššímu stupni tam nahoře. – Rodičům dává On výstražné varování. Shromážděte své děti ve vlastních domovech, oddělte je od ostatních, kteří berou přikázání na lehkou váhu, od těch, kteří učí zlu a uskutečňují ho v praxi. Vyjděte co nejrychleji z velkých měst. Zřizujte církevní školy. Jako základ výchovy svých dětí položte Boží Slovo. V něm je mnoho krásných poučení, a když ho budou žáci studovat na nižším stupni zde dole, budou připraveni pro vyšší stupeň v nebi. – 6T 195

Bůh učinil opatření. – Naše školy jsou mimořádným Božím nástrojem k přípravě dětí a mládeže pro misijní práci. Rodiče by měli pochopit svoji odpovědnost a pomáhat svým dětem, aby si s vděčností uvědomily své výhradní práce a požehnání, které pro ně učinil Bůh a možnosti vzdělávání. – CT 149

53. Odpovědnost církve

Církev jako stráž. – Pán by rád použil církevní školu jako pomocníka rodičů při výchově a přípravě dětí pro tu dobu, která přijde. Pak by se i církev měla ujmout práce se školou s větší vážností a dělat to, co si přeje Pán, aby se dělalo. – CT 167

Bůh ustanovil církev jako strážce, aby horlivě dohlížela na děti i mládež. Asi jako vojenská hlídka se dívá, aby zahlédla blížícího se nepřítele a varovala před nebezpečím. Ale církev si tuto situaci neuvědomuje. Spí na stráži. V této době nebezpečí se musí otcové a matky probudit a pracovat tak, jako by šlo o život, jinak budou mnozí z mladých navždy ztraceni. – CT 165

Zákon Boží musí být potvrzen. – Církvi je svěřena zvláštní úloha při výchově a vzdělávání dětí, aby totiž děti nemusely být ovlivňovány lidmi se světskými názory, ani při školní docházce nebo v jiných sdruženích. Svět je plný hříchu a znevažování Božích požadavků.

Protestantské církve přijaly nepravou Sobotu, plod papežství, a postavili ji nad Bohem oddělený posvěcený den. Naší úlohou je jasně vysvětlit našim dětem, že první den týdne není pravou Sobotou a jeho zachovávání je na základě světla, které jsme dostali k pravosti Soboty ve zřejmém rozporu s Božím zákonem. – 6T 193

Zkušební dělníci musí být vychováni pro Krista. – Máme-li jednat podle svého vědomí a svědomí buď jako církevní sbor, nebo jednotlivci, musíme být moudří při výchově mládeže, aby mohla být lépe připravena pro různé části velkého díla, které nám bylo svěřeno. Měli bychom plánovat moudře, aby bylo možné povzbudit dobré myšlenky talentovaných lidí, vypilovat je a použít jako výchovné prostředky podle nejvyššího vzoru, neboť Kristovo dílo nesmí být brzděno z nedostatku schopných pracovníků, kteří své dílo vykonají se vši upřímností a věrností. – CT 43

Všichni se mají podílet na výdajích. – Všichni ať se podílejí na výdajích. Sbor si má všimnout, zda docházejí do školy ti, kterým by to bylo přínosem. Měly by se podporovat chudé rodiny. Nemůžeme sami sebe označit za věrné misionáře, pokud zanedbáváme ty nejpotřebnější, kteří jsou v nejkritičtější věku a ty, kteří potřebují naši pomoc k zajištění vědomostí i zkušeností a byli připraveni ke službě Boží. Pán by rád podporoval horlivé úsilí ve výchově našich dětí. – 6T 217

Pomozte nést finanční náklady za výuku mládeže. – Sbory v různých oblastech by měly poznat, že na nich spočívá významná odpovědnost za výchovu mládeže a za jejich angažování pro výchovu talentů pro misijní práci. Když ve svých sborech vidí ty, u nichž je předpoklad stát se užitečnými pracovníky a při tom je nemohou sami podporovat na škole, měli by za ně převzít odpovědnost a poslat je na některou z našich škol. Naše sbory jsou přece schopné přenést potřeby do služby. Jsou lidé, kteří by mohli dobře sloužit na vinici Páně, ale jsou nemajetní a bez poskytnutí pomoci nemohou dosáhnout požadovaného vzdělání. Sbory by si to měly pokládat za čest, že se podílejí na úhradě výdajů za takového studenta. Ti, kteří mají pravdu ve svém srdci, mají vždy srdce otevřené a pomáhají tam, kde je třeba. Oni stojí v čele a ostatní následují jejich příkladem. Jsou-li tedy takoví, pro něž by škola byla přínosem, ale nemohou zaplatit plnou výši poplatku za výuku, ať potom sbory projeví svoji štědrost a pomohou jim. – CT 69

Školní fond pro zlepšení vzdělání. – Štědrí dárci by měli založit fond na stavbu škol a zlepšení studijního díla. Potřebujeme vyškolené a vzdělané muže, kteří by pracovali v zájmu sborů. Měli by zvážit skutečnost, že nelze nést odpovědnost za mládež, která odchází na semináře a školy jiných denominací, ale musíme je soustředit do našich škol, kde nebude zanedbána jejich náboženská výchova. – CT 44, 45

Dávejte na misi, ale nezanedbávejte mládež doma. – Mají dávat členové sborů své prostředky na podporu díla Kristova mezi jinými lidmi a nechat své vlastní děti, aby se podílely na šíření Satanova díla a jemu sloužily? – 6T 217

I když bychom měli vynakládat vážné úsilí ve prospěch lidí kolem nás a pomáhali, aby v cizích polích šlo dílo kupředu, žádný rozsah práce v tomto směru nás nemůže ospravedlnit při přehlížení vzdělání našich dětí a mládeže. Musí být vedeni k tomu, aby se stali pracovníky pro Pána. Jako rodiče, tak i učitelé musí svými životními zásadami a osobním příkladem vštěpovat zásady pravdy i poctivosti do myslí a srdcí mládeže, aby až dospějí v muže a ženy, byli věrní a zocelení pro Boha a Jeho dílo. – CT 165

Modlitba víry, Bůh ukáže cestu. – Někdo se může zeptat: „Jak se mají zakládat takové školy?“ Nejsme tak bohatí, ale když se modlíme ve víře a dovolíme Pánu, aby jednal v našem zájmu, On sám ukáže cesty, jak postavit školy na odlehlých místech pro vzdělávání naší mládeže a to nejen podle Písma Svatého a učebnic, ale i k dalším způsobům manuální práce. – CT 204

Měli bychom oživit a stavět [Poznámka: Jedná se o část odeslanou 14. 7. 1902 naléhavě zdůrazňující stavbu církevní školy v blízkosti jejího vlastního domu.] – Svoji práci můžeme dovést správným směrem zde v Crystal Springs [ozdravovna Kalifornie]. Zde jsou naše děti. Máme připustit, aby se nakazily světem, jeho hříchem a nerespektováním Božích přikázání? Ptám se těch, kteří mají v úmyslu poslat své děti do veřejných škol, kde podléhají nákaze. Jak můžete takto riskovat?

Přejeme si postavit budovy církevních škol pro naše děti. Protože mnozí volají po prostředcích, zdá se jako rozporné zajistit dostatek peněz nebo nechat oživit poměrně velký zájem o postavení malých a výhodných školních budov. Řekla jsem školské komisi, že bych jim pronajala nějaký pozemek na tak dlouhou dobu, pokud budou mít o něj zájem na potřeby školy. Doufám, že vzroste poměrně velký zájem o postavení budov, kde se naše děti budou moci učit Božímu Slovu, které je krví a tělem Syna Božího... Nehodláte se zajímat o postavení takové školní budovy, ve které by se učilo Slovu Božímu? Zeptali jsme se jednoho člověka, za jakých podmínek by začal pracovat na stavbě školy. Řekl, že se spokojí se třemi dolary denně, samozřejmě s ubytováním a stravou. My ale nechceme nabídky tohoto druhu. Pomoc nám přijde sama. Předpokládám, že budeme mít školní budovu, v níž by se mohlo učit podle Bible, v níž by bylo přednášeno o známosti Boha, modlilo by se k Bohu a v níž by děti byly poučovány o základech Bible. Očekáváme, že každý se k nám přidá a bude se podílet na stavbě budovy. Očekáváme, že na tomto svahu kopce zapracuje malá skupina dělníků. – MS 100, 1902

Pomozte s prací i finančně. – Víme, že všichni mají zájem o úspěch celé akce. Dejme několik dní těm, co mají volný čas na pomoc při stavbě této školní budovy. Bylo schváleno málo peněz na proplacení nutného materiálu. Jsme sice rádi i za to, co bylo dáno, ale hledáme nyní každého, kdo se k nám se zájmem přidá. Neboť brzy budeme mít místo, kde naše děti budou moci studovat Bibli, která je totiž základem opravdového poznání. Bázeň Boží je tím nejzákladnějším poznáním a začátkem moudrosti.

Není důvodu, proč bychom měli přešlapovat na místě. Každý má považovat pomoc za svou záležitost a s neúnavným zájmem u ní zůstat, dokud nebude stavba budovy skončena. Každý ať něco dělá. Někdo má snahu pomoci ráno a vstát ve 4 hodiny. Já začínám obvykle svoji práci před touto dobou. Někteří mohou začít na stavbě pracovat po rozednění jednu až dvě hodiny před svačinou. Jiným to snad nevyhovuje, ale všichni mohou nějak prokázat svůj zájem a umožnit dětem vzdělání ve škole, která jim dá výchovu a připraví je pro Boží službu. Jeho požehnání určitě spočine na každém takovém úsilí...

Bratři a sestry, co uděláte na podporu stavby církevní školy? Věřím, že každý bude považovat za čest a požehnání mít tuto školní budovu. Měli bychom být prodchnutí duchem díla, ať řekneme, chceme se probudit a stavět. Jestliže se chopíme práce společně, brzy dokončíme školní budovu, v níž se naše děti budou každý den učit cestě Páně. Uděláme-li to, čeho jsme maximálně schopni, dostane se nám Božího požehnání. Neprobudíme se a nezačneme stavět? – MS 100, 1902

54. Spolupráce učitelů a rodičů

Potřeba milého porozumění. – Učitelé doma i učitelé ve škole by měli mít vzájemné porozumění pro svoji práci. Měli by harmonicky spolupracovat, být prostoupeni stejným misijním duchem a společně se snažit být dětem prospěšní tělesně, duševně, duchovně a rozvíjet takové povahové vlastnosti, které by obstály ve zkoušce pokušení. – CT 157

Rodiče by si měli pamatovat, že při práci na církevní škole se dosáhne mnohem víc, pokud si sami uvědomí výhody, které v takové škole získají jejich děti a upřímně se spojí s učitelem. Modlitbou, trpělivostí a shovívavostí mohou předejít mnohým křivdám, které jsou způsobeny netrpělivostí a nemoudrou, přílišnou shovívavostí. Ať se dají rodiče a učitelé do společné práce. Rodiče si mají uvědomit, že to bude především pomoc pro ně, pokud bude v obci bohabojný a horlivý učitel. – CT 155, 156

Nejednota může zmařit dobrý vliv. Někteří v sobě pěstují ducha nejednoty, který má snahu přenášet se na další a znemožňuje vliv k dobrému, který by se projevoval ve škole. Pokud rodiče nejsou ochotni usilovat o spolupráci s učitelem na záchraně svých dětí, pak nejsou připraveni, aby se u nich zřídila škola. – 6T 202

Týmová práce začíná doma. – Dílo spolupráce má začít již u otce a matky a to v rodinném životě. Při výchově svých dětí mají společnou odpovědnost, a proto jejich jedinou snahou by měl být společný postup. Měli by se podřídit Bohu, usilovat o Jeho pomoc, aby se mohli navzájem podírat. Jejich děti by se měly učit zachovávat věrnost Bohu, Jeho zásadám a tím i věrnosti k sobě a všem, s nimiž se stýkají. Když děti takto vychované přijdou do školy, nebudou působit rušivě a nervózně. Svým učitelům budou oporou a povzbuzením pro vhodné jednání. – Ed 283

Děti přinesou s sebou do tříd vliv vaší výchovy. Jako zbožní rodiče a učitelé pracujte harmonicky, dětské srdce je otevřené a připravené hluboce se zajímat o Boží dílo v církvi. Tyto doma vypěstované ušlechtilé vlastnosti se přenesou do církve a Bůh je jimi oslaven. – Letter 29, 1902

Pokud rodiče budou zcela zaujati světskými radovánkami a obchodem, pak začnou zanedbávat výchovu svých dětí. Učitelova práce na výchově je pak velmi ztížena a často se projeví jako marná. – RH 13. 6. 1882

Práce učitele je doplňková. – Při utváření charakteru působí vliv domova. Učitelova práce může jen doplňovat úsilí rodičů, ale nikdy ho nemůže nahradit. Jedině společné úsilí rodičů a učitelů může vytvořit pocit tělesné a duševní pohody a úspěšnosti. – Ed 283

Dítě by mělo být doma poučeno, že se má snažit svým jednáním učiteli pomáhat, mělo by poznat důležitost smyslu pro pořádek, být ukázněné, charakterově stoprocentní. Totéž by se mělo

opakovat ve škole. – *MS 45, 1912*

Když dítě doroste do školního věku, učitel by měl spolupracovat s rodiči a praktická výchova by měla pokračovat v rámci školní výuky. Mnozí studenti s tímto způsobem práce ve školách nesouhlasí. Považují prospěšná zaměstnání jako provozování řemesla za ponižující. Mají však nesprávný názor na pravou hodnotu důstojnosti. – *CT 146*

Škola požehnáním pro domov. – Pokud učitel pracuje trpělivě, svědomitě, vytrvale v Kristových šlépějích, pak se může rozšířit reformační úsilí ze škol do domovů dětí a vnášet do nich čisté, nebeské prostředí. To je skutečně misijní práce nejvyššího stupně. – *CT 157*

Všímavý učitel najde spoustu příležitostí k nasměrování žáků k ochotným činům. Zvláště malé děti pohlížejí na učitele s bezmeznou důvěrou a respektem. Je mnoho způsobů, jak je nadchnout pro práci doma, pro svědomitost při konání denních úkolů, pro službu nemocným a chudým. Tyto návrhy najdou úrodné ovoce. Tím bude zaručen dvojitý prospěch. Vlivné podněty zpětně ovlivní autora. Vděčnost a spolupráce rodičů ulehčí tíhu břemene, které spočívá na učiteli a rozjasní jeho stezku. – *Ed 213*

Rodiče mohou usnadnit práci učitele. – Pokud rodiče plní svědomitě svůj úkol, velmi tím usnadní práci učitele. Jeho naděje i odvaha vzrostou. Rodiče, kteří jsou ve svých srdcích naplněni láskou ke Kristu, se vyhnou vyhledávání chyb a učiní vše, co je v jejich silách, aby podporovali a pomáhali tomu, koho si vybrali za učitele pro své děti. Rádi uvěří, že on je ve svém díle tak svědomitý jako i oni při své práci. – *CT 157*

Jestliže však rodiče si jsou vědomi svých zodpovědností, zbude v této věci pro učitele velmi málo práce. – *CT 148*

Rodiče mohou být poradcem učitele. – Ve svých domovech máme hovořit o lásce Boží a ve školách o ní učit. Základy Slova Božího se mají vnášet do života v domovech i ve školách. Pokud rodiče plně pochopí svoji povinnost podřídit se zjevené vůli Boží, pak budou moudrými poradci ve školách a v celém výchovném systému. Jejich zkušenosti ve vedení doma je naučí, jak předcházet pokušení, která hrozí jejich dětem a mládeži. Učitelé i rodiče se tak stanou spolupracovníky Boha na Jeho díle výchovy mládeže pro nebe. – *Letter 356, 1907*

Rodiče jsou nejen obeznámeni dokonale s povahovými vlastnostmi svých dětí, ale i s fyzickými zvláštnostmi a vadami. Pokud s nimi seznámí učitele, může to být pro něho velkým přínosem. Lze jen litovat, že mnozí neplní toto očekávání. Většina rodičů projevuje málo zájmu, a buď se nepřesvědčí o některých schopnostech anebo s ním v této věci nespolupracují. – *Ed 284*

Rodiče musí spolupráci s učitelem pokládat za svoji povinnost, podporovat moudré výchovné prostředky a modlit se za toho, kdo učí jejich děti. – *FE 270*

Učitelé by měli být rádci rodičů. – Vzhledem k tomu, že rodiče se s učitelem tak často neseznamují, je tedy důležitější, aby se učitel snažil o seznámení s rodiči. Má navštěvovat domovy svých žáků a poznat vlivy a prostředí, v němž žijí. Po osobním styku s bližším poznání jejich domácího života se může posílit jeho vztah k žákům a naučí se mnohem úspěšněji jednat při jejich povahových rozdílnostech.

Když se učitel zajímá o výchovu v rodině, pak to přináší dvojitý prospěch. Mnozí rodiče jsou přetížení prací i starostmi o ztrácejí často ze zřetele možnost ovlivňovat či vést k dobrému životu svých dětí. V těchto případech může učitel přispět k tomu, aby rodiče pozvedl a oni se vzchopili a vyučili svých možností a předností. Najde mezi nimi i takové, kterým je smysl pro zodpovědnost nesnesitelným břemenem a snaží se, aby se jejich děti staly dobrými a prospěšnými lidmi. Učitel může takovým rodičům pomoci v nesení jejich břemene a po společné konzultaci nalezne jak učitel, tak i rodič povzbuzení a posilu. – *Ed 284, 285*

55. Jednota ve výchově

Učitel potřebuje takt ve vedení. – Mezi mladými lidmi najdeme velkou pestrost v charakterech i ve výchově. Někteří vyrůstali v prostředí despotického omezování a tvrdosti, a to v nich vypěstovalo umíněnost a vzdorovitost. Jiní byli doma mazlíčky a rodiče, kteří se v nich viděli, jim dovolili jít podle vlastních zálib, každá chyba se omlouvala, až se jejich povaha

zdeformovala. Je třeba mít velký takt a jemnost pro zvládnutí těchto jedinců, ale i přísnost při vedení.

Často se projeví odpor a opovržení k vhodným opatřením. Někteří se budou snažit ve své vynalézavosti obejít tresty, zatímco jiní projeví nezodpovědnou lhostejnost k důsledkům provinění. Toto vše bude vyžadovat více trpělivosti a snahy u těch, kterým byla svěřena výchova. – 5T 88. 89

Pravidla je třeba dobře zvážit a má jich být málo. – Ve škole stejně jako doma by měla být rozumná disciplína. Učitel musí vytvořit pro své žáky pravidla dobrého chování. Nemá jich být mnoho a mají být zvolena uvážlivě a po jejich stanovení důsledně prosazována. O každé uvedené zásadě musí být student přesvědčen, že je spravedlivá a oprávněná. – CT 153

Učitel musí vyžadovat poslušnost. – Ve škole stejně jako doma musí být jasno, co je disciplína. Dalo by se předpokládat, že ve třídě nebude důvod k použití rákosky. Ale jsou-li ve třídě takoví žáci, kteří zatvrzele odmítají dobře míněné rady a naléhavé prosby, pak je nutné dát jim poznat, že poslouchat se musí.

Někteří učitelé zastávají názor, že poslušnost se nemá vynucovat. Myslí si, že jejich povinností je jen dávat vzdělání a tím že vychovávají, je pravda, že mají vychovávat vzděláním. Ale je to snad správná výchova dětí, jestliže beru na lehkou váhu nebo znevažují všechny platné zásady? Což učitel necítí, že má právo vyžadovat autoritu? – RH 15. 9. 1904

Je nutná spolupráce s rodinou. – Učitel by neměl být ponechán, aby sám nesl břímě své práce. Potřebuje pochopení, přátelskou službu, spolupráci a lásku každého člena sboru. Rodiče by mu měli dodat odvalu tím, že kladně ocení jeho snahu. Nikdy by neměli jediným slůvkem nebo náznakem podpořit u dětí neposlušnost představeným.

Vím však, že mnozí rodiče nespolupracují s učitelem. Neposilují doma dobrý vliv, o který se škola snaží. Místo aby se do domova přenášel dobrý vliv uplatňovaný ve škole, dovolují svým dětem, aby si dělaly, co chtějí a pobíhaly nekontrolovaně sem a tam. A jestliže učitel uplatňuje autoritu vyžadováním, děti podávají svým rodičům zveličované, překroucené objasnění věci, jak se s nimi jednalo. Učitel měl pak asi udělat jen to, co bylo jeho trapnou povinností. Rodiče však sympatizují se svými dětmi, i když nejednají správně. Často pak tito rodiče jednají pod vlivem emocí absurdně, když jsou jejich děti ve škole drženy na uzdě a vedeny k disciplíně. – CT 153. 154

Pokud rodiče ospravedlňují stížnosti o svých dětech proti představeným a disciplíně ve škole, ani si neuvědomují, že zvětšují demoralizující sílu, která se v dnešní době hrozivě rozrůstá. Každé ovlivňování mládeže musí být vedeno správným směrem, neboť mravní zkaženost se rozmáhá. – 5T 112

Dejte podporu svědomitým učitelům. – Rodiče, kteří nikdy necítí starost, jakou by měli mít o své děti, a kteří je svými pokyny nikdy nedrželi vhodným způsobem na uzdě, tak právě ti se projevují nejtvrďší opozicí, pokud jejich děti jsou ve škole omezovány, kritizovány či napomínány. Některé z těchto dětí jsou ostudou církve a hanbou jménu Adventista. – 5T 51

Rodiče mají učit své děti, aby byly upřímné k Bohu, k Jeho zásadám, a tím by byly opravdové i k sobě a ke všem lidem, s nimiž se stýkají...

Ti rodiče, kteří takto vychovávají, nebudou patřit k těm, co kritizují učitele. Cítí nejen zájem o jejich děti, ale i správný postoj ke škole vyžaduje pokud možno co největší podporu a vážnost tomu, kdo se podílí na zodpovědnosti. – Ed 283

Nikdy nekritizujte učitele před dětmi. – Rodiče, pokud učitel církevní školy se pokouší o výchovu i ukázněnost vašich dětí a vede je na cestu věčného života, pak nikdy nekritizujte jeho jednání v přítomnosti dětí, i když byste si mysleli, že byl velmi přísný. Toužíte-li po tom, aby děti odevzdaly své srdce Spasiteli, navažte úzkou spolupráci s učitelem a podporujte jeho snahu o jejich spasení. Pro děti je přece mnohem lepší slyšet místo kritických slov z matčiných úst slova chvály na práci učitele. Taková slova mají trvalý dojem a ovlivní úctu dítěte k učiteli. – CT 154, 155

Pokud se jeví kritika jako nutná, případně nářážka na učitelovu práci, pak se to má udělat v soukromém rozhovoru s ním. Pokud to nepřinese kladný výsledek, pak má být tato věc předložena těm, kteří jsou zodpovědní za vedení školy. Nikdy by se však nemělo podnikat cokoli k oslabení respektu dětí k těm, kterým tolik záleží na rozvinutí tělesných i duševních schopností dětí. – CT 161. 162

Kdyby se rodiče dokázali vžít do postavení učitele a poznali, jak je těžké se starat ve škole o ukázněnost stovek studentů, kteří mají různý stupeň duchovních hodnot, pak by po uvážení viděli vše docela jinak. – 4T 429

Nepodřizování začíná většinou už doma. – Rodiče jsou ve své milující lásce povolní natolik, že si děti dělají, co chtějí, ale tím se na nich dopouštějí největší ukrutnosti. Děti mohou dedukovat a jejich srdce je zraňováno láskyplným jednáním bez rozmyslu, i když toto jednání se jeví jako vhodné v očích rodičů. Když děti dorůstají, jejich neukázněnost narůstá. Učitelé se sice snaží je usměrnit, ale ze strany rodičů k dětem zlo pokračuje, bere jiné formy, stává se víc neprůhledným klamem než dosud. I další děti jsou strhovány z pravé cesty tímto špatným způsobem jednání. A rodiče stále ještě nerozpoznávají zlo. Slova svých dětí kladou před varování učitelů, kteří pocítují lítost nad touto chybou. – RH 20. 1. 1901

Učitelova práce je zdvojnásobena, když rodiče nespolupracují. – Pokud rodiče nedbají o výchovu dětí, pak je práce učitelů dvojnásobně těžká. Děti nesou znaky nepřívětivosti povahových rysů po rodičích. Poněvadž si jich doma nevšímali, pokládají výchovné prostředky ve škole za despotické a nespravedlivé. Pokud takové děti nebudou opatrně zvládnuty, přenesou i na ostatní svoji nedisciplinovanost a charakterovou pokřivenost... Dobré vlivy, které působí na děti ve škole, mohou paralyzovat defektní výchovu z domova. Jsou však podkopávány sympatií, kterou rodiče dávají najevo při jejich nesprávném jednání.

Mohou rodiče, kteří věří ve Slovo Boží, pokračovat ve svém zdeformovaném vedení a prohlubovat u svých dětí jejich náklonnost ke zlému? Rodiče, kteří přijali věčné pravdy a zaslíbení, by měli vzít rozum do hrsti a nepodílet se nadále na konání zla, ani na uskutečňování Satanových plánů přijetím falešných důkazů o svých neobrácených dětech. Je dost těžké pro učitele, aby se vypořádal s dětským ovlivněním, bez rodičovské spolupráce. – RH 9. 10. 1890

56. Výchova ve školách a na univerzitách

Mnozí ztrácejí cestu ve světských zařízeních. – Srdcem rodičů by měla otřást skutečnost, že na mnohých školách a univerzitách, na něž se posílá mládež za vzděláním, převládají vlivy, které kazí povahu, odvracejí myšlení od správného životního cíle a zlehčují mravnost. Stykem s bezbožnými, požitkáři a narušenými lidmi, převážná část mládeže ztrácí svoji bezelstnost, čistotu, víru v Boha a ducha sebeobětování, které v nich křesťanští rodiče pěstovali a chránili vhodným poučováním a zbožnou modlitbou.

Mnozí z těch, kteří vstupují na školu s úmyslem připravit se v některém oboru pro nesobeckou službu, se cele zaměří pro světské studium. Probouzí se ctižádost získat na škole vyznamenání a ve světě postavení i vážnost. Zapomenuli už na důvody, pro které vstupovali na školu, a život se ubírá cestou sobectví a věnují se světským záležitostem. Často se u nich vytváří návyky, které ničí nejen pozemský, ale i příští život. – MH 403

Náboženský vliv z domova ustupuje do pozadí. – Modlíte se: „Neuvod' nás v pokušení“. Pak tedy nedejte souhlas k tomu, aby vaše děti se dostaly tam, kde budou pod vlivem zbytečného pokušení. Nepouštějte je do škol, kde budou pěstovat styky, které jako koukol zapustí své semena do jejich srdcí.

V předchozích letech jste v rodinách vychovávali své děti v bázni Boží. Buďte tedy opatrní, abyste je nedali tam, kde náboženský vliv získaný doma byl v jejich srdcích zatlačen do pozadí spolu s láskou ke Kristu. Nenechejte se lákat motivem výhodnosti nebo zdánlivou předností ve výchově a neposílejte své děti z dosahu svého vlivu, kde by byly vystaveny velkému pokušení. „*Nebo co prospěje člověku, by všecken svět získal a své duši škodu učinil? Nebo jakou dá člověk odměnu za duši svou?*“ Mk 8, 36. 37 – MS 30, 1904

Naše školy jsou nařízeny Bohem. – Když mi anděl Boží zjevil, že máme zřídit školu k výchově mládeže, pochopila jsem, že to bude jeden z největších prostředků určených Bohem pro spásu duší... Bude-li v naší škole uplatňován správný vliv, pak i mládež, která tam bude vychována, bude schopná poznat Boha a oslavit Ho v každém Jeho díle. A budou-li se zabývat rozvíjením schopností, které dostali od Boha, pak budou také připraveni Jemu pokračovat účinnou službu. –

Měli bychom podporovat mládež, aby navštěvovala naše školy, které se budou stále více podobat školám prorockým. Naše školy založil Pán. – FE 489

Přednost poznatků ve škole rodiny. – Pro velkou většinu dětí, které mají dostat vzdělání na našich školách, se projeví větší pokrok, budou-li z dosahu rodinného kruhu, který pro ně nebyl přínosem ve výchově. Pro některé rodiny bude zase třeba se přestěhovat tam, kde by mohli své děti živit a šetřit tak výdaje, ale v mnoha případech by to bylo více překážkou než požehnáním. – FE 313

Domácí školy pro rozmarné dcery. – Nepřítel sledoval vlastní cíl s vaší dcerou, opředl a spoutal ji svými osidly jako ocelovými lany. Záchránce jejího života si vyžádá velké, trvalé úsilí. Chcete-li být úspěšní, pak nesmíte zůstat stát na poloviční cestě. Dlouholeté zvyky není možné snadno odstranit. Měla by tedy být dána tam, kde je uplatňován plynulý, dobrý a pevný vliv. Radila bych vám, abyste ji dali do naší školy v..., ať se učí v pensionu, tam už měla být před lety.

Pension je veden podle zásad dobrého domova. Tento domov nemusí vyhovovat pro určité sklony. Je to však způsobeno tím, že byly vychovány ke špatným zásadám, k nevázanosti, sebeuspokojování a všechny jejich návyky a sklony byly vedeny nesprávným směrem. Moje milá sestro, my se přibližujeme ke konci času. Nechceme se nyní přizpůsobovat obvyklému způsobu jednání ve světě, ale poznat vůli Boží, znát to, co říká Písmo a jít v životě podle světla, které se nám dostalo od Boha. V jednání bychom neměli dávat přednost našim sklonům a návykům. Naším měřítkem je Slovo Boží. – 5T 506

Studenti bydlící ve městě. – Zdá se, že někteří učitelé si myslí, že žádné dítě ani mládežník, jehož rodiče bydlí v okolí školy, by neměli mít školní právo, dokud nebudou bydlet ve škole s učiteli. To je pro ně zcela nové a cizí.

Jsou tam mladí lidé, u nichž se projevil nežádoucí vliv domova, a bylo pro ně prospěšné, aby alespoň dočasně byli umístění v dobře vedeném školním domově. Ti, kteří museli z nutnosti opustit své vlastní domovy a mají školní výhody, pro ně jsou tyto školy požehnáním. Ale rodičovské domy, kde panuje Boží bázeň a poslušnost v následování, jsou neměnnou skutečností. Pak pro tyto mladé lidi, u nichž se na výchově podílejí i rodiče, je domov tím nejlepším místem, protože žijí v náboženském rodinném prostředí pod vedením rodičů...

Pokud jde o mládež, která je vhodná pro školu internátního typu, vyvarujme se nepodstatných a náladových rozhodnutí, která by oddělila od rodičů ty, kteří žijí v blízkosti školy...

Nebudou-li rodiče přesvědčeni, že jejich dětem prospěje, aby byly umístěny pod trvalým školním dohledem, pak by nemělo být námitek, aby byly podle možností dány do jejich péče. Někdy zase rodiče žijící v blízkosti školy mohou dojít k přesvědčení, že pro jejich děti bude přínosem, budou-li žít ve školním domově, protože zde jim jsou poskytovány záruky ve vedení, které by oni sami nemohli doma plně zajistit. Nesmí ale být vynucováno, že děti musí být izolovány od svých rodičů a teprve pak se mohou podílet na výhodách, které poskytuje škola...

Rodiče jsou přirození vychovatelé svých dětí a mají důležitou odpovědnost dohlížet na jejich vzdělání a výchovu.

Je snad nepochopitelné, aby rodiče, kteří po tak dlouhou dobu bděli nad postupným vývojem svých dětí a jistě znají ten nejlepší způsob, jak svoje dítě vést a usměrňovat, by nebyli schopni je vychovávat a dále v nich rozvíjet nejlepší povahové stránky? Chtěla bych dát radu, aby děti, které 2–3 mile od školy bydlí, měly dovoleno chodit do školy a žít také současně doma a mít prospěch i z vlivu rodičů. Kde je to možné, ať se zachová rodinná pospolitost. – Letter 60, 1910

Všechny děti mají právo na výchovu. – Církev zaspala a neuskutečňuje to podstatné – výchovu dětí a mládeže. Říká se: „Proč je třeba být tak specifický a vychovávat tak starostlivě mládež? Zdá se mi, že když vezmete některé, kteří se rozhodli k následování na odborném či jiném základě a věnují problému výchovy svojí odbornou pozornost, pak je to vše, co je zapotřebí. Není možné požadovat, aby drtivá většina mládeže byla tak dobře vychovávána. Nebude tato odpověď hlavním požadavkem?“ Odpovídám ne!... Veškeré naší mládeži by mělo být umožněno podílet se na požehnání a mít právo na výchovu na našich školách a po Boží inspiraci se mohli stát Jeho spolupracovníky. Všichni potřebují vzdělání a pak by se mohli stát prospěšnými a kvalifikovanými na zodpovědných místech jak v soukromém tak i ve veřejném životě. – RH 13. 2. 1913

Vyváženost školního programu. – Je třeba podporovat talent, pokud se má uplatnit k oslavě Boha. Naše pozornost by se měla soustředit na zušlechťování, aby různé duševní schopnosti byly vyvážené a uplatňovaly se každá při odlišné funkčnosti. Pokud rodiče dovolí svým dětem, aby se věnovaly zálibám podle vlastních sklonů i zájmů a zanedbávaly povinnosti, pak jejich povaha se bude utvářet podle tohoto modelu a ony se nebudou honit do žádné zodpovědné funkce v životě. Přání a sklony mládeže by se měly držet na uzdě, povahové stránky účinně podpořit a jejich příliš zakořeněné tendence potlačit.

Pokud u jedné schopnosti se dopustí, aby zůstala nevyužitá anebo se vychýlila ze své normalnosti, pak to nesplňuje Boží záměr. Všechny schopnosti by se měly správně vyvíjet. Svoji péči bychom měli věnovat každé, neboť ta zase ovlivňuje další. Je třeba rozvíjet všechny, aby byl talent rovnoměrně vyvážen. Pokud se jedna či dvě schopnosti pěstují a používají trvale, poněvadž se vašim dětem zalíbilo podělit jednostranně talent a přehlížet další duševní síly, pak vstoupí do dospělosti s nevyváženými schopnostmi a neharmonickými povahami. Budou jednostranně schopné, ale v dalších stejně tak důležitých směrech budou méněcenné. Nebudou to spolehliví lidé. Jejich nedostatky budou nápadně narušovat jejich charakter. – 3T 26

Zlo vyplývající z celoročního studia. – Mnozí rodiče nechávají své děti ve škole téměř po celý rok. Děti přijímají běžné studium mechanicky a nepamatují se ani na to, co se učí. Mnozí z těchto stálých studentů se jeví, jako by trpěli nedostatkem intelektuálního života. Jednotvárnost stálého studia je vyčerpává a oni jeví jen malý zájem o to, co se učí a k mnohým aplikacím přistupují otráveně. Chybí jim vnitřní láska po poznání a ctižádost získat vědomosti. Nemají důvod k uvažování a dalšímu zkoumání. Je málo těch, kteří argumentují a logicky myslí, protože nesprávné vlivy zbrzdily rozvoj myšlení. Domněnka rodičů a učitelů, že nepřetržité studium posílí mozek, se ukázala jako nesprávná a v mnoha případech je zcela opačný dojem. – CT 84, 85

Výtka často patří rodičům. – Nelze očekávat, že učitel udělá práci za rodiče. Mnozí rodiče velmi zanedbávají své povinnosti. Jako Eli, nedokáží prosadit své vlastní omezení. Pak posílají své neukázněné děti na kolej, aby tam dostaly výchovu, kterou jim oni měli dát doma.

Málokdo dovede docenit úlohu, kterou mají učitelé. Mají-li úspěch při nápravě této těžko zvládnutelné mládeže, dostává se jim jen malého uznání. Pokud si mládež zvolí přátelství těch, kteří mají sklony ke zlému a stávají se ze dne na den horšími, pak jsou učitelé kritizováni a škola velmi odsuzována. V mnohých případech by tato výtka měla směřovat k rodičům. Měli základní a výchozí příležitost sledovat a vychovávat své děti, když duch toužil po poznání a rozum, i srdce byly snadno zvládnutelné. Avšak liknavostí rodičů se dětem tolerovalo prosazování jejich vlastní vůle, až si navykly na špatný způsob života. – CT 91

Rodiče by měli podpořit autoritu učitele. – Jednou z největších potíží, s níž učitelé musí zápasit, je nedostatečná spolupráce se strany rodičů při uplatňování disciplíny v ústavech. Kdyby se rodiče zavázali k podpoře učitele, zamezilo by se mnohemu porušení kázně, zlovykům a zhýralosti. Rodiče mají vyžadovat od svých dětí, aby respektovaly a poslouchaly příslušnou autoritu. Měli by se neustále snažit poučovat, vést a usměrňovat své děti, pokud se v nich nevytvoří pevné návyky. S takovou výchovou by mládež byla podřízena uvedeným společenstvím a všeobecně omezujícím mravním závazkům. – 5T 89

Nemělo by být ponecháno na dětech, aby posuzovaly, zda je ve škole přiměřená či nepřiměřená disciplína. Pokud mají rodiče dostatečnou důvěru v učitele a výchovný systém zavedený školou jim vyhovuje, aby tam posílali děti, ať mají pochopení, morální výdrž a podporují učitele v prosazování disciplíny...

Mnozí rodiče přijmou s uspokojením, že existují školy, kde nebude tolerována žádná nezákonnost, kde bude vyžadována spíše poslušnost než povolnost a budou trpěny jen dobré vlivy.

Jsou i takoví rodiče, kteří posílají do školy své děti s podkopanou morálkou proto, že jsou těžce vychovatelné. Budou tito rodiče podporovat učitele v jejich výchovné práci, anebo budou ochotni uvěřit každé zkreslené zprávě? – MS 119, 1899

Měli by podporovat školní disciplínu. – Někteří rodiče z těch, kteří poslali své děti do naší školy... řekli svým dětem, aby se nepodřizovaly nikomu, kdo by od nich vyžadoval cokoli nesmyslného. Pěkné ponaučení dali svým dětem! Jak ve svoji neznalosti mohou posuzovat, co je a

co není nesmyslné?

V mnoha případech zůstala mládež ve škole jen na krátkou dobu a vracela se domů s nedokončenou výchovou, protože jim bylo ponecháno svobodné rozhodnutí s možností pokračovat podle svých sklonů a vůle. A to jim škola nedovolila. Nemoudrost rodičů a jejich slabost završilo jejich dílo, jak pro pozemský život, tak i pro věčnost. Ztráta těchto duší bude připsána na jejich účet. – MS 119, 1899

Výchova mimo školní osnovy. – Děti a mládež by měly pozorně zušlechťovat své návyky výchovou. Školní způsob života nemůže využít všechny možné a dostupné výchovné prostředky. Musí stále čerpat náměty z toho, co je vidět a slyšet. Může vycházet z příčin k důsledkům a také z prostředí a okolností života. Denně se musí učit, čeho se vyvarovat a co lze uskutečnit, co vyzvednout a zušlechtit, jak dát povaze solidnost vtisknutím takových zásad, které jsou základem lidství.

Pokud se přistoupí k výchově s lhostejností, i dobré myšlenky se na jejich straně ztratí bez zvláštní námahy a nedosáhne se mravní úroveň požadovaná Bohem. – YI 21. 4. 1886

XIII Primární důležitost tělesného vývoje

57. Výchova a zdraví

[Poznámka: viz The Adventist Home, 493 – 530, oddíl XVII – „Odpočinek a rekreace“.]

Správně řízená doba práce a odpočinku. – Mají-li být děti a mládež zdravé, veselé a temperamentní, a dobře vyvinutými svaly a mozkem, musí se často pohybovat na čerstvém vzduchu a mít správně vyváženou dobu zaměstnání a zábavy. – CT 83

Ve svém volném čase by se měly děti také něčím zaměstnávat. Vhodná duševní činnost a tělesné cvičení na čerstvém vzduchu neuškodí tělesnému stavu vašich chlapců. Užitečná práce a seznámení s tajemstvím práce v domácnosti bude užitečná i prospěšná pro vaše děvčata; a také práce venku je nezbytně nutná pro jejich tělesnou postavu a zdraví. – 4T 97

Cvičení a čerstvý vzduch. – Ti co denně nepoužívají své končetiny, pocítí při cvičení slabost. Žíly a svaly nemohou zastávat svoji práci a udržet celý živý organismus v činnosti. Končetina sílí cvikem. Rozumné každodenní cvičení dodává svalům sílu, bez cvičení jsou však ochablé, měkké a zesláblé. Každodenním aktivním cvičením na čerstvém vzduchu se posílí i játra, ledviny a plíce, takže budou moci vykonávat svoji úlohu.

Vezměte si na pomoc sílu svojí vůle, která odolá chladu a dodá energii nervovému systému. V krátké době pak získáte užitek z cvičení a z čerstvého vzduchu, takže nebudete moci žít bez tohoto daru. Vaše plíce zbavené vzduchu se budou podobat hladovému člověku bez jídla. Bez potravy můžeme žít mnohem déle nežli bez vzduchu, který nám Bůh určil za potravu pro plíce. – 2T 533

Zvláště studenti potřebují tělesnou aktivitu. – Nečinnost oslabuje systém. Bůh stvořil muže i ženu, aby byli pohybliví a prospěšní. Jedině vhodné napínání všech svalů při práci může u mladých lidí způsobit jejich zpevnění. – ST 19. 8. 1875

Všechny schopnosti se posilují cvičením. – Děti a mládež ponechány ve škole a připoutány ke knihám, nemohou mít zdravě vyvinuté tělo. Zátěž studiem bez odpovídajícího tělesného cvičení vede k překrvení mozku a v krevním systému je oběh krve nerovnoměrný. Mozek je překrven, v končetinách je krve málo. Studium dětí a mládeže by mělo být rozvrženo na určité hodiny a pak by se měl nějaký čas věnovat tělesné práci. Jestliže jejich návyky s jídlem, oblékáním a spaním jsou v souladu s fyzikálními zákony, mohou se vychovat a nezpůsobí jim to újmu na duchu či tělesném zdraví. – CT 83

Děti by se měly učit, že pokud jsou malé, mají na sebe brát menší životní odpovědnost a takto získané schopnosti je pak třeba zesílit zatěžováním.

Tak se z mládeže stanou schopní pomocníci pro větší práci, k níž je Pán později povolá...

Někteří byli vedeni k pracovitosti, přemýšlivosti a pečlivosti. Největší kletbou pro mládež tohoto věku je pohodlnost a nečinnost. Zdraví prospěšná a užitečná práce je největším požehnáním

při utváření a proměně návyků na ušlechtilý charakter. – RH 30. 8. 1881

Plán pro pestrost a změnu práce. – Je třeba u mládeže využít bystrého ducha a tvořivosti. Pokud se však nepovedou k plnění potřebných úkolů, které by se rozvíjely a přinesly pozhnání jiným, budou hledat uplatnění tam, kde jim to ublíží na duchu i na těle.

Mládež by měla radostně nést životní břímě společně s rodiči a uchovat si při tom čisté svědomí, které je rozhodně nutné pro tělesné i vnitřní zdraví. Když tak učiní, budou ochráněni na dlouhou dobu výčitek v tomto směru. Bude-li mít mládež stále jen jedno zaměstnání, dokud jí nebudou otravovat úkoly, bude méně kvalifikovaná než by mohla být, kdyby změnila práci nebo si na čas odpočinula. Je-li duch příliš zatěžován, přestane se rozvíjet a začne degenerovat. Změnou práce lze dosáhnout tělesné zdraví i duševní sílu. Není zapotřebí zavrhnout prospěšné kvůli neupotřebitelnému, neboť sobecké zábavy jsou morálně nebezpečné. – YI 27. 7. 1893

Unavenost, přirozený důsledek práce. – Matky, nic nemívá tak špatné konce, jako když své dcery zbavíte námahy a nedáte jim dělat žádnou osobní práci a necháte je, aby si samy zvolily vlastní zaměstnání, snad trochu háčkování nebo vyšívání, aby se nějak zaměstnaly. Jestli je to unavuje, co potom? Cožpak vás neunavuje práce? S výjimkou přepracování, jsou snad vaše děti zranitelnější než vy samy? Ne, opravdu ne. – 2T 371

Mohou být unavené, ale jak sladký je odpočinek po vhodné, prospěšné práci. Spánek, ten sladký přírodní obnovitel, posiluje a oživuje unavené tělo a připravuje pro další denní povinnosti. – ST 10. 4. 1884

Proč je chudoba často pozhnáním. – Bohatství a nečinnost považují někteří za pozhnaný dar. Ale ti, co mají stále hodně práce, kteří vesele chodí za svými denními povinnostmi, jsou nejšťastnější a nejzdravější... V potu své tváře chléb jísti budeš, také příslib budoucího štěstí a slávy, obojí přišlo ze stejného trůnu a obojí je pozhnáním. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 97

Chudoba je v mnoha případech pozhnáním, protože předchází tomu, aby se mládež a děti zkazily nečinností. Jak tělesné, tak duchovní schopnosti by se měly zušlechťovat a vhodně rozvíjet. Základní a trvalou snahou rodičů by mělo být, aby z nich vyrostli lidé tělesné zdatní a morálně nezkažení. Bez tělesného cvičení toho nelze dosáhnout.

Už pro své tělesné zdraví a morální dobro by se měly děti naučit pracovat, i když by vůbec nebylo třeba, aby se na práci podílely. Chtějí-li mít čisté a čestné povahy, musí být výchovné prostředky vyváženy prací, která procvičí všechny svaly. Pro děti bude největší radostí, jakou kdy poznaly, vědomí, že splnily svojí povinnost, byly prospěšné a že si uměly odepřít, jen aby pomohly jiným. – 3T 151

Rovnoměrné rozdělení duševních a tělesných činností. – U studentů by se nemělo připustit, aby pro spoustu učení jim nezbyl čas k procvičení svalů na čistém vzduchu. Určené hodiny by měly být věnovány jakékoli manuální práci. Dělat prostě něco, co by zaktivovalo všechny části těla. Rovnoměrné využití duševních a tělesných sil vrátí novou sílu do myšlení studenta. Je-li nemocný, pak tělesné cvičení často pomůže znovu získat dobrou kondici. Když studenti odejdou ze školy, měli by být zdravější a informovanější, než když tam nastupovali. Svě zdraví by si měli chránit právě tak jako svůj charakter. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 82 – 83

Energie mládí – jak je rychle promrhána. – Mládež ve své naivitě a životní svěžesti si neuvědomuje cenu své energie, kterou má v hojné míře. Poklad cennější než zlato, důležitější než pokrok v učení nebo získání postavení, bohatství – s nímž se tak lehkomyšlně zachází. Jak rychle se promrhá!...

Při studiu fyziologie by žáci měli být vedeni k poznání hodnoty tělesné síly, způsobu jak si ji uchovat a rozvíjet, aby jim co největší měrou mohla přispět k vítězství ve velkém životním boji. – Ed 195–196

Aktivita by se neměla potlačovat ale kontrolovat. – Už to tak bývá, že i naše děti stojí na rozcestí. Na všech stranách se svět snaží je zlákat, aby si dopřály životních radostí a nebraly ohled na druhé. Tak je svádí z cesty, která je dána pro vyvolené Páně. Záleží na jejich volbě, zda jejich život bude pozhnáním nebo prokletím. S překypující energií, toužící ověřit si své nevyzkoušené schopnosti, musí najít nějaký ventil svého, tak slibně se rozbíhajícího života. Aktivita se projeví buď k dobrému, nebo ke zlému.

Boží Slovo nepotlačuje aktivitu, ale správně ji usměrňuje. Bůh neporoučí mládeži, aby byla

méně snaživá. Povahové vlastnosti, které činí člověka ve společnosti úspěšným a váženým, nepotlačena přání po dosažení vyššího, nezdolná vůle, přičinlivá píle a neúnavná vytrvalost, ty nemají být překážkou. Milostí Boží však mají vést k dosažení mnohem vyššího cíle, který stojí nad egoistickými a světskými zájmy, jako i nebe je vyvýšeno nad zemí. – MH 396

58. Přizpůsobení pro praktický život

Proč Bůh určil práci pro Adama a Evu. – Bůh stvořil Adama a Evu, usadil je v zahradě Eden, aby se o ní starali a upravovali jí pro Pána. Tato práce jim měla být k radosti, jinak by jim Bůh tuto práci nedal. – MS 24b, 1894

Když se konala s Otcem rada před stvořením světa, bylo na ní určeno, že Pán Bůh osadí zahradu v Edenu pro Adama a Evu a jejich úkolem bude starat se o ovocné stromy i o ostatní vegetaci. Užitečná práce jim měla být ochranou a zajištěním po všechny generace až do skončení lidských dějin. – ST 13. 8. 1896

Příklad Ježíše jako dokonalého dělníka. – Kristus byl ve svém pozemském životě... poslušný a pomáhal doma. Vyučil se tesařem a vlastnoručně pracoval v malé nazaretské dílně... Bible říká o Ježíšovi: „*Děťátko pak rostlo a posilovalo se v duchu, plné moudrosti a milost Boží byla v něm*“. L 2, 40 Při práci v dětství i dospívání se rozvíjel po duševní i tělesné stránce. Své tělesné síly používal uvážlivě, aby si tělesnou práci uchoval zdraví a svoji práci mohl vykonávat co nejlépe. Chtěl mít dostatek sil pro manuální práci. Byl dokonalý jako dělník, byl dokonalý ve své povaze. – FE 417. 418

Vše co udělal, udělal dobře, různé části přesně pasovaly, aby jako celek obstály ve zkoušce. – Ev 378

Denně trpělivě pracoval. – Ježíš krácel cestou pokory v lidském životě a posvětil ji svým příkladem... Jeho život byl naplněn soustavnou a horlivou prací. On, Majestát nebes, chodil po ulicích, na sobě měl šaty prostého člověka. Potil se na horských stezkách, chodil z jednoho místa na druhé v ponížení. Nebyli poslání andělé, aby Mu na svých křídlech pomohli při namáhavém výstupu, ani Mu nepropůjčili svoji sílu při plnění úkolů v pokoře. V té době, kdy svojí denní prací přispíval na podporu rodiny, měl tutéž sílu, jakou měl při vykonání zázraku nasycení 5 tisíc hladových na galilejském břehu.

Nepoužil však své božské síly na ulehčení svého břemene ani práce. Přijal na sebe lidskou podobu se všemi průvodními jevy, necouval před utrpením, které působí bolest. Žil na venkově oblečen do hrubého oděvu, pohyboval se mezi chudými a denně pracoval manuálně. Jeho příklad je i pro nás ukázkou, že je povinností člověka pracovat a práce si zaslouží úctu. – Health Reformer, October, 1876

Dlouhou dobu žil Ježíš v Nazaretě, nikdo mu neprokazoval čest, nikdo nevěděl, že by to měl být On, kdo bude učit člověka žít v Boží blízkosti a přinese vysvobození poníženým. Andělům nebylo jasné, proč Kristus, Majestát nebes, se měl ponížit, a nejen na sebe přijmout lidství, ale i jeho nejtěžší břemena a neponižující službu. Učinil to, aby byl jako jeden z nás, aby poznal námahu, starosti a povinnosti od dětství až do dospělosti. – Health Reformer, October, 1876

Probouzet ctížádostivou touhu po vykonání prospěšného. – V dětech a mládeži by se měla probouzet ctížádostivá touha, aby své úsilí zaměřili na dosažení něčeho prospěšného pro ně samotné nebo aby to pomohlo druhým. Práce, která rozvíjí myšlení a charakter, která cvičí ruce k užitečnosti a které připravuje mládí, aby uneslo svůj díl životního břemene. Taková práce dodává fyzickou sílu a vlévá lidským schopnostem nový život. Odměnou je perfektní práce a rozvíjení sklonů ke konání dobrého v životě. – CT 147

Je třeba poučit mládež, že život je seriózní úsilí, zodpovědnost, pečlivost. Potřebují ukázat, jak se stát praktickými lidmi, kteří si umí poradit s problémy. Měli by se naučit, že ukázněnost tvoří základ systematické a dobře řízené práce nejen jako ochranu proti životním proměnám od lepšího k horšímu, ale i jako pomoc k celkovému rozvoji. – Ed 215

Fyzická práce není ponižující. – Je běžným omylem velké části společnosti, že považují práci za nedůstojnou. Proto se mladí lidé ze všech sil snaží, aby se stali učiteli, úředníky, obchodníky, právníky, tedy zastávat taková místa, kde by se nevyžadovala tělesná práce. Mladé

dívky zase považují domácí práce za nedůležité a znevažující. Třebaže k vykonávání domácí práce není potřebná tělesná zdatnost a není ani příliš namáhavá, považuje se za zdraví prospěšné, najít si raději uplatnění jako učitelky, úřednice, v obchodních kruzích nebo nějaké sedavé povolání v místnosti. – CT 291

Svět je plný chlapců a dívek, kteří se chlubí tím, že neumějí dělat žádnou užitečnou práci. Jsou většinou povrchní lehkomyšlní, nafoukaní, chlubití, sklíčení, nespokojení, prostopášní a bezzásadoví. Takové povahy jsou skvrnou společnosti, hanbou rodičů. – *The Health Reformer*, December, 1877

Nikdo z nás by se neměl stydět za práci, která se jeví jako nepatrná a ponižující. Práce zušlechťuje. Všichni, kteří pracují rukama nebo přemýšlí hlavou, jsou dělníky a dělnicemi. Všichni plní svou povinnost a jsou ke cti náboženství právě tak, jako když perou prádlo u necek, myjí nádobí nebo jdou na shromáždění. Zatímco se ruce zaměstnávají obyčejnou, každodenní prací, jejich mysl se může povznést a zušlechtit čistými a svatými myšlenkami. – 4T 590

Mládež má být odborníky a ne otroky práce. – Mládež má být vedena k poznání pravé důstojnosti práce. – Ed 214

Jeden z hlavních důvodů, proč se pohlíží na tělesnou práci z vrchu, je lajdáctví a bezmyšlenkovitý přístup, s jakým se vykonává. Koná se z životní nutnosti, ne ze svobodné volby. Když k ní dělník nepřistupuje s láskou, znevažuje sám sebe a nezíská ani respekt druhých. Manuální práce má tento omyl uvést na pravou míru. Má u nich rozvinout přesnost a pečlivost. Žáci by se měli učit vkusu, poznání systému, ekonomicky využívat čas a pracovat racionálně. Nemají se naučit jen nejlepší metody práce, ale být inspirováni touhou být stále lepšími. Jejich přínosem má být vykonání téměř perfektní práce jak nejlépe mohou podle svého poznání a zručnosti.

Při takové práci se stanou mistry a nebudou jejími otroky. To usnadní spoustu namáhavé práce a povznese i to nejspínavější zaměstnání. Ten, kdo považuje práci za otročinu, přistupuje k ní s ješitnou neinformovaností a nesnaží se jí zlepšit, tomu bude provždy jen břemenem. Ale ti, kteří i k té nejspínavější práci přistupují jako k odborné znalosti, uvidí její vznešenost a nádheru a budou mít radost z toho, že jí budou moci vykonávat svědomitě a podle svých schopností. – Ed 222

Bohatství není omluvou pro praktický výcvik. – V mnoha případech si bohatí rodiče neuvědomují, že je právě tak důležité dát dětem praktické vzdělání pro život jako odbornost. Nevidí nutnost dát jim v jejich vlastním zájmu a pro jejich dobro v budoucnosti poučení o užitečnosti práce. Je to nutné pro jejich děti, vždyť je může potkat neštěstí a pak se mohou postavit na vlastní nohy nezávisle na okolnostech, protože mají své řemeslo. Mají-li sílu, pak nemohou zchudnout, i kdyby neměly ani dolar.

Ti, kteří prožívali své mládí v blahobytu, mohou přijít o své bohatství a rodiče i sourozenci budou na nich závislí, aby je živili. Jak je důležité, aby každý mladý člověk se naučil pracovat a byl připraven pro každý případ nouze. Bohatství je opravdu prokletím, když ti, kteří ho mají, neumožní svým dětem poznat prospěšnost práce a získat kvalifikaci pro praktický život. – 3T 150

Děti se podílejí na domácích povinnostech. – Věřící matka nechce ani nemůže stát se ctitelkou zvyku být domácím otrokem svých dětí, přizpůsobovat se jejich vrtolům a nevyžadovat od nich práci. Bude je učit, aby se podílely na domácích povinnostech a získaly tak praktické zkušenosti pro život. Pokud se děti podílejí na práci se svou matkou, naučí se vážit si užitečné práce jako základu štěstí, která spíše povznáší, než ponižuje. Pokud matka vychovává své dcery k pohodlnosti a sama udělá všechnu těžkou domácí práci, pak je naučí, aby v ní viděly svoji služku, která by je obskakovala a dělala práci za ně. Matka si má vždy zachovat důstojnost. – *Pacific Health Journal*, 6, 1890

Některé matky mají vinu v tom, že své dcery zbavily pracovních povinností. Tímto svým jednáním je podporují v lenosti. Omluva těchto matek bývá: „Moje dcery jsou slabé“. Ale právě ony z nich dělají neschopné slabochy. To co potřebují, je správně usměrněná práce, aby se staly silné, statné, šťastné, veselé a odvážné, až je potkají různé zkoušky, o něž není v životě nouze. – ST 19. 8. 1875

Uložte dětem úkoly. – Lehkomyslnost rodičů při zaměstnání pro děti je způsobena nevýslovným zlem, které ohrožuje mnoho mládeže a ochromuje jejich prospěšnost.

Bůh doporučuje jak rodičům, tak učitelům, aby vychovávali své děti k praktickým

každodenním povinností. Podporujte pracovitost! Pokud nemají děvčata stejně jako chlapci práci venku, měli by pomáhat matce. Už od dětství by se měli naučit vykonávat stále těžší a těžší práci a moudře pomáhat při povinnostech v kruhu rodiny. Matky, trpělivě ukažte svým dětem, jak se má co dělat. Teprve pak pochopí, že i jejich ruce mohou být tak zručné jako vaše při domácích pracích. – *RH 8. 9. 1904*

Každé dítě v rodině se musí naučit nést část rodinných povinností a svěřené úkoly udělat svědomitě a s radostí. Pokud se práce tímto způsobem rozdělí a děti vyrůstají se zažitým smyslem zodpovědnosti, pak žádný člen rodiny nebude prací přetížen a všechno bude doma probíhat v radosti a bez komplikací. Bude se prosazovat vhodné hospodaření, každý s ním bude seznámen a bude se zajímat o podrobnosti v rodině. – *ST 23. 8. 1877*

Vaření a šití jako základní poučení. – Matky si mohou vzít dcery do kuchyně a snažit se je pečlivě naučit základům vaření. Mohou je také zasvětit do základů šití. Mohou je naučit, jak se úsporně stříhá látka na šaty a jak se mohou elegantně upravit. Některé matky to udělají raději samy, než aby se snažily, jak to svým nezkušeným dcerám trpělivě vysvětlit. Při takovém jednání zanedbávají základní výchovu a dopouštějí se velkého prohřešku na svých dětech. V pozdější době si zkomplikují život právě pro neznalosti v těchto věcech. – *Appeal to Mothers, p. 15*

Věnujte svoji péči chlapcům i děvčatům. – Poněvadž muži a ženy mají podíl na vytváření domova, potřebují už chlapci i děvčata získávat poznání o domácích povinnostech. Umět si ustlat postel, uklidit pokoj, umýt nádobí, připravit jídlo, vyprat a spravit si šaty, to vše je účelná průprava, která u žádného chlapce nemenší pocit jeho mužství. Naopak učiní ho šťastnějším a praktičtější. Když se zase děvčata naučí osedlat koně a jezdit na něm [Poznámka: Bylo to napsáno v roce 1903, zásady jsou plně aplikovatelné i v dnešní době], umět řezat pilou a bušit kladivem, stejně jako shrabovat a okopávat, pak budou schopnější pro nepředvídané eventuality v životě. – *Ed 216. 217*

Pro naše dcery je nezbytné, aby se naučily správně využívat čas. Totéž platí i pro naše syny, protože i oni jsou zodpovědní Bohu, jak ho využijí. Život je nám dán proto, abychom moudře využili ty vlohy, které máme. – *The Health Reformer, December, 1877*

Usilujte o uchování matčiny síly. – Každý den je třeba udělat nějaké domácí práce – jako vaření, mytí nádobí, zametání, utírání prachu. Matky, jestlipak jste naučily svoje dcery, aby tyto povinnosti konaly denně?... Je třeba, aby si napínaly své svaly. Místo aby šly skákat, hrát kriket nebo další míčové hry, ať je raději jejich pohyb účelný. – *MS 129, 1898*

Učte své děti, aby se podílely na chodu domácnosti a účelně si rozdělili práci. Ukažte jim, jak je možné udělat práci snadno a dobře. Pomozte jim pochopit, že když ulehčí práci matce, ušetří jí sílu a prodlouží jí život. Nejedna utrápená matka byla předčasně uložena do hrobu jen z toho důvodu, že se jí děti nenaučily pomáhat. Když doma podporují nesobeckého ducha služby, přitahují rodiče své děti blíže ke Kristu, který je ztělesněná nesobeckost. – *MS 70, 1903*

Experiment na štěstí. – Děti, posaďte matku do křesla a řekněte jí, ať se podívá, co by udělala jako první. Jaké to bude překvapení pro unavenou matku, na níž jsou kladeny tak velké nároky! Nikdy nepoznají děti a mládež spokojenou radost, dokud neprovedou svědomitě domácí povinnosti a neulehčí unaveným matčiným rukám a ztrápenému srdci a mysli. Toto jsou kroky po příčkách žebříku pokroku, který je dovede dál k obdržení vyšší výchovy.

Svědomité vykonávání každodenních povinností přináší uspokojení a pokoj těm, kteří poctivě konají práci doma. Ti, kteří zapominají se podílet na této zodpovědnosti za domov, jsou ti, kteří mají pocit osamělosti a nespokojenosti. Oni nepoznali pravdu. A ti co jsou šťastní, jsou šťastní proto, že se podílejí na běžné denní práci, která leží na matce nebo dalších členech rodiny. Mnozí jsou ponechání v neznalosti o tom nejprospěšnějším, co by měli znát jako základní pro jejich budoucí dobro. – *MS 129, 1898*

Odplata za svědomité plnění domácích povinností. – Svědomité vykonávání domácích povinností, zastávání takové práce, kterou můžete dělat prospěšně i kdyby byla jednoduchá a nenáročná, je opravdu povznášející. Tento božský vliv je potřebný. Je v tom skrytý pokoj a svatá radost. Má uzdravující moc. Ve vši tichosti a nepozorovaně zmírní rány duše a také utrpení těla. Klid mysli, který pochází z čistých a svatých pohnutek jednání uvolní mocnou energii ke všem orgánům těla. Vnitřní pokoj a svědomí, které je před Bohem očištěné, tedy bez hříchu, vlije nový

život a osvěží rozum jako rosa, která padá na něžná kvítka. Vůle je pak správně řízena, kontrolována, je výraznější a bez převrácenosti. Meditace působí radost, poněvadž je posvěcená. Jasnost mysli, kterou můžete mít, bude požehnáním pro všechny, s nimiž se budete stýkat. Tento pokoj a klid se po určité době stanou přirozené a budou odrážet své vzácné paprsky na všechny kolem vás, aby byly znovu obrácena na vás. Čím více zakusíte nebeský pokoj a klid duše, tím více bude vzrůstat. Je to oduševnělá životní rozkoš, která nepřivádí morální sílu k letargii, ale probouzí ji k aktivitě. Symbolem nebes je dokonalý smír, který mají andělé. – 2T 326. 327

Nebeská aktivita. – Andělé jsou nebeští dělníci, jsou Božími služebníky pro lidi. Ti líní služebníci, kteří se těší na nebe, kde nebude žádná činnost, mají falešnou představu o tom, jaké je vlastně nebe. Stvořitel nepřipravil toto místo jako zdroj radosti v bezhříšné pohodlnosti. Nebe je místem zajímavé aktivity. Těm, kteří bojovali dobrý boj víry proti Satanovi, bude místem, kde po těžkém vyčerpání dojdou slavného odpočinku. Vráť se jim mládí a síla nesmrtnosti a už nikdy nebudou bojovat proti hříchu, a proti Satanovi. Pro tyto energické dělníky by stav věčné nečinnosti byl strašně nudný. To by pro ně nebylo nebe. Cesta těžké práce určená pro křesťanky na zemi jim snad připadá těžká a úmorná, ale je poctěna šlépějí Spasitele. On je spolehlivý a na této posvěcené cestě nás provází. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 99

59. Učit se užitečnému řemeslu

Každé dítě by se mělo naučit nějakému řemeslu. – Rodiče si nedělají starosti se zajištěním zaměstnání pro své děti. Když je ale přivedli na svět, tak za ně převzali odpovědnost. To se projevilo nevýslovným zlem a ohrozilo životy mnohých mladých, a tolik poškodilo jejich prospěšnost. Je velkým omylem, aby mladí chlapci vyrůstali a nenaučili se žádnému řemeslu. – MS 121, 1901

Ze sloupového oblaku dal Ježíš směrnicе Židům prostřednictvím Mojžíše, že mají své děti vést k práci, naučit je řemeslu a nikdo nemá trávit čas v nečinnosti. – MS 24b, 1894

Máte pomáhat svým dětem, aby si osvojily vědomosti a v nutném případě se mohly živit vlastní prací. Máte je učit, aby jejich vztah k plnění povinností byl vyhraněn. – ST 19. 8. 1875

Učte je používat nářadí. – Dosáhnou-li děti vhodného věku, měli byste jim obstarat nářadí. Jestliže jim práci uděláme zajímavou, položíme základy pro jejich zručnost při používání nářadí. Pokud je otec tesař, může učit děti, jak se staví dům a do svých instrukcí ať připojí Biblické verše, Slova Písma, v nichž Pán přirovnává lidské bytosti ke své stavbě. – MS 45, 1912

Zaučuj své děti v zemědělství. – Otec může vychovávat své syny a zapracovávat je do svého řemesla a zaměstnání. Zemědělství může pomoci vědecký výzkum. Farmářství se považuje za nevýnosné. Lidé říkají, že půda nevydá výnosy ani za vynaložení práci a nařikají na těžký osud spojený s půdou... Ale lidé mající vhodné předpoklady by měli vzdát hold tomuto zaměstnání, studovat půdu, učit se jak pěstovat, zúrodnovat, sklízet o žních, pak by bylo vidět mnoho povzbudivých výsledků. Mnozí říkají: „Věnovali jsme se zemědělství a víme, jaké jsou výsledky“, a právě ti by se potřebovali dovědět, jak zúrodnovat půdu a uplatňovat vědu do své práce. Jejich radlice by měly vyorat hlubší a zřetelnou brázdou a měli by se naučit, že při obdělávání půdy nemusí být sprostí a vulgární ve svých projevech... Ale ať se naučí ve správnou dobu zasít, o vegetaci se starat a jít tou cestou, kterou nám doporučil Bůh. – ST 13. 8. 1896

Nesmírně cenná práce. – Žádná manuální práce nemá větší cenu než zemědělství. Mělo by být věnováno více úsilí a podpory k vyvolání zájmu o zemědělství. Učitel ať upozorní žáky na to, co říká Bible o zemědělství. Podle Božího plánu měl člověk obdělávat zemi. První člověk byl Pánem celého světa a dostal k obdělávání zahradu. A také mnozí světoví velikáni, skutečně vznešení, byli oráči. Zdůrazněte výhody takového života...

Ten, kdo získává své živobytí prací v zemědělství, uniká mnohým pokušením a těší se z mnohých výhod a požehnání, která jsou odepřena těm, co žijí ve městě. A v této době mamutích podniků a obchodní konkurence je málo těch, kteří by se chtěli těšit ze skutečné samostatnosti a velké jistoty, že za svoji práci spojenou s obděláváním půdy budou spravedlivě odměněni. – Ed 219

Čerstvé produkty jsou zvláště cenné. – Rodiny i společnosti by se měly snažit o pokrok

v obdělávání půdy. Kdyby si jen lidé uvědomili hodnotu, kterou mají produkty země, pak by mnohem víc usilovali o jejich správné sklizení a zúrodňovali by půdu. Všichni by měli být poučeni o nesmírné hodnotě ovoce a zeleniny, která se podává čerstvá na stůl přímo z ovocných sadů a zahrad. – CD 312

Školy by měly podat potřebné informace o pěstování. Manuální práce by si měla zasloužit mnohem více pozornosti než dosud. Školy by se měly zřizovat tak, aby ve spojení s nejvyšším duševním a morálním vzděláním umožnily nejlepší možné podmínky pro tělesný vývoj, ale i naučit řemeslu. Měly by se poskytovat informace také o zemědělství, průmyslové výrobě se zahrnutím co největšího počtu podnikání, dále o hospodaření v domácnosti, o zdravém vaření, šití hygienických šatů, o ošetřování nemocných a další. Měla by se umožňovat práce na zahradách, dílnách a ošetřovnách. V každém případě však pod odborným vedením. Práce by měla být cílevědomá a svědomitá. I když každý člověk by měl mít vědomosti o různých manuálních profesích, je nezbytně nutné, aby alespoň v jedné získal odbornost. Každý mladý člověk by měl mít při opuštění školy takové znalosti, buď v řemesle, nebo v nějakém povolání, aby si s ním mohl v případě potřeby vydělat na obživu. – Ed 218

Práce dvojnásobně cenná. – Při školách by měla být zařízení pro výchovu v různých pracovních oborech a studenti tak mohli získat odbornost a potřebnou výuku v mimoškolní době. Tím by si osvojili praktickou stránku, neboť teoretického vzdělání se jim už dostalo. – CT 83. 84

Naučení řemesla má větší cenu než teorie. – Měli by tam být odborní učitelé, kteří by mladé dívky naučili vařit, nastříhat, ušít a spravit šaty a aby tak byly připraveny pro praktické životní povinnosti.

Mladí chlapci by měli mít dílny, kde by se naučili různým řemeslům, a to by upevnilo jejich svalovou soustavu stejně jako duševní sílu. Pokud může mít mládež jen jednostrannou výchovu, co je potom závažnější, odborná znalost s újmou na zdraví nebo manuální práce v praktickém životě? Bez zaváhání odpovíme: „To druhé!“ Má-li se jedno zanedbat, ať to je studium z knih. – 3T 156

Jsou lidé, kteří měli špatnou výchovu a pak ti, kteří měli nesprávný názor na výchovu dětí. Mládež a tyto děti chtějí tu nejlepší výchovu a vy jim máte dát obojí, fyzickou práci i duševní. – MS 19, 1887

Ježíš byl příkladem uspokojení z řemesla. – Je třeba mnohem víc milosti a přísné výchovy charakteru k práci pro Boha jako řemeslník, obchodník, právník, farmář a vnášet životní zásady křesťanství do normálního, běžného života, než jako misionář, poslaný na otevřené misijní pole, kde postavení jednoho se chápe, a polovině těžkostí se touto skutečností předchází. Vyžaduje to duchovní síly, abychom vnesli náboženství do dílen i kanceláří, aby náš každodenní život vedl ke svatosti a každý světský styk byl určován normou Bible.

Ježíš po dobu 30. let nazaretského ústraní i odpočíval, jedl i spal, týden za týdnem, rok za rokem, jako jeho prostí současníci. Nepřitahoval k sobě jako významná osoba, a přece se stal Spasitelem světa, od andělů byl uctíváný, vždy konal Otcovu vůli a zanechal lidstvu k následování živý příklad až do konce věků.

Tyto základní úkony spokojené práce v běžných životních povinnostech si uvědomuje velká část Kristových následovníků, i když jsou ponižující. Pokud není, kdo by naší práci zkritizoval, nikoho, kdo by nás pochválil nebo pokáral, pak je to třeba udělat, aby to přineslo stejný prospěch jako osobní kontrola nekonečného Boha. Máme být stejně tak větrní v maličkostech našeho každodenního života, jako bychom byli ve velkých věcech. – Health Reformer, October, 1876

60. Poznání a následování zákonů života

Zázračné lidské tělo. – Jsme Božími dělníky a Jeho Slovo říká, že jsme „bázlivě a nádherně učiněni“. On připravil tento živý příbytek pro duši. Je „pečlivě vepsán“, sám Pán ho zařídil jako chrám pro přebývání svého Svatého Ducha. Mysl řídí celého člověka. Všechna naše činnost, ať dobrá či zlá, má svůj počátek v myšlence. Je to naše mysl, která Boha velebí a spojuje se s nebeskými bytostmi. Mnozí lidé za celý svůj prožitý život nepochopí, jakým pokladem je pro ně

tato tělesná schránky, naše lidské tělo.

Všechny tělesné orgány jsou služebníky ducha a nervy jsou zprostředkovatelé přenášených příkazů do všech částí těla a řídí pohyby tohoto živého zařízení. – FE 425. 426

Při studiu tělesných procesů je třeba zaměřit se na úžasnou přizpůsobivost prostředků na dosažení cíle, harmonickou činnost a vzájemnou závislost jednotlivých orgánů. Dokážeme-li takto vzbudit zájem u žáka a on pozná důležitost péče o tělo, pak může učitel dosáhnout vhodné rozvíjení správných návyků. – Ed 198

Zdraví je třeba chránit. – Pokud mysl a duše se mohou projevit v těle, pak duševní i tělesná svěžest jsou z větší části závislé na tělesné síle a aktivitě. Kdykoli se propaguje tělesné zdraví, prosazuje se rozvoj zdravé mysli a vyvážené povahy. Ten kdo není zdravý, nemůže přesně rozlišit a splnit své závazky k sobě, k bližnímu ani ke svému Stvořiteli. Proto je třeba si své zdraví chránit stejně svědomitě jako charakter. Poznání fyziologie a zdravotní praxe jsou základem úspěchu ve výchově. – Ed 195

Mnozí jsou proti studování zdravotních zákonů. – Mnozí jsou proti tomu, abychom se zasazovali o poznávání životních zákonů a jednoduchých prostředků k upevnění zdraví. Nemají správný postoj k životu. Pokud je nemoc výsledkem překročení přírodních zákonů a lidé se nesnaží o nápravu svých omylů, proč potom žádají Boha o pomoc? – Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 112. 113

Měli bychom se snažit žít sami harmonicky a také přivádět druhé na tuto cestu. Mnozí z těch, kteří poznali a jdou cestou pravdy pro tuto dobu, mají žalostně malé poznání o zdraví a střidmosti. Potřebují i v tomto směru vedení krok za krokem a v postupném poučování. Nelze před tím přivírat oči. Nesmí se přecházet mávnutím ruky jako nepodstatné a tato věc by měla vyburcovat z klidu každou rodinu. Poznání pak musí vést k praktickým výsledkům při uplatňování zásad správné reformy. – Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 117

Zdravotním zásadám, tak jak jsou prakticky používány při stravování, cvičeních, při výchově dětí, při lékařské péči o nemocné a v dalších případech, by měla být věnována mnohem větší pozornost, než se jí běžně dostává. – Ed 197

Zabývejte se prevencí. – Docela nepatrná pozornost se věnuje případům úmrtnosti, nemocem, i degeneracím, které dnes existují ve většině civilizovaných a vyspělých zemích. Lidská rasa degeneruje... Většina zla, které přináší bídu a úpadek lidského pokolení by bylo možné předejít a měli by se nad tím zamyslet rodiče, na nich leží z větší míry odpovědnost. – MH 380

Učte děti přemýšlet o příčinách a následcích. – Učte své děti, aby uvažovaly od příčin k následkům. Ukažte jim, že porušení zákonů ke svým bližním má za následek utrpení. Pokud nevidíte tak rychlý pokrok, jak byste si přáli, nenechejte si vzít odvalu, ale trpělivě je poučte a trvejte na tom celou vahou své osobnosti, dokud nebude dosaženo vítězství. – CT 126

Velkého požehnání se dostane těm, kteří studují a prakticky provádějí zásady správného života i výživy, a to jak po stránce tělesné, tak i duševní. Pochopení filozofie zdraví je zárukou proti zlu, které se stále rozmáhá. – CT 138

Instrukce mají být progresivní. – Děti od samého začátku by měly poznávat na jednoduchých a snadných příkladech základní fasády psychologické a zdravotní. Poučení by mělo začít, když jsou ještě doma s matkou a měly by v tom svědomitě pokračovat ve škole. Při dospívání žáků by se mělo završit a měli by být schopni starat se samostatně o dům, v němž bydlí. Měli by poznat důležitost ochrany před nemocí, zachování vitality každého orgánu a měli by se také naučit jak jednat v případě běžné nemoci nebo při úraze. – Ed 196

Vědomosti založené na faktech nejsou dostatečné. – Student psychologie se musí naučit, že získání faktických vědomostí a základů jen studiem je strašně málo. Z toho by měl jen malý prospěch. Chápe důležitost větrání, aby v místnosti byl čistý vzduch. Dokud však své plíce skutečně nenaplní, pocítí důsledky v dýchání. Možná pochopit i zásady čistoty a podporovat věci s tím spojené. Ale co to bude všechno platné, když se to neprovede prakticky. Je opravdu nutné naučit žáky základům, a oni je musí po pochopení uvést do praxe. – Ed 200

Je nutná znalost přírodních zákonů. – Při studiu psychologie se často neobjeví to, co stojí za uvážení a co má pro studenta mnohem větší význam než některé technické údaje, které se běžně uvádějí. Jako základní princip další výchovy v tomto směru by se měli žáci naučit poznávat zákony

přírody a vědět, že to jsou zákony Boží, vyjadřující Boží pravdu stejně jako přikázání Desatera. Těmto zákonům je podřízen náš organismus. Bůh ho vepsal do každého nervu, svalu i buňky těla a každé zanedbání nebo záměrné překročení hranice těchto zákonů je vzpourou proti našemu Stvořiteli. Je proto nezbytné, aby byla dále šířena znalost těchto zákonů. – Ed 196. 197

Pravidelnost v jídle a ve spaní. – Nelze přehlížet důležitost pravidelné doby určené pro jídlo a spánek. V době odpočinku se naše tělo posiluje, proto je zvláště v mládí důležitý pravidelný a vydatný spánek. – Ed 205

Regulování počtu hodin spánku by nemělo být dílem náhody. Studenti by si neměli zvykat na práci do noci a ve dne spát. Jestliže se to naučili doma, měli by se to odnaučit a jít spát v přiměřenou dobu. Ráno potom vstanou osvěženi ke konání svých denních povinností. – CT 297

Vyžadujte správné zdravotní návyky. – Je nutné vyžadovat správné návyky při jídle, pití a oblékání. Špatné návyky zmenšují vnímavost mládeže pro Biblická naučení. Je třeba mládež chránit před zlozvyky u jídla, zvláště pak u povzbuzujících prostředků a u narkotik. Stoly křesťanských rodičů by neměly být zatíženy s pokrmy obsahujícími koření a pikantnostmi. – CT 126

Nesmíme být shovívaví k takovým návykům, které oslabují tělesné a duševní síly nebo je přepínají jakýmkoliv způsobem. Musíme dělat vše, co je v našich silách, abychom si uchovali zdraví, měli dobrou náladu, jasnou mysl a byli schopni rozlišit, co je lidsky běžné a co je posvěcené, abychom svým tělem i duchem oslavovali Boha, neboť patří Jemu. – YI 24. 8. 1893

Důležitost správného postoje. – Měli bychom se v první řadě snažit o správné držení těla v sedě i ve stoje. Bůh dal člověku vzpřímený postoj a přál si, aby to bylo pro něho tělesným, duševním a morálním přínosem, ozdobou, dodávalo mu důstojnost a vyrovnanost, odvalu i sebedůvěru, což všechno vzpřímená postava podporuje. Učitel k tomu má dát praktické příklady a nařízení. Vysvětlete, jaké je správné držení těla a že ho budete neustupně vyžadovat. – Ed 198

Cvičení dechu a hlasu. – Po správném držení těla je důležité dýchání a cvičení hlasu. Kdo sedí a stojí vzpřímeně, bude asi správněji dýchat než ostatní. Učitel by měl svým žákům vysvětlit důležitost hlubokého dýchání. Ukažte, jak zdravá činnost dýchacích orgánů podporuje krevní oběh, povzbuzuje trávení, umožňuje hluboký a klidný spánek, tedy nejen osvěžuje tělo, ale i uklidňuje a utiňuje ducha. Když jste poukázali na důležitost hlubokého dýchání, měli byste ho i vyžadovat. Mělo by se uvést do praktického života a tento zvyk by se měl u nich zakořenit...

Cvičení hlasu má také důležité místo v péči o tělo, přispívá k rozšíření plic, jejich zesílení a zabraňuje tak nemocem. K zajištění správného přednesu při čtení a mluvení dbejte na to, aby se břišní svaly plně účastnily při dýchání a dýchací orgány mohly pracovat na plno. Je lépe, jsou-li namáhány svaly břišní, než krční. Lze tak předejít vážným onemocněním krku a plic. Věnujte také pozornost zachování správné výslovnosti, plynulé a správné modulované řeči a nepřiliš rychlému přednesu. Bude to nejen podporovat zdraví, ale velmi to přispěje ke zpříjemnění a efektivitě studentovy práce. – Ed 198. 199

Tři základy pro rodinné štěstí. – Při studiu nauky o zdraví využije svědomitý učitel každou příležitost k tomu, aby poukázal na nutnost dokonalé čistoty nejen u osobních návyků, ale i ve svém okolí. Je třeba zdůraznit, že každodenní koupel upevňuje zdraví a stimuluje duševní činnost. Pozornost by se také měla věnovat působení slunečního záření, větrání, hygieně ložnic a kuchyní, vkusně upravený stůl se zdravou potravou přispějí k zabezpečení štěstí rodiny a způsobí obdiv vnímavého hosta víc, než spousta drahého nábytku v obývacím pokoji: „Život více jest nežli pokrm i tělo nežli oděv“. L 12, 23 Toto poučení není dnes méně závažné, než když je dal Božský Učitel před devatenácti sty lety. – Ed 200

Nauč se poznávat přírodní léky. – Čistý vzduch, slunce, střídmost, odpočinek, pohyb, správné stravování, používání vody, důvěra v Boží sílu – to jsou pravé léčebné prostředky. Každý člověk by měl znát léčivou moc přírody a její použití. Je důležité, abychom znali zásady tykající se ošetřování nemocných a praxi, která by nás opravňovala tyto vědomosti využívat.

Používání přírodních léčiv vyžaduje velkou péči a úsilí, mnozí však tuto dobrou vůli nemají. Léčebný přírodní proces má postupnou účinnost a netrpělivým se zdá pomalý. Má-li člověk přestat podléhat požitkům, pak to vyžaduje oběti. Nakonec však poznáme, že příroda nikým a ničím neomezená vykoná své dílo moudře a dobře. Ti, co poslušně setrvávají na jejích zákonech, sklídí za

odměnu zdravé tělo i ducha. – MH 127

Úplný kód. – S ohledem na to, co můžeme učinit sami pro sebe, je zde ještě jeden bod, který vyžaduje pečlivou a hlubokou úvahu. Musím poznat sám sebe. Stále se musím učit, jak se o tuto stavbu starat. Bůh mi dal tělo, abych v něm zachoval nejlepší podmínky pro zdraví. Musím jíst taková jídla, která budou pro mě nejlepší po stránce zdravotní, musím věnovat pozornost oblékání, aby přispělo ke zdravému krevnímu oběhu. Nesmím vynechat cvičení a pohyb na čerstvém vzduchu. Musím co nejvíce využívat příležitost k pobytu na slunci. Musím být moudrým a svědomitým strážcem svého těla.

Jednala bych velmi nemoudře, kdybych vstoupila do chladné místnosti zpocená. Byla bych špatným správcem, kdybych si sedla do průvanu a vystavila se možnému nachlazení. Bylo by nemoudré, abych seděla s chladnými nohama nebo rukama, a tak odváděla krev z končetin do mozku nebo vnitřních orgánů. Vždy bych si měla chránit nohy pod kotníkem před vlhkým počasím. Měla bych jíst pravidelně a pokud možno zdravou potravu, z níž se vytvoří krev nejlepší kvality, nebudu v práci přepínat své síly, nemohu-li se tomu podle okolnosti vyhnout. A když přestoupím Boží zákony zakotvené v mém těle, musím činit pokání i nápravu a odevzdat se za nejvýhodnějších podmínek lékařům, které určil Bůh – čistý vzduch, čistá voda, léčivé i drahé sluneční paprsky. –

MH 230

Jsme osobně odpovědní Bohu. – Naše tělo jsou vykoupené vlastnictví Kristovo, proto nemáme právo s ním zacházet tak, jak se nám zlíbí. Všichni ti, kteří pochopili zdravotní zákon, měli by jej závazně dodržovat a podřídit se mu, protože Bůh své zákony zakotvil v jejich těle. Poslušnost zdravotních zákonů se má stát osobní povinností. My sami musíme nést důsledky za porušení zákona. Sami se musíme zodpovídat Bohu za své zvyky a jednání. Proto otázka, před níž stojíme, není: „Jak jedná svět“, ale „jak mám já, jako jednatel působit na chrám těla, který mi Bůh světil“. – MH 310

XIV. Získání fyzické zdatnosti

61. Kouzlo domova začíná v kuchyni

[Poznámka: Kniha [Rady o výživě a pokrmech](#) (Counsels on Diet and Foods) přináší podrobné rady k celé otázce výživy.]

Silné volání po kouzlu domova. – Nemůže být žádné jiné důležitější zaměstnání než práce v domácnosti. Dobře vařit, podávat přitažlivě zdravý pokrm na stůl, to vše vyžaduje inteligenci a zkušenosti toho, kdo pro nás připravuje potravu. Jídlo přichází do žaludku - postupně se přestavuje, krví vyživuje organismus - která má nejpřednější místo v jeho ožívování. – 3T 158

Pro každého mladého člověka je však podstatné seznámení s každodenními povinnostmi. Bude-li třeba, u dívky se nemusí požadovat znalost francouzštiny, algebry, nebo hry na piano; ale je nezbytné, aby uměla upéct dobrý chléb, ušít si elegantní šaty a mohla s lehkostí vykonávat povinnosti týkající se vedení domácnosti.

Pro zdraví a štěstí celé rodiny není nic důležitějšího než šikovnost a nápaditost při přípravě jídla. Špatně připravenými a nezdravými pokrmy se může brzdit nebo způsobit škoda v prospěšnosti dospělého a rozvoji dítěte. Pokrmy, které jsou přizpůsobené potřebám těla a současně vkusně upravené a chutné, mohou podstatně přispět k dobrému, jinak dosáhnou opaku. A tak životní pohoda je mnohdy vázána na to, s jakou svědomitostí plníme běžné povinnosti. – Ed 216

Znalost kuchařského umění je základním předpokladem. – Znalost kuchařského umění není zanedbatelná. Toto umění by se mělo mezi ostatními považovat za velmi cenné, protože má velmi úzký vztah k životu. Zasloužilo by si více pozornosti. Má-li mít tělo dobré složení krve, pak také potřebuje dobrou stravu. To hlavní, co lidé potřebují pro zdraví, je lékařská přednášková činnost o správném vaření.

Zdravotní reforma často způsobuje zdravotní deformaci, neboť se připravují jídla, která nemají dobrou chuť. Je třeba poznat zdravé vaření a provést nápravu, aby zdravotní reforma byla úspěšná. Je málo dobrých kuchařek. Mnoho maminek potřebuje chodit do kurzů vaření, aby mohly své rodině připravit dobré a pro oči lákavé jídlo. – CD 263

Snaž se stát mistrem svého oboru. – Naše sestry často nevědí jak vařit. Těm bych ráda řekla, že bych šla k nejlepší kuchařce, jakou je možné najít a zůstala u ni třeba několik týdnů, dokud bych se nestala mistrem svého oboru – tedy umět a být šikovná. Rozhodla bych se k tomu i ve čtyřiceti letech. Vaší povinností je umět vařit a naučit vařit i své dcery. – 2T 370

Studium a praxe. – Je možné připravit zdravou a jednoduchou stravu, ale záleží na šikovnosti, je-li také chutná a výživná. Chce-li se žena naučit vařit, měla by studovat vaření a pak trpělivě převádět poznání do praxe. Lidé mají různé potíže, protože nechtějí podstoupit další námahu. K těmto bych řekla: „Je už na čase, aby probudili svoji spící energii a projevíli zájem. Nemyslete na promrhaný čas, ten je věnovaný k získání správných poznatků a zkušeností pro přípravu zdravých a vkusně upravených jídel. Nezáleží na tom, jak dlouho už vaříte, jestli máte povinnost k rodině, ale je povinností naučit se to jak se patří. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 49

Základní je pestrost a jednoduchost. – Jídla by se měla střídat. Stejná jídla, připravené stejným způsobem by se neměla objevovat na jídelníčku den za dnem. Je-li strava střídána, jí se s větší chutí a je možnost lepší výživy těla. – *MH 300*

Naše tělo má své stavební kameny z toho, co jíme. Má-li být tkáň kvalitní, musíme jíst výživnou stravu a musí se připravit tak, aby byla co nejvíce využitelná pro potřeby těla. Je svatou povinností těch, kteří vaří, aby se naučili vařit zdravá jídla na různý způsob, aby byla nejen chutná, ale i zdravá. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 48-49

Také úprava stolu, styl a vzhled se uplatňují při špatném vlivu. Zdravá příprava stravy se stává druhořadou záležitostí. Příprava velkého počtu jídel zabírá čas, peníze a je pracně náročná a nedosáhne se nějakého prospěchu. Může být módní mít půl tuctu chodů jídel, ale tento zvyk škodí zdraví. Tento styl většina lidí zásadně odsuzuje slovem i příkladem... Oč by to bylo v domácnosti lepší pro zdraví, kdyby příprava stolu byla mnohem prostší. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 73

Výsledky špatného vaření. – Při špatném vaření se pomalu ztrácí životní energie tisíců. Z tohoto důvodu jsou mnozí ztraceni, dochází k poruše organismu a ke vzniku nemoci. V takto vyvolaných podmínkách není možné rychle rozeznat nebeské věci. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 49

Skromné, špatně uvažené jídlo kazí krev, protože oslabuje orgány, v nichž se tvoří krev. To způsobuje poruchu v organismu, stává se příčinou nemoci, s doprovodnými příznaky nervového podráždění a špatnou náladou. Oběti špatného vaření lze počítat na tisíce a desetitisíce. Na mnohých hrobech by mohl být nápis: „Zemřel ze špatné stravy“, nebo „zemřel, protože měl přemrštěné nároky na žaludek“. – *MH 302*

Učte své děti vařit. – Nezapomínejte na svoji povinnost a učte své děti vařit. Takovým jednáním jim vštepujete zásady nutné pro jejich náboženskou výchovu. Dáváte-li dětem fyziologické poznatky a naučíte je vařit jednoduše, aby to uměly, pak stavíte základ pro nejužitečnější odvětví výchovy. Ke zkušenosti patří umět udělat dobrý, malý chleba (váhově lehký). V tom je nadšení z dobrého vaření. A já si kladu otázku, kam se podělo nadšení u těch, kteří se neučí vařit, jsou neinformováni a jednají neuváženě. – 2T 537

Poučujte trpělivě a ochotně. – Matky by měly vzít svoje dcery do kuchyně už v mládí a učít je poznávat kuchařské umění. Matka nemůže očekávat, že dcery pochopí umění jak vést domácnost bez výchovy. Měly by je poučovat trpělivě, s láskou, zpříjemnit jim to co nejvíce svým vnitřním klidem a povzbudivými slovy pochvaly. – 1T 684

Udělají-li chybu jednou, dvakrát, třikrát, nekářejte je. Jistě by je to odrazovalo a svádělo říct: „To nemá cenu. To se nemohu naučit“. To není správně zvolený čas pro výtky. Vůle slábně, je třeba pobídnout, dodat sebedůvěru, několik milých a povzbudivých slov, jako třeba: „To nevádí, že se ti to nepodařilo. Ten kdo se učí, ten může chybu udělat. Zkus to ještě jednou a soustřed se na to, co děláš. Dělej to opatrně a uvidíš, že se ti to podaří“. – 1T 684. 685

Jak může dojít ke zchlazení zájmu a nadšení. – Mnohé matky nechápou důležitost tohoto oboru poznání. Raději udělají všechno samy, než by si dělaly starosti s vedením svých dětí a snašely jejich chyby i omyly v době učení. A když se jejich dcerám učení nedaří, posílají je pryč se slovy: „Nemá to smysl, neumíš dělat ani jedno ani druhé. Jsem z toho na nic, spíš mě obtěžuješ, než pomáháš“.

Takto jsou zmařeny první jejich snahy, a první nezdar natolik ochladí jejich zájem a nadšení k učení, že nechťejí riskovat další pokus. Raději navrhnou, že budou šít, plést, uklízet a budou dělat všechno možné, jen ne vařit. Zde se matka dopustila velké chyby. Měla jí trpělivě vést dále, aby praxí získala zkušenost a odstranila tak nešikovnost a nemotorné pohyby nezkušeného začátečníka. – 1T 685

Příprava mladých dívek je bezpodmínečně nutná pro praktický život. – Mladé dívky by se měly poctivě vést k vaření. Ať je v životě potkají různé okolnosti, pak tyto vědomosti mohou prakticky využít. Je to výchovný obor, který přímo ovlivňuje lidský život a zvláště těch, které máme nejraději. – 1T 683. 684

Vážím si svoji švadlenku, cením si svoji písáčku, ale kuchařku stavím na nejpřednější místo mezi pomocníky v rodině, neboť ona umí připravit jídlo, které mi prospívá v životě a vyživuje mozek, kostru i svalstvo. – 2T 370

Mladá děvčata si myslí, že vaření a další práce v domácnosti jsou podřadné a nekvalifikované. Z toho důvodu mnohé dívky po svatbě nemají představu o tom, co je starost o domácnost a ani o povinnostech, které připadají na manželky a matky. – MH 302

Takto stavíte bariéru proti hlouposti a vrtochům. – Když svoje dcery učíte kuchařskému umění, vytváříte kolem nich bariéru, která je uchrání před hloupostí a vrtochy, kterých by se mohly jinak dopustit. – 2T 370

Vařit se mohou naučit nejen ženy, ale i muži. – Tak jako ženy, i muži by měli poznat přípravu jednoduchých a zdravých jídel. Jejich zaměstnání je často zavede do situací, kde není možné sehnat zdravé jídlo. Když umějí vařit, pak to mohou dobře využít. – MH 323

Jak mladí muži, tak i ženy by se měli naučit vařit ekonomicky a také jak se obejít bez masité stravy. – CT 313

Studujte ekonomii, vyvarujte se plýtvání. – Při vaření je třeba zvážit otázku: „Jak připravit potravu co nejpřirozenějším a nenákladným způsobem?“ A tady je na místě úvaha, aby se neplýtvalo se zbytky potravy, které zůstaly na stole. Promyslete si, jakým způsobem by se tyto zbytky potravy daly využít. Tato zkušenost, ekonomičnost a jemný cit je bohatstvím. Za teplého počasí připravujte méně jídla. Používejte více suché suroviny. Je mnoho chudých rodin, o nichž lze těžko říct, že mají dostatek jídla. A ti nám mohou dát informaci, proč jsou chudí. Spousta zbytků drobků přišla u nich nazmar. – CD 258

Vážné otázky k zamyšlení – „Protož buď že jíte, neb pijete, aneb cožkoli činíte, všecko k slávě Boží činite“. 1K 10, 31 Děláte to i vy, když chystáte jídlo na stůl pro svoji rodinu? Dáváte svým dětem jen takovou potravu, o níž víte, že nejlépe vytváří krev? Je to potrava, která je uchrání i v horečnatém stavu onemocnění? Je to potrava, která jim nejlépe poslouží pro zdraví v životě? Přemýšleli jste o tomto jídle dřív, než jste ho dali před děti? Anebo bez ohledu na jejich budoucnost jste připravily nezdravý, stimulující a dráždivý pokrm? – 2T 359. 360

62. Jídlo pro život

Bůh položil hranice sklonoům a chutím. – Naše přirozené sklony a chutě... byly vymezeny Bohem, a když se staly darem člověka, byly čisté a svaté. Bylo Božím záměrem, aby rozum ovládal chutě a ty aby sloužily našemu štěstí. Jsou-li řízeny a kontrolovány posvěceným rozumem, jsou před Pánem svaté. – Te 12

Předmět Božího zájmu. – Výchova Izraele zahrnovala všechny zvyky jejich života. Všechno, co sledovalo jejich prospěch, bylo předmětem Boží péče a přicházelo z oblasti Božího zákona. Také v obstarávání potravy měl na mysli jejich největší dobro. Na poušti je sytil manou, která byla prostředkem k podpoře tělesných, duchovních a morálních sil... Přestože život v poušti byl pro ně těžký, nebylo jediného zesláblého člověka ve všech kmenech. – Ed 38

Budováno z potravy, kterou jíme. – Z potravy, kterou jíme, se postupně budují naše těla. Stále dochází k odbourávání tělesné tkáně. Každá činnost orgánu má za následek jeho zeslabení, které se nahrazuje z potravy. Každý orgán těla potřebuje být vyživován. Mozek musí dostat svůj díl. Kostí, svaly a nervy požadují své. Je to úžasný proces, kterým se potrava transformuje do krve.

Krev pak zase buduje různé části těla. Tento proces stále probíhá a kryje životní potřebu každého nervu, svalu a buňky. – MH 295

Se správnou výživou začněte v dětství. – Je těžké odhadnout, jak je důležité vychovávat už děti ke správným dietním návykům. Malí musí pochopit, že jedí – aby žili, a nežijí proto – aby jedli. Výchova kojence by měla začít v matčině náručí. Dítěti by měla být strava podávána v pravidelných intervalech, zcela určitě častěji, než když je větší. Nemělo by dostávat sladkosti nebo potravu dospělých, která je těžko stravitelná. Svědomitost a stravitelnost v jídle kojenců prospěje zdraví, projeví se u nich zklidnění, mírnost a položí základ návykům, které jim budou v pozdějších letech požehnáním. – MH 383

Odvykání zálibám a chutím. – Když děti vyrůstají z raného dětství, měla by se soustředit pozornost na usměrňování jejich zálib a chutí. Často se jim dovoluje jíst to, co chtějí a kdy chtějí, bez ohledu na jejich zdraví. Snažení a peníze bývají nešetrně utráceny za pamlsky, které škodí a přivádějí mládež na myšlenky, že nejvyšším blahem v životě je to, co jim působí požitek a vyhovuje jejich chutím. Taková výchova vede k přejídání a pak následuje nemoc...

Rodiče by měli usměrňovat chuť svých dětí a neměli by dovolit požívání nezdravých jídel. –

MH 384

Duchovní, duševní a fyzické síly jsou ovlivněny stravou. – Matky, které pro radost svých dětí jim plní jejich přání na úkor jejich zdraví a životního štěstí, zasévají semínka zla, která vzejdou a přinesou ovoce. Povolování vlastním zálibám narůstá a s přibývajícím věkem a jak duševní tak i tělesná síla se ztrácí. Matky, které tak jednají, budou s hořkostí sklízet to, co zasely. Jejich děti vyrůstají a nechodí se svým poznáním ani charakterově ke splnění vznešeného a užitečného poslání ve společnosti nebo i doma. Pod vlivem nesprávné stravy trpí duchovní, duševní i fyzické síly. Svědomí se otupuje a vnímavost pro dobro se oslabuje. – CD 230

Výběr nejlepší stravy. – Chceme-li poznat, která strava je nejlepší, musíme studovat původní Boží plán lidské stravy. On, Stvořitel člověka, znal jeho potřeby a určil Adamovi jeho stravu... Obilí, ovoce, jádra ořechů, zeleninu. Ty byly vybrány Stvořitelem za potravu. – MH 295, 296

Připravte stravu jednoduchým a chutným způsobem. – Bůh dal člověku dostatek prostředků pro uspokojení nepřevrácených chutí. Dal mu plody země s bohatým výběrem potravy příjemné chuti a výživnou hodnotu. Náš laskavý nebeský Otec řekl, že takto můžeme jíst bez obav podle své chuti. Ovoce, obilí a zelenina upravené jednoduchým způsobem bez koření a tuku všeho druhu, vařené s mlékem nebo smetanou, tvoří nejzdravější jídla. Dodávají tělu výživu, odolnost a duševní sílu, což se nedosáhne u dráždivé stravy. – CD 92

Chuť není jistým průvodcem. – Měly by se vybírat ty potraviny, které dodávají nejvíce potřebných látek ke stavbě těla. Při této volbě není chuť jistým vodítkem. Chuť může být zkažena nesprávnými návyky při jídle. Často se dožaduje potravy, která narušuje zdraví a působí oslabení na místo posílení... Strádání a nemoci, které jsou všude běžné, jsou většinou způsobeny obecně rozšířeným omylem o stravě. – MH 295, 296

Děti, které nemají ovládanou chuť. – Poněvadž často cestuji, slyším poznámky rodičů, že jejich děti mají velmi mlsnou chuť a dokud jim nedají maso a koláče, nechťejí jíst. Při poledním jídle jsem se dívala na kvalitu jídla, co dostávaly. Byl to pšeničný chléb, plátky šunky posypané černým pepřem, kyselá okurka v nálevu, koláč se zavařeninou. Bledý, až průsvitný zjev dětí svědčil o tom, co jejich žaludek zakouší. Dvě z těchto dětí pozorovaly další rodinu s dětmi, která měla k jídlu sýr. Ztratily chuť na to, co měly před sebou. Jejich matka měla pro ně pochopení a vyprosila pro ně kousek sýra, protože měla strach, že se její milé děti nenajedí. K tomu dodala: „Moje děti mají rády to i ono, a tak jim dopřeju, co chtějí. Co tělo potřebuje, na to mají chuť“.

To by sice mohlo platit, kdyby ovšem chuť nebyla zvrácená. Je přirozená chuť a porušená chuť. Rodiče, kteří nenaučili své děti jíst zdravě a dávali jim dráždivou potravu po celý život, až se jejich chuť narušila a jejich tělo touží po sladké tyčince, po pražené zrnkové kávě, usazeninách v čaji, skořici, hřebíčku a po koření, ti nemohou tvrdit, že chuť si žádá to, co tělo potřebuje. Chuť byla špatně vedena, až se zkazila. Jemná sliznice žaludku byla drážděna, až se zjizvila a ztratila svoji jemnou citlivost. Prostá a zdravá strava se jim zdá nechutná. Zkažený žaludek nechce vykonávat svojí funkci, pokud nebude vyburcován dráždivými látkami. Kdyby tyto děti byly od

svého dětství vedeny jíst jen zdravou potravu, připravenou docela jednoduchým způsobem, který by umožnil zachovat co nejvíce přírodních vlastností a vyvarovat se masitých pokrmů, zvířecího tuku, všech druhů koření, pak by jejich chuť nebyla oslabena. V tomto přirozeném stavu by mohla ukazovat v hlavních rysech, kterou potravu těla potřebuje. – CD 239

Co říci k masitým pokrmům. – Nepředepisujeme žádnou přesnou linii, která by se měla dodržovat ve stravování, ale zdůrazňujeme, že v zemích, kde je dostatek ovoce, obilí a ořechů, tam není masitá strava správnou potravou pro Boží lid. Byla jsem poučena, že při masité stravě jsou tendence zbrutalizovat povahu, zbavit lidi lásky a náklonnosti, kterou by měli k sobě vzájemně cítit, a dává nižším vášnivým citům kontrolu nad vyššími lidskými sférami. Jestli někdy bylo jezení masa zdravé, tak dnes to neplatí. – 9T 159

Důvody pro vyřazení masitých jídel. – Ti, kteří jedí maso, přijímají obilniny a zeleninu z druhé ruky, protože zvíře z nich přijímá výživu, která podporuje vzrůst. Ten život, který je v obilí a zelenině, přechází na toho, kdo je jí. My ho dostáváme požíváním masa zvířat. Oč je ale lepší přijímat ho přímo přijímáním potravy, kterou Bůh určil k našemu prospěchu!

Maso nikdy nebylo nejlepší potravou, ale jeho požívání je nyní dvojnásobně problematické, protože rychle stoupá počet onemocnění u zvířat. Ti, kteří jedí masitou stravu, asi neví, co jedí. Kdyby tak mohli vidět ta zvířata živá a poznali kvalitu masa, které jedí, znechuceně by se odvrátili. Lidé stále požívají maso, které obsahuje tuberkulózní bakterie a rakovinové buňky. Tuberkulóza, rakovina a další smrtelné nemoci se takto přenášejí. – MH 313

Následky nejsou hned viditelné. – Výsledky masité stravy nemusí být hned viditelné, ale to není důkazem, že není škodlivé. Málokterí se dají přesvědčit, že mají otrávenou krev z masa, které jedí a že je také příčinou jejich potíží. Mnozí umírají na nemoci, které jsou způsobeny požíváním masa, avšak oni ale ani další netuší pravou příčinu. – MH 315

Návrat k původní prospěšné stravě. – Není už na čase, aby se všichni zaměřili na to, že není nutné jíst maso! Jak mohou pokračovat v konzumaci nezdravé potravy ti, kteří se chtějí stát čistými, jemnými, svatými, chtějí vejít ve styk s nebeskými anděly a požívají to, co má zhoubné následky na duši i na tělo? Jak mohou brát život Božím tvorům a konzumovat maso s rozkoší? Ať se raději vrátí k prospěšné a výborné stravě, která byla dána lidem na počátku. – MH 317

Způsob života těch, kteří očekávají Kristův příchod. – Ti, kteří očekávají příchod Páně, se nakonec vypořádají s požíváním masa. Maso přestane být součástí jejich potravy. Měli bychom mít na paměti tento cíl a stále se snažit ho dosáhnout. Nedovedu si představit, že bychom žili v souladu se světlem, které nám Bůh dal ve své milosti a při tom jedli maso. – CD 380. 381

Zpět k Božímu plánu. – Stále znovu mi bylo ukazováno, že Bůh přivádí svůj lid ke svému původnímu plánu, to jest neživit se masem mrtvých zvířat. Vede nás k tomu, abychom učili lidi lepší cestě... Pokud se obejdeme bez masa, pak v tom usměrníme i svojí chuť a dáme přednost ovoci a obilninám, bude to brzy takové, jak si Bůh přál na počátku. Jeho lid nebude jíst maso. – CD 82

Instrukce týkající se změny stravy. – Pokud si někdo myslí, že síla svalů závisí na požívání živočišné potravy, tak se mýlí. Bez masa se dosáhne mnohem větší tělesné síly a také tělo dostane lepší potřebnou energii. Obiloviny a ovoce, ořechy a zelenina obsahují všechny živiny potřebné ke tvorbě dobré krve. Tyto základní složky se při masité stravě nedodávají v potřebném množství. Kdyby požívání masa bylo tak nepostradatelné pro zdraví a sílu, bylo by se již od samého počátku stalo součástí stravy určené pro člověka.

Když se skončí s požíváním masa, pocítí se často slabost, nedostatek síly. Mnozí to považují za důkaz, že masitá strava je nutná. Ale stává se tak proto, že potrava tohoto druhu je dráždivá a když chybí, tak se krev aktivuje a nervy se dráždí. Mnozí dospívají k poznání, že to není tak jednoduché přestat jíst maso stejně jako alkoholici se vzdávají svého pití, ale tato změna bude pro ně lepší.

Pokud se někdo vzdá masité potravy, pak by její místo mělo zaujmout ovoce, zelenina, ořechy a obiloviny. Je to obzvlášť nutné v těch případech, kdy se jedná o slabé jedince, nebo těžce pracující. – MH 316

Pomohou dobře připravené náhrady. – Zvláště tam, kde maso nebylo hlavní částí jídla, je

dobré vaření základním požadavkem. Musí se připravit něco za maso a tato náhrada musí být připravena dobře, aby nevznikla chuť na maso. – *Letter 60a*, 1896

Poznala jsem se rodinou, která změnila masitou stravu za jídlo, které je vyčerpávalo. Jejich potrava je tak chutně připravená, že žaludek ji nechtěl ani přijmout, jak se mu protivila. Tyto rodiny mi pak řekly, že s touto zdravotní reformou se neztotožňují, protože jim ubývá tělesných sil. Zde je jeden z důvodů, proč někteří neuspěli ve snaze zjednodušit si stravu. Mají jí založenou na bídné stravě. Jídlo si připravují bez nadšení a stále stejně.

Při jakémkoliv jídle by nemělo být mnoho druhů, ale všechna jídla by se neměla skládat ze stejných druhů potravin a bez obměnění. Strava má být připravena jednoduše, vkusně a měla by vzbuzovat chuť. – *2T 63*

Přecházení nepřirozené chutě. – Osoby, které si zvykly na bohatou, vysoce dráždivou potravu, mají nepřirozenou chuť a nemohou si najednou pochutnat na stravě, která je prostá a jednoduchá. Vyžádá si to nějaký čas, než se chuť stane přirozenou, než se žaludek zotaví z poškození, které snášel. Ale ti, kteří zůstávají u zdravé stravy, po čase poznají, že je chutná. Ocení se její lahodná chuť a zdravá strava bude konzumovaná s větší radostí než nezdravé sladkosti. Také žaludek může s lehkostí plnit své úkoly v prostředí zdravotně výhodném, když není přetěžován. – *MH 298. 299*

Zdravé jídlo není obětí. – Dětem by se mělo dát ponaučení, aby ovládaly svoji chuť a jedly to, co je zdravé. Jasně by se jim mělo říct, že se jim to odpírá jen proto, že by jim to poškodilo zdraví. Vzdávají se škodlivých věcí pro něco lepšího. Stůl by se měl upravit tak, aby byl atraktivní a přitahoval, protože jsou a něm samé dobroty, které Bůh tak štědře poskytnul. – *MH 385*

Zvažuj roční období, podnebí a zaměstnání. – Ne všechna jídla, která jsou sama o sobě zdravá, jsou za všech okolností vhodná pro naši potřebu. Je třeba věnovat pozornost výběru potravin. Naše strava by měla odpovídat roční době; podnebí, v němž žijeme a také zaměstnání, jakému se věnujeme. Některá jídla vhodná v určitém ročním období nebo klimatu se nehodí v jiném. Je také třeba zvážit vhodnost jídel u určitých povolání. Potrava vhodná pro lidi vykonávající těžkou manuální práci se nehodí pro ty, kteří mají sedavé zaměstnání nebo se věnují intenzivní duševní činnosti. Bůh nám dal víc než postačující různorodost zdravé potravy a každý člověk by si z ní měl vybrat to, co nejlépe vyhovuje jeho potřebám po vlastních zkušenostech a zralé úvaze. – *MH 296. 297*

Příprava jídla s důvtipem. – Bylo by nesprávné, abychom jedli jen proto, že uspokojíme svoji chuť, ale neměla by se projevit ani netečnost ke kvalitě potravy a ke způsobu její přípravy. Pokud si na jídle nepochutnáme, pak ani tělu nebude dodána správná výživa. Potrava se má pečlivě vybírat a připravovat s důvtipem a odborně. – *MH 300*

Můžeme si cokoli vzít. – Ve většině rodin se dělají velké přípravy pro očekávanou návštěvu. Na stůl se připraví velký výběr jídel. Tato potrava láká ty, kteří nejsou zvyklí na takovou různost bohaté potravy...

Mám zkušenosti s takovou honbou příprav kvůli návštěvě. V jejich vlastních rodinách berou na vědomí cosi nenormálního, jídla jsou vybírána podle toho, co se hodí manželce nebo matce. Na radost manžela nebo dětí nikdo nebere zřetel. Ačkoliv se dělá taková paráda pro hosty, nedělá se nic, co by bylo „jen pro nás“. Stůl se přisune, na něj se dají studená jídla a často není ani náznak k pozvání. Říkají: „To je jen pro nás, můžeme si vzít, co chceme“. – *MS 1, 1876*

Doba jídla má být příjemnou společenskou příležitostí. – Doba jídla by měla být dobou pro společenský styk a osvěžení. Vše, co by mělo zatěžovat nebo provokovat, se nepřipouští. Měla by se udržovat důvěra, vlídnost a vděčnost dárce za vše dobré, rozhovor by měl být radostný, měl by příjemně povznášet ducha a nenudit. – *Ed 206*

Stůl není místem, kde by se měla v dětech pěstovat vzpurnost nad neodůvodněným způsobem jednání rodičů. Celá rodina by měla být veselá a naplněná vděčností a mít na paměti, že ti kteří milují a poslouchají Boha, se účastní na svatební hostině Beránkově v království Božím a sám Ježíš bude obsluhovat. – *Letter 19, 1892*

Pravidelnost v jídle. – Nepravidelnost v jídle ničí zdravou sílu zažívacích orgánů v neprospěch zdraví a veselé mysli. – *MH 384*

V žádném případě se nemá jíst nepravdělně. Pokud je oběd podáván o jednu či dvě hodiny dříve než obvykle, žaludek není na novou zátěž připraven, dosud se nezbavil předchozího jídla a nemá vitalitu k další práci. Dochází tak k přetěžování organismu.

Ale také neodkládejme jídlo o jednu až dvě hodiny kvůli okolnostem abychom mohli dokončit určitou práci. V té době, kdy žaludek je zvyklý dostávat potravu, se sám přihlásí. Když tento čas je přesunut na pozdější dobu, dochází k poklesu vitality, až je tento úbytek tak nízký, že ztrácíme úplně chuť. Když je pak potrava přijata, žaludek není schopen jí zpracovat. Potrava se nemůže proměnit v dobrou krev. Kdyby se jedlo pravidelně a nechutnalo se nic mezi jídlem, byl by organismus připraven pro pravidelné jídlo, pochutnali bychom si na něm a snaha by se vyplnila. –

CD 179

Učte děti, kdy, jak a co jíst. – Děti jsou obvykle nepoučené o důležitosti vztahu jak, kdy a co se má jíst. Je jim dovoleno, aby si dopřály to, na co mají chuť, jedly, kdy chtějí a braly si ovoce. „Když oči by jedly“. A tak neustále pojídají koláče, sušenky, chleba s máslem, sladkosti a stávají se z nich gurmáni a dyspeptičtí. Trávicí orgány se oslabí, asi jako mlýn, který se nechá stále v chodu, vitální kapacita mozku se snižuje na úkor výpomoci přetíženého žaludku a tak se oslabují i duševní síly. Nepřirozená stimulace a únava vitálních sil způsobuje nervozitu, netrpělivost, paličatost, nedůtklivost. Těžko je lze nechat bez dohledu rodičů. V mnoha případech se zdá, že morální síly se otupují a je těžké vyvolat v nich pocit studu a hříšnosti. Snadno sklouznou k vytáčkám, podvodnému jednání a často i otevřeně lži.

Rodiče naříkají, že jejich děti jsou takoví, ale neuvědomují si, že vše zavinili sami vlastním jednáním a špatným vedením. Ušlo jim, že je nutné omezovat chuť a vášnivou zlost svých dětí a vše v nich narůstalo s přibývajícím věkem. Matky vlastníma rukama chystaly a dávaly jídlo svým dětem, které mělo tendenci je tělesně a duševně poškozovat. – *Pacific Health Journal, May, 1890*

Nikdy nejzte mezi jídly. – Pozor na žaludek. Nesmí být stále zatěžován. Přestaňte ho zneužívat a přetěžovat ho a dopřejte mu klid, pokoj a odpočinek...

Po správném najezení by měl mít žaludek 5 hodin odpočinku. Do příštího jídla by neměl přijít do žaludku ani sebemenší kousek potravy. V té době splní žaludek svůj úkol a je potom schopen přijmout další potravu. – CD 173. 179

Matky se dopouštějí velké chyby, když dovolují svým dětem jíst mezi jídlem. Kladou tím základ pro budoucí poruchy, protože tímto jednáním narušujeme pravidelnost v činnosti žaludku. Podrážděnost může být způsobena nezdravou a ještě nestrávenou potravou. Matka cítí, že nemůže strávit čas zdůvodňováním správnosti svého škodlivého jednání. Neví jak jinak ukonejšit toho, který ztrácí trpělivost a trápí se. Dává tomu malému trpiteli kus koláče nebo nějaký pamlsek, aby ho utišila, tím se však zlo jen zvyšuje...

Matky si často stěžují na křehké zdraví svých dětí a radí se s lékařem. Kdyby jen hledaly souvislosti, tak by poznaly, že všechny potíže jsou zaviněny chybným stravováním. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 61*

„Něco malého“ pozdě večer je škodlivý zvyk. – Další škodlivý zvyk je jídlo před spaním. Pravidelná jídla se mohou vzít, ale když se dostaví pocit slabosti, jí se znovu. Pokud si v něm libujeme, špatná jednání se stává zvykem a často se také zafixuje, že je skoro nemožné jít si lehnout a nevzít si něco k jídlu. Výsledkem tohoto pozdního jídla je pokračování zažívacího procesu v době spánku. Ačkoliv žaludek stále pracuje, jeho činnost není dokončena. Spánek je často rušen nepříjemnými sny, dotýčný se ráno probouzí unavený a nemá chuť na snídani. Když uléháme ke spánku, měl by mít žaludek svoji práci ukončenou a odpočívat stejně tak, jako další orgány. Pro osoby se sedavým zaměstnáním jsou tyto pozdní večere vyloženě škodlivé. U nich pak vzniká porucha a to je často příčinou smrtelné nemoci. – *MH 303. 304*

Rada matkám - snídane je důležitá. – Pokud má vaše dítě nervózní povahu, je třeba dbát na jeho stravu. Nesmí se dovolit, aby si vybralo potravu, na kterou má chuť, dokud nedostane potřebnou výživu. Nikdy mu nedovolme, aby odešlo do školy bez snídane. Neodvažte se dát v těchto věcech volný průchod vašim zálibám. Podříd'te se úplně pod Boží autoritu a On vám pomůže přivést všechny vaše přání do souladu s jeho požadavky. – *Letter 69, 1896*

Lidé mají ve zvyku vzít si lehkou snídani. Ale to není nejlepší způsob jak působit na žaludek. Při snídani jsou totiž u žaludku vytvořeny nejlepší podmínky pro přijetí většího množství

potravy než při druhém nebo třetím denním jídle. Vžitý zvyk mít jenom hubenou snídani a velký oběd je mylný. Snažte se, aby snídaně tvořila nejvydatnější denní jídlo. – *CD 173*

Určete si množství nejlepší potravy. – Děti a mládež nesmí být ani v nejmenším podvyživená, musí dostávat dostatečné množství zdravé potravy, ale to neznamená, že je vhodné dát před ně koláče a sladké pečivo. Měly by mít dostatek tělesného pohybu a nejlepší stravu, aby byly vytvořeny podmínky pro duševní a morální sílu. Vlastně zdravá strava má být jedním z prostředků k uchování správného trávení. – *Letter 19, 1892*

Podílejte se na umírněnosti. – Rodiče se často dopouštějí chyby v tom, že dávají svým dětem hodně potravy. Děti se tak stanou dyspeptické. Je důležité u nich omezovat dobrou stravu. Rodiče, dávejte dětem jen takové množství potravy, které mohou jíst. Nedovolte, aby si braly, na kolik mají chuť... Rodiče, pokud nebudete na tomto bodě trvat, pak vaše děti budou mít otupené vnímání. Budou chodit do školy, ale nebudou se moci naučit to, co by mohly, protože ta síla, která by měla jít k podpoře mozkové činnosti, se spotřebuje na odtížení žaludku od potravy, která je navíc. Rodiče musí poznat, že po velkém množství potravy jejich děti jsou spíše slabé než robustní.

– *MS 155, 1899*

Nepřikazují zde děti, ale rodiče. – Učte je, aby si odpíraly chuť, aby cítily vděčnost za obyčejnou a prostou stravu, kterou jim dává Bůh. Nesmíte připustit, aby si samy začaly určovat, co by chtěly jíst, ale vy určíte, co je pro ně nejlepší. Pokud dovolíte, aby vaše děti reptaly a stýskaly si pro dobrou a zdravou stravu, která jim nevyhovuje pro jejich zkaženou chuť, pak je to vás hřích. –

Letter 23, 1888

Nepřipusťte, aby dítě získalo dojem, že se musí podrobit a nesmí jednat podle vlastního výběru jen proto, že je vaše dítě. Nesmí se mu dovolit, aby si z jídla vybíralo to, co se mu zdá dobré nebo proto, že to má rádo. Zkušenosti rodičů by měly ovlivňovat život dítěte. – *ST 13. 8. 1896*

Berte ohled na rozumnou volbu dítěte. – Záleží jen na našem individuálním rozhodnutí, zda svůj život podřídíme duchu nebo tělu. Mladí si musí každý za sebe zvolit normu svého života. Musíme udělat vše možné, aby poznali síly, které na ně budou působit a ovlivňovat jejich povahy a osudy. – *Ed 202*

Při výchově se musí děti i mládež naučit, že návyky při jídle, pití a oblékání, které se utvářely podle světového standartu, nejsou v souladu se zdravotními a životními zákony a musí být pod kontrolou rozumu a intelektu. Nelze dovolit, aby chuť a síla návyku převažovala nad rozumovými příkazy. Ve snaze zajistit to, musí mít mládež vyšší cíl a motivy, než je tělesný požitek z jídla a pití. – *Good Health, July, 1880*

Dalekosáhlé účinky zvrácené chuti. – Mnozí nejsou přesvědčeni o nutnosti, že se má jíst a pít k slávě Boží. Ohled na chuť má pak nepříznivý vliv na jejich životní záležitosti a vztahy. Lze to pozorovat v rodině, církvi, ve shromážděních a ve výchově dětí. Je to prokletí jejich života. Zabraňuje jim to v poznání pravdy pro tyto poslední dny. – *Christian Temperance and Bible Hygiene 151*

Zdravé žití, osobní závazek. – To co jíme a pijeme, má důležitý vztah na naše životy i povahy, křesťané mohou vnést svoje návyky v jídle a pití do shody s přírodními zákony. Musíme pochopit v těchto věcech své závazky k Bohu. Poslušnost zdravotních zákonů by se měla stát předmětem hlubokých studií, protože jejich úmyslná neznalost je hříchem. Každý by měl mít osobní odpovědnost za splnění zákonů zdravého života. – *MS 47, 1896*

63. Umírněnost ve všech věcech

Nestřídmost je příčinou mnohých nemocí v životě. – Nestřídmost stojí při počátcích většího počtu nemocí v životě. Ročně zahubí desetitisíce. Nehovoříme o nestřídmosti omezené jen na požívání alkoholických nápojů, ale vztahujeme ji na širší význam včetně nemírnosti v chuti a náruživosti. – *Pacific Health Journal, April, 1890*

Někteří kvůli nestřídmosti se smířují se ztrátou poloviny, jiní dvou třetin svých tělesných, duševních a morálních sil a stávají se hračkou pro nepřítel.

Přehnaná záliba je hříchem. – Přehnaný požitek v jídle, spaní či bdění je hříchem. Harmonicky zdravá činnost všech tělesných sil i rozumu vytváří štěstí. Čím jsou síly vznešenější a ušlechtilější, tím je štěstí čistější a ryzejší. – *CD 44*

Umírněnost je základem náboženského života. – Hovoříme o umírněnosti a uvádíme ji do praxe ve všech věcech v tomto životě. Střídmost v jídle, pití, spánku, oblékání patří k základům náboženského života. Pravda, která je vnesená do duše ovlivní i reakci těla. Je třeba si všimnout se zájmem všeho, co se týká zdraví člověka. Naše věčné blaho závisí na tom, jak v tomto životě využijeme svůj čas, sílu a vliv. – 6T 375

Je nám zde propůjčen jen jeden život a každý si může položit otázku: Jak mám naložit se svým životem, aby mi přinesl co nejvyšší zisk? – *Pacific Health Journal, April, 1890*

Naši první povinnosti k Bohu a bližním je samostatný rozvoj. Každá schopnost, kterou nás vybavil Bůh, může být zdokonalována k absolutní míře dokonalosti, abychom mohli konat maximální dobro, kterého jsme schopni. Od té doby čas strávený provedením dobra je zaměřen k upevnění a zachování tělesného a duševního zdraví. Nemůžeme si dovolit nechat zakrtnět nebo ochromit jedinou funkci mysli nebo těla přepracováním nebo špatným zacházením i s jedinou částí živého organismu. Pokud to neučiníme, musíme nést důsledky. – ST 17. 11. 1890

Jde o zvláštní moc. – Zachování střídmosti a pravidelnosti ve všem má zvláštní moc. Dosáhne se mnohem víc než okolnostmi či přirozenými schopnostmi na podporu klidu a vyrovnanosti nálad, která přispívá k životní cestě bez překážek. Takto současně získaná síla sebeovládání se ukáže být jednou z nejcennějších výzbrojí pro úspěšný zápas s vážnými povinnostmi a realitou, které očekávají každého člověka. – Ed 206

Podpora jasnému myšlení. – Každý den zodpovědní lidé rozhodují o velmi důležitých věcech. Často musí rychle zvažovat a to mohou dělat úspěšně jen ti, kteří prakticky dodržují přísnou zdrženlivost. Myšlení se posiluje správným zacházením s tělesnými a duševními silami. Jestliže duševní námaha není příliš velká, nová síla se dostaví s dalšími požadavky. – MH 309

Zdrženlivé zvyky přinášejí odměnu. – Nastupující generace je ze všech stran obklopena lákadly, která počítají se svedením chutě. Zvláště v našich velkých městech je každá forma požitku snadno dostupná. Ti, kteří jako Daniel se odmítli poskvřnit, sklídí odměnu za ukáznění svých zvyků. Se svoji velkou tělesnou vytrvalostí a vzrůstající silou chtějí statečně snášet utrpení. Mají svůj vklad uložený a mohou ho získat v případě nouze.

Správné tělesné návyky podporují duševní převahu. Duševní schopnosti, tělesná síla a délka života závisí na neměnných zákonech. Neexistuje v tom žádná náhoda ani pravděpodobnost. Boží přirozenost nebude zasahovat do záchrany člověka pro následky z překrucováním přírodních zákonů. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 28*

Pro dokonalé zdraví vždy střídmost ve všem. – Abychom si uchovali zdraví, je nutná střídmost ve všem. ... Náš nebeský Otec nám svěřil světlo zdravotní reformy proto, aby nás uchránil od zlých dopadů chuti a aby ti, co usilují o čistotu i svatost, mohli poznat, jak uvážlivě užít ty dobré věci, které mu byly darovány a které při dodržování střídmosti v běžném životě mohou být posvěceny pravdou. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 52*

Střídmost předchází posvěcení. – Boží lid má poznat, proč se má zachovat střídmost ve všem. Za svého života musí odstranit vše, čím by povoloval škodlivým zálibám. Dříve než pochopí pravý smysl posvěcení a podrobení se vůli Kristově, musí ve spolupráci s Bohem docílit ovládnutí svých špatných zvyků a návyků. – MH 275

Při studiu. – Studujeme-li nestřídmost, pak poznáme, že je to druh opojení a ti, co si v ní libují, jsou jako opilci, kteří na své cestě bloudí, klopýtají a padají ve tmě. Pán by chtěl, aby pozornost studentů byla upřena jen ke slávě Boží. Aby neplýtvali svými tělesnými a duševními silami ve snaze získat všechny možné vědecké znalosti, ale uchovali si svěžest i elán a mohli vynaložit sílu na práci, kterou určil Pán. To je pomáhat lidem najít cestu spravedlnosti. – CT 405. 406

V práci. – Při své práci bychom měli znát míru. Není naší povinností pracovat na tom, co by nás příliš vyčerpávalo. Někdy se to sice může stát, ale měla by to být výjimka ne pravidlo. Měli bychom znát míru ve všem. Budeme-li z naší strany uctívat Pána, pak On ze své strany nám zachová zdraví. Měli bychom mít citlivý vliv na naše orgány. Svojí umírněností v jídle, pití, oblékání, při práci a vůbec ve všech věcech můžeme pro sebe vykonat víc, než pro nás dokáže udělat lékař. – Te 139

Mělo by se stát pravidlem, aby se denní práce neprodlužovala do večera. A bylo mi ukázáno,

že ti, kteří to dělají, často ztrácejí mnohem víc, než získají. Vyčerpávají svoje síly a pracují s nervovým vyčerpáním. Nemusí bezprostředně chápat škodu na zdraví, ale určitě si ho podrývají. – CH 99

Někteří usilují o to, aby v daném čase udělali nejvíce práce. Pokračují, přestože sami uznávají, že by si už měli odpočinout, protože tím nic nezískají. Žijí z vypůjčeného kapitálu. Vynakládají své životní síly, které budou potřebovat v budoucnosti. A až budou potřebovat energii, kterou nezodpovědně používali, tak jim bude chybět. Fyzická síla se vyplývala, duševní síly nesplňují očekávání. Uvědomují si, že došlo k selhání, ale neznají důvod, proč? Proč došlo ke kritickému stavu vyčerpání tělesných sil? Každý kdo porušuje zákony, v tomto případě zdravotní zákony, musí nést někdy větší či menší důsledky svého jednání. Bůh nás vybavil přirozenou silou, kterou budeme potřebovat v různých obdobích našeho života. Jestliže tyto síly odčerpáme nezodpovědným přeceňováním, pak na to jednou doplatíme. – FE 153. 154

V oblékání. – Oděv má být po všech stránkách zdravý. Bůh si přeje, abychom byli zdraví tělesně i duševně. Máme s ním spolupracovat na zachování zdraví tělesného i duševního. Obojí se podporuje zdravým oblékáním.

Měl by být přirozeně hezký, působivý, vhodný a jednoduchý. Kristus nás varoval před pyšným životem, ne však před jeho půvabem a přirozenou krásou. – MH 288. 289

V jídle. – Pravá střídmost nás učí, abychom se docela obešli bez všeho, co je škodlivé a uvážlivě užívali to, co je zdravé. Je však málo těch, kteří si uvědomují, jak jejich návyk v jídle souvisí s jejich zdravím, povahou, jejich prospěšností na tomto světě a osudem pro věčnost. Chuť by se vždy měla podřídít mravní a rozumové síle. Tělo by mělo být služebníkem ducha. A ne aby sloužil tělu. – Te 138

Ti, kteří nestřídmě jedí a přepínají své síly prací, hovoří a jednají nerozumně. Není třeba propadnout pití alkoholu. Hřích z nemírného jídla nebo příliš častého jídla, bohatého a ve velkém množství, ale i nezdravého, narušuje chod zažívacích orgánů, má nepříznivý vliv na mozek, odvrací úsudek ze správné cesty, zabraňuje racionálnímu, klidnému a zdravému uvažování a jednání. –

Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 155

Věnujte pozornost přejídání. – V devíti případech z deseti je větší nebezpečí z nadměrného množství jídla než z jeho nedostatku... Je mnoho těch, kteří trpí a při tom nejsou nemocní. Příčinou je brání ohledů na svoji chuť. Myslí si, že mohou sníst libovolné množství, pokud je strava zdravá. To je ale velký omyl. Musí být rozumné množství potravy u těch, jejichž síly jsou oslabeny. Organismus si pak sám vytvoří podmínky pro svůj hladký chod a přestane i spousta potíží. – MS 1, 1876

Neříkejme, že Bůh je vinen. – Byli jsme vykoupeni, a proto máme Boha svým tělem i duchem oslavovat, jsme Jeho vlastnictvím. Nemáme právo říkat, že Bůh nese vinu na čemkoliv, protože jednorozený Syn Boží nás vykoupil za nesmírnou cenu, obětoval totiž svůj vlastní život. Nezemřel za nás proto, abychom otročili svým návykům, ale abychom se stali syny a dcerami Božími a sloužili Mu celou silou své bytosti. – Letter 166, 1903

Ti, kteří mají jasnou představu o tom, že stojí v tomto vztahu k Bohu, nebudou svůj žaludek přecpávat potravou, která uspokojuje chuť, ale škodí zažívání. Nebudou kazit Boží vlastnictví uspokojováním nevhodných návyků v jídle, pití nebo oblékání. Budou pečovat o lidský organismus a uvědomí si, že je jejich povinností, aby spolupracovali s Bohem. Je Jeho vůlí, aby byli zdraví, šťastní a prospěšní. Ale aby se takovými stali, musí se Jeho vůle stát i jejich vůlí. – Te 214

Vneste střídmost i do sebemenších maličkostí, i ve vašem životě doma. – Zdůrazňujte, že základy střídmosti se musí projevit ve všech maličkostech života doma. Příklad rodičů má být lekcí o střídmosti. Již od dětství je třeba učit děti odříkání a sebeovládání a důsledně je prosazovat. – RH 23. 9. 1884

Jak v rodinném kruhu, tak i ve sboru bychom měli postavit křesťanskou zdrženlivost do správného světla. Stane se tak živým a činným základem, který odstraňuje návyky, nálady a povahové rysy. – Te 165

54. Domov a snaha po zdrženlivosti

Začala řádit nezdrženlivost. – Nezdrženlivost sílí ve svých ničivých účincích. Špatnost všeho druhu stojí jako velká bariéra zabraňující pokroku pravdy a spravedlnosti. Sociální křivdy, vzniklé z neznalosti a špatnosti, jsou stále ještě příčinou nevýslovné bídy a vrhají svůj škodlivý vliv na církve a na svět. Mravní zkaženost mládeže narůstá, místo aby klesala. Jedině upřímná a vytrvalá snaha pomůže odstranit tuto skličující kletbu. Konflikt mezi zájmem a zálibou, mezi špatným návykem a neposvěceným zaujetím, bude zlý a hrozný. Jen ti, kteří jednají ze zásady, mohou v tomto boji zvítězit. – *Te 234*

Nestřídmost stoupá a měla by se regulovat. Opravdu nemůžeme zabránit v jejím postupu, pozvednout ty, co padli a ochránit před pokušením slabé. V naší lidské společnosti zmůžeme jen málo, ale máme spolehlivého pomocníka. Nesmíme zapomenout, že náruč Kristova dosáhne i do největší hloubky lidské bídy a ponížení. On nám může dát sílu k vítězství i nad strašným zlem nestřídmosti. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 21*

Odpověď je úplná abstinence. – Jediná cesta, která nám dodá bezpečí proti silám nestřídmosti, je úplná zdrženlivost od vína, piva a ostatních lihovin. Musíme naučit děti, že chtějí-li se považovat za dospělé, znamená to odřeknout se jich. Bůh nám ukázal, v čem je pravá skutečnost. Ta přináší vítězství těm, kteří budou ve vážnosti a jejichž jména nebudou vymazána z knihy života. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 37*

Rodiče nezaujatí módními zvyky se mohou snažit ze všech sil vybudovat kolem svých dětí mravní ochranu, která by je uchránila před utrpením a hříchy nestřídmosti. Dětem by se neměla nechat volnost, aby dělaly to, co samy chtějí a nechaly se u nich rozvíjet nežádoucí povahové rysy, které by měly být potlačeny v samém začátku. Ale měly by se citlivě vést a vychovávat k tomu, aby stály na straně práva, reformy a abstinence. Pak budou mít v každé krizi dost mravní nezávislosti k tomu, aby vzdorovaly útokům protivníků, kteří nepadají ty, co se staví s pochopením k pravé reformě. – *Te 214. 215*

Nestřídmost je často důsledkem shovívavosti doma. – U nás se dosáhlo velkého úspěchu v potlačení nestřídmosti, ale není snadné přemoci a spoutat lva, který vyrostl. Jestli polovina těchto úspěchů byla zaměřena k uvědomění rodičů, aby poznali svoji odpovědnost na formování charakterů a návyků svých dětí, pak tisíce násobně víc dobré vůle vyplývá ze stávajícího způsobu života. Přejeme hodně úspěchů všem, kteří usilují o střídmost, a zveme je k hlubšímu zamyšlení nad příčinami zla, proti němuž bojují a jdou dokonaleji od základů do reformy. – *RH 23. 9. 1884*

Chceme-li se dostat ke kořenům nestřídmosti, musíme jít hlouběji než je požívání alkoholu a kouření tabáku. Lenost, bezcílnost a špatná přátelství, ty mohou být průvodní příčinou. Často ji nacházíme u rodinného stolu, kde se rodiny samy počítají za přísně střídmé. Vše, co narušuje zažívání, co vytváří nevhodné duševní vzrušení nebo jakkoliv oslabuje organismus, porušuje rovnováhu duševních i fyzických sil, co oslabuje kontrolu myšlení nad tělem, směřuje k nestřídmosti. Příčina pádu mnohých slibných mladých lidí by mohla být sledována až k neprirozeným chuťovým zálibám, které byly vyvolány z nezdravých pokrmů. – *Ed 202. 203*

Stoly Američanů jsou většinou připraveny tak, že svádějí k opilství. Zásadou většiny lidí je dodání chuti. Kdokoliv se bude snažit vyhovět své chuti častým jídlem a k tomu navíc jídlem nezdravým, ten svojí sílu oslabuje a neubrání se chuťové žádosti i v dalších ohledech podle toho, jak silná je jeho náklonnost k nesprávným návykům při jídle. – *3T 563*

Čaj a káva jsou spolupůsobící faktory. – Skrze nestřídmost, která měla svůj počátek doma, se nejprve oslabí zaživací, a pak normální chuť už tyto orgány neuspokojí. Vytvořily se nezdravé podmínky a vytvořila se neodolatelná touha po dráždivé potravě. Káva a čaj tento působivý a často falešný dojem vytvářejí. Pod vlivem těchto jedů se dráždí nervový systém. V některých případech se na krátký čas jeví oživení a obrazotvornost je bujnější. Protože toto dráždění má tak příznivé výsledky, mnozí docházejí k závěru, že je nutně potřebují. Ale pak následuje vždycky reakce. Nervový systém si vypůjčil sílu ze zdrojů pro budoucnost na nynější potřebu a současnému oživení odpovídá následná deprese. Náhlá úleva, kterou přináší čaj a káva je dokladem, že to co se jeví jako posilující, je jen nervové vzrušení a následně působí poškození

organismu. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 31

Tabák je zákeřný jed. – Užívání tabáku je zlovyk, který často postihuje nepříznivě nervový systém v mnohem větší míře, než užívání alkoholu. Tento zvyk se překonává mnohem hůře. Tělo a mysl jsou v mnoha případech mnohem dokonaleji otráveny užíváním tabáku než alkoholickými nápoji. Proto je mnohem zákeřnější jed. – *ET 562*

Tabák ovlivňuje mozek... paralyzuje citlivost, takže mysl nemůže jasně rozlišit duchovní věci, zvláště ty pravdy, u nichž je snaha po odstranění těchto nežádoucích slabostí. Ti, kteří užívají tabák v jakékoli formě, nejsou čistí před Bohem. V tomto znečištěném stavu je pro ně nemožné oslavovat Boha svým tělem i duchem, které jsou Jeho. – *CH 81*

Tabák oslabuje mozek a paralyzuje jeho jemnou citlivost. Jeho užívání vzbuzuje chuť něčeho se napít a v mnoha případech je základem pro pijácký syndrom (=návyk k pití). – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 17

Účinky dráždivých látek a narkotik – Účinek dráždivých látek a narkotik snižuje fyzickou sílu a všechno, co má nepříznivý vliv na tělo, také nepříznivě ovlivňuje mysl. Povzbuzující prostředek může na čas oživit energii a prodloužit duševní i fyzickou aktivitu. Ale když pomine stav rozjařenosti, pak se dostane tělo i duch do horšího stavu, než bylo předtím. Alkoholické nápoje a tabák se strašlivým způsobem projeví na našich národech a rasách nejen v oslabení těla a otupení mysli, ale i ve snížení morálky. Pokud nepřihlížíme k rozumové kontrole, pak se přikláníme k tělesnému vzrušení. Čím méně je omezeno požívání těchto jedů, tím smyslnější se stane přirozenost. – *ST 13. 9. 1910*

Učte děti, aby si zošklivily povzbuzující a dráždivé látky. – Učte své děti, aby si tyto dráždivé a povzbuzující látky zošklivily. Kolik jich z neznalosti touží je zkusit. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 17

Bůh vyzývá rodiče, aby chránily své děti před chuťovými požitky a zvláště před požíváním dráždivých látek a narkotik. Stoly křesťanských rodičů by neměly být přeplněny pokrmy, které jsou kořeněné nebo aromatické. Mají se naučit, aby si uchovaly žaludek nepřetížený. – *RH 27. 6. 1899*

Čím méně je v této rozmařilé době jídlo dráždivé, tím lépe. Jedinou bezpečnou cestou je střídmost ve všem a zásadní ovládnutí chuti. – *3T 561*

Výzva rodičům. – Snad rodiče přenesli na své děti sklony v otázce chutí a oblíbenosti, takže výchova těchto dětí k přísné zdrženlivosti a čistým i čestným návykům bude obtížná. Jestliže na děti byla přenesena chuť na nezdravá jídla, dráždivé látky a narkotika jako dědictví po rodičích, jaká strašná odpovědnost spočívá na rodičích, kteří nepůsobili proti těmto nesprávným tendencím a předali je svým dětem. Jak opravdově a usilovně by měli rodiče konat svoji povinnost ve víře a naději ke svým nešťastným potomkům. – *3T 567. 568*

K ovládnutí chuti je třeba vychovávat. – V první řadě by měli rodiče porozumět zákonům života a zdraví, aby pak při přípravě jídla nebo skrze nějaké zvyky nevypěstovali v dětech špatné sklony. Jak opravdově musí matky promýšlet před přípravou jídel, kterou stravu jim dají, tak aby byla jednoduchá, zdravá, trávicí orgány aby neslábly, nervový systém zůstal vyvážen a nenarušovaly se příkazy, které by chtěli dát svým dětem podávaným jídlem. Tato strava buď zeslabuje, nebo posiluje zaživací systém a také ovlivňuje tělesné a duševní zdraví dětí, které jsou Božím vlastnictvím, vykoupeným krví. – *3T 568*

Jaká svatá zodpovědnost je svěřena rodičům, aby chránili tělesný a duševní stav dětí, aby nervový systém byl vyvážený a duše nebyla vystavena nebezpečí. – *3T 568*

Naše sestry mohou udělat nesmírně mnoho pro spásu ostatních, když na stůl dají vždy zdravá a výživná jídla. Svůj drahocenný čas mohou věnovat výchově chuti svých dětí, vytvářením návyků střídmosti ve všem a v podporování odříkání a dobročinnosti ve prospěch druhých. – *3T 489*

Zodpovědní jsou nedbalí rodiče. – Mnozí rodiče se vyhýbají úkolům trpělivé výchovy svých dětí v odříkání a dovolují jim jíst a pít, kdy si vzpomenou. Přání uspokojit chuť a vyhovět sklonům se však nezmenšuje s přibývajícím věkem. A mládež, které se takto vycházelo vstříc, když doroste, je ovládnuta impulsivně a otročí chuti. Když potom zaujmou své místo ve společnosti a začnou svůj vlastní život, jsou bezmocní a nedokáží se bránit pokušení. Zlé důsledky špatné výchovy pak vidíme v jejich nenasytosti, nadšeném kouření a alkoholismu...

Když slyšíme smutné nářky křesťanských rodičů nad strašlivými důsledky nestřídmosti, pak

vyvstává otázka: Kdo vychoval mládež? Kdo z nich podporoval tyto nezvládnutelné chutě? Kdo zanedbal slavnou zodpovědnost při utváření jejich charakteru, aby byla prospěšná v tomto životě a také pro společenství nebeských andělů v životě příštím? – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 76

Správná výchova začíná doma. – Za správnou výchovu lze považovat tu, která začíná doma. Největší břemeno spočívá na těch, kteří mají zodpovědnost za výchovu mládeže a utvářejí jejich povahu. Zde mají svůj podíl matky, pomáhají u dětí formovat správné návyky a čisté chutě, rozvíjejí jejich morální sílu a pravou hodnotu morálky. Učte je, aby se nenechaly ovlivnit od druhých, aby nepodléhaly špatným vlivům, ale samy ovlivňovaly druhé k dobrému, aby povznášely a pozvedaly ty, s nimiž přijdou do styku. Naučte je, že spojí-li se s Bohem, dostanou od Něho sílu, aby odolávaly i největším pokušením. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 21-22

Střídmost nemá být terčem posměchu. – Mnozí si ze střídmosti dělají terč posměchu. Tvrdí, že Pán se nezabývá s takovými malichernostmi, jako je jídlo a pití. Ale pokud by Pána tyto věci nezajímaly, nebyl by je sám zjevil Manuově ženě, nedával by jí přesné příkazy a nebyl by jí dvakrát nařídil, aby si dala pozor a nebrala je na lehkou váhu. Není to dostatečný důkaz, že On se o tyto věci stará? – *Te 233. 234*

Reforma začíná u matky. – Písmo nás učí, s jakou pečlivostí by měla matka ochraňovat své životní návyky. – *MH 372*

Reforma by měla začít u matky, a to ještě před narozením dítěte. A pokud Boží příkazy byly svědomitě uposlechnuty, pak nemůže dojít k nestřídmosti. – *ST 13. 9. 1910*

Nejen počínání matky, ale i výchova dítěte byly uvedeny židovským rodičům v andělově příkazu. Nestačilo, aby Samson, dítě, které mělo osvobodit Izrael, mělo dobré předpoklady při svém narození. Teprve pak následovala svědomitá výchova. Od svého nejútlejšího mládí si musel chlapec zvykat na přísnou střídmost...

Tato poučení daná pro židovské děti nás učí, že se nemá zanedbávat nic, co má nepříznivý vliv na tělesné zdraví dítěte. Každý vliv, který působí na zdraví, má své důsledky na ducha a povahu. – *MH 379. 380*

Střídmost a sebeovládání se má učit od kolébky. Z největší části leží toto břemeno na matce a pomůže-li otec, mohou to úspěšně zvládnout. – *RH 9. 7. 1901*

Pokračujte s výukou v rodině i ve škole. – Je velmi nesnadné odnaučit návykům, které se po celý život tolerovaly a které utvářely chuť. Duch nestřídmosti se těžko přemáhá. K vítězství nad ním je třeba velké síly. Rodiče by měli začít s křížovým tažením proti nestřídmosti ve své vlastní rodině, při společných debatách, měli by děti učit zásadám od útlého mládí, pak mají naději na úspěch. Vyplatí se vám, matky, abyste využily ty vzácné chvíle, které vám Bůh dal na formování, rozvíjení i výchovu charakteru vašich dětí a abyste je naučily přísně dodržovat zásady střídmosti, nejen v jídle ale i v pití. – *3T 367*

Tyto pokyny by se měly dávat v každé škole a v každé rodině. Děti i mládež by měly znát účinky alkoholu, tabáku a dalších podobných jedů, které poškozují tělo, zatemňují mysl a podporují smyslnost. Měly by si ujasnit, že ten kdo užívá prostředky, nemůže na dlouho využívat plně svých tělesných, duchovních i mravních schopností. – *Ed 202*

Ujasněte si účinky malého odchýlení. – Takové jsou počátky zla, proti němuž jsme se měli chránit. Poučujeme-li mládež, měli bychom jim objasnit, že i zdánlivě malé odchýlení ze správného směru může mít zřejmé důsledky... Mladí lidé by se měli přesvědčit, že mají být pány a ne otroky. Bůh je učinil ve svém království vladaři a oni mají užívat své království připravené v nebesích. Jestliže budou dána výslovně tato poučení, budou i důsledky zdaleka přesahovat samotnou mládež. Působení se promítne na záchranu tisíců lidí, kteří jsou na pokraji zkázy. – *Ed 203. 204*

Vytvořte morální sílu zabránění pokušení. – Je zapotřebí úsilí jednotlivců na správné cestě k dosažení vítězství nad narůstajícím zlem nestřídmosti. Jen kdybychom mohli najít slova, která by uvolnila cesty do srdce každého z rodičů na zemi. – *Pacific Health Journal, May, 1890*

Rodiče mohou dát dětem základy pro zdravý a šťastný život. Mohou je poslat z domova s morální silou, která odolá pokušením a odvahou i silou budou úspěšně čelit životním problémům. Mohou je inspirovat k rozhodnutím, aby své životy naplnily úctou k Bohu a staly se požehnáním světu. Mohou pro jejich kroky učinit přímou stezku skrze sluneční zář i stín vzhůru k nádherným

výšinám. – MH 352

Bůh nás volá, abychom zaujali své místo na jasném základě střídmosti v jídle, pití a oblékání. Rodiče, nechcete si uvědomit zodpovědnost, kterou vám dal Bůh? Studujte základy zdravotní reformy a uče své děti, že cesta odříkání je jedinou bezpečnou cestou. – MS 86, 1897

XV. Vhodný oděv

65 Požehnání vhodného oděvu

Vhodný a slušný. – Je pro nás poctou, že můžeme oslavit svého Stvořitele jak způsobem odívání, tak i v ostatních věcech. On si přeje, aby náš oděv byl nejen upravený a zdravý, ale i vhodný a slušivý. – Ed 248

Měli bychom se snažit, aby náš zevnějšek vypadal co nejlépe. Pro službu ve stánku Bůh specifikoval každý detail oděvu u těch, kteří před ním sloužili. Tak nás poučil, že si vyhrazuje přednostní právo pro oblékání těch, kteří Mu slouží. Velice přesné byly pokyny k Áronovu šatu, protože jeho oblečení mělo symbolicky význam. Také oděv Kristových následovníků by měl být symbolický. Ve všech věcech máme být Jeho zástupci. Náš vzhled by měl být po všech stránkách charakteristický v upravenosti, skromnosti a čistotě. – 6T 96

Ilustrace na věcech v přírodě. – Na květinách a liliích, tedy na příkladech v přírodě poukazuje Kristus na krásu, kterou si cení, na skrovný půvab, jednoduchost, čistotu, přiměřenost, tedy to, co by se Mu líbilo i na našem šatu. – MH 289

Náš charakter lze soudit podle způsobu oblékání. – Úpravu obleku je možné označit za index jak muže, tak i ženy. – RH 30. 1. 1900

Na charakter člověka usuzujeme podle elegance, s jakou se obléká. Skromný, zbožný člověk se odívá skromně. Vytříbený vkus, kultivovaný projev se projeví při výběru jednoduchého a vhodného oděvu... Žena, která je skromná a nenáročná ve svém oblékání a ve svém vystupování, dokazuje, že skutečnou hodnotou ženy je její morální cena. Jak okouzující a zajímavá je jednoduchost v oblékání, co do půvabu jí můžeme srovnat s polními květinami. – RH 17. 11. 1904

Usměrnující principy formulovány. – Prosím náš lid, aby přistupoval opatrně a uvážlivě před Boha. Trend v oblékání napodobujte, pokud není v rozporu se zdravotními principy. Naše sestry se mají oblékat normálně a mnohé to také dělají. Šaty mají mít pěkné, z trvanlivého materiálu, přiměřeně této době a ať se nezaobírají otázkou oblékání. Sestry by se měly oblékat jednoduše, skromně, zdrženlivě, nenápadně a střízlivě. Dejte světu názorný příklad niterného milování Boha. – MS 167, 1897

Řiďte se běžnými zvyky, pokud jsou skromné, zdravé a výhodné. – Křesťané by se měli snažit, aby ze sebe nedělali výkladní skříň a oblékali se jinak než svět. Budou-li si však připadat nemoderní proto, že se oblékají podle svého přesvědčení skromně a zdravě, pak by neměli měnit svoje šaty jen proto, aby se podobali světu. Měli by však manifestovat vznešenou nezávislost a morální odvahu jednat správně, i kdyby se lišili od celého světa.

Jestliže svět zavede skromné, vyhovující a zdravé módní oblečení, které by bylo v souladu s Biblí, pak by přijetí takového stylu oblékání neměnilo náš vztah k Bohu a ke světu. Křesťané by měli následovat Krista a měli by svůj oblek přizpůsobit Božímu slovu. Měli by se vyvarovat extrémů. Měli by v pokoře následovat vytčenou cestu vpřed a nebrat ohled na uznání nebo nepříznivou kritiku, ale mají se držet správného způsobu. – 1T 458. 459

Vyvarujte se extrémů. – Snaha po následování bláznivé módy v oblékání by neměla zabírat váš čas. Oblékejte se čistě, slušně a snažte se, abyste nebyly středem kritiky, buď pro přehnané, nevkusné, nebo ledabylé oblečení. Jednejte tak, jako byste věděly, že se nebe na vás dívá, a že jednáte buď se souhlasem, nebo nesouhlasem Boha. – MS 53, 1912

Zájem o oblékání se nemá zaměřovat s pýchou. – Je skupina lidí, která stále jen mluví o pýše a oblékání, kteří nedbají o svůj zevnějšek a myslí si, že není tak špatnou vlastností být neupravený a oblékat se bez vkusu. Jejich oblečení často vypadá, jakoby je někdo honil a náhodou

upadli. Jejich oblečení je špinavé. A právě ti by chtěli hovořit něco o pýše. Pletou si slušné vystupování a eleganci s pýchou. – RH 23. 1. 1900

Ti, kteří se nedbale oblékají a jsou neupraveni, málokdy dokáží při konverzaci upoutat, protože jim chybí kultivovanost. Oni někdy považují podivínství a hrubost v chování i řeči za pokornou skromnost. – RH 30. 1. 1900

Kristovo varování. – Kristus se zmiňuje o zálibě v oblékání, napomínal a varoval své následovníky, aby o těchto věcech tolik nepřemýšleli. „*O oděv proč se staráte? Považte kvítí polního, kterak roste, nepracuje ani přede. Pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vsi slávě své tak oděn nebyl jako jedno z nich*“ Mt 6, 28 - 29... Pýcha a přemrštěnost v oblékání jsou hříchem a právě k ní mají sklon ženy. Páve na ně se vztahuje příkaz. Jakou hodnotu má zlato, perly a drahokamy ve srovnání s pokorou a láskou Kristovou. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 93. 94

Biblické pokyny pro Boží lid. – Byl mi doporučen následující text. Anděl řekl: „Vztahuje se na lid Boží“. 1. Tm 2, 9-10: *Takž také i ženy aby se oděvem slušným se stydlivostí a s středmostí ozdobovaly, ne strojením a křtaltováním sobě vlasů, neb zlatem, anebo perlami, anebo drahým rouchem, ale (tak, jakž sluší ženám, kteréž dokazují při sobě zbožnosti) dobrými skutky.* 1Pt 3, 3-5: „*Kterýchžto ozdoba bude ne ta zevnitřní, v plétání vlasů a províjení zlatem aneb v odívání plášťů, ale ten skrytý srdce člověk, záležející v neporušitelnosti krotkého a pokojného ducha, kterýž před obličejem Božím velmi drahý jest. Tak zajisté někdy i ony svaté ženy, kteréž naději měly v Bohu, ozdobovaly se, poddány byvše mužům svým*“. – 1T 189

Mnozí tyto příkazy považují za staromódní, o nichž je zbytečné hovořit. Ale On dal svým učedníkům poznání o nebezpečí, které v naší době skrývá láska k oblékání, a proto nám poslal tato varovná slova. Porozumíte tomuto varování a budeme jednat moudře? – 4T 630

Ti, kteří se upřímně snaží následovat Krista, budou mít vnitřní pochybnosti, zda jednají správně, když tyto šaty nosí. Ze všech sil se budou snažit splnit požadavky (1Pt 3, 3-5), které Pán tak otevřeně řekl. – MYP 345. 346

Nebezpečí lásky k oblékání. – Láska k oblékání ohrožuje mravy a žena se stává opakem křesťanské ženy, která je skromná a nenáročná. Nápadné a výstřední šaty často povzbuzují žádostivost toho, kdo je nosí a smyslnost u toho, kdo se dívá. Bůh vidí, že hroucení charakteru často začíná naší shovívavostí k pýše a marnivosti v oblékání. Vidí, že nákladné oblékání duši dusí touhu po konání dobra. – 4T 645

Svědectvím je jednoduchost v oblékání. – Má rada mladým sestrám je: jednoduché, prosté a nenáročné oblečení. Žádným jiným způsobem nemůžete zazářit než svojí jednoduchostí v oblékání a svým chováním. Můžete tak všem dokázat, jaký význam přikládáte pozemským věcem ve srovnání s věcmi věčnými. – 3T 376

Skromnost bude ochranou před spoustou nebezpečí. – Mé sestry, vyvarujte se i zdání zlého. V této rozmařilé době, plné korupce, nejste v bezpečí, pokud si nedáte dobrý pozor. Ctnost a skromnost jsou vzácné. Apelují na vás, jako následovnice Krista, které se účastníte tohoto vznešeného poslání a které ve svém srdci chováte vzácný skvost nedožité ceny – skromnost. Buďte ochranou vaší ctnosti. – 2T 458

Zdrženlivá jednoduchost v oblékání, spojená se skromností při vystupování, povedou k tomu, že mladá žena bude obklopená posvátnou zdrženlivostí a to jí bude ochranou proti velkému množství různých nebezpečí. – Ed 248

Staromódní názor. – Výchova dětí k čistotě a svatosti se všeobecně považuje za staromódní názor. Je běžný i mezi rodiči, kteří se hlásí k víře v Boha, ale jejich jednání spíše svědčí o tom, že jsou vyznavači mamonu. Jsou ctižádostiví, soutěží se sousedy i se členy církve, k níž patří v tom, jak dobře obstojí ve srovnání se svým oblečením i u dětí. – ST 10. 9. 1894

Jen jediný oblek opravňuje ke vstupu do nebe. – O získání jediného šatu má ve své nevinnosti usilovat každé dítě i mládež. Je to ospravedlnění svatých, pokud na jeho získání vynaloží stejnou vůli a vytrvalost jako na přizpůsobení se standartu světa v oblékání, pak budou velmi brzy oblečení spravedlností Kristovou a jejich jména nebudou vymazána z knihy života. Matky, děti i mládež se potřebují modlit: „*Srdce čisté stvoř mi, ó Bože, a ducha přímého obnov u vnitřností mých*“. Ž 51, 12 Tato čistota srdce a krása ducha jsou vzácnější než zlato, jak pro život pozemský tak i

věčný. Bůh vidí jen ryzost srdce.

Matky uče své děti krok za krokem, dávejte jim radu za radou, že jen Kristova spravedlnost je jediné oblečení, které jim umožní vstup do nebe a že jen v tomto oblečení mohou v tomto životě konat ty služby, které oslaví Boha. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 95

66. Poučení o základních principech v oblékání

Nutná část výchovy. – Každá výchova, která neučí o správných zásadách oblékání, není úplná. Bez těchto poznatků bývá výchova zpomalována a odvracena od pravé cesty. Láska k oblékání a záliba k módě patří mezi soupeře, kteří nahánějí učitelovi hrůzu a brání mu nejvíce v jeho práci. – *Ed 246*

Nebyl dán přesný návod. – Nebyl mi dán žádný přesný návod jako závazná míra pro všechny v oblékání. – *Letter 19, 1897*

Vkus, přitažlivost, čistota. – Měli bychom doporučovat mládeži, aby si vytvořila správné názory na oblékání a aby i jejich vystupování bylo pohledné a sympatické. Měla by se naučit udržovat své oblečení čisté a upravené: Celé jejich jednání by mělo být prospěšné a pro jiné povzbudivé. – *6T 170*

Oděv by měl být vhodný a slušivý. – I kdyby to měla být levná, potištěná látka za pár centů, musí být pečlivě udržována v čistotě. – *4T 642*

Správně upravené a vkusné. – Ve svém oblékání by se měli křesťané vyvarovat zbytečnosti a předvádění se. Jejich oblečení nemá být křiklavé a vyfintěné, ale upravené, skromné, ušité podle postavy a vkusné. – *MYP 349*

Správný vkus nesmíme odmítat ani ignorovat. Budeme-li podle své víry žít, pak nás povede i k tomu, že budeme v oblékání normálně prostí, budeme s nadšením konat dobro, a proto nás budou považovat za zvláštní. Ale ztratíme-li smysl pro to, co je pěkně upravené a elegantní v oblékání, pak prakticky opouštíme pravdu, poněvadž pravda nikdy neznechodnocuje, ale povznáší. – *MYP 353*

Moje sestry, vaše oblečení prozrazuje, zda se podobáte Kristu a Jeho svaté pravdě, nebo jste podobny světu. Co platí o vás? – *RH 17. 11. 1904*

Dobrý vkus v barvách a vzorech. – Vkus by se měl projevit i v barvách. Uniformita je vhodná, pokud to není na závadu. Je možné o ní uvažovat podle vzhledu. Střízlivým barvám dáváme přednost. Při použití vzorovaného materiálu se vyvarujme velkých a výrazných vzorů, těch co jsou projevem ješitnosti nebo povrchní nadutosti u těch, co je vybírají. Také je špatný výstřední vkus přehánějící různobarevnost. – *Health Reformer, Quoted in Healthful Living*

Uvažuj o stálosti a službě. – I když je naše oblékání nenáročné a prosté, mělo by být kvalitní, ve vkusných barvách a vhodné ke službě. Mělo by být vybíráno tak, aby bylo trvanlivé, a ne abychom se v něm předváděli. Mělo by být teplé a chránit nás. V přísloví se hovoří o moudré ženě, která: „se nebojí, za čeleď svou v čas sněhu, nebo všechna čeleď obleče se v roucho dvojnásobné“ *Př 31, 21. – MH 288*

Nákup kvalitního zboží je ekonomický. – Je správné koupit kvalitní zboží a pečlivě upravit. To je ekonomické. Ale bohaté ozdoby nebo krajky nejsou třeba a libovat si v nich, znamená utratit peníze na sebeuspokojení, zatímco by mohly být upotřebeny na dílo Boží. – *CS 301*

Pamatuj na potřeby vinice Páně. – Můžeme se oblékat upraveně a vkusně. Milé sestry, při nákupu nebo šití šatů pro sebe či své děti myslete na to, kolik práce na vinici Páně čeká na dokončení. – *CS 301*

Světský člověk utratí spoustu peněz za oblékání. Ale Pán pověřil svůj lid, aby vyšel ze světa a oddělil se. Ti, co milují veselou společnost a nákladně se oblékají, se nehodí mezi ty, kteří se netají svojí vírou. Vždyť žijeme v posledních dnech...

V práci uskučteňujte spojení ve vašich výdajích na prostředcích za oblečení. Nezapomeňte, že to, co nosíte, používáte - stále a ovlivňujete ty, s nimiž jste v kontaktu. Nevydávajte na svoje šaty peníze, které je třeba použít na jiné důležité věci. Neutrácejte peníze Páně za nákladné oblečení pro svoje potěšení. – *MS 24, 1904*

Jednoduchost v oblečení osoby doporučuje jeho náboženství. – Jednoduchost v oblečení bude při vystoupení moudré ženy velkou předností. – RH 17. 11. 1904

Oblékněte se tak, jak se má oblékat křesťanka, jednoduše, prostě, vaší ozdobou buď zbožnost, jak se sluší na ženu, která se hlásí k víře s dobrým dílem. – RH 6. 12. 1881

Mnozí ve snaze držet krok s nesmyslnou módou, ztrácejí vkus pro přirozenou jednoduchost a jsou přitahováni falešnými představami. Smiřují se se ztrátou peněz i času, opravdovou silou intelektu, povznesení duše a úplně věnují svůj čas požadavkům na oblečení podle poslední módy. – Health Reformer, April, 1872

Milá mládeži, máte sklony řídit se podle poslední módy, nosíte krajky, zlato, věci z umělých materiálů, abyste se předváděli. Z toho však nic nedoporučí vaše náboženství nebo pravdu, kterou vyznáváte. Soudní lidé budou vidět ve vašich pokusech o okrášení zevnějšku důkaz oslabené mysli a pyšného srdce. – 3T 376

Není na místě nevhodné předvádění. – Ráda bych připomenula mládeži, která se zdobí a na své klobouky si dává pera, že pro jejich hříchy nesl Spasitel na své hlavě potupnou trnovou korunu. Věnujete-li svůj drahocenný čas ke zdobení svých šatů, vzpomeňte si, že král slávy nosil obyčejný plášť bez švů. Vy, kteří si děláte starosti s tím, jak se ozdobit, uvědomte si, že Ježíš byl často vyčerpaný od neustálé těžké práce, sebezapírání a sebeobětování, aby byl požehnáním trpícím a potřebným... Za vás se hlasitě modlil k Otci v slzách a zachránil nás od pýchy a lásky k marnosti i radovánkám, které vás sice uspokojují, ale i vzdalují od lásky Kristovy. Proč také Spasitel plakal a Jeho tvář byla smutná, plná bolesti, jakou nikdo z lidí nemůže prožít. – 3T 379. 380

Zbytečné ozdoby. – Obejděte se bez zbytečných ozdob a odložte tyto finanční prostředky na podporu díla Božího. Naučte i své děti sebezapření. – CS 301. 302

Objasnění významu. – Často mi byla kladena otázka, jestli považují za špatné nošení obyčejných plátěných límečků. Moje odpověď vždy byla: „Ne!“ Někteří pochopili v extrémním významu to, co jsem napsala o límečcích, a tvrdili, že je vůbec špatné nosit jakékoliv límečky. Bylo mi však ukázáno nošení nákladných límečků, drahých a zbytečných stužek a krajek, které nosili vyznavači Soboty a stále nosí; aby se předvedli a drželi se módy. Když jsem se zmiňovala o límečcích, nechtěla jsem, aby to bylo pochopeno jako zákaz nosit límečky a podobně u stužek, aby se nenosily žádné stužky. – 1T 135. 136

Přehnané nebo výstřední ozdoby. – Naši kazatelé a jejich ženy by měli být příkladem nenápadného a prostého oblékání. Měli by se oblékat vkusně, pohodlně, obleky z dobrého materiálu, ale měli by se vyvarovat jakékoliv výstřednosti a ozdob, i kdyby byly levné. Tyto věci hovoří o našich nedostacích. Měli bychom vychovávat mládež k jednoduchosti v oblékání a střizlivému vkusu. Vynechejte zvláštní ozdoby, i kdyby byly za pár haléřů. – TM 180

Ne na chlubení. – Správná kultivovanost nehledá uspokojení v přitažlivosti oblékání a v předvádění se. – Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 93

Bible nás učí skromnosti v oblékání. – „Takž také ženy, aby se oděvem slušným a stydlivostí a středností ozdobovaly“. 1Tm 2, 9 Tímto je zakázáno předvádět se v oblékání, nosit šaty nápadných barev a přepychově zdobné. Všechno, co sleduje upoutání pozornosti nebo vyvolání obdivu, je nepřípustné pro skromné oblékání a Božím Slovem je zakázané. – CT 302

Sebeodřikání v módním oblékání je částí našich křesťanských povinností. Součástí našeho chápání víry je skromné oblékání a zdrženlivost od všeho, včetně šperků a ozdob, kterými bychom na sebe upoutávali pozornost. Patříme mezi ty, kteří vidí v uspokojování výstředního oblékání a ve vyhledávání zábav lidskou pošetilost. – 3T 366

Nepomíjející ozdoby proti zlatu a perlám. – Existuje ozdoba, která nikdy nezanikne, bude základem štěstí všech kolem nás v tomto životě a bude jasně zářit v nesmrtelné budoucnosti. Je to ozdoba pokorného a milého ducha. Bůh nás vyzval, abychom dali své duši ten nejvzácnější oblek... Místo abychom vyhledávali vnější zlaté ozdoby, věnujme svoje vášně úsilí k dosažení moudrosti, která je cennější než ryzí zlato. – 4T 643. 644

Jak nepatrná je cena zlata, perel a nákladných obleků ve srovnání s krásou Kristovou. Přirozená krása je ve vzájemné vyváženosti a souměrnosti jednotlivostí. Ale duchovní krása je založena na harmonii nebo podobnosti naší duše k Ježíši. To učiní jejího vlastníka cennějšího než

ryzí zlato z Ofiru. Milost Kristova je nesmírně cenná ozdoba. Jejím vlastníka povznáší a povyšuje, odráží paprsky slávy na druhé a přitahuje ke zdroji světla a požehnání. – RH 6, 12, 1881

Půvab skutečné krásy. – Je celkem přirozené být spíše sentimentálním než praktickým. Z tohoto pohledu je důležité, že rodiče při výchově vedou své děti k milování pravdy, k službě, k odříkání, k samostatnosti, kde správnému rozhodování, i kdyby většina se rozhodovala pro špatné...

Když si pak ještě zachovají tělesné a duševní zdraví a milou povahu, pak budou opravdu krásní a mohou nést Boží milost. Pak nebudou mít potřebu ozdobit se čímkoliv umělým, protože jejich působivost je ve vnitřní ozdobě, v pravé duševní hodnotě. Krásný charakter je hodnotou v Božím pohledu. Taková krása bude přitahovat, a ne zavádět na scestí. Takové kouzlo je jako stálá barva, nikdy nevybledne. – ST 9, 12, 1875

Čisté Ježíšovo náboženství požaduje od svých následovníků bezelstnou přirozenou krásu, vytríbenou kultivovanost, zjevnou čistotu, a ne předstíravost a faleš. – 3T 375

Naučte děti uznávat praktické oblečení. – Buďme svědomití ve vedení rodinného života. Ať se děti naučí, že se musí poslouchat. Naučte je rozeznávat, co je v oblékání praktické a co je nerozumné a dávejte jim vkusné a jednoduché šaty. A jako lidé, kteří se připravují na brzký příchod Krista, musíme dát světu příklad skromného oblečení na rozdíl od běžné módy dneška. Hovořte o těchto věcech, moudře si promyslete, co uděláte a pak to uskutečňte v rodině. Učíte rozhodnutí, které by jako vyšší princip usměrňovalo, a ne aby to byly splněné představy a přání dětí. – MS 45, 1911

Pokud jsou naše srdce spojena se srdcem Kristovým, ... pak nevezmeme na sebe nic, co by poutalo pozornost nebo vyvolávalo spor. – TM 131

Obstarejte si šaty odpovídající věku a místu působení. – Moje sestro, připoutejte k sobě děti citově. Poctivě se jim věnujte ve všem. Oblékejte je vhodně, aby je to nepokořovalo, poškozovalo by to jejich sebeúctu... Je vždy správné, abyste byla upravená, vhodně oblečená přiměřeně svému věku a místu, kde působíte. – 4T 141

Tělo by nemělo být sešněrováno. – Oblek má být lehce přiléhavý, aby nebránil krevnímu oběhu ani přirozenému dýchání z plných plic. Nohy by měly být vhodně chráněny před zimou a vlhkostí. Takto oblečení můžeme chodit venku, za ranní rosy nebo večer, když prší nebo sněží bez obavy, že se nachladíme. – Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 89, 90

Oblečení dítěte. – Jestliže oblečení dítěte v sobě spojuje teplo, ochranu, pohodlí, pak budou odstraněny hlavní příčiny podrážděnosti a nervozity. Maličké bude zdravější, pro matku nebude péče o dítě tak náročná a nebude jí tak zatěžovat časově.

Měli bychom se vyvarovat pevnému stažení páskem nebo vestou, protože se tím ztěžuje činnost srdce a plic. Žádnou část těla bychom neměli stahovat oblekem, aby ho stlačoval nebo omezoval ve volném pohybu. Šaty všech dětí by měly být volné a umožňovat dýchání na plnou kapacitu plic. Šaty musí být upraveny tak, aby váha byla přenesena na ramena. – MH 382

Končetiny mají být zakryty oděvem. – Věnujte zvláštní pozornost končetinám, aby byly tak zakryté jako hrud' a místo nad srdcem, tam se drží nejvíce tepla. Rodiče, kteří při oblékání svých dětí jim nechávají z části nebo úplně odkryté končetiny, obětují zdraví svých dětí módě. Nejsou-li tyto části tak teplé jako tělo, krevní oběh není vyrovnaný. Končetiny jsou vzdálené od životních orgánů, a pokud nejsou oblečeny, žene se krev do hlavy a působí bolesti hlavy a krvácení z nosu. Neboť tam je centrum plnosti pro hrudník, způsobuje to kašel, bušení srdce, protože došlo k překrvení. Také překrvení žaludku působí dyspepsii. [=porucha trávení – poznámka]

Matky napodobují módu a nechávají dětem skoro nahé končetiny, krev je zchlazena ve svém přirozeném oběhu a dovedena do vnitřních orgánů, narušuje oběh a umožňuje onemocnění. Náš Stvořitel nestvořil končetiny tak, aby snášely nepříznivé podmínky jako obličej; Pán se postaral, ... aby ruce a nohy měly široké žíly, a mohly být zásobeny velkým množstvím krve a byly stejně teplé jako tělo. Měly by tedy být dokonale oblečeny, aby se zajistil správný oběh krve v končetinách.

Satan si vymyslel módu, která nechává končetiny odhalené, zchlazuje tuto životodárnou sílu v jeho pravidelném oběhu. Rodiče se sklánějí před oltářem módy a podle ní oblékají děti, takže žíly a nervy zůstávají zúženy a neodpovídají tak záměru, který chtěl Bůh. Obvykle jsou výsledkem chladné ruce a nohy. Tito rodiče, kteří sledují módu místo rozumu, budou se zodpovídat před

Bohem za poškození zdraví svých dětí. Dokonce i život sám je často obětován bohyni módě. – 2T 531. 532

Rozdíl v oblékání mužů a žen. – Stále více sílí snaha, aby se ženy vzhledem svého oděvu co nejvíce podobaly mužům, ale Bůh to považuje za odporné. „*Takž také i ženy aby se oděvem slušným a stydlivostí a s středmostí ozdobovaly*“. – 1Tm2, 9

Bůh ustanovil, aby byl jasný rozdíl mezi oblečením muže a ženy a považoval to za velmi důležité a dal jasně formulovanou směrnicí. Kdyby stejný oblek nosily obě pohlaví, docházelo by k záměnám a velkému nárůstu zločinnosti. – 1T 457–460

Oblékání do shromáždění. – Ať nikdo neuvalí hanbu na Boží stánek svým nápadným oblečením. – 5T 499

Všichni by měli být poučeni, aby se oblékali upraveně, čistě, pečlivě, nemají se dovolovat vnější ozdoby, které jsou nevhodné pro svatyni. Ani se nemá dovolit, aby se někdo chtěl předvádět svým oděvem, protože to způsobuje neúctu. Často na sebe upoutává pozornost lidí jedna nebo druhá část oděvu a tak se vnucují myšlenky, které by neměly mít místo v srdci věřících. Středem myšlení a cílem pozornosti má být Bůh; a všechno co odpoutává myšlení od sváteční církevní služby, je urážkou Boha. Jestliže se parádíme mašlemi, stužkami, volánky, krejzlíky a peřím, zlatými a stříbrnými ozdobami, pak je to druh modloslužby a je zcela nevhodný pro svatou službu Boží. – 5T 499

Někteří přijali názor, že k oddělení od světa podle požadavku Božího Slova musí zanedbávat svoje oblečení. Je i část sester, které si myslí, že plní zásady nekonformnosti ke světu tím, že nový obyčejný dámský čepec proti slunci a šaty, které nosí přes týden, mají i na Sobotu, když dojdou do shromáždění svatých na Boží bohoslužby. Také někteří muži, kteří se hlásí ke křesťanství, se oblékají podobným způsobem. Tito lidé se shromažďují v Sobotu s Božím lidem ve svých zaprášených a ušpiněných šatech, dokonce někdy i děravých šatech, které jsou neupravené.

Kdyby se skupina lidí měla sejít s vážným přítelem ve městě a záleželo by jim na tom, aby i on si jich vážil, jistě by se v jeho přítomnosti objevili v těch nejlepších šatech, které by měli. Jinak by se přítel urazil, že jsou v jeho přítomnosti neučesaní a v neupravených a špinavých šatech. A ti samí lidé si myslí, že nezáleží na tom, v jakých šatech a jak upravení se v Sobotu objeví ve shromáždění k uctění Boha. – RH 30. 1. 1900

Oblečení nemá být důvodem roztržky. – Není třeba, abychom z otázky oblečení udělali hlavní zásadu našeho náboženství. Hovořme o důležitějších věcech. Hovořme o Kristu. Pokud je obrácené srdce, pak i vše, co není v souladu s Božím Slovem, odpadne. – Ev 272

V očích Božích nemáte větší cenu pro své šaty. Skutečnou hodnotou před Bohem je vnitřní přitažlivost, udělené milosti Ducha, laskavé slovo a ohleduplnost k druhým. – CS 301

Nikdo nemá být pro druhého svědomím a důstojným příkladem. – Nepodporujte ty skupiny, u nichž oblékání je středem náboženství. Každý si má osobně prostudovat jasné učení Písma o jednoduchosti a střizlivosti v oblékání, o závazné poslušnosti tohoto učení, o tom že je třeba dát vhodný příklad světu a nově přistupujícím k víře. Bůh si přeje, aby kdokoliv byl svědomím pro druhé.

Hovořte o Ježíšově lásce a pokoře a nepodporujte bratry a sestry aby se zabývali stálým hledáním chyb v oblékání a vzhledu ostatních. Některým tato práce dělá radost. Když se už dali touto cestou, utvrzuje je to v názoru, že oni musí být šťouraly ve sboru. Snaží se zaujmout místo soudce a na některém z bratří nebo sester něco najít a zkritizovat je. Toto je jeden z účinných způsobů úzkoprsosti a trpasličího duchovního růstu. Bůh jim neurčil toto místo soudců, ať z něho sestoupí. – *Historical Sketches of Seventh day Adventist Foreign Missions*; p. 123.124

Srdce musí být opravdové. – Pokud jsme křesťané, pak následujme Krista, i kdyby tato cesta, po níž jdeme, křížila naše přirozené sklony. Nemá smysl vám stále říkat, že toto smíte a tamto nesmíte nosit. Zůstává-li ve vašem srdci láska k těmto marnivým a zbytečným věcem, pak je možné připodobnit vaše rozhodnutí, že přestanete nosit ozdoby, k otrhávání listů ze stromu. Sklony přirozeného srdce se znovu prosadí. A to si musíte uvědomit. – RH 10. 5. 1892

Kde další denominace ztrácejí svoji sílu. – Lidská argumentace chce obcházet nebo nebrat v úvahu jasné a přímé pokyny Slova Božího. V každé době většina tak zvaných následovníků Krista, brala tyto příkazy na lehkou váhu, protože žádaly odříkání, pokoru, skromnost, bezelstnou

řeč i chování a také požadavek oblékání a ozdobování se. Výsledek byl vždy stejný rozchod, s učením evangelia vedl k přijetí způsobů, zvyků a zásad světa. Zbožnost potřebná k životu ustupuje mrtvému formalismu. Svoji přítomnost i moc Bůh odnímá od okruhu těch, kteří si zamilovali svět, a dává ji svým pokorným vyznavačům, kteří ochotně souhlasí s učením Božího Slova. A tak se dělo ve všech po sobě jdoucích generacích. Postupně vznikaly i od sebe odlišné denominace a jak se vzdávaly své dětinské důvěry, tak také ztrácely převážně svoji počáteční moc. – MYP 354

Normou je Boží Slovo. – Otázka oblékání by se měla přísně dodržovat podle Biblických zásad. Bohyně móda si získala vládu nad světem a nepozorovaně proniká i do církve. Církev by měla brát Slovo Boží jako normu a rodiče by o tom měli vážně přemýšlet. Když zjistí, že děti mají sklony ke světské módě, měli by tak jako Abraham dát ve své rodině energický příkaz. Místo připojování ke světu, spojení s Bohem. – 5T 499

67. Fascinující síla módy

Móda je tyranská vládkyně. – Móda vládne světu. Je tyranská vládkyně, často nutí své nadšené ctitele, aby se před ní sklonili i přes překážky a starosti. Móda bezdůvodně zatěžuje a nemilosrdně inkasuje. Je fascinující silou, která je připravená zkritizovat a vysmát se všem, kteří nechtějí jít v jejich stopách. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 85

Bohatí jsou ctižádostiví, chtějí se vzájemně předstihovat a přizpůsobují se jejímu stále se měnícímu stylu. Střední a chudé třídy se snaží ze všech sil přiblížit se úrovni, o níž předpokládají, že je převyšuje. Kde je omezena kupní síla i možnosti a je velká touha po předstírané nobilese, pak se toto přání stává téměř neúnosné. A jak se už stává, móda se mění a tak i šaty třeba krásné se musí odložit. – Ed 246

Satan jako první rozhoduje o stále nových změnách, on všechno podněcuje, je stále nespokojený s módními návrhy, stále vymýšlí něco nového, co by mohlo znovu poškozovat tělesné i duševní zdraví. Triumfuje, protože jeho plány mají takový úspěch. Smrt triumfuje, protože hloupé nápady podlamují zdraví a slepá horlivost ctitelů módy je tak snadno přivádí pod její vládu. Štěstí a přízeň Boží jsou položeny na její oltář. – *Christian Temperance and Bible Hygiene* 85

Dělání modly z oblékání je mravní nákaza. Ve většině případů dochází k výrazné změně v oblékání u těch, kteří se podřídili požadavkům evangelia. – 4T 96

Cenu někdo zaplatí. – Jak jsou protichůdné různé způsoby módního oblékání k Biblickým zásadám. Vzpomeňte jen, kolik módních směrů existovalo v několika posledních stoletích nebo alespoň v několika posledních desetiletích. Jak mnohé... byly považovány za nevhodné pro kultivovanou, bohabojnou a poctivou ženu... Mnohé chudé děvče jen kvůli elegantním šatům si nevezme teplé spodní prádlo a doplatí na to svým životem. Mnozí jiní toužící po nádheře a eleganci bohatých byli svedeni na nečestnou a zahanbující cestu. V mnohých domovech se žije bez lásky a pohody, mnoho mužů bylo dohnáno ke zpronevěrám a bankrotům jen proto, aby vyhověli přemrštěným požadavkům svých manželek a dětí. – MH 290

Spasení je v nebezpečí, děláme-li si modlu z oblékání. Pýcha a marnivost se projevuje všude. Ti, kteří mají sklony dívat se toužebně sami na sebe do zrcadla, mají málokdy snahu přiklonit se k zákonu Božímu, největšímu mravnímu zrcadlu. Modla oblékání ničí vše, co je povahově pokorné, trpělivé a rozkošné. Jsou promarněny hodiny drahocenného času, který by se mohl věnovat meditaci, zpytování srdce, k modlitebnímu studiu Slova Božího... Žádný křesťan se nemůže přizpůsobit demoralizující módě světa, a neuvést při tom do nebezpečí spásu svojí duše. –

RH 31. 3. 1891

Láska k nádheře demoralizuje rodinu. – Pomocí milosti Kristovy mohou ženy vykonat spoustu důležité práce. Z toho důvodu Satan působí svými svody a vymýšlí si módní šaty, protože láska k nádheře zabere v dnešní době myšlení, cit a lásku i věřících křesťanských matek. Nezbude jim čas na výchovu a vedení svých dětí nebo na sebevzdělávání rozumu i charakteru a mohla tak být vzorem dobré práce a příkladem svým dětem. Když si Satan zajistí matčin čas a náklonnost, pak si je vědom, kolik už získal. V devíti případech z deseti získal nadšení pro oblékání v celé rodině a pošetilemu předvádění se. Považuje děti za svoji kořist, protože matka se stala jeho zajatcem. –

MS 43, 1900

Malé děti slyší mnohem víc o šatech než o svém spasení... protože matka ví víc o módě než o svém Spasiteli. – 4T 643

Rodiče a děti jsou okradeny o to, co je v životě nejkrásnější, nejsladší a nejsprávnější. Kvůli módě jsou ošizeny o přípravu na budoucí život. – MH 291

Chybí vám odvaha, abyste zastavili příval. – Spousta matčiných břemen má své kořeny v její snaze, aby udržela krok s módou dnešních dnů. Strašný je dopad módy na tělesné, duševní a duchovní zdraví. Chybí k tomu odvaha postavit se na správnou stranu a žena dovolí, aby běžně rozšířený názor zvítězil. Příliš často věřící křesťanské matky obětují zásady svým přáním, jen aby mohly jít za módou jako většina a mohly ji mít za svoji bohyni. Svědomí sice protestuje, ale chybí jim odvaha, aby se rozhodně postavily proti zlu. – RH 17. 11. 1904

Rodiče – pozor. – Rodiče často oblékají své děti do přehnaně drahých šatů, se spoustou nádherných vzorů, pak otevřeně obdivují vyvolený dojem a dělají poklony, jak jim hezky sluší. Tyto bláhové rodiče by naplnilo zděšení, kdyby viděli Satana, jak podporuje jejich úsilí a doporučuje jim další bláhovosti. – Pacific Health Journal, January, 1890

Problém, kterému stojí tvář v tvář. – Když vaše dcery vidí nějaké šaty, které jsou jiné než ty, co mají, obvykle si přejí mít taky takové. Nebo snad zatouží mít takové, co viděly u jiných a zase vy nechcete povolit, protože by to bylo v rozporu s vaší vírou. Dovolíte jim, aby otravovaly dalším škemráním, a připustíte, aby vás nadále zpracovávaly, místo abyste je formovali podle principů evangelia? Naše děti jsou velmi drahé v očích Božích. Učme je poznávat Slovo Boží a vedme je po jeho cestách. Je to vaše právo, učit žít děti tak, aby měly doporučení nebes...

Nepodporujte však vaše děti v tom, aby šly tou cestou, kterou jde svět. Budeme-li se o to snažit svědomitou výchovou, neudělají to. Světské způsoby mají často absurdní formu, proto se musíte postavit zásadně proti. – MS 45, 1911

Ovoce, které přináší láska k nádheře. – Láska k módě a zábavám obrací v trosky štěstí tisíců. Někteří z těch, kteří přijali víru a dodržují Boží přikázání, opíčí se po této skupině lidí, jak jen mohou a zůstávají křesťany podle jména. Někteří mladí lidé jsou tak dychtiví po nádheře, že jsou ochotni vzdát se i křesťanství, jen když budou moci naplnit svoji zálibu v marnivém oblékání a zábavách. – 3T 366

Rodiny, které ztratí spoustu času tím, že se chtějí předvádět před druhými v oblékání, mohou být připodobněny k fíkovému stromu, který z dálky viděl Kristus. Tento fíkový strom se vysmíval svými kvetoucími větvemi do tváře spravedlnosti. Když ale Kristus přišel, aby si prohlédl ovoce, hledal marně od vrcholu až k nejspodnější větvi. Nenašel nic, nic než listy. Ale On měl chuť na jeho ovoce. Strom musí mít ovoce. – MS 67. 1903

Uspokojenost Božích dcer. – Na tomto světě chudoby a strádání je dost nutné a důležité pracovat, než ztrácet drahocenný čas paráděním a předváděním se. Dcery nebeského Krále, členky královské rodiny pocítí zodpovědnost dospět k nejvyššímu životu, aby mohly dosáhnout užšího spojení s nebem a harmonicky pracovat s Vykupitelem světa. Ti, kteří jsou zapojeni v tomto díle, neuspokojí se s módou a hloupými vrtochy, které upoutávají mysl a lásku žen těchto posledních dnů. Jsou-li opravdu Božími dcerami, pak budou účastnicemi Boží přirozenosti. Tak jako jejich Spasitel budou cítit nejhlubší lítost, když uvidí mravní zkaženost ve společnosti. Ve vztahu s Kristem a podle svých schopností s možností budou pracovat na záchraně hynoucích duší, jako pracoval Kristus ve svém prostředí pro blaho člověka. – 3T 483. 484

XVI. Udržování mravní bezúhonnosti

68. Převaha špatných vlastností

Věk se spoustou nepravostí. – Žijeme uprostřed zodpovědnosti posledních dnů. A protože se rozmáhá nepravost, láska mnohých chladne. Slovo „mnohých“ se vztahuje na věřící následovníky Krista. Jsou postiženi převládající nepravostí a vzdalují se od Boha. Ale není třeba, aby byli tak ovlivněni. Příčinou tohoto poklesu je to, že se od této nepravosti neoddělují. Jejich

láska k Bohu chladne, protože nepravost se rozmáhá a ukazuje se, že jsou v určitém smyslu účastníky této nepravosti, neboť jinak by to nemohlo ovlivnit jejich lásku k Bohu a jejich horlivost i opravdovost v tomto díle. – 2T 346

Vliv sprostých knih a obrazů. – Mnozí mladí jsou chtiví po knížkách. Čtou vše, co mohou koupit. Vzrušující milostné příběhy a sprosté obrazy mají zhoubný vliv. Mnozí romány důkladně pročítají, a výsledkem je poskvřená obrazotvornost. Často lze koupit fotografie nahých žen. Tyto odporné obrázky jsou vystaveny ve foto-salónech a visí na stěnách těch, co obchodují s rytinami. Žijeme v době, kdy všude je plno zkaženosti. Žádostivost očí a zhoubné vášně vznikají pohledem a četbou. Srdce je zkažené představivostí. Mysl se s radostí ztotožňuje s prohlíženými záběry, které probouzejí nízké a nečisté vášně. Tyto vulgární obrázky se promítají do poskvřené obrazotvornosti, narušují morální zásady a připravují svedené a zaslepené bytosti na úplné uvolnění mravů a smyslných vášní. Pak následují hříchy a hříšná jednání a strhávají za sebou bytosti stvořené k obrazu Božímu stále víc na úroveň zvířat, až nakonec klesnou do věčného zatracení. – 2T 410

Nemorálnost zvláštního hříchu. – Byl mi ukázán hrozný obraz stavu světa. Všude převládá nepravost. Mravní bezuzdnost je zvláštním hříchem tohoto věku. Nikdy se dosud nerozmáhaly špatnosti tak výrazně, jako nyní. Zdá se, že lidé jsou ochromeni a ti, kteří milují ctnost a pravou zbožnost, jsou téměř zbaveni obavy z jejich drzosti, síly a převahy. – 2T 346

Bylo mi poukázáno na verš Ř 1:18–32., jako správný popis světa před 2. příchodem Krista. – *Appeal to Mothers, p. 27*

Je to hřích a ne strasti a trápení, které oddělují Boha od Jeho lidu a působí, že duše se nemůže radovat a oslavovat Ho. Je to hřích, který ničí duše. V rodinách Adventistů existuje hřích a špatné vlastnosti. – 2T 390. 391

Satan útočí na mládež. – V těchto posledních dnech má Satan zvláštní cíl, ovlivnit myšlení mládeže, narušit jejich logické myšlení a probudit vášně, protože ví, že takto je svede k nečistému jednání, jejich talent a schopnosti znehodnotí, bude mít na ně vliv a pak je použije ke svým záměrům. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 136*

Ukazatel budoucí společnosti. – Dnešní mládež je bezpečným ukazatelem budoucí společnosti. A když se tak na ni díváme, v co můžeme do budoucna doufat? Většina je nadšená pro zábavy a má odpor k práci. Projevuje se v ní málo sebeovládání, vzrušuje je a rozčiluje je i sebemenší záminka. Mnozí různého věku a povolání jsou bez zásad a svědomí. A se svojí zahálčivou a rozhazovačnou povahou se hrnou do společnosti, která je zkažená a zkorumpovaná, dokud se náš svět nestane druhou Sodomou. Kdyby chutě a vášně byly pod kontrolou rozumu a náboženství, pak by společnost skýtala docela jiný obraz. Bůh nikdy nenaplánoval, že by muselo dojít k nynějšímu hroznému stavu. Došlo k němu pro hrubé narušení přírodních zákonů. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 45*

Problém sebeukájení. – Někteří, co zastávají vedoucí místo, nechápou hřích sebeukájení a jeho následky. Dlouhou dobu pěstovaný hřích zaslepil jejich soudnost. Neuvědomují si extrémní hříšnost tohoto ponižujícího hříchu. – 2T 347

Mládež a děti obou pohlaví zapadají do mravní zkaženosti a provádějí tento odporný hřích, který ničí tělo i duši. Mnozí věřící křesťané jsou natolik paralyzováni tímto jednáním, že je nemožné v nich probudit morální citění, aby pochopili, že jde o hřích a budou-li v něm pokračovat, skončí úplným zničením těla i duše. Člověk, nejvznešenější bytost na zemi, stvořený k obrazu Božímu, se sám proměňuje ve zvíře. Sám se stává povahově hrubým a zkaženým. Každý křesťan by se měl naučit potlačovat své vášně a vycházet ze zásad. Pokud to neudělá, tak není hoden jména křesťan. – 2T 347

Morální zkaženost způsobila víc, než jakékoliv jiné zlo, které bylo příčinou degenerace národa. Její uvádění do života nabylo alarmujícího rozsahu a nese s sebou většinu z popsanych chorob. Dokonce velmi malé děti, se rodí s vrozenou dráždivostí sexuálních orgánů, nalézají chvilkové uspokojení při zacházení s nimi, což jen zvyšuje dráždivost, vede k opakování tohoto skutku, až se tento zvyk prosadí a s přibývajícími lety ještě zesiluje. – 2T 391

Smyslné sklony jsou vrozené. – Rodiče si ani nepřipouštějí, že jejich děti chápou něco z této špatné vlastnosti. V mnoha případech jsou rodiče skutečnými hříšníky. Oni zneužili své manželské právo a svým popřádáním si požitků zesílili své smyslné touhy. Když tyto touhy zesílily,

jejich morální a intelektuální schopnosti se oslabily. Nad duchovní stránkou převážila smyslná stránka. Děti se narodily s bohatěji rozvinutou smyslnou náklonností, rodiče sami jim vtiskli toto charakterové znamení jako cejch... Děti, které se narodily těmto rodičům, většinou přijmou přirozené, skryté, špatné vlastnosti... Hříchy rodičů dopadnou na jejich děti, protože rodiče jim dali tento cejch své vlastní smyslné náklonnosti. – 2T 391

Okouzlující otroctví. – Hluboce jsem trpěla, když jsem viděla mocný vliv smyslných vášní, kterými byli ovládáni muži a ženy ne právě průměrné inteligence a schopností. Moje důvěra v lidstvo byla velmi otřesena.

Viděla jsem, že lidé zdánlivě dobrého chování, kteří si nedovolili nic neomluvitelného ke druhému pohlaví, byli vinní z provádění téměř každodenní skryté neřesti. Nezdrželi se od tohoto strašného hříchu, ani když byli na slavnostním shromáždění. Poslouchali nejslavnější a strhující kázání o soudu, jímž byli zdánlivě postaveni před soudnou stolicí Boží, takže se báli a třáslí. Neuplynula však ani hodina a znovu se dali okouzlit svým oblíbeným hříchem, který jim učaroval a poskrvnil své tělo. Stali se takovými otroky tohoto strašného jednání, takže se zdálo, že nemají sílu, aby ovládali své vášně. Pro některé jsme se snažili něco udělat, prosili jsme je, plakali jsme a modlili se za ně. Ale poznali jsme, že právě uprostřed našeho největšího úsilí a vyčerpání získal hříšný návyk nadvládu a oni spáchali opět hřích. – 2T 468. 469

Poznání špatné vlastnosti se přenáší na oběť. – Ti, kdo plně propadli špatné vlastnosti, která ničí tělo i duši, si málokdy mohou odpočinout, dokud své břemeno tajného zla nepřenesou na ty, s nimiž jsou ve styku. Vznikne zvědavost a poznaná špatná vlastnost přechází z jednoho mladíka na druhého, z dítěte na dítě, až je sotva někdo, kdo by nepoznal praxi tohoto ponižujícího hříchu. – 2T 392

Jedna zkažená mysl může zasít v krátké době více semen zla, než mohou mnozí vykořenit za celý svůj život. – 2T 403

69. Účinky škodlivého jednání

Životní energie je vyčerpána. – Provádění škodlivých skrytých návyků samozřejmě ničí životní síly organismu. Po všech zbytečných životních činnostech následuje odpovídající deprese. Pro mladé životně důležitý mozek, je velmi namáhán již v mládí, takže dochází k závadám a velkému vyčerpání, a nechrání tak organismus vystavený různým nemocem. – *Appeal to Mothers, p. 28*

Pokládá se základ pro různé nemoci v pozdějším věku. – Pokud se v takové praxi pokračuje od 15 let dále, příroda se brání proti takovému přepínání, které má snášet na pokračování a dožaduje se potrestání za přestupování svých zákonů, zvláště ve 30–45 letech, a to různými nemocemi a bolestmi v organismu, zejména jater, plic, revmatismem, neuralgií, bolestmi páteře, ledvin a nádorovými nemocemi. Některé jemné struktury pod tíhou úkolů, které jsou na ně kladeny, přestávají pracovat a dochází k poruše těchto jemných systémů. Často pak dochází k následnému kolapsu organismu a následuje smrt. – *Appeal to Mothers p. 18*

Šesté přikázání se přestupuje bezohledně. – Sebevražda není z pohledu nebes větším hříchem, než postupné a úmyslné ničení. Osoby, které na sebe přivolávají jistou záhubu tím, že konají nesprávně, budou trpět na tomto světě a bez dokonalé lítosti nebudou vpuštěny do nebe po skončení pozemské poutě jako ten, který si vzal život okamžitě. Vůlí Boží bylo totiž dáno spojení mezi příčinou a následkem. – *Appeal to Mothers, p. 26*

I ti, kteří jsou čisté myslí, podléhají nemocem. – Nechceme ale hovořit o mládeži, která je slabá, že to je v důsledku jejich špatných návyků. Jsou mezi nimi i ti, kteří jsou čisté myslí, svědomití a trpí z mnohých příčin, které sami nemohou ovlivnit. – *Appeal to Mothers, p. 23*

Duševní síly jsou oslabeny. – Milující a shovívaví rodiče budou mít pochopení pro své děti, protože si dovedou představit, jaké těžké úkoly jsou na ně kladeny a že jejich velká píle při studiu podrývá jejich zdraví. Je pravda, že není vhodné přetěžovat mysl mladých lidí spoustou různého učení. Ale rodiče, proč jste nepronikli hlouběji do této otázky a spokojili se pouze s tím, co vám řekly děti? Neuvěřili jste příliš rychle jasnému důvodu pro jejich indispozici? Je přece povinností rodičů a vychovatelů zkoumat hlouběji příčiny. – 4T 96. 97

Mysl některých dětí je tak oslabená, že mají jen polovinu nebo třetinu geniální schopnosti myšlení, kterou by měly mít, kdyby byly ctnostné a čisté. Přišli o něj sebeukájením. – 2T 361

Pevné předsevzetí a duchovní život je narušen. – Skrytá neřest narušuje pevné předsevzetí, opravdové úsilí a sílu vůle ke zformování dobrého, zbožného charakteru. Všichni, kteří mají pravý smysl pro to, co je zahrnuto pod pojem být křesťanem, vědí, že následovníci Krista mají svou závaznou povinnost jako učedníci podřídit své vášně, tělesné síly a duševní schopnosti do úplné podřízenosti Jeho vůli. Ti, kteří jsou ovládáni svými vášněmi, nemohou být následovníky Krista. Jsou příliš poddáni svému mistrovi, původci všeho zla, než aby upustili od svých špatných návyků a zvolili si službu pro Krista. – *Appeal to Mothers*, p. 9. 10

Náboženství může být formální, ale pak mu něco chybí. – Mnozí z těch, kteří prohlašují, že jsou následovníky Krista, hřeší proti Bohu, ničí svoje zdraví a otročí svým narušeným vášním.

Cítí vinu ve svém svědomí a mají stále menší dispozice přiblížit se Bohu v tiché modlitbě. Mohou mít formu zbožnosti, a přesto zbavují srdce milosti Boží. Nemají posvěcení k Jeho službě, nemají víru v Něho, jejich život neslouží k Jeho oslavě, neradují se z toho, že On řídí jejich život a je s nimi. – *Appeal to Mothers*, p. 25

Zdá se, že síla sebeovládání je ztracena. Někteří přiznávají, že mají zálibu v hříšném konání, ale omlouvají se tím, že nemohou nad svojí vášní zvítězit. To je strašné doznání pro každého, kdo nese jméno Kristovo. „*Odstup od nepravosti každý, kdož vzývá jméno Kristovo*“. 2Tm 2, 19 Proč je to slabost? Je to proto, že jejich prováděním zesílila přirozená náklonnost a ta získala rozhodující vliv nad vyšší silou. Lidem chybí zásadovost. Umírají duchovně, protože povolovali svým přirozeným zálibám a tak se zdá, že ztratili sílu sebeovládání. Každé přirozené záliby se ujaly vlády a to, co mělo být řídící silou, se stalo služebníkem neovládaného vzrušení. Vliv duše je maximálně omezen. Smyslnost potlačila touhu po svatosti a tlumila duchovní růst. – 2T 348

Komunikace s nebem je obtížná. – Vznešené nebeské poselství nemůže účinně zasáhnout srdce, které není opevněno proti nemírnosti tohoto ponižujícího hříchu. Citlivé mozkové nervy ztratily svou zdravou sílu chorobným drážděním a uspokojováním nepřirozených přání smyslných požitků. Mozkové nervy, které komunikují s celým organismem, jsou jediným zdrojem kontaktu nebes s člověkem a také možného ovlivnění jeho vnitřního života. Všechno, co ruší cirkulaci elektrického napětí nervového systému, snižuje účinnost životních sil a výsledkem je útlum duševní citlivosti. Jak je důležité, aby kazatelé i věřící stáli v prvních řadách těch, kteří si uchovávají čistotu a neposkvřněnost od těchto ponižujících špatných sklonů. – 2T 347

Někteří sice litují, ale sebeúcta je ztracena. – Účinek takových ponižujících návyků není stejný u všech. Některé děti mají mravní sílu šířeji rozvinout, ale ve společnosti s dětmi, které provádějí onanii, samy propadají této špatnosti. Brzy na to se u nich projeví melancholie, dráždivost, podezřavost. A přece takoví nesmí ztratit úctu k náboženským povinnostem a pobožnostem a nesmí se u nich projevit zvláštní nevěra, pokud jde o duchovní věci. Čas od času budou trpět pocity výčitek a ponížení ve vlastních očích a ztratí sebeúctu. – 2T 392

Je možné posílit mysl proti pokušení. – Morální síla nesmírně slábne při konfliktu se zakořeněnými zvyky. Špatné myšlenky ovlivňují představivost a pokušení je téměř neodolatelné. Pokud ale mysl uvažuje o vznešených věcech, představivost se přizpůsobí čistým a svatým věcem a posílí se proti pokušení. Pak bude pokračovat nebeské, čisté; a nemůže být přitahováno nízké, zkažené. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 135

Bud' v těchto věcech moudrý. – Uspokojování nízkých vášní povede mnohé k zavření očí před světlem, neboť se budou obávat, že uvidí hříchy, které nechtějí opustit. Pokud chtějí, všechny mohou vidět. Když si ale zvolí raději tmu než světlo, jejich obvinění nebude menší. Proč lidé nechtou, aby byli informovanější o věcech, které tak zásadně ovlivňují jejich tělesnou, duševní a mravní sílu? Bůh vám dal chrám těla, abyste se o něj starali a uchovali ho v nejlepších podmínkách pro službu k Jeho oslavení. Vaše těla nejsou vašim vlastnictvím. „*Zdaliž nevíte, že tělo vaše je chrám Ducha Svatého ve vás? Kteréhož máte od Boha a nejste sami svoji? Nebo koupeni jste za cenu. Oslavujte tedy Boha tělem svým i duchem svým, kteréžto věci Boží jsou*“. 1K 6, 19. 20 „*Zdaliž nevíte, že chrám Boží jste a Duch Boží ve vás přebývá? Jestliže kdo chrámu Božího poškvřňuje, toho ztratí Bůh. Neboť chrám Boží svatý jest, jenž jste vy*“. 1K 3, 16. 17 – 2T 352. 353

70. Varování a rady

Mnohé případy byly zjeveny. – Byly mi ukázány mnohé případy, a když jsem nahlédla do jejich vnitřního života, moje duše byla skleslá a plná hnusu nad zkažeností lidské bytosti, která se hlásí k víře a hovoří o přeměně pro nebe. A tak jsem se často ptala sama sebe: Komu mohu důvěřovat? Kdo je bez hříchu? – 2T 349

Když mi byl ukázán stav rodin, které vyznávají přítomnou pravdu, tak jsem byla zděšená. Zhýralost mládeže a dokonce i dětí je skoro neuvěřitelná. Rodiče neví, že tajemství neřestí ničí a zohavuje obraz Boží v jejich dětech. Existují mezi nimi hříchy, které byly výstižně popsány u obyvatel Sodomy. Rodiče jsou zodpovědní za to, aby své děti vychovali k lásce a poslušnosti k Bohu. Nekontrolovali je, ani neučili jít cestou Páně. Dovolili jim, aby jednaly podle vlastního uvážení a mohly se přátelit s nevěřícími. Tyto světské vlivy působí proti autoritě rodičů i jejich vedení a najdeme je i v takzvané dobré společnosti. Svým oblékáním, zevnějškem, zábavami se dostávají do takového prostředí, které je v protikladu ke Kristu.

Naši jedinou jistotou je zůstat jako zvláštní Boží lid. Nesmíme ustoupit ani v nejmenším zvykům a způsobům tohoto zvrhávajícího se světa, ale musíme zůstat v mravní nezávislosti a nepřipouštět žádný kompromis s jeho zkaženými a modlářskými způsoby. – 5T 78

Osvícení těch, kteří nepoznali. – Bez ohledu na to, jak vysoké postavení kdo zastává, nemohou být křesťany ti, kteří chtějí pokračovat v uspokojování své tělesné smyslnosti. Jako služebníci Krista by svoji službu, úvahy a radosti měli opírat o mnohem vznešenější věci. Mnozí nejsou obeznámeni s hříšností svých návyků a z toho vyplývajících důsledků. Takoví potřebují osvícení. – *Appeal to Mothers*, p. 25

Žádal o modlitbu za uzdravení. – Jednou jsem se zúčastnila s manželem shromáždění, kde si chtěli zajistit naši sympatii pro bratra, který trpěl tuberkulózou. Byl bledý a vyhublý na kost. Žádal pro sebe modlitby Božího lidu. Říkal, že jeho rodina je nemocná a že mu zemřelo dítě a hovořil velmi procítěně o této bolestné ztrátě. Řekl také, že po určitou dobu čekal, aby se mohl sejít s bratrem a sestrou White. Věřil, že kdyby se oni za něho modlili, že by byl uzdraven. Když skončilo shromáždění, bratři nás na tento případ upozornili. Říkali, že církev jim pomáhala, že jeho žena je nemocná a dítě jim zemřelo. Bratři se shromáždili v jeho domě a spojili se v modlitbě za tuto trpící rodinu. Byli jsme tehdy hodně unavení a přáli jsme si, aby nás omluvili, protože na nás spočívala během shromáždění tíha zodpovědnosti. Rozhodla jsem se neúčastnit se v modlitbě za nikoho, dokud by Duch Páně nedal v té záležitosti pokyn...

Ještě ten večer jsme poklekli k modlitbě a celý případ předložili Pánu. Prosili jsme o požádání Boží vůle v jeho záležitosti. Jediné naše přání bylo, aby byl oslaven Bůh. Přeje si Bůh, abychom se modlili za toho trpícího bratra? Ponechali jsme na Pánu celou záležitost a šli spát. Ve snu mi byl jasně ukázán případ toho člověka. Viděla jsem jeho život od dětství, a kdybychom se byli za něj modlili, Pán by nás nemohl vyslyšet, neboť v srdci bratra byla špatnost. Následujícího dne přišel tento člověk ráno pro nás, abychom se za něho modlili. Vzali jsme ho stranou a řekli mu, že je nám to velmi líto, ale jeho žádost musíme odmítnout. Řekla jsem mu svůj sen a on uznal, že je pravdivý. Již od chlapeckých let prováděl onanii a pokračoval v ní i v době, kdy se oženil. Říkal, že by s tím chtěl přestat. Tento člověk měl po dlouhou dobu zakořeněný zvyk a nad ním chtěl zvítězit. Byl ve středních letech. Jeho mravní zásady byly tak slabé, že když se dostaly do konfliktu s dlouhodobě zakořeněným požitkem, byly přemoženy...

Zde byl muž, který se denně poskvřňoval onanií a nyní se odvažoval dostat do Boží přítomnosti a žádat o větší sílu, kterou pohoršlivě promrhal a kterou by zase použil pro svoji smyslnost, kdyby mu bylo vyhověno. Jakou trpělivost má Bůh! Kdyby zacházel s člověkem podle jeho zkaženosti, kdo by se mohl před něj postavit? A kdybychom byli méně opatrní a přednesli tento případ muže Bohu, zatímco on by byl pokračoval ve špatnosti, byl by nás Bůh vyslyšel? Odpověděl by na naše prosby? „*Nebo Ty, ó Bože silný, neoblubuješ bezbožnosti, nemá místo u tebe nešlechetník bláznivý před očima tvýma, v nenávisti máš všechny činitele nepravosti*“. Ž 5:5.6

Není to ojedinělý případ! Ani manželství nestačilo k záchraně tohoto člověka před špatnými návyky z mládí. Přála bych si, abych se přesvědčila, že je málo takových případů jako tento. Ale

vím, že jsou běžné. – 2T 349–351

Sebevrah. – Jeden známý _____ zasvětil svůj život následování Krista. Jeho zdraví však bylo chatrné a naše sympatie byly na jeho straně...

Jeho případ mi byl ukázán ve vidění. Viděla jsem, že si dělal marné iluze, Bůh ho nepodporoval. Prováděl sebeukájení, až se stal obyčejnou lidskou troskou. Tato neřest mi byla ukázána jako odporná v očích Božích...

Tyto návyky prováděl tak dlouho, až ztratil kontrolu sám nad sebou. Byl původně elegantní muž a měl nadprůměrné schopnosti. Ale všechny jeho tělesné i duševní síly byly uvedeny pod Satanovo poddanství a vyplývány na jeho oltáři!

Tento člověk šel tak daleko, že se dalo hovořit o jeho odpadnutí od Boha. Mohl jít do lesa a trávit tam dny a noci v postu a modlitbách, aby zvítězil nad tímto hříchem. Ale návrat zpět by byl opět návratem ke starému zvyku. Bůh neslyšel jeho modlitby. Žádal Boha, aby mu pomohl a mohl tak dosáhnout to, nač jeho síly stačí. Stále znovu a znovu přísahal, ale tyto přísahy znovu porušoval pro svoji smyslnost, až ho Bůh nechal, aby se stal troskou. Nakonec zemřel jako sebevrah. Čistota nebes nemůže být nikdy zhyzděna takovou společností. – *Appeal to Mothers*, p. 24–28

Výzva k dceři. – Tvoje myšlení je nečisté. Byla jsi příliš dlouho bez práce a povinností. Domácí povinnosti by měly být jedním z největších požehnání, které jsi mohla mít. Únava by ti ani z jedné desetiny neškodila tolik, jako tvé necudné myšlenky a chování. Získala jsi nesprávný názor na společný styk chlapců a děvčat a nebylo by pro tebe vhodné, aby ses zdržovala ve společnosti chlapců. Nejsi čistá ve svém srdci ani v myšlení. Neprospeklo ti čtení milostných příběhů a románů a tvoje mysl byla fascinována nečistými myšlenkami. Tvoje představitost je zkažená a zdá se, že nemáš sílu ovládat své myšlení. Satan tě vede jako oběť jak se mu líbí...

Tvé chování nebylo cudné, skromné a vhodné. Neměla jsi na paměti bázeň Boží. Ve snaze, abys mohla dosáhnout svých plánů, ses přetvařovala, že máš otupené svědomí. Má milá dívko, jestliže se nezastavíš právě tam, kde teď jsi, pak se určitě zničíš. Přestaň se svým sněním přes den a se stavěním vzdušných zámků. Nedovol svým myšlenkám, aby se vyžívaly v pošetilostech a zkaženosti.

Nemůžeš se bezpečným způsobem stýkat s chlapci. Příval pokušení už začal a zaplaví tvoji hrud' a bude chtít vykořenit zásady, ženskou ctnost, i opravdovou skromnost. Jaký bude tvůj osud, jestliže půjdeš tvrdohlavě touto cestou?... Jsi v nebezpečí, neboť teď je ten okamžik, kdy rozhodneš o tom, jestli obětuješ věčnou blaženost na oltář vášně. Vliv vášně tě zcela ovládne – ale jaké to bude nadšení? Sobecká a falešná náruživost. Jestliže jí neodoláš, tak hořce zarmoutíš své rodiče, svým sestrám přineseš smutek a hanbu, ztratíš nejen svůj vlastní charakter, ale i nebe a slavný věčný život. Jak se rozhodneš...?

Jsi vyspělá. Máš ráda chlapce a ráda o nich vyprávíš. „*Nebo z hojnosti srdce ústa mluví*“. Mt 12:34 Špatné vlastnosti tě silně ovlivnily a pro uskutečnění svých přání a úmyslů ses naučila klamat. Nepovažuji tvůj případ za beznadějný. Kdybych si to myslela, mé pero by nepsalo tyto řádky. V Boží milosti můžeš dojít spasení i za to minulé...

Vyhýbej se chlapcům, neboť v jejich společnosti jsou tvá pokušení vážná a silná. Nepřemýšlej o sňatku, nejsi pro něj zralá. Potřebuješ léta zkušeností, než budeš schopná pochopit povinnosti a převzít zodpovědnost za manželské soužití. Kontroluj své myšlenky, své vášně a své nálady. Nedegraduj je pro službu smyslné rozkoše. Povznes je k čistotě, věnuj je Bohu.

Můžeš se stát rozumnou, skromnou a slušnou dívkou, ale ne bez upřímného úsilí. Musíš si dávat pozor, musíš se modlit, rozjímat a zkoumat své pohnutky a skutky. Nechávej si projít hlavou svoje city a činy. Dokázala bys v přítomnosti svého otce udělat něco nečestného? Jistě že ne! Ale ty tak jednáš v přítomnosti nebeského Otce, který je mnohem vznešenější, svatý a čistý. Ano, kazíš své vlastní tělo v přítomnosti čistých, bezhříšných andělů v přítomnosti Kristově. A ty pokračuješ v této své činnosti a nebereš ohled na svědomí, na světlo a výstrahy, které jsou ti dávány. Pamatuji si, že je veden záznam o všech tvých skutečích. Musíš se opět setkat s nejtajnějšími věcmi svého života...

Opět tě musím varovat jako člověka, který se s těmito řádky musí setkat v den, kdy se bude rozhodovat případ každého z nás. Ihned se podříd' Kristu. Jedině On tě může zachránit mocí své milosti před zkázou. Jedině on ti může vrátit duševní a duchovní zdraví. Tvoje srdce může být

prohráto Boží láskou, tvoje rozumové chápání jasné a vyzrálé. Tvoje svědomí osvětlené, rychlé a čisté, tvoje vůle bude směřovat vzhůru a posvěť se i podrobí se moci Ducha Božího. Můžeš se sama rozhodnout. Jestli se správně obrátíš, přestaneš konat zlé a naučíš se konat dobré, pak budeš opravdu šťastná. Budeš úspěšná v životních bojích a povstaneš k slávě a ke cti lepšího života než je tento. „V tento den si zvol, komu chceš sloužit“. – 2T 559–565

Satan koná, když rodiče spí. – Tento věk je zhýralý. Malí chlapci a děvčátka se začínají spolu stýkat již v mateřské školce, kde se mají učit zdrženlivým způsobům chování. Jaký efekt přináší tento vzájemný styk? Přispívá k mravní čistotě mládeže toto vzájemné stýkání? Naprosto ne! Dochází k prvním neovládaným vzrušením. Po takových setkáních je mládež poblázněná a věnuje se svým pohoršlivým zvykům.

Rodiče spí a neví, že právě v jejich domě Satan tajně vztyčil svojí pekelnou korouhev. Musela jsem se zeptat, co bude z mládeže v tomto zkaženém věku? Opakuji: Rodiče usnuli. Děti jsou zaslepeny roztouženým sentimentalismem a pravda nemá sílu regulovat zlo. Co udělat, aby se zastavil příval zla? Kdyby rodiče chtěli, mohli by udělat hodně.

Když je dívka mezi 13–19 lety důvěrně oslovena mladíkem stejně starým nebo starším, měla by být poučena, aby ho odmítla a aby takové pokusy se už nikdy neopakovaly. Je špatné, když je dívka často viděna ve společnosti chlapců nebo mladíků. Taková dívka potřebuje matku, která by jí ukázala, jak se má chovat, držela ji na uzdě a poučila ji, co se sluší na dívku v jejím stáří.

Všude triumfuje zhoubné učení, že ze zdravotního hlediska se musí pohlaví společně stýkat. Udělalo to již svojí hanebnou práci. Kdyby rodiče a vychovatelé projevíli jen jednu desetinu chytrosti, jakou má Satan, pak by toto spojení pohlaví mohlo být téměř neškodné. Ale jak už to bývá, Satan je nejúspěšnější v očarování mysli mládeže. A toto stýkání chlapců a děvčat zvyšuje zlo dvacetinásobně. – 2T 482. 483

Obraz není příkrášlený. – Po tom všem si nedělejte iluze, že to co je před vámi, je přehnané. Já jsem tento obraz nepřikrášlila. Popsala jsem skutečnosti před posledním soudem. Probud'te se! Probud'te se! Snažně vás prosím, dříve než bude pozdě pro ty, kteří jsou špatní, aby se napravili a vy a vaše děti jste nezahynuli při úplné zkáze. Dejte se do svatého díla a zavolejte si na pomoc každý dosažitelný paprsek světla, který jste si uchovali, aby ozářil vaši stezku. A s pomocí toho světla, které nyní svítí, začněte zkoumat svůj život a charakter, jako byste stáli před soudnou stolicí Boží. – 2T 401

Pokud se rodiče neprobudí, není žádná naděje pro jejich děti. – 2T 406

71. Rodičovská opatrnost a pomoc

Rodiče mají učit sebekontroly od dětství. – Jak je důležité, že své děti učíme sebekontroly již od prvních dětských let a také je učíme, aby se podřizovaly naší vůli. Jsou-li z toho nešťastné, jakoby se učily špatným vlastnostem, a přitom neznaly dopad zla, je to možné napravit uváděním rozumných důvodů anebo přesvědčováním, že špatné návyky ničí organismus a nepříznivě ovlivňují mysl. Můžeme jim poukázat na to, že jakékoliv přesvědčování mohou zkažení lidé použít k uklidnění probuzeného strachu a to je vede k dalšímu setrvávání ve zhoubných návycích. Ať už předstírají cokoli, oni jsou jejich nepřátelé a spojenci Satana. – *Appeal to Mothers, p. 10*

Starejte se o jejich čistotu – posilujte jejich mysl. – Matky se dopouštějí zločinu, když se nezajímají o počínání svých dětí. Pokud si zachovaly čistotu, ochraňujte ji. Posilujte jejich mladickou mysl, aby byly připraveny zošklivit si špatné vlastnosti, které ničí zdraví a duši. – *Appeal to Mothers, p. 13*

Satan ovlivňuje myšlení mládeže a my musíme energicky a poctivě pracovat k její záchraně. Děti ještě jako malé provádějí nějakou špatnost, ta s nimi roste a sílí s přibývajícím věkem, až jsou degradovány všechny tělesné a duševní schopnosti. Mnohé se dalo zachránit, kdyby v tomto směru byly poučeny o škodlivosti svého konání na zdraví. Neznaly o tom fakta, a tak kvůli tomu mnohé musely zakusit...

Matky, buďte velice opatrné, abyste mohly zabránit svým dětem v poznání zlých návyků. Je mnohem snadnější provádět zlé věci, než je po naučení vymýtit. – *Appeal to Mothers, p. 10. 11*

Rozhodnutí pro bdělost a získání informací. – Jestliže vaše děti něco špatného dělají, pak je nebezpečí, že se uchýlí ke lži, aby vás oklamaly. Ale matky, vy se nesmíte nechat snadno uchlácholit a přestat s bližším zkoumáním. Neměly byste zůstat v nečinnosti, dokud nebudete úplně spokojené. Zdraví a duše těch, které milujete, jsou v nebezpečí a je třeba postavit tuto záležitost na nejpřednější místo. Rozhodněte se pro bdělost a získání informací bez ohledu na snahu něco utajit nebo obejít. Jedině to prozradí celkový stav věcí. Teprve pak může matka poctivě podat vysvětlení ve správném pohledu a poukázat na ponižující sklony, které vedou do záhuby. Pokuste se je přesvědčit, že záliba v tomto hříchu nejen zničí jejich sebeúctu a vznešenost charakteru, ale i ničí zdraví a morálku. Jeho ohavná skvrna vymaže z duše pravou lásku k Bohu a krásu svatosti. Matka by v této věci měla pokračovat, dokud nemá dostatečný důkaz, že s tímto zvykem se skončilo. – *Appeal to Mothers, p. 13. 14*

Na počátku se vyvarujte spěchu a výčitek. – Můžete se zeptat: Jak můžeme vyléčit skutečně existující zlo? Jak mám začít? Pokud vám chybí moudrost, hledejte ji u Boha. Slíbil, že ji dá v hojnosti. Vroucně se modlete o Boží pomoc. Není možné zvolit pro všechny případy jeden postup. Je třeba užít posvěceného úmyslu. Nepospíchejte, nebuďte nervózní a nepřístupujte k dětem s výčitkami. Takový postup v nich vyvolá jen odpor. Musíte hluboce zvažovat zvolený způsob, protože by mohl otevřít dveře Satanovi ke svedení vašich dětí. Pokud jste je nepoučili o porušování zdravotních zákonů, je to vaše vina. Zanedbali jste důležitou povinnost a výsledek se může projevit ve špatném chování vašich dětí. – *Appeal to Mothers, p. 20. 21*

Výchova k duchapřítomnosti a náklonnosti. – Dříve než se začnete zabývat výchovou svých dětí k sebeovládání, měli byste se jí sami naučit. Jestliže jste sami nervózní a netrpěliví, jak chcete zdůvodnit svým dětem, že mají kontrolovat své city? Měli byste přistupovat k chybujícím dětem duchapřítomně a s pocity nejhlubší náklonnosti i soucitu a měli byste jim upřímně ukázat, jakou újmu utrpí jejich organismus, pokud budou pokračovat na započaté cestě. Oslabí své tělo i mysl, zničí svého ducha a hřeší nejen proti sobě samým, ale i proti Bohu.

Pokud je to možné, měly by dospět k poznání, že hřešily proti Bohu, že jejich hřích nelibě nese největší znalec jejich srdcí, před nímž není možné nic utajit. Budete-li takto působit na své děti, pak se naučí, že pokání je přijatelné pro Boha, že zbožná lítost mění pokání ve spasení. Pokud nedojde ke zlepšení, pak není lítost dokonalá. Nebudou cítit lítost jen proto, že jejich hříchy jsou známé, ale uvidí své hříšné praktiky ve svém zjištěném charakteru, vyznají se Bohu bez výhrad a opustí je. Ucítí lítost za své dosavadní jednání, protože urazili Boha a hřešili proti Němu, zneuctili své tělo před Ním, který je stvořil a požadoval od nich, aby své tělo přinesli jako oběť živou, svatou, přijatelnou a to je jejich dostatečnou službou. – *Appeal to Mothers, p. 21. 22*

Kontroluj společnost dětí. – Dokud myšlení našich dětí není vyvážené v náboženských zásadách, pak i jejich morální zásady se ničí nemravnými příklady, s nimiž přijdou do styku. – *Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 134*

Chraňte je, opravdové matky je přece mají chránit, aby nepřišly do styku s narušenou společností mládeže. Ochraňujte je jako drahokamy před zhoubným vlivem tohoto věku. Jste-li v takovém postavení, že nemůžete vždy odmítnout jejich styk se společností mládeže, jak byste si samy přály, pak umožněte setkání s vašimi dětmi jen ve vaší přítomnosti. Nikdy nedovolte, aby tito přátelé byli ubytováni ve stejném pokoji nebo posteli. Je snadnější zabránit zlu, než napravovat následky...

Rodiče nepovolte jim, aby navštívili další mladé přátele a seznámily se samy, když budou bez přímého dohledu rodičů v blízkosti domu, kde by mohly jednat podle svého uvážení. Satan využije každou takovou příležitost a zaujme mysl těchto dětí, jejichž matky je vystavily z nevědomosti do jeho lstivé léčky. – *Appeal to Mothers, p. 13. 14*

Strava je důležitá. – Nemůžete pěstovat mravní citlivost u svých dětí, poněvadž si sami pečlivě nevybíráte stravu. Potrava obvykle podávaná jejich dětem se stává pro ně léčkou. – *2T 400*

Pokud si rodiče rádi dopřávají různé potěšení, těžko učí děti odříkání. Velké množství potravy, kterou jim předkládáme, dráždí žaludek. Takto vyvolané vzrušení je vedeno do mozku a výsledkem je vzniklá touha. Není přece třeba stále opakovat, že cokoliv se dostane do žaludku, má vliv nejen na tělo, ale stejně tak na mysl. Velké množství dráždivé potravy narušuje krev, dráždí nervový systém, otupuje morální vnímavost, takže logika a svědomí jsou nátlakem podrobeny

smyslným popudům. Je těžké a často skoro nemožné, aby člověk nestřídmý v jídle se ovládal v trpělivosti a sebeovládání. Z toho důvodu je zvláště důležité, aby bylo umožněno dávat dětem, které se ještě vyvíjejí, zdravou a neдрáždívou potravu. Z čisté lásky seslal náš nebeský Otec světlo zdravotní reformy, abychom byli chráněni proti zlu, které vyplývá z nevázaného uspokojování chutě. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 134

Jestli byl někdy čas na to, aby strava byla co nejjednodušší, pak je to dnes. Naším dětem bychom neměli dávat maso. Svým vlivem dráždí a povzbuzuje nízké vášně a má sklon k otupení morálních sil. – *2T 352*

Čistota je důležitá. – Častá koupel je velice prospěšná, zvláště večer před spaním nebo ráno, když vstaneme. Ale málokdy se najde večer ještě za světla čas na to, abychom děti umyli a osušili je třením. To přivede krev do kůže a odlehčí mozk. Pak bude i menší sklon nečistému uspokojení. Učte děti, že Bůh je nerad vidí neumyté a neupravené. Řekněte jim, že chce, aby byly čisté zvenku i zevnitř a mohl tak s nimi přebývat. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 141. 142

Čistý, volně splývající oděv. – Svůj oděv bychom měli udržovat čistý a upravený a také naše myšlenky by měly být čisté a nezkažené. Každá část oděvu by měla být jednoduchá i nevýrazná, bez zbytečných ozdob, aby ji bylo možné snadno vyprat a vyžehlít. Zvláště ta část, která přichází do styku s pokožkou, má být čistá a bez výrazné vůně. Zvláště by se nemělo tělo dítěte dotýkat ničeho dráždivého a také šaty by je neměly stahovat. Budeme-li tyto zásady dodržovat, tím méně nevhodného jednání se dočkáme. – *Christian Temperance and Bible Hygiene*, p. 142

Od mládeže se většinou nevyžaduje namáhavá fyzická práce z obavy, aby se nepřepřacovala. Rodiče tak na sebe přejímají břemena svých dětí. Příliš namáhavá práce není vhodná, ale důsledky pohodlnosti jsou mnohem hroživější. Pohodlnost vede k požitkářství a holdování špatným návykům. Soustavná práce neunavuje a nevyčerpává ani z jedné pětiny tolik, jako škodlivý návyk sebeukájení onanie. Jestli ale samotná, dobře organizovaná práce vyčerpává vaše děti, pak si buďte rodiče jisti, že to není způsobeno jejich prací, ale něčím jiným, co oslabuje jejich tělo a vytváří pocit stálé slabosti. Dejte svým dětem tělesnou práci, která zaktivuje nervy a svaly. Únava z této práce zmenší jejich sklony k požitkům a špatným návykům. – *2T 348. 349*

Lenost – otevřené dveře k pokušení. – Matky, dejte svým dětem dostatek práce... Lenost není vhodná pro tělesné, duševní ani duchovní zdraví. Otevíráme tím dveře Satanovi a zveme ho, aby k nám vstoupil. On využívá tuto příležitost a láká mládež do svých osidel. Leností není oslabena jen morální síla a nutkání k náruživosti, ale Satanovi andělé obsahují všechny bašty mysli a naléhají na svědomí, aby se přestalo bránit nemravným vášním. Měli bychom tedy učit své děti návyku trpělivé práce. – *Appeal to Mothers*, p. 18. 19

Bůh nenechá zahynout kajícího. – Měli byste říci před svými dětmi, že milostivý Bůh chce přijmout upřímné srdce činící pokání, že chce požehnat jejich snahu a očistit je od všech nepravostí na těle i duchu. Když Satan vidí, že ztrácí kontrolu nad myslí vašich dětí, bude se snažit je svádět důrazněji a připoutat si je, aby dál pokračovaly ve svých špatnostech, které je okouzly. Ale jejich pevným cílem musí zůstat odolávání Satanovým pokušením a nemít zalíbení ve vášnivě náruživosti, poněvadž je to hřích proti Bohu. Nesmí se odvážit vstoupit na zakázané území, kde si může Satan nad nimi vynutit kontrolu. Budou pokorně prosit Boha o čistotu myšlení, o nenarušenou a posvěcenou představitost, pak On je vyslyší a splní jejich prosby. Bůh je nechce nechat zahynout v hříších, ale chce pomoci slabým a bezmocným, pokud se k němu obrátí ve víře. – *Appeal to Mothers*, p. 22. 23

72. Bitva o reformu

Je nutná upřímná lítost a účinné rozhodnutí. – Ti, kteří narušují svá vlastní těla, nemohou zakusit Boží milost, dokud neprojeví upřímnou lítost, dokonalou svatost v bázni Boží a nezmění se zcela. – *Appeal to Mothers*, p. 29

Chce-li si někdo na tomto světě uchovat zdraví a také získat spásu pro věčný život, pak má naději jedině tehdy, pokud navždy opustí své špatné návyky. Pokud se však tyto škodlivé návyky za dlouhou dobu zakořenily, pak si to vyžaduje účinné rozhodnutí, bez něhož nelze odolat pokušení ani

se vzepřít zhoubným požitekům. – *Appeal to Mothers*, p. 27

Myšlenky se musí kontrolovat. [Poznámka: Toto je další výtah z dopisu tvrdohlavé mládeži, která prováděla tajně nemorálnosti.] – Měli byste kontrolovat své myšlenky. Není to snadný úkol. Nemůžete toho dosáhnout bez usilovného a náročného snažení. ... Pokud si libujete v marných představách a dovolujete svojí mysli, aby se zabývala nečistými tématy, pak máte před Bohem stejnou vinu, jako byste své myšlenky realizovali. To co brání jejich provedení ve skutek je nedostatek příležitosti. Denní i noční, stavění vzdušných zámeků, to jsou krajně nebezpečné návyky. Když se jednou zakoření, je skoro nemožné je vymýt a zaměřit myšlenky i čistým, svatým a vznešeným úvahám. Chceš-li mít vliv na svoji mysl a zabránit bezcenným a zhoubným myšlenkám, aby neposkvřily tvoji duši, pak musíš spolehlivě střežit své oči, uši a svoje smysly. Síla Boží milosti dokončí pak sama toto požadované dílo. – 2T 561

Podřízení vášní a nálad rozumu. – Bůh od tebe žádá, abys kontroloval nejen své myšlenky, ale i své nálady. Tvé spasení závisí na tom, jak je dovedeš ovládnout. Vášně a nálady jsou mocné síly. Jsou-li použity nesprávně, vedeny špatnou motivací nebo nesprávným směrem, pak jsou nástrojem k vašemu zničení a učiní z vás trosku bez naděje a bez Boha.

Představy musí být prakticky a stále kontrolovány, pokud své vášně a nálady podřizujete rozumu, svědomí a charakteru...

Pokud nebudeš kontrolovat své myšlenky, svoji četbu a svá slova, tvoje představivost se stane chorobně beznadějnou. Čti Bibli pozorně, zbožně a nechej se vést jejím učením. V tom je tvá bezpečnost. – 2T 561–563

Upři své smysly proti zlu. – Ti, kteří touží po moudrosti od Boha, nemusí se stát hlupáky a poznávat hříšnosti tohoto věku, aby zmoudřeli. Pokud nechtějí vidět a poznávat zlo, mohou zavřít oči. Mohli by si zacpat i své uši, aby neslyšeli o zlu, ale přidrží se zkušeností, kontrolují svůj jazyk, aby neřekli nic špatného, v jejich ústech aby nebyla nalezena lest, která by mohla potřísnit jejich čistotu myšlení a skutků. – *Appeal to Mothers*, p. 31

Vyvarujte se pohledu a čtení o věcech, které by vás inspirovaly k nečestným myšlenkám. Pěstujte mravní a intelektuální síly. – 2T 410

Vyvarujte se nečinnosti spojené s přílišným studiem. – Přílišné studium vytváří zvýšení krevního tlaku v mozku, následkem toho sníženou schopnost sebekontroly a příliš často má vliv na popudlivost a náladovost. Tím se otevírají dveře dalším nečestnostem. Zneužívání nebo nepoužívání tělesných sil je velkou měrou zodpovědné za příval mravní zkaženosti, která zavrátila svět. „*Pýcha, sytost chleba a hojnost pokoje*“ Ez 16, 49 ty jsou největšími nepřáteli lidského pokroku v tomto pokolení, ty také vedly ke zničení Sodomy a Gomory.

Učitelé by měli znát tyto věci a poučit v tomto směru i své žáky. Učte své žáky, že správný život závisí na správném myšlení a tělesná aktivita je nezbytná k čistotě myšlenek. – Ed 209

Není čas k váhání. – Čistota života a povahy formovaná podle Božího vzoru se nezískají bez opravdového úsilí a pevných zásad. Váhavá osoba nedosáhne křesťanskou dokonalost. Takoví budou zváženi na vahách a shledáni lehkými. Jako řvoucí lev hledá Satan svoji oběť. Pokouší se lákat každého, nic netušícího mladého člověka... Satan říká mladým lidem, že mají stále dost času, že si mohou dovolit hřešit jen pro tentokrát a pak už třeba ne, ale ten jediný projev slabosti otráví celý jejich život. Nežůstávejme na zakázané půdě. V tomto nebezpečí zla, kdy svádění a mravní zkáza jsou na dosah, ať k nebesům letí upřímná a ze srdce jdoucí volání mladých: „Jakým způsobem očistí mládenec stezku svou?“ Ať jsou otevřené jeho uši a jeho srdce, ať se přikloní a poslechne poučení dané v odpovědi: „*Takovým, aby se choval podle slova tvého*“ Ž 119, 9. – 2T 408, 409

Všichni jsou odpovědní za své jednání, i když jsou na tomto světě na zkoušku. Všichni mají sílu ovládat své jednání, pokud chtějí. Nemají-li dost ctnosti a čistoty myšlenek, mohou získat pomoc od Přítele, který neopouští. Ježíš zná všechny naše lidské slabosti, a když ho vroucně prosíme, pak nám dá sílu, abychom přemohli i největší pokušení. Všichni tuto sílu mohou obdržet, pokud o ni usilují v pokoře. – *Appeal to Mothers*, p. 31

Jedinou jistotou mládeže v tomto zkaženém věku je spolehnout se na Boha. Bez Boží pomoci nebudou schopni ovládat lidské vášně a touhy. V Kristu je pomoc, kterou potřebují, ale jak málo jich přijde k němu pro tuto pomoc. Když žil Ježíš na této zemi, tak řekl: „*Ale nechcete přijít ke*

mně, abyste život měli“. J 5, 40 V Kristu mohou všichni zvítězit. Můžete říci s apoštolem: „Ale v tom ve všem udatně vítězíme skrze toho, kterýž si nás zamiloval“. Ř 8, 37 Opět: „Ale podmaňuji tělo své a v službu podrobuji“. 1K 9, 27 – 2T 409

V Něk můžeme najít pravou radost. – Jedinou jistotou našich dětí před každou neřestí je snaha, dostat se do Kristova ovčince a být pod ochranou opravdového a věrného pastýře. On je uchrání před každým zlem, zachrání před každým nebezpečím, pokud budou slyšet jeho hlas. On říká: „Ovce mé hlas můj slyší... a následují mě“. J 10, 27 V Kristu najdou pastvu, sílu, naději a nebudou mít potíže s nekonečnou tužbou po něčem, co by odvracelo jejich pozornost a uspokojovalo srdce. Našli vzácnou perlu a jejich mysl má blahodárný pokoj. Jejich radost má znaky nebeské čistoty, pohody a veselí. Nenechávají prostor pro bolestné rozjímání, ani pro výčitky svědomí. Takové radosti nepoškozují zdraví ani nepůsobí duševní skleslost, ale jsou léčivé.

Navázání společenství s láskou Boží uskutečňuje v praxi svatost, radost a potlačuje hřích. Při čtení Božího Slova nebude okouzlena obrazotvornost a nevzplanou vášně jako při smyšlené povídce, ale obměkčí, zjemní, vyvýší a posvěti srdce. Mají-li starosti, nebo je přepadne velká pokušení, mají výhodu modlitby. Jaká je to vznešená výhoda! Smrtelné bytosti z prachu a popela mají při rozjímání s Kristem přístup do přítomnosti Nejvyššího. V takových případech je duše přenesena do svaté blízkosti Boží, je obnovena v poznání a pravé svatosti a posílena proti útokům nepřítelů. – *Appeal to Mothers*, p. 23. 24

XVII.

Vzrůst duchovních sil

73. Odpovědnost za věčný podíl

Zvláštní nebezpečí pro děti za našich dnů. – Žijeme v nešťastné době pro děti. Silný proud strhuje do záhuby a je třeba více než dětské zkušenosti a síly, abychom se postavili proti proudu a nebyli jím strženi. Zdá se, že mládež je většinou v Satanově zajetí a on společně se svými anděly ji vede do jisté záhuby. Satan se svými zástupy bojuje proti vládě Boží a všechny ty, co mají touhu dát mu své srdce a uposlechnout jeho podmínky, chce Satan poplést a přemoci svým pokušením takže ztratí odvahu a boj vzdají. – 1T 397

Ještě nikdy jsme nepotřebovali mít tak úzký vztah k Bohu jako v těchto dnech. Největší nebezpečí, které ze všech stran obklopuje lid Boží, vždycky vyplývalo z přizpůsobování se k světskému jednání, myšlení a zvykům. Zvláště mládež je ve stálém nebezpečí. Rodiče by měli být jejich ochranou před Satanovými úskoky. Ačkoliv on se snaží udělat z jejich dětí trosky, rodiče si troufají tvrdit, že nehrozí žádné nebezpečí. Ať je to v žádném případě ani nenapadne, zapomínají totiž na svoji povinnost, připravit se na věčný život. – RH 13. 6. 1882

Rodiče nemají většinou zájem. – Je smutné, když rodiče jsou chladní v duchovním životě a protože upadá jejich zbožnost a potřeba nesobecké lásky k Bohu, neuvědomují si velkou odpovědnost, která na ně připadá, aby trpělivě a svědomitě vedli své děti k dodržování cesty Páně. – ST 17. 9. 1894

Rodiče se většinou snaží učinit vše, co je v jejich silách, aby je zajistili před tvrdou životní realitou, před těžkostmi, které by je mohly postihnout v budoucnosti, když se budou muset rozhodnout pro konání dobra nebo zla a tedy budou pod tíhou pokušení. Pak budou shledány slabými tam, kde by měly být silní. Pak budou váhat mezi zásadou a povinností a lidskost bude trpět jejich slabostí. – *Pacific Health Journal*, January, 1890

Nanejvýš důležitá práce se zanedbává. – Jeden z hlavních důvodů proč je dnes ve světě tolik zla, spočívá v tom, že rodiče se zajímají o docela jiné problémy a docela se vzdali nanejvýš důležitého úkolu – trpělivé a laskavé výchovy dětí na cestě k Pánu. – CT 129

Rodiče si osvojili znalosti v mnoha věcech, ale nezískali zásadní poznání, poznání o Kristu, jako osobním Spasiteli. Jestliže Kristus bude přebývat v jejich domovech a matky ho budou mít za svého rádce, pak budou vychovávat své děti od nejútlejšího dětství na zásadách pravé zbožnosti. – ST 22. 7. 1889

Satanovi je umožněna kontrola. – Protože muži i ženy neposlouchají Boha, ale jdou podle

svých vlastních cest a zvrácených představ, Satanovi je dovoleno rozvinout v jejich rodinách jeho pekelný prapor a projevit svoji moc na nemluvnatech, dětech i na mládeži. Jeho hlas a vůle jsou vyjádřeny v nepotlačené vůli a pokřiveného charakteru dětí a skrze ně se snaží ovládat a uskutečňovat své plány. Bůh je zneuctíván projevy zvrácené povahy, a to vylučuje vážnost k Němu a ovlivňuje poslušnost k Satanovým pokušením. Hřích, kterého se rodiče dopouštějí tím, že dovolují Satanovi nastolit jeho moc, si nelze ani domyslet. – *5T 325*

Mnozí rodiče při výchově svojí bláhovou shovívavostí a vycházením vstříc s chutěmi a vášněmi jsou zodpovědní za deformované cesty a sklony svých dětí. Satan tak může kontrolovat celou osobu těmito skony a vést ji k neposlušnosti Božích zákonů. Není v silách rodičů, aby ovládali celý dům jako Abraham. A co je výsledkem? Děti i mládež jsou pod rebelovou vlajkou. Nejsou ovládány, ale jednají podle svého vlastního rozhodnutí. Jediná naděje pro děti je naučit je odříkání a neuspokojovat vlastní záliby. – *Letter 117, 1898*

Velká bitva před neukázněnými dětmi. – Děti, které jsou takto neukázněně vychovávány, se musí naučit všemu, chtějí-li se stát Kristovými následovníky. Na celou jejich náboženskou zkušenost měla nepříznivý vliv výchova v dětství. Často se u nich ukazuje stejná paličatost. Je to stejný nedostatek sebezapření, stejná nedůtklivost při pokárání, stejná sebeláska a neochota prosit o radu druhé, nebo dát se ovlivnit úsudkem druhých, stejná lhostejnost, vyhýbání se nést břemeno a nedostatek odpovědnosti. Toto všechno je zjevné v jejich vztahu k církvi. Mají možnost zvítězit, ale jaká je to těžká bitva! Jaký velký spor! Jak těžké projít dokonalou výchovou, která je pro ně nutná, aby se pozvedli ke Kristovu charakteru. Jestliže mladí lidé nakonec zvítězí, bude jim umožněno vidět před jejich proměněním, jak blízko byla propast, aby přišli do věčné záhuby, protože neměli správnou výchovu v mládí a nenaučili se od dětství pokoře. – *1T 219. 220*

Je třeba se posílit proti špatným vlivům. – Rodiče, převzali jste zodpovědnost za uvedení dětí do tohoto světa a při tom jste se nepoučili, že jste zodpovědní za jejich životy a duše. Ony jsou fascinovány a přitahovány lákáním světa. Můžete je vychovat tak, aby byly odolné proti těmto vlivům. Můžete je vychovat tak, aby mohly unést životní odpovědnost a uvědomit si své závazky k Bohu, pravdě, povinnostem a pokud je dodrží, bude to mít vliv na jejich příští, nesmrtelný život. – *ST 9. 12. 1875*

Mládež v dnešní době není obeznámena se satanovými plány. Rodiče by se v této nebezpečné době měli probudit, měli by vytrvale a soustavně pracovat a znemožnit, aby nepřítel mohl jako první navázat styk. Měli by poučit děti pro všechny i běžné situace denního života, ať už jsou doma nebo na procházce, ať vstávají nebo uléhají. – *ST 26. 2. 1880*

Děti musí být vedeny ke stálé bdělosti a po stezce spravedlnosti. Satan začíná své dílo od jejich útlého mládí a vytváří předpoklady pro taková přání, která Bůh zakázal. Bezpečnost dětí závisí většinou na bdělosti, všímavosti a zájmu, jaký o děti projevují rodiče. – *RH 13. 3. 1894*

Rodiče by neměli připustit nic, co by jim bránilo věnovat svým dětem všechn potřebný čas a naučili je, v čem spočívá naprostá poslušnost Pána a spolehnutí se na Něj. – *CT 129*

Rodiče, probud'te se ze své smrtelné dřímoty. – V důsledku lhostejnosti rodičů mnoho dětí dospívá k názoru, že rodiče o ně nemají zájem. Nemělo by to dospět tak daleko a ti, kteří mají děti, měli by si zařídit své domácí zaměstnání nebo obchodní záležitosti tak, aby se nic nemohlo vetřít mezi ně a děti a nemohlo změnit vliv rodičů při jejich vedení ke Kristu. Měli byste učit své děti na základě Ježíšovy lásky, aby zůstaly čisté ve svém srdci, při svém chování a konverzaci...

Pán chce konat své dílo v dětských srdcích, pokud rodiče chtějí spolupracovat s božskou mocí, ale nechce na sebe převzít ty povinnosti, které byly určeny pro vás. Rodiče, musíte se probrat z vašeho smrtelného spánku. – *RH 25. 10. 1892*

Naší velkou nadějí je náboženství doma. – Rodiče usnuli. Děti se před jejich zraky řítí do záhuby a Pán chce pomocí příkazů a příkladů ukázat skrze své posly lidem na nutnost učit náboženství doma. Zdůrazňujte to před rodinným shromážděním. Přesvědčujte o této vznešené povinnosti tak dlouho opomíjené s klidným svědomím. To rozruší ducha farizejství a odporu k pravdě, jako nic jiného. Náboženství doma je naší velkou nadějí a velkou šancí na obrácení celé rodiny k pravdě Boží. – *MS 21, 1894*

Satanova síla může být zlomena. – Rodiče mají mnohem větší povinnost, než si

představují. Hříšná náklonnost dětí je odděluje od Boha. Ježíš dal svůj život, aby mohl navázat jejich přerušené spojení s Bohem. Po prvním Adamovi získal člověk jen vinu a odsouzení k smrti. Kristus však překročil a překlenuj ta místa, kde Adam padl, a trpělivě snášel všechny zkoušky kvůli člověku. Kristův dokonalý příklad a milost Boží umožnily, aby se učili, postupovali krok za krokem a postupně přijímali jeho poučení, jak odevzdat své srdce a svoji vůli Kristu a zlomit tak Satanovu moc. – *Letter 68, 1899*

Otcové a matky, obhajujte plnost víry před syny a dcerami. Ať neslyší jediné nesnášenlivé slovo z vašich rtů. Bude-li třeba, učíte svým dětem upřímné doznání, aby se nedaly svést na cestu marnosti a znelíbily by se Pánu, který poslal svého Syna na tento ztracený svět proto, aby všichni mohli dostat odpuštění a prominutí hříchů...

Rodiče vy, kteří různými způsoby zraňujete city svých dětí, Bůh si přeje, abyste ihned splnili svoji povinnost a dávali si pozor, dokud se říká dnes a není pozdě. – *Letter 66, 1910*

Rodiče mají nejvzácnější misijní pole. – Zformování charakteru vašich dětí podle Božího vzoru učíte náplní svého života. Budou-li mít vnitřní přitažlivost, pokoru a tichost ducha, pak to bude důsledkem vašeho stálého vedení, aby si zamilovaly učení slova Božího a usilovaly víc o Ježíšovu pochvalu než o uznání světa. – *RH 9. 10. 1883*

Jako dělníci Boží bychom měli začít u svých nejbližších, tedy ve své vlastní rodině. Není důležitější misijní pole. – *MS 19, 1900*

Potřebujeme v našich domovech misijní horlivost, aby mohli do našich rodin vnést slovo života a vedli je k hledání domova v království Božím. – *MS 101, 1908*

Vedení a vzdělávání dětí je nejvzácnějším misijním dílem, na které si může troufnout každý člověk. – *6T 205*

Rodiče jako umělci ztvárňují živou hmotu. – Jak svědomitě a vytrvale pracuje umělec, aby přenesl na plátno dokonalou podobu svého modelu. Jak poctivě sochař vysekává dlátem z kamene kopii svého protějšku. Tak i rodiče mohou opracovávat, kultivovat a dále rozvíjet své děti podle daného vzoru Krista Ježíše. A jako trpělivý umělec studuje, snaží se a dotváří své dílo, aby výsledek jeho práce byl dokonalý, tak ani rodiče by neměli považovat čas strávený výchovou dětí za promarněný, ale za užitečný a připravující je pro věčné království. Práce umělce je zanedbatelná a nedůležitá ve srovnání s povinnostmi rodičů. Jedni opracovávají neživou hmotu, kterou přetváří v krásu, ale ti druzí pracují s živou lidskou bytostí, jejíž život se může vyvíjet k dobru nebo zlu, k požehnání nebo prokletí lidstva, může vést k ztracení nebo věčnému životu v budoucím bezhříšném světě. – *Pacific Health Journal 5, 1890*

Ved'te je k dokonalému cíli. – I Kristus byl kdysi malým dítětem. Kvůli němu si važte dětí. Dívejte se na ně jako na posvátnou povinnost, kterou není třeba rozmazlovat a dělat z nich idoly, ale které je třeba vést k čistému a povznášejícímu životu. Ony jsou Božím vlastnictvím. On je miluje a volá vás, abyste s Ním spolupracovali ve vedení a vytvořili u nich dokonalý charakter. Pán požaduje dokonalost od své spasené rodiny. On od nás očekává dokonalost, kterou Kristus projevil ve své lidské podobě. Otcové a matky potřebují hlavně pochopit nejlepší způsoby výchovy, a to ve spolupráci s Bohem. – *MS 19, 1900*

Je třeba obrácených rodičů. – Ve dne i v noci mě tíží myšlenka, jak velmi potřebujeme obrácené rodiče. Kolik je těch, co potřebují pokořit své srdce před Bohem a být ve správném vztahu k nebi, když se budou snažit vyvíjet úsilí k záchraně své rodiny. Měli by vědět, co je třeba udělat pro získání věčného života, chtějí-li své děti vychovávat k věčnému spasení. Každý den se jim může dostat světla z nebe do duší, každý den mohou přijmout vliv Ducha svatého do srdce i mysli. Každý den jim je dostupné slovo Pravdy a jeho přijetí i ovlivnění života. – *MS 53, 1912*

Na rodičích spočívá velká odpovědnost a měli by se ze všech sil snažit poctivě splnit Bohem určené poslání. Jakmile poznají potřebu zaměřit všechny svoje lidské síly k výchově svých dětí pro Boha, pak bude odstraněna velká část lehkomyšlností a neodůvodněných tvrzení, která jsou nyní tak často vidět. Nebudou považovat žádnou oběť ani námahu za příliš velkou, jen když budou připraveni sejít se radostně s Pánem! To je nejvzácnější část jejich služby jako následovníků Božích a na toto bychom neměli nikdy zapomenout. – *MS 27, 1911*

Vzhlížej stále k Ježíšovi. – Rodiče, ... použijte veškerou svoji intelektuální a mravní sílu

k záchraně svého malého stáda. Síly pekla se spojí na jeho zničení, ale Bůh pozvedne pro vás svoji korouhev proti nepříteli. Modlete se víc než dosud. Láskyplně a citlivě uče své děti, aby se obracely k Bohu jako svému nebeskému Otci. Svým vlastním příkladem je uče sebeovládání a prospěšnosti. Povězte jim, že Kristus nežil pro vlastní potěšení.

Nechejte na sebe působit paprsky nebeského světla, ať ozáří vaši stezku. Jako Kristus přebývá ve světle, i vy buďte ve světle. Když se ujmete úkolu pomáhat svým dětem, aby sloužily Bohu, dostaví se i nepříjemná pokušení a zkoušky. Neztrácejte svoji oporu a přimkněte se k Ježíšovi. On říká: „*Zdali sváže sílu mou, aby učinil se mnou pokoj*”. Iz 27, 5 Potíže budou narůstat, setkáte se s překážkami, ale vzhlížejte stále k Ježíšovi. Nastanou-li nepředvídané události, ptejte se: „Co mám teď dělat, Pane?” Odmítáte-li se sužovat nebo nadávat, Pán vám ukáže východisko. Pomůže vám, abyste použili své výmluvnosti v křesťanském duchu, a ve vašem domově zavládne mír a láska. Setrváte-li důsledně ve svém jednání, mohou z vás být doma hlasatelé evangelia a prostředníci milosti pro vaše děti. – CT 156. 157

Tato práce se vyplatí. – Chceme-li přivést děti na cestu k Bohu, není to zadarmo. Stojí to matčiny slzy a otcovy modlitby. Vyžaduje to neúnavné úsilí, trpělivé poučování, stále a znovu po troškách. Ale taková práce se vyplatí. Rodiče tak mohou kolem svých dětí postavit opevnění, které je ochrání před zlem tak strašně zaplavujícím svět. – RH 9. 7. 1901

74. Každý dům sborem

Rodiče mají být Božími reprezentanty. – Každá rodina v soukromém životě by měla být sborem, krásným symbolem církve Boží v nebi. Pokud si rodiče uvědomují odpovědnost ke svým dětem, pak za žádných okolností nebudou nadávat a trápit se kvůli nim. To není v žádném případě způsob, jak vychovávat dítě. Mnoho dětí se naučí být věčně nespokojenými, nedočkavými, hašteřivými, neovladatelnými, protože jim bylo dovoleno jednat tak vznětlivě i doma. Rodiče si mají uvědomit, že jsou u dětí na místě Božím, mají je povzbudit při každé správné zásadě a potlačit každou špatnou myšlenku. – Letter 104, 1897

Pokud se zanedbávají ze strany rodičů nebo učitelů morální hodnoty dětí, jistě se děti zvrhnou. – RH 30. 3. 1897

Biblické náboženství je jediná záštita. – Všeobecně řečeno, mládež má velmi málo mravní síly. Je to důsledek zanedbané výchovy v dětství. Poznání Boží povahy a naší odpovědnosti k němu bychom neměli považovat za něco méně závažného. Biblické náboženství je jedinou záštitou a ochranou mládeže. – 5T 23. 24

Šťastní jsou ti rodiče, jejichž životy jsou věrným odrazem božského, takže zaslíbení a přikázání Boží probouzejí v dítěti vděčnost a hlubokou úctu. Lásku, spravedlnost a trpělivost Boží vysvětlují svým dětem jen ti rodiče, kteří sami mají něžnost, spravedlnost a trpělivost Boží. A ten, kdo učí dítě, aby je milovalo, důvěřovalo jim a poslouchalo, je učí také lásce, důvěře a poslušnosti ke svému nebeskému Otci. Rodiče, kteří vštěpují svým dětem takový dar, dávají jim vzácnější poklad, než je bohatství všech věků – poklad tak trvalý jako věčnost. – PK 245

Náboženské vyznání je bezcenné bez náboženství v rodině. – Každodenní skutky jsou měřítkem a formou našich nálad a povahy. Pokud se neprojevuje náboženství v rodině, pak je náboženské vyznání bezcenné. Ať naše ústa neřeknou jediné nelaskavé slovo těm, kteří patří do rodinného kruhu. Udělejte milé prostředí s něžnou ohleduplností ke druhým. Jen ti vstoupí do nebe, kteří ve zkušební době zformovali svůj charakter, a ten vyzařuje nebeský vliv. Svátí v nebi musí být nejprve svatými na zemi. – ST 14. 11. 1892

Jak půvabně se projeví povaha v rodině, zcela shodně se projeví v nebeských příbytcích. Míra vašeho křesťanství je přesně změřena vašim jednáním v rodině. Milost Kristova umožňuje těm, kteří ji obdrželi učinit z domova kout štěstí, míru a pokoje. Pokud nemáte ducha Kristova, nejste jeho a nikdy neuvidíte vykoupené svaté v jeho království a ty, kteří s ním budou v nebeské blaženosti. Bůh si přeje, abyste se Mu cele posvětili a představovali jeho charakter v rodinném kruhu. – ST 14. 11. 1892

Dílo posvěcení začíná v rodině. Ti, které jsou křesťany doma, budou také křesťany v církvi a

ve světě. Mnozí nerostou v milosti, protože selhali a neustále rozvíjeli náboženské vztahy v rodině.
– ST 17. 2. 1904

Rodiče jako vychovatelé ve sboru rodiny. – Hovořím k otcům i matkám: můžete se stát vychovateli ve vašem rodinném sboru. Můžete se stát misijní, duchovní silou. Rodiče by měli cítit potřebu stát se misionáři v rodině, měli by udržovat v rodině prostředí oproštěné od vlivu nelásky, bezcitů a nesoudnosti. Škola v rodině je místem, kam mohou sestoupit andělé Boží a požehnáním vynaložené úsilí úspěšně završit. – MS 33, 1908

Pokládejte rodinné společenství za školu výchovy a předběžnou zkoušku náboženských povinností. Vaše děti budou zapojeny ve sborech a jejich duchovní síla a tělesné schopnosti musí být účinné a působivé při službě Kristu. Musí se naučit milovat pravdu, protože existuje pravda. Musí být posvěceny pravdou, neboť se mají postavit před soud a zakrátko bude učiněno rozhodnutí, zda každý z nich může přejít na vyšší školu a stát se členem královské rodiny, dítětem nebeského krále. – MS 12, 1898

Musí vést zásadový život. – Do mladistvé mysli se vtiskne všechno. Studují výraz obličeje, působivost hlasu a napodobují držení těla. Podráždění a mrzutí otcové a matky učí své děti něčemu, co v některém období svého života by mohli předávat světu, kdyby jim patřil. Děti musí vidět u svých rodičů zásadovost, která je v souladu s jejich vírou. Vedou-li sami zásadový život a cvičí se v sebeovládání, pak mohou rodiče zformovat charakter svých dětí. – 4T 621

Zasvěcuj své děti jako dělníky pro Krista. – Ti, kteří jsou spojeni přirozenými pouty, působí svým vlivem jeden na druhého. Členové rodiny by měli projevat laskavost a nejněžnější lásku. Každé vyslovené slovo a projevené skutky by měly být v souladu s principy křesťanství. Takto by se rodina mohla stát školou, v níž se školí dělníci pro Krista.

Domov má být považován za posvátné místo... V každý den svého života bychom se měli odevzdávat Bohu. Takto bychom mohli dosáhnout zvláštní pomoci a denní vítězství. Kříž se rodí každý den. Je třeba ovládat každé slovo, protože jsme zodpovědní Bohu, zda svými životy, a podle našich možností, reprezentujeme charakter Kristův. – MS 140, 1897

Fatální omyl zapřičiňuje mnohé. – Můžeme vychovávat své syny a dcery k běžné poctivému a domněle křesťanskému životu, kterému však chybí sebeobětování a nad nímž musí být vynesena rozsudek toho, který je pravda: „Neznám vás“ takto si počínají tisíce. Chtějí svým dětem zajistit výhody z evangelia, ale odmítají jeho ducha. To ale není možné. Ti, kteří odmítají výsadu společenství s Kristem ve službě, zamítají možnost dát se vést, neboť ta jim propůjčuje způsobnost podílet se s ním na jeho slávě. Odmítají vedení, které jim v tomto životě dává sílu a ušlechtilost charakteru. Mnohý otec a matka, kteří Kristův kříž svým dětem zatajovali, příliš pozdě poznali, že je tím předali nepříteli Boha a člověka. Zpečetili jejich pád a to nejen pro budoucí, ale i pro přítomný život. Pokušení nad nimi zvítězilo. Vyrůstly k žalu a hanbě těch, kteří jim dali život a staly se prokletím světa. – Ed 264. 265

Nevíme, k jaké službě budou naše děti povolány. Svůj život možná stráví v rodinném kruhu, snad se zapojí v duchovním povolání do občanského života anebo půjdou jako učitelé evangelia do pohanských zemí. Ale všichni jsou povoláni k tomu, aby se stali Božími posly, kazateli milosti světu. Má se jim dostat vychování, které jim pomůže stát po Kristově boku v nesobecké službě. – 2T 245

Učte je spoléhat na Boží pomoc. – Pokud si přejete, aby vaše děti měly větší schopnost ke konání dobra, učte je mít správný vztah k budoucímu světu. Pokud jsou vedeny k tomu, aby spoléhaly na Boží pomoc ve všech těžkostech a nebezpečích, pak jim nepochybně síla k potlačení vášní ani k ovládnutí pokušení konat zlo. Spojení se zdrojem moudrosti jim dá světlo a sílu k rozpoznání dobra a zla. Takto nadáni se stanou morálně a intelektuálně silní, budou mít jasnější chápání a lepší úsudek již v současných poměrech. – Pacific Health Journal, January, 1890

Spása zajištěna vírou a věrností. – Můžeme prožívat v našich rodinách Boží spásu. Ale my musíme v ní věřit, žít pro ni a mít stálou víru a důvěru v Boha... Omezení, které nám Boží slovo ukládá za povinnost, je v našem vlastním zájmu a způsobuje větší štěstí v rodině i v našem okolí. Zjemňuje náš vkus, posvěcuje naše rozhodnutí, naší mysli přináší klid a nakonec věčný život... Služební andělé zůstávají v našich příbytcích a s radostí přinášejí do nebe zprávy o tom, jak pokračujeme v božském životě a anděl provádějící záznam to dělá s radostí. – ST 17. 4. 1884

Kristův duch bude stále působit v našem rodinném životě. Pokud lidé otevřou své srdce působení nebeské pravdy a lásky, pak tyto zásady budou proudit jako prameny v poušti, osvěžovat všechny a způsobí oživení tam, kde je pustina i smrt. – MS 142, 1898

Vaše děti si odnesou z domova do života ušlechtilé vlivy o rodinné výchově. Pak práci, kterou jste věnovali dítěti v kruhu rodiny během prvních let života, přenesou váš vliv do školních lavic. Jejich vliv zapůsobí na mnohé další. Takto bude Pán oslaven. – MS 142, 1898

75. Vedení malých dětí ke Kristu

Jak brzy se mají děti stát křesťany. – V dětství je možné snadno zapůsobit na mysl a zformovat ji. Proto by se chlapci a děvčata měli učit lásce a úctě k Bohu. – MS 115, 1903

Bůh si přeje, aby každé dítě už od útlého mládí bylo jeho dítětem a bylo přijato do jeho rodiny. I když jsou ještě mladí, mohou být členy rodiny věřících a mít poznání pravdy. Mohou mít něžné a přitom připravené srdce k přijetí vlivů pro pozdější dobu. Jejich srdce mohou být přitahována láskou a důvěrou k Ježíši a mohou pro Spasitele žít. Kristus z nich chce udělat své misionáře. Způsob jejich myšlení se možná změní, takže hřích se jim nebude zdát něčím, co jim udělá radost, ale kterému je třeba se vyhnout a nenávidět ho. – CT 169

Věk není důležitý. – Jednou byla položena významná otázka, jak staré musí být dítě, než je logicky zdůvodnitelná naděje stát se křesťanem. „Věk s tím nemá nic společného”; byla odpověď. „Láska k Ježíši, víra, důvěra, důvěrnost, to všechno jsou hodnoty, které jsou ve shodě s dětskou přirozeností. Jakmile dítě může milovat svou matku a důvěřovat jí, je také schopné milovat a důvěřovat Ježíšovi, jako příteli své matky. Ježíš se tak stane i jeho přítelem, kterého miluje a váží si ho.”

V pohledu předchozího pravdivého prohlášení, mohou být ještě rodiče tak opatrní při předkládání příkázání a příkladů před jejich pozornými malými očkami a všímavou myslí? Naše náboženství by mělo být praktické. Je potřebné jak v našich domovech, tak i v modlitebně. Tam by nemělo být nic chladného, nevlídného, ani zakázaného v chování či vystupování. Ale máme ukázat svojí laskavostí a zájmem, že máme vřelé, milující srdce. Ježíš by měl být váženým hostem v rodinném kruhu. Měli bychom s ním mluvit, přednést mu všechny své starosti, hovořit o Jeho lásce, Jeho milosti a dokonalosti Jeho charakteru. Kolik poučení vyplyne denně z jednání zbožných rodičů, když řeknou všechny své starosti Ježíšovi, který nosí břemena, místo rozčilování se a nadávání po různých starostech a komplikacích, které stejně nepomohou. Mysl těch nejmenších je třeba vést k tomu, aby se k němu obrátily, tak jako květina obrací své otevřené korunní plátky ke slunci. – Good Health, January, 1880

Boží lásce bychom se měli učit při každé příležitosti. – Prvním poznatkem dětí by mělo být, že Bůh je jejich Otcem. Toto poznání by měly dostat již v prvních letech života. Rodiče by si měli uvědomit, že jsou před Bohem odpovědní za to, že jejich děti budou seznámeny s nebeským Otcem... Že Bůh je láska, by měly poznávat při každé příležitosti. – RH 6. 6. 1899

Otcové a matky by měli učit malé i velmi malé děti a mládež o Kristově lásce. Ať i malí šišlavě vyslovují slovo Ježíš. – RH 9. 10. 1900

Kristus by měl být uváděn ve všech ponaučeních, které dáváme dětem. – ST 9. 2. 1882

Již od malička by se měly děti seznamovat s Božími věcmi. Jednoduchými slovy by jim matka měla vyprávět o jeho životě na zemi. A ještě mnohem víc, do každodenního života by měla vnášet učení o Spasiteli, a svému dítěti ukazovat vlastním příkladem, že tento život je jen přípravou na příští život, že je obdobím poskytnutým lidem, v němž mají zformovat své charaktery a získat tak vstup do města Božího. – MS 2, 1903

Potřebují víc než jen občasné povšimnutí. – Velmi málo pozornosti se věnovalo našim dětem a mládeži a oni neuspěli v získání křesťanského života, jak by měli, protože členové církve na ně nepohlíželi s něžností a pochopením a neprojevovali přání, aby pokračovali v duchovním životě. – RH 12. 2. 1913

Dokud jsou děti zanedbávány a přehlíženy, tak Pán není oslaven... Vyžadují si víc než jen občasné povšimnutí, víc než povzbudivé slovo. Oni potřebují velkou pečlivost, modlitební úsilí a

pečlivou práci. Srdce, které je naplněno láskou a soucitem, si získá srdce mladých, kteří se jeví zdánlivě lhostejně a beznadějně. – SSW 77

Ježíš řekl: „Ved'te tyto děti ke mně”. – Rodiče by se měli snažit pochopit skutečnost, že oni mají vychovávat své děti pro Boží království. Když jsou jim svěřeny děti, je to totéž, jako kdyby jim je Kristus vložil do náruče a řekl: „Ved'te tyto děti ke mně, aby mohly zářit v nebeských příbytcích.” Jako jedno z prvních slov by je mělo upoutat jméno Ježíše a v pozdějších letech by měly být přiváděny k pravidelné modlitbě. Jejich mysl by měla znát příběhy ze života Páně a jejich představivost povzbuzena obrázky slávy světa, která přijde. – RH 19. 2. 1895

Již v mládí by měly získat křesťanské zkušenosti. – Pomozte dětem, aby se připravily pro příbytky, které Kristus odešel připravit těm, kteří ho milují. Pomozte jim, aby mohly splnit Boží záměr. Vaše výchova má být taková, že jim pomůže být ke cti Toho, který zemřel, aby pro mě zajistil věčný život v království Božím. Naučte je, aby odpověděly na pozvání: „*Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem a naleznete odpočinutí duším svým. Jho mé zajisté jest rozkošné a břímě mé lehké*” Mt 11, 28. 30 – MS 138, 1903

Můj bratře a sestro, vykonal jsi svaté dílo při výchově svých dětí. I když jsou mladé, jejich mysl i srdce jsou velmi vnímavé správným vlivům... Naučte je, že mají osobní díl na jednání, aby získaly křesťanské zkušenosti již ve svém mládí. – Letter 10, 1912

I když by prvním krokem rodičů v jejich životě mělo být ovlivňování dětí na cestě spravedlnosti již od dětských let, přesto se vybírá zlé před dobrým. – RH 14. 4. 1885

Cesta k poslušnosti je zkouškou obrácení. – Máme učit své děti, že ochota poslouchat vůli Boží je důkazem, jestli naše přiznání ke křesťanství znamená opravdové obrácení. – MS 64, 1899

Boží zákon základem přetváření. – Boží zákon je prostředkem výchovy v rodině. Rodiče mají slavnostní závazek dodržovat všechna Boží přikázání a dávat tak svým dětem příklad nejpřísnější mravní bezúhonnosti...

Zákon je základem trpělivého přetváření. Měli bychom ukázat světu naprosto jasnou potřebu poslouchat Jeho zákon. Největší aktivita k přetvoření musí začít v rodině. Poslušnost Božího zákona stimuluje k soustavné práci, pravdomluvnosti a opravdovému jednání mezi muži. – Letter 74, 1900

Naučte to děti. – Učili jste děti od malička, aby dodržovaly přikázání Boží? Máte je učit utvářet charaktery podle obrazu Božího, aby se jimi sám Kristus mohl projevit. On se jim chce dát poznat. Víme to z příběhu o Josefovi, Samuelovi, Danielovi a jeho družích. Nemůžeme na jejich životech poznat, co Bůh očekává od dětí a mládeže? – MS 62, 1901

Rodiče... mají před Bohem závazek, předat mu své děti připravené již na samém začátku jejich života. Mají přijmout moudrá poznání o tom, jaký má být následovník Ježíše Krista. – MS 59, 1900

Svědectví obráceného dítěte. – Náboženství pomáhá dětem lépe studovat a dělat spoustu svědomité práce. Jedno 12 leté děvčátko řeklo docela prostým způsobem, proč se stalo křesťankou: „Raději jsem si hrála, než se učila. Ve škole jsem toho moc nedělala a často jsem nenapsala ani úkoly. Nyní se však dobře připravuji na každou hodinu, aby se to Bohu líbilo. Ve škole jsem byla uličnice, a když se na mě učitel nedíval, tak jsem dělala různé legrace, abych druhé pobavila a upoutala. Nyní se chci líbit Bohu svým slušným chováním a dodržováním školního řádu. Doma jsem byla sobecká, nerada jsem chodila různé věci zařizovat a také jsem byla mrzutá, když mě matka volala od hraní, abych jí raději něco pomohla. Nyní mám opravdovou radost, když jí mohu nějak pomoci, aby viděla, že jí mám ráda.” – SSW 79

Vyvaruj se váhání. – Rodiče, měli byste začít usměrňovat myšlení svých dětí, pokud jsou mladé, aby se mohly nakonec stát křesťany... Vyvarujte se toho, abyste je ukolébávali před propastí zkázy v chybném domnění, s tím že ještě nejsou dost staré na to, aby byly zodpovědné, mohly litovat své hříchy a vyznávat Krista. – 1T 396

Děti, které mají 8, 10 či 12 let, jsou dost staré na to, abychom je mohli oslovit osobním náboženstvím. Nepoučujte své děti s ohledem pro nějaké pozdější období, až budou dost staré na to, aby mohly pociťovat lítost a uvěřit pravdě. Jsou-li správně poučeny, mohou mít i malé děti správný pohled na svoji hříšnost a na cestu spásy skrze Krista. – 1T 400

Bylo mi poukázáno na mnoho vzácných zaslíbení těm, kteří hledají Spasitele od mládí.

„Pamatuj na Stvořitele svého ve dnech mladosti své, prve než nastanou dnové zlí a přiblíží se léta, o nichž diš: „Nemám v nich zalíbení““. Kaz. 12, 1 „Já milující mě miluji, a kteříž mne pilně hledají, nalézají mne“. Př 8, 17 A Velký Pastýř Izraele dosud říká: „Nechte dítek jíti ke mně a nebraňte jim, nebo takových jest království Boží“. Mt 10, 14, Lk 18, 16 Učte své děti, že mládí je nejlepší dobou k hledání Pána. – 1T 396. 397

Přímo z dětství přes mládí. – Dovolit dítěti aby jednalo podle svých sklonů, znamená dovolit mu, aby se zvrhlo a nechalo ovládnout zlem. Následky výchovy se už začínají projevovat v dětství. Už od raného mládí se vyvíjí sobecká povaha, a jak v mládí dospívá do dospělosti, přerůstá do hříchu. A jako stále svědectví zůstane u těch dětí, které rodiče zanedbávali a měli dovoleno jednat podle vlastního uvážení. Této sestupné tendenci lze zabránit jen takovým způsobem, že je ohradíme vlivy, které budou paralyzovat zlo. Od dětství přes mladický věk až do dospělosti by dítě mělo být pod dobrými vlivy. – RH 15. 9. 1904

Posilněte děti pro budoucí zkoušky. – Rodiče si často kladou důležitou otázku: „Vychovali jsme naše děti tak, aby se nevzpíraly rodičovské autoritě; byly vedeny k poslušnosti Boha, lásce k Němu a k dodržování zákonů jako nejvyšší míře chování podle mravních zásad v životě? Vychovali jsme je jako misionáře pro Krista? Jsou připraveni na konání dobra? Věřící rodiče, vaše děti budou muset vést rozhodný boj za Pána ve dnech velkého sporu. A protože získávají vítězství pro Knížete míru, mohou získat i vítězství pro sebe. Nebudou-li mít poznání o Kristu, nebudou ve spojení s nebem, nebudou mít ani morální sílu a budou se podrobovat pozemským vládcům, kteří považují za samozřejmé vyvyšovat se nad nebeského Boha a zavádějí nepravou Sobotu na místo Soboty Boží. – RH 23. 4. 1889

76. Příprava na členství v církvi

Vyvážená výchova. – Instrukce by měly být dány podle pokynů Božích. Děti mají být vedeny trpělivě, opatrně, horlivě, soucitně. Povinností rodičů je zajištění tělesného, duševního i duchovního vedení. Nezbytně nutné je klást před děti požadavky Boží.

Mnohem snadněji je možné dosáhnout tělesnou zdatnost než duševní rozvoj...

Kultura ducha, z níž pramení čistota a povznesení myšlenek, milá slova i laskavé činy, to potřebuje více snahy a úsilí. Vyžaduje to však trpělivost, abychom zahrádku srdce odplevelovali od všech zlých podnětů.

V žádném případě by nemělo být zanedbáno duchovní vedení. Učme naše děti krásným ponaučením z Božího slova, aby tak mohly získat o něm poznání. Ať pochopí, že nemají dělat nic, co není správné. Učte je jednat spravedlivě podle nejlepšího vědomí a svědomí. Řekněte jim, že nemůžete připustit, aby šly špatnou cestou. Ve jménu Pána Ježíše Krista je doporučte k trůnu milosti Boží. Ať poznají, že Ježíš žije, aby se za ně přimlouval. Podporujte je, aby jejich charakter se zformoval podle obrazu Božího. – RH 15. 9. 1904

Poznání Boha a Krista je základem. – V žádném případě se nesmí zanedbávat duchovní vedení, protože „počátek moudrosti je bázeň Hospodina“. Ž 111. 10 Někteří kladou výchovu až po náboženství, ale správná výchova je náboženství. – CT 108

Definuj zkušenosti praktického náboženství. – Křesťanští rodiče by měli dát svým dětem praktická poučení z náboženských zkušeností. Bůh to od vás vyžaduje, ale vy to neberete na vědomí, ani nesplňujete jeho očekávání, když nevedete své děti podle Bohem doporučených způsobů výchovy a podmínek úspěchu v křesťanském životě. Učte je, že nemohou sloužit Bohu a mít své zabrané do nešetného zajišťování tohoto života. Nepřipusťte, aby ve svém srdci se utěšovaly myšlenky, že nemusí tvrdě pracovat a své volné chvíle mohou promarnit v nečinnosti. Slovo Boží je v tomto bodě naprosto jasné. – 5T 42

Učte poznávat Boha. – Věčný život je poznání Boha. Učíte takto své děti, nebo je vedete k poznávání životního stylu světa? Jste připraveni pro domov, který je pro vás nachystán?... Poučujte děti o Spasitelově životě, smrti, a zmrtvýchvstání. Učte je poznávat Bibli. Naučte je formovat povahy, které by obstály pro věčný život. Musíme se modlit jako dosud nikdy, aby Bůh ochraňoval a požehnal naše děti. – MS 16, 1895

Denně uče o pokání a odpuštění. – Není podstatné, aby všichni mohli výslovně uvést, kdy jim byly odpuštěny hříchy. Úkolem je naučit děti, aby jejich chyby a omyly byly předneseny Ježíšovi již v raném mládí. Naučte je, aby Ho denně žádaly za odpuštění všeho špatného, co udělaly a že Ježíš slyší i prostou modlitbu kajícího srdce, chce odpustit a přijmout je stejně tak, jako za pobytu na zemi přijal ty děti, které k Němu byly přinášeny. – MS 5, 1896

Uče zdravé názory. – Ti, kteří poznali pravdu i její důležitost a získali zkušenost v Božích věcech, mají učit své děti správnému učení. Měli by je seznámit se základními pilíři naší víry, s důvody proč jsme Adventisty sedmého dne, proč jsme povoláni jako dítky Izraele být zvláštním svatým lidem, národem odděleným od ostatních lidí na tváři země. Tyto věci je třeba vysvětlit dětem prostými slovy, aby je snadno pochopily. A když dorostou, tyto poznatky, které jsme jim vštěpovali, budu vhodným základem pro rozšíření poznání, dokud zásady pravdy u nich nezapustí hluboce své kořeny. – 5T 330

Informace podávejte stručně a často. – podáváte-li instrukce dětem nebo mládeži, vyvarujte se nezajímavých poznámek. Hovory by měly být stručné, k jádru věci, měly by vhodně ovlivňovat. Má-li být řečeno hodně, vymyslete si častější zkrácení. Několik zajímavých poznámek volně vsunutých bude mnohem prospěšnější, než když dáte celkový souhrn informací najednou. Dlouhé řeči unavují mysl mládeže. Řeknete-li příliš mnoho, povede je to k averzi vůči duchovnímu poznání, stejně tak jako přejídání zatěžuje žaludek a vede k zošklivení si jídla nebo na něj ztrácíme chuť. – GW 208. 209

Večery jsou vzácnou dobou. – Domov by se měl stát spíše školou poučení než místem jednotvárné driny. Večery bychom měli udržovat v nitru jako překrásné chvíle věnované k poučení dítěte na cestě ke spravedlnosti. – SSW 48

Vypočítávání Božích zaslíbení. – Potřebujeme poznávat Ducha svatého jako dárce naší moudrosti. Tento Duch se rád obrací k dětem a odkrývá jim poklady a krásy Božího slova. Zaslíbení, která vyslovil Velký učitel, zaujmou smysly a povzbudí dětskou duši duchovní silou, která je božského původu. V přístupné duši poroste známost Božích věcí, která bude jako barikáda proti pokušení nepříteli. – CT 172

Učíte náboženská poučení příjemnými. – Děti by měly dostávat náboženská poučení od útlého věku. Toto poučení by nemělo být nesené duchem odsuzování, ale šťastným a spokojeným duchem. Matky by měly stále sledovat, aby se pokušení nevloudilo v takové podobě, že by ho nepoznaly. Rodiče mají chránit své děti moudrými a milými radami. Jako nejbližší přátelé těchto nezkušených by jim měli pomáhat ve snaze zvítězit, neboť vítězství pro ně znamená všechno. Musí uvážit, že jejich vlastní děti se snaží jednat správně a jsou mladšími členy Boží rodiny, že by měli mít zájem pomáhat jim a učit schůdnou stezku na cestě Boží poslušnosti. S upřímným zájmem by je měli poučovat den za dnem, co to znamená být dítkami Božími a podrobit mu vůli v poslušnosti. Učte je, že poslušnost Boha vyžaduje i poslušnost rodičů. O to se musí usilovat nejen každý den, ale i každou hodinu, buďte velmi opatrní, modlete se a učíte své děti společníky. – 6T 93. 94

Duchovní poučení lze uvést i z domácích přikázaných povinností. – Bůh svěřil rodičům i učitelům výchovu dětí a mládeže a mohou si vzít duchovní poučení z každého jednání. Když je vychováváme k dodržování tělesné čistoty, měli bychom je naučit, že Božím přáním je nejen čistota těla, ale i duch. Při zametání světnice se mohou naučit, jak Bůh očišťuje srdce. Nezavrou dveře a okna, a pak začnou čistit světnici, ale měly by otevřít dveře a okna do široka a pečlivě odstraňovat všechny prach. Takto je nutné nechat k nebi otevřené dveře našich pohnutek i citů a vyhnat prach sobectví a světskosti. Milost Boží musí úplně vymést komůrky myšlení a každý náznak přirozenosti musí být očištěn a oživen Duchem Božím. Nepořádek a lajdáckost v našich denních povinnostech povedou k zapomínání na Boha a k udržení formy zbožnosti ve vyznání víry, která však ztratila svou pravou podobu. Máme být opatrní a modlit se, jinak sáhneme po stínu a ztratíme skutečnost.

Živá víra by měla jako zlaté nitky protkávat denní zkušenosti při vykonávání malých povinností. – 6T 170. 171

Výchova srdce v porovnání s knižními vědomostmi. – Je správné, aby si mládež uvědomila, že musí dosáhnout co nejvyššího rozvoje duševních sil. Nechtěli bychom omezovat vzdělání, kterému Bůh nepoložil žádnou mez. Ale naše výsledky úsilí neprospějí nikomu, pokud

nebudou zaměřeny ke cti Boží a pro dobro lidstva. Dokud se naše poznání nestane odrazovým můstkem k uskutečnění vyšších cílů, tak je bezcenné...

Výchova je důležitější než vzdělání získané z knih. Je dobré a také podstatné získat poznání o světě, v němž žijeme. Vypustíme-li však počítání s věčností, dopustíme se omylu, který už nikdy nebude možné napravit. – 8T 311

Oboustranný prospěch. – Naše děti jsou Boží vlastnictví. Byly koupeny. Tato myšlenka by se měla stát hnací silou naší práce pro ně. Nejúspěšnější metody k zajištění jejich spásy a k jejich záchraně před pokušením je třeba hledat ve stálém poučování se slovy Božího, A když rodiče z něho budou číst se svými dětmi, naleznou i svoji vlastní velikost v poznání pravdy mnohem rychleji. Zmizí nevěra, vzroste víra, aktivita, jistota, důvěra, a když budou takto pokračovat, prohloubí se i poznání Pána. – RH 6. 5. 1909

Jak se mohou rodiče stát kamenem úrazu. – Jaký příklad dáváte dětem? Jaké poměry vládnu u vás doma? Vaše děti by měly být vychovávány k laskavosti, větší hloubavosti než ostatní, k vlídnosti, být snadno přístupné k diskuzi, ale především by si měly vážit náboženského života a být přesvědčeni o Božích požadavcích. – 5T 424

U chlapců i děvčat se bude brzy projevovat hloubka a vyvážená zbožnost, pokud ovšem v každé rodině bude dodržována bázeň Boží, láska a Bohem nařízená poučení. Budou důkazem hodnoty správné výchovy a vedení. Ale slova a jednání rodičů jsou často v rozporu s dojmem, který v dětské mysli vyvolávají slova: Učitele pravdy. Vnímavé dětské srdce je často pod vlivem pravdy, ale doléhají na ně i pokušení z jednání otce nebo matky a ony se stávají snadnou kořistí v Satanově plánu. Je téměř nemožné udržet děti ve správném směru, pokud rodiče nespolupracují. Špatné myšlenky, které vysloví nerozumní rodiče, jsou hlavní překážkou ke skutečnému obrácení dětí. –

MS 49, 1901

Žijte v souladu se svými modlitbami. – „Zůstanete-li ve mně a slova má zůstanou-li ve vás, což byste koli chtěli, prostě a stane se vám“. J 15, 7 Když se modlíte, opírejte se o tento příslib. Je to naše výsada, abychom přistupovali s touto svatou smělostí. Prosme Pána upřímně, aby nás osvítilo jeho světlo, On nás uslyší a dá svou odpověď. Ale musíme být v souladu s našimi modlitbami. Budeme-li jednat opačně, nepřinese nám to prospěch. Poznala jsem jednoho otce, který po přečtení několika veršů z Písma a po ukončení modlitby, začal často nadávat svým dětem. Jak mohl Bůh odpovídat na jeho modlitby? A kdyby se po skončení nadávek začal modlit, mohla být modlitba pro děti přínosem? Ne, nikdy ne, protože to není modlitba k Bohu z náboženského přesvědčení. – MS 114, 1903

Kdy jsou děti připravené ke křtu. – Nepřipusťte, aby si vaše děti myslely, že nejsou Božími dětmi, dokud nejsou dost staré na to, aby byly pokřtěny. Křest nedělá z dětí křesťany, ani je nemůže proměnit. Je to jen vnější znamení, že jsou rozumné a chtějí se stát dětmi Božími po poznání, že uvěřily v Ježíše Krista jako svého Spasitele a od té chvíle chtějí žít pro Krista. –

MS 5, 1896

Rodiče, jejichž děti si přejí být pokřtěny, mají určitou povinnost jak v introspekci, tak i v dávání spolehlivých poučení svým dětem. Křest je svatým a důležitým obřadem a měli bychom plně pochopit jeho význam. Křest znamená lítost nad hříchem a vstup do nového života v Kristu Ježíši. Křest by se neměl uspěchaně vnučovat. Ať rodiče i děti zváží jeho cenu. Dají-li souhlas ke křtu svých dětí, rodiče se slavnostně zavazují, že budou poctivě dohlížet na své děti a usměrňovat je při utváření jejich charakteru. Zavazují se, že se budou zvláště podílet na ochraně těchto jehňátek stáda, aby nezneuctily víru, kterou vyznávají...

Když nadešla tato nejradostnější chvíle jejich života, oni milují Ježíše svým srdcem a přejí si být pokřtěny, pak k nim přistupujte svědomitě. Zeptejte se jich ještě před křtem, jestli se rozhodly považovat práci pro Boha za prvořadou ve svém životě. Pak jim povězte jak začít. Tato první poučení znamenají pro ně velmi mnoho. Docela prostým způsobem je naučte, jak mají konat svoji službu Bohu, aby ji snadno pochopily. Vysvětlete jim, co to znamená odevzdat se Pánu, jednat přesně podle Jeho Slova pod vedením svých křesťanských rodičů. – 6T 93. 94

Povinnost rodičů po křtu. – Když zjistíme, že po svědomité přípravě děti pochopily význam obrácení i křtu a jsou opravdu obráceny, tak jim umožněte křest. Ale opakuji, napřed se připravte sami, abyste jednali jako správní a věrní pastýři, kteří vedou své nezkušené děti po úzké

cestě poslušnosti. Božím dílem pak je působit na rodiče, aby oni dávali svým dětem správný příklad v lásce, v ohleduplném chování, v křesťanské pokoře a úplném odevzdání svého „já“ Kristu. Když dáte souhlas ke křtu svých dětí a pak je necháte dělat, co samy chtějí, když nemáte výčitky za to, že je vaši povinnosti vést je správnou cestou, pak nesete plnou odpovědnost za ztrátu jejich víry, odvahy i zájmu o pravdu. – 6T 94. 95

Bůh vás povolal proto, abyste je vedli a připravili a ony se tak mohly stát členy nebeské rodiny, dětmi nebeského Krále. Spolupracujte stále s Bohem na jejich spáse. Když bloudí, nenadávejte jim. Nikdy jim nevyčítejte, že se daly pokřtít a nyní jednají nesprávně. Uvědomte si, že se musí ještě hodně učit poznávat své povinnosti, které jim vyplývají z toho, že jsou děti Boží. – MS 80, 1901

Příprava na zvláštní shromáždění. – Zde je dílo, ke kterému se mají rodiny zapojit dřív, než vstoupí do svatého shromáždění. Příprava jídla a oblečení je druhořadou záležitostí. Ale doma by měli začít s dokonalým zpytováním svého srdce. Tříkrát denně se modlete, stále naléhejte a buďte neodbytní jako Jákob. Doma je místo, kde můžete najít Ježíše. Pak ho vezměte s sebou do shromáždění a uvidíte, jaké to budou vzácné hodiny, které tam strávíte. Ale jak můžete očekávat, že pocítíte přítomnost Páně a uvidíte projev jeho moci, když sami zanedbáváte přípravu na tuto chvíli?

Pro záchranu své duše, pro Krista i v zájmu ostatních, se snažte už doma. Do modliteb dejte mnohem víc, než běžně vkládáte do svých modliteb, otevřete své srdce před Bohem. Dejte do pořádku svůj dům a připravte i své děti na tuto chvíli. Poučte je, že pěkné oblečení není tak důležité jako čisté ruce a srdce, až se objeví před Bohem. Odstraňte každou překážku, která by jim stála v cestě, všechny názorné rozdíly, které by mohly mít mezi sebou nebo i s vámi. Když to uděláte, pak pozvěte Pána do svých domovů, svatí andělé vás budou doprovázet na vaší cestě do shromáždění a jejich zář i přítomnost zapudí temnotu zlých andělů. – 5T 164. 165

Staň se rozsévatelem semínek pravdy víry. Dílo rozsévatele je dílem víry. On nemusí rozumět tajemství klíčení a růstu semene, ale má důvěru v prostředky, které Bůh vložil jako příčinu, aby rostlinka mohla vzrůst. A tak rozhazuje zrno v očekávání, že semínka, které zasévají, přinesou také svoji žně. – Ed 105

Měli bychom prosit o Boží požehnání pro zaseté símě a o jednání Ducha Svatého, že Pán se ujme těchto nejmenších. Budeme-li zachovávat víru v Boha, pak nám bude dopřáno, abychom je přivedli k Beránku Božímu, který snímá hříchy světa. To je velmi důležité dílo pro mladší členy Boží rodiny. – 6T 105

XVIII. Prosazování náboženských zkušeností

77. Bible v rodině

Bible je univerzální kniha. – V celém rozsahu svého zaměření a námětů je v Bibli skryto něco k oslovení každého a dovolává se svědectví nitra. Na jejích stránkách se setkáme s historií dávno minulou, a věrně podanými životopisy se zásadami řízení státu a jeho kontroly, ale i k vedení domácnosti, zásady, které se vymykají srovnání s lidskou moudrostí. Obsahuje skutečnou životní moudrost, básně jsou libozvučné a úžasné, dovedou nadchnout i dojmout. Výtvarná hodnota autorů Bible je nesrovnatelná s dílem člověka, má velkou sféru působnosti i velkou vnitřní hodnotu, když uvážíme její vztah k velké ústřední myšlence. Pod zorným úhlem těchto myšlenek dostává každý námět nový význam. V jednoduše vyslovených pravdách jsou zásady, které dosahují nebe i věčnosti. – Ed 125

V Bibli je velké množství klenotů pravdy a rodiče mohou z této pokladnice vybrat a dát dětem pravou krásu... Ve slově Božím máte rodinný poklad, z něhož můžete vybírat drahokamy a jako křesťané se jimi zdobit ke každému dobrému dílu. – ST 10. 9. 1894

Bůh v ní zajišťuje bohatou hostinu. – Když nám dal Pán výhodu jeho slova, předložil před

nás bohatou hostinu. Mnoho požehnání nám plyne z tohoto pohoštění jeho slova, které nám vysvětlil svým masem a krví. Jeho duch a život. Tím, že máme účast na tomto slově, vzroste naše duchovní síla, rosteme v milosti a v poznání jeho pravdy. Formuje se a sílí návyk sebeovládání.

Nestálost charakteru dětství – podrážděnost, vzpurnost, sobeckost, neuvážlivá slova, nezvládnutelné projevy – to mizí a místo nich se rozvíjí přirozený půvab křesťanského mužství a ženství. – CT 207

Krásná ponaučení z Biblických příběhů a podobenství jsou dokonalé, prosté návody Božího slova, i dokonalá duchovní potrava pro nás a naše děti.

Kolik práce je před námi? Chcete se jí ujmout s láskou a bázní Boží? Chcete vstoupit ve spojení s Bohem prostřednictvím jeho slova? – Letter 27, 1890

Je to norma správnosti. – Boží slovo bychom měli rozumným způsobem vnášet do myšlení mládeže, aby se mohlo stát jejich normou správnosti, která uvádí na pravou míru jejich omyly, dává poznání i usměrňuje jejich myšlení, které se tak stává mnohem účinnější v pokračování a kontrolování vznětlivé povahy než nevlídná slova, která provokují ke hněvu. Výchova dětí v souladu s Biblickou normou ušetří čas z dalšího setrvávání na místě a modlitby. Dochází k nim, pokud v rodině na něco zapomeneme. – ST 13. 9. 1877

Přijaté Biblické pravdy pozvednou mysl od přirozenosti a zlehčování. Pokud si u slova Božího uvědomíme tu hodnotu, kterou má, pak mladí i starí by byli ve svém nitru charakterní i zásadoví a to by jim umožnilo odolávat pokušení. – ST 319

Svatý Izraelský nám oznámil ustanovení a zákony, podle nichž se mají řídit všichni lidé. Tato nařízení, která byla „svatá, spravedlivá a dobrá“, by měla být normou jednání v rodině. Jsou základem křesťanského náboženství a každé odchýlení od nich je hříchem. – RH 13. 11. 1888

Zvyšuje rozumové poznání. – Kdyby se Bible studovala tak, jak by se měla, u mužů by se zvýšila schopnost myšlení, lidé kteří jednají ve slově Božím, jejich důstojná prostota a způsob řeči, vznešené náměty, které se nabízejí k zamyšlení, to vše rozvíjí v člověku schopnosti, které nelze jinak získat. V Bibli zůstává otevřený prostor bez hranic pro představivost. Student se oprostí uvažování o velkých tématech, od asociací velkých představ, v mnohem dokonalejší a povznešenější myšlenky a citění, než kdyby strávili spoustu času čtením různých spisů lidského ducha, které nemají co říct a berou vlastnosti osoby na lehkou váhu. Mladistvá duše polevuje ve svém rozvoji, když se u ní zanedbává nejvyšší zdroj moudrosti – Slovo Boží. Důvodem, proč máme tak málo lidí s dobrou pamětí, ustálených a zásadních, je způsobeno tím, že není bázeň Boží, Bůh není milován, nebo se náboženské zásady neuvádějí do života tak, jak by se měly.

Bůh nám sám pomůže, abychom dle možností si rozvíjeli a pěstovali své rozumové schopnosti... Kdyby se Bible více četla, kdyby se lépe pochopily její pravdy, dostalo by se nám mnohem většího světla a lidé by byli rozumnější. Energie je přenášena do duše po hlubokém zkoumání jejich stránek. – Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 128

Je základem pro rodinu, sociální a národní prosperitu. – Učení Bible má rozhodující vliv na prosperitu člověka ve všech životních souvislostech. Sděluje zásady, které jsou úhelným kamenem národní prosperity; zásady, na nichž je závislá prosperující společnost a je zárukou u rodiny; zásady, bez nichž žádný člověk nemůže dosáhnout štěstí, prospěšnosti a vážnosti v tomto životě a ani nemůže doufat, že si zajistí příští nesmrtelný život. Neexistuje žádná životní situace, ani není žádná etapa lidského poznání, pro které by učení Bible nemohlo být předběžným základem. –

P 599

Znalost Písma je zárukou. – Timoteus znal Písma od dětství, a toto poznání ho ochránilo před zlými vlivy, které ho obklopovaly a před pokušením dát přednost zábavám a sobeckým požitkům před povinnostmi. Takovou ochranu potřebují všechny naše děti a měla by se stát součástí díla našich rodičů a vyslanců Kristových aby poznali, že děti jsou ve slově Božím správně vedeny. –

4T 398

Láska k Bibli není samozřejmostí. – Mladí nejsou obeznámeni s fakty, nemají zkušenosti; láska k Bibli a její svaté pravdě nepřijde sama od sebe. Pokud neuděláme vše pro to, abychom kolem nich vytvořili ochranu, která by je chránila před Satanovými plány, stávají se terčem jeho pokušení a podle své vůle je zotročuje. Děti se již brzy ve svém životě učí poznávat požadavky Božího zákona a víru v Ježíše, našeho Vykupitele, který je očisťuje od poskvrny hříchu. Tuto víru

jim musíme připomínat každý den poučováním a příkladem. – 5T 329

Zvláště mládež zanedbává studium Bible. – Bibli zanedbávají vlastně obojí, jak mladí tak i starší. Nestává se předmětem jejich studia, směrnicí jejich života. Zejména mládež se provinuje tímto přehlížením. Mnozí si najdou čas na to, aby četli jiné knihy, ale nestudují denně tu knihu, která jim ukazuje cestu k věčnému životu. Povrchní povídky jsou pozorně čteny, zatímco Bible je přehlížena. Tato kniha je naším průvodcem k ušlechtilějšímu a svatějšímu životu. Mládež by ji prohlásila za velmi zajímavou, dosud čtenou knihu, kdyby jejich představitelství nebyla zvrácena čtením smyšlených povídek.

Myšlenky mládí nedosáhnou nejvyššího stupně ušlechtilosti, pokud přehlížejí nejvyšší zdroj moudrosti. – Slovo Boží. Jsme v Božím světě, v přítomnosti Stvořitele, jsme učiněni k jeho obrazu, On nad námi bdí, miluje nás a stará se o nás – to jsou překrásné náměty k přemýšlení a uvádějí naše myšlení do vznešených a nedozírných možností meditací. Ten, který otevírá myšlení i srdce k rozjímání o takových tématech jako jsou tato, nikdy se neuspokojí s triviálními a senzačními náměty. – CT 138. 139

Nevšimavost rodičů se odráží na dětech. – Děti si všímají, i když jsou malé. Když pak rodiče dávají najevo, že slovo Boží není jejich rádce a průvodce, když přehlížejí poselství, které jim přináší, projevuje se před dětmi tentýž duch nezodpovědnosti: „Mě to nezajímá, já jdu svojí cestou“. – MS 49, 1898

Dej Bibli čestné místo. – Jako lid, kterému se dostalo velkého světla, máme být duchovně povzneseni nad své návyky v našem rodinném životě a společenství. Dejte Bibli vážné postavení jako rádci v rodině. Ať je považována za vůdce ve všech těžkostech, jako norma v každém konání. Moji bratři a sestry, můžete být přesvědčeni o tom, že může být někdo opravdu úspěšný v kruhu rodiny, dokud jej nevede pravda Boží, moudrost spravedlnosti? Každý úspěch bude záviset na tom, zda otcové a matky povznesou své mysl od své nečinnosti a nebudou považovat službu Bohu za přítěž. Síla pravdy musí být v rodině silou posvěcující. – Letter 107, 1898

Rodiče, dávejte svým dětem postupná poučení a také pokyny, které jsou obsaženy ve svatém slově Božím. Zavázali jste se k tomu při křtu. Neměly by vám v tom bránit žádné světské sklony, dělejte vše, co je ve vašich silách, abyste zachránili duše svých dětí, neboť oni jsou tělem z vašeho těla nebo jste je přijali do svých adoptí. – MS 70, 1900

Učiňte ji jako povinnou četbu v rodině. – Rodiče, pokud chcete vychovávat své děti ke službě Bohu a ke konání dobra ve světě, učiňte z Bible povinnou četbu. Ona poukazuje na Satanovy úskoky. Ona člověka povznáší, kritizuje a uvádí na pravou míru morální zlo, je detektorem, který umožňuje rozeznat pravdu od lži. Bible by měla stát na prvním místě bez ohledu na to, co se učí doma nebo ve škole. Pokud ji dáme toto místo, je vzdána čest Bohu a On se projeví svým působením jako pomocník při obrácení vašich dětí. V této svaté knize je bohatý zdroj pravdy i krásy a rodiče by si měli vyčítat, že ji neudělali velmi zajímavou pro své děti. – 5T 322

„Psáno jest“, byla jediná zbraň Kristova, kterou použil proti svému pokušiteli, který ho přišel oklamat. Učení Biblických pravd je velkým úkolem, před nějž jsou rodiče postaveni. Tak zasaďte pravdu, kterou řekl Bůh, do příjemného rámce. Otcové a matky, můžete se stát pro své děti ponaučením svým každodenním životem, když budete uskutečňovat v praxi trpělivost, laskavost, lásku a ony k vám přilnou. Nenechte je dělat to, na co si vzpomenou, ale ukažte jim, že vaši snahou je žít podle Slova Božího a brzdit je výchovou a napomínáním Páně. – MS 5, 1896

Studujte pilně a systematicky. – Při studiu Písma sledujte systém ve své rodině. Nezapomeňte na nic ze současného stavu, ale buďte jisti, že duše je živena chlebem života. Je důležité odhadnout dobré výsledky za hodinu nebo půlhodinu, kterou jste věnovali denně s ochotným srdcem a přátelsky Božímu Slovu. Bible má být svým vlastním vykladačem, proto shrňte vše, co je k danému tématu řečeno v různých obdobích a za různých okolností. Nenechte se ve svém domácím řádu rozptylovat návštěvníky, či těmi, co vám telefonují. Přijdou-li během vašich rodinných shromáždění, pozvěte je dovnitř, ať se účastní a poznají, že je pro vás důležitější získat poznání o Božím Slově, než si zajistit zisk nebo radost světa. – RH 9. 10. 1883

Kdybychom poctivě a modlitebně studovali Bibli každý den, poznávali bychom denně některé krásné pravdy v novém, jasném a přesvědčivém světle. – SSW 23

Studujeme všichni úkoly Sobotní školy. – Sobotní škola dává rodičům i dětem příležitost studovat Boží Slovo. Aby však mohla být Sobotní škola pro ně takovým přínosem, jaký z ní mohou mít, měli by rodiče i děti věnovat čas ke studiu úkolů, snažit se získat znalosti o podaných faktech a také o duchovních pravdách, které se nám mají přiblížit. Měli bychom zvláště přesvědčit mládež, jak je důležité uvažovat o Biblickém citátu a najít jeho přesný význam. Rodiče, každý den si najděte chvíli času k zamyšlení nad úkoly Sobotní školy se svými dětmi. Raději odložte společenskou návštěvu, než abyste obětovali hodinu, vyhrazenou pro ponaučení z církevních dějin. Rodiče, právě tak jako děti budou mít z tohoto studia prospěch. Naučte se zpaměti důležitější pasáže z Písma, které souvisejí s úkolem, ne však jako přikázanou povinnost, ale jako zvláštní výhodu. I kdyby si je paměť nemohla z počátku zapamatovat, cvičením zesílí, takže po čase budete mít radost z toho, že si takto nastrádáte slova pravdy. A tento zvyk se ukáže jako nejcennější pomoc pro duchovní růst. – CT 137. 138

Rodiče by měli považovat za svou svatou povinnost poučovat děti o ustanoveních a požadavcích Božích a také o proroctvích. Měli by své děti vychovávat doma a vzbudit zájem i o úkoly Sobotní školy. Studováním s dětmi tak ukáží, jakou důležitost přikládají pravdám, které jsou v úkolech a pomáhají probudit zájem o poznávání Bible. – *Testimonies on Sabbath School Work*, 111

Nespokojte se s povrchními znalostmi. – Jen stěží může být doceněna důležitost znalosti Písma. Jsou „*Bohem vdechnuta*“, může nás „*učinit moudrými ke spasení*“ a způsobuje, že Boží člověk je „*náležitě připraven ke každému dobrému činu*“. 2Tm 3, 15–17 Bible má největší nárok na naši posvátnou pozornost. Nemáme se spokojit s povrchními znalostmi, ale měli bychom se snažit poznat přesný význam slov pravdy a přijmout ducha svatých proroctví. – CT 139

Použijte úkoly, aby děti získaly zkušenosti. – Když poučujeme děti o Bibli, můžeme velmi mnoho poznat sledováním jejich zálib a toho, co je zajímá. Můžeme pak povzbudit jejich zájem, aby poznaly, co k těmto věcem říká Bible. Ten, který nás stvořil a dal nám určité vlohy, dal také každému z nás rady ve svém Slově. Když žáci poznají, že poučení Bible mohou prakticky použít ve svých životech, učte je, aby se na ni dívaly jako na svého rádce...

V Bibli je plnost, síla i hloubka myšlenek, kterou nelze vyčerpat. Doporučte dětem i mládeži, aby vyhledávali tyto poklady jak myšlenkové tak i výrazové. – Ed 188

Každý musí studovat pro sebe. – Matky i otcové nesou velkou zodpovědnost za své děti. Věřící rodiče, kteří studují Písmo, a uvědomují, že se musí řídit Božími přikázáními a nesmí jednat proti jeho svatému zákonu. Ti, kteří dovolí komukoliv, třeba i kazateli, aby přehlížel Slovo Boží, musí se za to zodpovídat. Rodiče nemohou svěřit duše své i svých dětí jen kazateli, ale Bohu, který je stvořil a spasil. Rodiče se musí sami snažit o poznání Písma, neboť oni buď zachrání, nebo ztratí svoji duši. Nemohou připustit, aby jejich spása záležela na kazateli. Musí studovat pravdu pro sebe. – MS 33, 1900

Snažte se, aby Bible byla pro děti zajímavá. – Je třeba vést mládež k tomu, aby si oblíbila studium Bible. Dejme ve svých myšlenkách a pohnutkách vždy prvé místo „Knize knih“, neboť v ní jsou pro nás tak potřebné vědomosti. – RH 9. 10. 1883

Chceme-li konat toto dílo, rodiče se musí seznámit s Božím Slovem... A místo toho, abyste svým dětem vyprávěli nic neříkající příběhy nebo to, co slyší ze všech stran, hovořte s nimi o Biblických věcech. Tato kniha nebyla určena jen pro školáky. Byla napsána prostými, srozumitelnými slovy, aby byla pochopitelná normálním lidem, a s vhodnými vysvětleními může být její velká část zajímavá a prospěšná i velmi malým dětem. – ST 8. 4. 1886

Nemyslete si, že Bible bude pro děti nudná. Pod vedením moudrého učitele bude stále více vhodnou knihou. Stane se jim chlebem života, nikdy nezestárne. Je v ní cosi nového přitažlivého okouzujícího pro děti i mládež. Je jako slunce, které ozařuje zemi, dává jí nádheru a teplo dosud nevyčerpané. Děti i mládež mohou poznat příběhy z historických částí Bible, ale i z částí poučných. Nelze ji porovnat s jinými knihami, které jsou ve srovnání s ní jen průměrné. Mohou v ní najít zdroj milosti a lásky. – CT 171

Rodiče, dávejte svým dětem jednoduché pokyny, ať máte jistotu, že byly správně pochopeny. Ponaučení ze Slova Božího, která vysvětľujete tak prostě jejich mladému rozumu, musí pochopit. Na jednoduchých příkladech, které jsou vybrány ze Slova Božího a jejich vlastních zkušenostech, je můžete naučit, jak mají změnit své životy podle nejvyššího vzoru. Právě v dětství a

mládí se mohou naučit žít uvážlivý, seriózní život, který přinese bohatou sklizeň dobra. – CT 109

Přinášejte nové myšlenky, používejte nejlepší metody. – Když nám nebeský Otec daroval své Slovo, nepřehlédlní ani děti. Může být v tom všem, co lidé napsali, ještě nalezeno něco k probuzení zájmu jako Biblické příběhy?

Těmito prostými příběhy se jim mohou objasnit velké zásady Božího zákona. Rodiče i učitelé mohou velmi brzy na názorných příkladech, které jsou co nejlépe přizpůsobené dětskému chápání, uplatnit pokyny Páně v jeho přikázáních. „*A budeš je často opětovat synům svým a mluvit o nich, když sedneš v domě svém, když půjdeš cestou, a lehaje i vstávaje*“ Dt 6, 7

Názorné vyučování pomoci tabulí, obrazů a map přispěje k vysvětlení a jejich zapamatování. Rodiče i učitelé by se měli stále snažit o vylepšení svých metod. Učení Bible by se mělo opírat o nejnovější poznání, nejlepší metody a seriózní úsilí. – Ed 185. 186

Vezměte si Bibli za svého rádce. – Bible musí být vaším rádčem, pokud vychováváte své děti k dodržování Božích napomenutí. Kristův život a jeho charakter ať mají před sebou jako vzor k napodobení. Pokud bloudí, přečtete jim, co řekl Pán k podobným hříchům. V tomto díle je třeba věnovat jim stálý zájem a horlivost. Jeden špatný krok, který rodiče tolerovali, nebo učitelé nenapravovali, může zapříčinit deformaci celého charakteru a jeho nevyváženost. Učte své děti, že musí mít nové srdce, musí si vytvořit nová přání a nové pohnutky je musí inspirovat. Pomoc však musí přijít od Krista. Musí poznat charakter Boží, jak ho zjevuje slovo Boží. – ST 25. 5. 1862

78. Síla modlitby

Potřeba rodinné modlitby. – Každá rodina by měla postavit oltář k modlitbám a uvědomit si, že bázeň Boží je počátkem moudrosti. Pokud někdo ve světě potřebuje dodat sílu a odvahu, kterou nabízí náboženství, pak to jsou ti, kteří jsou zodpovědní za výchovu a vzdělání mládeže. Jejich dílo nemůže být považováno za přijatelné Bohu, když svým každodenním příkladem dokazují těm, kteří k nim vzhlížejí o radu a poučení, že je možné žít bez Boha. Výchovou dětí jen pro tento život je nepřipravují pro věčnost. Zemřou tak jak žili – bez Boha, a rodiče se budou zodpovídat za ztrátu jejich duší. Otcové a matky, měli bychom hledat Boha ráno i večer u rodinného oltáře, abyste poznali, jak učit své děti moudře, citlivě a láskyplně. – RH 27. 6. 1899

Je zanedbávána rodinná pobožnost. – Pokud někdy byla doba, kdy každý dům se měl stát domem modlitby, pak je to dnes. Převládá nevěra a skepse. Rozmáhá se nepravost. Zkaženost proudí v našich žilách a vzpoura proti Bohu propuká v našem životě. Morální síly zotročené hříchem jsou pod Satanovou tyraníí. Duše se stala bezmocnou hříčkou jeho pokušení. Dokud se nenajde mocná ruka, která by nás zachránila, pak člověk jde tam, kam ho tento největší rebel vede.

A přece v této době tak velkého nebezpečí někteří z těch, kteří vyznávají, že jsou křesťané, nemívají rodinné pobožnosti. Neuctívají doma Boha a neučí své děti, aby Ho milovaly a bály se Ho. Mnozí se od Něho oddělili tak daleko, že se cítí již odsouzeni, když k němu mají přistoupit. Nemohou „*přistoupit směle s doufáním k trůnu milosti*“. Žd 4, 16 „*pozdvihující čistých rukou bez hněvu a roztržitosti*“. 1Tm 2, 8 Nemají živé spojení s Bohem. Mají formu pobožnosti bez moci. – 7T 42

Jednou z úspěšných Satanových rad ke zkáze duše je jím vnuknutá myšlenka, že modlitba není ani tak důležitá. Modlitba je obecenství s Bohem, zdroj moudrosti, pramen síly, pokoje a štěstí. – 7T 42

Tragédie domova bez modlitby. – Snad nic jiného mi nepůsobí tolik smutku jako domov bez modlitby. V takovém domě se necítím bezpečně ani na jedinou noc. A kdyby to nebylo v naději, že pomohu rodičům, aby si uvědomili tuto nezbytnou nutnost a politováníhodné zanedbání, vůbec bych se v něm nezdržela. Toto zanedbání je na dětech vidět, protože u nich není bázeň Boží. – ST 7. 8. 1884

Formální modlitba je nepřijatelná. – V mnoha případech se ranní a večerní modlitby stávají tak trochu formální, nezajímavé, jsou jednotvárným opakováním ustálených frází, v nichž duch vděčnosti a porozumění není vyjádřen. Pán takovou službu nepřijímá. Neodmítne však naléhavou prosbu pokorného srdce a kajícího ducha. Ale otevření našich srdcí nebeskému Otci, projev našeho úplného spolehnutí se, vyslovení našich přání, projevy naší vděčné lásky – to je pravá modlitba. – ST 1. 7. 1886

At' se stanou domovy místem modlitby. – Staří patriarchové vyznávali veřejně svoji lásku k Bohu tím, že postavili Bohu oltář tam, kde rozložili stany. ... Otcové a matky by mohli často pozvednout svá srdce k Bohu v pokorné prosbě za sebe i za své děti. At' otec, jako kněz rodiny, položí na oltář Bohu ranní a večerní oběť a spojí se se ženou a dětmi v modlitbě a chvále. V takové rodině zůstane Ježíš se svoji láskou. – P 144

At' si členové každé rodiny uvědomují, že jsou úzce spojeni s nebem. Pán má zvláštní zájem na rodinách svých dětí zde na zemi. Andělé obětují dým vonného kadidla za modlitby svatých. Jak v každé rodině stoupá k nebi modlitba ráno i večer, andělé v našem jménu předkládají před Bohem Spasitelovy zásluhy. Celý nebeský vesmír zaznamenává ranní a večerní modlitby rodin. – MS 19, 1900

Andělé bdí nad dětmi, které jsou zasvěceny Bohu. – Před odchodem do zaměstnání by se měla svolat celá rodina a otec či v jeho nepřítomnosti matka by měli upřímně prosit Boha, aby je ochraňoval po celý den. Přicházejte v pokoře, se srdcem naplněným láskou a vědomím možného pokušení a nebezpečí, které je před vámi a vašimi dětmi. Vírou je připoutejte k oltáři a vyprošujte pro ně ochranu Páně. Sloužící andělé budou ochraňovat děti, které jsou takto odevzdány Bohu. – 1T 397. 398

Modlitba chrání děti. – Bohu má patřit první ranní křesťanova myšlenka. Světská práce a vlastní zájem mají být druhořadé. Děti by se měly naučit respektovat a mít v úctě hodiny modlitby... Je povinností křesťanských rodičů, aby ráno a večer vytvořili upřímnou modlitbou a vytrvalou vírou kolem svých dětí ochrannou hráz. Měli by je trpělivě poučovat, laskavě a neúnavně vést k tomu jak žít, aby se líbily Bohu. – 1T 397. 398

K modlitebním shromážděním mějte pevně určený čas. – V každé rodině by měl být určen čas pro ranní a večerní modlitební shromáždění. Je správné, aby rodiče ještě před snídaní shromáždili své děti kolem sebe a mohli poděkovat nebeskému Otci za jeho ochranu během noci a prosit Ho o Jeho pomoc, radu a vedení během dne. A také je vhodné, aby se rodiče s dětmi opět před ním shromáždili s nadcházejícím večerem a poděkovali mu za požehnání uplynulého dne. – 7T 43

Nenechejte se ovládat okolnostmi. – Modlitební shromáždění by se neměla podřizovat okolnostem. Nemodlete se příležitostně a nezanedbávejte je v tom případě, že se vám nahromadila spousta denní práce. Takovým jednáním vyvoláváte v dětech dojem, že modlitba nemá takovou zvláštní závažnost. Modlitby mají velký význam pro Boží děti a každé ráno a večer by mělo k Bohu stoupat díkuvzdání. – „*Pojďte, zpívejme Hospodinu, prokřikujme jemu*“ Ž 95, 1. 2. – MS 12, 1898

Otcové a matky, nezapomínejte shromáždit vaši rodinu kolem Božího oltáře, i kdyby na vás doléhaly povinnosti. Proste o ochranu svatých andělů ve vašem domě. Pamatujte si, že vaši milí jsou vystaveni pokušením. – MH 393

I když se snažíme o to, aby naši hosté se u nás cítili dobře a spokojeně, nesmíme přehlížet naši odpovědnost k Bohu. V žádném případě bychom neměli přehlížet hodinu určenou k modlitbě. Nemluvme a nebavme se tak dlouho, až jsou všichni unavení a nemohou radostně prožívat chvíle pobožnosti. Při takovém jednání jde o přinášení obětí beránka Bohu. Večer se můžeme modlit poněkud dřív, aby naše modlitba nebyla uspěchaná a byla plná porozumění, pak můžeme přinášet naše pokorné prosby a pozvednout svůj hlas v radostné a vděčné chvále.

Všichni, kteří navštěvují křesťany, by měli poznat, že doba modlitby je velmi vzácná, nejposvátnější a je nejšťastnějším časem dne. Tato doba pobožnosti má ovlivnit, povznést a prodchnout ty, kteří se jí účastní. Přináší pokoj, klid a radost duši. – MYP 342

Děti mají respektovat dobu pobožnosti. – Vaše dívky by měly být vychovány k laskavosti, k ohleduplnosti, k prosbám za jiné, k vlídnosti, ale především, aby respektovaly náboženské záležitosti a byly přesvědčeny o důležitosti Božích požadavků. Měly by se naučit respektovat dobu modlitby a mělo by se od nich vyžadovat, aby ráno vstávaly a mohly se zúčastnit rodinné pobožnosti. – 5T 424

Dobu bohoslužby udělejte zajímavou. – Otec jako kněz rodiny by měl vést ranní a večerní bohoslužbu. Není důvodu, proč by to nemohl být nejzajímavější a nejkrásnější způsob vedení v rodinném životě. Bůh je připravován o čest, když jsou tyto chvíle nezáživné a nudné. Tyto rodinné bohoslužby by měly být krátké a živé. Nepřipusťte, aby vaše děti nebo kdokoliv z členů rodiny se jich děsil pro nezajímavost nebo únavnost. Pokud se čte a vysvětluje dlouhá kapitola a pak ještě

následuje dlouhá modlitba, stává se tato vzácná bohoslužba nudná a je ulehčením, když skončí.

Mělo by být starostí hlavy rodiny, aby modlitební chvíle se stala zajímavou. Při troše přemýšlení a vhodné přípravě na tuto chvíli, kdy přicházíme do styku s Bohem, je možné tuto rodinnou bohoslužbu zpříjemnit, aby mohla přinést i bohaté výsledky, jako by se zjevila sama věčnost. Ať otec vybírá takovou část Písma, která by byla zajímavá a snadno pochopitelná. Několik veršů postačí k tomu, abychom s nimi doplnili úkol, který se má probírat a během dne pak uvádět v život. Je možné klást otázky a udělat několik vhodných a zajímavých poznámek, nebo je možné příběh doplnit krátkým a věcným názorným příkladem. Na závěr je možné zazpívat několik odstavců duchovní písně a uvést krátkou a výstižnou modlitbu. Ten, kdo se modlí, nemá mít modlitbu o všem, ale má vyjádřit jednoduchými slovy své potřeby a vzdát Bohu chválu poděkováním. – ST 7. 8. 1884

Velmi záleží na způsobu, jaký používáme při bohoslužebných chvílích, neboť ony probouzí a posilují lásku ke studiu Bible. Ranní a večerní bohoslužby by měly být nejkrásnější a nejprospěšnější z celého dne. Dejte najevo, že do těchto chvil nesmí být vnášeny žádné tíživé a nevlídné myšlenky, poněvadž rodiče i děti se tu scházejí k setkání s Ježíšem a aby uvítali přítomnost svatých andělů do svého domova. Pobožnost má být krátká a plná života, přizpůsobená okolnostem a mění se čas od času. Všichni se mají zapojit do čtení Bible i učení a častého opakování Božího zákona. Zájem dětí se zvýší, když jim bude někdy dovoleno, aby vybíraly čtení. Ptejte se jich na přečtené a dovolte jim také klást otázky. Zmiňte se o všem, co by pomohlo k objasnění významu. Když se tím pobožnost příliš neprodlouží, dovolte dětem, aby se zúčastnily na modlitbě a společném zpěvu, i kdyby to byl jen jeden verš. – Ed 186

Modli se jasně a srozumitelně. – Sami buďte příkladem, aby se děti učily modlit jasně a srozumitelným hlasem. Učte je, aby měly hlavu vztyčenou a nikdy si rukama nezakrývaly tvář. Tak mohou říci svoji jednoduchou modlitbu v souladu s modlitbou Páně. – MS 12, 1898

Síla hudby. – Historie Biblické písně je plná inspirace na praktické použití a na prospěšnost hudby a zpěvu. Hudba je často zneužívána k tomu, aby sloužila zlým záměrům, a stává se tak jedním z prostředků, který svádí k pokušení. Ale správně použita je hodnotným Božím darem, určeným k povznesení mysli k vysokým a vznešeným myšlenkám, k inspiraci a zušlechtění duše...

Je jedním z nejučinnějších prostředků k ovlivnění srdce duchovní pravdou. Jak často vyvolává vzpomínky, v zdeprimované duši a k zoufalství dohnané mysli, na některé z Božích slov – dávno zapomenutou povinnost ze zpěvů v dětství – a pokušení ztrácí svoji sílu, život získává nový smysl i nový cíl a odvahu i radost se přenáší na jiné. Nikdy se nesmí ztratit ze zřetel význam zpěvu jako výchovného prostředku. Ve vašem domě mají být slyšet krásné a čisté zpěvy. Pak v něm bude méně slovy výčitek a přibude veselá nálada, naděje a radost. Zpívejme ve škole a žáci budou více přitahováni k Bohu, kde svým učitelům a k sobě navzájem.

Zpěv jako součást náboženského života je jak bohoslužebným projevem, tak i modlitbou. Ve skutečnosti jsou mnohé písně modlitbou. Pokud je dítě vedeno k tomu, aby si to uvědomilo, bude více přemýšlet o významu slov, které zpívá a bude vnímavější jejich vliv. – Ed 167. 168

S nástrojem i hlasem. – Konejte s dětmi ranní a odpolední pobožnosti čtěte jeho slovo a zpívejte písně. Učte děti Božím přikázáním a ať je opakuji. Izraelci byli poučeni o Božích přikázáních: „*Budeš je často opětovat synům svým a mluvit o nich, když sedneš v domě svém, když půjdeš cestou a lehaje i vstávaje*“. Dt 6, 7 Mojžíš tedy přikázal Izraelcům, aby tato slova zákona ztvárnili hudebně. Zatímco starší děti hrály na nástroje, mladší pochodovaly a sborově zpívaly písně o Božích přikázáních. Také v pozdějších letech si udržely v paměti slova zákona, které se naučily v dětství.

Pro Mojžíše mělo zásadní význam, aby náboženské písně obsahovaly přikázání. Jestli tedy v době, kdy dítky Izraele putovaly pouští, se učily zpívat verš za veršem ze zákona, jak důležité by to bylo v dnešní době učit děti Božímu Slovu. Pojdme tedy na pomoc Pánu a veďme naše děti, aby se naučily přikázání doslovně. Učiňme, co je v našich silách, aby z našich domovů se ozývala hudba a Bůh do nich mohl vstoupit. – Ev 499. 500

Zvláštní bohoslužba pro Sobotu. – Na Sobotní rodinné bohoslužbě se mají účastnit i děti. Všichni si vezmou Bible a každý přečte jeden nebo dva verše. Pak zazpíváme obvyklou píseň a

následuje modlitba. Pro toto nám dal Pán model. Modlitba Páně nebyla ale určena k pouhému formálnímu opakování, je názorným příkladem, jaké by naše modlitby měly být. Jednoduché, upřímné a vyčerpávající. V jednoduché prosbě povězte Pánu své potřeby a vyjádřete svoji vděčnost za jeho milost. Tím pozvete Krista jako vítaného hosta do vašeho domu a do srdce. V rodině nejsou vhodné dlouhé modlitby za věci nám vzdálené. Naše chvíle modliteb se tak stávají nudné, přestože by se měly považovat za výsadu a požehnání. Tato chvíle má způsobit radost a být zajímavá. –

6T 357. 358

Více modliteb znamená méně trestů. – Měli bychom se k Bohu modlit mnohem více než dosud. V našich rodinných modlitbách obdržíme mnoho síly o požehnání pro naše děti. Když moje děti nejednaly správně, tak jsem s nimi laskavě pohovořila, pak jsem se s nimi pomodlila a pak už nebylo nutné je trestat. Jejich srdce citově roztála v přítomnosti Ducha svatého, který se projevil po našich modlitbách. – MS 47, 1908

Prospěch modliteb o samotě. – Také Ježíš za svého pozemského života přijímal moudrost a sílu v hodinách svých modliteb o samotě. Mládež by měl následovat Jeho příklad a snažit se najít chvíle v tichém odloučení za soumraku či za svítání pro spojení se svým nebeským Otcem. Také během dne mají pozvednout své srdce k Bohu. Při každém našem životním kroku nám říká: „*Nebo já, Hospodin Bůh tvůj, ujal jsem tě za tvou pravici... Neboj se, já tobě pomáhati budu*“. Iz 41, 13 Naše děti si mohou toto poučení uvědomovat každé ráno, kolik síly a plnosti k životu, kolik radosti a štěstí vnese do jejich života. – Ed 259

Brány nebes jsou otevřené každé matce. – Když se Kristus skláněl na březích Jordánu po křtu k modlitbě za lidstvo, otevřelo se nebe. Duch Boží jako zlatem zářící holubice sestoupil na Spasitele a z nebe se ozval hlas: „*tento jest ten můj milý Syn, v němž se mi dobře zaslíbilo*“. Mt 3, 17

Jaký to má význam pro tebe? Je řečeno, že nebe je otevřené tvým modlitbám. Že i ty jsi přijat do Jeho lásky. Brány jsou otevřeny pro každou matku, která své bříme složí ke Spasitelovým nohám. Říká se, že Kristus obepíná lidské pokolení se svými lidskýma rukama a svojí božskou rukou uchopil trůn Nekonečného Boha, aby s ním spojil člověka a také nebe se zemí. – ST 22. 7. 1889

Křesťanské matky ve svých modlitbách neberou se vši vážností Otce nás všech, který poslal svého Syna na tuto zem, aby za svůj lid zaplatil výkupné. On neodmítne naše prosby a nenechá vás ani vaše blízké jako děti vyčerpané bojem se Satanem v posledním dni konečného sporu. Před vámi stojí úkol, konejte ho s bezelstností, svědomitě, a Pán ho zajistí z vašich rukou. – RH 23. 4. 1889

79. Sobota – Den radosti

Běžné přehlížení Soboty. – Bylo mi ukázáno, jak mnoho rodičů nevychovalo své děti pro Pána, i když věří slavnému poselství pro tento čas. Sami se neomezovali, ke každému, kdo je chtěl napomenout, se chovali podrážděně. Nehodlali své děti přidržovat při oltáři Božím každodenní živou vírou. Mnohým z těchto mladých bylo dovoleno přestupovat čtvrté přikázání, a vyhledávat vlastní potěšení v Boží svatý den. Nepocíťovali žádné výčitky svědomí, když si v Sobotu povyrazili pro své potěšení. Mnozí jdou, kam chtějí, konají, co chtějí a rodiče z obavy aby nevzbudili jejich odpor, se chovají podobně jako Eli a nedávají jim žádné příkazy.

Tito mladí lidé ztrácejí nakonec všechnu úctu k Sobotě, nemají zájem o náboženská shromáždění ani o svaté a věčné jistoty. – 5T 36. 37

Všimněte si prvního slova 4. Přikázání. – Slovo „Pamatuj“ je umístěno u opravdu prvního ze čtyř přikázání desatera. Rodiče, pamatujte si, že svěcení Soboty je pro vás svaté. Pokud to nedodržíte, dáváte tím vhodný návod svým dětem, aby i ony měly tento svatý Boží den v úctě... Ve vašich rodinách je nutná křesťanská výchova. Po celý týden už mějte na zřeteli svatou Sobotu Páně, neboť v tento den věnujete svůj čas službě Bohu. V tento den odpočíváte od světské práce a potřebám duše se věnuje zvláštní pozornost. – MS 57, 2897

Pokud si takto připomínáme Sobotu, pak světské věci nebudou zasahovat do věcí duchovních. Žádná z těch povinností, které se vztahují k šesti pracovním dnům, nesmí být dokončena v Sobotu. Pak naše energie nebude během týdne tak vyčerpána běžnou prací, abychom v den, kdy i Pán odpočíval, byli natolik unaveni, že bychom se nemohli zúčastnit shromáždění. –

6T 354

Učiňte pátek dnem přípravy. – V pátek mají být ukončeny všechny přípravy na Sobotu. Přesvědčte se, jestli jsou nachystány šaty, jídlo uvařeno, boty vyleštěné a všichni vykoupáni. Je možné to stihnout. Pokud se vám to stane samozřejmostí, můžete to tak dělat. Sobota není dána k tomu, abychom opravovali šaty, vařili jídlo, zúčastňovali se zábav nebo jakékoli jiné světské činnosti. Před západem slunce ukončete všechny světské práce a také odložte všechny světské tiskoviny. Rodiče, vysvětlete svým dětem, proč takto jednáte a ať se také podílejí na přípravách svěcení Soboty podle přikázání. – 6T 355. 356

V některých rodinách se teprve v Sobotu čistí a leští boty, případně opravují, protože tyto drobné práce nebyly vykonány v pátek. Nezapamatovali si, že Sobota se má považovat za svatou“...

Šaty se mají dát do pořádku v pátek. Během týdne by se měly prohlédnout a připravit pod dohledem matky, takže se pak mohou bez problémů obléknout a není třeba dělat zmatky, štvát se a mít nevhodné řeči. – MS 57, 1897

Musíme si ještě povšimnout dalšího úkolu pro den přípravy. Měli bychom skončit se všemi neshodami nám blízkých lidí, ať už je to v rodině nebo ve sboru – 6T 356

Sobotu začněme modlitbou rodiny. – Před západem slunce by se měli členové rodiny shromáždit ke čtení Slova Božího, ke zpěvu a k modlitbě. V tomto je nutné zjednat nápravu, protože mnozí jsou v tom lhostejní, jen si to přiznejte před Bohem i sobě navzájem. Měli bychom začít s obnovou a udělat zvláštní program, aby každý člen rodiny se mohl připravit a respektovat den, který Bůh požehnal a posvětil. – 6T 356. 357

Sobotní čas není náš, ale Boží. – Bůh nám dal šest dní k tomu, abychom pracovali pro sebe a jen jeden den si vyhradil pro sebe. Ten by pro nás měl být požehnaným dnem – v němž bychom měli dát stranou všechny naše pozemské věci a upnout naše myšlení k Bohu a nebi. – MS 3, 1897

Když začíná Sobota, měli bychom ovládat svoje myšlení, jednání i slova a nepřivlastňovat si čas, který je přísně vymezen Pánu. My sami bychom neměli v žádném případě konat cokoli k naší obživě a také to, co je možné vykonat v šesti pracovních dnech a ani našim dětem bychom to neměli tolerovat. Pátek je den přípravy. Čas by měl být věnován k nutným přípravám a k soustředění a také hovorům o ní. Nic z toho, co by mohlo být z pohledu nebes považováno za nedodržení svaté Soboty, bychom neměli vyslovit ani udělat a měli bychom to říci nebo udělat až po Sobotě. Bůh na nás nepožaduje, abychom se v Sobotu zdrželi jen fyzické práce, ale aby i naše mysl se obšírně věnovala svatým věcem a tématům. Čtvrté přikázání se prakticky přestupuje hovořením o světských záležitostech, ale také účastí na nevázané konverzaci nebo flirtu. Řeč o čemkoliv, co nás napadne a vyjádříme to slovy, každé uchýlení od správného způsobu nás zotročuje a odsuzuje. – 2T 702. 703

Sobotní čas je příliš drahý, než abychom je prospali. – Nikdo by neměl být po celotýdenní práci tak zahleděn do svých časných zájmů a tak vyčerpán ve své snaze o pozemský zisk, že by mu chyběla v Sobotu síla nebo energie ke službě Bohu. Pána okrádáme, když se nemůžeme soustředit na jeho uctívání v jeho svatý den. Stejně tak okrádáme sami sebe, protože potřebujeme srdečnost a nadšení společenství, stejně jako sílu, kterou získáme z moudrosti a zkušeností ostatních křesťanů. – RH 13. 6. 1882

Nepromarněme vzácný Sobotní čas v posteli. – V Sobotu ráno by měla rodina brzo vstávat. Pokud vstanou pozdě, je zmatek a shon s přípravou jídla a Sobotní školy. Při spěchu jeden do druhého vráží a je vzájemná nedůtklivost. Do rodiny se tak vnášejí nesvaté pocity. Takto znesvěcená Sobota se stává otrávenou, netěšíme se na ni, ale spíše ji očekáváme s obavou. – 6T 357

Do společných shromáždění chod'te i s dětmi. – Mělo by stát samozřejmostí, že otcové a matky chodí na Sobotní shromáždění i s dětmi a podpírají jeho význam svým vlastním přístupem. Je naší povinností vyžadovat to od našich dětí i všech dalších členů rodiny, tak jako to dělal Abraham. Můžeme je přesvědčit, že jde jak o přikázání, tak i o důležité náboženské učení. Všichni, kteří složili slavnostní křestní slib, se zavázali k službě Bohu. Jsou pod závazkem smlouvy, že budou u sebe i svých dětí, které mohou dostat, podporovat křesťanský život. – RH 13. 6. 1882

Protože vzýváme Boha, nesmíme to považovat za otroctví. Sobota Páně se stává požehnáním pro nás a naše děti. Mají vzhlížet k Sobotě jako ke dni radosti, který byl Bohem

posvěcen. Takto budou uvažovat, jestliže budou poučeny. – MS 3, 1879

Do domu modlitby noste pohledné oblečení. – Mnozí potřebují pokyny, v jakém oblečení by měli přijít na Sobotní sborové shromáždění. Do přítomnosti Boží by si na sebe neměli vzít takové oblečení, které nosí běžně přes týden. Všichni by měli mít na Sobotu zvláštní oblek, když jdou do domu Božího. Přestože se neřídíme světskou módou, neznamená to, že bychom se neměli zajímat o náš zevnějšek. Měli bychom být čistě upravení, avšak bez ozdob. Dítka Boží by měla být čistá uvnitř i zevně. – 6T 355

Vysvětlete dětem Sobotní promluvu. – Kazatelé se věnují svaté, závažné činnosti, ale i na těch, kteří je poslouchají, spočívá svatá zodpovědnost. Měli by rozhodně následovat ty rady, které slyší a musí uvést do praxe všichni, kteří chtějí získat věčný život. Každý posluchač se musí snažit pochopit předloženou Biblickou pravdu jako Boží poselství k sobě, které obdržel vírou a má ho uvést do praktického denního života. Rodiče by měli svým dětem vysvětlit slova z kazatelny, aby je také pochopily a poznaly, že jejich praktické provádění přináší hojnost milosti a pokoje. – MS 41, 1903

Postarejte se o příjemné pohoštění. – Na Sobotu bychom neměli připravovat bohatší nebo rozmanitější jídlo, než pro jiné dny. Potrava by měla být jednodušší, mělo by se raději jíst méně, aby naše mysl zůstala jasná, schopná plně chápat duchovní věci. Při přejídání se nemůže mozek plně soustředit. Mnohá vzácná slova se pak sice slyší, ale neuvědomí se plně jejich význam, protože mysl je jakoby zamžená nevhodnou stravou. Mnozí zneuctili Boha svým přejídáním v Sobotu víc, než si sami připouštějí.

Ačkoliv se máme v Sobotu vyhnout vaření, není třeba jíst studená jídla. Za chladného počasí si můžeme ohřát jídlo, které jsme připravili předcházející den. Když jsou pokrmy obyčejné, přesto mohou být chutné a vzhledné. Postarejme se o nějaké překvapení k jídlu, co rodina nedostává každý den. – 6T 357

Také zbytek dne je pěkný. – Sobotní škola a sborové shromáždění zabírají jen část Soboty. Zbývá čas, který zůstává rodině, může být i pro ni tou nejsvatější a nejvzácnější chvílí z celé Soboty. Rodiče by měli věnovat většinu této doby svým dětem. – 6T 358

Plánujte vhodnou četbu a konverzaci. – Učíte Sobotu tím nejkrásnějším a nejvíce požehnaným dnem celého týdne...

Rodiče by se měli věnovat svým dětem a číst jim nejzajímavější části z Biblických dějin, vést je k tomu, aby si vážily Sobotního dne a podle přikázání desatera ho dodržovaly. Pokud rodiče necítí zodpovědnost a nechťejí vzbudit zájem u svých dětí, tak to prostě nedělají. Ale při správné a vhodné volbě mohou udělat Sobotu radostnou. U dětí se může vzbudit zájem dobrou četbou nebo hovory o spáse jejich duše. Musí se však k tomu vést a vychovávat. Lidské srdce nerado přemýšlí o Bohu, o nebi nebo o nebeských věcech. Ale stále musí zůstat pod tlakem a zdržovat se od současné světskosti a náklonnosti ke zlému, aby mohla zůstat v nebeském světle. – RH 14. 4. 1885

Nezůstat bez zájmu k aktivitě dětí. – Zjistila jsem, že mnozí se v Sobotu nezajímají, kde jsou jejich děti, nevědí ani, co dělají. – RH 14. 4. 1885

Rodiče, v Sobotu neztrácejte především zájem o své děti. Nedovolte jim, aby porušovaly svatost Boží Soboty a hrály si v bytě nebo před domem. Vy sami znesvěcujete tento den, když to přehlížíte u svých dětí a když jim trpíte, aby se toulaly, a dovolujete jim hraní v Sobotu. Bůh na vás pohlíží jako na ty, kteří nedodržují Sobotu. – RH 19. 9. 1854

Vycházky s dětmi. – Rodiče mohou jít s dětmi na procházku a ukázat na Boha v přírodě. Mohou jim ukázat rozkvetlé květy, otevírající se poupata, do výše se tyčící stromy, krásná stébla trávy a učit je, že toto všechno Bůh dokončil v šesti dnech a sedmý den odpočinul a posvětil ho. Takto mohou rodiče svůj výklad o přírodě ucelit. Když se pak tyto děti dívají na přírodu, vybavují si v ní dílo velkého Stvořitele všeho. Jejich myšlenky jsou pak unášeny k Boží přírodě a až ke stvoření světa, když byly položeny základy pro Sobotu a synové Boží hlasitě projevovali radost. Takové poučení by měla pronikat do myšlení našich dětí.

Nemáme našim dětem říkat, že v Sobotu nemusí být spokojené a že není správné, když chodí před dům. Tudy nevede cesta. Kristus chodil v Sobotu se svými učedníky na břeh jezera a tam je učil. Jeho řeči nebyly vždycky pronášeny mezi čtyřmi zdmi. – MS 3, 1879

Další ponaučení z přírody. – Učte děti, aby v přírodě viděly Krista. Vezměte je na

procházku do volné přírody, pod košaté stromy, do zahrady a uče je nacházet v těchto nádherných dílech stvoření výraz jeho lásky. Učte je, že jeho zákony jsou stejně platné pro všechno živé, že jsou dány pro nás a pro naše štěstí i radost. Neunavujte je dlouhými modlitbami a nezajímavými poučeními, ale na základě přírodních jevů je ved'te k poslušnosti zákona Božího. – DA 516. 517

Dejte správnou představu o Boží povaze. – Jak jinak mohou dostat děti správné poznání o Bohu a lépe se o Ném přesvědčit, než že nebudou trávit čas před domem, ani si hrát, ale stráví ho v doprovodu svých rodičů. Jejich mysl se má spojit s Bohem při pohledu na krásu přírody a jejich pozornost upřít ke znamením Jeho lásky k člověku, ve stvořených dílech. Upoutá to jejich pozornost a probudí i zájem. Budou mimo nebezpečí spojovat s povahou Boží cokoli kritické a kruté. Ale při pohledu na tolik krásných věcí, které stvořil pro štěstí člověka, budou si ho vážit jako láskyplného a milujícího Otce. Poznájí, že Jeho nařízení a příkazy nejsou dány proto, aby ukázaly jeho moc a autoritu, ale že mu jde o štěstí jeho dětí. Jeho povaha je projevem lásky, shovívavosti, krásy a přitažlivosti a ony k němu zahoří láskou. Můžete jejich mysl upoutat na krásné ptáčky, kteří cvrlikají do vzduchu své šťastné písně, na stébla trávy nebo vznešené zbarvení květů, které šíří svoji vůni. Všechno toto zvěstuje lásku a dokonalost nebeského Mistra a dokazuje slávu Boží.

Rodiče, proč nevyužíváte vzácná Boží naučení, která uložil ve své knize v přírodě, aby naše děti dostaly správnou představu o Jeho povaze? Ti, kteří si nepřipouštějí jednoduchost tvarů a uzavírají se před krásami přírody, ti nemohou mít duchovní poznání. Nemohou pochopit dokonalost a Boží moc zjevenou v Jeho stvořitelském díle. Proto jejich srdce není podníceno, netluče s novou láskou a zájmem; nenaplní se bázní a úctou při poznávání Boha v přírodě. – 2T 583. 584

Den, který máme žít životem Edenu. – Význam Soboty jako výchovného prostředku je neocenitelné. Požaduje-li Bůh od nás něco z našeho vlastnictví, pak to opět vrací obohacené a zkrášlené svojí slávou...

Sobota i rodina byly současně ustanoveny v Edenu a v Božím úmyslu jsou nerozlučně spojeny. V tento den více než kdykoliv jindy můžeme žít stejným životem jako v ráji. V Božím plánu bylo, aby členové rodiny společně pracovali, studovali, modlili se a trávili chvíle odpočinku. Otec aby byl knězem rodiny, společně s matkou vychovávali děti a byli jejich průvodci. Důsledky hříchu všude změnily podmínky života a do velké míry znemožnily takové společenství. Otec často po celý týden nevidí své děti a nemá tak možnost se s nimi stýkat a podílet se na jejich vedení. Ale Boží láska stanovila hranice, které omezují pracovní nároky člověka. Bůh nad Sobotou vztáhl svoji milostnou ruku. Ve svém dni zajistil rodině příležitost ke společenství s ním a vytvoření vztahu s přírodou a k sobě navzájem. – Ed 250. 251

Učňte Sobotu radostí. – Všichni, kteří milují Boha, by měli udělat vše pro to, aby Sobota byla radostná, svatá a slavná. Nemohou toho však dosáhnout hledáním vlastních radostí v hříšných a nedovolených zábavách. A přece mohou hodně vykonat pro povýšení Soboty ve svých rodinách a udělat z ní nejzajímavější den z týdne. Měli bychom věnovat svůj čas k probuzení zájmu dětí. Změna by na ně měla mít příznivý vliv. Můžeme s nimi jít do přírody, posedět do lesíka, nebo se jít opalovat a při tom uspokojit jejich zvědavou mysl vyprávěním o Božím díle, inspirovat je láskou i úctou a obrátit jejich pozornost ke krásám přírody.

Sobota by měla být pro naše rodiny natolik přitažlivá, že se na ni budeme již celý týden dopředu těšit. Rodiče nemohou lépe vyvýšit a uctít Sobotu, než když najdou vlastní způsob, jak vnést do svých rodin zájem o duchovní věci, aby tak získali správný náhled na Boží charakter a na jeho požadavky k nám, aby mohli zdokonalit své křesťanské povahy a dosáhnout věčného života. Rodiče, učňte Sobotní den dnem radosti, aby se vaše děti na něj těšily a ve svých srdcích ho radostně vítaly. – 2T 584. 585

Modlitba a zpěv mají být vhodným završením. – Při západu slunce končete modlitbou a chvalozpěvem své modlitební hodinky a prostě v nich o Boží přítomnost a pomoc na další pracovní týden. Tak mohou rodiče učinit Sobotu nejradostnějším dnem týdne, tedy takovým, jakým by měla být. Mohou vést své děti k tomu, aby ji pokládaly za nejhezčí den ze všech dnů a byla jim svatým dnem Páně, který mají v úctě. – 6T 359

80. Úcta k tomu, co je svaté

Vzácná milost z úcty. – Další vzácnou ctností, kterou bychom si měli vážit, je uctivost. – Ed 242

Mládež by měla být vychována a vedena k tomu, aby si vážila svatých věcí a podporovala pravou zbožnost k Bohu ve své rodině. Mnozí z těch, kteří tvrdí, že jsou dětmi Krále, nemají jasné vědomí o svatosti věčných věcí. – 5T 496

Boha máme mít v úctě. – Pravá úcta k Bohu je inspirována vědomím jeho nekonečné velikosti a chápáním Jeho přítomnosti. Tato představa neviditelného by se měla hluboko vrýt do srdce každého dítěte. – Ed 242

„Bůh i v shromáždění svatých strašlivý jest náramně a hrozný nade všechny vůkol něho“. Ž 89, 8

Jeho jména bychom si měli vážit. – Úcta by měla být prokazována také Božímu jménu. Nikdy by nemělo být vyslovováno lehkomyšlně a bezmyšlenkovitě. Také v modlitebně bychom se měli vyhnout jeho častého a zbytečného opakování. „Svaté a hrozné jest jméno jeho“. Ž 111, 9 Při jeho vyslovení si i andělé zakrývají tvář. S jakou úctou bychom je měli vyslovit my, kteří jsme padli a jsme hříšní. – Ed 243

Jeho slovo je svaté. – Boží slovo máme mít v úctě. Měli bychom projevovat respekt k této knize a neměli bychom jí nechat k běžnému užívání nebo neuctivému zacházení. „Všeliká výmluvnost Boží přečištěna jest“. Pf 30, 5 „Jako stříbro v hliněné peci přehnané a sedmkrát zprubované“. Ž 12, 7 – Ed 244

Měli bychom děti učit, aby si vážily každého slova, které vychází z úst Božích. Rodiče mají vždy před dětmi stavět krásu přikázání zákona Božího, poslušnosti naplňovat zákon a následovat ho svým jednáním v životě. Jestliže rodiče budou vycházet ze svatosti zákona, jistě budou vycházet ze svatosti zákona, jistě to přispěje ke změně povahy a tvárnění duše. – RH 10. 5. 1898

Kde je místo modlitby, tam je i Bůh. – V každé křesťanské rodině by měl být Bůh oslaven ranní a večerní modlitbou a chválou. Děti je třeba vést k tomu, aby měly v úctě a vážnosti dobu modlitby. – CT 110

Dítě by mělo být vedeno, aby považovalo dobu a místo modlitby i bohoslužby za posvátné, neboť Bůh je při nich přítomen. Když se projeví úcta v jejich postoji a způsobu chování, prohloubí se i pocit božského vnuknutí. – Ed 242. 243

Dům Boží – Jeho svatý chrám. – Mládeži i dospělým by prospělo studium a také častější opakování a zamyšlení se nad těmi slovy Písma svatého, která ukazují, jak se máme dívat na místo, kde se projevuje zvláštní Boží přítomnost.

„Sezuj obuv s noh svých, nebo místo, na kterém ty stojíš, země svatý jest“. Ex 3, 5 Tak bylo přikázáno Mojžíšovi u hořícího keře.

Když Jákob dostal vidění o andělech, zvolal: „V pravdě na místě tomto Hospodin jest a já jsem nevěděl... Není jiného, jedině dům Boží a tu jest brána nebeská“. Gn 28, 16. 17

„Hospodin pak v chrámě svatosti své jest, umlkní před obličejem jeho všecka země“ Abk 2, 20 – Ed 243

Mnozí si neuvědomují skutečnou posvátnost věčných věcí. Téměř všichni potřebují ponaučení, jak se chovat v domě Božím. Rodiče by neměli jen poučovat, ale i přikazovat svým dětem, aby vstupovali do svatyně bez předsudků a s úctou. – 5T 496

Ochrana před vzrůstající lehkomyšlností. – Křesťané si mají vážit místa, kde se setkávají s Pánem a mohou se učit ze svatosti, která se připisovala pozemské svatyni a kde se Hospodin setkával se svým lidem. Ve způsobech chování lidu k bohoslužbám docházelo ke změnám, ne však k lepšímu, ale k horšímu. Vzácné a svaté věci, které nás spojují s Bohem, rychle ztrácejí vliv na naše myšlení a citění a jsou snižovány na úroveň běžných věcí. Téměř vymizela úcta, kterou měl kdysi lid před svatyní, kde se setkávali s Bohem při svaté službě. Přesto však sám Bůh dal ustanovení, jak jemu sloužit a vyvýšil je nade vše pozemské. – 5T 491

Dům Boží je často znesvěcován a Sobota je přestupována dětmi těch, kteří uctívají Sobotu. V některých případech se jim dovoluje hrát si kolem domu a různě projevovat své špatné povahy při shromážděních, kde svatí mohou uctívat Boha v krásě svatosti. A tak z místa, které má být svaté,

kde má vládnout svatý klid, kde má být dokonalý řád, něha a pokora, se stává dokonalý Babylon „zmatení“. To stačí na to, aby se projevila jeho nelibost a vytratila se jeho přítomnost z našich shromáždění. – RH 19. 9. 1854

Máme více důvodů k úctě než Židé. – Jest příliš pravdy na tom, že téměř zanikla úcta k domu Božímu. Nerozlišují se svatá místa, nevážíme si toho, co je svaté a vznešené. Není důvod k vřelé zbožnosti v našich rodinách? Není to proto, že vysoké náboženské požadavky byly opuštěny a zašlapány do prachu? Starověkému lidu dal Bůh dokonalá a přesná pravidla pro pořádek. Změnil se Boží charakter? Není On tím velkým a mocným Bohem, který vládne vesmíru? Nebylo by i pro nás dobré, abychom si často četli příkazy, které Bůh dal Izraelcům, abychom i my, kteří jsme poznali světlo slavné pravdy, mohli napodobit jejich úctu k domu Božímu? Máme k tomu spousty důvodů... abychom při našich bohoslužbách více přemýšleli, byli pozornější a uctivější než byli Židé. Ale nepřítel pracoval, aby zničil naši víru v posvátnost křesťanských bohoslužeb. – 5T 495. 496

Dům Boží je svatyní sboru. – Domov je svatyní pro rodinu, komůrka nebo lesík jsou místem v ústraní pro soukromou modlitbu, ale dům Boží je svatyní pro sbor. Zde má mít čas, místo a způsob bohoslužeb svůj pevně stanovený řád. – 5T 491

Učte děti, aby se podílely na vážnosti. – Rodiče, pozvedněte v myslích svých dětí křesťanské zásady. Pomozte jim, aby se Ježíš stal zkušeností jejich života. Veďte je, aby Boží dům měly ve velké vážnosti a pochopily, že při vstupu do chrámu Páně jejich srdce by se měla ztišit a dát se ovládat asi takovými myšlenkami: „Bůh je zde přítomen, je to Jeho dům. Mé myšlenky musí být čisté a pohnutky svaté. Musím se oprostit pýchy, nenávisti, závisti, podezíravosti, zášti nebo podvádění svého srdce. Vstupuji přece do přítomnosti svatého Boha. Je to místo, kde se Bůh setkává se svým lidem a žehná mu. Vznešený a svatý se na mě dívá, On, který přebývá na věčnosti, zkoumá moje srdce a čte i ty nejtajnější myšlenky a skutky mého života“. – 5T 494

Zůstaňte u svých rodičů. – Mravní pocit těch, kteří se modlí ve svaté Boží svatyni, se musí pozvednout, zjasnit a posvětit. Toto se bohužel zanedbávalo. Přehlížela se její důležitost a následkem toho byl nepořádek, nedostatečná úcta a zneuctívání Boha. Když vedoucí církve, kazatelé i lidé, otcové a matky projevovali tak málo pochopení, co můžeme proto očekávat od nezkušených dětí? Velmi často je nacházíme ve skupinách bez dozoru rodičů, kteří by je ale měli kontrolovat. A přece se nacházejí v přítomnosti Boží a jeho oko vidí, jak berou mnohé na lehkou váhu, šeptají si a smějí se, jsou lehkomyšlné, neuctivé a nepozorné. – 5T 496. 497

Buďte rozvážní a ztište se. – Mějte více úcty k domu Páně a svým šeptáním nerušte kázání. Kdyby ti, co takto hřeší, mohli vidět anděly, jak si jejich jednání zapisují, zastyděl by se a zhrozil. Bůh si přeje mít pozorné posluchače. Zatímco lidé spali, nepřítel zaséval koukol. – MYP 266

Nechovejte se jako na veřejnosti. – Svatyně byla místem, kde se Bůh setkával se svým lidem. To místo se nepoužívalo jako jídelna, ani jako společenská místnost, ale jen k bohoslužbě. Když děti chodí na stejné místo do denní školy a v Sobotu se sem shromažďují k modlitbě, nemohou cítit posvátnost k tomuto místu a také nemají při vstupu žádný pocit úcty.

Z tohoto důvodu není možné, aby dům či svatyně zasvěcená Bohu mohla sloužit jako veřejné místo. Jeho posvátnost se nemůže plést či zaměňovat s každodenním nebo běžným veřejným životem. Již při vstupu do svatyně musí každý věřící pocítit slavnostní pocit, měl by zapomenout na všechny světské myšlenky, protože je na místě, kde Bůh se projevuje svojí přítomností. Je to jako přijímací místnost velkého a věčného Boha. Proto pýcha, hněv, rozbroje, hrdost, sebeláska, žádostivost jsou nevhodné pro takové místo, proto je Bůh považuje za modlářství.

– MS 23, 1886

Neprojevujte nestálost ducha. – Rodiče, je vaší povinností, aby vaše děti na vás byly plně závislé a měly potlačené všechny své vášně a špatné povahové vlastnosti. Pokud jsou děti vzaty do shromáždění, měly by být seznámeny a plně chápat, kde jsou, že to není doma, ale tam, kde se Bůh setkává se svým lidem. Měly by se ztišit a oprostit se od her a Bůh k vám obrátí svou tvář, sejde se s vámi a dá své požehnání.

Zavede-li se do shromáždění svatých pořádek, pak bude větší dojem u těch, kteří pravdu uslyší. Tolik potřebná posvátnost bude podpořena, síla pravdy vyburcuje hlubiny duše a smrtelné otupení zmizí u těch, kteří uslyší. Budou zasaženi věřící i nevěřící. Projevilo se to na některých

místech, kde byl stánek Boží přemístěn z chrámů, protože svatá příkázání byla přerušena a síla Izraele oslabena. – RH 19. 9. 1854

Dítě, které ruší, vyved'te. – Měli byste své dítě poučit, aby poslouchalo tak, jako Boží děti poslouchají Boha. Pokud tento názor bude prosazován, pak i vaše slovo bude mít váhu a vaše dítě zachová klid i v Božím domě. Jestliže děti nejsou omezovány a rodiče se domnívají, že je to forma vynucování, pak je nutné dítě z modlitebny vyvést. Nelze připustit, aby pozornost posluchačů byla rušena hovory anebo pobíháním. Bůh je znevažován uvolněným chováním dětí, se kterými si rodiče nevědí v modlitebně rady. – Letter 1, 1877

Nedostatek úcty, projevený předváděním se v oblečení. – Všichni by měli být poučeni, aby se oblékali slušně, čistě a byli upraveni, ale aby se neodívali vnějšími ozdobami, které jsou do svatyně zcela nevhodné. Nemáme se předvádět s oblečením, byl by to projev neúcty... Ve všech otázkách oblékání bychom měli přísně dbát Biblických pokynů. Bohyně móda ovládla svět a často proniká i do církve. Církev by měla učinit slovo Boží svojí směrnicí – normou a rodiče by o tom měli rozumně přemýšlet. – 5T 499. 500

Projevujte úctu svým kazatelům, kteří nám poukazují na Boha. Měli bychom prokazovat úctu kazatelům, učitelům i rodičům, kteří jsou povoláni k tomu, aby mluvili, jednali a poukazovali nám na Boha. V úctě, kterou prokazujeme jim, je i On oslaven. – Ed 244

Děti bývají jen málokdy poučeny o tom, že kazatel je Boží posel a poselství, které přináší, je Bohem stanovený prostředek ke spasení duší. Všem těm, kteří ho slyší, je předností, je vůni života k životu nebo smrti ke smrti. – 5T 497

Se vším, co je svaté a co se vztahuje k uctívání Boha, nesmíme zacházet lehkomyšlně, jakoby to bylo bezvýznamné. Slyšíte-li slovo života, uvědomte si, že slyšíte Boží hlas promlouvající skrze jim vyslaného služebníka. Ať pro vaši nepozornost jeho slova nezapadnou. Budete-li je respektovat, pak nesejdete na špatnou cestu. – MYP 266

Zodpovědnost kritizujících rodičů. – Rodiče, buďte opatrní na to, jaké příklady a myšlenky předáváte svým dětem. Jejich mysl je tvárná a dá se snadno ovlivnit. Pokud se řečník při bohoslužbě dopustil chyby, nezmiňujte se o ní. Hovořte jen o tom dobrém, co dělá, o dobrých myšlenkách které přednesl a které by se měly pochopit, protože je řekl služebník Boží. Je snadné poznat, proč děti bývají tak málo ovlivněny slovy kazatele a mají tak málo úcty k domu Božímu. Jejich výchova byla v tomto ohledu chybná. – 5T 498

Citlivá a vnímavá mysl mládeže se snaží posuzovat práci Božího služebníka podle postoje svých rodičů. V mnohých rodinách dospělí podrobují doma kázání kritice, některé věci schvalují, jiné odsuzují. Poselství Boží k lidem se tak podrobuje kritice, zpochybňuje se a nedostává se mu vážnosti. Jak asi ovlivňujeme mládež takovými neopatrnými a neuctivými poznámkami, to teprve odhalí nebeské knihy. Děti vidí a chápou tyto věci mnohem rychleji, než mohou rodiče tušit. Jejich mravní cit je ovlivněn předpojatostí a ani čas ji nikdy úplně nezmění. Rodiče naříkají nad tím, že srdce jejich dětí je zatvrzelé a že se těžko probouzí jejich morální citění, které by odpovídalo požadavkům Božím. Ale v nebeských knihách se zapisuje pravý důvod perem, které se nemýlí. Rodiče nebyli obrácení. Nebyli v souladu s nebem a s dílem nebes. Jejich omezené a běžné myšlení o posvátnosti kazatelského úřadu a o chrámu Božím se promítly do výchovy jejich dětí. Je otázkou, jestli ten kdo byl po léta pod zhoubným vlivem domácí výchovy, bude moci citlivě reagovat a vážít si kazatelského Božího úřadu a zařízení, které Bůh ustanovil ke spáse duší. O těchto věcech byste měli hovořit s úctou, vhodnými slovy a citlivě. Dáte tak najevo všem, s nimiž přicházíte do styku, že považujete poselství Božích služebníků za poselství samotného Boha, které je určené pro vás. –

5T 497. 498

Uskutečňování úcty do doby, než se stane zvykem. – Je zapotřebí, aby mládež prokazovala úctu. Jsem znepokojena, když vidím děti a mládež věřících rodičů, jak zanedbávají slušné chování a pravidla, které by se měla projevit v domě Božím. Když služebníci Boží předávají lidem slova života, někteří si čtou, jiní si šeptají nebo se smějí. Dopouštějí se hříchu už tím, že odvracejí pozornost těch, kteří jsou kolem nich. Pokud se tento nešvar bude tolerovat, bude stále větší a ovlivní i další.

Děti a mládež by měla pocítit, že není nic, čím by se mohla pyšnit, co by jim umožňovalo

nemít zájem a být lhostejnými na shromážděních, kde je Bůh veleben. Bůh vidí každou neuctivou myšlenku i skutek a ty jsou zapisovány do nebeských knih. On říká: „Znám tvé skutky“. Nic není možné skryt před jeho vševydoucností. Ať jsi se jakkoliv v domě Božím choval nepozorně a vlažně, zaměř své síly na to, abys to napravil a ukaž, že jsi poctivý. Tak dlouho se snaž být uctivý, až se to stane tvým zvykem. – *YI 8. 10. 1896*

81. Spolupráce rodiny a sboru

Dílo milosti začněte v rodině. – Rodiče, začněte dílo milosti pro církev ve svých rodinách, aby děti poznaly z vašeho jednání, že i vy spolupracujete s Božími anděly. Buďte si jisti, že denně dochází k vašemu přetváření. Připravujte sebe i své děti na věčný život v království Božím. Andělé budou vaši úspěšní pomocníci. Satan vás bude svádět, ale nepodaří se mu to, když ani jediným slovem nedáte nepříteli možnost převahy.

Pravda je dokonalá a nezkažená, ať přebývá v srdcích. Když člen rodiny se musí jednotlivě odhodlat „Zůstanu křesťanem a v pozemské škole chci zformovat svoji povahu, a to mi umožní přiblížit se víc k nebi. K bližním se musím chovat stejně tak, jak bych ti přál, aby se oni chovali ke mně, protože jen ti, kteří budou zjevovat Krista na tomto světě, mohou vstoupit do nebeských příbytků“.

Učiňte život ve svých domovech něčím, co se podobá nebi. Ať členové rodiny nezapomínají v těch chvílích, když se shromažďují k rodinnému oltáři modlit se za ty, kteří jsou na vedoucích místech a mají odpovědnost za dílo Boží. – *MS 93, 1901*

Ti, co stojí na čele rodin a vedou je správnou cestou, přenášejí svým vlivem do církve řád a úctu. Svými vlastnostmi představují milost a spravedlnost, stojící spolu ruku v ruce. Budou tvým dětem zjevovat Kristův charakter. Zákon přátelské služby a lásky, který budou hlásat, nijak neoslabí jejich příkazy a autoritu, a také jejich zákazy budou uposlechnuty. – *RH 19. 2. 1895*

Model domovů vytváří model církve. – Každá rodina je sborem a rodiče ji řídí. Prvým rozhodnutím rodičů by mělo být dílo na spásu jejich dětí. Pokud otec s matkou budou knězem a učitelem v rodině a budou plně stát na straně Kristově, plně se bude v jejich rodině uplatňovat dobrý vliv. Tento požehnaný vliv se bude projevovat ve sboru a pozná se i na každém z věřících. Pokud je v rodinách málo zbožnosti, brzdí to značně i dílo Boží. Nikdo nemůže přinést do sboru vliv, který neprojevuje ve svém rodinném životě a ke svému okolí. – *MS 57, 1903*

Vlastní vedení sboru se naučíme doma. – Domov je školou, kde se všichni mohou naučit, jak se má jednat ve sboru. Když všichni jsou členy královské rodiny, pak i v rodinném životě bude opravdová ušlechtilost. Každý člen rodiny se bude snažit o to, aby i ostatní členové rodiny byli šťastní. Andělé Boží, kteří slouží těm, kteří se mají stát dědici spásy, pomohou i vám, aby vaše rodiny odrážely vzor nebeské rodiny. Ať je v rodinách pokoj a bude pokoj i ve sborech. Jestli budou tyto vzácné zkušenosti přeneseny do sborů, stanou se prostředkem pro vytvoření vzájemně příznivého vlivu. Přestanou hádky. Pravá křesťanská ohleduplnost se projeví i mezi členy církve. Svět na nich pozná, že byli s Ježíšem a učili se od Něho. Kdyby všichni členové žili křesťanským životem, jaký dojem by asi udělala církev na svět! – *MS 60, 1903*

Proč upadají sbory. – Mnozí si myslí, že úpadek v církvi a růst žádostivé lásky je způsobem nedostatečným pastoračním dílem. Je pravdou, že církev vedou svědomití vůdcové a kazatelé, kteří upřímně pracují s mládeží, která si dosud nezaslíbila Krista a také i pro další, jejichž jména jsou sice vedena v církvi, ale žijí bez víry, bez Krista. Kazatelé mohou dělat svoji práci sebevíc svědomitě a dobře, ale na takovou spoustu práce je jich málo, poněvadž rodiče neplní své poslání. Je to na škodu křesťanského života v rodině a nedostává se i síly v církvi. Pokud rodiče budou pracovat tak jako dosud, těžko vyroste mládež, která by měla smysl pro povinnost. Bude-li náboženství ovládat rodiny, pak se přenesou i do církve. Silou pro vítězství dobra jsou ti rodiče, kteří pracují pro Boha. Pokud děti kontrolují, povzbuzují je, vychovávají, varují a vedou k Pánu, stávají se požehnáním pro okolí, v němž žijí. A také církev se stává silou jejich obětavou prací. – *ST 3. 4. 1901*

Rodiče, kteří zapomínají na své povinnosti, nemohou pozvednout církev. – Když je v rodinném životě tolerována neposlušnost, srdce dětí se naplňuje vzpourou proti Boží vládě. Vláda

Ducha Svatého se ukáže neúčinnou k tomu, aby obměkčila a podrobila jejich srdce. Pokud se za zvláštních okolností v pozdějších letech budou chtít podříditi Kristovu evangeliu, budou muset svést velkou bitvu, aby svojí nevěrnou vůli podřídili vůli Boží. Často musela církev nést důsledky za své členy k vůli špatné výchově, kterou dostali ve svém dětství. Aby si děti mohly dělat to, co samy chtěly, dopouštěly se podvodů. A tento duch, kterému bylo dovoleno bouřit se doma, bude ten poslední, který se skloní v poslušnosti před požadavky Božího slova. – RH 30. 3. 1897

Kritika může zmrtvit duchovno. – Jste-li v pokušení říci nepěkná slova, modlete se o milost, abyste se ubránili pokušení. Nezapomeňte, že vaše děti budou hovořit stejně, jako slyší mluvit vás. Vychováváte je podle svého vzoru. Nezapomeňte na to, že hovoříte-li tato nepěkná slova před svými bližními ve sboru, budete říkat stejná slova v nebesích, kam se snažíte vstoupit...

Po rodině přichází sbor. Vliv rodiny je tak velký, že se stane pomocí a požehnáním sboru. Nikdy si nestěžujte a nerýpejte. Jsou sbory, kde duchovno se zcela vytratilo, protože se připustilo pomlouvání. Proč si vyčítáme a nedůvěřujeme si? Zachování klidu je největším políčkem tomu, kdo hovoří tvrdá a neslušná slova. Zachovejte dokonalé mlčení. Časté mlčení je výmluvné a hovoří za vše. – MS 21, 1903

Péče o ubohou mládež. – Mladí chlapci a děvčata, kteří neznají domov, potřebují někoho, kdo by na ně dohlédl a projevil o ně zájem. Ti, kteří se snaží o vyplnění tohoto nedostatku, konají stejně prospěšnou věc v díle Božím pro spásu duší, jako kazatel na kazatelně. Toto dílo nesobecké dobročinnosti v práci pro dobro mládeže není ničím jiným, než co Bůh požaduje od každého z nás. S jakou opravdovostí by měl pracovat věřící křesťan, aby mohl zabránit zvykům, které zničily charakter! Ať Kristovi následovníci učiní Slovo Boží atraktivní pro mládež. – FE 51

Kazatel má zvláštní příležitost. – Při každé vhodné příležitosti se má dětem vyprávět příběh o Ježíšově lásce. V Každém kázání má být pro ně ponechán prostor, který by byl pro ně přínosem. Služebník Boží může v těchto malých získat trvalé přátele. Nesmí zanedbat žádnou příležitost a musí jim pomáhat, aby byli zběhlejší v poznávání Písma. Bude jim to lepší ochranou před útoky Satana, než si dovedeme představit. Jsou-li děti včas obeznámeny s pravdami slova Božího, budou ochráněny od bezbožnosti a budou se moci postavit nepříteli se slovy: „Psáno jest“. – GW 208

Bud' spolehlivý doma i ve sboru. – Rodiče, kteří jste učiteli svých dětí, pravda by měla stát nad vaším svědomím a chápáním a řídit slova a skutky. Buďte spolehliví jak se svým rodinném životě, tak při službě Bohu. Vtiskněte správnou povahu všem v rámci rodiny. Andělé Boží jsou přítomni a působí na mladší členy Boží rodiny. Náboženství z rodiny se jistě přeneso do církve. – MS 84, 1897

Oddíl XIX Den odplaty

82. Pozdní hodina nadchází

Satan organizuje své zástupy. – Satan organizuje své zástupy. Jsme jako jednotlivci připraveni na strašný konflikt, který je právě před námi? Jsme připraveni i se svými rodinami pochopit záměry Satana a způsob, jakým povede boj? Učinily už naše děti energické rozhodnutí, že zůstanou pevné a neustoupí v zásadních věcech ani ve svých povinnostech? Modlím se, aby všichni pochopili znamení doby a abychom mohli připravit sami sebe a také naše děti, že v čase sporu bude Bůh naším útočištěm a ochranou. – RH 23. 4. 1889

Připravte se na převratné události. – Přestoupení dosáhlo již svoji hranici. Chaos naplňuje svět a lidstvo bude brzy pod velkým terorem. Konec se velmi přiblížil. Boží lid by měl být připraven na zničení světa jako na převratnou událost.

Náš čas je vzácný. Máme už jen málo, velmi málo dni zkušební lhůty, v níž se můžeme připravit na budoucnost, na věčný život. – YI 28. 4. 1908

Mnohé rodiny nejsou připraveny. – V Sobotu i v neděli jsem měla vidění. Měla jsem dojem, že přináším lidem svědectví. V obou případech jsem viděla ohromný stan, který byl úplně přecpán. Pán mi dal jasné poselství pro lidi. Tížilo mě, že naše rodiny nejsou připravené na setkání

s Pánem. Pociťovala jsem při tom zvláštní tíhu, že je třeba upozornit náš lid na nutnost hledat Pána celým srdcem a v upřímnosti myslí...

Rodiče, kteří se upřímně obrátili, budou projevodovat ve svém rodinném životě soulad svých životů se slovem Božím... Pro otce a matku zůstává jako nejdůležitější životní poslání správná výchova dětí. – *Letter 64, 1911*

Naléhavé otázky rodičům. – Otcové a matky, jaké jsou vaše dosažené výsledky? Byli jste spolehliví ve své zodpovědnosti? Když jste viděli, že děti jsou nakloněny jít cestou, o níž jste věděli, že na její konci budou nečestné myšlenky, slova a skutky, prosili jste napřed Boha o pomoc a pokoušeli jste se mu předložit, v jakém jsou nebezpečí? Ukázali jste jim na nebezpečí, které je čeká, když půjdou cestou, kterou si vybraly? Matky, nezanedbaly jste úkol vám daný Bohem, největší úkol kdy daný smrtelníkům? Odmítly jste nést odpovědnost danou Bohem? Neproklejíte vás vaše děti za vaši slabost, až nastane čas soužení a Boží soudy dopadnou na ty, kteří nejsou čistí a svatí? – *RH 23. 12. 1902*

Rodiče, potřebujete nové poučení. – Ti, kteří přinášejí světu poslední poselství milosti, měli by si pokládat za povinnost poučit rodiče o zbožnosti v rodinném kruhu. Jejich velké reformační hnutí musí začít tím, že budou otcové, matky i děti obeznámeni se zásadami Božího zákona. Když jim vysvětlíme požadavky zákona, přesvědčíme lidi o jejich povinnosti, že musí být poslušni zákona, pak jim ukážeme, že svým rozhodnutím mají odpovědnost nejen za sebe, ale i za své děti. Ukažte jim, že poslušnost Božího slova je naší jedinou ochranou před zlem, které žene svět do konečné záhuby. – *6T 119*

Naše mládež potřebuje pomoc a probuzení. – Nyní máme čas a příležitost k tomu, abychom pracovali pro mládež. Řekněte jim, že jsme nyní v nebezpečné krizi a chceme poznat, jak rozeznat opravdovou zbožnost. Naše mládež potřebuje pomoc, duševní podporu a dodání sebedůvěry, ale tím správným způsobem. Asi ne tak, jak by si přála, ale aby jí to pomohlo k posvěcení. Potřebuje správné, posvěcující náboženství víc, než něco jiného. – *FE 547*

Neztrácejte čas. – Následující události už vrhají své stíny na naši cestu. Rodiče, obracím se na vás s prosbou, vynasnažte se ze všech sil prospět vašim dětem. Denně jim předávejte náboženské rady. Učte je milovat Boha a zachovávat věrnost správným zásadám. Pracujte se vznešenou, opravdovou vírou, řízenou božským působením Ducha svatého, začněte už nyní. Neodkládejte to ani o den, ani o hodinu. – *RH 23. 4. 1889*

Konejte stoprocentní práci. – Rodiče, pokořte svoje srdce před Bohem. Začněte stoprocentně pracovat se svými dětmi. Proste Pána, aby nevzpomínal znevažování jeho Slova, když jste nevedli své děti tou cestou, kterou jste měli. Proste ho o radu a poznání, citlivé svědomí a jasnou soudnost, abyste rozpoznali své omyly a chyby. Bůh uslyší vaše modlitby z pokorného a kajícího srdce. – *MS 22, 1904*

Je nutné vyznání. – Pokud jste nesplnili povinnost v rodině, vyznejte své hříchy před Bohem. Zavolejte k sobě děti a přiznejte se ze svého opomenutí. Povězte jim, že si přejete nově uspořádat rodinné poměry a zeptejte se jich, jestli vám v tom chtějí pomáhat, abyste udělali domov takovým, jakým by měl být. Čtete jim příkazy uvedené ve slově Božím. Modlete se s nimi a proste Boha, aby uchránil vaše životy a pomohl připravit se na domov v jeho království. Tímto způsobem můžete začít dílo obnovy. Pak pokračujte na cestě za Pánem. – *MS 22, 1904*

Dejte dětem příklad naprosté poslušnosti. – Zvláštním úkolem rodičů je učinit zákony Boží srozumitelné dětem a zdůraznit jim nutnost, aby je poslouchaly a poznaly důležitost poslušnosti Boha po všechny dny svého života. To bylo i Mojžíšovým úkolem. On přikázal rodičům jako povinnost být vzorem naprosté poslušnosti. A toto je úkol, který musíme v těchto dnech bezpodmínečně zavést do života v našich domovech. V tom je spojení s trojandělským poselstvím. Neznalost není omluvou pro to, aby rodiče nebrali na vědomí svou povinnost vést děti k poznání, co je přestupování zákona Božího. Dostali jsme dost světla, nikdo nemusí tápat ve tmě a žít v neznalosti. Bůh je dnes opravdu naším učitelem, jako byl dítkám Izraele a my všichni jsme vázáni k poslušnosti jeho zákonů nejposvátnějšími sliby. – *Letter 90, 1898*

Modli se a pracuj pro jejich spásu. – Učte své děti, že srdce musí být vedeno sebeovládáním a odříkáním. Životní pohnutky musí být v souladu s Božím zákonem. Nesmíte se

spokojit s tím, že vaše děti rostou nezávisle na Kristu, že jsou chladné a indiferentní. Volejte k Bohu ve dne i v noci. Modlete se a pracujte na spáse duší vašich dětí „Bázeň Boží je počátkem moudrosti“. V tom spočívá hnací síla a vyváženost charakterů. Bez bázně Boží ochabnou a nedokončí velké dílo, k němuž byly povolány. – RH 23. 4. 1889

Jedněte jako tvůrci charakteru. – Rodiče adventistů s. d. si mohou plněji uvědomit svoji odpovědnost jako tvůrci charakteru. Bůh jim dal přednost, aby podpořili jeho spor tím, že jejich děti se mu zasvětí a budou pro něj pracovat. On si přeje vidět, aby se soustředila veliká sdružení mládeže vybraná z rodin našeho lidu, neboť v těchto rodinách na ně působily zbožné vlivy. Ti by mu odevzdali svá srdce a rozhodli se projevit mu nejvyšší službu svými životy. Byli vedeni a vychováni zbožnými radami v rodině, působily na ně ranní a večerní modlitby, zásadový příklad rodičů, naplněných láskou a bázní Boží, naučili se sklonit před Bohem jako svým učitelem a jsou připraveni splatit mu přijatelnou službou jako věrní synové a dcery. Taková mládež je připravená představit před světem moc a milost Kristovu. – CT 131

83. Odměna

Živá scéna dne soudu. – Jednou jsem měla sen a v něm jsem viděla spoustu shromážděných lidí. Najednou se nebe zahalilo tmou, burácely hromy, blesky šlehalý a hlas silnější než zvuk největšího hromu zazněl mezi nebem a zemí: „Stalo se,“ Část skupiny s bledými tvářemi učinila několik kroků dopředu s pláčem a v zoufalství volala: „Já nejsem připraven“. Bylo slyšet otázku: „Proč ses nepřipravil?“ Proč jsi nevyužil příležitost, kterou jsem ti dal ve své lásce?“ Probudila jsem se tímto voláním, které mi sále znělo v uších. „Nejsem připraven. Nejsem zachráněn – jsem ztracen, ztracen, na věky ztracen“.

Kvůli závažné zodpovědnosti, kterou mám, přemýšlejme o budoucnosti, protože máme pochopit, co dělat, než se to stane. Budeme postaveni v onen den tváří v tvář k přehlížení a opovrhování Bohem a jeho milostí a s odmítáním jeho pravdy a lásky? V tomto významném shromáždění posledního dne bude přečten důvod odsouzení hříšníka. Rodiče se poprvé dozví, jaký byl soukromý život jejich dětí. Děti uvidí, kolik špatného udělaly svým rodičům. Bude to celkové zjevení tajemství a pohnutek srdce. Skryté bude veřejně zjevené. Ti, kteří si dělali legraci ze závažných věcí spojených se soudem, vystřízliví, až poznají strašnou realitu

Ti, kteří pohrdali slovem Božím, budou sát před tváří Autora těchto inspirovaných prorocství. Nemůžeme si dovolit žít a nevědět nic o dni soudu. I když dlouho ztrácíme čas, teď je už blízko, snad za dveřmi, už velmi spěchá. Trouba archanděla brzy promění živé a probudí mrtvé. V ten den budou oddělení zkažení od spravedlivých, tak jako pastýř odděluje kozly od ovcí. – YI 21. 7. 1892

Až se Bůh zeptá „kde máš děti?“ – Rodiče, kteří přehlížíjí svoji Bohem danou odpovědnost, musí poznat svoji lhostejnost při soudu. Pán se pak zeptá, “Kde máš své děti, které jsem ti dal, abys je pro ně vychoval? Proč nejsou po mé pravici?“ Mnozí rodiče pak poznají, že je zaslepila pošetilá láska k dětem a že nechali u svých dětí dál rozvíjet deformovaný charakter, který není vhodný pro nebe. Další poznají, že svým dětem nevěnovali dostatek času, pozornosti, lásky a něžnosti. Jejich zanedbávání povinností udělalo z dětí to, čím jsou. – 4T 424

Rodiče, když už nemáte příležitost, Bůh se nad vámi slitovává. Při dni soudu pak řekne: „Co jste udělali s mým stádem, s mým krásným stádem?“...

Dejme tomu, že byste se dostali do nebe a nebude tam žádné z vašich dětí. Jak budete moci říci Bohu: „Tak jsem zde Pane, a také děti, které jsi mi svěřil?“ Nebe zapisuje přehmaty rodičů a zanáší je v nebeských knihách. – MS 62, 1901

Rodiny projdou přezkoumáním před Bohem. – Jaká to bude podívaná, až přijdou rodiče a děti k poslednímu zúčtování! Tisíce dětí, které se staly otroky svých žádostí a ponižujících neřestí, jejichž život marně ztroskotál, budou stát tváří v tvář rodičům, kteří z nich udělali to, čím jsou. Kdo jiný než rodiče musí nést tuto strašnou odpovědnost? Učinil snad Bůh tuto mládež zkaženou? Ne, stvořil ji ke svému obrazu, o něco málo menší anděly. Kdo změnil jejich charakter tak, že nenesou pečeť Boží a musí být navždy odděleny z jeho přítomnosti jako příliš nečisté, než aby mohly mít místo s čistými anděly ve svém nebi? Nebyly snad hříchy rodičů přenášeny dál na děti, ať už ve

zvrácených chutích nebo vášních? Nebo splnila snad svůj úkol matka, která měla ráda světské zábavy, a nezáleželo jí na vlastní výchově dětí podle toho vzoru, který jí byl dán? Všechny tyto matky se budou muset postavit před Boha právě tak jistě jako že žijí. – 3T 568. 569

Jsou v nebi obrazové záznamy? – Ať si uvědomí rodiče i děti, že jejich charakter se formuje den ode dne a že charakteristické znaky této povahy jsou zaznamenávány v nebeských knihách. Bůh má obraz svého lidu stejně tak jako umělec kreslí muže a ženu přenosem tváře na vyleštěnou desku. Jaký druh obrazu si přejete mít? Rodiče, odpovězte na otázku! Jaký obraz by měl Velký Učitel umění udělat o vás v nebeských záznamech?... Musíme se rozhodnout už nyní. Potom až přijde smrt, už nebude čas na žádné změny v pokřiveném charakteru.

Individuálně pro nás by to mohlo být velmi důležité. Každý den je náš obraz snímán z hlediska časného, ale i pro věčnost. Někdo si řekne: „Dnes byl udělán můj obraz“. Ptejte se ale denně, každou hodinu: „Jak budou znít nebeským andělům moje slova? Jsou jako zlatá jablka na stříbrném podnosu, nebo jsou jako krupobití hnané větrem, které působí bolest a zraňuje?...“

Nejen naše slova a skutky, ale i naše myšlenky dotváří obraz toho, jací jsme. Každá duše ať je tedy dobrá a činí dobro. Ať se tedy nemusíte stydět za ten obraz, který se o vás zapisuje. Každý pocit, který uchováme v sobě, se odráží ve výrazu obličeje. Bůh nám pomůže, abychom v našich rodinách dosáhli těch výsledků, které si přejeme, aby byly zaznamenány v nebesích. – Letter 78, 1901

Byli jste lehkomyšní? – Kéž by se rodiče starali vážně a zodpovědně o věčný život svých dětí! Ať se tedy sami sebe zeptají: Nevěnovali jsme se jim? Nepřehlíželi jsme plnění svých povinností? Nedovolili jsme, aby naše děti se staly hříčkou v Satanových pokušeních? Nebudeme muset skládat účet před Bohem z toho, že jsme dovolili našim dětem, aby své schopnosti, čas i vliv postavily proti pravdě a proti Kristu? Nezanedbali jsme svoji povinnost rodičů, aby se dále rozmnožil počet Satanových obětí? – 6T 429. 430

Pokud matky zanedbávají svoji povinnost vychovávat své děti, tato jejich nevšímavost se zpětně odrazí opět na nich a jejich život je těžší a složitější než kdyby byly věnovaly čas a trpělivost při výchově svých dětí k poslušnosti a pokoře. Nakonec bude pro matky platit, aby po zralé úvaze považovaly za nejpřednější zformování charakterů svých dětí, protože brzy nemohou zapustit kořeny a přinést bohatou úrodu. – ST 5. 8. 1875

Děti odsoudí nevěřící rodiče. – Na nevěřících rodičích zcela určitě spočine Boží zatracení. Nejen si pěstují trní, které je zde bude zraňovat, ale musí poznat nevěru, až zasedne soud. Mnoho dětí se postaví na soudu a odsoudí své rodiče za to, že je neomezovali a nevyvodili důsledky z jejich zkažeností. Falešná náklonnost a slepá láska rodičů byly hlavním důvodem, proč jim odpouštěli chyby a nechávali je bez pokárání. V důsledku toho jsou nyní jejich děti ztraceny a krev jejich duší spočine na nevěřících rodičích. – 1T 219

Děti odplatí poděkováním věřícím rodičům. – Až zasedne soud a otevrou se knihy a zazní slova nejvyššího soudce „Dobře jsi učinil“ a koruna nesmrtelné slávy bude vložena na hlavu vítěze, mnozí pozvednou před celým vesmírem své koruny, obrátí se ke své matce a řeknou: „Ona mě vychovala, abych se z Boží milosti stal tím, čím jsem. Její rady a modlitby byly požehnáním pro můj věčný život“. – MYP 330

Výsledky zbožné výchovy jsou zjevné. – Všichni, kteří působili v nezištném duchu, spatří ovoce své práce. Bude vidět dokončení každé správné zásady a každého šlechetného činu. Něco z toho už vidíme. Ale jak málo výsledků i toho nejšlechetnějšího úsilí na světě je možné poznat v tomto životě člověka, který ho koná! Kolik obětavé a neúnavné dřiny pro ty, kteří jsou mimo dosah, a zdá se, že jejich životní dílo bylo marné. Oni nevědí, že jejich svědomitost otevřela prameny požehnání, které nikdy nepřestanou vyvěrat. Jen svojí vírou viděli, že děti, které vychovávali, se stanou požehnáním a vnuknutím pro bližní. ... Člověk zasévá semeno, z něhož na jejich hrobech jiní sklízí požehnanou úrodu. Sázejí stromy, aby jiní z nich jedli ovoce. Jsou zde spokojeni vědomím, že uvedli do pohybu síly dobra. A teprve později se pozná, jaké byly jejich kroky a jaký jejich zpětný dopad. – Ed 305. 306

Rodiče si mohou s sebou vzít děti do zaslíbené země. – Bůh dovolil, aby z Jeho trůnu zazářilo světlo na cesty života. Oblakový sloup ve dne a ohnivý sloup v noci se pohybuje před námi jako před starověkým Izraelem. Je velkou poctou pro dnešní rodiče jako kdysi u starozákonního

Božího lidu, aby přivedli své děti s sebou do zaslíbené země. – ST 24. 11. 1881

Chcete, aby celý váš dům i se služebnictvem následovali Boha. Chcete, aby vaše rodina následovala Boha. Chcete ji vzít do bran nebeského města a říci: „Jsem zde, Pane, i s dětmi, které jsi mi dal“. Byli to chlapci i děvčata, ale oni jsou stále vaše děti. Vaše výchova a všímavost o ně byla požehnána Bohem, až budou stát jako vítězové. Nyní můžete říci: „Jsem zde, Pane, i děti“. – MS 49, 1894

Narušená rodinná pouta budou rozpojena. – Ježíš přichází, vrací se v oblacích s velikou slávou. Množství mocných andělů ho následuje. Přichází k radosti těch, kteří ho milovali a dodržovali Jeho příkázání, aby je vzal k sobě. Nezapomněl na sliby, které dal. Dojde k rozpojení rodinných svazků. – RH 22. 11. 1906

Povzbuzení truchlícím matkám. – Ptáte se, jestli vaše děti budou zachráněny? Odpovídají vám slova Kristova: „*Nechte dítek, ať jdou ke mně a nebraňte jim, nebo takových jest království Boží*“. L18, 16 Nezapomeňte na proroctví. „*Toto praví Hospodin: V Rámě je slyšet hlasité bédování, přehořký pláč. Ráchel oplakává své syny, odmítá útěchu... Toto praví Hospodin: Přestaň hlasitě plakat a ronit slzy, vždyť je tu mzda za to, co jsi vykonala, řekl Hospodin. Však oni se vrátí z nepřátelské země. Je naděje pro tvé potomstvo, řekl Hospodin. Synové se vrátí na své území*“. Jer 31, 15–17

To je slib pro vás. Může povzbudit vaši důvěru v Pána. Pán mě často upozorňoval, že mnoho malých dětí zemře před časem soužení. Opět se shledáme se svými dětmi. Sejdeme se s nimi a poznáme je v nebeských příbytcích. Složte svoji důvěru v Pána a nebudete litovat. – Letter 196, 1899

Děti budou předány do matčiny náruče. – Jak krásné je vykoupení! Jak dlouho se o něm mluvilo, jak dlouho se v něho doufalo, jak nedočkavě jsme ho očekávali a rozjímali o něm, ale nikdy jsme ho plně nepochopili.

Žijící spravedliví jsou proměněni „*naráz, v okamžiku*“ 1K 15, 52 a hlasem Božím budou oslaveni. Stanou se nesmrtelnými a s mrtvými, kteří vstali, budou vzati do vzduchu, aby se sešli s Pánem. Andělé „*shromáždí vyvolené své od čtyř větrů, od končin země až po končiny nebe*“. Mk 13, 27 Nemluvnata budou přineseny svatými anděly a budou vráceny do náručí matek. Přátelé, kteří byli dlouhou dobu rozloučení smrtí, se scházejí a s radostným zpěvem vstupují společně do Božího města. – GC 645

Dlouho očekávaný den. – Ode dne, kdy první lidé opouštěli v zármutku Eden, čekali věřící příchod zaslíbeného, který zlomí moc d'ábla a přivede je zpět do ztraceného ráje. – GC 299

Získáme-li nebe za utrpení, pak to bude levné...Když jsem viděla, jací musíme být, abychom tuto slávu zdědili, a když jsem pak viděla to, co musí Ježíš vytrpět, aby toto dědictví pro nás získal, tak jsem se modlila, abychom mohli být pokřtěni jeho utrpením a nemuseli se děsit ze zkoušek, ale snášeli je trpělivě a s radostí a pamatovali na to, co vytrpěl Ježíš, abychom my mohli zbohatnout jeho chudobou a utrpením. – EW 67

Nebe má největší cenu. – Nebe je pro nás to nejcennější. Nemusíme při tom vůbec riskovat. Nemusíme spekulovat. Ale musíme znát, že Pán vede naše kroky a že nám pomůže zvítězit v tomto velkém boji. Pro spravedlivé má připravená bílá roucha. Má připravený věčný svět slávy pro ty, kteří prosili o slávu, čest a nesmrtelnost. Každý kdo vstoupí do Božího města, vstoupí tam jako vítěz. Nevstoupí tam jako odsouzený zločinec, ale jako syn Boží. A každý, kdo bude do něho vstupovat, bude vítán slovy: „*Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte do dědictví království, které je pro vás připraveno od založení světa*“ Mt 25, 34 – Christian Temperance and Bible Hygiene, p. 149

Účastníci Kristovy radosti. – Vidíme zástup andělů na jedné straně brány. A pak jsme procházeli, Ježíš říkal: „*Pojďte požehnaní Otce mého, dědičně vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa*“. Mt 25, 34 Zde vám říká, abyste se spolupodíleli na jeho radosti. Co to znamená. – Je to radost při pohledu na vaši namáhavou životní práci, otcové, je to radostný pohled, matky, že vaše námaha byla oceněna. Zde jsou vaše děti, koruna života je na jejich hlavách a andělé Boží zvěčňují jména matek, jejichž úsilím byly jejich děti získány pro Krista. – MS 12, 1895

Slavný den vítězství. – Nyní je církev bojující. Nyní jsme konfrontováni se světem v temnotě, skoro celý se propadá v modloslužbě. ... Ale přichází den, kdy bude bitva dobojována a získá se vítězství. Vůle Boží bude respektována na zemi jako na nebi...Vše bude jedna velká, šťastná rodina, oděná šatem chvály a díky – šatem Kristovy spravedlnosti. Celá příroda ve své

převyšující kráse vzdá Bohu svoji úctu, chválu a hluboký obdiv. Celý svět bude obmytý nebeským světlem. Měsíční světlo bude jako sluneční světlo a světlo slunce bude sedmkrát větší, než je nyní. Roky budou plynout v radosti. Na obloze splynou ranní hvězdy v souzvuku a synové Boží budou volat z radosti, protože Bůh a Kristus společně prohlásí: „Už nikdy nebude hřích, už nikdy nebude smrt“.

Toto vidění budoucí slávy, scény zachycené barvitě rukou Boží, by mělo být drahé jeho dětem...

Měli bychom mít vždy před očima toto vidění věcí nepoznaných. Měli bychom rozlišit pravou hodnotu věcí věčných a věcí časných. A to nám dodá sílu ovlivnit další lidi pro vyšší život. –

MH 504–508

Řekne Bůh „dobře jsi učinil?“ – Až se postavíte před veliký Boží bílý trůn, pak se vaše práce projeví taková, jaká skutečně je. Knihy budou otevřeny, záznam o životě každého se oznámí. Mnozí z této nekonečné společnosti nejsou připraveni pro toto odhalení. K některým dolehnou slova s hroživou jasností: „Byl jsi zvážen a shledán lehkým“. V onen den řekne soudce k mnohým rodičům: „Měli jste mé slovo, které jasně stanovilo vaše povinnosti. Proč jste toto učení neposlouchali? Nevěděli jste, že to byl hlas Boží? Nepřikázal jsem vám, abyste hloubali v Písmech, abyste nesešli z pravé cesty? Vy jste nezničili jen své vlastní duše, ale svými pokryteckými projevy zbožnosti jste svedli mnoho ostatních. Váš cíl není u mě. Odejděte! Odejděte!“

Další skupina stojí bledá a chvěje se strachem. Důvěřuje v Boha a tíží ji vlastní nehodnost. Se slzami vděčnosti v očích slyší slova chvály jejich Učitele. Dny naplněné neustálou prací, těžkostmi, strachem a sklíčeností jsou zapomenuty ve chvíli, kdy hlas líbeznější než hudba andělské harfy pronáší slova: „*To dobře, služebníku dobrý a věrný... Vejdi v radost svého Pana*“. *Mt 25, 23* Stojí zde zástup spasených, palmovou ratolest vítězství mají v levé ruce, korunu na své hlavě. To jsou ti, kteří svojí horlivou a poctivou prací obdrželi uschopnění pro nebe. Jejich životní dílo, které vykonali na zemi, bylo uznáno nebeskými sbory jako správně udělané.

S nevýslovnou radostí se rodiče dívají, jak i jejich děti dostávají korunu, roucho a harfu. Dny naděje a strachu pominuly. Semeno, které zasévali se slzami a modlitbami, se možná zdálo jako zbytečně zaseté, ale sklizeň úrody je nakonec radostná. Jejich děti byly zachráněny. Otcové, matky, budou v ten den stoupat i zpěvy radosti vašich dětí? – *ST 1. 7. 1886*

Obsah anglického originálu (Child guidance)

Oddíl I. – První školou je domov	
1. Důležitost školy v rodině	17
2. První učitelé	21
3. Kdy začít s výchovou dítěte	26
Oddíl II. – Metody a učebnice	
4. Vyučovací metody	31
5. Bible jako učebnice	41
6. Kniha přírody	45
7. Praktické poučení z knihy života.....	53
Oddíl III. – Přiměřené vzdělání učitelů	
8. Nutnost přípravy.....	63
9. Výzva k sebezdokonalení.....	71
Oddíl IV. – Poslušnost je nejdůležitější úkol	
10. Klíč ke štěstí a úspěchu	79
11. Učit se od malička	82
12. Poslušnost se musí stát samozřejmostí.....	85
Oddíl V. – Další základní poučení	
13. Sebeovládání	91
14. Vyrovnanost, respekt a úcta.....	97
15. Dejte pozor, jak se zachází s majetkem.....	101
16. Zdravotní zásady	103
17. Čistota	106
18. Čistota, pořádek a pravidelnost	110
19. Čistota	113
Oddíl VI. – Příklady praktických ctností	
20. Prospěšnost.....	119
21. Pracovitost.....	122
22. Pilnost a vytrvalost	126
23. Odříkání, obětavost, ohleduplnost.....	131
24. Hospodárnost a šetrnost	134
Oddíl VII. – Rozvoj křesťanských povah	
25. Jednoduchost	139
26. Zdvořilost a zdrženlivost.....	143
27. Veselá mysl a vděčnost.....	146
28. Pravdomluvnost.....	150
29. Čestnost a bezúhonnost	152
30. Sebedůvěra a smysl pro čest.....	156
Oddíl VIII. – Nejdůležitější úkol – rozvoj charakteru	
31. Důležitost charakteru.....	161
32. Jak se utváří charakter	164
33. Rodičovská odpovědnost při formování charakteru.....	169
34. Cesty, které vedou ke zkažení charakteru.....	175
35. Jak mohou rodiče budovat silný charakter	184
Oddíl IX. – Základy budování charakteru	
36. Přednost raného dětství	193
37. Síla zvyku.....	199
38. Doba studia, dispozice, temperament.....	204
39. Vůle je faktorem úspěchu.....	209
40. Buďte příkladem křesťanských zásad	215
Oddíl X. – Výchova a její provádění	
41. Cíl ovládání	223
42. Kdy začít s výchovou	229

43. Vedení v rodině.....	233
44. Uplatňování nápravné výchovy.....	244
45. S láskou a přísností.....	258
Oddíl XI. – Špatné výchovné prostředky	
46. Zlo shovívavosti	271
47. Laxní výchova a ovoce, které přináší.....	275
48. Reakce dětí	279
49. Příbuzenské poměry	288
Oddíl XII. – Rozvoj duševních sil	
50. Co patří do správné výchovy.....	293
51. Příprava na školu.....	300
52. Výběr školy	303
53. Odpovědnost církve.....	312
54. Spolupráce učitelů a rodičů	318
55. Jednota ve výchově	323
56. Výchova na ústavech a univerzitách	328
Oddíl XIII. – Primární důležitost tělesného vývoje	
57. Výchova a zdraví.....	339
58. Přizpůsobení pro praktický život.....	345
59. Učit se užitečnému řemeslu.....	355
60. Poznání a následování zákonů života	360
Oddíl XIV. – Získání fyzické zdatnosti	
61. Kouzlo domova začíná v kuchyni	371
62. Jídlo pro život.....	378
63. Umírněnost ve všech věcech	394
64. Domov a snaha po zdrženlivosti	401
Oddíl XV. – Vhodný oděv	
65. Požehnání vhodného oděvu.....	413
66. Poučení o základních principech v oblékání	419
67. Fascinující síla módy.....	432
Oddíl XVI. – Zabezpečení morální integrity	
68. Převaha špatných vlastností.....	439
69. Účinky škodlivého jednání.....	444
70. Varování a rady.....	449
71. Rodičovská opatrnost a pomoc	457
72. Bitva a reforma.....	464
Oddíl XVII. – Vzrůst duchovních sil	
73. Odpovědnost za věčný podíl	471
74. Každý dům sborem.....	480
75. Vedení malých dětí ke Kristu	486
76. Příprava na členství v církvi.....	493
Oddíl XVIII. – Prosazování náboženských zkušeností	
77. Bible v rodině	505
78. Síla modlitby	517
79. Sobota, den radosti	527
80. Úcta k tomu, co je svaté	538
81. Spolupráce rodiny a sboru.....	548
Oddíl XIX. – Den odplaty	
82. Poslední hodina nadchází	555
83. Odměna	560